

ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒

ครั้งที่ ๒

(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

(เล่มที่ ๓)

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว	
ผลการลงมติ (ข้อสังเกต)	๑๖๗
๔.๕ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว	๑๖๘
ผู้อภิปราย	
- นายสุทัศน์ เงินหมื่น	๑๖๙
- นายจำนงค์ ไชยมงคล	๑๗๒ ๑๗๓ ๑๗๖ ๑๗๘
- นายพรภัทร์ ตันติกุลานันท์	๑๗๓ ๑๗๘
- นายยงยุทธ สุวรรณบุตร	๑๗๔ ๑๗๕ ๑๗๙ ๑๘๐ ๑๙๓
ผลการตรวจสอบองค์ประชุม	๑๗๔
ผู้อภิปราย	
- นายจีรเดช ศรีวิราช	๑๗๕
ผลการลงมติ (มาตรา ๒)	๑๗๕
ผลการตรวจสอบองค์ประชุม	๑๗๙
ผลการลงมติ (มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง)	๑๘๐
ผู้อภิปราย	
- นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์	๑๘๒ ๑๙๖ ๒๐๑
- นายทศพล เพ็งส้ม	๑๘๕
- นายประสาท พงษ์สุวรรณ์	๑๘๖ ๑๙๒ ๑๙๘ ๒๐๓ ๒๐๘
- นายชลน่าน ศรีแก้ว	๑๙๐ ๒๐๖

หน้า

ผลการตรวจสอบองค์ประชุม ๑๙๔
ผลการลงมติ (มาตรา ๕ เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๘) ๑๙๕
ผู้อภิปราย
- นายณัฐวุฒิ บัวประทุม ๑๙๗
- นายธีรัจชัย พันธุมาศ ๒๐๔ ๒๐๕
- นายนิยม เวชกามา ๒๐๔
ผลการตรวจสอบองค์ประชุม ๒๐๙
ผลการลงมติ (มาตรา ๗) ๒๑๐
ผลการตรวจสอบองค์ประชุม ๒๑๑
ผลการลงมติ (วาระที่ ๓) ๒๑๒
๔.๖ รายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษา ๒๑๓
แนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุน
เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว
ผู้อภิปราย
- นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ ๒๑๔ ๒๗๗
- นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์ ๒๒๖
- นางสาวพิมพ์รพี พันธุ์วิชาติกุล ๒๒๙
- พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง ๒๓๑
- นายศุภชัย ใจสมุทร ๒๓๓
- นายภราดร ปริศนานันทกุล ๒๓๖
- นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ ๒๓๙
- นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล ๒๔๒
- นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ ๒๔๔
- นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ ๒๔๗
- นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน ๒๕๐ ๒๗๓
- นายภาสกร เงินเจริญกุล ๒๕๓
- นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม ๒๕๖ ๒๗๔ ๒๗๖

- นายนิคม บุญวิเศษ ๒๕๘

หน้า

ผู้อภิปราย

- นายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์ ๒๖๑ ๒๖๓ ๒๗๔ ๒๗๕
- นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม ๒๖๖
- นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์ ๒๖๗
- ศาตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม ๒๗๑
- นายนิยม เวชกามา ๒๗๕

ภาคผนวก

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมาธิการที่ไม่มีการแก้ไขนะครับ

ท่านสมาชิกตามที่คณะกรรมาธิการได้เสนอข้อสังเกตไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการเพื่อให้สภาพิจารณาว่าเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการหรือไม่ โดยไม่มีการอภิปราย ซึ่งถ้าเห็นด้วยผมจะได้ส่งรายงานแล้วข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบหรือดำเนินการต่อไป ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๒๗ ประกอบกับ ข้อ ๑๐๕ ซึ่งรายละเอียดของข้อสังเกตได้ปรากฏตามรายงานของคณะกรรมาธิการซึ่งเจ้าหน้าที่ได้จัดวางไว้ตามที่นั่งของท่านสมาชิกเพื่อประกอบการพิจารณาแล้วนะครับ

ต่อไปผมจะถามมติจากที่ประชุมว่าจะเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการหรือไม่ ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน ผู้ใดเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการโปรดกดปุ่ม เห็นด้วย ผู้ใดไม่เห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ โปรดกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย ผู้ใดเห็นว่าควรงดออกเสียง โปรดกดปุ่ม งดออกเสียง เชิญท่านสมาชิกลงคะแนน

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : มีท่านสมาชิกท่านใดที่ยังไม่ได้ออกเสียงลงคะแนนไหมครับ ถ้ามีก็ขอเชิญนะครับ ถ้าไม่มีผมขอปิดการลงคะแนน เจ้าหน้าที่แสดงผลครับ จำนวนผู้ลงมติ ๓๓๐ ท่าน เห็นด้วย ๓๑๙ ท่าน ไม่เห็นด้วย ๔ ท่าน งดออกเสียง ๒ ท่าน ไม่ลงคะแนนเสียง ๕ ท่าน

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

ข้อสังเกต

วันที่ 05 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 เวลา 15:08

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม	330
เห็นด้วย	319
ไม่เห็นด้วย	4
งดออกเสียง	2
ไม่ลงคะแนนเสียง	5

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
1	027	นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
2	046	นายคุณากร ปรีชาชนะชัย	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
3	049	นายจรัสฤทธิ์ จันทรสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
4	058	นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
5	064	นายจิรวัฒน์ ศิริพานิชย์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
6	067	นางสาวจิราพร สินธุไพร	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
7	070	นางจุฑาพัตธน์ เมนะสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
8	081	นางสาวชนก จันทาทอง	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
9	083	นายชลน่าน ศรีแก้ว	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
10	107	นายไชยา พรหมา	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
11	121	นายณัฐพงษ์ สุปริยศิลป์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
12	184	นายนิยม เวชกามา	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
13	196	นางบุญรื่น ศรีธเรศ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
14	205	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
15	213	นายประเสริฐ จันทรรวงทอง	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
16	232	นายพรเทพ วิสุทธิ์วัฒนศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
17	234	นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
18	258	นายไพจิต ศรีวรขาน	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
19	262	นายภณณัฏฐ์ ศรีอินทร์สุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
20	276	นายมนตรี ตั้งเจริญถาวร	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
21	282	นายมานะ โลหะวณิชย์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
22	320	นายวัน อยู่บำรุง	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
23	321	นายวันชัย เจริญนนทสิทธิ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
24	323	นายวันนิวัติ สมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
25	346	นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย

กลุ่มงานรายงานการประชุม สำนักรายงานการประชุมและชวเลข
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๗๒-๓

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
26	350	นายศรัณย์ ทิมสุวรรณ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
27	360	นายศิรสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
28	370	นางสาวสกุณา สาระนันท์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
29	383	นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
30	433	นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
31	467	นางอนุรักษ์ บุญศล	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
32	486	นางอาภรณ์ สาราคำ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
33	500	นายโอชิษฐ์ เกียรติก้องชูชัย	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
34	458	นายอนันต์ ศรีพันธุ์	พรรคเพื่อไทย	งดออกเสียง
35	001	นายกนก ลิ้มตระกูล	พรรคเพื่อไทย	-
36	009	นายกฤษฎา ตันเทอดทิตย์	พรรคเพื่อไทย	-
37	018	นายการุณ โหสกุล	พรรคเพื่อไทย	-
38	019	นายกิตติ สมทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	-
39	020	นายกิตติกร โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	-
40	022	นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี	พรรคเพื่อไทย	-
41	023	นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	-
42	029	นายเกษม อุประ	พรรคเพื่อไทย	-
43	035	นายโกศล ปัทมะ	พรรคเพื่อไทย	-
44	037	นายขจิตร ชัยนิคม	พรรคเพื่อไทย	-
45	042	นายคมเดช ไชยศิวามงคล	พรรคเพื่อไทย	-
46	043	นายครูมานิตย์ สังข์พุ่ม	พรรคเพื่อไทย	-
47	047	นายจตุพร เจริญเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	-
48	053	นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น	พรรคเพื่อไทย	-
49	054	นายจักรพล ตั้งสุทธิธรรม	พรรคเพื่อไทย	-
50	062	นายจิรทัศ ไกรเดชา	พรรคเพื่อไทย	-
51	063	นายจิรพงษ์ ทรงวัชราภรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
52	068	นายจิรายุ ห่วงทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	-
53	075	นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
54	080	นายฉลาด ขามช่วง	พรรคเพื่อไทย	-
55	086	นายชวลิต วิชยสุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
56	090	นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
57	099	นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ	พรรคเพื่อไทย	-
58	101	นายชูศักดิ์ แอกทอง	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
59	103	นายเชิดพงศ์ ราชป้องขันธ์	พรรคเพื่อไทย	-
60	106	นายไชยวัฒนา ติณรัตน์	พรรคเพื่อไทย	-
61	123	นายณัฐวุฒิ กองจันทร์ดี	พรรคเพื่อไทย	-
62	127	นายดะนัย มะหิพันธ์	พรรคเพื่อไทย	-
63	131	นายตี๋ใหญ่ พูนศรีธนากูล	พรรคเพื่อไทย	-
64	133	นายไตรรงค์ ติธรรม	พรรคเพื่อไทย	-
65	142	นางสาวทัศนีย์ บูรณุปกรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
66	144	นายทายาท เกียรติชูศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	-
67	149	นางเทียบจุฑา ขาวขำ	พรรคเพื่อไทย	-
68	151	นายธนกร ไชยกุล	พรรคเพื่อไทย	-
69	163	นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์	พรรคเพื่อไทย	-
70	164	นายธีระ ไตรสรณกุล	พรรคเพื่อไทย	-
71	167	นายนพ ชีวานันท์	พรรคเพื่อไทย	-
72	168	นายนพคุณ รัฐผไท	พรรคเพื่อไทย	-
73	171	นายนพพล เหลืองทองนารา	พรรคเพื่อไทย	-
74	182	นายนิยม ช่างพินิจ	พรรคเพื่อไทย	-
75	185	นายนิรมิต สุจารี	พรรคเพื่อไทย	-
76	186	นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์	พรรคเพื่อไทย	-
77	192	นายบัลลังก์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	-
78	193	นายบุญแก้ว สมวงศ์	พรรคเพื่อไทย	-
79	194	นายบุญฐิณ ประทุมลี	พรรคเพื่อไทย	-
80	208	นายประภูศักดิ์ จินตะเวช	พรรคเพื่อไทย	-
81	212	นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	พรรคเพื่อไทย	-
82	214	นายประเสริฐ บุญเรือง	พรรคเพื่อไทย	-
83	222	นายปิยวัฒน พันธ์สายเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	-
84	224	นางผ่องศรี แซ่จึง	พรรคเพื่อไทย	-
85	233	นางสาวพรพิมล ธรรมสาร	พรรคเพื่อไทย	-
86	237	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	พรรคเพื่อไทย	-
87	239	นายพัฒนา สัพโส	พรรคเพื่อไทย	-
88	243	นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	พรรคเพื่อไทย	-
89	252	นายพีระเพชร ศิริกุล	พรรคเพื่อไทย	-
90	260	นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	-
91	266	นายภาควัต ศรีสุรพล	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
92	278	นางมนพร เจริญศรี	พรรคเพื่อไทย	-
93	283	นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	พรรคเพื่อไทย	-
94	287	นางมุกดา พงษ์สมบัติ	พรรคเพื่อไทย	-
95	292	นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร	พรรคเพื่อไทย	-
96	297	นายรังสรรค์ มณีรัตน์	พรรคเพื่อไทย	-
97	298	นายรังสรรค์ วันไชยธนวงศ์	พรรคเพื่อไทย	-
98	302	นายรัฐกิตติ์ ผาลีพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
99	305	นางสาวละออง ติยะไพรัช	พรรคเพื่อไทย	-
100	307	นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล	พรรคเพื่อไทย	-
101	314	นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์	พรรคเพื่อไทย	-
102	328	นายวิทยา ทรงคำ	พรรคเพื่อไทย	-
103	335	นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ	พรรคเพื่อไทย	-
104	337	นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
105	339	นายวิสิษฐ์ เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
106	340	นายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ	พรรคเพื่อไทย	-
107	344	นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
108	345	นายวีระวัฒน์ โอสถานุเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	-
109	351	นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ	พรรคเพื่อไทย	-
110	352	นายศราวุธ เพชรพนมพร	พรรคเพื่อไทย	-
111	354	นายศรีเรศ โกฎคำลือ	พรรคเพื่อไทย	-
112	356	นายศักดา คงเพชร	พรรคเพื่อไทย	-
113	367	นายศุภชัย นพชำ	พรรคเพื่อไทย	-
114	372	นายสงวน พงษ์มณี	พรรคเพื่อไทย	-
115	378	นายสมคิด เชื้อคง	พรรคเพื่อไทย	-
116	387	นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
117	391	นางสมหญิง บัวบุตร	พรรคเพื่อไทย	-
118	393	นายสยาม หัตถสงเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	-
119	397	นางสาวสรัสนันท์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	-
120	414	นายสิงหภณ ดีนาง	พรรคเพื่อไทย	-
121	418	นางสิรินทร รามสูต	พรรคเพื่อไทย	-
122	422	นายสุชาติ ภิญโญ	พรรคเพื่อไทย	-
123	427	นายสุทิน คลังแสง	พรรคเพื่อไทย	-
124	435	นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
125	439	นายสุรพงษ์ อึ้งอัมพรวิไล	พรรคเพื่อไทย	-
126	441	นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
127	454	นายองอาจ วงษ์ประยูร	พรรคเพื่อไทย	-
128	462	นาวาอากาศเอกอนุดิษฐ์ นาครทรรพ	พรรคเพื่อไทย	-
129	466	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	พรรคเพื่อไทย	-
130	468	นายอนุสรณ์ ปั้นทอง	พรรคเพื่อไทย	-
131	472	นายอภิชาติ ตีรสวัสดิชัย	พรรคเพื่อไทย	-
132	493	นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	พรรคเพื่อไทย	-
133	495	นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	พรรคเพื่อไทย	-
134	496	นายเอกธนัช อินทร์รอด	พรรคเพื่อไทย	-
135	005	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
136	007	นายกรุงศรีวิไล สุทินเผือก	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
137	010	นายกฤษณ์ แก้วอยู่	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
138	012	นายกษิดิ์เดช ชุติมันต์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
139	015	นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
140	017	นางสาวกานต์กนิษฐ์ แห้วสันตติ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
141	025	นางสาวกุลวลี นพอมรบดี	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
142	028	นายเกษม ศุภรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
143	050	ร้อยเอก จองชัย วงศ์ทรายทอง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
144	051	นางสาวจอมขวัญ กลับบ้านเกาะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
145	055	นายจักรพันธ์ พรนิมิตร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
146	056	นายจักรัตน์ พั้วช่วย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
147	069	นายจีรเดช ศรีวิราช	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
148	077	นางเจริญ เรี่ยวแรง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
149	091	นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
150	092	นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
151	094	นายชาญวิทย์ วิภูศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
152	100	นายชูศักดิ์ คีรีมาศทอง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
153	102	นายเชิงชาย ชาลีรินทร์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
154	105	นายโชติวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
155	110	พันตำรวจโท ฐนภัทร กิตติวงศา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
156	111	นายฐานิสร์ เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
157	112	นายฐาปกรณ์ กุลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
158	114	นางสาวฐิติภัสร์ โชติเดชาชัยนันต์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
159	117	นายณัฏฐพล จรัสรพีพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
160	118	นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
161	130	นางสาวตรีนุช เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
162	137	นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
163	141	นางทัศนาพร เกษเมธีการุณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
164	143	นางทัศนียา รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
165	150	นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
166	154	นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
167	155	นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
168	157	นายธรรมนัส พรหมเผ่า	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
169	158	นายธรรมวิชญ์ โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
170	174	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
171	175	นายสมศักดิ์ คุณเงิน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
172	176	นายนัทธี ถิ่นสาคู	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
173	181	นายนิพันธ์ ศิริธร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
174	188	นายนิโรธ สุนทรเลขา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
175	195	นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
176	198	นายบุญสิงห์ วรินทร์รักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
177	202	นายปฐมพงศ์ สูญจันทร์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
178	206	นายประทวน สุทธิอำนวยเดช	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
179	211	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
180	217	นายปริญญา ฤกษ์หร่าย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
181	219	นายปัญญา จีนาคำ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
182	220	นางสาวปารีณา ไกรคุปต์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
183	225	นายไผ่ ลิกค์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
184	227	นายพงศ์กวิน จีงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
185	229	นายพยม พรหมเพชร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
186	231	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
187	235	นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
188	238	นางสาวพัชรินทร์ ชำศิริพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
189	242	นางพิชชารัตน์ เลาหพงศ์ชนะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
190	247	นางสาวพิมพ์พร พรพฤฒิพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
191	253	นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
192	259	นายไพบูลย์ นิติตะวัน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
193	261	นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
194	264	นางสาวภริม พูลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
195	265	นายภาคภูมิ บูลย์ประมุข	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
196	267	นางสาวภาดาท์ วรกานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
197	270	นายภิญโญ นิโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
198	271	นายภูดิท อินสุวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
199	275	นายมณเฑียร สงฆ์ประชา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
200	284	นายมานัส อ่อนอ้าย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
201	289	นายยงยุทธ สุวรรณบุตร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
202	294	รองศาสตราจารย์รงค์ บุญสวยขวัญ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
203	317	นายวัชระ ยาวอหะซัน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
204	319	นายวัฒนา ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
205	324	นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
206	327	นายวิเชียร ชวลิต	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
207	331	นายวิรัช รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
208	342	นายวีระกร คำประกอบ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
209	349	นายเพชรภูมิ อาภรณ์รัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
210	359	นายศาสตรา ศรีปาน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
211	362	นายศิริพงษ์ รัสมี	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
212	376	นายสมเกียรติ วอนเพียร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
213	382	พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
214	384	นายสมบัติ อำนาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
215	386	นายสมพงษ์ โสภณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
216	389	นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
217	390	นายสมศักดิ์ พันธ์เกษม	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
218	395	นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
219	401	นายสะถิระ เผือกประพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
220	402	นายสัญญา นิลสุพรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
221	403	นายสัณหพจน์ สุขศรีเมือง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
222	404	นายสันติ กีระนันทน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
223	405	นายสันติ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
224	406	นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
225	407	นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
226	411	นายสาธิต อุ่ยตระกูล	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
227	412	นายสายัณห์ ยุติธรรม	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
228	417	นายสิระ เจนจาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
229	420	นายสุชาติ ชมกลิ่น	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
230	423	นายสุชาติ อุสาหะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
231	426	นายสุทา ประทีป ณ ถลาง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
232	430	นายสุพล ฟองงาม	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
233	436	นายสุรชาติ ศรีบุศกร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
234	442	นายสุรศักดิ์ ชิงนวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
235	445	นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
236	456	นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
237	457	นายอนันต์ ผลอำนวย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
238	460	นายอนุชา น้อยวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
239	461	นายอนุชา นาคาศัย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
240	476	นายอรรถกร ศิริลัทธยากร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
241	477	ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดี	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
242	480	นายอัฏฐพล โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
243	485	นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
244	491	นายวัฒนา สิทธิวัง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
245	498	นายเอกราช ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
246	499	นายเอี่ยม ทองใจสด	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
247	309	นางสาววทันยา วงษ์โอภาสี	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่ลงคะแนนเสียง
248	479	นายอัครวัฒน์ อัศวเหม	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่ลงคะแนนเสียง
249	288	พลตำรวจเอก ยงยุทธ เทพจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	-
250	295	นายรณเทพ อนุวัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	-
251	322	นายวันชัย ปริญญาศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	-
252	421	นายสุชาติ ตันเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	-
253	444	นายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์	พรรคพลังประชารัฐ	-
254	446	นายสุรสิทธิ์ วงศ์วิทยานันท์	พรรคพลังประชารัฐ	-
255	448	นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	-
256	006	นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
257	008	นายกฤติเดช สันติวชิระกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
258	021	นายกิตติชัย เรืองสวัสดิ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
259	032	นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
260	033	นายเกื้อกูล ด่านชัยวิจิตร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
261	040	นายคงกฤษ ฉัตรมาลีรัตน์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
262	052	นายจักรกฤษณ์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
263	078	นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
264	079	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
265	082	นายชยุต ภุมมะกาญจนะ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
266	088	นายสวาป เผ่าประทาน	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
267	104	นายโชติพิพัฒน์ เตชะโสภณมณี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
268	113	นายฐิตินันท์ แสงนาค	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
269	116	นายณัฏฐ์ชนน ศรีก่อเกื้อ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
270	132	นายไตรเทพ งามกมล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
271	136	พันเอกเศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
272	153	นายธนยศ ทิมสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
273	177	นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
274	197	นายบุญลือ ประเสริฐโสภา	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
275	200	นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
276	230	นายพรชัย อำนวยทรัพย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
277	246	นายพิบูลย์ รัชกิจประการ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
278	249	นายพิษณุ พลธี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
279	256	นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
280	263	นายภราดร ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
281	272	นายภูมิศิษฏ์ คงมี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
282	274	นายมณฑล โพธิ์คาย	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
283	280	นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
284	281	นายมานพ ศรีผึ้ง	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
285	291	นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
286	299	นายรังสิกร ทิมาตฤกะ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
287	303	นายรุ่งโรจน์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
288	313	นายวรศิษฏ์ เลียงประสิทธิ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
289	330	นายวิรัช พันธุมะผล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
290	338	นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
291	341	นายมารุต มัสยวาณิช	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
292	353	นางสาวศรีนวล บุญลือ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
293	358	นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
294	364	นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
295	366	นายศุภชัย ใจสมุทร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
296	369	นางสาวศุภมาส อิศรภักดี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
297	373	นายสนอง เทพอักษรณรงค์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
298	379	นายสมเจตน์ ลิมปะพันธุ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
299	385	นายสมบูรณ์ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
300	396	นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
301	399	นายสฤษฏ์พงษ์ เกี่ยวข้อง	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
302	400	นายสฤษดิ์ บุตรเนียร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
303	413	นายสำลี รักสุทธี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
304	419	นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
305	443	นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
306	451	นายโสภณ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
307	455	นายอดิพงษ์ ฐิติพิทยา	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
308	459	นายอนาวิล รัตนสถาพร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
309	471	นายอภิชา เลิศพชรกมล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
310	482	นายอับดุลบาซิม อาบู	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
311	488	นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
312	489	นายอำนาจ วิลาวัลย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
313	494	นายเอกการ ซื่อทรงธรรม	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
314	368	นายศุภชัย โพธิ์สุ	พรรคภูมิใจไทย	งดออกเสียง
315	095	นายชาดา ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่ลงคะแนนเสียง
316	463	นายอนุทิน ชาญวีรกูล	พรรคภูมิใจไทย	-
317	013	นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
318	030	นายเกษมสันต์ มีทิพย์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
319	044	นายคารม พลพรกลาง	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
320	045	นายคำพอง เทพาคำ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
321	048	นายจรัส คุ้มไข่น้ำ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
322	085	พันตำรวจตรี ชวลิต เลาหอุดมพันธ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
323	109	นางสาวญาณธิชา บัวเผื่อน	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
324	115	นางสาวณธีภัสร์ กุลเศรษฐสิทธิ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
325	119	นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
326	120	นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
327	122	นายณัฐพล สืบศักดิ์วงศ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
328	124	นายณัฐวุฒิ บัวประทุม	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
329	138	นายทวีศักดิ์ ทักษิณ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
330	139	นายทศพร ทองศิริ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
331	140	นายทองแดง เบ็ญจะปัก	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
332	160	นายธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
333	199	นางสาวเบญจา แสงจันทร์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
334	201	นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
335	215	นายประเสริฐพงษ์ ศรนุวัตร์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
336	216	นายปริญญา ช่วยเกตุ คีรีรัตน์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
337	241	นายพิจารณ์ เชาวพัฒนวงศ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
338	310	นายวรภพ วิริยะโรจน์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
339	312	นางสาววรรณวิภา ไม้สน	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
340	326	นายวาโย อัศวรุ่งเรือง	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
341	333	นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
342	357	นายศักดินัย นุ่มหนู	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
343	361	นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
344	374	นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
345	375	นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
346	425	นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
347	428	นายสุเทพ อู่อ้น	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
348	437	นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
349	452	นายองค์การ ชัยบุตร	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
350	475	นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
351	497	นายเอกภพ เพียรพิเศษ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
352	180	นายนิติพล ผิวเหมาะ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
353	381	นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
354	431	พลตำรวจตรีสุพิศาล ภักดีนฤนาถ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
355	473	นายอภิชาติ ศิริสุนทร	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
356	038	นายชวัญเลิศ พานิชมาท	พรรคก้าวไกล	-
357	065	นายจิรวัฒน์ อรัณยกานนท์	พรรคก้าวไกล	-
358	066	นายจิรัฏฐ์ ทองสุวรรณ์	พรรคก้าวไกล	-
359	148	นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร	พรรคก้าวไกล	-
360	156	นายมานพ คีรีภูวดล	พรรคก้าวไกล	-
361	166	นายธีรัจชัย พันธุมาศ	พรรคก้าวไกล	-
362	203	นายปดิพัทธ์ สันติภาดา	พรรคก้าวไกล	-
363	245	นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์	พรรคก้าวไกล	-
364	250	นายพีรเดช คำสมุทร	พรรคก้าวไกล	-
365	300	นายรังสิมันต์ โรม	พรรคก้าวไกล	-
366	311	นางสาววรรณวรี ตะล่อมสิน	พรรคก้าวไกล	-
367	329	นายวินท์ สุธีรชัย	พรรคก้าวไกล	-
368	347	นายวุฒินันท์ บุญชู	พรรคก้าวไกล	-
369	440	รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ	พรรคก้าวไกล	-
370	002	ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
371	014	นางกันตวรรณ ตันเถียร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
372	016	นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
373	071	นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
374	097	นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
375	098	นายชุมพล จุลใส	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
376	147	นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
377	161	นายธารา ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
378	162	นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
379	173	นายนริศ ขำนุรักษ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
380	189	นางสาวแนน บุณย์ธิดา สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
381	191	นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
382	204	นายประกอบ รัตนพันธ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
383	209	นายประมวล พงศ์ถาวราเดช	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
384	228	นายพนิต วิกิตเศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
385	248	นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
386	251	นางสาวพิมพ์รพี พันธุ์วิชาติกุล	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
387	268	นายภานุ ศรีบุศยกาญจน์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
388	277	นายมนตรี ปาน้อยนนท์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
389	301	นางสาวรังสิมา รอดรัศมี	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
390	334	นายวิวรรธน์ นิลวัชรมณี	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
391	343	นายวีระชัย วีระเมธีกุล	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
392	348	นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
393	355	นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
394	363	นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
395	380	นายสมชาติ ประดิษฐพร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
396	398	นายสราวุธ อ่อนละมัย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
397	408	นายสาคร เกี่ยวข้อง	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
398	409	นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
399	415	พันโทสินธพ แก้วพิจิตร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
400	447	พลตำรวจตรีสุรินทร์ ปาลาเร่	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
401	453	นายองอาจ คล้ามไพบูลย์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
402	478	นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
403	481	นายอันวาร์ สาและ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
404	484	นายอัศวิน วิภูศิริ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
405	492	นายอิสสระ สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
406	416	นายสินิตย์ เลิศไกร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่ลงคะแนนเสียง
407	031	นายเกียรติ สิทธีอมร	พรรคประชาธิปัตย์	-
408	061	นางสาวจิตภัสร์ ตั้น กฤดากร	พรรคประชาธิปัตย์	-
409	073	นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	พรรคประชาธิปัตย์	-
410	084	นายชวน หลีกภัย	พรรคประชาธิปัตย์	-
411	089	นายชัยชนะ เดชเดโช	พรรคประชาธิปัตย์	-
412	093	นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์	พรรคประชาธิปัตย์	-
413	129	นายเดชอิศม์ ขาวทอง	พรรคประชาธิปัตย์	-
414	134	นายถาวร เสนเนียม	พรรคประชาธิปัตย์	-
415	190	นายบัญญัติ เจตนจันทร์	พรรคประชาธิปัตย์	-
416	308	นางสาววชิราภรณ์ กาญจนะ	พรรคประชาธิปัตย์	-
417	410	นายสาธิต ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	-
418	424	นางสาวสุณัฐชา โล่สถาพรพิพิธ	พรรคประชาธิปัตย์	-
419	470	นายอภิชัย เตชะอุบล	พรรคประชาธิปัตย์	-
420	474	นายสุทัศน์ เงินหมื่น	พรรคประชาธิปัตย์	-
421	072	นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
422	074	นายจุลพันธ์ โนนศรีชัย	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
423	125	นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
424	165	นายธีระ วงศ์สมุทร	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
425	170	นายนพดล มาตรศรี	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
426	178	นายนิกร จำนง	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
427	240	นายพาณุวัฒณ์ สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
428	449	นายเสมอกัน เที่ยงธรรม	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
429	465	นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
430	207	นายประภัตร โพธสุธน	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
431	315	นายวราวุธ ศิลปอาชา	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
432	394	นายสรชัด สุจิตต์	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
433	318	นายวัชรา ณ วังขนาย	พรรคเสรีรวมไทย	เห็นด้วย
434	336	พลตำรวจโทวิศณุ ม่วงแพรสี	พรรคเสรีรวมไทย	เห็นด้วย
435	490	นายอำไพ กองมณี	พรรคเสรีรวมไทย	เห็นด้วย
436	152	นางสาวธนภร โสมทองแดง	พรรคเสรีรวมไทย	-
437	172	นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	พรรคเสรีรวมไทย	-
438	210	นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	พรรคเสรีรวมไทย	-
439	254	นายเพชร เอกกำลังกุล	พรรคเสรีรวมไทย	-
440	304	นายเรวัต วิศรุตเวช	พรรคเสรีรวมไทย	-
441	332	นายวิรัตน์ วรศสิริน	พรรคเสรีรวมไทย	-
442	450	พลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียเวส	พรรคเสรีรวมไทย	-
443	003	นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	พรรคประชาชาติ	เห็นด้วย
444	325	พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง	พรรคประชาชาติ	เห็นด้วย
445	026	นายกูเฮง ยาวอหะซัน	พรรคประชาชาติ	-
446	108	นายซูการ์โน มะทา	พรรคประชาชาติ	-
447	388	นายสมมุติ เบ็ญจลักษณ์	พรรคประชาชาติ	-
448	464	นายอนุมัติ ชูสารอ	พรรคประชาชาติ	-
449	483	นายอับดุลอายี สาแม็ง	พรรคประชาชาติ	-
450	183	นายนิยม วิวรรธนดิฐกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
451	269	นายภาสกร เงินเจริญกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
452	279	นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
453	285	นางมารศรี ขจรเรืองโรจน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
454	432	นายสุภดิช อากาศฤกษ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
455	286	นายมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	-
456	034	ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	เห็นด้วย
457	059	นายจารึก ศรีอ่อน	พรรคพลังท้องถิ่นไท	เห็นด้วย
458	087	นายชัชวาลล์ คงอุดม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	เห็นด้วย
459	169	นายนพดล แก้วสุพัฒน์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	ไม่ลงคะแนนเสียง
460	011	นางสาวกวินนาถ ตาคีย์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	-
461	257	นายเพชรวรรต วัฒนพงศศิริกุล	พรรคเพื่อชาติ	เห็นด้วย
462	371	นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์	พรรคเพื่อชาติ	เห็นด้วย
463	223	นางสาวปิยะรัฐชย์ ติยะไพรัช	พรรคเพื่อชาติ	-
464	306	นางลินดา เชิดชัย	พรรคเพื่อชาติ	-
465	487	นายอารี ไกรนรา	พรรคเพื่อชาติ	-
466	039	นายเชตรัฐ เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
467	057	นางสาวจุฑาทัตต เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
468	255	นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
469	429	นายสุพล จุลใส	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
470	469	นางสาวอนุสรี ทับสุวรรณ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
471	126	นายดล เหตระกูล	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
472	146	นายเทวัญ ลิปตพัลลภ	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
473	316	นายวัชรพล โตมรศักดิ์	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
474	392	นายสมัคร ป้องวงษ์	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
475	128	นายดำรงค์ พิเดช	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	เห็นด้วย
476	290	นายยรรยงก์ ถนอมพิชัยธำรง	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	เห็นด้วย
477	218	นายปรีดา บุญเพลิง	พรรคครูไทยเพื่อประชาชน	เห็นด้วย
478	273	นายมงคลกิตติ์ สุขสินธารานนท์	พรรคไทยศรีวิไลย์	-
479	004	นายพีระวิทย์ เรืองลือดลภาค	พรรคไทรักธรรม	เห็นด้วย
480	244	นายพิเชษฐ สถิรชวาล	พรรคประชาธรรมไทย	เห็นด้วย
481	438	นายสุรทิน พิจารณ์	พรรคประชาธิปไตยใหม่	เห็นด้วย
482	377	นางนันทนา สงฆ์ประชา	พรรคประชาภิวัฒน์	เห็นด้วย
483	041	นายคฑาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	พรรคพรรคไทยรักไทย	เห็นด้วย
484	365	นางสาวศิลัมพา เลิศนุวัฒน์	พรรคพลเมืองไทย	เห็นด้วย
485	135	พลตรี ทรงกลด ทิพย์รัตน์	พรรคพลังชาติไทย	เห็นด้วย
486	296	นายระวี มาศฉมาดล	พรรคพลังธรรมใหม่	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
487	179	นายนิคม บุญวิเศษ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

เครื่องหมาย - (ยัติภังค์) หมายถึง ผู้ไม่ลงมติ/ผู้ลาประชุม/ผู้ขาดการประชุม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ ขอขอบคุณคณะกรรมาธิการขอบคุณครับ

ต่อไปเป็นระเบียบวาระที่ ๔.๕ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

รายงาน

ของ

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สภาผู้แทนราษฎร

สำนักกรรมาธิการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด (สำเนา)

ที่ สผ ๐๐๑๘.๑๔/๗๓๕๔

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๖ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายกฤษณ์ แก้วอยู่
๒. นางสาวกวินนาถ ตาคีย์
๓. นายจำนงค์ ไชยมงคล
๔. นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ์
๕. นายชุมสาย ศรียาภัย
๖. นายณัฐวุฒิ กองจันทร์ดี
๗. นายณัฐวุฒิ บัวประทุม
๘. นายทศพล เพ็งส้ม
๙. นายธนิก มาสีพิทักษ์
๑๐. นายธีระทัศน์ เตียวเจริญโสภา
๑๑. นายนิติพล ผิวเหมาะ
๑๒. นายนิรมิต สุจารี
๑๓. นายประสาท พงษ์สุวรรณ์
๑๔. นายประสิทธิ์ มะหะหมัด
๑๕. นายปิยวัฒน พันธ์สายเชื้อ
๑๖. นายพรภัทร ตันติกุลานันท์
๑๗. นายภูมิสิทธิ์ มาประจง
๑๘. นายมารุต มัสยวาณิช
๑๙. นายรังสิกร ทิมาตฤกะ
๒๐. นางสาวเรวดี ขวัญทองยิ้ม
๒๑. นายวรณัฐ ศรีสุริยชัย
๒๒. นางสาววรมน รามางกูร
๒๓. นายวัฒวุฒิ ศรีบุรินทร์
๒๔. นายวิรัช พันธุมะผล
๒๕. นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์
๒๖. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์
๒๗. นายศุภชัย ใจสมุทร
๒๘. นางสาวสมลักษณ์ จัดกระบวนพล
๒๙. นายสิทธิชัย หอมศิริวรรณ
๓๐. นายสุทัศน์ เงินหมื่น
๓๑. นายสุรทิน พิจารณ์
๓๒. นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์
๓๓. นายอนุชา น้อยวงศ์
๓๔. นายอภิวัชร บัวพันธ์
๓๕. นายอภิวัฒน์ อากาศฤกษ์
๓๖. พันเอก อรรถพล แผ้วพาลชน
๓๗. นายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์
๓๘. นายอิสสระ สมชัย
๓๙. นายเอกพงษ์ สารน้อย

บัดนี้...

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้นเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สุทัศน์ เงินหมื่น

(นายสุทัศน์ เงินหมื่น)
ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ

สำนักกรรมาธิการ ๒
กลุ่มงานคณะกรรมาธิการกิจการศาล องค์กรอิสระ
องค์กรอัยการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และกองทุน
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๖๓๔๑
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ org.parliament@hotmail.co.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวกัลยรัชต์ ขาวสำอางค์)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๒

นายดนุพล นันตาแสง/ร่าง
นางสาวรวีวรรณ แสงจันทร์/พิมพ์
นายประสิทธิผล ยูวะเวส/ตรวจ

ตรวจทาน
ครั้งที่ ๑ นายดนุพล นันตาแสง
ครั้งที่ ๒ นายณัฐพงษ์ สายวงค์
ครั้งที่ ๓ นายประสิทธิผล ยูวะเวส

รายงานคณะกรรมาธิการวิสามัญ

ตามที่ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

(๑) นายสุทัศน์ เงินหมื่น	เป็นประธานคณะกรรมาธิการ
(๒) นายจำนงค์ ไชยมงคล	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายศุภชัย ใจสมุทร	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
(๔) นายสุรทิน พิจารณ์	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
(๕) นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
(๖) นางสาวกวินนาถ ตาคีย์	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า
(๗) นายพรภัทร ตันติกุลานันท์	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หก
(๘) นางสาวสมลักษณ์ จัดกระบวนพล	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(๙) นายอิสสระ สมชัย	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(๑๐) นายประสาท พงษ์สุวรรณ์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(๑๑) นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(๑๒) นายณัฐวุฒิ บัวประทุม	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(๑๓) นายมารุต มัสยวาณิช	เป็นโฆษกคณะกรรมาธิการ
(๑๔) นายรังสิกร ทิมาตฤกะ	เป็นผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมาธิการ
(๑๕) นายธีระทัศน์ เตียวเจริญโสภา	เป็นผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมาธิการ
(๑๖) นายทศพล เพ็งส้ม	เป็นเลขานุการคณะกรรมาธิการ

๒. คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติตั้ง นายดนุพล นันตาแสง นิติกรชำนาญการ กลุ่มงานคณะกรรมาธิการกิจการศาล องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และกองทุน สำนักกรรมาธิการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๓ วรรคสี่

๓. ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

- <u>สำนักงานศาลปกครอง</u>

(๑) นายไชยเดช ตันติเวสส	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
(๒) นายเจตน์ สถาวรศีลพร	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

๔. ผู้ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

๔.๑ สำนักงานศาลยุติธรรม

- นางธนิศรา สิงหาจุลเกตุ	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

๔.๒ สำนักงานศาลปกครอง

(๑) นายอติโชค ผลดี	เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
(๒) นายภานุวัตข์ ทองชาติ	พนักงานคดีปกครองชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ สำนักกฎหมาย
(๓) นางสาวอารีรัตน์ จั่วจันทึก	พนักงานคดีปกครองปฏิบัติการ กลุ่มนิติการ สำนักกฎหมาย

๔.๓ สำนักตุลาการทหาร

- พลตรี โฆษนันทน์ สุทัศน์ ณ อยุธยา	รองหัวหน้าสำนักตุลาการทหาร

๔.๔ สำนักงบประมาณ

(๑) นางทิวดี เข็มราช	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ
(๒) นางปฐมา สุจิกุล เรืองศรี	รักษาการนิติกรชำนาญการพิเศษ
(๓) นางสาวณภัฌ ยศสมบัติ	นิติกรปฏิบัติการ

๕. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีผู้เสนอคำแปรญัตติ จำนวน ๑ คน คือ

- นายขจิตร ชัยนิคม

๖. ผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

คณะกรรมาธิการวิสามัญได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ส่งให้สภาผู้แทนราษฎร ตามหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๒๑๒๒๒ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มาใช้ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญครบถ้วนตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแล้ว

๗. ผลการพิจารณา

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	**ไม่มีการแก้ไข**
คำปรารภ	**ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา ๑ **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา ๒ **ไม่มีการแก้ไข**

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

นายวิรัช พันธุมะผล นายจำนงค์ ไชยมงคล และนายอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์ (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๒ เป็นดังนี้

"มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับ*ตั้งแต่*เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน*นับแต่*วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป"

มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง **ไม่มีการแก้ไข**

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็นและมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายวิรัช พันธุมะผล (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ เป็นดังนี้

"มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยาน สำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร หรือภายในกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การหรือก่อนพ้นระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ยื่นคำให้การเป็นอย่างช้าสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น ในการนี้ ศาลที่รับฟ้องอาจรอการพิจารณาไว้ชั่วคราวก็ได้ และให้จัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว ในกรณีเช่นว่านี้ให้ศาลที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลตนและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนพิจารณาคดีในศาลเดิมนั้นต่อไป

(๒) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งที่คู่ความอ้าง และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น *หรือสั่งสำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม*

(๓) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น ให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็น ให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสามสิบวัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย"

นายจำนงค์ ไชยมงคล (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ เป็นดังนี้

"มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยาน

สำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร หรือภายในกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การหรือก่อนพ้นระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ยื่นคำให้การเป็นอย่างช้าสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น ในการนี้ ให้ศาลที่รับฟ้องอาจรอการพิจารณาไว้ชั่วคราวก็ได้ และให้จัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว ในกรณีเช่นว่านี้ให้ศาลที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลตนและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนพิจารณาคดีในศาลเดิมนั้นต่อไป

(๒) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งที่คู่ความอ้าง และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น หรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรมและคำแถลงของคู่ความ

(๓) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น ให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติได้รับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็น ให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสามสิบวัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย”

นายขจิตร ชัยนิคม ขอแปรญัตติแก้ไขความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยานสำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร หรือภายในกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การหรือก่อนพ้นระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ยื่นคำให้การเป็นอย่างช้าสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น ในการนี้ ศาลที่รับฟ้องอาจรอการพิจารณาไว้ชั่วคราวก็ได้ และให้จัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว ในกรณีเช่นว่านี้ให้ศาลที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลตนและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนพิจารณาคดีในศาลเดิมนั้นต่อไป

(๒) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งที่คู่ความอ้าง และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น หรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม

(๓) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น ให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็น ให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสามสิบวัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย”

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๔ แก้ไขมาตรา ๑๔ วรรคสาม **ไม่มีการแก้ไข**

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายขจิตร ชัยนิคม ขอแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสามของมาตรา ๑๔ เป็นดังนี้

“ในการพิจารณาคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณาให้เสร็จภายใน *หกสิบ*สามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็น ให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย”

คณะกรรมาธิการไม่เห็นด้วย ผู้แปรญัตติขอสงวน

มาตรา ๕ เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๘ **มีการแก้ไข**

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์ นายจำนงค์ ไชยมงคล นายพรภัทร ตันติกุลานันท์ นางสาวสมลักษณ์ จัดกระบวนพล นายทศพล เพ็งส้ม นางสาววรมน รามางกูร และนางสาวเรวดี ขวัญทองยิ้ม (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้คงไว้ตามร่างเดิม

มาตรา ๖ แก้ไขมาตรา ๑๙ **ไม่มีการแก้ไข**

มาตรา ๗ **มีการแก้ไข**

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์ และนางสาวเรวดี ขวัญทองยิ้ม (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้คงไว้ตามร่างเดิม

นายณัฐวุฒิ บัวประทุม (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็น โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๗ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับบรรดาคดีที่ได้ยื่นคำร้องไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ *เว้นแต่คดีของศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ได้ยื่นคำฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจศาลตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ*

คดีของศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ได้ยื่นคำฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจศาลตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ”

มาตรา ๘ **ไม่มีการแก้ไข**

๘. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมของคณะกรรมาธิการวิสามัญและตารางเปรียบเทียบมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายทศพล เพ็งส้ม)
เลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมกรอบระยะเวลาของกระบวนการโต้แย้งเขตอำนาจศาลสำหรับการฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ไม่ใช่ศาลยุติธรรมและศาลทหาร และในระหว่างเข้าสู่กระบวนการวินิจฉัยชี้ขาดเขตอำนาจศาล ให้ศาลที่รับฟ้องมีดุลพินิจในการพิจารณาคดีต่อไปได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการพิจารณาคำร้องขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด กรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔ วรรคสาม)

(๓) กำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลกำหนด (เพิ่มมาตรา ๑๘ วรรคสอง)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ บังคับใช้มาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางมาตรามีข้อขัดข้องในการบังคับใช้หรือในทางปฏิบัติ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกรอบระยะเวลาของกระบวนการโต้แย้งเขตอำนาจศาลสำหรับการฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ไม่ใช่ศาลยุติธรรมและศาลทหาร และในระหว่างเข้าสู่กระบวนการวินิจฉัยชี้ขาดเขตอำนาจศาล ให้ศาลที่รับฟ้องมีดุลพินิจในการพิจารณาคดีต่อไปได้ แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการพิจารณาคำร้องขอให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด กรณีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถึงที่สุดระหว่างศาลขัดแย้งกัน รวมทั้งกำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลืองานของเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลกำหนด และให้ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

.....

.....

.....

....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยาน สำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร หรือภายในกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การหรือก่อนพ้นระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ยื่นคำให้การเป็นอย่างช้าสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น ในการนี้ ศาลที่รับฟ้องอาจรอการพิจารณาไว้ชั่วคราวก็ได้ และให้จัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว ในกรณีเช่นว่านี้ให้ศาลที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลตน และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนพิจารณาคดีในศาลเดิมนั้นต่อไป

(๒) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งที่คู่ความอ้าง และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น หรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม

(๓) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น ให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็น ให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสามสิบวัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในการพิจารณาคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณาให้เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็น ให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒

“เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของเลขานุการคณะกรรมการ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมจำนวนสองคน และข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองซึ่งประธานศาลปกครองสูงสุดเสนอชื่อจำนวนหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา”

มาตรา ๗ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับบรรดาคดีที่ได้ยื่นคำร้องไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ *เว้นแต่คดีของศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ได้ยื่นคำฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจศาลตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ*

คดีของศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ได้ยื่นคำฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจศาลตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก แต่ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘ ให้ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ตารางเปรียบเทียบ
ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการ
กับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว
พร้อมหมายเหตุ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
สำนักกรรมาธิการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการ กับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว พร้อมหมายเหตุ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการ	**ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว**	**หมายเหตุ**
ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	ร่างพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	หลักการเดิม
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล	โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล	หลักการเดิม
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”	**มาตรา ๑** พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”	หลักการเดิม
มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	**มาตรา ๒** พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	หลักการเดิม

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการ	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว	หมายเหตุ
มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยานสำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร หรือภายในกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การหรือก่อนพ้นระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ยื่นคำให้การเป็นอย่างช้าสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น ในการนี้ ศาลที่รับฟ้องอาจรอการพิจารณาไว้ชั่วคราวก็ได้ และให้จัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว ในกรณีเช่นว่านี้ให้ศาลที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (๑) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลตน และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยัง	**มาตรา ๓** ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยานสำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหาร หรือภายในกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การหรือก่อนพ้นระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ยื่นคำให้การเป็นอย่างช้าสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น ในการนี้ ศาลที่รับฟ้องอาจรอการพิจารณาไว้ชั่วคราวก็ได้ และให้จัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว ในกรณีเช่นว่านี้ให้ศาลที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (๑) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลตน และศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าว ให้แจ้งความเห็นไปยัง	หลักการเดิม

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการ	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว	หมายเหตุ
ศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนพิจารณาคดีในศาลเดิมนั้นต่อไป (๒) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งที่คู่ความอ้างและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าวให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น หรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม (๓) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้นให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสามสิบวัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย”	ศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนพิจารณาคดีในศาลเดิมนั้นต่อไป (๒) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นมีความเห็นว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งที่คู่ความอ้างและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นพ้องกับศาลดังกล่าวให้แจ้งความเห็นไปยังศาลที่ส่งความเห็นเพื่อมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลนั้น หรือสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่ความไปฟ้องศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ตามที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์แห่งความยุติธรรม (๓) ถ้าศาลที่ส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้นให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสามสิบวัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย”	

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการ	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว	หมายเหตุ
มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ในการพิจารณาคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณาให้เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็น ให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย”	**มาตรา ๔** ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ในการพิจารณาคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณาให้เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติรับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็น ให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย”	หลักการเดิม
มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ “เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของเลขานุการคณะกรรมการ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ	**มาตรา ๕** ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ “เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของเลขานุการคณะกรรมการ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ	แก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเพิ่มอีก ๑ คน แต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการ	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว	หมายเหตุ
ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมจำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ”	ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมจำนวนสองคน <u>และข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งประธานศาลปกครองสูงสุดเสนอชื่อจำนวนหนึ่งคน</u> เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ”	คดีปกครองซึ่งประธานศาลปกครองสูงสุดเสนอ โดยเพิ่มขึ้นจากร่างเดิมที่กำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการจำนวน ๒ คน ซึ่งแต่งตั้งจากผู้พิพากษาศาลยุติธรรม เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา”	**มาตรา ๖** ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา”	หลักการเดิม

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการ	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว	หมายเหตุ
มาตรา ๗ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับบรรดาคดีที่ได้ยื่นคำร้องไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่คดีของศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ได้ยื่นคำฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจศาลตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ	**มาตรา ๗** พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับบรรดาคดีที่ได้ยื่นคำร้องไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ *เว้นแต่คดีของศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ได้ยื่นคำฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจศาลตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ* คดีของศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ได้ยื่นคำฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจศาลตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก แต่ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ	แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยแบ่งความออกเป็นสองวรรค วรรคแรกเป็นการกำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับกับบรรดาคดีที่ได้ยื่นคำร้องไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ วรรคสองเป็นกรณีที่คู่ความได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือศาลอื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่คู่ความยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจศาลตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คู่ความยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก แต่ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้เพื่อรักษาสิทธิในการโต้แย้งอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลของคู่กรณีไว้ไม่ให้เกิน

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการ	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว	หมายเหตุ
		กว่าเดิมคือวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
มาตรา ๘ ให้ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	**มาตรา ๘** ให้ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	หลักการเดิม

นายดนุพล นันตาแสง	นิติกรชำนาญการ	ผู้จัดทำ
นายณัฐพงษ์ สายวงค์	นิติกรชำนาญการ	ตรวจทาน
นายประสิทธิผล ยูวะเวส	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมาธิการกิจการศาลฯ สำนักกรรมาธิการ ๒	ตรวจทาน

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ขอเชิญคณะกรรมาธิการเข้าประจำที่ครับ

(คณะกรรมาธิการเข้าประจำที่)

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ถ้ากรรมาธิการเข้าประจำที่แล้วเชิญท่านประธานคณะกรรมาธิการแถลงครับ

นายสุทัศน์ เงินหมื่น (ประธานคณะกรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ผม นายสุทัศน์ เงินหมื่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคประชาธิปัตย์ ในฐานะประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ขอรายงานต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

สผ ๒/๒๕๖๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) รัชนีพร ๖๙/๑

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) และได้ลงมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาโดยกำหนดการแปรญัตติภายในกำหนด ๗ วันนั้น บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว โดยคณะกรรมาธิการวิสามัญได้ให้ความสำคัญและนำคำอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตลอดจนผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ส่งให้สภาผู้แทนราษฎรมาประกอบการพิจารณาโดยละเอียดรอบคอบแล้ว โดยคณะกรรมาธิการได้พิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยได้แก้ไขเพิ่มเติมใน ๒ ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่ ๑ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ โดยกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเพิ่มขึ้นอีก ๑ คน โดยแต่งตั้งจากข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาปกครอง ซึ่งประธานศาลปกครองสูงสุดเสนอ โดยเพิ่มขึ้นจากร่างเดิมที่กำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลจำนวน ๒ คน แต่งตั้งจากผู้พิพากษาศาลยุติธรรม เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประการที่ ๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยแบ่งความออกเป็น ๒ วรรค

วรรคแรก เป็นการกำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับกับบรรดาคดีที่ได้ยื่นคำร้องไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

วรรคสอง เป็นกรณีที่คู่ความได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือศาลอื่นไว้ก่อนที่วันพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่คู่ความยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจศาลตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คู่ความยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก แต่ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้เพื่อรักษาสิทธิในการโต้แย้งอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลของคู่กรณีไว้ไม่ให้เกินกว่าเดิม คือวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ

อนึ่ง คณะกรรมาธิการขอแก้ไขถ้อยคำในรายงานของคณะกรรมาธิการในส่วนบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในหลักการข้อ ๓ โดยแก้ไขถ้อยคำ คำว่า คณะกรรมการ ให้ถูกต้อง ในการนี้คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงเสนอร่างพระราชบัญญัติซึ่งมีรายละเอียดดังกล่าวข้างต้นต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อโปรดพิจารณา ขอบพระคุณครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ขอเชิญเลขาธิการดำเนินการครับ

นางวัชราภรณ์ รัตนโกเศศ จันทรเจริญ (ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) : ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๒ ไม่มีการแก้ไข มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ขอเชิญกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นอภิปรายครับ ถ้ายังติดใจ สรุปว่ากรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นไม่ติดใจนะครับ

นายจำนงค์ ไชยมงคล (กรรมาธิการ) : ยังติดใจ ท่านประธานครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ประธานมองไม่ค่อยเห็น เชิญครับ

นายจำนงค์ ไชยมงคล (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานและสมาชิกผู้ทรงเกียรติทุกท่านครับ ผม จำนงค์ ไชยมงคล ในฐานะกรรมาธิการ ผมเองได้สงวนความเห็นในมาตรา ๒ ในประเด็นในเรื่องของกำหนดระยะเวลา คือตามร่างที่มีการแก้ไขนั้นหมายความว่าเมื่อมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ผลของกฎหมายบังคับใช้ได้ทันที ผมได้ขอสงวนความเห็นไว้ว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ควรจะให้พ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เหตุผลอยากจะกราบเรียนท่านประธานและท่านสมาชิกทุกท่านครับ พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ใช่เพิ่งเกิดนะครับ ได้บังคับใช้อยู่แล้ว และการแก้ไขเป็นการแก้ไขในเรื่องของสิทธิของคู่ความซึ่งจะมีการพิจารณาในมาตรา ๓ มาตรา ๔ ต่อไป เมื่อเป็นการแก้ไขเรื่องสิทธิของคู่ความ ก็ควรที่จะให้คู่ความได้มีโอกาสครับท่านประธาน ควรจะต้องให้คู่ความได้มีโอกาสศึกษาว่าการแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้นั้นมันเป็นอย่างไรบ้าง เพื่อให้คู่ความนั้นได้มีโอกาสเตรียมตัว และไม่มีความเร่งด่วนอันใดเลยในการที่จะต้องรีบประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ทันทีเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา ผมจึงขอสงวนความเห็นว่าขอให้นับถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาออกไป ๙๐ วัน จากนั้นจึงค่อยบังคับใช้เพราะไม่มีผลอะไรครับ ต่อให้ยังไม่ประกาศบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้แต่กฎหมายฉบับนี้ก็ยังบังคับใช้อยู่ ขอกราบเรียนความเห็นที่ผมได้สงวนไว้แค่นี้ครับ ท่านประธานครับ ขอบคุณครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ขอบคุณครับ มีกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นยังติดใจจะอภิปรายมีไหมครับ

(ไม่มีกรรมาธิการขออภิปราย)

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ถ้าไม่มีเชิญกรรมาธิการตอบชี้แจงครับ เชิญครับ

นายพรภัทร ตันติกุลานันท์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรครับ ผม พรภัทร ตันติกุลานันท์ ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา ในฐานะกรรมาธิการนะครับ สำหรับที่ท่านกรรมาธิการอภิปรายไปเมื่อสักครู่นะครับเกี่ยวกับประเด็นเรื่องวันบังคับใช้ของกฎหมาย ตามร่างเดิมของเราที่กำหนดมาว่าให้พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา สืบเนื่องมาจากได้ทำการวิเคราะห์แล้วว่าตาม พ.ร.บ. ฉบับนี้ส่วนเลขานุการของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดไม่มีภารกิจที่จะต้องทำอะไรเพิ่มขึ้นมาอีก เพราะฉะนั้นกฎหมายนี้สามารถที่จะมีผลใช้บังคับได้นับจากถัดวันประกาศที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาได้ทันที ขอบพระคุณครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ท่านกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นยังติดใจไหมครับ

นายจำนงค์ ไชยมงคล (กรรมาธิการ) : ยังติดใจอยู่ท่านประธานครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ถ้าท่านกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นยังติดใจ ต่อไปผมก็จะขอมติจากที่ประชุมนะครับว่าจะเห็นด้วยกับร่างของกรรมาธิการที่ไม่มีการแก้ไข หรือเห็นด้วยกับกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็น ก่อนลงมตินะครับ ผมขอตรวจสอบองค์ประชุมนะครับ เชิญท่านสมาชิกที่อยู่ข้างนอกเข้าห้องประชุมนะครับ

(นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนทำการตรวจสอบองค์ประชุมและลงมติ)

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิแสดงตน โปรดเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตนนะครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตน)

ท่านสมาชิกท่านใดยังไม่ได้ใช้สิทธิแสดงตนบ้างครับ ถ้ายังมีก็ขอเชิญแสดงตนครับ

นายยงยุทธ สุวรรณบุตร (สมุทรปราการ) : ท่านประธานครับ ผม ยงยุทธ สุวรรณบุตร ๒๘๙ ครับ แสดงตนครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ๒๘๙ แสดงตนนะครับ ถ้าท่านสมาชิกใช้สิทธิแสดงตนหมดแล้ว ผมขอปิดการแสดงตนครับ เจ้าหน้าที่แสดงผลครับ จำนวนผู้เข้าประชุม ๒๘๕ ท่าน ถือว่าครบองค์ประชุมนะครับ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

มาตรา ๒ (การตรวจสอบองค์ประชุม)

วันที่ 05 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 เวลา 15:21

จำนวนผู้แสดงตน 285

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
1	023	นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
2	027	นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
3	046	นายคุณากร ปรีชาชนะชัย	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
4	058	นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
5	064	นายจิรวัฒน์ ศิริพานิชย์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
6	070	นางจุฑาพัตธน์ เมนะสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
7	083	นายชลน่าน ศรีแก้ว	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
8	121	นายณัฐพงษ์ สุปริยศิลป์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
9	142	นางสาวทัศนีย์ บูรณุปกรณ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
10	184	นายนิยม เวชกามา	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
11	196	นางบุญรื่น ศรีธเรศ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
12	213	นายประเสริฐ จันทรรวงทอง	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
13	232	นายพรเทพ วิสุทธิ์วัฒนศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
14	234	นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
15	258	นายไพจิต ศรีวรขาน	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
16	262	นายภณณัฏฐ์ ศรีอินทร์สุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
17	307	นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
18	320	นายวัน อยู่บำรุง	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
19	323	นายวันนิวัติ สมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
20	340	นายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
21	350	นายศรัณย์ ทิมสุวรรณ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
22	360	นายศิรสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
23	383	นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
24	418	นางสิรินทร รามสูต	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
25	433	นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
26	458	นายอนันต์ ศรีพันธุ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
27	467	นางอนุรักษ์ บุญศล	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
28	486	นางอาภรณ์ สาราคำ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
29	500	นายโอชิษฐ์ เกียรติก้องชูชัย	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
30	001	นายกนก ลิ้มตระกูล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
31	009	นายกฤษฎา ตันเทอดทิตย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
32	018	นายการุณ โหสกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
33	019	นายกิตติ สมทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
34	020	นายกิตติกร โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
35	022	นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
36	029	นายเกษม อุประ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
37	035	นายโกศล ปัทมะ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
38	037	นายขจิตร ชัยนิคม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
39	042	นายคมเดช ไชยศิวามงคล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
40	043	นายครูมานิตย์ สังข์พุ่ม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
41	047	นายจตุพร เจริญเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
42	049	นายจรัสฤทธิ์ จันทรสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
43	053	นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
44	054	นายจักรพล ตั้งสุทธิธรรม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
45	062	นายจิรทัศ ไกรเดชา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
46	063	นายจิรพงษ์ ทรงวัชราภรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
47	067	นางสาวจิราพร สินธุไพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
48	068	นายจิรายุ ห่วงทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
49	075	นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
50	080	นายฉลาด ชามช่วง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
51	081	นางสาวชนก จันทาทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
52	086	นายชวลิต วิชยสุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
53	090	นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
54	099	นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
55	101	นายชูศักดิ์ แอกทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
56	103	นายเชิดพงศ์ ราชป้องขันธ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
57	106	นายไชยวัฒนา ติณรัตน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
58	107	นายไชยา พรหมา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
59	123	นายณัฐวุฒิ กองจันทร์ดี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
60	127	นายดะนัย มะหิพันธ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
61	131	นายตี๋ใหญ่ พูนศรีธนากูล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
62	133	นายไตรรงค์ ติธรรม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
63	144	นายทายาท เกียรติชูศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
64	149	นางเทียบจุฑา ขาวชำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
65	151	นายธนกร ไชยกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
66	163	นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
67	164	นายธีระ ไตรสรณกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
68	167	นายนพ ชีวานันท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
69	168	นายนพคุณ รัฐผไท	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
70	171	นายนพพล เหลืองทองนารา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
71	182	นายนิยม ช่างพินิจ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
72	185	นายนิรมิต สุจารี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
73	186	นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
74	192	นายบัลลังก์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
75	193	นายบุญแก้ว สมวงศ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
76	194	นายบุญฐิณ ประทุมลี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
77	205	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
78	208	นายประภูศักดิ์ จินตะเวช	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
79	212	นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
80	214	นายประเสริฐ บุญเรือง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
81	222	นายปิยวัฒน พันธ์สายเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
82	224	นางผ่องศรี แซ่จึง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
83	233	นางสาวพรพิมล ธรรมสาร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
84	237	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
85	239	นายพัฒนา สัพโส	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
86	243	นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
87	252	นายพีระเพชร ศิริกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
88	260	นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
89	266	นายภาควัต ศรีสุรพล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
90	276	นายมนตรี ตั้งเจริญถาวร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
91	278	นางมนพร เจริญศรี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
92	282	นายมานะ โลหะวณิชย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
93	283	นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
94	287	นางมุกดา พงษ์สมบัติ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
95	292	นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
96	297	นายรังสรรค์ มณีรัตน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
97	298	นายรังสรรค์ วันไชยธนวงศ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
98	302	นายรัฐกิตติ์ ผาลีพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
99	305	นางสาวละออง ติยะไพรัช	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
100	314	นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
101	321	นายวันชัย เจริญนนทสิทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
102	328	นายวิทยา ทรงคำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
103	335	นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
104	337	นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
105	339	นายวิสิษฐ์ เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
106	344	นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
107	345	นายวีระวัฒน์ โอสถานุเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
108	346	นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
109	351	นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
110	352	นายศราวุธ เพชรพนมพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
111	354	นายศรีเรศ โกฏคำลือ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
112	356	นายศักดา คงเพชร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
113	367	นายศุภชัย นพขำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
114	370	นางสาวสกุณา สาระนันท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
115	372	นายสงวน พงษ์มณี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
116	378	นายสมคิด เชื้อคง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
117	387	นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
118	391	นางสมหญิง บัวบุตร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
119	393	นายสยาม หัตถสงเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
120	397	นางสาวสรัสนันท์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
121	414	นายสิงหภณ ดีนาง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
122	422	นายสุชาติ ภิญโญ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
123	427	นายสุทิน คลังแสง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
124	435	นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
125	439	นายสุรพงษ์ อึ้งอัมพรวิไล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
126	441	นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
127	454	นายองอาจ วงษ์ประยูร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
128	462	นาวาอากาศเอกอนุดิษฐ์ นาครทรรพ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
129	466	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
130	468	นายอนุสรณ์ ปั้นทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
131	472	นายอภิชาติ ตีรสวัสดิชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
132	493	นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
133	495	นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
134	496	นายเอกธนัช อินทร์รอด	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
135	005	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
136	007	นายกรุงศรีวิไล สุทินเผือก	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
137	010	นายกฤษณ์ แก้วอยู่	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
138	015	นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
139	017	นางสาวกานต์กนิษฐ์ แห้วสันตติ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
140	025	นางสาวกุลวลี นพอมรบดี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
141	050	ร้อยเอก จองชัย วงศ์ทรายทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
142	056	นายจักรัตน์ พั้วช่วย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
143	069	นายจีรเดช ศรีวิราช	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
144	077	นางเจริญ เรี่ยวแรง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
145	091	นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
146	092	นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
147	094	นายชาญวิทย์ วิภูศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
148	100	นายชูศักดิ์ ศิรีมาศทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
149	102	นายเชิงชาย ชาลีรินทร์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
150	105	นายโชติวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
151	110	พันตำรวจโท ฐนภัทร กิตติวงศา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
152	111	นายฐานิสร์ เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
153	112	นายฐาปกรณ์ กุลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
154	114	นางสาวฐิติภัสร์ โชติเดชาชัยนันต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
155	117	นายณัฏฐพล จรัสรพีพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
156	130	นางสาวตรีนุช เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
157	137	นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
158	141	นางทัศนาพร เกษเมธีการุณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
159	143	นางทัศนียา รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
160	150	นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
161	155	นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
162	157	นายธรรมนัส พรหมเผ่า	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
163	158	นายธรรมวิชญ์ โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
164	174	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
165	175	นายสมศักดิ์ คุณเงิน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
166	176	นายนัทธี . ถิ่นสาคู	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
167	181	นายนิพันธ์ ศิริธร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
168	188	นายนิโรธ สุนทรเลขา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
169	195	นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
170	202	นายปฐมพงศ์ สูญจันทร์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
171	206	นายประทวน สุทธิอำนวยเดช	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
172	211	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
173	217	นายปริญญา ฤกษ์หร่าย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
174	219	นายปัญญา จีนาคำ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
175	220	นางสาวปารีณา ไกรคุปต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
176	225	นายไผ่ ลิกค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
177	227	นายพงศ์กวิน จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
178	229	นายพยม พรหมเพชร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
179	238	นางสาวพัชรินทร์ ชำศิริพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
180	242	นางพิชชารัตน์ เลาหพงศ์ชนะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
181	247	นางสาวพิมพ์พร พรพฤฒิพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
182	253	นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
183	259	นายไพบูลย์ นิติตะวัน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
184	261	นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
185	264	นางสาวภริม พูลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
186	267	นางสาวภาดาท์ วรกานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
187	270	นายภิญโญ นิโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
188	271	นายภูดิท อินสุวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
189	275	นายมณเฑียร สงฆ์ประชา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
190	284	นายมานัส อ่อนอ้าย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
191	288	พลตำรวจเอก ยงยุทธ เทพจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
192	289	นายยงยุทธ สุวรรณบุตร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
193	294	รองศาสตราจารย์รงค์ บุญสวยขวัญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
194	309	นางสาววทันยา วงษ์โอภาสี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
195	317	นายวัชระ ยาวอหะซัน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
196	319	นายวัฒนา ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
197	322	นายวันชัย ปริญญาศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
198	324	นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
199	327	นายวิเชียร ขาวลิต	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
200	331	นายวิรัช รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
201	342	นายวีระกร คำประกอบ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
202	349	นายเพชรภูมิ อาภรณ์รัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
203	359	นายศาสตรา ศรีปาน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
204	362	นายศิริพงษ์ รัสมี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
205	376	นายสมเกียรติ วอนเพียร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
206	382	พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
207	384	นายสมบัติ อำนาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
208	386	นายสมพงษ์ โสภณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
209	389	นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
210	390	นายสมศักดิ์ พันธ์เกษม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
211	395	นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
212	401	นายสะถิระ เผือกประพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
213	402	นายสัญญา นิลสุพรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
214	403	นายสัณหพจน์ สุขศรีเมือง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
215	404	นายสันติ กีระนันทน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
216	405	นายสันติ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
217	407	นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
218	411	นายสาธิต อุ่ยตระกูล	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
219	412	นายสายัณห์ ยุติธรรม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
220	417	นายสิระ เจนจาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
221	420	นายสุชาติ ชมกลิ่น	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
222	423	นายสุชาติ อุสาหะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
223	430	นายสุพล ฟองงาม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
224	436	นายสุรชาติ ศรีบุศกร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
225	442	นายสุรศักดิ์ ชิงนวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
226	444	นายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
227	445	นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
228	446	นายสุรสิทธิ์ วงศ์วิทยานันท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
229	456	นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
230	457	นายอนันต์ ผลอำนวย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
231	460	นายอนุชา น้อยวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
232	461	นายอนุชา นาคาศัย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
233	476	นายอรรถกร ศิริลัทธยากร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
234	477	ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
235	479	นายอัครวัฒน์ อัศวเหม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
236	480	นายอัฏฐพล โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
237	485	นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
238	491	นายวัฒนา สิทธิวัง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
239	498	นายเอกราช ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
240	499	นายเอี่ยม ทองใจสด	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
241	012	นายกษิดิ์เดช ชุติมันต์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
242	028	นายเกษม ศุภรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
243	051	นางสาวจอมขวัญ กลับบ้านเกาะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
244	055	นายจักรพันธ์ พรนิมิตร	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
245	118	นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
246	154	นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
247	198	นายบุญสิงห์ วรินทร์รักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
248	231	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
249	235	นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
250	265	นายภาคภูมิ บูลย์ประมุข	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
251	295	นายรณเทพ อนุวัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
252	406	นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
253	421	นายสุชาติ ตันเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
254	426	นายสุทา ประทีป ณ ถลาง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
255	448	นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
256	006	นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
257	008	นายกฤติเดช สันติวชิระกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
258	021	นายกิตติชัย เรืองสวัสดิ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
259	032	นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
260	040	นายคงกฤษ ฉัตรมาลีรัตน์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
261	078	นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
262	079	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
263	082	นายชยุต ภุมมะกาญจนะ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
264	088	นายสวาป เผ่าประทาน	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
265	095	นายชาดา ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
266	104	นายโชติพิพัฒน์ เตชะโสภณมณี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
267	113	นายฐิตินันท์ แสงนาค	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
268	116	นายณัฏฐ์ชนน ศรีก่อเกื้อ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
269	132	นายไตรเทพ งามกมล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
270	136	พันเอกเศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
271	153	นายธนยศ ทิมสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
272	197	นายบุญลือ ประเสริฐโสภา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
273	200	นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
274	230	นายพรชัย อำนวยทรัพย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
275	246	นายพิบูลย์ รัชกิจประการ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
276	249	นายพิษณุ พลธี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
277	256	นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
278	263	นายภราดร ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
279	272	นายภูมิศิษฏ์ คงมี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
280	274	นายมณฑล โพธิ์คาย	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
281	280	นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
282	281	นายมานพ ศรีผึ้ง	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
283	291	นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
284	299	นายรังสิกร ทิมาตฤกะ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
285	303	นายรุ่งโรจน์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
286	313	นายวรศิษฎ์ เลียงประสิทธิ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
287	338	นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
288	341	นายมารุต มัสยวาณิช	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
289	353	นางสาวศรีนวล บุญลือ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
290	358	นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
291	364	นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
292	366	นายศุภชัย ใจสมุทร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
293	368	นายศุภชัย โพธิ์สุ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
294	369	นางสาวศุภมาส อิศรภักดี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
295	373	นายสนอง เทพอักษรณรงค์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
296	385	นายสมบูรณ์ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
297	396	นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
298	400	นายสฤษดิ์ บุตรเนียร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
299	413	นายสำลี รักสุทธี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
300	419	นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
301	451	นายโสภณ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
302	455	นายอดิพงษ์ ฐิติพิทยา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
303	459	นายอนาวิล รัตนสถาพร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
304	482	นายอับดุลบาซิม อาบู	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
305	488	นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
306	489	นายอำนาจ วิลาวัลย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
307	494	นายเอกการ ซื่อทรงธรรม	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
308	033	นายเกื้อกูล ด่านชัยวิจิตร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
309	052	นายจักรกฤษณ์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
310	177	นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
311	330	นายวิรัช พันธุมะผล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
312	379	นายสมเจตน์ ลิมปะพันธุ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
313	399	นายสฤษฏ์พงษ์ เกี่ยวข้อง	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
314	443	นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
315	463	นายอนุทิน ชาญวีรกูล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
316	471	นายอภิชา เลิศพชรกมล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
317	013	นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
318	030	นายเกษมสันต์ มีทิพย์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
319	044	นายคารม พลพรกลาง	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
320	048	นายจรัส คุ้มไข่น้ำ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
321	109	นางสาวญาณธิชา บัวเผื่อน	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
322	115	นางสาวณธีภัสร์ กุลเศรษฐสิทธิ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
323	119	นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
324	120	นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
325	122	นายณัฐพล สืบศักดิ์วงศ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
326	124	นายณัฐวุฒิ บัวประทุม	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
327	138	นายทวีศักดิ์ ทักษิณ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
328	139	นายทศพร ทองศิริ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
329	140	นายทองแดง เบ็ญจะปัก	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
330	160	นายธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
331	166	นายธีรัจชัย พันธุมาศ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
332	180	นายนิติพล ผิวเหมาะ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
333	241	นายพิจารณ์ เชาวพัฒนวงศ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
334	326	นายวาโย อัศวรุ่งเรือง	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
335	333	นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
336	357	นายศักดินัย นุ่มหนู	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
337	361	นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
338	374	นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
339	381	นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
340	428	นายสุเทพ อู่อ้น	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
341	437	นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
342	475	นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
343	497	นายเอกภพ เพียรพิเศษ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
344	038	นายขวัญเลิศ พานิชมาท	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
345	045	นายคำพอง เทพาคำ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
346	065	นายจิรวัฒน์ อรัณยกานนท์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
347	066	นายจิรัฏฐ์ ทองสุวรรณ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
348	085	พันตำรวจตรี ชวลิต เลาหอุดมพันธ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
349	148	นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
350	156	นายมานพ คีรีภูวดล	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
351	199	นางสาวเบญจา แสงจันทร์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
352	201	นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
353	203	นายปดิพัทธ์ สันติภาดา	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
354	215	นายประเสริฐพงษ์ ศรนุวัตร์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
355	216	นายปริญญา ช่วยเกตุ คีรีรัตน์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
356	245	นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
357	250	นายพีรเดช คำสมุทร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
358	300	นายรังสิมันต์ โรม	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
359	310	นายวรภพ วิริยะโรจน์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
360	311	นางสาววรรณวรี ตะล่อมสิน	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
361	312	นางสาววรรณวิภา ไม้สน	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
362	329	นายวินท์ สุธีรชัย	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
363	347	นายวุฒินันท์ บุญชู	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
364	375	นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
365	425	นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
366	431	พลตำรวจตรีสุพิศาล ภักดีนฤนาถ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
367	440	รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
368	452	นายองค์การ ชัยบุตร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
369	473	นายอภิชาติ ศิริสุนทร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
370	002	ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
371	014	นางกันตวรรณ ตันเถียร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
372	016	นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
373	061	นางสาวจิตภัสร์ ตั้น กฤดากร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
374	071	นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
375	097	นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
376	098	นายชุมพล จุลใส	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
377	147	นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
378	161	นายธารา ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
379	162	นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
380	173	นายนริศ ชำนุรักษ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
381	189	นางสาวแนน บุณย์ธิดา สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
382	191	นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
383	204	นายประกอบ รัตนพันธ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
384	209	นายประมวล พงศ์ถาวราเดช	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
385	228	นายพนิต วิกิตเศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
386	248	นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
387	251	นางสาวพิมพ์รพี พันธุ์วิชาติกุล	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
388	277	นายมนตรี ปาน้อยนนท์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
389	301	นางสาวรังสิมา รอดรัศมี	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
390	348	นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
391	355	นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
392	363	นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
393	380	นายสมชาติ ประดิษฐพร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
394	398	นายสราวุธ อ่อนละมัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
395	408	นายสาคร เกี่ยวข้อง	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
396	409	นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
397	415	พันโทสินธพ แก้วพิจิตร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
398	416	นายสินิตย์ เลิศไกร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
399	447	พลตำรวจตรีสุรินทร์ ปาลาเร่	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
400	453	นายองอาจ คล้ามไพบูลย์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
401	474	นายสุทัศน์ เงินหมื่น	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
402	481	นายอันวาร์ สาและ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
403	484	นายอัศวิน วิภูศิริ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
404	492	นายอิสสระ สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
405	031	นายเกียรติ สิทธีอมร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
406	073	นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
407	084	นายชวน หลีกภัย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
408	089	นายชัยชนะ เดชเดโช	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
409	093	นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
410	129	นายเดชอิศม์ ขาวทอง	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
411	134	นายถาวร เสนเนียม	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
412	190	นายบัญญัติ เจตนจันทร์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
413	268	นายภานุ ศรีบุศยกาญจน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
414	308	นางสาววชิราภรณ์ กาญจนะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
415	334	นายวิวรรธน์ นิลวัชรมณี	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
416	343	นายวีระชัย วีระเมธีกุล	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
417	410	นายสาธิต ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
418	424	นางสาวสุณัฐชา โล่สถาพรพิพิธ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
419	470	นายอภิชัย เตชะอุบล	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
420	478	นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
421	072	นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
422	074	นายจุลพันธ์ โนนศรีชัย	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
423	125	นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
424	165	นายธีระ วงศ์สมุทร	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
425	170	นายนพดล มาตรศรี	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
426	178	นายนิกร จำนง	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
427	240	นายพาณุวัฒณ์ สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
428	449	นายเสมอกัน เที่ยงธรรม	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
429	465	นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
430	207	นายประภัตร โพธสุธน	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
431	315	นายวราวุธ ศิลปอาชา	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
432	394	นายสรชัด สุจิตต์	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
433	336	พลตำรวจโทวิศณุ ม่วงแพรสี	พรรคเสรีรวมไทย	แสดงตน
434	152	นางสาวธนภร โสมทองแดง	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
435	172	นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
436	210	นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
437	254	นายเพชร เอกกำลังกุล	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
438	304	นายเรวัต วิศรุตเวช	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
439	318	นายวัชรา ณ วังชนาย	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
440	332	นายวิรัตน์ วรศสิริน	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
441	450	พลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียเวส	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
442	490	นายอำไพ กองมณี	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
443	003	นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	พรรคประชาชาติ	แสดงตน
444	108	นายซูการ์โน มะทา	พรรคประชาชาติ	แสดงตน
445	026	นายกูเฮง ยาวอหะซัน	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
446	325	พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
447	388	นายสมมุติ เบ็ญจลักษณ์	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
448	464	นายอนุมัติ ชูสารอ	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
449	483	นายอับดุลอายี สาแม็ง	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
450	183	นายนิยม วิวรรธนดิฐกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
451	269	นายภาสกร เงินเจริญกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
452	279	นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
453	285	นางมารศรี ขจรเรืองโรจน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
454	432	นายสุภดิช อากาศฤกษ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
455	286	นายมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่แสดงตน
456	011	นางสาวกวินนาถ ตาคีย์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
457	034	ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
458	059	นายจารึก ศรีอ่อน	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
459	087	นายชัชวาลล์ คงอุดม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
460	169	นายนพดล แก้วสุพัฒน์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	ไม่แสดงตน
461	223	นางสาวปิยะรัฐชย์ ติยะไพรัช	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
462	257	นายเพชรวรรต วัฒนพงศศิริกุล	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
463	306	นางลินดา เชิดชัย	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
464	371	นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
465	487	นายอารี ไกรนรา	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
466	039	นายเขตรัฐ เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
467	057	นางสาวจุฑาทัตต เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
468	255	นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
469	429	นายสุพล จุลใส	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
470	469	นางสาวอนุสรี ทับสุวรรณ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
471	126	นายดล เหตระกูล	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
472	146	นายเหวัญ ลิปตพัลลภ	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
473	316	นายวัชรพล โตมรศักดิ์	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
474	392	นายสมัคร ป้องวงษ์	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
475	128	นายดำรงค์ พิเดช	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	แสดงตน
476	290	นายยรรยงก์ ถนอมพิชัยธำรง	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	แสดงตน
477	218	นายปรีดา บุญเพลิง	พรรคครูไทยเพื่อประชาชน	ไม่แสดงตน
478	273	นายมงคลกิตติ์ สุขสินธารานนท์	พรรคไทยศรีวิไลย์	ไม่แสดงตน
479	004	นายพีระวิทย์ เรืองลือดลภาค	พรรคไทรักธรรม	ไม่แสดงตน
480	244	นายพิเชษฐ สถิรชวาล	พรรคประชาธรรมไทย	ไม่แสดงตน
481	438	นายสุรทิน พิจารณ์	พรรคประชาธิปไตยใหม่	ไม่แสดงตน
482	377	นางนันทนา สงฆ์ประชา	พรรคประชาภิวัฒน์	แสดงตน
483	041	นายคฑาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	พรรคพรรคไทยรักไทย	แสดงตน
484	365	นางสาวศิลัมพา เลิศนุวัฒน์	พรรคพลเมืองไทย	แสดงตน
485	135	พลตรี ทรงกลด ทิพย์รัตน์	พรรคพลังชาติไทย	ไม่แสดงตน
486	296	นายระวี มาศฉมาดล	พรรคพลังธรรมใหม่	ไม่แสดงตน
487	179	นายนิคม บุญวิเศษ	พรรคพลังปวงชนไทย	แสดงตน

หมายเหตุ

นายยงยุทธ สุวรรณบุตร ขอใช้สิทธิแสดงตนเพิ่มเติมด้วยวาจา แต่ปรากฏชื่อแสดงตนในใบประมวลผลการลงคะแนนแล้ว

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนนะครับ ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมาธิการที่ไม่มีการแก้ไข โปรดกดปุ่ม เห็นด้วย ผู้ใดเห็นด้วยกับกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นโปรดกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย ผู้ใดเห็นว่าควรงดออกเสียง โปรดกดปุ่ม งดออกเสียง เชิญใช้สิทธิลงคะแนนครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายจีรเดช ศรีวิราช (พะเยา) : ท่านประธานครับ ผม จีรเดช ศรีวิราช พลังประชารัฐ ๖๙ เห็นด้วยครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ๖๙ เห็นด้วยครับ

นายยงยุทธ สุวรรณบุตร (สมุทรปราการ) : ท่านประธานครับ ผม ยงยุทธ สุวรรณบุตร ๒๘๙ เห็นด้วยครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ๒๘๙ เห็นด้วย สมาชิกท่านใดยังไม่ได้ใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนบ้างครับ ถ้ามีก็ขอเชิญออกเสียงลงคะแนนนะครับ ถ้าไม่มีแล้วผมขอปิดการลงคะแนน เจ้าหน้าที่แสดงผลครับ จำนวนผู้ลงมติ ๓๐๕ ท่าน เห็นด้วย ๒๙๘ ท่าน ไม่เห็นด้วย ๒ ท่าน งดออกเสียง ๓ ท่าน ไม่ลงคะแนนเสียง ๒ ท่าน

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

มาตรา ๒

วันที่ 05 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 เวลา 15:22

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม	305 + 1 = 306
เห็นด้วย	298 + 1 = 299
ไม่เห็นด้วย	2
งดออกเสียง	3
ไม่ลงคะแนนเสียง	2

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
1	023	นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
2	027	นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
3	046	นายคุณากร ปรีชาชนะชัย	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
4	058	นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
5	064	นายจิรวัฒน์ ศิริพานิชย์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
6	070	นางจุฑาพัตธน์ เมนะสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
7	083	นายชลน่าน ศรีแก้ว	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
8	121	นายณัฐพงษ์ สุปริยศิลป์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
9	142	นางสาวทัศนีย์ บูรณุปกรณ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
10	184	นายนิยม เวชกามา	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
11	196	นางบุญรื่น ศรีธเรศ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
12	213	นายประเสริฐ จันทรรวงทอง	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
13	232	นายพรเทพ วิสุทธิ์วัฒนศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
14	234	นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
15	258	นายไพจิต ศรีวรชาน	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
16	262	นายภณณัฏฐ์ ศรีอินทร์สุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
17	307	นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
18	320	นายวัน อยู่บำรุง	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
19	323	นายวันนิวัติ สมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
20	340	นายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
21	350	นายศรัณย์ ทิมสุวรรณ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
22	360	นายศิรสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
23	383	นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
24	433	นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
25	467	นางอนุรักษ์ บุญศล	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
26	486	นางอาภรณ์ สาราคำ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
27	500	นายโอชิษฐ์ เกียรติก้องชูชัย	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
28	418	นางสิรินทร รามสูต	พรรคเพื่อไทย	งดออกเสียง
29	458	นายอนันต์ ศรีพันธุ์	พรรคเพื่อไทย	งดออกเสียง
30	001	นายกนก ลิ้มตระกูล	พรรคเพื่อไทย	-
31	009	นายกฤษฎา ตันเทอดทิตย์	พรรคเพื่อไทย	-
32	018	นายการุณ โหสกุล	พรรคเพื่อไทย	-
33	019	นายกิตติ สมทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	-
34	020	นายกิตติกร โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	-
35	022	นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี	พรรคเพื่อไทย	-
36	029	นายเกษม อุประ	พรรคเพื่อไทย	-
37	035	นายโกศล ปัทมะ	พรรคเพื่อไทย	-
38	037	นายขจิตร ชัยนิคม	พรรคเพื่อไทย	-
39	042	นายคมเดช ไชยศิวามงคล	พรรคเพื่อไทย	-
40	043	นายครูมานิตย์ สังข์พุ่ม	พรรคเพื่อไทย	-
41	047	นายจตุพร เจริญเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	-
42	049	นายจรัสฤทธิ์ จันทรสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	-
43	053	นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น	พรรคเพื่อไทย	-
44	054	นายจักรพล ตั้งสุทธิธรรม	พรรคเพื่อไทย	-
45	062	นายจิรทัศ ไกรเดชา	พรรคเพื่อไทย	-
46	063	นายจิรพงษ์ ทรงวัชราภรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
47	067	นางสาวจิราพร สินธุไพร	พรรคเพื่อไทย	-
48	068	นายจิรายุ ห่วงทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	-
49	075	นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
50	080	นายฉลาด ขามช่วง	พรรคเพื่อไทย	-
51	081	นางสาวชนก จันทาทอง	พรรคเพื่อไทย	-
52	086	นายชวลิต วิชยสุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
53	090	นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
54	099	นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ	พรรคเพื่อไทย	-
55	101	นายชูศักดิ์ แอกทอง	พรรคเพื่อไทย	-
56	103	นายเชิดพงศ์ ราชป้องขันธ์	พรรคเพื่อไทย	-
57	106	นายไชยวัฒนา ติณรัตน์	พรรคเพื่อไทย	-
58	107	นายไชยา พรหมา	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
59	123	นายณัฐวุฒิ กองจันทร์ดี	พรรคเพื่อไทย	-
60	127	นายดะนัย มะหิพันธ์	พรรคเพื่อไทย	-
61	131	นายตี๋ใหญ่ พูนศรีธนากูล	พรรคเพื่อไทย	-
62	133	นายไตรรงค์ ติธรรม	พรรคเพื่อไทย	-
63	144	นายทายาท เกียรติชูศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	-
64	149	นางเทียบจุฑา ชาวชำ	พรรคเพื่อไทย	-
65	151	นายธนกร ไชยกุล	พรรคเพื่อไทย	-
66	163	นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์	พรรคเพื่อไทย	-
67	164	นายธีระ ไตรสรณกุล	พรรคเพื่อไทย	-
68	167	นายนพ ชีวานันท์	พรรคเพื่อไทย	-
69	168	นายนพคุณ รัฐผไท	พรรคเพื่อไทย	-
70	171	นายนพพล เหลืองทองนารา	พรรคเพื่อไทย	-
71	182	นายนิยม ช่างพินิจ	พรรคเพื่อไทย	-
72	185	นายนิรมิต สุจารี	พรรคเพื่อไทย	-
73	186	นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์	พรรคเพื่อไทย	-
74	192	นายบัลลังก์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	-
75	193	นายบุญแก้ว สมวงศ์	พรรคเพื่อไทย	-
76	194	นายบุญฐิณ ประทุมลี	พรรคเพื่อไทย	-
77	205	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	พรรคเพื่อไทย	-
78	208	นายประภูศักดิ์ จินตะเวช	พรรคเพื่อไทย	-
79	212	นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	พรรคเพื่อไทย	-
80	214	นายประเสริฐ บุญเรือง	พรรคเพื่อไทย	-
81	222	นายปิยวัฒน พันธ์สายเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	-
82	224	นางผ่องศรี แซ่จึง	พรรคเพื่อไทย	-
83	233	นางสาวพรพิมล ธรรมสาร	พรรคเพื่อไทย	-
84	237	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	พรรคเพื่อไทย	-
85	239	นายพัฒนา สัพโส	พรรคเพื่อไทย	-
86	243	นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	พรรคเพื่อไทย	-
87	252	นายพีระเพชร ศิริกุล	พรรคเพื่อไทย	-
88	260	นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	-
89	266	นายภาควัต ศรีสุรพล	พรรคเพื่อไทย	-
90	276	นายมนตรี ตั้งเจริญถาวร	พรรคเพื่อไทย	-
91	278	นางมนพร เจริญศรี	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
92	282	นายมานะ โลหะวณิชย์	พรรคเพื่อไทย	-
93	283	นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	พรรคเพื่อไทย	-
94	287	นางมุกดา พงษ์สมบัติ	พรรคเพื่อไทย	-
95	292	นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร	พรรคเพื่อไทย	-
96	297	นายรังสรรค์ มณีรัตน์	พรรคเพื่อไทย	-
97	298	นายรังสรรค์ วันไชยธนวงศ์	พรรคเพื่อไทย	-
98	302	นายรัฐกิตติ์ ผาลีพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
99	305	นางสาวละออง ติยะไพรัช	พรรคเพื่อไทย	-
100	314	นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์	พรรคเพื่อไทย	-
101	321	นายวันชัย เจริญนนทสิทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
102	328	นายวิทยา ทรงคำ	พรรคเพื่อไทย	-
103	335	นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ	พรรคเพื่อไทย	-
104	337	นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
105	339	นายวิสิษฐ์ เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
106	344	นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
107	345	นายวีระวัฒน์ โอสถานุเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	-
108	346	นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร	พรรคเพื่อไทย	-
109	351	นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ	พรรคเพื่อไทย	-
110	352	นายศราวุธ เพชรพนมพร	พรรคเพื่อไทย	-
111	354	นายศรีเรศ โกฏคำลือ	พรรคเพื่อไทย	-
112	356	นายศักดา คงเพชร	พรรคเพื่อไทย	-
113	367	นายศุภชัย นพขำ	พรรคเพื่อไทย	-
114	370	นางสาวสกุณา สาระนันท์	พรรคเพื่อไทย	-
115	372	นายสงวน พงษ์มณี	พรรคเพื่อไทย	-
116	378	นายสมคิด เชื้อคง	พรรคเพื่อไทย	-
117	387	นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
118	391	นางสมหญิง บัวบุตร	พรรคเพื่อไทย	-
119	393	นายสยาม หัตถสงเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	-
120	397	นางสาวสรัสนันท์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	-
121	414	นายสิงหภณ ดีนาง	พรรคเพื่อไทย	-
122	422	นายสุชาติ ภิญโญ	พรรคเพื่อไทย	-
123	427	นายสุทิน คลังแสง	พรรคเพื่อไทย	-
124	435	นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
125	439	นายสุรพงษ์ อึ้งอัมพรวิไล	พรรคเพื่อไทย	-
126	441	นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
127	454	นายองอาจ วงษ์ประยูร	พรรคเพื่อไทย	-
128	462	นาวาอากาศเอกอนุดิษฐ์ นาครทรรพ	พรรคเพื่อไทย	-
129	466	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	พรรคเพื่อไทย	-
130	468	นายอนุสรณ์ ปั้นทอง	พรรคเพื่อไทย	-
131	472	นายอภิชาติ ตีรสวัสดิชัย	พรรคเพื่อไทย	-
132	493	นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	พรรคเพื่อไทย	-
133	495	นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	พรรคเพื่อไทย	-
134	496	นายเอกธนัช อินทร์รอด	พรรคเพื่อไทย	-
135	005	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
136	007	นายกรุงศรีวิไล สุทินเผือก	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
137	010	นายกฤษณ์ แก้วอยู่	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
138	012	นายกษิดิ์เดช ชุติมันต์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
139	015	นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
140	017	นางสาวกานต์กนิษฐ์ แห้วสันตติ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
141	025	นางสาวกุลวลี นพอมรบดี	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
142	050	ร้อยเอก จองชัย วงศ์ทรายทอง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
143	051	นางสาวจอมขวัญ กลับบ้านเกาะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
144	055	นายจักรพันธ์ พรนิมิตร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
145	056	นายจักรัตน์ พั้วช่วย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
146	077	นางเจริญ เรี่ยวแรง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
147	092	นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
148	094	นายชาญวิทย์ วิภูศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
149	100	นายชูศักดิ์ คีรีมาศทอง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
150	102	นายเชิงชาย ชาลีรินทร์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
151	105	นายโชติวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
152	110	พันตำรวจโท ฐนภัทร กิตติวงศา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
153	111	นายฐานิสร์ เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
154	112	นายฐาปกรณ์ กุลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
155	114	นางสาวฐิติภัสร์ โชติเดชาชัยนันต์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
156	130	นางสาวตรีนุช เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
157	137	นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
158	141	นางทัศนาพร เกษเมธีการุณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
159	143	นางทัศนียา รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
160	150	นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
161	154	นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
162	155	นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
163	158	นายธรรมวิชญ์ โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
164	174	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
165	175	นายสมศักดิ์ คุณเงิน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
166	176	นายนัทธี . ถิ่นสาคู	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
167	181	นายนิพันธ์ ศิริธร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
168	188	นายนิโรธ สุนทรเลขา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
169	195	นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
170	198	นายบุญสิงห์ วรินทร์รักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
171	202	นายปฐมพงศ์ สูญจันทร์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
172	206	นายประทวน สุทธิอำนวยเดช	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
173	211	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
174	217	นายปริญญา ฤกษ์หร่าย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
175	219	นายปัญญา จีนาคำ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
176	220	นางสาวปารีณา ไกรคุปต์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
177	225	นายไผ่ ลิกค์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
178	227	นายพงศ์กวิน จิงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
179	229	นายพยม พรหมเพชร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
180	235	นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
181	238	นางสาวพัชรินทร์ ชำศิริพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
182	242	นางพิชชารัตน์ เลาหพงศ์ชนะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
183	247	นางสาวพิมพ์พร พรพฤฒิพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
184	253	นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
185	259	นายไพบูลย์ นิติตะวัน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
186	261	นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
187	264	นางสาวภริม พูลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
188	265	นายภาคภูมิ บูลย์ประมุข	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
189	267	นางสาวภาดาห์ วรกานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
190	270	นายภิญโญ นิโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
191	271	นายภูดิท อินสุวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
192	275	นายมณเฑียร สงฆ์ประชา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
193	284	นายมานัส อ่อนอ้าย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
194	288	พลตำรวจเอก ยงยุทธ เทพจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
195	289	นายยงยุทธ สุวรรณบุตร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
196	294	รองศาสตราจารย์รงค์ บุญสวยขวัญ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
197	309	นางสาววทันยา วงษ์โอภาสี	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
198	317	นายวัชระ ยาวอหะซัน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
199	319	นายวัฒนา ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
200	322	นายวันชัย ปริญญาศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
201	324	นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
202	327	นายวิเชียร ชวลิต	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
203	331	นายวิรัช รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
204	342	นายวีระกร คำประกอบ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
205	349	นายเพชรภูมิ อาภรณ์รัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
206	359	นายศาสตรา ศรีปาน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
207	362	นายศิริพงษ์ รัสมี	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
208	376	นายสมเกียรติ วอนเพียร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
209	382	พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
210	384	นายสมบัติ อำนาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
211	386	นายสมพงษ์ โสภณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
212	389	นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
213	395	นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
214	401	นายสะถิระ เผือกประพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
215	402	นายสัญญา นิลสุพรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
216	403	นายสัณหพจน์ สุขศรีเมือง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
217	404	นายสันติ กีระนันทน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
218	405	นายสันติ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
219	406	นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
220	407	นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
221	411	นายสาธิต อุ่ยตระกูล	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
222	412	นายสายัณห์ ยุติธรรม	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
223	417	นายสิระ เจนจาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
224	420	นายสุชาติ ชมกลิ่น	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
225	423	นายสุชาติ อุสาหะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
226	426	นายสุทา ประทีป ณ ถลาง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
227	430	นายสุพล ฟองงาม	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
228	436	นายสุรชาติ ศรีบุศกร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
229	442	นายสุรศักดิ์ ชิงนวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
230	444	นายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
231	445	นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
232	446	นายสุรสิทธิ์ วงศ์วิทยานันท์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
233	456	นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
234	457	นายอนันต์ ผลอำนวย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
235	460	นายอนุชา น้อยวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
236	461	นายอนุชา นาคาศัย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
237	476	นายอรรถกร ศิริลัทธยากร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
238	477	ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดี	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
239	479	นายอัครวัฒน์ อัศวเหม	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
240	480	นายอัฏฐพล โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
241	485	นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
242	491	นายวัฒนา สิทธิวัง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
243	498	นายเอกราช ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
244	499	นายเอี่ยม ทองใจสด	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
245	157	นายธรรมนัส พรหมเผ่า	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
246	091	นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่ลงคะแนนเสียง
247	117	นายณัฏฐพล จรัสรพีพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่ลงคะแนนเสียง
248	028	นายเกษม ศุภรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	-
249	069	นายจีรเดช ศรีวิราช	พรรคพลังประชารัฐ	-
250	118	นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	-
251	231	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข	พรรคพลังประชารัฐ	-
252	295	นายรณเทพ อนุวัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	-
253	390	นายสมศักดิ์ พันธ์เกษม	พรรคพลังประชารัฐ	-
254	421	นายสุชาติ ตันเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	-
255	448	นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	-
256	006	นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
257	008	นายกฤติเดช สันติวชิระกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
258	021	นายกิตติชัย เรืองสวัสดิ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
259	032	นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
260	033	นายเกื้อกูล ด่านชัยวิจิตร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
261	040	นายคงกฤษ ฉัตรมาลีรัตน์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
262	052	นายจักรกฤษณ์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
263	078	นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
264	079	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
265	082	นายชยุต ภุมมะกาญจนะ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
266	088	นายสวาป เผ่าประทาน	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
267	095	นายชาดา ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
268	104	นายโชติพิพัฒน์ เตชะโสภณมณี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
269	113	นายฐิตินันท์ แสงนาค	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
270	116	นายณัฏฐ์ชนน ศรีก่อเกื้อ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
271	132	นายไตรเทพ งามกมล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
272	136	พันเอกเศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
273	153	นายธนยศ ทิมสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
274	177	นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
275	197	นายบุญลือ ประเสริฐโสภา	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
276	200	นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
277	230	นายพรชัย อำนวยทรัพย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
278	246	นายพิบูลย์ รัชกิจประการ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
279	249	นายพิษณุ พลธี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
280	256	นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
281	263	นายภราดร ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
282	272	นายภูมิศิษฏ์ คงมี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
283	274	นายมณฑล โพธิ์คาย	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
284	280	นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
285	281	นายมานพ ศรีผึ้ง	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
286	291	นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
287	299	นายรังสิกร ทิมาตฤกะ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
288	303	นายรุ่งโรจน์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
289	313	นายวรศิษฎ์ เลียงประสิทธิ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
290	330	นายวิรัช พันธุมะผล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
291	338	นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
292	341	นายมารุต มัสยวาณิช	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
293	353	นางสาวศรีนวล บุญลือ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
294	358	นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
295	364	นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
296	366	นายศุภชัย ใจสมุทร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
297	369	นางสาวศุภมาส อิศรภักดี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
298	373	นายสนอง เทพอักษรณรงค์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
299	379	นายสมเจตน์ ลิมปะพันธุ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
300	385	นายสมบูรณ์ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
301	396	นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
302	399	นายสฤษฏ์พงษ์ เกี่ยวข้อง	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
303	400	นายสฤษดิ์ บุตรเนียร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
304	413	นายสำลี รักสุทธี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
305	419	นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
306	443	นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
307	451	นายโสภณ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
308	455	นายอดิพงษ์ ฐิติพิทยา	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
309	459	นายอนาวิล รัตนสถาพร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
310	471	นายอภิชา เลิศพชรกมล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
311	482	นายอับดุลบาซิม อาบู	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
312	488	นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
313	489	นายอำนาจ วิลาวัลย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
314	494	นายเอกการ ซื่อทรงธรรม	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
315	368	นายศุภชัย โพธิ์สุ	พรรคภูมิใจไทย	งดออกเสียง
316	463	นายอนุทิน ชาญวีรกูล	พรรคภูมิใจไทย	-
317	013	นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
318	030	นายเกษมสันต์ มีทิพย์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
319	044	นายคารม พลพรกลาง	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
320	048	นายจรัส คุ้มไข่น้ำ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
321	109	นางสาวญาณธิชา บัวเผื่อน	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
322	115	นางสาวณธีภัสร์ กุลเศรษฐสิทธิ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
323	119	นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
324	120	นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
325	122	นายณัฐพล สืบศักดิ์วงศ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
326	124	นายณัฐวุฒิ บัวประทุม	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
327	138	นายทวีศักดิ์ ทักษิณ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
328	139	นายทศพร ทองศิริ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
329	140	นายทองแดง เบ็ญจะปัก	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
330	160	นายธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
331	166	นายธีรัจชัย พันธุมาศ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
332	180	นายนิติพล ผิวเหมาะ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
333	215	นายประเสริฐพงษ์ ศรนุวัตร์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
334	241	นายพิจารณ์ เชาวพัฒนวงศ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
335	326	นายวาโย อัศวรุ่งเรือง	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
336	333	นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
337	357	นายศักดินัย นุ่มหนู	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
338	361	นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
339	374	นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
340	375	นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
341	381	นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
342	428	นายสุเทพ อู่อ้น	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
343	431	พลตำรวจตรีสุพิศาล ภักดีนฤนาถ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
344	437	นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
345	475	นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
346	497	นายเอกภพ เพียรพิเศษ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
347	216	นายปริญญา ช่วยเกตุ คีรีรัตน์	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
348	038	นายชวัญเลิศ พานิชมาท	พรรคก้าวไกล	-
349	045	นายคำพอง เทพาคำ	พรรคก้าวไกล	-
350	065	นายจิรวัฒน์ อรัณยกานนท์	พรรคก้าวไกล	-
351	066	นายจิรัฏฐ์ ทองสุวรรณ์	พรรคก้าวไกล	-
352	085	พันตำรวจตรี ชวลิต เลาหอุดมพันธ์	พรรคก้าวไกล	-
353	148	นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร	พรรคก้าวไกล	-
354	156	นายมานพ คีรีภูวดล	พรรคก้าวไกล	-
355	199	นางสาวเบญจา แสงจันทร์	พรรคก้าวไกล	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
356	201	นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล	พรรคก้าวไกล	-
357	203	นายปดิพัทธ์ สันติภาดา	พรรคก้าวไกล	-
358	245	นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์	พรรคก้าวไกล	-
359	250	นายพีรเดช คำสมุทร	พรรคก้าวไกล	-
360	300	นายรังสิมันต์ โรม	พรรคก้าวไกล	-
361	310	นายวรภพ วิริยะโรจน์	พรรคก้าวไกล	-
362	311	นางสาววรรณวรี ตะล่อมสิน	พรรคก้าวไกล	-
363	312	นางสาววรรณวิภา ไม้สน	พรรคก้าวไกล	-
364	329	นายวินท์ สุธีรชัย	พรรคก้าวไกล	-
365	347	นายวุฒินันท์ บุญชู	พรรคก้าวไกล	-
366	425	นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา	พรรคก้าวไกล	-
367	440	รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ	พรรคก้าวไกล	-
368	452	นายองค์การ ชัยบุตร	พรรคก้าวไกล	-
369	473	นายอภิชาติ ศิริสุนทร	พรรคก้าวไกล	-
370	002	ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
371	014	นางกันตวรรณ ตันเถียร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
372	016	นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
373	061	นางสาวจิตภัสร์ ตั๊น กฤดากร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
374	071	นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
375	097	นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
376	098	นายชุมพล จุลใส	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
377	147	นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
378	161	นายธารา ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
379	162	นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
380	173	นายนริศ ขำนุรักษ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
381	189	นางสาวแนน บุณย์ธิดา สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
382	191	นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
383	204	นายประกอบ รัตนพันธ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
384	209	นายประมวล พงศ์ถาวราเดช	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
385	228	นายพนิต วิกิตเศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
386	248	นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
387	251	นางสาวพิมพ์รพี พันธุ์วิชาติกุล	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
388	277	นายมนตรี ปาน้อยนนท์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
389	301	นางสาวรังสิมา รอดรัศมี	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
390	343	นายวีระชัย วีระเมธีกุล	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
391	355	นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
392	363	นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
393	398	นายสราวุธ อ่อนละมัย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
394	408	นายสาคร เกี่ยวข้อง	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
395	409	นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
396	415	พันโทสินธพ แก้วพิจิตร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
397	416	นายสินิตย์ เลิศไกร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
398	447	พลตำรวจตรีสุรินทร์ ปาลาเร่	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
399	453	นายองอาจ คล้ามไพบูลย์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
400	474	นายสุทัศน์ เงินหมื่น	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
401	481	นายอันวาร์ สาและ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
402	484	นายอัศวิน วิภูศิริ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
403	492	นายอิสสระ สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
404	031	นายเกียรติ สิทธีอมร	พรรคประชาธิปัตย์	-
405	073	นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	พรรคประชาธิปัตย์	-
406	084	นายชวน หลีกภัย	พรรคประชาธิปัตย์	-
407	089	นายชัยชนะ เดชเดโช	พรรคประชาธิปัตย์	-
408	093	นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์	พรรคประชาธิปัตย์	-
409	129	นายเดชอิศม์ ขาวทอง	พรรคประชาธิปัตย์	-
410	134	นายถาวร เสนเนียม	พรรคประชาธิปัตย์	-
411	190	นายบัญญัติ เจตนจันทร์	พรรคประชาธิปัตย์	-
412	268	นายภานุ ศรีบุศยกาญจน์	พรรคประชาธิปัตย์	-
413	308	นางสาววชิราภรณ์ กาญจนะ	พรรคประชาธิปัตย์	-
414	334	นายวิวรรธน์ นิลวัชรมณี	พรรคประชาธิปัตย์	-
415	348	นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	พรรคประชาธิปัตย์	-
416	380	นายสมชาติ ประดิษฐพร	พรรคประชาธิปัตย์	-
417	410	นายสาธิต ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	-
418	424	นางสาวสุณัฐชา โล่สถาพรพิพิธ	พรรคประชาธิปัตย์	-
419	470	นายอภิชัย เตชะอุบล	พรรคประชาธิปัตย์	-
420	478	นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์	พรรคประชาธิปัตย์	-
421	072	นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
422	074	นายจุลพันธ์ โนนศรีชัย	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
423	125	นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
424	165	นายธีระ วงศ์สมุทร	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
425	170	นายนพดล มาตรศรี	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
426	178	นายนิกร จำนง	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
427	240	นายพาณุวัฒน์ สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
428	449	นายเสมอกัน เที่ยงธรรม	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
429	465	นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
430	207	นายประภัตร โพธสุธน	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
431	315	นายวราวุธ ศิลปอาชา	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
432	394	นายสรชัด สุจิตต์	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
433	336	พลตำรวจโทวิศณุ ม่วงแพรสี	พรรคเสรีรวมไทย	เห็นด้วย
434	152	นางสาวธนภร โสมทองแดง	พรรคเสรีรวมไทย	-
435	172	นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	พรรคเสรีรวมไทย	-
436	210	นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	พรรคเสรีรวมไทย	-
437	254	นายเพชร เอกกำลังกุล	พรรคเสรีรวมไทย	-
438	304	นายเรวัต วิศรุตเวช	พรรคเสรีรวมไทย	-
439	318	นายวัชรา ณ วังขนาย	พรรคเสรีรวมไทย	-
440	332	นายวิรัตน์ วรศสิริน	พรรคเสรีรวมไทย	-
441	450	พลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียเวส	พรรคเสรีรวมไทย	-
442	490	นายอำไพ กองมณี	พรรคเสรีรวมไทย	-
443	003	นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	พรรคประชาชาติ	เห็นด้วย
444	108	นายซูการ์โน มะทา	พรรคประชาชาติ	เห็นด้วย
445	026	นายกูเฮง ยาวอหะซัน	พรรคประชาชาติ	-
446	325	พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง	พรรคประชาชาติ	-
447	388	นายสมมุติ เบ็ญจลักษณ์	พรรคประชาชาติ	-
448	464	นายอนุมัติ ซูสารอ	พรรคประชาชาติ	-
449	483	นายอับดุลอายี สาแม็ง	พรรคประชาชาติ	-
450	183	นายนิยม วิวรรธนดิฐกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
451	269	นายภาสกร เงินเจริญกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
452	279	นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
453	285	นางมารศรี ขจรเรืองโรจน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
454	432	นายสุภดิช อากาศฤกษ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
455	286	นายมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	-
456	034	ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	เห็นด้วย
457	059	นายจารึก ศรีอ่อน	พรรคพลังท้องถิ่นไท	เห็นด้วย
458	087	นายชัชวาลล์ คงอุดม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	เห็นด้วย
459	011	นางสาวกวินนาถ ตาคีย์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	-
460	169	นายนพดล แก้วสุพัฒน์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	-
461	223	นางสาวปิยะรัฐชย์ ติยะไพรัช	พรรคเพื่อชาติ	-
462	257	นายเพชรวรรต วัฒนพงศศิริกุล	พรรคเพื่อชาติ	-
463	306	นางลินดา เชิดชัย	พรรคเพื่อชาติ	-
464	371	นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์	พรรคเพื่อชาติ	-
465	487	นายอารี ไกรนรา	พรรคเพื่อชาติ	-
466	039	นายเขตรัฐ เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
467	057	นางสาวจุฑาทัตต เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
468	255	นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
469	429	นายสุพล จุลใส	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
470	469	นางสาวอนุสรี ทับสุวรรณ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
471	126	นายดล เหตระกูล	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
472	146	นายเทวัญ ลิปตพัลลภ	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
473	316	นายวัชรพล โตมรศักดิ์	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
474	392	นายสมัคร ป้องวงษ์	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
475	128	นายดำรงค์ พิเดช	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	เห็นด้วย
476	290	นายยรรยงก์ ถนอมพิชัยธำรง	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	เห็นด้วย
477	218	นายปรีดา บุญเพลิง	พรรคครูไทยเพื่อประชาชน	เห็นด้วย
478	273	นายมงคลกิตติ์ สุขสินธารานนท์	พรรคไทยศรีวิไลย์	-
479	004	นายพีระวิทย์ เรื่องลือดลภาค	พรรคไทรักธรรม	เห็นด้วย
480	244	นายพิเชษฐ สถิรชวาล	พรรคประชาธรรมไทย	-
481	438	นายสุรทิน พิจารณ์	พรรคประชาธิปไตยใหม่	-
482	377	นางนันทนา สงฆ์ประชา	พรรคประชาภิวัฒน์	เห็นด้วย
483	041	นายคฑาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	พรรคพรรคไทยรักไทย	เห็นด้วย
484	365	นางสาวศิลัมพา เลิศนุวัฒน์	พรรคพลเมืองไทย	เห็นด้วย
485	135	พลตรี ทรงกลด ทิพย์รัตน์	พรรคพลังชาติไทย	-
486	296	นายระวี มาศฉมาดล	พรรคพลังธรรมใหม่	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
487	179	นายนิคม บุญวิเศษ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

เครื่องหมาย - (ยัติภังค์) หมายถึง ผู้ไม่ลงมติ/ผู้ลาประชุม/ผู้ขาดการประชุม

หมายเหตุ

มีสมาชิกฯ ขอใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเพิ่มเติมด้วยวาจา คือ

069	นายจีรเดช ศรีวิราช	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

นายยงยุทธ สุวรรณบุตร ได้ขอใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเพิ่มเติมด้วยวาจาว่าเห็นด้วย แต่ปรากฏชื่อใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในใบประมวลผลว่าเห็นด้วยแล้ว

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เป็นอันว่าที่ประชุมเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมาธิการที่ไม่มีการแก้ไขนะครับ เชิญเลขาธิการครับ

นางวัชราภรณ์ รัตนโกเศศ จันทรเจริญ (ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) : มาตรา ๓ แก้ไข มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ไม่มีการแก้ไข มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็นและมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เนื่องจากมาตรา ๓ มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และมีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ ขอเชิญกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นอภิปรายครับ

นายจำนงค์ ไชยมงคล (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานและท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทุกท่านนะครับ ผม จำนงค์ ไชยมงคล ในฐานะกรรมาธิการในประเด็นมาตรา ๓ ผมได้ขอสงวนความเห็นในฐานะกรรมาธิการเสียงข้างน้อย ในวรรคแรกนั่นก็หมายความว่าได้ขอให้ตัดคำว่า ให้ศาลที่รับฟ้องอาจรอการพิจารณาไว้ชั่วคราวก็ได้ ท่านประธานครับ ประเด็นก็คือว่ากฎหมายเดิมกรณีมีการชี้แย้งเรื่องอำนาจหน้าที่ศาล กฎหมายเดิมนั้นให้รอไว้แล้วให้คณะกรรมการวินิจฉัยให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวัน แต่ตามที่ขอแก้ไขใหม่นี้คือไปให้ดุลยพินิจของศาลในการใช้ดุลยพินิจว่าจะรอไว้ก็ได้ หรือจะพิจารณาต่อไปก็ได้ ประเด็นนี้ปัญหาก็คือว่าวันนี้ในฝ่ายของนิติบัญญัติ ผมว่าในส่วนของการใช้ดุลยพินิจนั้น สิ่งใดที่ฝ่ายนิติบัญญัติสามารถกำหนดให้เป็นชัดเจนได้มันก็ควรที่จะกำหนด ไม่ใช่ไปปล่อยอำนาจหน้าที่ศาลในการใช้ดุลยพินิจเสมอไป การใช้ดุลยพินิจ ผมนี่ว่าความมา ๓๐ กว่าปี อยู่เวทีศาลมาโดยตลอดท่านประธานครับ ศาลแต่ละท่านก็มีดุลยพินิจไม่เหมือนกัน วิธีต่าง ๆ ก็ไม่เหมือนกัน อารมณ์ก็ไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นฝ่ายนิติบัญญัติควรอย่างยิ่งที่จะกำหนดไว้ เพราะฉะนั้นท่านประธานครับ กรณีนี้ถ้าสมมุติว่าตามร่างที่มีการขอแก้ไขนั้นหากสมมุติว่าคู่ความยื่นคำร้องต่อศาล เสร็จแล้วเรื่องของการชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ศาลสามารถที่จะใช้ดุลยพินิจรอไว้ก่อนหรือจะพิจารณาคดีต่อไปก็ได้ ประเด็นของผมคืออย่างนี้ครับ ----------

คำว่า ให้ศาลพิจารณาคดีต่อไปก็ได้ ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้กำหนดขอบเขตไว้เลยว่าศาลที่จะพิจารณาต่อไปได้ท่านจะพิจารณาคดีไปถึงขั้นไหน ถึงแค่นัดชี้สองสถานใช่ไหม หรือว่าสามารถพิจารณาพิพากษาไปได้เลย นั่นก็หมายความว่าในขณะเดียวกัน ๒ ฝ่ายยังมีความขัดแย้งในเรื่องของอำนาจศาลอยู่ว่าจะขึ้นศาลไหน จะขึ้นศาลปกครองหรือจะขึ้นศาลยุติธรรม แต่ปรากฏว่าศาลท่านใดท่านหนึ่งอาจจะใช้ดุลยพินิจว่าไม่ต้องรอ แล้วก็พิจารณาจนกระทั่งพิพากษาไปเลยก็ได้ อย่างศาลแพ่งบางคดีก็สามารถงดสืบพยานแล้วก็วินิจฉัยได้เลย ในเมื่อกฎหมายไม่ได้กำหนดขอบเขตในการพิจารณาของศาลไว้ ผมจึงขอสงวนในส่วนนี้ว่าการที่มีข้อขัดแย้งกันอยู่ระหว่างอำนาจหน้าที่ศาล ควรจะรอไว้ก่อน ซึ่งมาตราถัดไปนะครับ มาตรา ๑๔ เดิม หรือมาตรา ๔ ที่พิจารณา ก็กำหนดไว้แล้วว่าถ้าศาลหยุดไว้ชั่วคราว คณะกรรมการที่จะต้องวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลนั้นจะต้องวินิจฉัยให้เสร็จภายใน ๘๐ วัน ถามว่า ๘๐ วันคู่ความ ท่านยังมองมุมไม่ดีว่าคู่ความจะสามารถใช้เวลาตรงนี้ประวิงคดีได้หรือไม่ ผมขออนุญาตเปรียบเทียบต่อท่านประธานและท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทุกท่านนะครับ ๖๐ วัน สำหรับการประวิงคดีนี้ไม่เกิดประโยชน์หรอกครับ แต่สำคัญก็คือว่าถ้าศาลได้พิจารณาคดีต่อไปโดยไม่มีขอบเขต ก็จะทำให้กระบวนการยุติธรรมนั้นอาจจะเสียไปได้ คู่ความฝ่ายที่ถูกพิจารณาอาจจะได้เปรียบเสียเปรียบกันทั้ง ๆ ที่ยังไม่รู้ว่าจะขึ้นศาลไหนกันแน่ จะขึ้นศาลยุติธรรมหรือจะขึ้นศาลปกครอง ยังสรุปไม่ได้ว่าจะขึ้นศาลไหน แต่ศาลหนึ่งกลับพิจารณาให้จบสิ้นไปแล้ว เพราะฉะนั้นผมจึงขอสงวนในส่วนข้อความที่มีการแก้ไข โดยตัดคำว่า ให้ศาลที่รับฟ้องอาจรอ ผมตัดคำว่า อาจรอก็ได้ ออก พูดง่าย ๆ โดยสรุปก็คือว่าเมื่อมีการยื่นคำร้องขอให้ชี้ขาดเรื่องอำนาจหน้าที่ศาล ศาลต้องหยุดการพิจารณาไว้ก่อน มีกำหนดไม่เกิน ๖๐ วัน เราควรจะไปพูดในเรื่องว่าคณะกรรมการที่จะวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ศาลนั้นควรจะทำงานให้เร็ว แต่ไม่ใช่ให้ดุลยพินิจของศาลมาใช้ดุลยพินิจว่าควรจะรอหรือไม่รอก็ได้ นี่คือประเด็นเหตุผลที่ได้สงวนความเห็นต่อสภาแห่งนี้ได้โปรดพิจารณาด้วยนะครับ ก็คงจะเป็นประเด็นเข้าใจง่าย ๆ แค่นี้ครับ ขอบพระคุณท่านประธานครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ท่านผู้แปรญัตติที่ขอสงวนคำแปรญัตติไว้ยังติดใจไหมครับ จะอภิปรายไหมครับ ท่านขจิตร ถ้าไม่มี ก็เชิญกรรมาธิการตอบชี้แจงครับ เชิญครับ

นายพรภัทร ตันติกุลนันท์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรนะครับ ผม พรภัทร ตันติกุลนันท์ ในฐานะกรรมาธิการ สำหรับในร่างมาตรา ๑๐ ร่างมาตรา ๓ ที่มีการแก้ไขในมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ที่ท่านสมาชิกซึ่งเป็นกรรมาธิการได้อภิปรายเมื่อสักครู่นี้ คือเดิมในมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง เรากำหนดไว้ว่าในกรณีที่มีการพิพาทกันเกี่ยวกับเรื่องเขตอำนาจศาล ให้ศาลที่รับฟ้องรอการพิจารณาไว้ชั่วคราวก่อน ซึ่งเดิมเป็นตัวบทกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันซึ่งกำหนดขึ้นมาตั้งแต่ตอนที่ออกกฎหมายใน พ.ศ. ๒๕๔๒ ณ ตอนนั้นเรายังไม่ได้มีคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดเกิดขึ้นเพิ่งเริ่มเกิดขึ้นในปี ๒๕๔๒ ทีนี้พอเวลาผ่านมา จนถึงตอนนี้ผ่านมาประมาณ ๒๑ ปี ก็จะมีตัวข้อพิพาทที่นำเสนอเข้าสู่คณะกรรมการจำนวนมาก จนกระทั่งเรามีแนวทางแล้วว่า ณ ขณะนี้ข้อพิพาทประเภทนี้ควรจะอยู่ในเขตอำนาจของศาลใด พอเรามีแนวทางที่แน่นอนตรงนี้แล้ว เราก็เลยมองว่าเพื่อไม่ให้เกิดการประวิงคดี เพราะแต่ก่อนจะเกิดปัญหาเรื่องของการประวิงคดีขึ้น เช่น เป็นที่ทราบแน่ชัดอยู่แล้วว่าคดีประเภทนี้อยู่ในเขตอำนาจของศาลยุติธรรม หรืออยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง ก็มีการยื่นคำร้องเข้ามาโต้แย้งเรื่องเขตอำนาจศาลเพื่อส่งไปยังคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ในร่างของกรรมาธิการที่เราเสนอในครั้งนี้ เราเลยต้องการที่จะจัดการปัญหาเหล่านี้โดยกำหนดให้เป็นดุลยพินิจของศาล ที่ศาลสามารถที่จะกำหนดได้ว่าจะรอการพิจารณาไว้ชั่วคราวได้หรือเปล่า เราก็หวังว่าการที่กำหนดไว้เช่นนี้จะทำให้ลดปัญหาเรื่องของการประวิงคดีโดยคู่ความลดลง ก็ขออนุญาตกราบเรียนเท่านี้ครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ท่านกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นยังติดใจไหมครับ

นายจำนงค์ ไชยมงคล (กรรมาธิการ) : ยังติดใจ ท่านประธานครับ ขออนุญาตเพิ่มเติมอีกสักนิดนะครับ คือประเด็นผมขออนุญาตชี้แจงท่านประธานผ่านท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทุกท่านนะครับ ----------

ผมเรียนแล้วว่าการประวิงคดีนั้นไม่สามารถประวิงได้นาน เพราะมาตรา ๔ ที่ขอแก้ไข คณะกรรมการวินิจฉัยจะต้องชี้ขาดให้เสร็จสิ้นภายใน ๖๐ วัน เพราะฉะนั้นถามว่าข้อดีและข้อเสียอันไหนมากกว่ากัน ระหว่างรอไว้แค่ ๖๐ วันแล้ววินิจฉัยกับยังไม่รู้ว่าจะขึ้นศาลไหนแล้วพิจารณาจนจบสิ้น ความยุติธรรมมันอยู่ตรงไหนล่ะครับ เพราะฉะนั้นอย่างไรก็แล้วแต่คณะกรรมการวินิจฉัยต้องวินิจฉัยให้เสร็จสิ้นภายใน ๖๐ วัน ผมจึงยังเห็นด้วยกับความเห็นของผมว่าอย่างไรก็แล้วแต่ควรจะหยุดหรือรอการพิจารณาไว้ก่อน แล้วสมมุติว่าท่านประธานครับ สมมุติว่าศาลแพ่งพิจารณาอยู่จนกระทั่งตัดสินคดีแล้วปรากฏว่าคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดมาว่าเอาไปขึ้นศาลปกครอง แล้วท่านจะทำอย่างไร การสืบพยานในศาลชั้นต้นหรือว่าวินิจฉัยไปแล้วมันเป็นการลงความเห็นไปแล้ว อีกฝ่ายหนึ่งย่อมได้เปรียบและเสียเปรียบ กับการที่เราจะรอเพียง ๖๐ วัน แล้วขึ้นศาลไหนก็ไปพิจารณาที่ศาลนั้นมันจะไม่ดีกว่าหรือครับ อันนี้ก็คือประเด็นที่ผมขออนุญาตเรียนต่อท่านประธานแค่นี้ครับ ขอบคุณครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : สรุปว่าท่านยังติดใจนะครับ ต่อไปผมจะขอมติจากที่ประชุมว่าจะเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมาธิการที่ไม่มีการแก้ไข หรือเห็นด้วยกับกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็น หรือผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ ก่อนลงมติผมขอตรวจสอบองค์ประชุมนะครับ

(นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนทำการตรวจสอบองค์ประชุม)

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ขอเชิญท่านสมาชิกที่อยู่ข้างนอกเข้าห้องประชุมนะครับ ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิแสดงตน โปรดเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตนครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตน)

นายยงยุทธ สุวรรณบุตร (สมุทรปราการ) : ท่านประธานครับ ๒๘๙ แสดงตนครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ๒๘๙ แสดงตนนะครับ สมาชิกท่านใดยังไม่ได้ใช้สิทธิแสดงตนเชิญนะครับ ถ้าไม่มี ผมขอปิดการแสดงตน เจ้าหน้าที่แสดงผล จำนวนผู้เข้าประชุม ๓๐๑ ท่าน ครบองค์ประชุมครับ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง

(การตรวจสอบองค์ประชุม)

วันที่ 05 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 เวลา 15:33

จำนวนผู้แสดงตน 301

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
1	023	นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
2	027	นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
3	046	นายคุณากร ปรีชาชนะชัย	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
4	058	นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
5	064	นายจิรวัฒน์ ศิริพานิชย์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
6	067	นางสาวจิราพร สินธุไพร	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
7	070	นางจุฑาพัตธน์ เมนะสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
8	083	นายชลน่าน ศรีแก้ว	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
9	121	นายณัฐพงษ์ สุปริยศิลป์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
10	163	นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
11	184	นายนิยม เวชกามา	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
12	213	นายประเสริฐ จันทรรวงทอง	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
13	232	นายพรเทพ วิสุทธิ์วัฒนศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
14	258	นายไพจิต ศรีวรขาน	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
15	262	นายภณณัฏฐ์ ศรีอินทร์สุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
16	307	นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
17	320	นายวัน อยู่บำรุง	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
18	340	นายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
19	350	นายศรัณย์ ทิมสุวรรณ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
20	370	นางสาวสกุณา สาระนันท์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
21	383	นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
22	418	นางสิรินทร รามสูต	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
23	433	นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
24	467	นางอนุรักษ์ บุญศล	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
25	486	นางอาภรณ์ สาราคำ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
26	500	นายโอชิษฐ์ เกียรติก้องขจัย	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
27	001	นายกนก ลิ้มตระกูล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
28	009	นายกฤษฎา ตันเทอดทิตย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
29	018	นายการุณ โหสกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
30	019	นายกิตติ สมทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
31	020	นายกิตติกร โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
32	022	นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
33	029	นายเกษม อุประ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
34	035	นายโกศล ปัทมะ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
35	037	นายขจิตร ชัยนิคม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
36	042	นายคมเดช ไชยศิวามงคล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
37	043	นายครูมานิตย์ สังข์พุ่ม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
38	047	นายจตุพร เจริญเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
39	049	นายจรัสฤทธิ์ จันทรสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
40	053	นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
41	054	นายจักรพล ตั้งสุทธิธรรม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
42	062	นายจิรทัศ ไกรเดชา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
43	063	นายจิรพงษ์ ทรงวัชราภรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
44	068	นายจิรายุ ห่วงทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
45	075	นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
46	080	นายฉลาด ชามช่วง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
47	081	นางสาวชนก จันทาทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
48	086	นายชวลิต วิชยสุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
49	090	นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
50	099	นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
51	101	นายชูศักดิ์ แอกทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
52	103	นายเชิดพงศ์ ราชป้องขันธ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
53	106	นายไชยวัฒนา ติณรัตน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
54	107	นายไชยา พรหมา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
55	123	นายณัฐวุฒิ กองจันทร์ดี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
56	127	นายดะนัย มะหิพันธ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
57	131	นายตี๋ใหญ่ พูนศรีธนากูล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
58	133	นายไตรรงค์ ติธรรม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
59	142	นางสาวทัศนีย์ บูรณุปกรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
60	144	นายทายาท เกียรติชูศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
61	149	นางเทียบจุฑา ขาวขำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
62	151	นายธนกร ไชยกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
63	164	นายธีระ ไตรสรณกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
64	167	นายนพ ชีวานันท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
65	168	นายนพคุณ รัฐผไท	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
66	171	นายนพพล เหลืองทองนารา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
67	182	นายนิยม ช่างพินิจ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
68	185	นายนิรมิต สุจารี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
69	186	นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
70	192	นายบัลลังก์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
71	193	นายบุญแก้ว สมวงศ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
72	194	นายบุญฐิณ ประทุมลี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
73	196	นางบุญรื่น ศรีธเรศ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
74	205	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
75	208	นายประภูศักดิ์ จินตะเวช	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
76	212	นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
77	214	นายประเสริฐ บุญเรือง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
78	222	นายปิยวัฒน พันธ์สายเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
79	224	นางผ่องศรี แซ่จึง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
80	233	นางสาวพรพิมล ธรรมสาร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
81	234	นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
82	237	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
83	239	นายพัฒนา สัพโส	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
84	243	นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
85	252	นายพีระเพชร ศิริกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
86	260	นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
87	266	นายภาควัต ศรีสุรพล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
88	276	นายมนตรี ตั้งเจริญถาวร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
89	278	นางมนพร เจริญศรี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
90	282	นายมานะ โลหะวณิชย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
91	283	นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
92	287	นางมุกดา พงษ์สมบัติ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
93	292	นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
94	297	นายรังสรรค์ มณีรัตน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
95	298	นายรังสรรค์ วันไชยธนวงศ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
96	302	นายรัฐกิตติ์ ผาลีพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
97	305	นางสาวละออง ติยะไพรัช	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
98	314	นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
99	321	นายวันชัย เจริญนนทสิทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
100	323	นายวันนิวัติ สมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
101	328	นายวิทยา ทรงคำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
102	335	นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
103	337	นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
104	339	นายวิสิษฐ์ เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
105	344	นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
106	345	นายวีระวัฒน์ โอสถานุเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
107	346	นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
108	351	นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
109	352	นายศราวุธ เพชรพนมพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
110	354	นายศรีเรศ โกฏคำลือ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
111	356	นายศักดา คงเพชร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
112	360	นายศิรสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
113	367	นายศุภชัย นพขำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
114	372	นายสงวน พงษ์มณี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
115	378	นายสมคิด เชื้อคง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
116	387	นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
117	391	นางสมหญิง บัวบุตร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
118	393	นายสยาม หัตถสงเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
119	397	นางสาวสรัสนันท์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
120	414	นายสิงหภณ ดีนาง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
121	422	นายสุชาติ ภิญโญ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
122	427	นายสุทิน คลังแสง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
123	435	นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
124	439	นายสุรพงษ์ อึ้งอัมพรวิไล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
125	441	นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
126	454	นายองอาจ วงษ์ประยูร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
127	458	นายอนันต์ ศรีพันธุ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
128	462	นาวาอากาศเอกอนุดิษฐ์ นาครทรรพ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
129	466	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
130	468	นายอนุสรณ์ ปั้นทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
131	472	นายอภิชาติ ตีรสวัสดิชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
132	493	นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
133	495	นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
134	496	นายเอกธนัช อินทร์รอด	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
135	005	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
136	007	นายกรุงศรีวิไล สุทินเผือก	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
137	012	นายกษิดิ์เดช ชุติมันต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
138	015	นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
139	017	นางสาวกานต์กนิษฐ์ แห้วสันตติ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
140	025	นางสาวกุลวลี นพอมรบดี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
141	028	นายเกษม ศุภรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
142	050	ร้อยเอก จองชัย วงศ์ทรายทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
143	051	นางสาวจอมขวัญ กลับบ้านเกาะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
144	055	นายจักรพันธ์ พรนิมิตร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
145	056	นายจักรัตน์ พั้วช่วย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
146	069	นายจีรเดช ศรีวิราช	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
147	077	นางเจริญ เรี่ยวแรง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
148	091	นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
149	092	นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
150	094	นายชาญวิทย์ วิภูศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
151	100	นายชูศักดิ์ คีรีมาศทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
152	102	นายเชิงชาย ชาลีรินทร์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
153	105	นายโชติวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
154	110	พันตำรวจโท ฐนภัทร กิตติวงศา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
155	111	นายฐานิสร์ เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
156	112	นายฐาปกรณ์ กุลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
157	114	นางสาวฐิติภัสร์ โชติเดชาชัยนันต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
158	117	นายณัฏฐพล จรัสรพีพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
159	130	นางสาวตรีนุช เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
160	137	นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
161	141	นางทัศนาพร เกษเมธีการุณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
162	143	นางทัศนียา รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
163	150	นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
164	154	นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
165	155	นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
166	157	นายธรรมนัส พรหมเผ่า	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
167	158	นายธรรมวิชญ์ โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
168	174	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
169	175	นายสมศักดิ์ คุณเงิน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
170	176	นายนัทธี . ถิ่นสาคู	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
171	181	นายนิพันธ์ ศิริธร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
172	188	นายนิโรธ สุนทรเลขา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
173	195	นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
174	198	นายบุญสิงห์ วรินทร์รักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
175	202	นายปฐมพงศ์ สูญจันทร์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
176	206	นายประทวน สุทธิอำนวยเดช	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
177	211	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
178	217	นายปริญญา ฤกษ์หร่าย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
179	219	นายปัญญา จีนาคำ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
180	220	นางสาวปารีณา ไกรคุปต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
181	225	นายไผ่ ลิกค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
182	227	นายพงศ์กวิน จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
183	229	นายพยม พรหมเพชร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
184	231	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
185	238	นางสาวพัชรินทร์ ชำศิริพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
186	242	นางพิชชารัตน์ เลาหพงศ์ชนะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
187	247	นางสาวพิมพ์พร พรพฤฒิพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
188	259	นายไพบูลย์ นิติตะวัน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
189	261	นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
190	264	นางสาวภริม พูลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
191	265	นายภาคภูมิ บูลย์ประมุข	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
192	267	นางสาวภาดาท์ วรกานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
193	270	นายภิญโญ นิโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
194	275	นายมณเฑียร สงฆ์ประชา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
195	284	นายมานัส อ่อนอ้าย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
196	288	พลตำรวจเอก ยงยุทธ เทพจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
197	289	นายยงยุทธ สุวรรณบุตร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
198	294	รองศาสตราจารย์รงค์ บุญสวยขวัญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
199	309	นางสาววทันยา วงษ์โอภาสี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
200	317	นายวัชระ ยาวอหะซัน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
201	319	นายวัฒนา ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
202	322	นายวันชัย ปริญญาศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
203	324	นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
204	327	นายวิเชียร ชวลิต	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
205	331	นายวิรัช รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
206	342	นายวีระกร คำประกอบ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
207	349	นายเพชรภูมิ อาภรณ์รัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
208	359	นายศาสตรา ศรีปาน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
209	362	นายศิริพงษ์ รัสมี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
210	376	นายสมเกียรติ วอนเพียร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
211	382	พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
212	384	นายสมบัติ อำนาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
213	386	นายสมพงษ์ โสภณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
214	389	นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
215	390	นายสมศักดิ์ พันธ์เกษม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
216	403	นายสัณหพจน์ สุขศรีเมือง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
217	404	นายสันติ กีระนันทน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
218	405	นายสันติ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
219	407	นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
220	411	นายสาธิต อุ่ยตระกูล	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
221	412	นายสายัณห์ ยุติธรรม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
222	417	นายสิระ เจนจาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
223	420	นายสุชาติ ชมกลิ่น	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
224	423	นายสุชาติ อุสาหะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
225	426	นายสุทา ประทีป ณ ถลาง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
226	430	นายสุพล ฟองงาม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
227	436	นายสุรชาติ ศรีบุศกร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
228	442	นายสุรศักดิ์ ชิงนวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
229	444	นายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
230	445	นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
231	446	นายสุรสิทธิ์ วงศ์วิทยานันท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
232	456	นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
233	457	นายอนันต์ ผลอำนวย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
234	460	นายอนุชา น้อยวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
235	461	นายอนุชา นาคาศัย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
236	476	นายอรรถกร ศิริลัทธยากร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
237	477	ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
238	479	นายอัครวัฒน์ อัศวเหม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
239	480	นายอัฏฐพล โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
240	485	นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
241	491	นายวัฒนา สิทธิวัง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
242	498	นายเอกราช ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
243	499	นายเอี่ยม ทองใจสด	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
244	010	นายกฤษณ์ แก้วอยู่	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
245	118	นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
246	235	นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
247	253	นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
248	271	นายภูดิท อินสุวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
249	295	นายรณเทพ อนุวัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
250	395	นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
251	401	นายสะถิระ เผือกประพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
252	402	นายสัญญา นิลสุพรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
253	406	นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
254	421	นายสุชาติ ตันเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
255	448	นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
256	006	นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
257	008	นายกฤติเดช สันติวชิระกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
258	021	นายกิตติชัย เรืองสวัสดิ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
259	032	นายเกียรติ เหลืองชจรวิทย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
260	033	นายเกื้อกูล ด่านชัยวิจิตร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
261	040	นายคงกฤษ ฉัตรมาลีรัตน์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
262	052	นายจักรกฤษณ์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
263	078	นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
264	079	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
265	082	นายชยุต ภุมมะกาญจนะ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
266	088	นายสวาป เผ่าประทาน	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
267	095	นายชาดา ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
268	104	นายโชติพิพัฒน์ เตชะโสภณมณี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
269	113	นายฐิตินันท์ แสงนาค	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
270	116	นายณัฏฐ์ชนน ศรีก่อเกื้อ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
271	132	นายไตรเทพ งามกมล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
272	136	พันเอกเศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
273	153	นายธนยศ ทิมสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
274	177	นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
275	197	นายบุญลือ ประเสริฐโสภา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
276	200	นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
277	230	นายพรชัย อำนวยทรัพย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
278	246	นายพิบูลย์ รัชกิจประการ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
279	249	นายพิษณุ พลธี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
280	256	นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
281	263	นายภราดร ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
282	272	นายภูมิศิษฏ์ คงมี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
283	274	นายมณฑล โพธิ์คาย	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
284	280	นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
285	281	นายมานพ ศรีผึ้ง	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
286	291	นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
287	299	นายรังสิกร ทิมาตฤกะ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
288	303	นายรุ่งโรจน์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
289	313	นายวรศิษฎ์ เลียงประสิทธิ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
290	330	นายวิรัช พันธุมะผล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
291	338	นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
292	341	นายมารุต มัสยวาณิช	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
293	353	นางสาวศรีนวล บุญลือ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
294	358	นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
295	364	นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
296	366	นายศุภชัย ใจสมุทร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
297	368	นายศุภชัย โพธิ์สุ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
298	369	นางสาวศุภมาส อิศรภักดี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
299	373	นายสนอง เทพอักษรณรงค์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
300	379	นายสมเจตน์ ลิมปะพันธุ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
301	385	นายสมบูรณ์ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
302	396	นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
303	399	นายสฤษฏ์พงษ์ เกี่ยวข้อง	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
304	400	นายสฤษดิ์ บุตรเนียร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
305	413	นายสำลี รักสุทธี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
306	419	นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
307	443	นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
308	451	นายโสภณ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
309	455	นายอดิพงษ์ ฐิติพิทยา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
310	459	นายอนาวิล รัตนสถาพร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
311	471	นายอภิชา เลิศพชรกมล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
312	482	นายอับดุลบาซิม อาบู	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
313	488	นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
314	489	นายอำนาจ วิลาวัลย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
315	494	นายเอกการ ซื่อทรงธรรม	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
316	463	นายอนุทิน ชาญวีรกูล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
317	013	นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
318	030	นายเกษมสันต์ มีทิพย์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
319	038	นายขวัญเลิศ พานิชมาท	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
320	044	นายคารม พลพรกลาง	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
321	048	นายจรัส คุ้มไข่น้ำ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
322	085	พันตำรวจตรี ขวลิต เลาหอุดมพันธ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
323	109	นางสาวญาณธิชา บัวเผื่อน	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
324	119	นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
325	120	นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
326	122	นายณัฐพล สืบศักดิ์วงศ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
327	124	นายณัฐวุฒิ บัวประทุม	พรรคก้าวไกล	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
328	138	นายทวีศักดิ์ ทักษิณ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
329	139	นายทศพร ทองศิริ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
330	140	นายทองแดง เบ็ญจะปัก	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
331	160	นายธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
332	166	นายธีรัจชัย พันธุมาศ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
333	180	นายนิติพล ผิวเหมาะ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
334	199	นางสาวเบญจา แสงจันทร์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
335	215	นายประเสริฐพงษ์ ศรนุวัตร์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
336	216	นายปริญญา ช่วยเกตุ คีรีรัตน์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
337	241	นายพิจารณ์ เชาวพัฒนวงศ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
338	326	นายวาโย อัศวรุ่งเรือง	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
339	333	นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
340	357	นายศักดินัย นุ่มหนู	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
341	374	นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
342	375	นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
343	381	นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
344	425	นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
345	428	นายสุเทพ อู่อ้น	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
346	431	พลตำรวจตรีสุพิศาล ภักดีนฤนาถ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
347	437	นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
348	475	นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
349	497	นายเอกภพ เพียรพิเศษ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
350	045	นายคำพอง เทพาคำ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
351	065	นายจิรวัฒน์ อรัณยกานนท์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
352	066	นายจิรัฏฐ์ ทองสุวรรณ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
353	115	นางสาวณธีภัสร์ กุลเศรษฐสิทธิ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
354	148	นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
355	156	นายมานพ คีรีภูวดล	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
356	201	นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
357	203	นายปดิพัทธ์ สันติภาดา	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
358	245	นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
359	250	นายพีรเดช คำสมุทร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
360	300	นายรังสิมันต์ โรม	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
361	310	นายวรภพ วิริยะโรจน์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
362	311	นางสาววรรณวรี ตะล่อมสิน	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
363	312	นางสาววรรณวิภา ไม้สน	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
364	329	นายวินท์ สุธีรชัย	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
365	347	นายวุฒินันท์ บุญชู	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
366	361	นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
367	440	รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
368	452	นายองค์การ ชัยบุตร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
369	473	นายอภิชาติ ศิริสุนทร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
370	002	ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
371	014	นางกันตวรรณ ตันเถียร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
372	016	นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
373	071	นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
374	097	นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
375	098	นายชุมพล จุลใส	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
376	147	นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
377	161	นายธารา ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
378	162	นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
379	173	นายนริศ ขำนุรักษ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
380	189	นางสาวแนน บุณย์ธิดา สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
381	191	นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
382	204	นายประกอบ รัตนพันธ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
383	209	นายประมวล พงศ์ถาวราเดช	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
384	228	นายพนิต วิกิตเศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
385	248	นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
386	251	นางสาวพิมพ์รพี พันธุ์วิชาติกุล	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
387	277	นายมนตรี ปาน้อยนนท์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
388	301	นางสาวรังสิมา รอดรัศมี	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
389	334	นายวิวรรธน์ นิลวัชรมณี	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
390	348	นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
391	355	นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
392	363	นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
393	380	นายสมชาติ ประดิษฐพร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
394	398	นายสราวุธ อ่อนละมัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
395	408	นายสาคร เกี่ยวข้อง	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
396	409	นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
397	415	พันโทสินธพ แก้วพิจิตร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
398	416	นายสินิตย์ เลิศไกร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
399	447	พลตำรวจตรีสุรินทร์ ปาลาเร่	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
400	453	นายองอาจ คล้ามไพบูลย์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
401	474	นายสุทัศน์ เงินหมื่น	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
402	481	นายอันวาร์ สาและ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
403	484	นายอัศวิน วิภูศิริ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
404	492	นายอิสสระ สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
405	031	นายเกียรติ สิทธีอมร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
406	061	นางสาวจิตภัสร์ ตั้น กฤดากร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
407	073	นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
408	084	นายชวน หลีกภัย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
409	089	นายชัยชนะ เดชเดโช	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
410	093	นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
411	129	นายเดชอิศม์ ขาวทอง	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
412	134	นายถาวร เสนเนียม	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
413	190	นายบัญญัติ เจตนจันทร์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
414	268	นายภานุ ศรีบุศยกาญจน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
415	308	นางสาววชิราภรณ์ กาญจนะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
416	343	นายวีระชัย วีระเมธีกุล	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
417	410	นายสาธิต ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
418	424	นางสาวสุณัฐชา โล่สถาพรพิพิธ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
419	470	นายอภิชัย เตชะอุบล	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
420	478	นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
421	072	นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
422	074	นายจุลพันธ์ โนนศรีชัย	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
423	125	นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
424	165	นายธีระ วงศ์สมุทร	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
425	170	นายนพดล มาตรศรี	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
426	178	นายนิกร จำนง	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
427	240	นายพาณุวัฒณ์ สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
428	449	นายเสมอกัน เที่ยงธรรม	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
429	465	นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
430	207	นายประภัตร โพธสุธน	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
431	315	นายวราวุธ ศิลปอาชา	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
432	394	นายสรชัด สุจิตต์	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
433	336	พลตำรวจโทวิศณุ ม่วงแพรสี	พรรคเสรีรวมไทย	แสดงตน
434	152	นางสาวธนภร โสมทองแดง	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
435	172	นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
436	210	นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
437	254	นายเพชร เอกกำลังกุล	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
438	304	นายเรวัต วิศรุตเวช	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
439	318	นายวัชรา ณ วังขนาย	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
440	332	นายวิรัตน์ วรศสิริน	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
441	450	พลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียเวส	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
442	490	นายอำไพ กองมณี	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
443	003	นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	พรรคประชาชาติ	แสดงตน
444	108	นายซูการ์โน มะทา	พรรคประชาชาติ	แสดงตน
445	026	นายกูเฮง ยาวอหะซัน	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
446	325	พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
447	388	นายสมมุติ เบ็ญจลักษณ์	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
448	464	นายอนุมัติ ซูสารอ	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
449	483	นายอับดุลอายี สาแม็ง	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
450	269	นายภาสกร เงินเจริญกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
451	279	นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
452	285	นางมารศรี ขจรเรืองโรจน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
453	432	นายสุภดิช อากาศฤกษ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
454	183	นายนิยม วิวรรธนดิฐกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่แสดงตน
455	286	นายมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่แสดงตน
456	011	นางสาวกวินนาถ ตาคีย์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
457	034	ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
458	059	นายจารึก ศรีอ่อน	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
459	087	นายชัชวาลล์ คงอุดม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
460	169	นายนพดล แก้วสุพัฒน์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	ไม่แสดงตน
461	257	นายเพชรวรรต วัฒนพงศศิริกุล	พรรคเพื่อชาติ	แสดงตน
462	223	นางสาวปิยะรัฐขย์ ติยะไพรัช	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
463	306	นางลินดา เชิดชัย	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
464	371	นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
465	487	นายอารี ไกรนรา	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
466	039	นายเชตรัฐ เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
467	057	นางสาวจุฑาทัตต เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
468	255	นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
469	429	นายสุพล จุลใส	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
470	469	นางสาวอนุสรี ทับสุวรรณ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
471	126	นายดล เหตระกูล	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
472	146	นายเทวัญ ลิปตพัลลภ	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
473	316	นายวัชรพล โตมรศักดิ์	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
474	392	นายสมัคร ป้องวงษ์	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
475	128	นายดำรงค์ พิเดช	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	แสดงตน
476	290	นายยรรยงก์ ถนอมพิชัยธำรง	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	แสดงตน
477	218	นายปรีดา บุญเพลิง	พรรครูไทยเพื่อประชาชน	แสดงตน
478	273	นายมงคลกิตติ์ สุขสินธารานนท์	พรรคไทยศรีวิไลย์	ไม่แสดงตน
479	004	นายพีระวิทย์ เรื่องลือดลภาค	พรรคไทรักธรรม	แสดงตน
480	244	นายพิเชษฐ สถิรชวาล	พรรคประชาธรรมไทย	ไม่แสดงตน
481	438	นายสุรทิน พิจารณ์	พรรคประชาธิปไตยใหม่	ไม่แสดงตน
482	377	นางนันทนา สงฆ์ประชา	พรรคประชาภิวัฒน์	แสดงตน
483	041	นายคฑาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	พรรคพรรคไทยรักไทย	ไม่แสดงตน
484	365	นางสาวศิลัมพา เลิศนุวัฒน์	พรรคพลเมืองไทย	แสดงตน
485	135	พลตรี ทรงกลด ทิพย์รัตน์	พรรคพลังชาติไทย	ไม่แสดงตน
486	296	นายระวี มาศฉมาดล	พรรคพลังธรรมใหม่	แสดงตน
487	179	นายนิคม บุญวิเศษ	พรรคพลังปวงชนไทย	แสดงตน

หมายเหตุ

นายยงยุทธ สุวรรณบุตร ขอใช้สิทธิแสดงตนเพิ่มเติมด้วยวาจา แต่ปรากฏชื่อแสดงตนในใบประมวลผลการลงคะแนนแล้ว

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ต่อไปขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน ผู้ใดเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมาธิการที่ไม่มีการแก้ไข โปรดกดปุ่ม เห็นด้วย ผู้ใดเห็นด้วยกับกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นและผู้แปรญัตติที่ขอสงวนคำแปรญัตติ โปรดกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย ผู้ใดเห็นว่าควรงดออกเสียง โปรดกดปุ่ม งดออกเสียง เชิญใช้สิทธิลงคะแนนครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายยงยุทธ สุวรรณบุตร (สมุทรปราการ) : ท่านประธานครับ ๒๘๙ ยงยุทธ สุวรรณบุตร เห็นด้วยครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ๒๘๙ เห็นด้วย สมาชิกท่านใดยังไม่ได้ใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนบ้าง ถ้ามีก็ขอเชิญออกเสียงลงคะแนนครับ ถ้าไม่มี ผมขอปิดการลงคะแนน เจ้าหน้าที่โปรดแสดงผล ขอผลคะแนนครับ จำนวนผู้ลงมติ ๓๐๗ ท่าน เห็นด้วย ๒๙๔ ท่าน บวก ๑ เป็น ๒๙๕ ท่าน ไม่เห็นด้วย ๑๑ ท่าน งดออกเสียง ๒ ท่าน ไม่ลงคะแนน ๐

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง

วันที่ 05 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 เวลา 15:34

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม	307
เห็นด้วย	294
ไม่เห็นด้วย	11
งดออกเสียง	2
ไม่ลงคะแนนเสียง	0

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
1	023	นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
2	046	นายคุณากร ปรีชาชนะชัย	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
3	058	นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
4	064	นายจิรวัฒน์ ศิริพานิชย์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
5	067	นางสาวจิราพร สินธุไพร	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
6	075	นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
7	083	นายชลน่าน ศรีแก้ว	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
8	121	นายณัฐพงษ์ สุปริยศิลป์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
9	163	นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
10	232	นายพรเทพ วิสุทธิ์วัฒนศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
11	258	นายไพจิต ศรีวรขาน	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
12	262	นายภณณัฏฐ์ ศรีอินทร์สุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
13	307	นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
14	320	นายวัน อยู่บำรุง	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
15	340	นายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
16	350	นายศรัณย์ ทิมสุวรรณ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
17	370	นางสาวสกุณา สาระนันท์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
18	383	นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
19	433	นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
20	500	นายโอชิษฐ์ เกียรติก้องชูชัย	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
21	027	นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
22	070	นางจุฑาพัตธน์ เมนะสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
23	184	นายนิยม เวชกามา	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
24	467	นางอนุรักษ์ บุญศล	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
25	486	นางอาภรณ์ สาราคำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
26	418	นางสิรินทร รามสูต	พรรคเพื่อไทย	งดออกเสียง
27	001	นายกนก ลิ้มตระกูล	พรรคเพื่อไทย	-
28	009	นายกฤษฎา ตันเทอดทิตย์	พรรคเพื่อไทย	-
29	018	นายการุณ โหสกุล	พรรคเพื่อไทย	-
30	019	นายกิตติ สมทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	-
31	020	นายกิตติกร โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	-
32	022	นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี	พรรคเพื่อไทย	-
33	029	นายเกษม อุประ	พรรคเพื่อไทย	-
34	035	นายโกศล ปัทมะ	พรรคเพื่อไทย	-
35	037	นายขจิตร ชัยนิคม	พรรคเพื่อไทย	-
36	042	นายคมเดช ไชยศิวามงคล	พรรคเพื่อไทย	-
37	043	นายครูมานิตย์ สังข์พุ่ม	พรรคเพื่อไทย	-
38	047	นายจตุพร เจริญเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	-
39	049	นายจรัสฤทธิ์ จันทรสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	-
40	053	นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น	พรรคเพื่อไทย	-
41	054	นายจักรพล ตั้งสุทธิธรรม	พรรคเพื่อไทย	-
42	062	นายจิรทัศ ไกรเดชา	พรรคเพื่อไทย	-
43	063	นายจิรพงษ์ ทรงวัชราภรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
44	068	นายจิรายุ ห่วงทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	-
45	080	นายฉลาด ขามช่วง	พรรคเพื่อไทย	-
46	081	นางสาวชนก จันทาทอง	พรรคเพื่อไทย	-
47	086	นายชวลิต วิชยสุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
48	090	นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
49	099	นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ	พรรคเพื่อไทย	-
50	101	นายชูศักดิ์ แอกทอง	พรรคเพื่อไทย	-
51	103	นายเชิดพงศ์ ราชป้องขันธ์	พรรคเพื่อไทย	-
52	106	นายไชยวัฒนา ติณรัตน์	พรรคเพื่อไทย	-
53	107	นายไชยา พรหมา	พรรคเพื่อไทย	-
54	123	นายณัฐวุฒิ กองจันทร์ดี	พรรคเพื่อไทย	-
55	127	นายดะนัย มะหิพันธ์	พรรคเพื่อไทย	-
56	131	นายตี๋ใหญ่ พูนศรีธนากูล	พรรคเพื่อไทย	-
57	133	นายไตรรงค์ ติธรรม	พรรคเพื่อไทย	-
58	142	นางสาวทัศนีย์ บูรณุปกรณ์	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
59	144	นายทายาท เกียรติชูศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	-
60	149	นางเทียบจุฑา ขาวขำ	พรรคเพื่อไทย	-
61	151	นายธนกร ไชยกุล	พรรคเพื่อไทย	-
62	164	นายธีระ ไตรสรณกุล	พรรคเพื่อไทย	-
63	167	นายนพ ชีวานันท์	พรรคเพื่อไทย	-
64	168	นายนพคุณ รัฐผไท	พรรคเพื่อไทย	-
65	171	นายนพพล เหลืองทองนารา	พรรคเพื่อไทย	-
66	182	นายนิยม ช่างพินิจ	พรรคเพื่อไทย	-
67	185	นายนิรมิต สุจารี	พรรคเพื่อไทย	-
68	186	นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์	พรรคเพื่อไทย	-
69	192	นายบัลลังก์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	-
70	193	นายบุญแก้ว สมวงศ์	พรรคเพื่อไทย	-
71	194	นายบุญฐิณ ประทุมลี	พรรคเพื่อไทย	-
72	196	นางบุญรื่น ศรีธเรศ	พรรคเพื่อไทย	-
73	205	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	พรรคเพื่อไทย	-
74	208	นายประภูศักดิ์ จินตะเวช	พรรคเพื่อไทย	-
75	212	นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	พรรคเพื่อไทย	-
76	213	นายประเสริฐ จันทรรวงทอง	พรรคเพื่อไทย	-
77	214	นายประเสริฐ บุญเรือง	พรรคเพื่อไทย	-
78	222	นายปิยวัฒน พันธ์สายเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	-
79	224	นางผ่องศรี แซ่จึง	พรรคเพื่อไทย	-
80	233	นางสาวพรพิมล ธรรมสาร	พรรคเพื่อไทย	-
81	234	นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล	พรรคเพื่อไทย	-
82	237	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	พรรคเพื่อไทย	-
83	239	นายพัฒนา สัพโส	พรรคเพื่อไทย	-
84	243	นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	พรรคเพื่อไทย	-
85	252	นายพีระเพชร ศิริกุล	พรรคเพื่อไทย	-
86	260	นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	-
87	266	นายภาควัต ศรีสุรพล	พรรคเพื่อไทย	-
88	276	นายมนตรี ตั้งเจริญถาวร	พรรคเพื่อไทย	-
89	278	นางมนพร เจริญศรี	พรรคเพื่อไทย	-
90	282	นายมานะ โลหะวณิชย์	พรรคเพื่อไทย	-
91	283	นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
92	287	นางมุกดา พงษ์สมบัติ	พรรคเพื่อไทย	-
93	292	นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร	พรรคเพื่อไทย	-
94	297	นายรังสรรค์ มณีรัตน์	พรรคเพื่อไทย	-
95	298	นายรังสรรค์ วันไชยธนวงศ์	พรรคเพื่อไทย	-
96	302	นายรัฐกิตติ์ ผาลีพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
97	305	นางสาวละออง ติยะไพรัช	พรรคเพื่อไทย	-
98	314	นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์	พรรคเพื่อไทย	-
99	321	นายวันชัย เจริญนนทสิทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
100	323	นายวันนิวัติ สมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
101	328	นายวิทยา ทรงคำ	พรรคเพื่อไทย	-
102	335	นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ	พรรคเพื่อไทย	-
103	337	นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
104	339	นายวิสิษฐ์ เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
105	344	นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
106	345	นายวีระวัฒน์ โอสถานุเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	-
107	346	นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร	พรรคเพื่อไทย	-
108	351	นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ	พรรคเพื่อไทย	-
109	352	นายศราวุธ เพชรพนมพร	พรรคเพื่อไทย	-
110	354	นายศรีเรศ โกฏคำลือ	พรรคเพื่อไทย	-
111	356	นายศักดา คงเพชร	พรรคเพื่อไทย	-
112	360	นายศิรสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ	พรรคเพื่อไทย	-
113	367	นายศุภชัย นพขำ	พรรคเพื่อไทย	-
114	372	นายสงวน พงษ์มณี	พรรคเพื่อไทย	-
115	378	นายสมคิด เชื้อคง	พรรคเพื่อไทย	-
116	387	นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
117	391	นางสมหญิง บัวบุตร	พรรคเพื่อไทย	-
118	393	นายสยาม หัตถสงเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	-
119	397	นางสาวสรัสนันท์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	-
120	414	นายสิงหภณ ดีนาง	พรรคเพื่อไทย	-
121	422	นายสุชาติ ภิญโญ	พรรคเพื่อไทย	-
122	427	นายสุทิน คลังแสง	พรรคเพื่อไทย	-
123	435	นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์	พรรคเพื่อไทย	-
124	439	นายสุรพงษ์ อึ้งอัมพรวิไล	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
125	441	นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
126	454	นายองอาจ วงษ์ประยูร	พรรคเพื่อไทย	-
127	458	นายอนันต์ ศรีพันธุ์	พรรคเพื่อไทย	-
128	462	นาวาอากาศเอกอนุดิษฐ์ นาครทรรพ	พรรคเพื่อไทย	-
129	466	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	พรรคเพื่อไทย	-
130	468	นายอนุสรณ์ ปั้นทอง	พรรคเพื่อไทย	-
131	472	นายอภิชาติ ตีรสวัสดิชัย	พรรคเพื่อไทย	-
132	493	นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	พรรคเพื่อไทย	-
133	495	นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	พรรคเพื่อไทย	-
134	496	นายเอกธนัช อินทร์รอด	พรรคเพื่อไทย	-
135	007	นายกรุงศรีวิไล สุทินเผือก	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
136	010	นายกฤษณ์ แก้วอยู่	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
137	012	นายกษิดิ์เดช ชุติมันต์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
138	015	นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
139	017	นางสาวกานต์กนิษฐ์ แห้วสันตติ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
140	025	นางสาวกุลวลี นพอมรบดี	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
141	028	นายเกษม ศุภรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
142	050	ร้อยเอก จองชัย วงศ์ทรายทอง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
143	051	นางสาวจอมขวัญ กลับบ้านเกาะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
144	055	นายจักรพันธ์ พรนิมิตร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
145	056	นายจักรัตน์ พั้วช่วย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
146	069	นายจีรเดช ศรีวิราช	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
147	077	นางเจริญ เรี่ยวแรง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
148	091	นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
149	092	นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
150	094	นายชาญวิทย์ วิภูศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
151	100	นายชูศักดิ์ ศิรีมาศทอง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
152	102	นายเชิงชาย ชาลีรินทร์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
153	105	นายโชติวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
154	110	พันตำรวจโท ฐนภัทร กิตติวงศา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
155	111	นายฐานิสร์ เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
156	112	นายฐาปกรณ์ กุลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
157	117	นายณัฏฐพล จรัสรพีพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
158	137	นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
159	141	นางทัศนาพร เกษเมธีการุณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
160	143	นางทัศนียา รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
161	150	นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
162	154	นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
163	155	นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
164	157	นายธรรมนัส พรหมเผ่า	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
165	158	นายธรรมวิชญ์ โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
166	174	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
167	175	นายสมศักดิ์ คุณเงิน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
168	176	นายนัทธี . ถิ่นสาคู	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
169	181	นายนิพันธ์ ศิริธร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
170	188	นายนิโรธ สุนทรเลขา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
171	195	นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
172	198	นายบุญสิงห์ วรินทร์รักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
173	202	นายปฐมพงศ์ สุญจันทร์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
174	206	นายประทวน สุทธิอำนวยเดช	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
175	217	นายปริญญา ฤกษ์หร่าย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
176	219	นายปัญญา จีนาคำ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
177	220	นางสาวปารีณา ไกรคุปต์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
178	225	นายไผ่ ลิกค์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
179	227	นายพงศ์กวิน จีงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
180	229	นายพยม พรหมเพชร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
181	231	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
182	235	นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
183	238	นางสาวพัชรินทร์ ชำศิริพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
184	242	นางพิชชารัตน์ เลาหพงศ์ชนะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
185	247	นางสาวพิมพ์พร พรพฤฒิพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
186	259	นายไพบูลย์ นิติตะวัน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
187	261	นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
188	264	นางสาวภริม พูลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
189	265	นายภาคภูมิ บูลย์ประมุข	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
190	270	นายภิญโญ นิโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
191	271	นายภูดิท อินสุวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
192	275	นายมณเฑียร สงฆ์ประชา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
193	284	นายมานัส อ่อนอ้าย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
194	288	พลตำรวจเอก ยงยุทธ เทพจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
195	289	นายยงยุทธ สุวรรณบุตร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
196	294	รองศาสตราจารย์รงค์ บุญสวยขวัญ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
197	317	นายวัชระ ยาวอหะซัน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
198	319	นายวัฒนา ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
199	322	นายวันชัย ปริญญาศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
200	324	นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
201	327	นายวิเชียร ชวลิต	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
202	331	นายวิรัช รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
203	342	นายวีระกร คำประกอบ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
204	349	นายเพชรภูมิ อาภรณ์รัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
205	359	นายศาสตรา ศรีปาน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
206	376	นายสมเกียรติ วอนเพียร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
207	382	พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
208	384	นายสมบัติ อำนาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
209	386	นายสมพงษ์ โสภณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
210	389	นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
211	390	นายสมศักดิ์ พันธ์เกษม	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
212	395	นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
213	401	นายสะถิระ เผือกประพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
214	402	นายสัญญา นิลสุพรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
215	403	นายสัณหพจน์ สุขศรีเมือง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
216	404	นายสันติ กีระนันทน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
217	405	นายสันติ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
218	406	นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
219	407	นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
220	411	นายสาธิต อุ่ยตระกูล	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
221	412	นายสายัณห์ ยุติธรรม	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
222	417	นายสิระ เจนจาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
223	420	นายสุชาติ ชมกลิ่น	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
224	423	นายสุชาติ อุสาหะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
225	426	นายสุทา ประทีป ณ ถลาง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
226	430	นายสุพล ฟองงาม	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
227	436	นายสุรชาติ ศรีบุศกร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
228	442	นายสุรศักดิ์ ชิงนวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
229	444	นายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
230	445	นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
231	446	นายสุรสิทธิ์ วงศ์วิทยานันท์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
232	456	นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
233	457	นายอนันต์ ผลอำนวย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
234	460	นายอนุชา น้อยวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
235	461	นายอนุชา นาคาศัย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
236	476	นายอรรถกร ศิริลัทธยากร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
237	477	ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดี	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
238	479	นายอัครวัฒน์ อัศวเหม	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
239	480	นายอัฏฐพล โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
240	485	นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
241	491	นายวัฒนา สิทธิวัง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
242	498	นายเอกราช ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
243	499	นายเอื่ยม ทองใจสด	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
244	005	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา	พรรคพลังประชารัฐ	-
245	114	นางสาวฐิติภัสร์ โชติเดชาชัยนันต์	พรรคพลังประชารัฐ	-
246	118	นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	-
247	130	นางสาวตรีนุช เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	-
248	211	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	พรรคพลังประชารัฐ	-
249	253	นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์	พรรคพลังประชารัฐ	-
250	267	นางสาวภาดาห์ วรกานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	-
251	295	นายรณเทพ อนุวัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	-
252	309	นางสาววทันยา วงษ์โอภาสี	พรรคพลังประชารัฐ	-
253	362	นายศิริพงษ์ รัสมี	พรรคพลังประชารัฐ	-
254	421	นายสุชาติ ตันเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	-
255	448	นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	-
256	006	นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
257	008	นายกฤติเดช สันติวชิระกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
258	021	นายกิตติชัย เรืองสวัสดิ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
259	032	นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
260	033	นายเกื้อกูล ด่านชัยวิจิตร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
261	040	นายคงกฤษ ฉัตรมาลีรัตน์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
262	052	นายจักรกฤษณ์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
263	078	นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
264	079	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
265	082	นายชยุต ภุมมะกาญจนะ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
266	088	นายสวาป เผ่าประทาน	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
267	095	นายชาดา ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
268	104	นายโชติพิพัฒน์ เตชะโสภณมณี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
269	113	นายฐิตินันท์ แสงนาค	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
270	116	นายณัฏฐ์ชนน ศรีก่อเกื้อ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
271	132	นายไตรเทพ งามกมล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
272	136	พันเอกเศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
273	153	นายธนยศ ทิมสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
274	177	นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
275	197	นายบุญลือ ประเสริฐโสภา	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
276	200	นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
277	230	นายพรชัย อำนวยทรัพย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
278	246	นายพิบูลย์ รัชกิจประการ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
279	249	นายพิษณุ พลธี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
280	256	นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
281	263	นายภราดร ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
282	272	นายภูมิศิษฏ์ คงมี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
283	274	นายมณฑล โพธิ์คาย	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
284	280	นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
285	281	นายมานพ ศรีผึ้ง	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
286	291	นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
287	299	นายรังสิกร ทิมาตฤกะ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
288	303	นายรุ่งโรจน์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
289	313	นายวรศิษฏ์ เลียงประสิทธิ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
290	330	นายวิรัช พันธุมะผล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
291	338	นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
292	341	นายมารุต มัสยวาณิช	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
293	353	นางสาวศรีนวล บุญลือ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
294	358	นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
295	364	นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
296	366	นายศุภชัย ใจสมุทร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
297	369	นางสาวศุภมาส อิศรภักดี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
298	373	นายสนอง เทพอักษรณรงค์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
299	379	นายสมเจตน์ ลิมปะพันธุ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
300	385	นายสมบูรณ์ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
301	396	นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
302	399	นายสฤษฏ์พงษ์ เกี่ยวข้อง	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
303	400	นายสฤษดิ์ บุตรเนียร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
304	413	นายสำลี รักสุทธี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
305	419	นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
306	443	นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
307	451	นายโสภณ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
308	455	นายอดิพงษ์ ฐิติพิทยา	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
309	459	นายอนาวิล รัตนสถาพร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
310	471	นายอภิชา เลิศพชรกมล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
311	482	นายอับดุลบาซิม อาบู	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
312	488	นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
313	489	นายอำนาจ วิลาวัลย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
314	494	นายเอกการ ซื่อทรงธรรม	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
315	368	นายศุภชัย โพธิ์สุ	พรรคภูมิใจไทย	งดออกเสียง
316	463	นายอนุทิน ชาญวีรกูล	พรรคภูมิใจไทย	-
317	013	นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
318	030	นายเกษมสันต์ มีทิพย์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
319	085	พันตำรวจตรี ชวลิต เลาหอุดมพันธ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
320	109	นางสาวญาณธิชา บัวเผื่อน	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
321	115	นางสาวณธีภัสร์ กุลเศรษฐสิทธิ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
322	119	นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
323	120	นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
324	122	นายณัฐพล สืบศักดิ์วงศ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
325	124	นายณัฐวุฒิ บัวประทุม	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
326	138	นายทวีศักดิ์ ทักษิณ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
327	139	นายทศพร ทองศิริ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
328	140	นายทองแดง เบ็ญจะปัก	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
329	148	นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
330	160	นายธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
331	166	นายธีรัจชัย พันธุมาศ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
332	180	นายนิติพล ผิวเหมาะ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
333	199	นางสาวเบญจา แสงจันทร์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
334	201	นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
335	216	นายปริญญา ช่วยเกตุ คีรีรัตน์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
336	241	นายพิจารณ์ เชาวพัฒนวงศ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
337	326	นายวาโย อัศวรุ่งเรือง	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
338	329	นายวินท์ สุธีรชัย	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
339	333	นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
340	357	นายศักดินัย นุ่มหนู	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
341	361	นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
342	375	นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
343	381	นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
344	425	นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
345	428	นายสุเทพ อู่อ้น	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
346	437	นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
347	475	นางอมรัตน์ โขคปมิตต์กุล	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
348	497	นายเอกภพ เพียรพิเศษ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
349	038	นายขวัญเลิศ พานิชมาท	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
350	044	นายคารม พลพรกลาง	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
351	048	นายจรัส คุ้มไข่น้ำ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
352	215	นายประเสริฐพงษ์ ศรนุวัตร์	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
353	374	นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
354	431	พลตำรวจตรีสุพิศาล ภักดีนฤนาถ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
355	045	นายคำพอง เทพาคำ	พรรคก้าวไกล	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
356	065	นายจิรวัฒน์ อรัณยกานนท์	พรรคก้าวไกล	-
357	066	นายจิรัฏฐ์ ทองสุวรรณ์	พรรคก้าวไกล	-
358	156	นายมานพ คีรีภูวดล	พรรคก้าวไกล	-
359	203	นายปดิพัทธ์ สันติภาดา	พรรคก้าวไกล	-
360	245	นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์	พรรคก้าวไกล	-
361	250	นายพีรเดช คำสมุทร	พรรคก้าวไกล	-
362	300	นายรังสิมันต์ โรม	พรรคก้าวไกล	-
363	310	นายวรภพ วิริยะโรจน์	พรรคก้าวไกล	-
364	311	นางสาววรรณวรี ตะล่อมสิน	พรรคก้าวไกล	-
365	312	นางสาววรรณวิภา ไม้สน	พรรคก้าวไกล	-
366	347	นายวุฒินันท์ บุญชู	พรรคก้าวไกล	-
367	440	รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ	พรรคก้าวไกล	-
368	452	นายองค์การ ชัยบุตร	พรรคก้าวไกล	-
369	473	นายอภิชาติ ศิริสุนทร	พรรคก้าวไกล	-
370	002	ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
371	014	นางกันตวรรณ ตันเถียร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
372	016	นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
373	071	นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
374	097	นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
375	098	นายชุมพล จุลใส	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
376	147	นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
377	161	นายธารา ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
378	162	นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
379	173	นายนริศ ชำนุรักษ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
380	189	นางสาวแนน บุณย์ธิดา สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
381	191	นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
382	204	นายประกอบ รัตนพันธ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
383	209	นายประมวล พงศ์ถาวราเดช	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
384	228	นายพนิต วิกิตเศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
385	248	นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
386	251	นางสาวพิมพ์รพี พันธุ์วิชาติกุล	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
387	277	นายมนตรี ปาน้อยนนท์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
388	301	นางสาวรังสิมา รอดรัศมี	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
389	334	นายวิวรรธน์ นิลวัชรมณี	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
390	343	นายวีระชัย วีระเมธีกุล	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
391	348	นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
392	355	นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
393	363	นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
394	380	นายสมชาติ ประดิษฐพร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
395	398	นายสราวุธ อ่อนละมัย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
396	408	นายสาคร เกี่ยวข้อง	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
397	409	นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
398	415	พันโทสินธพ แก้วพิจิตร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
399	416	นายสินิตย์ เลิศไกร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
400	447	พลตำรวจตรีสุรินทร์ ปาลาเร่	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
401	453	นายองอาจ คล้ามไพบูลย์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
402	474	นายสุทัศน์ เงินหมื่น	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
403	481	นายอันวาร์ สาและ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
404	484	นายอัศวิน วิภูศิริ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
405	492	นายอิสสระ สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
406	031	นายเกียรติ สิทธีอมร	พรรคประชาธิปัตย์	-
407	061	นางสาวจิตภัสร์ ตั้น กฤดากร	พรรคประชาธิปัตย์	-
408	073	นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	พรรคประชาธิปัตย์	-
409	084	นายชวน หลีกภัย	พรรคประชาธิปัตย์	-
410	089	นายชัยชนะ เดชเดโช	พรรคประชาธิปัตย์	-
411	093	นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์	พรรคประชาธิปัตย์	-
412	129	นายเดชอิศม์ ขาวทอง	พรรคประชาธิปัตย์	-
413	134	นายถาวร เสนเนียม	พรรคประชาธิปัตย์	-
414	190	นายบัญญัติ เจตนจันทร์	พรรคประชาธิปัตย์	-
415	268	นายภานุ ศรีบุศยกาญจน์	พรรคประชาธิปัตย์	-
416	308	นางสาววชิราภรณ์ กาญจนะ	พรรคประชาธิปัตย์	-
417	410	นายสาธิต ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	-
418	424	นางสาวสุณัฐชา โล่สถาพรพิพิธ	พรรคประชาธิปัตย์	-
419	470	นายอภิชัย เตชะอุบล	พรรคประชาธิปัตย์	-
420	478	นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์	พรรคประชาธิปัตย์	-
421	072	นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
422	074	นายจุลพันธ์ โนนศรีชัย	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
423	125	นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
424	165	นายธีระ วงศ์สมุทร	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
425	170	นายนพดล มาตรศรี	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
426	178	นายนิกร จำนง	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
427	240	นายพาณุวัฒณ์ สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
428	449	นายเสมอกัน เที่ยงธรรม	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
429	465	นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
430	207	นายประภัตร โพธสุธน	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
431	315	นายวราวุธ ศิลปอาชา	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
432	394	นายสรชัด สุจิตต์	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
433	318	นายวัชรา ณ วังชนาย	พรรคเสรีรวมไทย	เห็นด้วย
434	336	พลตำรวจโทวิศณุ ม่วงแพรสี	พรรคเสรีรวมไทย	เห็นด้วย
435	490	นายอำไพ กองมณี	พรรคเสรีรวมไทย	เห็นด้วย
436	152	นางสาวธนภร โสมทองแดง	พรรคเสรีรวมไทย	-
437	172	นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	พรรคเสรีรวมไทย	-
438	210	นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	พรรคเสรีรวมไทย	-
439	254	นายเพชร เอกกำลังกุล	พรรคเสรีรวมไทย	-
440	304	นายเรวัต วิศรุตเวช	พรรคเสรีรวมไทย	-
441	332	นายวิรัตน์ วรศสิริน	พรรคเสรีรวมไทย	-
442	450	พลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียเวส	พรรคเสรีรวมไทย	-
443	003	นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	พรรคประชาชาติ	-
444	026	นายกูเฮง ยาวอหะซัน	พรรคประชาชาติ	-
445	108	นายซูการ์โน มะทา	พรรคประชาชาติ	-
446	325	พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง	พรรคประชาชาติ	-
447	388	นายสมมุติ เบ็ญจลักษณ์	พรรคประชาชาติ	-
448	464	นายอนุมัติ ชูสารอ	พรรคประชาชาติ	-
449	483	นายอับดุลอายี สาแม็ง	พรรคประชาชาติ	-
450	269	นายภาสกร เงินเจริญกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
451	279	นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
452	285	นางมารศรี ขจรเรืองโรจน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
453	432	นายสุภดิช อากาศฤกษ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
454	183	นายนิยม วิวรรธนดิฐกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
455	286	นายมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	-
456	011	นางสาวกวินนาถ ตาคีย์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	เห็นด้วย
457	034	ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	เห็นด้วย
458	059	นายจารึก ศรีอ่อน	พรรคพลังท้องถิ่นไท	เห็นด้วย
459	087	นายชัชวาลล์ คงอุดม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	เห็นด้วย
460	169	นายนพดล แก้วสุพัฒน์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	-
461	257	นายเพชรวรรต วัฒนพงศศิริกุล	พรรคเพื่อชาติ	เห็นด้วย
462	223	นางสาวปิยะรัฐชย์ ติยะไพรัช	พรรคเพื่อชาติ	-
463	306	นางลินดา เชิดชัย	พรรคเพื่อชาติ	-
464	371	นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์	พรรคเพื่อชาติ	-
465	487	นายอารี ไกรนรา	พรรคเพื่อชาติ	-
466	039	นายเชตรัฐ เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
467	057	นางสาวจุฑาทัตต เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
468	255	นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
469	429	นายสุพล จุลใส	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
470	469	นางสาวอนุสรี ทับสุวรรณ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
471	126	นายดล เหตระกูล	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
472	146	นายเทวัญ ลิปตพัลลภ	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
473	316	นายวัชรพล โตมรศักดิ์	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
474	392	นายสมัคร ป้องวงษ์	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
475	128	นายดำรงค์ พิเดช	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	เห็นด้วย
476	290	นายยรรยงก์ ถนอมพิชัยธำรง	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	เห็นด้วย
477	218	นายปรีดา บุญเพลิง	พรรคครูไทยเพื่อประชาชน	เห็นด้วย
478	273	นายมงคลกิตติ์ สุชสินธารานนท์	พรรคไทยศรีวิไลย์	-
479	004	นายพีระวิทย์ เรืองลือดลภาค	พรรคไทรักธรรม	เห็นด้วย
480	244	นายพิเชษฐ สถิรชวาล	พรรคประชาธรรมไทย	-
481	438	นายสุรทิน พิจารณ์	พรรคประชาธิปไตยใหม่	-
482	377	นางนันทนา สงฆ์ประชา	พรรคประชาภิวัฒน์	เห็นด้วย
483	041	นายคฑาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	พรรคพรรคไทยรักไทย	-
484	365	นางสาวศิลัมพา เลิศนุวัฒน์	พรรคพลเมืองไทย	เห็นด้วย
485	135	พลตรี ทรงกลด ทิพย์รัตน์	พรรคพลังชาติไทย	-
486	296	นายระวี มาศฉมาดล	พรรคพลังธรรมใหม่	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
487	179	นายนิคม บุญวิเศษ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

เครื่องหมาย - (ยัติภังค์) หมายถึง ผู้ไม่ลงมติ/ผู้ลาประชุม/ผู้ขาดการประชุม

หมายเหตุ

นายยงยุทธ สุวรรณบุตร ได้ขอใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเพิ่มเติมด้วยวาจาว่าเห็นด้วย แต่ปรากฏชื่อใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในใบประมวลผลว่าเห็นด้วยแล้ว

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมาธิการที่ไม่มีการแก้ไขนะครับ เชิญท่านเลขาธิการครับ

นายสาธิต ประเสริฐศักดิ์ (รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) : มาตรา ๔ แก้ไขมาตรา ๑๔ วรรคสาม ไม่มีการแก้ไข มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เนื่องจากมาตรา ๔ มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ ขอเชิญผู้แปรญัตติที่ขอสงวนคำแปรญัตติอภิปรายครับ ถ้าติดใจ ถ้าไม่ติดใจก็

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ท่านผู้ขอสงวนคำแปรญัตติไม่ติดใจนะครับ เชิญท่านเลขาธิการดำเนินการต่อไปครับ

นายสาธิต ประเสริฐศักดิ์ (รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) : มาตรา ๕ เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๘ มีการแก้ไข มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เนื่องจากมาตรา ๕ มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็นนะครับ ขอเชิญกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นอภิปรายครับ มีไหมครับ ติดใจไหมครับ เชิญครับ

นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคพลังประชารัฐ ในฐานะกรรมาธิการเสียงข้างน้อย สำหรับมาตรา ๕ ซึ่งได้มีการเพิ่มข้อความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๘ โดยมีข้อความว่า เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของเลขานุการคณะกรรมการ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม จำนวน ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ในกรรมาธิการเสียงข้างมากได้มีการเพิ่มเติมจากที่จะให้มีตุลาการศาลยุติธรรม ๒ ท่านด้วยกัน โดยเพิ่มมาอีก ๑ ท่าน เป็นข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ตามกฎหมายหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง เพิ่มอีก ๑ ท่านด้วยกัน ผมกราบเรียนว่าในประเด็นนี้ผมเองไม่เห็นด้วยนะครับ ซึ่งผมเองอยากจะขอกราบเรียนเหตุผล ๓ ประการด้วยกัน ในการพิจารณาเรื่องที่เข้ามาสู่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ผมอยากเรียนว่าในแต่ละปีที่ผ่านมานี่นะครับ มีจำนวนคดีไม่น้อยทีเดียว มีเรื่องไม่น้อยทีเดียวที่ส่งเข้ามา ผมขออนุญาตที่จะเรียนถึงจำนวนนะครับ ในปี ๒๕๕๙ มีจำนวนเรื่องเข้ามา ๑๒๐ เรื่อง ในปี ๒๕๖๐ ๑๙๙ เรื่อง ในปี ๒๕๖๑ ๑๘๐ เรื่อง ในปี ๒๕๖๒ ๑๐๔ เรื่องด้วยกัน ในการทำงานของคณะกรรมการซึ่งมีประธานศาลฎีกาเป็นประธานคณะกรรมการ รวมกับคณะกรรมการและผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๗ ท่านด้วยกัน มีฝ่ายเลขานุการซึ่งเป็นเลขานุการศาลฎีกาได้ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการนี้ ในมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง ซึ่งในการดำเนินการวินิจฉัยสิ่งที่มีความจำเป็นแล้วก็ที่จะให้คำวินิจฉัยมีความละเอียดรอบคอบ แล้วก็เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน โดยความเห็นชอบของท่านประธานศาลฎีกาได้มีการดำเนินการให้ตุลาการของศาลยุติธรรมรวม ๓ ท่านด้วยกันมาทำหน้าที่ชั่วคราว ในการที่จะช่วยเหลือ ในการรวบรวมข้อเท็จจริง รวบรวมข้อกฎหมาย แล้วก็ทำความเห็น ซึ่งจะเป็นการสะดวกต่อคณะกรรมการอย่างมาก ซึ่งเปรียบเสมือนในเรื่องของการยกร่างคำวินิจฉัยนั่นเอง ในกรณีนี้ผมอยากเรียนว่าตุลาการที่มาทำหน้าที่ตรงนี้เป็นการทำหน้าที่พิเศษนอกเหนือจากหน้าที่ตัวเองที่มีอยู่

ในการดำเนินงานที่ผ่านมาหลายปีท่านก็ไม่ได้รับค่าตอบแทนใด ๆ ดังนั้นความเป็นมาแต่เดิมจนถึงในระยะเวลาที่ผ่านมา ทางสำนักงานศาลยุติธรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อที่จะให้มีผู้ช่วยเลขานุการในการที่จะเข้ามาในระบบของกฎหมายแล้วก็มีค่าตอบแทนโดยพระราชกฤษฎีกา ดังนั้นในการดำเนินการตรงนี้ที่ผ่านมาต้องยอมรับว่าตุลาการที่ได้ทำหน้าที่ตรงนี้มานานสมควรที่จะได้รับค่าตอบแทน แล้วก็ในชั้นพิจารณาของก่อนเข้ามาสู่สภาแห่งนี้ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานสำนักงบประมาณ ผู้แทนของ ก.พ. หรือว่าสำนักกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของฝ่ายรัฐบาล ได้พิจารณาแล้วนะครับว่าสิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะต้องมีผู้ช่วยเลขานุการ แต่เพียงแต่ว่าได้คำนึงถึงในส่วนของความเหมาะสมของภาระงาน จึงได้มีการอนุมัติและเห็นชอบให้มีผู้ช่วยเลขานุการจำนวนเพียง ๒ ท่านด้วยกัน ไม่ได้ให้ ๓ ----------

ดังนั้นในเวลานี้ถึงแม้ว่าจะมีการพิจารณาอนุมัติให้มีค่าตอบแทน ให้มีผู้ช่วยเลขานุการ ๒ ท่านด้วยกันก็ตาม อีกท่านหนึ่งก็ยังคงทำหน้าที่ตรงนี้อยู่ ดังนั้นในเรื่องของการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงเป็นเรื่องที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้เสนอเพื่อรองรับตุลาการที่ได้ดำเนินการอยู่แล้วในปัจจุบันนี้ ๒ ท่านด้วยกัน

ประการที่ ๒ ผมอยากเรียนว่าการดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ของเลขานุการแล้วก็ผู้ช่วยเลขานุการที่ผ่านมา วันนี้ปรากฏว่าเรื่องที่มีการพิจารณาอย่างที่ผมได้กราบเรียนไปแล้วนะครับว่าในแต่ละปีมี ๑๐๐ กว่าเรื่องทั้งหมดนี่นะครับ ปรากฏว่าไม่มีคดีคั่งค้างอยู่ ดังนั้นในภารกิจเหล่านี้จึงเป็นภารกิจที่สามารถดำเนินการได้ในความเหมาะสมของภาระงาน ดังนั้นในความคิดผมจึงเห็นว่าการที่จะมีการเพิ่มตุลาการจากศาลปกครองมาจึงไม่มีความจำเป็น อย่างไรก็ตามผมอยากกราบเรียนเพิ่มอีกประเด็นหนึ่งว่าในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ หลักการสำคัญคือการเพิ่มผู้ช่วยเลขานุการ ๒ ท่านด้วยกัน ได้มีการผ่านกระบวนการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ เพื่อดูในเรื่องของความจำเป็น ความเหมาะสมทั้งหลาย แต่ว่าคณะกรรมาธิการเสียงส่วนใหญ่ได้มีการเพิ่มไป ๑ คน ปัญหาก็คือในกรณีนี้จะไม่ได้ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ความจำเป็น ความเหมาะสม แล้วก็ผลกระทบในการออกกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของภาระงบประมาณในระยะยาวต่อไป ดังนั้นจึงเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ผมเองไม่เห็นด้วย

สำหรับประการสุดท้าย ผมอยากกราบเรียนว่าในเรื่องการทำงานของผู้ช่วยเลขานุการ จะถือว่าเป็นผู้ช่วยของฝ่ายเลขานุการ ซึ่งการทำงานจะอยู่ในศาลฎีกา คณะทำงานของฝ่ายเลขานุการทั้งหมดจะเป็นตุลาการของศาลยุติธรรมทั้งหมด ดังนั้นผมเองผมคิดว่าในความเป็นเอกภาพของการทำงาน และในเรื่องวัฒนธรรมองค์กรของศาลยุติธรรม รวมทั้งในเรื่องการบังคับบัญชาก็จะเป็นสิ่งหนึ่งที่เราจะต้องคำนึงถึง ถ้าหากว่ามีตุลาการจากศาลอื่นเข้ามาร่วมในส่วนนี้นะครับ ผมคิดว่าผมไม่มั่นใจว่าในการทำงานต่อไปจะมีส่วนที่จะกระทบในเรื่องของความคิดเห็นแล้วก็นำไปสู่ความขัดแย้งขององค์กรหรือไม่ ผมอยากกราบเรียนว่าในการเป็นผู้ช่วยเลขานุการไม่ใช่เป็นรูปแบบของคณะกรรมการ ถ้าเป็นรูปแบบของคณะกรรมการตามองค์ประกอบในมาตรา ๕ ซึ่งมี ๗ ท่านด้วยกัน อาจจะมีความหลากหลาย แต่ในส่วนของผู้ช่วยเลขานุการดังที่ผมได้กราบเรียนไปแล้วว่าเรื่องของการทำหน้าที่ทั้งหลายทั้งปวง ต้องมีความสัมพันธ์ที่จะต้องใช้จากศาลอื่นเข้ามาช่วย

ในการเป็นเลขานุการ ดังนั้นโดยภาพรวมผมจึงไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของคณะกรรมาธิการที่เพิ่มเติมเข้ามา ผมเห็นว่าควรไปสู่ร่างเดิมครับ ขอกราบขอบคุณครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ท่านกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นท่านใดที่ยังมีความประสงค์ที่จะอภิปรายมีไหมครับ ถ้าไม่มี เชิญกรรมาธิการตอบชี้แจงครับ มีนะครับ ต้องขออภัย ผมมองไม่เห็นแถวข้างล่าง

นายทศพล เพ็งส้ม (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพและท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ผม ทศพล เพ็งส้ม ครับ ในฐานะกรรมาธิการ กราบเรียนท่านประธานครับ เนื่องจากผมเองก็ได้สงวนคำแปรญัตติเอาไว้ให้กลับไปสู่ร่างเดิม สิ่งที่เราขอให้ไปสู่ร่างเดิมก็คือว่าที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมเข้ามาในประเด็นแรกนะครับ เรามีการสอบถามทางศาลปกครองว่าในช่วงที่มีการแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่จะเพิ่มเข้ามาปรากฏว่าศาลปกครองไม่ได้เสนอบุคคลที่เป็นตุลาการเข้ามาในช่วงที่มีการสอบถาม และที่สำคัญครับว่าประโยชน์ที่จะเพิ่มตุลาการศาลปกครองเข้ามาเป็นบุคคลที่สามในการทำหน้าที่คณะเลขานุการจะเป็นปัญหากับการทำงานของศาลโดยตรง ----------

โดยเฉพาะเนื่องจากการทำหน้าที่ของเลขาคณะกรรมการชี้ขาด โดยตำแหน่งแล้วเลขานุการศาลฎีกาท่านทำหน้าที่ในการบริหารจัดการคดี พอเอาศาลปกครองเข้ามาทำ เท่าที่สอบถามดู ๒๐ ปี ช่วงที่ศาลปกครองเข้ามามันก็จะมีปัญหาอีกเนื่องจากองค์ประกอบของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดมีทั้งศาลทหารด้วย กราบเรียนท่านประธานว่าการที่จะเอาตุลาการศาลปกครองเข้ามาทำหน้าที่ช่วยเลขานั้นผมคิดว่าเหมือนกับเอาบุคคลนอกองค์กรระหว่างศาลยุติธรรมกับศาลปกครอง เดี๋ยวเขาจะมีปัญหาอีกว่าในส่วนของศาลทหารหัวหน้าคณะทำงานของศาลทหารอีก ซึ่งอยู่ในคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดก็อาจจะขอเข้ามาอีก กราบเรียนท่านประธานครับ ก็ขอยืนยันให้กลับไปร่างเดิม ขอบคุณท่านประธาน

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : กรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นยังมีท่านใดติดใจที่จะอภิปรายไหมครับ เชิญครับ ถ้าไม่มีก็เชิญกรรมาธิการชี้แจง เชิญครับ

นายประสาท พงษ์สุวรรณ์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรที่เคารพ และท่านสมาชิกทุกท่านครับ กระผม นายประสาท พงษ์สุวรรณ์ ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด ในฐานะกรรมาธิการเสียงข้างมาก ขออนุญาตชี้แจงเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๘ วรรคสอง ตามร่างมาตรา ๕ ที่คณะกรรมาธิการเสียงข้างมากได้แก้ไขไว้นะครับ โดยสาระสำคัญที่ได้แก้ไขในมาตรา ๑๘ วรรคสองนั้นก็คือให้เพิ่มข้าราชการตุลาการศาลปกครองขึ้นมา ๑ ท่าน เป็นผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เหตุผลที่เพิ่มเข้ามา ๑ ท่าน เป็นผู้ช่วยเลขานุการนั้น ผมกราบเรียนเหตุผลเป็น ๓ ข้อ รวมทั้งเหตุผลดังกล่าวนี้ก็จะเป็นการตอบข้ออภิปรายของท่านกรรมาธิการฝ่ายข้างน้อยที่ได้กล่าวไปแล้วนะครับ

เหตุผลประการแรกที่เห็นว่าจำเป็นต้องเพิ่มผู้ช่วยเลขานุการที่มาจากศาลปกครองขึ้นมา ๑ ท่าน เพราะว่าโดยระบบของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒ นั้น ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลมาจาก ๓ ศาล มีจำนวนเท่า ๆ กัน คือมาจากศาลยุติธรรม ๒ ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วยประธานศาลฎีกา เป็นประธานคณะกรรมการ ประธานศาลปกครองและกรรมการ รวมเป็น ๒ ท่าน มาจากศาลปกครอง แล้วก็อีก ๒ ท่าน

มาจากศาลทหารครับ ซึ่งจะเห็นว่ากรรมการที่มีระหว่างศาลปกครองกับศาลยุติธรรมจะมีจำนวนเท่า ๆ กัน เพียงแต่ว่าเราจะเห็นว่าในรัฐธรรมนูญเขียนให้ท่านประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ซึ่งตรงนี้เองเราก็จะเห็นแล้วว่าโดยหลักของการตั้งคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กร ๒ องค์กรนั้น กรรมการชุดนี้เป็นกรรมการกลาง ไม่ได้เป็นกรรมการของศาลปกครอง ศาลทหาร หรือว่าของศาลยุติธรรม เราจะเห็นว่าผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นเป็นนายกรัฐมนตรี ฉะนั้นกรรมการชุดนี้ก็ดี หรือว่างานทั้งหมดก็ดี ไม่ใช่เป็นกรรมการที่เป็นของศาลยุติธรรมอันนี้ต้องกราบเรียน ด้วยความเคารพทางศาลยุติธรรม ฉะนั้นจึงเป็นกรรมการกลาง ๆ แต่ว่าการที่กฎหมายให้ท่านประธานศาลฎีกาเป็นประธานก็ถือว่าท่านก็ได้มีฐานะที่ได้มีเสียงมาก ได้เปรียบอยู่นิดหนึ่งแล้ว แต่ว่าทางศาลปกครองเกิดมาทีหลังเราก็เคารพท่าน แล้วก็ให้ท่านเป็นประธานเราก็เชื่อในความยุติธรรมของท่าน แต่โดยหลักแล้วในประเทศที่เรานำรูปแบบของการชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลคือในประเทศฝรั่งเศส กรรมการชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล หรือศาลคดีขัดกันนั้นจะประกอบไปด้วยกรรมการฝ่ายละ ๗ ท่าน มาจากศาลยุติธรรม ๗ ท่าน มาจากศาลปกครอง ๗ ท่าน แล้วก็คนกลางคือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมไม่ได้สังกัดศาลใด เป็นกลาง ฉะนั้นอย่างนี้จะเป็นองค์กรที่เป็นกลางจริง ๆ

แต่ว่าของเรานี่นะครับ กรรมการเราออกแบบไว้ก็ค่อนข้างที่จะให้ทางศาลยุติธรรมมีฐานะเป็นประธาน ซึ่งก็ถือว่าได้เปรียบพอสมควร คราวนี้มาดูมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง ยังกำหนดไว้ให้เลขานุการประธานศาลฎีกาเป็นเลขานุการนะครับ ซึ่งก็ต้องถือว่าถ้าเทียบกับการแข่งฟุตบอล ๒ ทีมมีกรรมการเป็นคนของทีมหนึ่งนะครับ มีผู้ช่วยซึ่งเป็นไลน์แมน (Lineman) ของทีมนั้นเป็น ๑๓ ท่านแล้ว วันนี้ขอเพิ่มผู้ช่วยมาอีก ๒ ท่าน ก็มาจากศาลเดียวกันก็เป็น ๑๕ ท่านเข้าไปแล้ว คราวนี้ทางศาลปกครองก็เลยบอกว่าเราไม่อยากจะไปทะเลาะเบาะแว้งกับศาลยุติธรรมเพราะเราเป็นศาลที่เกิดใหม่ แล้วก็ให้ความเคารพศาลยุติธรรมตลอดเวลา เพียงแต่ว่าเมื่อท่านประสงค์จะเพิ่มมาเป็นผู้ช่วยของเลขานุการแล้วก็เป็นผู้ช่วยของประธานศาลฎีกานี่นะครับ ทางศาลปกครองเองเราก็ใช้งานคนมาเป็นผู้ช่วยของประธานศาลปกครอง แล้วก็ตุลาการที่มาจากศาลปกครองมาเป็นกรรมการตั้งนานแล้วแล้วก็คนเหล่านี้เราก็ใช้งานเขามา ให้เขาช่วยค้น นอกจากนั้นยังเป็นหัวหน้าหน่วยธุรการซึ่งดูแลสำนวนคดีที่เข้ามานี่นะครับ ในเรื่องเกี่ยวกับการชี้ขาดเป็นเวลานานแล้วเพื่อที่จะตอบแทนเขา นอกจากนั้นแล้วถ้าเป็นผู้ช่วยเลขานุการยังสามารถที่จะให้เขามาช่วยชี้แจงให้ข้อมูลกับคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดเข้ามาโดยทางการ เข้ามาช่วยท่านประธานศาลปกครองสูงสุด และกรรมการที่มาจากศาลปกครองสูงสุดมาให้ข้อมูลกับคณะกรรมการ ซึ่งจะเห็นว่าเหตุผลของกรรมาธิการเสียงข้างมากก็บอกว่าการเพิ่มเข้ามาก็เพื่อให้การวินิจฉัยมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ท่านจะเห็นนะครับว่ากรรมการนี้เป็นกรรมการกลางไม่ใช่เป็นของศาลใด ท่านเพิ่มมามีทั้งเลขานุการ ๑ ท่าน ผู้ช่วย ๒ ท่าน ศาลปกครองขอเพียง ๑ ท่านก็เพียงพอนะครับ คิดว่าอันนี้มันเห็นได้ชัดว่าจะช่วยทำให้การวินิจฉัยมีความเป็นกลางได้องค์ความรู้ครบถ้วนแล้วก็รวดเร็ว อันนี้เป็นสิ่งที่ทางกรรมาธิการพิจารณาแล้วก็เห็นว่าข้อเสนอของกรรมาธิการมาจากศาลปกครองมันมีเหตุผลอยู่ในตัว มันมีความเป็นธรรมและเป็นกลางอยู่ในตัวนะครับ

นอกจากนั้นเหตุผลประการที่ ๒ ที่กังวลว่าการพิจารณานะครับ ถ้าเอาผู้ช่วยมาจากศาลปกครอง ๑ ท่านนะครับ เอามาเป็นผู้ช่วยของเลขานุการซึ่งมาจากเลขานุการศาลฎีกานี่จะเกิดความขัดแย้งกัน จริง ๆ แล้วไม่น่าจะเป็นอย่างนั้นนะครับ เพราะว่างานของท่าน ท่านก็มีเจ้าหน้าที่ธุรการดูแลงานของท่านนะครับ ผู้ช่วยเลขานุการก็เพียงแต่เข้ามาในคณะกรรมการเพื่อมาช่วยชี้แจงข้อมูล ซึ่งก็น่าจะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ทางด้าน

กฎหมายปกครอง คดีปกครอง อะไรพวกนี้นะครับ ซึ่งโดยหลักก็ไม่มีอะไรที่จะมาขัดแย้งในสายการบังคับบัญชากันนะครับ ท่านลองดูนะครับในทางการเมืองมีตำแหน่งเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง รองนายกรัฐมนตรีท่านก็มีเลขานุการของรองนายกรัฐมนตรี แต่เรียกอะไรครับ เรียกรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมืองนะครับ เพียงแต่ชื่อเท่านั้นเอง ซึ่งดูเหมือนกับเป็นสายงานเดียวกัน แต่จริง ๆ แล้วนี่ทำหน้าที่แยกจากกัน แล้วก็เป็นประโยชน์ นอกจากนั้นแล้วที่บอกว่าไม่ได้มีการพิจารณาตามมาตรา ๗๗ หรือบางท่านก็อาจจะกังวลว่าอย่างนี้มันจะเพิ่มงบประมาณหรือเปล่านะครับ ผมมองว่านี่เป็นการแก้ไขเพียงเล็กน้อยนะครับ กฎหมายทั้งกระบวนการนี่ผ่านการดำเนินการฟังความคิดเห็นของประชาชนตามมาตรา ๗๗ มาแล้ว ในชั้นพิจารณาของศาลยุติธรรมผมเองเป็นผู้แทนไปชี้แจงที่ศาลยุติธรรมบอกว่าเราควรจะมีผู้ช่วยเรามาช่วยกันทำงานนะครับ เวลาคุยหรือเจรจากับผู้บริหารทางศาลยุติธรรมนอกรอบท่านก็บอกว่ามาช่วยกันทำงานเราไม่มีอะไรขัดแย้งกันนะครับ เพราะในการพิจารณาของกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดเราก็มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน อะไรที่มันเป็นกฎหมายที่มาช่วยกันก็ช่วยกันนะครับ ศาลปกครองก็มองอย่างนี้ โดยเหตุผลด้วยโดยความสัมพันธ์ โดยการปฏิบัตินี่นะครับ ฉะนั้นผมคิดว่ากฎหมายร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ผ่านกระบวนการตามมาตรา ๗๗ ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมนี้เป็นเพียงเล็กน้อยนะครับ และงบประมาณก็ไม่ได้มากอะไร ฉะนั้นในทางปฏิบัติก็ไม่น่าจะมีปัญหาที่ท่านตั้งข้อสังเกต ฉะนั้นผมจึงกราบเรียนว่านี่คือความเห็นของเสียงกรรมาธิการฝ่ายข้างมาก ๓ ข้อที่เห็นว่าควรจะต้องยืนไว้ตามความเห็นของกรรมาธิการฝ่ายข้างมากที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘ วรรคสอง ตามที่เสนอมาครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : กรรมาธิการที่ขอเสนอความเห็นยังคงติดใจไหมครับ เชิญครับ คุณหมอมีอะไรหารือหรือเปล่าครับ

นายชลน่าน ศรีแก้ว (น่าน) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ชลน่าน ศรีแก้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดน่าน พรรคเพื่อไทย ในฐานะที่เป็นผู้เห็นชอบร่างนี้ในวาระที่หนึ่งนะครับ เมื่อกรรมาธิการรับไปพิจารณาแล้ว กรรมาธิการไปแก้ไขในมาตรา ๕ เพิ่มข้อความเข้ามาใหม่ ก็เป็นสิทธิของสมาชิกที่จะได้อภิปรายสอบถามในประเด็นนี้ได้ ผมเองฟังทั้ง ๒ ฝ่ายนะครับ ด้วยความเคารพ ไม่ว่าจะเป็นกรรมาธิการเสียงข้างน้อยที่ให้เหตุผลแล้วก็ขอคืนร่างเดิมก็คือร่างของสภาผู้แทนราษฎร ขณะนี้ผมเองก็พูดในนามร่างสภาผู้แทนราษฎร โดยเหตุผลก็น่าฟังนะครับ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความครอบคลุมของตัวผู้เสนอเข้ามา ท่านตั้งประเด็นว่าแล้วศาลทหารล่ะ แล้วศาลทหารอยู่ไหน ก็เป็นคำถามของเสียงข้างน้อยที่ดูคมนะครับ ถ้าเราจะเอาหลักการว่าฝ่ายเลขานุการควรจะเป็นองค์กรกลางที่จัดเตรียม จัดทำเรื่องเพื่อเข้าสู่การพิจารณาที่ให้องค์คณะพิจารณาว่าเขตอำนาจหน้าที่อยู่ศาลใด ถ้าท่านบอกว่าเมื่อมีศาลยุติธรรมแล้ว ๒ คน ต้องมีศาลปกครอง แล้วศาลทหารล่ะครับ เราจะตอบสังคมโดยรวมว่าอย่างไร นั่นประเด็นที่ ๑ ถ้าไม่ชัดเจนตรงนี้ผมก็คิดว่าพวกเราฐานะที่เป็นคนรับร่างไปในวาระที่หนึ่ง มอบร่างให้ท่านไป คำตอบไม่ชัด ผมคิดว่าสภาคงต้องคืนร่างเดิม ถ้าคำตอบตรงนี้ไม่ชัดนะครับ สภาก็ต้องขอคืนร่างเดิม คือร่างของเราเองที่ยื่นไป

เรื่องที่ ๒ ประเด็นข้อวินิจฉัยเรื่องของร่างเกี่ยวกับการเงิน แน่นอนครับ ร่างนี้เป็นร่างการเงินแน่นอน มีลายเซ็นนายกรัฐมนตรีรับรองก่อนเสนอร่างรับฟังความเห็นตามมาตรา ๗๗ ประเด็นเพิ่มเกี่ยวกับการเงินขึ้นมา กรรมาธิการได้ศึกษาหรือเปล่าครับว่าสิ่งที่นายกรัฐมนตรีอนุมัติไว้นั่นคือตามกรอบเดิม เพราะอีกมาตราหนึ่งท่านบอกว่าในมาตรา ๖ นะครับ ให้คณะกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้รับประโยชน์ทดแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ความหมายเดิมนายกรัฐมนตรีผู้เซ็นนะครับ ก็มองว่าเม็ดเงินใช้เท่าไร จริงอยู่ครับ มันไม่กี่บาทหรอกแต่ละเดือน แต่ว่ามันเป็นหลักการ ถ้าท่านขออนุมัติใช้เงินเพิ่มขึ้น ท่านต้องกลับไปให้นายกรัฐมนตรีเซ็นไหมกรณีร่างนี้ผ่านในชั้นของกรรมาธิการ มันเสมือนกับร่างที่เรารับไปไม่ใช่การเงินนะครับ ถ้ากรรมาธิการไปแก้ไขแม้เพียงเงินบาทเดียวนะครับ ท่านต้องกลับไปให้

นายกรัฐมนตรีเซ็นรับรองว่าเขาจะเห็นด้วยหรือไม่ อันนั้นคือหลักโดยทั่วไปมันเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นประเด็นนี้ถ้ากรรมาธิการตอบชัดเจนในแง่หลักการ พวกเราในฐานะที่เป็นสมาชิกที่ส่งร่างให้ท่านไปก็ยินดีที่จะให้ความเห็นชอบ คือเราเองไม่มีคำตอบนะครับ ขณะนี้ต้องให้กรรมาธิการที่ช่วยไปดูแทนเรา เรามอบให้ท่านไปดูแทนเรา ท่านต้องมาตอบให้พวกเราให้มีความชัดเจน อย่างน้อย ๒ ประเด็นที่ผมตั้งคำถามครับ

ประเด็นที่ ๑ เรื่องความเป็นตัวแทนขององค์กรระหว่าง ๓ ศาล โดยรวมแล้วผมเองร่างเดิมที่เราไม่ติดใจเลยเนื่องจากว่าประธานคณะกรรมการเป็นประธานศาลฎีกา โดยหลักทั่วไปประธานอยู่ไหน สำนักงานเลขาธิการก็ควรอยู่ที่นั่น ถ้าสำนักงานเลขาธิการนั้นไม่มีบวก ไม่มีลบ ไม่มีผลได้ ผลเสียนะครับ มีหน้าที่จะรับเป็นฝ่ายเลขานุการที่จะเตรียมที่จะชง ที่จะนำเสนอของตัวประเด็นข้อพิพาทที่จะยื่นให้กับกรรมการวินิจฉัยเท่านั้นเอง ว่าจะอยู่ในเขตอำนาจศาลใด ก็เป็นไปตามการอำนวยความสะดวกในการทำหน้าที่การทำงาน ท่านสมาชิกเสียงข้างน้อยเลยบอกว่ามันอาจจะมีความลำบากไหมถ้าจะเอาตุลาการศาลปกครองมานั่งเป็นคณะทำงานอีกคนหนึ่งในกลุ่มของฝ่ายเลขานุการ ตรงนี้ผมไม่แน่ใจครับ ----------

เพราะฉะนั้นประเด็น ๓ ประเด็นนี้ ผมด้วยความเคารพครับ ขอเพียงแต่กรรมาธิการตอบให้ชัดในคำถามผมนี่ พวกผมจะได้จลงมติถูกครับ ปกติเราไม่ค่อยได้ดูอะไรมากนะครับ ถ้ากรรมาธิการเสียงข้างมากเห็นอย่างไร เราเห็นอย่างนั้น เพราะเราเคารพท่าน เพราะเรามอบท่านไปทำงานมาแล้ว แต่ว่าเมื่อประเด็นขัดแย้งกันอย่างนี้ แล้วมันมีหลักที่ผมเองฟังแล้วผมสงสัยครับ หลักที่โต้แย้งกันมันไม่ใช่หลักโดยทั่วไปครับ เราก็มีข้อคำถาม ฝากท่านประธานด้วยความเคารพ ฝากกรรมาธิการช่วยชี้แจงด้วยครับ จะได้ลงมติถูกครับ ขอบพระคุณครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เชิญกรรมาธิการชี้แจงครับ

นายประสาท พงษ์สุวรรณ์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรที่เคารพ และท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติครับ ต่อคำถามของท่านสมาชิก ๒ ข้อนั้น ผมจะกราบเรียนตามลำดับดังต่อไปนี้นะครับ

กรณีแรก กรณีของการเสนอแก้ไขมาตรา ๑๘ วรรคสอง โดยเพิ่มผู้ช่วยเลขานุการมาจากตุลาการศาลปกครอง ๑ ท่าน ทำไมจึงไม่รวมถึงหรือไม่ขยายไปถึงผู้ช่วยเลขานุการซึ่งมาจากศาลทหารนะครับ เรื่องนี้จริง ๆ กรรมาธิการก็ได้มีการพูดกัน เพราะว่าในข้อเท็จจริงแล้วผมคิดว่าทางผู้แทนจากหน่วยงานทั้งหลายก็คงจะทราบว่าการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลปีหนึ่ง ๑๐๐ กว่าเรื่องนี่นะครับ คดีเป็นคดีระหว่างศาลปกครองกับศาลยุติธรรม แทบจะเรียกว่า ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ อาจจะมีสักเรื่องหนึ่งปีหนึ่งเรื่องหนึ่งหรือครึ่งเรื่องที่มาจากศาลทหาร ฉะนั้นโดยความจำเป็น โดยสภาวะโดยธรรมชาติของความจำเป็นจึงไม่มีเหตุผลที่จะเสนอผู้ช่วยมาจากศาลทหาร ในทางตรงกันข้ามมันเป็นความขัดแย้ง ไม่ใช่ความขัดแย้งระหว่างศาลนะครับ เป็นความขัดแย้งในอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลว่าคดีที่จะฟ้องนี่มันเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ตามมาตรา ๑๙๗ ของรัฐธรรมนูญ หรือเป็นคดีที่อยู่อำนาจของศาลยุติธรรม ตามมาตรา ๑๙๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มันคดีส่วนใหญ่เกือบ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ก็เป็นเรื่องของทั้ง ๒ ศาล ฉะนั้นอย่างที่กราบเรียนเหตุผลประการที่ ๑ ไปแล้วนะครับว่าเราก็จำเป็นจะต้องเสนอผู้ช่วยที่มาจากศาลปกครองสักท่านหนึ่ง ซึ่งเป็นนักวิชาการมาช่วยในการที่จะชี้แจง หรือค้นข้อมูลความรู้ให้กับท่านประธานศาลปกครอง เพราะว่าทางฝ่ายท่านประธานศาลฎีกาท่านมีเลขา มีผู้ช่วย

๒ ท่าน ซึ่งเราก็ทราบอยู่ในองคาพยพของกรรมการทั้งหลายนี่ การเป็นประธานก็ดี การเป็นเลขานุการก็ดี ผู้ช่วยเลขานุการก็ดี มันมีโอกาส มันมีส่วน มันมีการอำนวยความสะดวกที่จะให้ความเห็นทางฝ่ายนั้นเป็นจำนวนมาก ฉะนั้นเราก็เพียงแต่ว่าหลักการเป็นอย่างนี้ แต่จำนวนเราก็เข้าใจอยู่ เป็นเลขานุการของท่านประธานศาลฎีกา สำนักงานอยู่กับท่านท่านก็มีผู้ช่วยมากหน่อยนะครับ ศาลปกครองก็มีผู้ช่วยน้อยหน่อย อันนี้ก็คือปัญหาข้อแรกนะครับ

ปัญหาข้อที่ ๒ เรื่องงบประมาณ อันนี้ไม่ได้เกินหลักการนะครับ เนื่องจากถ้าเราดูถัดไปมาตรา ๖ นี่นะครับก็จะมีการแก้ไขมาตรา ๑๙ ซึ่งท่านนายกรัฐมนตรีและทางหน่วยงานทั้งหลายก็ได้ดูไปแล้วนะครับว่ามาตรา ๑๙ เดิมทีเดียวกำหนดให้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเบี้ยประชุมให้กับกรรมการวินิจฉัยชี้ขาด และเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาด ร่างใหม่ที่เสนอในวันนี้ตามร่างก็เป็นการเสนอให้กำหนดเบี้ยประชุมให้กับผู้ช่วยเลขานุการด้วย ฉะนั้นเองการเพิ่มลดจำนวนก็เป็นเพียงรายละเอียดของผู้ช่วยเลขานุการเท่านั้นเอง ฉะนั้นก็ไม่ได้เป็นการเกินขอบเขต เราก็ตีความหลักการเป็นอย่างนี้ครับ ขอบพระคุณครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ท่านกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นยังคงติดใจหรือไม่ครับ ยังคงติดใจนะครับ ถ้าติดใจต่อไปผมจะขอมติจากที่ประชุมนะครับว่าท่านสมาชิกจะเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมาธิการที่มีการแก้ไข หรือเห็นด้วยกับกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็น ก่อนลงมติผมขอตรวจสอบองค์ประชุมนะครับ

(นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนทำการตรวจสอบองค์ประชุม)

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เชิญท่านสมาชิกที่อยู่ข้างนอกเข้าห้องประชุมนะครับ

นายยงยุทธ สุวรรณบุตร (สมุทรปราการ) : ท่านประธานครับ ๒๘๙ แสดงตนครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ๒๘๙ แสดงตน ขอเชิญท่านสมาชิกที่ใช้สิทธิแสดงตน โปรดเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตนครับ เชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิแสดงตน โปรดเสียบบัตรแล้วกดปุ่มแสดงตนเชิญครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตน)

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : สมาชิกท่านใดยังไม่ได้ใช้สิทธิแสดงตนบ้าง ถ้ามีขอเชิญแสดงตนครับ ถ้าไม่มีผมขอปิดการแสดงตน เจ้าหน้าที่แสดงผลครับ จำนวนผู้เข้าประชุม ๒๙๘ ท่าน ถือว่าครบองค์ประชุม

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

มาตรา ๕ เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๘

(การตรวจสอบองค์ประชุม)

วันที่ 05 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 เวลา 16:06

จำนวนผู้แสดงตน 298

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
1	023	นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
2	027	นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
3	058	นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
4	075	นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
5	083	นายชลน่าน ศรีแก้ว	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
6	163	นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
7	168	นายนพคุณ รัฐผไท	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
8	184	นายนิยม เวชกามา	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
9	258	นายไพจิต ศรีวรชาน	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
10	262	นายภณณัฏฐ์ ศรีอินทร์สุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
11	307	นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
12	320	นายวัน อยู่บำรุง	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
13	340	นายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
14	360	นายศิรสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
15	370	นางสาวสกุณา สาระนันท์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
16	383	นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
17	418	นางสิรินทร รามสูต	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
18	433	นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
19	001	นายกนก ลิ้มตระกูล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
20	009	นายกฤษฎา ตันเทอดทิตย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
21	018	นายการุณ โหสกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
22	019	นายกิตติ สมทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
23	020	นายกิตติกร โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
24	022	นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
25	029	นายเกษม อุประ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
26	035	นายโกศล ปัทมะ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
27	037	นายขจิตร ชัยนิคม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
28	042	นายคมเดช ไชยศิวามงคล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
29	043	นายครูมานิตย์ สังข์พุ่ม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
30	046	นายคุณากร ปรีชาชนะชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
31	047	นายจตุพร เจริญเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
32	049	นายจรัสฤทธิ์ จันทรสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
33	053	นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
34	054	นายจักรพล ตั้งสุทธิธรรม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
35	062	นายจิรทัศ ไกรเดชา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
36	063	นายจิรพงษ์ ทรงวัชราภรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
37	064	นายจิรวัฒน์ ศิริพานิชย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
38	067	นางสาวจิราพร สินธุไพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
39	068	นายจิรายุ ห่วงทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
40	070	นางจุฑาพัตธน์ เมนะสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
41	080	นายฉลาด ขามช่วง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
42	081	นางสาวชนก จันทาทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
43	086	นายชวลิต วิชยสุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
44	090	นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
45	099	นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
46	101	นายชูศักดิ์ แอกทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
47	103	นายเชิดพงศ์ ราชป้องขันธ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
48	106	นายไชยวัฒนา ติณรัตน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
49	107	นายไชยา พรหมา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
50	121	นายณัฐพงษ์ สุปริยศิลป์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
51	123	นายณัฐวุฒิ กองจันทร์ดี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
52	127	นายดะนัย มะหิพันธ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
53	131	นายตี๋ใหญ่ พูนศรีธนากูล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
54	133	นายไตรรงค์ ติธรรม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
55	142	นางสาวทัศนีย์ บูรณุปกรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
56	144	นายทายาท เกียรติชูศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
57	149	นางเทียบจุฑา ขาวขำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
58	151	นายธนกร ไชยกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
59	164	นายธีระ ไตรสรณกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
60	167	นายนพ ชีวานันท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
61	171	นายนพพล เหลืองทองนารา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
62	182	นายนิยม ช่างพินิจ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
63	185	นายนิรมิต สุจารี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
64	186	นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
65	192	นายบัลลังก์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
66	193	นายบุญแก้ว สมวงศ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
67	194	นายบุญฐิณ ประทุมลี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
68	196	นางบุญรื่น ศรีธเรศ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
69	205	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
70	208	นายประภูศักดิ์ จินตะเวช	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
71	212	นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
72	213	นายประเสริฐ จันทรรวงทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
73	214	นายประเสริฐ บุญเรือง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
74	222	นายปิยวัฒน พันธ์สายเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
75	224	นางผ่องศรี แซ่จึง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
76	232	นายพรเทพ วิสุทธิ์วัฒนศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
77	233	นางสาวพรพิมล ธรรมสาร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
78	234	นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
79	237	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
80	239	นายพัฒนา สัพโส	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
81	243	นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
82	252	นายพีระเพชร ศิริกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
83	260	นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
84	266	นายภาควัต ศรีสุรพล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
85	276	นายมนตรี ตั้งเจริญถาวร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
86	278	นางมนพร เจริญศรี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
87	282	นายมานะ โลหะวณิชย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
88	283	นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
89	287	นางมุกดา พงษ์สมบัติ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
90	292	นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
91	297	นายรังสรรค์ มณีรัตน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
92	298	นายรังสรรค์ วันไชยธนวงศ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
93	302	นายรัฐกิตติ์ ผาลีพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
94	305	นางสาวละออง ติยะไพรัช	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
95	314	นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
96	321	นายวันชัย เจริญนนทสิทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
97	323	นายวันนิวัติ สมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
98	328	นายวิทยา ทรงคำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
99	335	นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
100	337	นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
101	339	นายวิสิษฐ์ เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
102	344	นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
103	345	นายวีระวัฒน์ โอสถานุเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
104	346	นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
105	350	นายศรัณย์ ทิมสุวรรณ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
106	351	นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
107	352	นายศราวุธ เพชรพนมพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
108	354	นายศรีเรศ โกฎคำลือ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
109	356	นายศักดา คงเพชร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
110	367	นายศุภชัย นพขำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
111	372	นายสงวน พงษ์มณี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
112	378	นายสมคิด เชื้อคง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
113	387	นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
114	391	นางสมหญิง บัวบุตร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
115	393	นายสยาม หัตถสงเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
116	397	นางสาวสรัสนันท์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
117	414	นายสิงหภณ ดีนาง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
118	422	นายสุชาติ ภิญโญ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
119	427	นายสุทิน คลังแสง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
120	435	นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
121	439	นายสุรพงษ์ อึ้งอัมพรวิไล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
122	441	นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
123	454	นายองอาจ วงษ์ประยูร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
124	458	นายอนันต์ ศรีพันธุ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
125	462	นาวาอากาศเอกอนุดิษฐ์ นาครทรรพ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
126	466	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
127	467	นางอนุรักษ์ บุญศล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
128	468	นายอนุสรณ์ ปั้นทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
129	472	นายอภิชาติ ตีรสวัสดิชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
130	486	นางอาภรณ์ สาราคำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
131	493	นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
132	495	นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
133	496	นายเอกธนัช อินทร์รอด	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
134	500	นายโอชิษฐ์ เกียรติก้องชูชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
135	005	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
136	007	นายกรุงศรีวิไล สุทินเผือก	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
137	010	นายกฤษณ์ แก้วอยู่	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
138	012	นายกษิดิ์เดช ชุติมันต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
139	015	นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
140	017	นางสาวกานต์กนิษฐ์ แห้วสันตติ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
141	025	นางสาวกุลวลี นพอมรบดี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
142	028	นายเกษม ศุภรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
143	050	ร้อยเอก จองชัย วงศ์ทรายทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
144	051	นางสาวจอมขวัญ กลับบ้านเกาะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
145	055	นายจักรพันธ์ พรนิมิตร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
146	056	นายจักรัตน์ พั้วช่วย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
147	069	นายจีรเดช ศรีวิราช	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
148	077	นางเจริญ เรี่ยวแรง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
149	091	นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
150	092	นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
151	094	นายชาญวิทย์ วิภูศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
152	100	นายชูศักดิ์ ศิรีมาศทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
153	102	นายเชิงชาย ชาลีรินทร์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
154	105	นายโชติวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
155	110	พันตำรวจโท ฐนภัทร กิตติวงศา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
156	111	นายฐานิสร์ เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
157	112	นายฐาปกรณ์ กุลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
158	114	นางสาวฐิติภัสร์ โชติเดชาชัยนันต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
159	117	นายณัฏฐพล จรัสรพีพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
160	130	นางสาวตรีนุช เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
161	137	นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
162	141	นางทัศนาพร เกษเมธีการุณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
163	143	นางทัศนียา รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
164	150	นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
165	154	นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
166	155	นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
167	157	นายธรรมนัส พรหมเผ่า	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
168	158	นายธรรมวิชญ์ โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
169	174	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
170	175	นายสมศักดิ์ คุณเงิน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
171	176	นายนัทธี . ถิ่นสาคู	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
172	181	นายนิพันธ์ ศิริธร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
173	188	นายนิโรธ สุนทรเลขา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
174	195	นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
175	198	นายบุญสิงห์ วรินทร์รักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
176	202	นายปฐมพงศ์ สูญจันทร์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
177	206	นายประทวน สุทธิอำนวยเดช	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
178	211	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
179	217	นายปริญญา ฤกษ์หร่าย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
180	219	นายปัญญา จีนาคำ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
181	220	นางสาวปารีณา ไกรคุปต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
182	225	นายไผ่ ลิกค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
183	227	นายพงศ์กวิน จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
184	229	นายพยม พรหมเพชร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
185	231	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
186	235	นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
187	238	นางสาวพัชรินทร์ ชำศิริพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
188	242	นางพิชชารัตน์ เลาหพงศ์ชนะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
189	247	นางสาวพิมพ์พร พรพฤฒิพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
190	259	นายไพบูลย์ นิติตะวัน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
191	261	นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
192	264	นางสาวภริม พูลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
193	265	นายภาคภูมิ บูลย์ประมุข	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
194	267	นางสาวภาดาท์ วรกานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
195	270	นายภิญโญ นิโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
196	271	นายภูดิท อินสุวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
197	275	นายมณเฑียร สงฆ์ประชา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
198	284	นายมานัส อ่อนอ้าย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
199	288	พลตำรวจเอก ยงยุทธ เทพจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
200	289	นายยงยุทธ สุวรรณบุตร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
201	294	รองศาสตราจารย์รงค์ บุญสวยขวัญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
202	295	นายรณเทพ อนุวัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
203	309	นางสาววทันยา วงษ์โอภาสี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
204	317	นายวัชระ ยาวอหะซัน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
205	319	นายวัฒนา ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
206	322	นายวันชัย ปริญญาศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
207	324	นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
208	327	นายวิเชียร ชวลิต	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
209	331	นายวิรัช รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
210	342	นายวีระกร คำประกอบ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
211	349	นายเพชรภูมิ อาภรณ์รัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
212	359	นายศาสตรา ศรีปาน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
213	362	นายศิริพงษ์ รัสมี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
214	376	นายสมเกียรติ วอนเพียร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
215	382	พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
216	384	นายสมบัติ อำนาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
217	386	นายสมพงษ์ โสภณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
218	389	นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
219	390	นายสมศักดิ์ พันธ์เกษม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
220	395	นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
221	401	นายสะถิระ เผือกประพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
222	402	นายสัญญา นิลสุพรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
223	403	นายสัณหพจน์ สุขศรีเมือง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
224	404	นายสันติ กีระนันทน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
225	405	นายสันติ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
226	407	นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
227	412	นายสายัณห์ ยุติธรรม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
228	417	นายสิระ เจนจาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
229	423	นายสุชาติ อุสาหะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
230	426	นายสุทา ประทีป ณ ถลาง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
231	430	นายสุพล ฟองงาม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
232	436	นายสุรชาติ ศรีบุศกร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
233	442	นายสุรศักดิ์ ชิงนวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
234	444	นายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
235	445	นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
236	446	นายสุรสิทธิ์ วงศ์วิทยานันท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
237	456	นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
238	457	นายอนันต์ ผลอำนวย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
239	460	นายอนุชา น้อยวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
240	461	นายอนุชา นาคาศัย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
241	476	นายอรรถกร ศิริลัทธยากร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
242	477	ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
243	479	นายอัครวัฒน์ อัศวเหม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
244	480	นายอัฏฐพล โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
245	498	นายเอกราช ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
246	499	นายเอี่ยม ทองใจสด	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
247	118	นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
248	253	นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
249	406	นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
250	411	นายสาธิต อุ่ยตระกูล	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
251	420	นายสุชาติ ชมกลิ่น	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
252	421	นายสุชาติ ตันเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
253	448	นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
254	485	นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
255	491	นายวัฒนา สิทธิวัง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
256	006	นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
257	008	นายกฤติเดช สันติวชิระกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
258	021	นายกิตติชัย เรืองสวัสดิ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
259	032	นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
260	033	นายเกื้อกูล ด่านชัยวิจิตร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
261	040	นายคงกฤษ ฉัตรมาลีรัตน์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
262	052	นายจักรกฤษณ์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
263	078	นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
264	079	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
265	082	นายชยุต ภุมมะกาญจนะ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
266	088	นายสวาป เผ่าประทาน	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
267	095	นายชาดา ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
268	104	นายโชติพิพัฒน์ เตชะโสภณมณี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
269	113	นายฐิตินันท์ แสงนาค	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
270	116	นายณัฏฐ์ชนน ศรีก่อเกื้อ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
271	132	นายไตรเทพ งามกมล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
272	136	พันเอกเศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
273	153	นายธนยศ ทิมสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
274	177	นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
275	197	นายบุญลือ ประเสริฐโสภา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
276	200	นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
277	230	นายพรชัย อำนวยทรัพย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
278	246	นายพิบูลย์ รัชกิจประการ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
279	249	นายพิษณุ พลธี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
280	256	นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
281	263	นายภราดร ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
282	272	นายภูมิศิษฏ์ คงมี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
283	274	นายมณฑล โพธิ์คาย	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
284	280	นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
285	281	นายมานพ ศรีผึ้ง	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
286	291	นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
287	299	นายรังสิกร ทิมาตฤกะ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
288	303	นายรุ่งโรจน์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
289	313	นายวรศิษฏ์ เลียงประสิทธิ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
290	330	นายวิรัช พันธุมะผล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
291	338	นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
292	341	นายมารุต มัสยวาณิช	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
293	353	นางสาวศรีนวล บุญลือ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
294	358	นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
295	364	นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
296	366	นายศุภชัย ใจสมุทร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
297	368	นายศุภชัย โพธิ์สุ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
298	369	นางสาวศุภมาส อิศรภักดี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
299	373	นายสนอง เทพอักษรณรงค์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
300	379	นายสมเจตน์ ลิมปะพันธุ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
301	385	นายสมบูรณ์ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
302	396	นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
303	399	นายสฤษฏ์พงษ์ เกี่ยวข้อง	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
304	400	นายสฤษดิ์ บุตรเนียร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
305	413	นายสำลี รักสุทธี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
306	419	นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
307	443	นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
308	451	นายโสภณ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
309	455	นายอดิพงษ์ ฐิติพิทยา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
310	459	นายอนาวิล รัตนสถาพร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
311	471	นายอภิชา เลิศพชรกมล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
312	482	นายอับดุลบาซิม อาบู	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
313	488	นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
314	489	นายอำนาจ วิลาวัลย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
315	494	นายเอกการ ซื่อทรงธรรม	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
316	463	นายอนุทิน ชาญวีรกูล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
317	013	นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
318	044	นายคารม พลพรกลาง	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
319	048	นายจรัส คุ้มไข่น้ำ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
320	085	พันตำรวจตรี ชวลิต เลาหอุดมพันธ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
321	109	นางสาวญาณธิชา บัวเผื่อน	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
322	115	นางสาวณธีภัสร์ กุลเศรษฐสิทธิ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
323	119	นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
324	122	นายณัฐพล สืบศักดิ์วงศ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
325	124	นายณัฐวุฒิ บัวประทุม	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
326	138	นายทวีศักดิ์ ทักษิณ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
327	160	นายธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
328	166	นายธีรัจชัย พันธุมาศ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
329	199	นางสาวเบญจา แสงจันทร์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
330	201	นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
331	215	นายประเสริฐพงษ์ ศรนุวัตร์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
332	216	นายปริญญา ช่วยเกตุ คีรีรัตน์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
333	310	นายวรภพ วิริยะโรจน์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
334	312	นางสาววรรณวิภา ไม้สน	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
335	326	นายวาโย อัศวรุ่งเรือง	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
336	333	นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
337	361	นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
338	374	นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
339	375	นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
340	381	นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
341	425	นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
342	428	นายสุเทพ อู่อ้น	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
343	431	พลตำรวจตรีสุพิศาล ภักดีนฤนาถ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
344	437	นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
345	475	นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
346	497	นายเอกภพ เพียรพิเศษ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
347	030	นายเกษมสันต์ มีทิพย์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
348	038	นายขวัญเลิศ พานิชมาท	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
349	045	นายคำพอง เทพาคำ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
350	065	นายจิรวัฒน์ อรัณยกานนท์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
351	066	นายจิรัฏฐ์ ทองสุวรรณ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
352	120	นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
353	139	นายทศพร ทองศิริ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
354	140	นายทองแดง เบ็ญจะปัก	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
355	148	นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
356	156	นายมานพ คีรีภูวดล	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
357	180	นายนิติพล ผิวเหมาะ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
358	203	นายปดิพัทธ์ สันติภาดา	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
359	241	นายพิจารณ์ เชาวพัฒนวงศ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
360	245	นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
361	250	นายพีรเดช คำสมุทร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
362	300	นายรังสิมันต์ โรม	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
363	311	นางสาววรรณวรี ตะล่อมสิน	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
364	329	นายวินท์ สุธีรชัย	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
365	347	นายวุฒินันท์ บุญชู	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
366	357	นายศักดินัย นุ่มหนู	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
367	440	รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
368	452	นายองค์การ ชัยบุตร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
369	473	นายอภิชาติ ศิริสุนทร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
370	002	ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
371	014	นางกันตวรรณ ตันเถียร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
372	016	นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
373	031	นายเกียรติ สิทธีอมร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
374	071	นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
375	097	นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
376	098	นายชุมพล จุลใส	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
377	147	นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
378	161	นายธารา ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
379	162	นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
380	173	นายนริศ ชำนุรักษ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
381	189	นางสาวแนน บุณย์ธิดา สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
382	191	นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
383	204	นายประกอบ รัตนพันธ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
384	209	นายประมวล พงศ์ถาวราเดช	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
385	228	นายพนิต วิกิตเศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
386	248	นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
387	251	นางสาวพิมพ์รพี พันธุ์วิชาติกุล	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
388	268	นายภานุ ศรีบุศยกาญจน์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
389	277	นายมนตรี ปาน้อยนนท์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
390	301	นางสาวรังสิมา รอดรัศมี	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
391	334	นายวิวรรธน์ นิลวัชรมณี	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
392	348	นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
393	355	นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
394	363	นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
395	380	นายสมชาติ ประดิษฐพร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
396	398	นายสราวุธ อ่อนละมัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
397	408	นายสาคร เกี่ยวข้อง	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
398	409	นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
399	415	พันโทสินธพ แก้วพิจิตร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
400	416	นายสินิตย์ เลิศไกร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
401	447	พลตำรวจตรีสุรินทร์ ปาลาเร่	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
402	453	นายองอาจ คล้ามไพบูลย์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
403	474	นายสุทัศน์ เงินหมื่น	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
404	492	นายอิสสระ สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
405	061	นางสาวจิตภัสร์ ตั้น กฤดากร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
406	073	นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
407	084	นายชวน หลีกภัย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
408	089	นายชัยชนะ เดชเดโช	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
409	093	นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
410	129	นายเดชอิศม์ ขาวทอง	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
411	134	นายถาวร เสนเนียม	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
412	190	นายบัญญัติ เจตนจันทร์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
413	308	นางสาววชิราภรณ์ กาญจนะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
414	343	นายวีระชัย วีระเมธีกุล	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
415	410	นายสาธิต ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
416	424	นางสาวสุณัฐชา โล่สถาพรพิพิธ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
417	470	นายอภิชัย เตชะอุบล	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
418	478	นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
419	481	นายอันวาร์ สาและ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
420	484	นายอัศวิน วิภูศิริ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
421	072	นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
422	074	นายจุลพันธ์ โนนศรีชัย	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
423	125	นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
424	165	นายธีระ วงศ์สมุทร	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
425	170	นายนพดล มาตรศรี	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
426	178	นายนิกร จำนง	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
427	240	นายพาณุวัฒณ์ สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
428	449	นายเสมอกัน เที่ยงธรรม	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
429	465	นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
430	207	นายประภัตร โพธสุธน	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
431	315	นายวราวุธ ศิลปอาชา	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
432	394	นายสรชัด สุจิตต์	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
433	318	นายวัชรา ณ วังขนาย	พรรคเสรีรวมไทย	แสดงตน
434	336	พลตำรวจโทวิศณุ ม่วงแพรสี	พรรคเสรีรวมไทย	แสดงตน
435	490	นายอำไพ กองมณี	พรรคเสรีรวมไทย	แสดงตน
436	152	นางสาวธนภร โสมทองแดง	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
437	172	นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
438	210	นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
439	254	นายเพชร เอกกำลังกุล	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
440	304	นายเรวัต วิศรุตเวช	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
441	332	นายวิรัตน์ วรศสิริน	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
442	450	พลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียเวส	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
443	108	นายซูการ์โน มะทา	พรรคประชาชาติ	แสดงตน
444	003	นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
445	026	นายกูเฮง ยาวอหะซัน	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
446	325	พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
447	388	นายสมมุติ เบ็ญจลักษณ์	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
448	464	นายอนุมัติ ซูสารอ	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
449	483	นายอับดุลอายี สาแม็ง	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
450	269	นายภาสกร เงินเจริญกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
451	279	นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
452	285	นางมารศรี ขจรเรืองโรจน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
453	432	นายสุภดิช อากาศฤกษ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
454	183	นายนิยม วิวรรธนดิฐกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่แสดงตน
455	286	นายมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่แสดงตน
456	011	นางสาวกวินนาถ ตาคีย์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
457	034	ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
458	059	นายจารึก ศรีอ่อน	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
459	087	นายชัชวาลล์ คงอุดม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
460	169	นายนพดล แก้วสุพัฒน์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
461	257	นายเพชรวรรต วัฒนพงศศิริกุล	พรรคเพื่อชาติ	แสดงตน
462	223	นางสาวปิยะรัฐชย์ ติยะไพรัช	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
463	306	นางลินดา เชิดชัย	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
464	371	นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
465	487	นายอารี ไกรนรา	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
466	039	นายเขตรัฐ เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
467	057	นางสาวจุฑาทัตต เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
468	255	นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
469	429	นายสุพล จุลใส	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
470	469	นางสาวอนุสรี ทับสุวรรณ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
471	126	นายดล เหตระกูล	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
472	146	นายเทวัญ ลิปตพัลลภ	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
473	316	นายวัชรพล โตมรศักดิ์	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
474	392	นายสมัคร ป้องวงษ์	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
475	128	นายดำรงค์ พิเดช	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	แสดงตน
476	290	นายยรรยงก์ ถนอมพิชัยธำรง	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	แสดงตน
477	218	นายปรีดา บุญเพลิง	พรรครูไทยเพื่อประชาชน	แสดงตน
478	273	นายมงคลกิตติ์ สุชสินธารานนท์	พรรคไทยศรีวิไลย์	ไม่แสดงตน
479	004	นายพีระวิทย์ เรื่องลือดลภาค	พรรคไทรักธรรม	แสดงตน
480	244	นายพิเชษฐ สถิรชวาล	พรรคประชาธรรมไทย	แสดงตน
481	438	นายสุรทิน พิจารณ์	พรรคประชาธิปไตยใหม่	แสดงตน
482	377	นางนันทนา สงฆ์ประชา	พรรคประชาภิวัฒน์	แสดงตน
483	041	นายคฑาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	พรรคพรรคไทยรักไทย	แสดงตน
484	365	นางสาวศิลัมพา เลิศนุวัฒน์	พรรคพลเมืองไทย	แสดงตน
485	135	พลตรี ทรงกลด ทิพย์รัตน์	พรรคพลังชาติไทย	ไม่แสดงตน
486	296	นายระวี มาศฉมาดล	พรรคพลังธรรมใหม่	แสดงตน
487	179	นายนิคม บุญวิเศษ	พรรคพลังปวงชนไทย	แสดงตน

หมายเหตุ

นายยงยุทธ สุวรรณบุตร ขอใช้สิทธิแสดงตนเพิ่มเติมด้วยวาจา แต่ปรากฏชื่อแสดงตนในใบประมวลผลการลงคะแนนแล้ว

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ต่อไปขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิออกเสียงคะแนน ผู้ใดเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมาธิการที่มีการแก้ไข โปรดกดปุ่ม เห็นด้วย ผู้ใดเห็นด้วยกับกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็น โปรดกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย ผู้ใดเห็นว่าควรงดออกเสียง โปรดกดปุ่ม งดออกเสียง เชิญออกเสียงลงคะแนนเลยนะครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายยงยุทธ สุวรรณบุตร (สมุทรปราการ) : ท่านประธานครับ ผม ยงยุทธ สุวรรณบุตร ๒๘๙ ไม่เห็นด้วยครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ๒๘๙ ไม่เห็นด้วย ท่านสมาชิกท่านใดที่ยังไม่ได้ใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนบ้างครับ ถ้ามีก็เชิญออกเสียงลงคะแนน ถ้าไม่มีผมขอปิดการลงคะแนนเจ้าหน้าที่แสดงผลครับ จำนวนผู้มาลงมติ ๓๐๘ ท่าน เห็นด้วย ๑๑ ท่าน ไม่เห็นด้วย ๒๕๙ ท่าน งดออกเสียง ๓๘ ท่าน ไม่ลงคะแนน ๐

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

<u>มาตรา ๕ เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๘</u>

วันที่ 05 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 เวลา 16:08

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม	308
เห็นด้วย	11
ไม่เห็นด้วย	259
งดออกเสียง	38
ไม่ลงคะแนนเสียง	0

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
1	023	นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
2	058	นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
3	168	นายนพคุณ รัฐผไท	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
4	307	นายเลิศศักดิ์ พัฒนขัยกุล	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
5	027	นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
6	067	นางสาวจิราพร สินธุไพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
7	075	นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
8	083	นายชลน่าน ศรีแก้ว	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
9	163	นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
10	184	นายนิยม เวชกามา	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
11	232	นายพรเทพ วิสุทธิ์วัฒนศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
12	258	นายไพจิต ศรีวรขาน	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
13	262	นายภณณัฏฐ์ ศรีอินทร์สุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
14	320	นายวัน อยู่บำรุง	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
15	340	นายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
16	350	นายศรัณย์ ทิมสุวรรณ	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
17	360	นายศิรสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
18	370	นางสาวสกุณา สาระนันท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
19	383	นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
20	418	นางสิรินทร รามสูต	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
21	433	นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
22	001	นายกนก ลิ้มตระกูล	พรรคเพื่อไทย	-
23	009	นายกฤษฎา ตันเทอดทิตย์	พรรคเพื่อไทย	-
24	018	นายการุณ โหสกุล	พรรคเพื่อไทย	-
25	019	นายกิตติ สมทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
26	020	นายกิตติกร โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	-
27	022	นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี	พรรคเพื่อไทย	-
28	029	นายเกษม อุประ	พรรคเพื่อไทย	-
29	035	นายโกศล ปัทมะ	พรรคเพื่อไทย	-
30	037	นายขจิตร ชัยนิคม	พรรคเพื่อไทย	-
31	042	นายคมเดช ไชยศิวามงคล	พรรคเพื่อไทย	-
32	043	นายครูมานิตย์ สังข์พุ่ม	พรรคเพื่อไทย	-
33	046	นายคุณากร ปรีชาชนะชัย	พรรคเพื่อไทย	-
34	047	นายจตุพร เจริญเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	-
35	049	นายจรัสฤทธิ์ จันทรสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	-
36	053	นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น	พรรคเพื่อไทย	-
37	054	นายจักรพล ตั้งสุทธิธรรม	พรรคเพื่อไทย	-
38	062	นายจิรทัศ ไกรเดชา	พรรคเพื่อไทย	-
39	063	นายจิรพงษ์ ทรงวัชราภรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
40	064	นายจิรวัฒน์ ศิริพานิชย์	พรรคเพื่อไทย	-
41	068	นายจิรายุ ห่วงทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	-
42	070	นางจุฑาพัตธน์ เมนะสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	-
43	080	นายฉลาด ขามช่วง	พรรคเพื่อไทย	-
44	081	นางสาวชนก จันทาทอง	พรรคเพื่อไทย	-
45	086	นายชวลิต วิชยสุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
46	090	นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
47	099	นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ	พรรคเพื่อไทย	-
48	101	นายชูศักดิ์ แอกทอง	พรรคเพื่อไทย	-
49	103	นายเชิดพงศ์ ราชป้องขันธ์	พรรคเพื่อไทย	-
50	106	นายไชยวัฒนา ติณรัตน์	พรรคเพื่อไทย	-
51	107	นายไชยา พรหมา	พรรคเพื่อไทย	-
52	121	นายณัฐพงษ์ สุปริยศิลป์	พรรคเพื่อไทย	-
53	123	นายณัฐวุฒิ กองจันทร์ดี	พรรคเพื่อไทย	-
54	127	นายดะนัย มะหิพันธ์	พรรคเพื่อไทย	-
55	131	นายตี๋ใหญ่ พูนศรีธนากูล	พรรคเพื่อไทย	-
56	133	นายไตรรงค์ ติธรรม	พรรคเพื่อไทย	-
57	142	นางสาวทัศนีย์ บูรณุปกรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
58	144	นายทายาท เกียรติชูศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
59	149	นางเทียบจุฑา ขาวขำ	พรรคเพื่อไทย	-
60	151	นายธนกร ไชยกุล	พรรคเพื่อไทย	-
61	164	นายธีระ ไตรสรณกุล	พรรคเพื่อไทย	-
62	167	นายนพ ชีวานันท์	พรรคเพื่อไทย	-
63	171	นายนพพล เหลืองทองนารา	พรรคเพื่อไทย	-
64	182	นายนิยม ช่างพินิจ	พรรคเพื่อไทย	-
65	185	นายนิรมิต สุจารี	พรรคเพื่อไทย	-
66	186	นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์	พรรคเพื่อไทย	-
67	192	นายบัลลังก์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	-
68	193	นายบุญแก้ว สมวงศ์	พรรคเพื่อไทย	-
69	194	นายบุญฐิณ ประทุมลี	พรรคเพื่อไทย	-
70	196	นางบุญรื่น ศรีธเรศ	พรรคเพื่อไทย	-
71	205	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	พรรคเพื่อไทย	-
72	208	นายประภูศักดิ์ จินตะเวช	พรรคเพื่อไทย	-
73	212	นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	พรรคเพื่อไทย	-
74	213	นายประเสริฐ จันทรรวงทอง	พรรคเพื่อไทย	-
75	214	นายประเสริฐ บุญเรือง	พรรคเพื่อไทย	-
76	222	นายปิยวัฒน พันธ์สายเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	-
77	224	นางผ่องศรี แซ่จึง	พรรคเพื่อไทย	-
78	233	นางสาวพรพิมล ธรรมสาร	พรรคเพื่อไทย	-
79	234	นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล	พรรคเพื่อไทย	-
80	237	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	พรรคเพื่อไทย	-
81	239	นายพัฒนา สัพโส	พรรคเพื่อไทย	-
82	243	นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	พรรคเพื่อไทย	-
83	252	นายพีระเพชร ศิริกุล	พรรคเพื่อไทย	-
84	260	นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	-
85	266	นายภาควัต ศรีสุรพล	พรรคเพื่อไทย	-
86	276	นายมนตรี ตั้งเจริญถาวร	พรรคเพื่อไทย	-
87	278	นางมนพร เจริญศรี	พรรคเพื่อไทย	-
88	282	นายมานะ โลหะวณิชย์	พรรคเพื่อไทย	-
89	283	นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	พรรคเพื่อไทย	-
90	287	นางมุกดา พงษ์สมบัติ	พรรคเพื่อไทย	-
91	292	นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
92	297	นายรังสรรค์ มณีรัตน์	พรรคเพื่อไทย	-
93	298	นายรังสรรค์ วันไชยธนวงศ์	พรรคเพื่อไทย	-
94	302	นายรัฐกิตติ์ ผาลีพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
95	305	นางสาวละออง ติยะไพรัช	พรรคเพื่อไทย	-
96	314	นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์	พรรคเพื่อไทย	-
97	321	นายวันชัย เจริญนนทสิทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
98	323	นายวันนิวัติ สมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
99	328	นายวิทยา ทรงคำ	พรรคเพื่อไทย	-
100	335	นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ	พรรคเพื่อไทย	-
101	337	นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
102	339	นายวิสิษฐ์ เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
103	344	นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
104	345	นายวีระวัฒน์ โอสถานุเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	-
105	346	นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร	พรรคเพื่อไทย	-
106	351	นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ	พรรคเพื่อไทย	-
107	352	นายศราวุธ เพชรพนมพร	พรรคเพื่อไทย	-
108	354	นายศรีเรศ โกฏคำลือ	พรรคเพื่อไทย	-
109	356	นายศักดา คงเพชร	พรรคเพื่อไทย	-
110	367	นายศุภชัย นพขำ	พรรคเพื่อไทย	-
111	372	นายสงวน พงษ์มณี	พรรคเพื่อไทย	-
112	378	นายสมคิด เชื้อคง	พรรคเพื่อไทย	-
113	387	นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
114	391	นางสมหญิง บัวบุตร	พรรคเพื่อไทย	-
115	393	นายสยาม หัตถสงเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	-
116	397	นางสาวสรัสนันท์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	-
117	414	นายสิงหภณ ดีนาง	พรรคเพื่อไทย	-
118	422	นายสุชาติ ภิญโญ	พรรคเพื่อไทย	-
119	427	นายสุทิน คลังแสง	พรรคเพื่อไทย	-
120	435	นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์	พรรคเพื่อไทย	-
121	439	นายสุรพงษ์ อึ้งอัมพรวิไล	พรรคเพื่อไทย	-
122	441	นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
123	454	นายองอาจ วงษ์ประยูร	พรรคเพื่อไทย	-
124	458	นายอนันต์ ศรีพันธุ์	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
125	462	นาวาอากาศเอกอนุดิษฐ์ นาครทรรพ	พรรคเพื่อไทย	-
126	466	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	พรรคเพื่อไทย	-
127	467	นางอนุรักษ์ บุญศล	พรรคเพื่อไทย	-
128	468	นายอนุสรณ์ ปั้นทอง	พรรคเพื่อไทย	-
129	472	นายอภิชาติ ตีรสวัสดิชัย	พรรคเพื่อไทย	-
130	486	นางอาภรณ์ สาราคำ	พรรคเพื่อไทย	-
131	493	นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	พรรคเพื่อไทย	-
132	495	นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	พรรคเพื่อไทย	-
133	496	นายเอกธนัช อินทร์รอด	พรรคเพื่อไทย	-
134	500	นายโอชิษฐ์ เกียรติก้องชูชัย	พรรคเพื่อไทย	-
135	005	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
136	007	นายกรุงศรีวิไล สุทินเผือก	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
137	010	นายกฤษณ์ แก้วอยู่	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
138	012	นายกษิดิ์เดช ชุติมันต์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
139	015	นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
140	017	นางสาวกานต์กนิษฐ์ แห้วสันตติ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
141	025	นางสาวกุลวลี นพอมรบดี	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
142	028	นายเกษม ศุภรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
143	050	ร้อยเอก จองชัย วงศ์ทรายทอง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
144	051	นางสาวจอมขวัญ กลับบ้านเกาะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
145	055	นายจักรพันธ์ พรนิมิตร	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
146	056	นายจักรัตน์ พั้วช่วย	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
147	069	นายจีรเดช ศรีวิราช	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
148	077	นางเจริญ เรี่ยวแรง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
149	091	นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
150	092	นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
151	094	นายชาญวิทย์ วิภูศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
152	100	นายชูศักดิ์ คีรีมาศทอง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
153	102	นายเชิงชาย ชาลีรินทร์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
154	105	นายโชติวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
155	110	พันตำรวจโท ฐนภัทร กิตติวงศา	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
156	111	นายฐานิสร์ เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
157	112	นายฐาปกรณ์ กุลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
158	114	นางสาวฐิติภัสร์ โชติเดชาชัยนันต์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
159	117	นายณัฏฐพล จรัสรพีพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
160	130	นางสาวตรีนุช เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
161	137	นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
162	141	นางทัศนาพร เกษเมธีการุณ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
163	143	นางทัศนียา รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
164	150	นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
165	154	นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
166	155	นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
167	157	นายธรรมนัส พรหมเผ่า	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
168	158	นายธรรมวิชญ์ โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
169	174	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
170	175	นายสมศักดิ์ คุณเงิน	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
171	176	นายนัทธี . ถิ่นสาคู	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
172	181	นายนิพันธ์ ศิริธร	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
173	188	นายนิโรธ สุนทรเลขา	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
174	195	นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
175	198	นายบุญสิงห์ วรินทร์รักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
176	202	นายปฐมพงศ์ สูญจันทร์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
177	206	นายประทวน สุทธิอำนวยเดช	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
178	211	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
179	217	นายปริญญา ฤกษ์หร่าย	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
180	219	นายปัญญา จีนาคำ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
181	220	นางสาวปารีณา ไกรคุปต์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
182	225	นายไผ่ ลิกค์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
183	227	นายพงศ์กวิน จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
184	229	นายพยม พรหมเพชร	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
185	231	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
186	235	นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
187	238	นางสาวพัชรินทร์ ชำศิริพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
188	242	นางพิชชารัตน์ เลาหพงศ์ชนะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
189	247	นางสาวพิมพ์พร พรพฤฒิพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
190	259	นายไพบูลย์ นิติตะวัน	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
191	261	นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
192	264	นางสาวภริม พูลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
193	265	นายภาคภูมิ บูลย์ประมุข	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
194	267	นางสาวภาดาท์ วรกานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
195	270	นายภิญโญ นิโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
196	271	นายภูดิท อินสุวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
197	275	นายมณเฑียร สงฆ์ประชา	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
198	284	นายมานัส อ่อนอ้าย	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
199	288	พลตำรวจเอก ยงยุทธ เทพจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
200	289	นายยงยุทธ สุวรรณบุตร	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
201	294	รองศาสตราจารย์รงค์ บุญสวยขวัญ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
202	295	นายรณเทพ อนุวัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
203	309	นางสาววทันยา วงษ์โอภาสี	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
204	317	นายวัชระ ยาวอหะซัน	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
205	319	นายวัฒนา ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
206	322	นายวันชัย ปริญญาศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
207	324	นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
208	327	นายวิเชียร ชวลิต	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
209	331	นายวิรัช รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
210	342	นายวีระกร คำประกอบ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
211	349	นายเพชรภูมิ อาภรณ์รัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
212	359	นายศาสตรา ศรีปาน	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
213	362	นายศิริพงษ์ รัสมี	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
214	376	นายสมเกียรติ วอนเพียร	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
215	382	พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
216	384	นายสมบัติ อำนาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
217	386	นายสมพงษ์ โสภณ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
218	389	นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
219	390	นายสมศักดิ์ พันธ์เกษม	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
220	395	นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
221	401	นายสะถิระ เผือกประพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
222	402	นายสัญญา นิลสุพรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
223	403	นายสัณหพจน์ สุขศรีเมือง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
224	404	นายสันติ กีระนันทน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
225	405	นายสันติ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
226	406	นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
227	407	นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
228	411	นายสาธิต อุ่ยตระกูล	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
229	412	นายสายัณห์ ยุติธรรม	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
230	417	นายสิระ เจนจาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
231	423	นายสุชาติ อุสาหะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
232	426	นายสุทา ประทีป ณ ถลาง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
233	430	นายสุพล ฟองงาม	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
234	436	นายสุรชาติ ศรีบุศกร	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
235	442	นายสุรศักดิ์ ชิงนวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
236	444	นายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
237	445	นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
238	446	นายสุรสิทธิ์ วงศ์วิทยานันท์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
239	456	นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
240	457	นายอนันต์ ผลอำนวย	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
241	460	นายอนุชา น้อยวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
242	461	นายอนุชา นาคาศัย	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
243	476	นายอรรถกร ศิริลัทธยากร	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
244	477	ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดี	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
245	479	นายอัครวัฒน์ อัศวเหม	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
246	480	นายอัฏฐพล โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
247	491	นายวัฒนา สิทธิวัง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
248	498	นายเอกราช ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
249	499	นายเอี่ยม ทองใจสด	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
250	118	นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	-
251	253	นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์	พรรคพลังประชารัฐ	-
252	420	นายสุชาติ ชมกลิ่น	พรรคพลังประชารัฐ	-
253	421	นายสุชาติ ตันเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	-
254	448	นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	-
255	485	นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	พรรคพลังประชารัฐ	-
256	006	นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
257	008	นายกฤติเดช สันติวชิระกุล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
258	021	นายกิตติชัย เรืองสวัสดิ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
259	032	นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
260	033	นายเกื้อกูล ด่านชัยวิจิตร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
261	040	นายคงกฤษ ฉัตรมาลีรัตน์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
262	052	นายจักรกฤษณ์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
263	078	นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
264	079	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
265	082	นายชยุต ภุมมะกาญจนะ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
266	095	นายชาดา ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
267	104	นายโชติพิพัฒน์ เตชะโสภณมณี	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
268	113	นายฐิตินันท์ แสงนาค	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
269	116	นายณัฏฐ์ชนน ศรีก่อเกื้อ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
270	132	นายไตรเทพ งามกมล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
271	136	พันเอกเศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
272	153	นายธนยศ ทิมสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
273	177	นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
274	197	นายบุญลือ ประเสริฐโสภา	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
275	200	นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
276	230	นายพรชัย อำนวยทรัพย์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
277	246	นายพิบูลย์ รัชกิจประการ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
278	249	นายพิษณุ พลธี	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
279	256	นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
280	263	นายภราดร ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
281	272	นายภูมิศิษฏ์ คงมี	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
282	274	นายมณฑล โพธิ์คาย	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
283	280	นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
284	281	นายมานพ ศรีผึ้ง	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
285	291	นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
286	299	นายรังสิกร ทิมาตฤกะ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
287	303	นายรุ่งโรจน์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
288	313	นายวรศิษฏ์ เลียงประสิทธิ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
289	330	นายวิรัช พันธุมะผล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
290	338	นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
291	341	นายมารุต มัสยวาณิช	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
292	353	นางสาวศรีนวล บุญลือ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
293	358	นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
294	364	นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
295	366	นายศุภชัย ใจสมุทร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
296	369	นางสาวศุภมาส อิศรภักดี	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
297	373	นายสนอง เทพอักษรณรงค์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
298	379	นายสมเจตน์ ลิมปะพันธุ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
299	385	นายสมบูรณ์ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
300	396	นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
301	399	นายสฤษฏ์พงษ์ เกี่ยวข้อง	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
302	400	นายสฤษดิ์ บุตรเนียร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
303	413	นายสำลี รักสุทธี	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
304	419	นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
305	443	นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
306	451	นายโสภณ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
307	455	นายอดิพงษ์ ฐิติพิทยา	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
308	459	นายอนาวิล รัตนสถาพร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
309	471	นายอภิชา เลิศพชรกมล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
310	482	นายอับดุลบาซิม อาบู	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
311	488	นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
312	489	นายอำนาจ วิลาวัลย์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
313	494	นายเอกการ ซื่อทรงธรรม	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
314	368	นายศุภชัย โพธิ์สุ	พรรคภูมิใจไทย	งดออกเสียง
315	088	นายสวาป เผ่าประทาน	พรรคภูมิใจไทย	-
316	463	นายอนุทิน ชาญวีรกูล	พรรคภูมิใจไทย	-
317	119	นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
318	437	นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
319	122	นายณัฐพล สืบศักดิ์วงศ์	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
320	431	พลตำรวจตรีสุพิศาล ภักดีนฤนาถ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
321	013	นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
322	044	นายคารม พลพรกลาง	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
323	048	นายจรัส คุ้มไข่น้ำ	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
324	085	พันตำรวจตรี ชวลิต เลาหอุดมพันธ์	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
325	109	นางสาวญาณธิชา บัวเผื่อน	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
326	115	นางสาวณธีภัสร์ กุลเศรษฐสิทธิ์	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
327	124	นายณัฐวุฒิ บัวประทุม	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
328	138	นายทวีศักดิ์ ทักษิณ	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
329	140	นายทองแดง เบ็ญจะปัก	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
330	148	นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
331	160	นายธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
332	166	นายธีรัจชัย พันธุมาศ	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
333	180	นายนิติพล ผิวเหมาะ	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
334	199	นางสาวเบญจา แสงจันทร์	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
335	201	นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
336	215	นายประเสริฐพงษ์ ศรนุวัตร์	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
337	216	นายปริญญา ช่วยเกตุ คีรีรัตน์	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
338	310	นายวรภพ วิริยะโรจน์	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
339	312	นางสาววรรณวิภา ไม้สน	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
340	326	นายวาโย อัศวรุ่งเรือง	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
341	329	นายวินท์ สุธีรชัย	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
342	333	นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
343	361	นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
344	374	นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
345	375	นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
346	381	นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
347	425	นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
348	428	นายสุเทพ อู่อ้น	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
349	475	นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
350	497	นายเอกภพ เพียรพิเศษ	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
351	030	นายเกษมสันต์ มีทิพย์	พรรคก้าวไกล	-
352	038	นายขวัญเลิศ พานิชมาท	พรรคก้าวไกล	-
353	045	นายคำพอง เทพาคำ	พรรคก้าวไกล	-
354	065	นายจิรวัฒน์ อรัณยกานนท์	พรรคก้าวไกล	-
355	066	นายจิรัฏฐ์ ทองสุวรรณ์	พรรคก้าวไกล	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
356	120	นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	พรรคก้าวไกล	-
357	139	นายทศพร ทองศิริ	พรรคก้าวไกล	-
358	156	นายมานพ คีรีภูวดล	พรรคก้าวไกล	-
359	203	นายปดิพัทธ์ สันติภาดา	พรรคก้าวไกล	-
360	241	นายพิจารณ์ เชาวพัฒนวงศ์	พรรคก้าวไกล	-
361	245	นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์	พรรคก้าวไกล	-
362	250	นายพีรเดช คำสมุทร	พรรคก้าวไกล	-
363	300	นายรังสิมันต์ โรม	พรรคก้าวไกล	-
364	311	นางสาววรรณวรี ตะล่อมสิน	พรรคก้าวไกล	-
365	347	นายวุฒินันท์ บุญชู	พรรคก้าวไกล	-
366	357	นายศักดินัย นุ่มหนู	พรรคก้าวไกล	-
367	440	รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ	พรรคก้าวไกล	-
368	452	นายองค์การ ชัยบุตร	พรรคก้าวไกล	-
369	473	นายอภิชาติ ศิริสุนทร	พรรคก้าวไกล	-
370	204	นายประกอบ รัตนพันธ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
371	002	ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
372	014	นางกันตวรรณ ตันเถียร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
373	016	นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
374	031	นายเกียรติ สิทธีอมร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
375	061	นางสาวจิตภัสร์ ตั้น กฤดากร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
376	097	นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
377	098	นายชุมพล จุลใส	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
378	147	นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
379	161	นายธารา ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
380	162	นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
381	173	นายนริศ ชำนุรักษ์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
382	189	นางสาวแนน บุณย์ธิดา สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
383	191	นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
384	209	นายประมวล พงศ์ถาวราเดช	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
385	228	นายพนิต วิกิตเศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
386	251	นางสาวพิมพ์รพี พันธุ์วิชาติกุล	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
387	268	นายภานุ ศรีบุศยกาญจน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
388	277	นายมนตรี ปาน้อยนนท์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
389	301	นางสาวรังสิมา รอดรัศมี	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
390	334	นายวิวรรธน์ นิลวัชรมณี	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
391	348	นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
392	355	นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
393	363	นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
394	380	นายสมชาติ ประดิษฐพร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
395	398	นายสราวุธ อ่อนละมัย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
396	408	นายสาคร เกี่ยวข้อง	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
397	409	นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
398	415	พันโทสินธพ แก้วพิจิตร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
399	416	นายสินิตย์ เลิศไกร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
400	447	พลตำรวจตรีสุรินทร์ ปาลาเร่	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
401	453	นายองอาจ คล้ามไพบูลย์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
402	478	นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
403	492	นายอิสสระ สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
404	071	นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ	พรรคประชาธิปัตย์	งดออกเสียง
405	474	นายสุทัศน์ เงินหมื่น	พรรคประชาธิปัตย์	งดออกเสียง
406	073	นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	พรรคประชาธิปัตย์	-
407	084	นายชวน หลีกภัย	พรรคประชาธิปัตย์	-
408	089	นายชัยชนะ เดชเดโช	พรรคประชาธิปัตย์	-
409	093	นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์	พรรคประชาธิปัตย์	-
410	129	นายเดชอิศม์ ขาวทอง	พรรคประชาธิปัตย์	-
411	134	นายถาวร เสนเนียม	พรรคประชาธิปัตย์	-
412	190	นายบัญญัติ เจตนจันทร์	พรรคประชาธิปัตย์	-
413	248	นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล	พรรคประชาธิปัตย์	-
414	308	นางสาววชิราภรณ์ กาญจนะ	พรรคประชาธิปัตย์	-
415	343	นายวีระชัย วีระเมธีกุล	พรรคประชาธิปัตย์	-
416	410	นายสาธิต ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	-
417	424	นางสาวสุณัฐชา โล่สถาพรพิพิธ	พรรคประชาธิปัตย์	-
418	470	นายอภิชัย เตชะอุบล	พรรคประชาธิปัตย์	-
419	481	นายอันวาร์ สาและ	พรรคประชาธิปัตย์	-
420	484	นายอัศวิน วิภูศิริ	พรรคประชาธิปัตย์	-
421	072	นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
422	074	นายจุลพันธ์ โนนศรีชัย	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
423	125	นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
424	165	นายธีระ วงศ์สมุทร	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
425	170	นายนพดล มาตรศรี	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
426	178	นายนิกร จำนง	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
427	240	นายพาณุวัฒณ์ สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
428	449	นายเสมอกัน เที่ยงธรรม	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
429	465	นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
430	207	นายประภัตร โพธสุธน	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
431	315	นายวราวุธ ศิลปอาชา	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
432	394	นายสรชัด สุจิตต์	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
433	318	นายวัชรา ณ วังขนาย	พรรคเสรีรวมไทย	เห็นด้วย
434	336	พลตำรวจโทวิศณุ ม่วงแพรสี	พรรคเสรีรวมไทย	เห็นด้วย
435	490	นายอำไพ กองมณี	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่เห็นด้วย
436	152	นางสาวธนภร โสมทองแดง	พรรคเสรีรวมไทย	-
437	172	นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	พรรคเสรีรวมไทย	-
438	210	นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	พรรคเสรีรวมไทย	-
439	254	นายเพชร เอกกำลังกุล	พรรคเสรีรวมไทย	-
440	304	นายเรวัต วิศรุตเวช	พรรคเสรีรวมไทย	-
441	332	นายวิรัตน์ วรศสิริน	พรรคเสรีรวมไทย	-
442	450	พลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียเวส	พรรคเสรีรวมไทย	-
443	108	นายซูการ์โน มะทา	พรรคประชาชาติ	งดออกเสียง
444	003	นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	พรรคประชาชาติ	-
445	026	นายกูเฮง ยาวอหะซัน	พรรคประชาชาติ	-
446	325	พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง	พรรคประชาชาติ	-
447	388	นายสมมุติ เบ็ญจลักษณ์	พรรคประชาชาติ	-
448	464	นายอนุมัติ ชูสารอ	พรรคประชาชาติ	-
449	483	นายอับดุลอายี สาแม็ง	พรรคประชาชาติ	-
450	269	นายภาสกร เงินเจริญกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่เห็นด้วย
451	279	นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่เห็นด้วย
452	285	นางมารศรี ขจรเรืองโรจน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่เห็นด้วย
453	432	นายสุภดิช อากาศฤกษ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่เห็นด้วย
454	183	นายนิยม วิวรรธนดิฐกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
455	286	นายมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	-
456	011	นางสาวกวินนาถ ตาคีย์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	ไม่เห็นด้วย
457	034	ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	ไม่เห็นด้วย
458	059	นายจารึก ศรีอ่อน	พรรคพลังท้องถิ่นไท	ไม่เห็นด้วย
459	087	นายชัชวาลล์ คงอุดม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	ไม่เห็นด้วย
460	169	นายนพดล แก้วสุพัฒน์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	ไม่เห็นด้วย
461	257	นายเพชรวรรต วัฒนพงศศิริกุล	พรรคเพื่อชาติ	งดออกเสียง
462	223	นางสาวปิยะรัฐชย์ ติยะไพรัช	พรรคเพื่อชาติ	-
463	306	นางลินดา เชิดชัย	พรรคเพื่อชาติ	-
464	371	นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์	พรรคเพื่อชาติ	-
465	487	นายอารี ไกรนรา	พรรคเพื่อชาติ	-
466	039	นายเขตรัฐ เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	ไม่เห็นด้วย
467	057	นางสาวจุฑาทัตต เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	ไม่เห็นด้วย
468	429	นายสุพล จุลใส	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	ไม่เห็นด้วย
469	255	นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	งดออกเสียง
470	469	นางสาวอนุสรี ทับสุวรรณ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	งดออกเสียง
471	126	นายดล เหตระกูล	พรรคชาติพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
472	146	นายเทวัญ ลิปตพัลลภ	พรรคชาติพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
473	316	นายวัชรพล โตมรศักดิ์	พรรคชาติพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
474	392	นายสมัคร ป้องวงษ์	พรรคชาติพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
475	128	นายดำรงค์ พิเดช	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	ไม่เห็นด้วย
476	290	นายยรรยงก์ ถนอมพิชัยธำรง	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	ไม่เห็นด้วย
477	218	นายปรีดา บุญเพลิง	พรรคครูไทยเพื่อประชาชน	ไม่เห็นด้วย
478	273	นายมงคลกิตติ์ สุชสินธารานนท์	พรรคไทยศรีวิไลย์	-
479	004	นายพีระวิทย์ เรืองลือดลภาค	พรรคไทรักธรรม	ไม่เห็นด้วย
480	244	นายพิเชษฐ สถิรชวาล	พรรคประชาธรรมไทย	เห็นด้วย
481	438	นายสุรทิน พิจารณ์	พรรคประชาธิปไตยใหม่	เห็นด้วย
482	377	นางนันทนา สงฆ์ประชา	พรรคประชาภิวัฒน์	ไม่เห็นด้วย
483	041	นายคฑาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	พรรคพรรคไทยรักไทย	ไม่เห็นด้วย
484	365	นางสาวศิลัมพา เลิศนุวัฒน์	พรรคพลเมืองไทย	ไม่เห็นด้วย
485	135	พลตรี ทรงกลด ทิพย์รัตน์	พรรคพลังชาติไทย	-
486	296	นายระวี มาศฉมาดล	พรรคพลังธรรมใหม่	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
487	179	นายนิคม บุญวิเศษ	พรรคพลังประชารัฐ	งดออกเสียง

เครื่องหมาย - (ยัติภังค์) หมายถึง ผู้ไม่ลงมติ/ผู้ลาประชุม/ผู้ขาดการประชุม

หมายเหตุ

นายยงยุทธ สุวรรณบุตร ได้ขอใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเพิ่มเติมด้วยวาจาว่าไม่เห็นด้วย แต่ปรากฏชื่อใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในใบประมวลผลว่าไม่เห็นด้วยแล้ว

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็น เชิญท่านเลขาธิการต่อเลยครับ

นายสาธิต ประเสริฐศักดิ์ (รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) : มาตรา ๖ แก้ไขมาตรา ๑๙ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๗ มีการแก้ไข มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เนื่องจากมาตรา ๗ มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น ขอเชิญกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นถ้ายังติดใจเชิญอภิปรายครับ เชิญครับ

นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์ (แบบบัญชีรายชื่อ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคพลังประชารัฐ ในฐานะกรรมาธิการเสียงข้างน้อย ในมาตรา ๗ ซึ่งในร่างเดิมได้ระบุว่า พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับบรรดาคดีที่ได้ยื่นคำร้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่คดีของศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ได้ยื่นคำฟ้องไว้ก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจศาลตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งในบทบัญญัตินี้เป็นบทเฉพาะกาลที่จะเป็นรอยต่อในการบังคับใช้กฎหมายฉบับเก่ากับกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ ซึ่งในบทบัญญัติเดิมหมายความว่าทุกคดีที่ได้ยื่นคำฟ้องไว้แล้วไม่ว่าจะอยู่ในกระบวนใดก็แล้วแต่ ----------

ถ้าหากว่ากฎหมายฉบับนี้ได้มีผลใช้บังคับแล้ว ทุกคนทุกคดีมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องต่อศาลให้ดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ภายใน ๑๒๐ วันเท่ากันหมดทุกคดี แต่พอทางคณะกรรมาธิการเสียงส่วนมากไปแก้ไขโดยไปเพิ่มเติม ตัดแล้วก็ไปเพิ่มเติมเป็นวรรคสอง โดยไประบุเงื่อนไขว่าในการที่จะยื่นคำร้อง ให้ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือว่าถ้าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้ คดีที่จะอยู่ในศาลมันจะมีระยะเวลาที่มีความแตกต่างกัน คือถ้าหากว่าคดีอยู่ก่อนระยะเวลาก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกอาจจะมีระยะเวลาที่ไม่เท่ากัน เพราะว่าจุดเริ่มต้นกับการดำเนินกระบวนพิจารณาจะมีความหลากหลาย ถ้าหากว่าบางคดีในวันที่ร่างพระบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับเป็นวันนั่งพิจารณาหรือว่าก่อนหรือหลังวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก ก็จะทำให้คดีนั้นหมดสิทธิในการที่จะยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลทันที ดังนั้นบทบัญญัติที่คณะกรรมาธิการแก้ไขไว้จะมีผลต่อคดีที่มีอยู่ในศาลแต่ละเรื่องมีบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิบางส่วน ให้สิทธิในการที่จะนำเสนอนั้นไม่เท่ากัน ดังนั้นบทบัญญัติที่เป็นบทเฉพาะกาล ควรจะคุ้มครองสำหรับผู้ที่ดำเนินคดีเท่าเทียมกัน ดังนั้นผมจึงเรียนว่าร่างเดิมจะคุ้มครองผู้ที่ดำเนินคดีอยู่ปัจจุบันเท่าเทียมกันอย่างดี ถ้าหากว่าเป็นไปตามที่มีการแก้ไขคดีบางคดีจะถูกตัดสิทธิทันที ดังนั้นผมจึงเรียนว่าผมไม่เห็นด้วยกับที่คณะกรรมาธิการเสียงส่วนใหญ่ได้มีการแก้ไข ผมเห็นว่าควรกลับไปสู่ร่างเดิมครับ ขอกราบขอบพระคุณครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ท่านกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นยังมีท่านใดติดใจที่จะอภิปรายบ้าง ท่านณัฐวุฒิเชิญครับ

นายณัฐวุฒิ บัวประทุม (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ผม ณัฐวุฒิ บัวประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคก้าวไกล ในฐานะกรรมาธิการเสียงข้างน้อยครับ ผมตั้งข้อสงวนใน ๒ ประเด็นใหญ่ ๆ ด้วยกันนะครับ

ในประเด็นที่ ๑ นั้นทางคณะกรรมาธิการได้มีการแก้ไขไปแล้ว ก็คือการแบ่งแยกวรรคให้มีความชัดเจนระหว่างคดีที่ได้มีการยื่นคำร้องไว้แล้ว กับคดีที่ยังไม่ได้มีการยื่นคำร้องว่าจะต้องมีกระบวนการในการดำเนินการอย่างไรเพื่อความชัดเจน อันนี้ก็ไม่ติดใจแต่ประการใดครับ

แต่ส่วนรายละเอียดในประเด็นที่ ๒ ว่ากรณีการยื่นคำร้องดังกล่าวนั้น คณะกรรมาธิการเสียงข้างมากยังยืนในเรื่องระยะเวลา ๑๒๐ วัน ซึ่งผมเห็นว่าโดยเจตนารมณ์

ของการยกร่างกฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ต้องการลดระยะเวลาการดำเนินการในขั้นตอนชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลให้มีเวลาที่ชัดเจน เวลาที่กระชับขึ้น กระบวนการที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งการขยายบทเฉพาะกาลให้มีระยะเวลาที่ยาวถึงขนาด ๑๒๐ วัน หรือระยะเวลา ๔ เดือนนั้น ดูไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการแก้กฎหมายฉบับนี้ ผมจึงตั้งข้อสงวนว่าหากเป็นไปได้นะครับ บวกกับเรื่องของการประชาสัมพันธ์ การทำความเข้าใจที่ดีต่อคู่ความในคดีทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นคดีที่อยู่ในศาลใดก็แล้วแต่ การกำหนดระยะเวลาให้เขาทราบว่าเขามีสิทธิที่จะยื่นโต้แย้งการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลใน ๙๐ วันนั้น ก็จะตอบเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ได้เป็นอย่างดีครับ แต่อย่างไรก็ตามท่านประธานครับ ต้องขออนุญาตฟังคำชี้แจงอีกสักครั้งหนึ่งจากทางคณะกรรมาธิการเสียงข้างมากว่าเป็นประการใด ซึ่งถ้าหากคำชี้แจงนั้นฟังขึ้นผมก็ไม่ติดใจในประเด็นที่ตั้งข้อสงวนแต่ประการใดครับ ขอบพระคุณครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เชิญกรรมาธิการตอบชี้แจงครับ

นายประสาท พงษ์สุวรรณ์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรที่เคารพ และท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เคารพทุกท่านครับ กระผมนายประสาท พงษ์สุวรรณ์ ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด ในฐานะกรรมาธิการเสียงข้างมากนะครับ ขออนุญาตชี้แจงเพื่อประกอบเหตุผลในการที่คณะกรรมาธิการเสียงข้างมากได้แก้ไขร่างมาตรา ๗ โดยแบ่งออกเป็นสองวรรค ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ครับ

ในมาตรา ๗ นั้นจะเป็นบทเฉพาะกาล ซึ่งจริง ๆ แล้วในการร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ถ้าหากว่าไม่มีบทเฉพาะกาลเลย กฎหมายเรื่องเกี่ยวกับการชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติ ฉะนั้นก็จะบังคับใช้กับคดีที่ค้างอยู่ในศาล ----------

อันนี้คือหลักทั่วไปนะครับ ฉะนั้นถ้าไม่มีบทเฉพาะกาลมันก็ใช้บังคับทันทีโดยไม่ต้องเขียนบทเฉพาะกาล แต่ที่เขียนบทเฉพาะกาลไว้ก็ต้องการที่จะทำให้มันมีความเป็นธรรมหรือว่าเป็นระบบยิ่งขึ้น โดยในร่างเดิมเขาแยกความในบทเฉพาะกาลไว้เป็น ๒ ส่วน ซึ่งกรรมาธิการเสียงข้างมากก็ได้แก้ไข ๒ ส่วนนั้นออกเป็น ๒ วรรค อันนี้ก็เป็นกรรมาธิการท่านที่ ๒ ท่านณัฐวุฒิ ขออนุญาตที่เอ่ยนาม ท่านได้ขอสงวนไว้ ซึ่งกรรมาธิการเสียงข้างมากเห็นพ้องด้วย โดยวรรคหนึ่งเข้าใจว่าทั้งกรรมาธิการเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อยไม่ได้ติดใจอะไร เพราะว่าเป็นความเดิมนะครับ ในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๗ ที่แก้ไขใหม่ เขาบอกว่าพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับกับบรรดาคดีที่ได้ยื่นคำร้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อันนี้ก็หมายความว่าคำร้องเกี่ยวกับการโต้แย้งอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่เราได้มีการแก้ไขระยะเวลาในการยื่นคำร้องในมาตรา ๑๐ ซึ่งมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ซึ่งแก้ไขโดยร่างมาตรา ๓ ซึ่งเดิมทีเดียวส่วนที่แก้ก็คือส่วนที่แก้ของศาลปกครอง ซึ่งศาลปกครองตามมาตรา ๑๐ เดิมก่อนแก้ไขโดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีหรือจำเลยมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลไว้ก่อนวันนั่งพิจารณาคือครั้งแรก ซึ่งก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกนี่นะครับเป็นกระบวนพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุดนะครับ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นโดยปกติก็กว่าจะนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกก็เวลาผ่านไปเป็นปีหรือ ๒ ปี ซึ่งจะเห็นว่าเวลานี้ถ้านับเป็นวันก็ ๓๖๕ วัน หรือ ๔๐๐ วัน ร่างฉบับนี้ก็เลยแก้ไขมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง แก้ให้มันสั้นลง จนถึงก่อนวันทำคำให้การ ซึ่งวันทำคำให้การของศาลปกครองจะ ๓๐ วันเท่านั้นเองโดยปกติ ฉะนั้นเวลาที่เขามียืดยาวมีสิทธิในการยื่นขอคัดค้านอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยืดยาวเราก็ลดลงมาเหลือ ๓๐ วัน ประมาณ ๓๐ วันตามที่กำหนดในร่างมาตรา ๑๐ ที่แก้ไขใหม่ แต่วรรคหนึ่งก็เขียนไว้บอกว่าโอเค (OK) ท่านจะยื่นมาใช้เวลาที่ท่านยื่นมาในศาลท่านใช้เวลาอาจจะ ๓๖๕ วันยื่นมาก็ถือว่าใช้ได้ วรรคหนึ่งจึงเป็นความที่มีความหมายอย่างนั้น ซึ่งทุกฝ่ายเห็นพ้องกัน คราวนี้ในวรรคสองเหตุที่ต้องแก้เพราะว่าในร่างเดิมมันบอกว่า หรือว่าร่างนี้บอกว่า ขออภัยครับ บอกว่าคดีที่ยังไม่มีการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อคัดค้านอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ร่างเดิมบอกว่าให้ร้องเสียได้ภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่ง ๑๒๐ วันนี่เป็นบทเฉพาะกาล ก็หมายความว่าเดิม ๓๖๕ วัน ลดลงเหลือ ๓๐ วัน กรรมาธิการร่างของรัฐบาลนี่นะครับ โดยกรรมาธิการเห็นพ้องด้วยบอกว่าโอเค (OK) นะครับถ้าต้องการให้เหลือ ๑๒๐ วันก็ได้ แต่ปัญหาที่จำเป็นต้องแก้ไขนะครับ

ก็คือว่าในบางคดีนั้นศาลได้กำหนดวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกไปแล้ว วันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกอย่างที่ผมกราบเรียนว่าอาจจะเป็นเวลาผ่านไปแล้ว ๑ ปี ครึ่งปี หรือว่าปีครึ่ง ศาลได้กำหนดวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกไปแล้ว พอกฎหมายนี้ประกาศใช้บังคับซึ่งเราจะแจ้งให้เขาทราบเพียง ๗ วันเท่านั้นเอง ถ้าหากว่าเราเปิดช่องให้เขายื่นคำร้องได้อีกภายใน ๑๒๐ วัน มันจะทำให้คดีเหล่านี้ล่าช้าไป เพราะว่าเขาได้ใช้สิทธิมาแล้วเป็นเวลา ๓๖๕ วัน แล้วเขาไม่ยื่น เรายังจะไปต่อให้เขาอีก ๑๒๐ วันทำไม เมื่อศาลกำหนดวันนั่งพิจารณาครั้งแรกซึ่งพอกฎหมายนี้ผ่านอาจจะมีบางคดีที่กำหนดไว้ล่วงหน้าไว้ก่อนแล้ว อาจจะเป็น ๑๐ วัน ๑๕ วัน ๓๐ วัน ๔๕ วัน หลังจากที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อันนั้นเขาก็ได้บริโภคสิทธิของเขามาแล้วตลอดเวลาเป็นปี ๆ เราก็ไม่ควรจะขยายให้เขาไปอีก ๑๒๐ วันแล้ว ร่างจึงเขียนบอกว่าคดีที่ศาลปกครองและศาลอื่น ที่ได้ยื่นไว้ก่อนแล้วแต่ยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ก็ให้ยื่นคำร้องก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก หรือภายใน ๑๒๐ วัน แล้วแต่ระยะเวลาใดจะยาวกว่า ----------

ซึ่งอันนี้มันเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามหลักกฎหมาย ผมกราบเรียนว่าเราปรับปรุงร่างกฎหมายให้มันสอดคล้องเท่านั้นเอง สอดคล้องกับวิธีปฏิบัติของเรา จะเห็นว่าในวรรคสองบอกว่าคดีที่ศาลปกครองหรือศาลอื่นที่ได้ยื่นคำฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อโต้แย้งเขตอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก แต่ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ก็คือว่าเราขยายสิทธิให้เขามากที่สุด คือ ๑๒๐ วัน แต่ว่าถ้าวันนั่งพิจารณาคดีมันถึงก่อน เช่นศาลอาจกำหนดวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกไว้แล้ว แล้วมันจะถึงก่อน เช่นอีก ๑๕ วัน ๒๐ วัน ๓๐ วัน การยื่นคำร้องก็ควรจะสิ้นสุดแค่นั้น เพราะเขาได้ใช้สิทธิมาตั้งเป็นปีแล้ว อันนี้เป็นสิ่งที่ผมอยากจะกราบเรียนว่าไม่ได้มีการตัดสิทธิอะไรทั้งสิ้น แล้วก็เป็นระบบเดียวกันไม่ได้ทำให้มีการลักลั่น เราทำกฎหมายเก่ากับกฎหมายใหม่ให้มันสอดคล้องกัน อันนี้เป็นสิ่งที่กราบเรียนจริง ๆ ว่าเป็นระบบวิธีพิจารณาที่อยากจะกราบเรียน อาจจะเป็นเทคนิคสักนิดหนึ่งนะครับด้วยความตั้งใจของคณะกรรมาธิการเสียงข้างมากว่าเขียนรับรองสิทธิ แต่ว่าไม่ให้ไปกระทบกับคดีที่ศาลได้กำหนดวันนั่งพิจารณาคดีไปแล้ว เพราะไม่อย่างนั้นศาลต้องยกเลิกหมดเลย แล้วก็รอจนกว่าจะครบ ๑๒๐ วัน แล้วถ้าเกิดว่าศาลลืมยกเลิกก็จะมีปัญหาโต้แย้งว่ากระบวนพิจารณาไม่ถูกต้อง กราบเรียนครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ขอบพระคุณครับ กรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นยังคงติดใจหรือไม่ครับ ท่านสุรสิทธิ์เชิญครับ

นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์ กรรมาธิการเสียงข้างน้อย จากที่กรรมาธิการเสียงส่วนใหญ่ได้อธิบาย ความจริงแล้วในเรื่องของความล่าช้า กระบวนการในชั้นพิจารณาคดีนั้นอาจจะมีความล่าช้าหรือความแตกต่างกันในแต่ละศาล แต่สิ่งที่ผมเองได้กราบเรียนก็คือว่าในมาตรา ๗ นี้มันเป็นมาตราที่เป็นบทเฉพาะกาล เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้บังคับใช้ เราเองเราจะต้องมีการคุ้มครองผู้ที่ดำเนินคดีอยู่ ไม่ว่าจะอยู่ในศาลยุติธรรม ศาลทหาร หรือว่าศาลปกครอง ดังนั้นที่ผมเรียนว่าในร่างเดิมเราเขียนว่าให้ทุกคดีสามารถจะยื่นโต้แย้งศาลได้ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ มันคือ

สิ่งที่จะทำให้การบังคับใช้และให้โอกาสคนที่ดำเนินคดีอยู่เท่าเทียมกันทั้งหมด แต่ผมจะเรียนว่าพอคณะกรรมาธิการเสียงส่วนใหญ่ได้ไปกำหนดว่าให้ยื่นโต้แย้งภายในกำหนดระยะเวลาก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก ในแต่ละคดีในแต่ละศาลมันจะมีอยู่ในกระบวนการในหลายขั้นตอน ในขั้นตอนที่มีการพิจารณาก่อนวันนั่งพิจารณาครั้งแรกก็มีส่วนหนึ่ง แต่ว่าระยะเวลาในการคำนวณก็จะไม่เท่ากัน ถ้าคดีใดอยู่ในวันที่เกิดมีการใช้บังคับพระราชบัญญัติฉบับนี้บังเอิญเป็นวันที่มีการนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก หรือว่ามีการพิจารณาหลังจากวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก คดีนั้นจะถูกตัดสิทธิในการที่จะยื่นโต้แย้งทันทีคนที่ให้สิทธิยื่นก่อนวันนั่งพิจารณา ระยะเวลาของแต่ละคดีในการดำเนินกระบวนพิจารณาไม่รู้ว่าจะอยู่ขั้นตอนไหนก็ไม่เท่ากัน ดังนั้นที่ผมเรียน ผมได้เรียนว่าระยะเวลาจะรวดเร็วไม่รวดเร็วอย่างไร อันนั้นไปอยู่ที่กระบวนการพิจารณาของศาลว่าศาลจะดำเนินการอย่างไรให้รวดเร็ว แต่ว่าสิ่งเหล่านี้มันเป็นเรื่องของความเป็นธรรม ซึ่งผมเองอยากเรียนว่าเรื่องนี้ผมไม่อยากที่จะให้คนที่เสียประโยชน์คือผู้ที่เป็นประชาชนแล้วไปยื่นฟ้องคดีไว้ ดังนั้นถ้าหากว่าแก้ตามนี้ ระยะเวลาในการยื่นจะมีความลักลั่นไม่เท่าเทียมกันครับ ผมยืนยันที่จะกลับไปสู่ร่างเดิมครับ ขอขอบคุณท่านประธานครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : สรุปว่าทางกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นยังติดใจนะครับ ท่านกรรมาธิการขอชี้แจง เชิญครับ เอาสรุปสั้น ๆ เลยนะครับ

ประสาท พงษ์สุวรรณ์ (กรรมาธิการ) : สั้น ๆ ครับท่านประธาน กราบเรียนท่านประธานครับ ประสาท พงษ์สุวรรณ นะครับ ขออนุญาตเรียนชี้แจงเป็น ๒ ข้อย่อย ๆ

ข้อแรกเลย ในวรรคสองที่ท่านกรรมาธิการเสียงข้างน้อยยังติดใจนั้น อันนี้อย่างที่กราบเรียนว่าเป็นหลักการเดิม หลักการเดิมในร่างมาตรา ๗ เดิมว่าเขามุ่งใช้เฉพาะคดีของศาลปกครองและศาลอื่นเท่านั้น ฉะนั้นในวรรคสองที่เรายกมาก็เป็นความเดิม คือบอกว่าคดีของศาลปกครองหรือศาลอื่นเท่านั้นที่เรากำหนดบทเฉพาะกาลเรื่องนี้ เพราะว่าศาลยุติธรรมเขาไม่มีเรื่องวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกแต่ประการใด อันนี้เราก็มุ่งไว้เฉพาะเรื่องของศาลปกครองแล้วก็ศาลอื่นซึ่งไม่ใช่ศาลยุติธรรม ฉะนั้นอันนี้เป็นประการแรกนะครับ

ประการที่ ๒ ก็คือว่าเป็นเรื่องที่เรารักษาสิทธิเดิมของผู้ฟ้องคดี ไม่มีการลักลั่น เพราะว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่มีสิทธิจะยื่นโต้แย้งอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล อย่างที่กราบเรียนว่ามาตรา ๑๐ เดิมก่อนแก้ไขในคดีปกครองนั้น เราให้ผู้ถูกฟ้องคดียื่นโต้แย้งได้จนถึงวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก ซึ่งวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกเป็นกระบวนวิธีพิจารณาคดีของศาลปกครอง ซึ่งจะเกิดขึ้นก่อนมีคำพิพากษาไม่นาน ซึ่งเวลาจะผ่านไปตั้งแต่รับฟ้องไปจนถึงวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก อาจจะเป็นเวลาเป็นปีแล้ว ศาลจะพิพากษาคดีแล้วจึงนั่งพิจารณาคดี ๑ ครั้ง ซึ่งก็อย่างที่กราบเรียนว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้ใช้สิทธิตรงนี้มาแล้ว อาจจะเป็นเวลาที่เขาจะมีสิทธิยื่นจนถึงอาจจะเป็นเวลาปีหนึ่ง แล้วบังเอิญในวันที่กฎหมายนี้ใช้บังคับอาจจะมีระยะเวลาไม่ถึง ๑๒๐ วัน เราก็บอกว่าคุณก็ใช้สิทธิได้เท่านั้น คือก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก อาจจะใช้สิทธิมาแล้ว ๓๐๐ วัน ๓๖๕ วัน ก็ใช้สิทธิไปจนถึงวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกตามสิทธิดั้งเดิมตามมาตรา ๑๐ แต่ว่าสำหรับคดีที่ยังไม่ได้ยื่น ยังไม่ได้มีการกำหนดวันนั่งพิจารณาครั้งแรก ท่านก็มีสิทธิยื่นได้ถึงวันที่ ๑๒๐ ฉะนั้นอันนี้ก็คือเวลาที่มากที่สุดก่อนที่จะไปใช้กับคดีใหม่ ๆ ซึ่งเหลือระยะเวลาในการยื่นเพียงวันทำคำให้การเท่านั้น อันนี้ก็อยากจะกราบเรียนว่าไม่เกิดความลักลั่น เป็นไปตามระบบกฎหมาย แล้วก็เป็นไปตามหลักการเดิมของร่างนี้เอง เพียงแต่แยกเขียนให้เกิดความชัดเจนแล้วก็สอดคล้องกับระบบวิธีพิจารณาของศาลปกครอง ขอบอนุญาตครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ท่านกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นยังติดใจไหมครับ ยังติดใจนะครับ ถ้าติดใจ ต่อไปผมขอมติจากที่ประชุมเลยนะครับ

นายธีรัจชัย พันธุมาศ (แบบบัญชีรายชื่อ) : ท่านประธานที่เคารพครับ ขออนุญาตครับ เนื่องจากว่ากรณีนี้มีการแก้ไขนะครับ ขอให้สมาชิกได้อภิปรายด้วยครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เดี๋ยวนะครับ อย่างนั้นก็เชิญท่านนิยม เวชกามา ก่อนครับ ท่านนิยมยกมือก่อนครับ

นายนิยม เวชกามา (สกลนคร) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ ผม นิยม เวชกามา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร ท่านประธานครับ ในมาตรา ๗ ผมขอแสดงความคิดเห็นมองต่างมุมหน่อย เพราะว่าในร่างเดิมผมเห็นด้วยกับกรรมาธิการเสียงข้างน้อยในเรื่องนี้ ทำไมถึงเห็นด้วย ผมมีเหตุผล เพราะมันเกี่ยวเนื่องกับมาตรา ๓ ตอนแรกครับ จริง ๆ ในมาตรา ๓ ที่ยกเลิกแล้วมาใช้ในมาตรา ๑๐ ผมไม่มีสิทธิอภิปรายตอนนั้นเพราะว่าท่านไม่ได้แก้ไข ฉะนั้นผมจึงเห็นว่าในมาตรา ๗ น่าจะกลับไปใช้ร่างเดิมของมัน เพราะในมาตรา ๓ ของท่านเขียนไว้คล้าย ๆ ให้ใช้ดุลยพินิจของศาล ผมไม่เห็นด้วย ทำไมเราไม่เขียนให้กำหนดไว้เลยว่าจะ ๖๐ วัน ๙๐ วัน อะไรก็แล้วแต่ ที่บอกว่าเพราะมันเป็นความขัดแย้งระหว่างอำนาจศาล ผมไม่อยากให้เห็นว่าผู้พิพากษาต้องไปใช้ดุลยพินิจ ผมอยากให้กำหนดเป็นข้อกฎหมาย แต่ว่าผมไม่มีสิทธิอภิปราย เพราะท่านเขียนว่าศาลที่รับฟ้องอาจรอการพิจารณาไว้ชั่วคราวก่อนก็ได้ ผมไม่อยากให้ใช้คำนี้ด้วยซ้ำจริง ๆ ตอนนี้ เพราะตอนรับวาระแรกผมก็อภิปรายไว้แล้วว่าเราต้องกำหนดในฐานะนิติบัญญัติว่ากำหนดระยะเวลาวันให้ชัดเจนไปเลย ----------

เพราะการที่ให้ศาลไปคิดเอาเองวินิจฉัยมันจะมีข้อขัดแย้งตามมาหลายเรื่อง ซึ่งทุกวันนี้ศาลโน้นคิดอีกอย่างหนึ่ง มาตรฐานมันไม่เท่ากัน ท่านประธาน ผมจึงกราบเรียนว่าเราน่าจะกลับไปใช้ร่างเดิม เอาละ คนอื่นเห็นก็แล้วแต่ แต่ว่าผมก็คงต้องโหวต (Vote) ขอกลับไปใช้ร่างเดิม ขอบคุณมากครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เชิญท่านธีรัจชัย

นายธีรัจชัย พันธุมาศ (แบบบัญชีรายชื่อ) : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกสภาผู้ทรงเกียรติ กระผม นายธีรัจชัย พันธุมาศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคก้าวไกล ท่านประธานที่เคารพครับ ในกรณีนี้ผมขออภิปรายสนับสนุนท่านกรรมาธิการเสียงข้างน้อยคือท่านสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์ ขออนุญาตเอ่ยนามสืบเนื่องจากว่าในการแก้ไขร่างนี้ในส่วนของมาตรา ๗ นั้นมีการเพิ่มเติมซึ่งผมคิดว่าจะเป็นการลักลั่นในการที่จะทำให้เกิดความไม่ยุติธรรม แล้วก็ขัดแย้งกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ผมเรียนอย่างนี้นะครับ ในส่วนมาตรา ๒๗ รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ว่าบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพ และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ตามที่ท่านสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์ ท่านอธิบายไว้ว่ากรณีที่มีกำหนดให้ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาก่อนมานั่งพิจารณาคดีครั้งแรก แต่ไม่เกิน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับนั้น ก็เป็นการที่ทำให้เกิดลักลั่น นั่นหมายความว่าอย่างไรครับ ถ้าสมมุติว่าเราวันที่ประกาศพระราชกฤษฎีกานี้คือวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ และกำหนดระยะเวลาการนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกเป็นวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ นั่นหมายความว่าคู่ความกรณีนี้มีสิทธิยื่นแค่วันเดียว แต่ถ้าสมมุติวันกำหนดนั่งพิจารณาเป็นวันที่ ๑๐ มีนาคม ก็จะมีถึงเกือบ ๙๐ วัน นั่นคือความลักลั่นที่ความไม่เท่าเทียมกัน สิ่งเหล่านี้นะครับ การที่เพิ่มเติมจากร่างในส่วนของทางกรรมาธิการเสียงข้างมากทำให้ไม่เสมอภาคกันในทางกฎหมาย การที่ให้เหตุผลว่ามีการใช้สิทธิหรือใช้คำว่า ผมไม่ค่อยชอบคำนี้เท่าไร บริโภคสิทธิมาเป็นปี ๆ ๓ ปีมันก็ไม่ใช่ตามกฎหมายที่แก้ไขฉบับนี้ สิ่งนั้นผมคาดว่าน่าจะคลาดเคลื่อนต่อความยุติธรรมและคลาดเคลื่อนต่อรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๗ นอกจากนั้นตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖ ยังบัญญัติไว้ชัดเจนว่าการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิ

หรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ เป็นอย่างไรครับ กรณีอย่างนี้ ๑ วันหลังจากพระราชกฤษฎีกาถ้าเป็นการกำหนดพิจารณาคดีครั้งแรกก็แค่ ๑ วัน ๙๐ วันก็ ๙๐ วัน นี่คือเป็นการจำกัดสิทธิเกินสมควรแก่เหตุหรือไม่ สิทธิตามมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญคือต้องเสมอกัน เท่าเทียมกัน ดังนั้นผมเห็นว่าในส่วนร่างของทางฝ่ายร่างเดิมที่ได้มีการเสนอมาเป็นร่างที่ยุติธรรมที่สุดและไม่คลาดเคลื่อนต่อรัฐธรรมนูญ แล้วถ้าเกิดว่าอันนี้ผ่านไปผมคิดว่าอยากจะขอ ผมจะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความด้วยว่าขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ หรือไม่ ขอให้ทางกรรมาธิการได้โปรดพิจารณาด้วยครับท่านประธานครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เชิญคุณหมอครับ

นายชลน่าน ศรีแก้ว (น่าน) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ชลน่าน ศรีแก้ว พรรคเพื่อไทย จังหวัดน่าน ขออนุญาตใช้สิทธินะครับ ในมาตรานี้กรรมาธิการมีการแก้ไขแล้วก็มีข้อถกเถียงกันระหว่างกรรมาธิการเสียงข้างมาก เสียงข้างน้อย แล้วก็เพื่อนสมาชิกที่ให้เหตุผลประกอบ ผมด้วยความเคารพขอสอบถามท่านประธานผ่านไปยังท่านกรรมาธิการเสียงข้างมาก โดยเฉพาะทางผู้แทนของศาลปกครองนะครับ ผมเองฟังท่าน ให้เหตุผลในฐานะท่านเป็นผู้ปฏิบัตินะครับ ฐานะท่านเป็นผู้ปฏิบัติ เพราะว่าวรรคสองที่แก้มาจากร่างเดิมของเราเราเขียนไว้วรรคเดียวและมีคำว่า เว้นแต่ แล้วพูดเฉพาะกรณีศาลปกครองและศาลอื่นเท่านั้น ไม่เกี่ยวกับศาลยุติธรรม ----------

คำถามผมนะครับ การที่ท่านเติมในวรรคหนึ่งแยกมาเขียนเป็นวรรคสองเพื่อต้องการเน้นให้ชัดเจนขึ้นหรืออย่างไร และตัดคำว่า เว้นแต่ ออกไป พอมาเขียนวรรคสองก็ไม่มีคำว่าเว้นแต่ เพื่อให้มีความชัดเจนขึ้นหรืออย่างไร หรือเพียงเพื่อต้องการมาเติมให้ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก ซึ่งเป็นวิธีการพิจารณาของศาลปกครองไม่เกี่ยวกับศาลอื่น ที่ผมฟังท่านชี้แจงนะครับ วิธีการพิจารณาคดีของศาลปกครองจะมีการนัดวันนั่งพิจารณาคดีวันแรก ท่านอ้างมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๐ ที่แก้ใหม่นะครับ ผมก็พยายามตามไปดู กรณีศาลปกครองนี่นะครับ หรือภายในกำหนดระยะเวลาที่ยื่นคำให้การ ซึ่งศาลปกครองเป็นผู้กำหนดท่านบอกว่า ๓๐ วันใช่ไหมครับ วรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ ใหม่นี้ศาลปกครองกำหนดแล้วว่า ๓๐ วัน หรือก่อนพ้นระยะเวลาที่ศาลอนุญาตอีก ประเด็นนี้ผมฟังจากเพื่อนสมาชิก แล้วก็เสียงข้างน้อยพูดถึงการรอนสิทธิแห่งการยื่นของคนที่มีคดีนะครับ ผมอยากให้ตีความตรงนี้ให้ชัดว่ากรณีท่านเขียนคำว่าก่อนนั่งพิจารณาครั้งแรกนี่เป็นการรอนสิทธิจริงหรือไม่ เพราะว่าถ้าดูมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งท่านเป็นผู้กำหนดระยะเวลาที่ยื่นอยู่แล้ว ศาลอื่นยื่นก่อนวันสืบพยานใช่ไหมครับ ของท่านนี่ท่านบอกกำหนดระยะเวลา ๓๐ วันก่อนนั่งพิจารณาครั้งแรกนะ นี่หลักทั่วไปเป็นอย่างนั้นใช่ไหมครับ ถ้าผมเข้าใจถูก ผมเอาวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ มาแล้วโยงมาที่บทเฉพาะกาลบทเฉพาะกาลท่านก็เลยเน้นบอกว่าบรรดาคดีที่ยื่นคำฟ้องไว้ แต่ยังไม่ยื่นคำร้องนะ คุณก็มีสิทธิยื่นก่อนวันพิจารณา นั่งพิจารณาครั้งแรก และยื่นได้หลังจากพระราชบัญญัตินี้บังคับใช้ ๑๒๐ วัน ๑๒๐ วันนี่เหมือนวรรคแรกไม่ได้แตกต่าง แต่ท่านเติมว่ายื่นก่อนวัน พอยื่นก่อนวันนั่งพิจารณาครั้งแรกนี่ประเด็นที่ท่านต้องชี้แจงกับสภาแห่งนี้ครับว่ามันรอนสิทธิจริงไหม ขณะที่ผมเองมองว่ามันเป็นทางเลือกที่มากขึ้น เหมือนกับให้สิทธิที่มากขึ้น เพราะว่าหลักปกติแล้วถ้าคุณไม่ยื่นตามที่ศาลกำหนด ๓๐ วันก่อนนั่งพิจารณาครั้งแรก ภายใน ๓๐ วันนี่คุณก็ไม่มีสิทธิยื่นอยู่แล้ว เพราะนั่งครั้งแรกไปแล้วก็ไม่มีสิทธิยื่น ถ้าเอาหลักทั่วไปมาจับถ้าเขาขึ้นนั่งครั้งแรกไปแล้วนี่คุณจะรอ ๑๒๐ วันแล้วมายื่น คุณหมดสิทธิทันที เพราะหลักการพิจารณานี่นั่งครั้งแรกไปแล้วคุณมายื่นทีหลังถือว่าหมดสิทธิใช่ไหมครับ เพราะมันพิจารณาไปแล้ว แต่เราเองจะเพิ่มโอกาสให้เขาบอกว่ากรณีถ้ามีการนัดวันนั่งพิจารณาครั้งแรกนี่คุณต้องรีบมายื่นก่อนนะ ถ้าผมมองมุมบวกเป็นอย่างนี้นะครับ พยายามจะช่วยท่านนี่นะ เขาก็ได้สิทธิ เขาไม่ต้องไปรอ ๑๒๐ วัน อย่างนี้หรือเปล่า ถ้าอย่างนี้ผมถือว่า

เป็นการเพิ่มสิทธินะ ไม่ใช่การรอนสิทธิ ถ้าท่านชี้แจงอย่างนี้ผมว่าผมลงคะแนนให้ท่านด้วยความเคารพจริง ๆ ผมเข้าใจถูกหรือผิดหรือเปล่าไม่แน่ใจนะครับ ต้องแยกว่าไม่ใช่ศาลทั่วไปนะ ไม่ใช่ศาลยุติธรรมนะ เฉพาะศาลปกครองและศาลอื่นเท่านั้น เพราะวิธีการพิจารณาคดีมันต่างกัน อย่างนี้ไหมครับ ถ้าท่านตอบย้ำอย่างนี้ผมลงคะแนนให้ท่านครับ ขอบคุณครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ท่านกรรมาธิการชี้แจงหลายรอบแล้วนะครับ ไม่ต้องชี้แจงอีกแล้วกระมัง เอาสั้น ๆ แล้วกันนะครับ เชิญครับ

นายประสาท พงษ์สุวรรณ์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรที่เคารพครับ ผมขออนุญาตชี้แจงสั้น ๆ จริง ๆ นะครับ ก็อยากจะเรียนว่าตามที่ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้กล่าวเมื่อสักครู่นี้นะครับ ก็เป็นเช่นนั้นจริง ๆ คือบทเฉพาะกาลนี่เป็นการให้สิทธินะครับ เพราะว่าให้สิทธิไว้เท่าเดิม แล้วก็ส่วนที่เป็น ๑๒๐ วันนี่ก็เป็นการให้สิทธิเพิ่มขึ้น แต่ว่าสิทธิดั้งเดิมก็มีอยู่ในการที่จะยื่นคำคัดค้านจนถึงวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก ถ้าท่านพิจารณามาตรา ๑๐ เดิมก่อนแก้ไข การโต้แย้งอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลของศาลปกครองนี่ให้ยื่นได้จนถึงวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก เราก็รักษาสิทธิตรงนี้ไว้ ส่วนคดีที่ยังไม่กำหนดวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกก็ยื่นได้ถึง ๑๒๐ วัน ----------

อันนี้ก็เป็นการให้สิทธิเพิ่มขึ้นจากมาตรา ๑๐ ที่แก้ไขใหม่ซึ่งให้ไว้เพียงถึงวันให้การก็คือประมาณ ๓๐ วันเท่านั้นเอง ฉะนั้นการให้สิทธิเดิม รักษาสิทธิเดิม แล้วก็เพิ่มสิทธิสำหรับคดีที่ฟ้องและค้างอยู่แต่ยังไม่ได้ยื่นก็ให้ถึง ๑๒๐ วันครับ

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ท่านกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นยังติดใจนะครับ ถ้าติดใจ ผมขอมติจากที่ประชุมนะครับว่าจะเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมาธิการที่มีการแก้ไข หรือเห็นด้วยกับกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็น ก่อนลงมติ ผมขอตรวจสอบองค์ประชุมนะครับ

(นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนทำการตรวจสอบองค์ประชุมและลงมติ)

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิแสดงตนนะครับ โปรดเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตนนะครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตน)

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : มีท่านสมาชิกท่านใดที่ยังไม่ได้ใช้สิทธิแสดงตนบ้างครับ ถ้ามี ขอเชิญแสดงตนนะครับ ถ้าไม่มีผมขอปิดการแสดงตน เจ้าหน้าที่แสดงผลครับ จำนวนผู้เข้าประชุม ๒๘๐ ท่าน ถือว่าครบองค์ประชุม

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

มาตรา ๗ (การตรวจสอบองค์ประชุม)

วันที่ 05 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 เวลา 16:42

จำนวนผู้แสดงตน 280

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
1	058	นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
2	067	นางสาวจิราพร สินธุไพร	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
3	075	นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
4	083	นายชลน่าน ศรีแก้ว	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
5	163	นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
6	184	นายนิยม เวชกามา	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
7	213	นายประเสริฐ จันทรรวงทอง	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
8	232	นายพรเทพ วิสุทธิ์วัฒนศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
9	307	นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
10	340	นายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
11	350	นายศรัณย์ ทิมสุวรรณ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
12	370	นางสาวสกุณา สาระนันท์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
13	383	นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
14	418	นางสิรินทร รามสูต	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
15	433	นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
16	001	นายกนก ลิ้มตระกูล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
17	009	นายกฤษฎา ตันเทอดทิตย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
18	018	นายการุณ โหสกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
19	019	นายกิตติ สมทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
20	020	นายกิตติกร โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
21	022	นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
22	023	นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
23	027	นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
24	029	นายเกษม อุประ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
25	035	นายโกศล ปัทมะ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
26	037	นายขจิตร ชัยนิคม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
27	042	นายคมเดช ไชยศิวามงคล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
28	043	นายครูมานิตย์ สังข์พุ่ม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
29	046	นายคุณากร ปรีชาชนะชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
30	047	นายจตุพร เจริญเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
31	049	นายจรัสฤทธิ์ จันทรสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
32	053	นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
33	054	นายจักรพล ตั้งสุทธิธรรม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
34	062	นายจิรทัศ ไกรเดชา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
35	063	นายจิรพงษ์ ทรงวัชราภรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
36	064	นายจิรวัฒน์ ศิริพานิชย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
37	068	นายจิรายุ ห่วงทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
38	070	นางจุฑาพัตธน์ เมนะสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
39	080	นายฉลาด ขามช่วง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
40	081	นางสาวชนก จันทาทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
41	086	นายชวลิต วิชยสุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
42	090	นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
43	099	นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
44	101	นายชูศักดิ์ แอกทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
45	103	นายเชิดพงศ์ ราชป้องขันธ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
46	106	นายไชยวัฒนา ติณรัตน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
47	107	นายไชยา พรหมา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
48	121	นายณัฐพงษ์ สุปริยศิลป์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
49	123	นายณัฐวุฒิ กองจันทร์ดี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
50	127	นายดะนัย มะหิพันธ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
51	131	นายตี๋ใหญ่ พูนศรีธนากูล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
52	133	นายไตรรงค์ ติธรรม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
53	142	นางสาวทัศนีย์ บูรณุปกรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
54	144	นายทายาท เกียรติชูศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
55	149	นางเทียบจุฑา ขาวขำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
56	151	นายธนกร ไชยกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
57	164	นายธีระ ไตรสรณกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
58	167	นายนพ ชีวานันท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
59	168	นายนพคุณ รัฐผไท	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
60	171	นายนพพล เหลืองทองนารา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
61	182	นายนิยม ช่างพินิจ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
62	185	นายนิรมิต สุจารี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
63	186	นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
64	192	นายบัลลังก์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
65	193	นายบุญแก้ว สมวงศ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
66	194	นายบุญฐิณ ประทุมลี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
67	196	นางบุญรื่น ศรีธเรศ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
68	205	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
69	208	นายประภูศักดิ์ จินตะเวช	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
70	212	นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
71	214	นายประเสริฐ บุญเรือง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
72	222	นายปิยวัฒน พันธ์สายเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
73	224	นางผ่องศรี แซ่จึง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
74	233	นางสาวพรพิมล ธรรมสาร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
75	234	นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
76	237	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
77	239	นายพัฒนา สัพโส	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
78	243	นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
79	252	นายพีระเพชร ศิริกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
80	258	นายไพจิต ศรีวรขาน	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
81	260	นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
82	262	นายภณณัฏฐ์ ศรีอินทร์สุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
83	266	นายภาควัต ศรีสุรพล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
84	276	นายมนตรี ตั้งเจริญถาวร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
85	278	นางมนพร เจริญศรี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
86	282	นายมานะ โลหะวณิชย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
87	283	นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
88	287	นางมุกดา พงษ์สมบัติ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
89	292	นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
90	297	นายรังสรรค์ มณีรัตน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
91	298	นายรังสรรค์ วันไชยธนวงศ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
92	302	นายรัฐกิตติ์ ผาลีพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
93	305	นางสาวละออง ติยะไพรัช	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
94	314	นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
95	320	นายวัน อยู่บำรุง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
96	321	นายวันชัย เจริญนนทสิทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
97	323	นายวันนิวัติ สมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
98	328	นายวิทยา ทรงคำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
99	335	นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
100	337	นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
101	339	นายวิสิษฐ์ เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
102	344	นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
103	345	นายวีระวัฒน์ โอสถานุเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
104	346	นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
105	351	นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
106	352	นายศราวุธ เพชรพนมพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
107	354	นายศรีเรศ โกฎคำลือ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
108	356	นายศักดา คงเพชร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
109	360	นายศิรสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
110	367	นายศุภชัย นพชำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
111	372	นายสงวน พงษ์มณี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
112	378	นายสมคิด เชื้อคง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
113	387	นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
114	391	นางสมหญิง บัวบุตร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
115	393	นายสยาม หัตถสงเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
116	397	นางสาวสรัสนันท์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
117	414	นายสิงหภณ ดีนาง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
118	422	นายสุชาติ ภิญโญ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
119	427	นายสุทิน คลังแสง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
120	435	นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
121	439	นายสุรพงษ์ อึ้งอัมพรวิไล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
122	441	นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
123	454	นายองอาจ วงษ์ประยูร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
124	458	นายอนันต์ ศรีพันธุ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
125	462	นาวาอากาศเอกอนุดิษฐ์ นาครทรรพ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
126	466	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
127	467	นางอนุรักษ์ บุญศล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
128	468	นายอนุสรณ์ ปั้นทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
129	472	นายอภิชาติ ตีรสวัสดิชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
130	486	นางอาภรณ์ สาราคำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
131	493	นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
132	495	นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
133	496	นายเอกธนัช อินทร์รอด	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
134	500	นายโอชิษฐ์ เกียรติก้องขูชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
135	005	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
136	007	นายกรุงศรีวิไล สุทินเผือก	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
137	010	นายกฤษณ์ แก้วอยู่	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
138	012	นายกษิดิ์เดช ชุติมันต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
139	015	นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
140	017	นางสาวกานต์กนิษฐ์ แห้วสันตติ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
141	025	นางสาวกุลวลี นพอมรบดี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
142	028	นายเกษม ศุภรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
143	050	ร้อยเอก จองชัย วงศ์ทรายทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
144	051	นางสาวจอมขวัญ กลับบ้านเกาะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
145	055	นายจักรพันธ์ พรนิมิตร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
146	056	นายจักรัตน์ พั้วช่วย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
147	069	นายจีรเดช ศรีวิราช	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
148	077	นางเจริญ เรี่ยวแรง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
149	091	นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
150	092	นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
151	094	นายชาญวิทย์ วิภูศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
152	100	นายชูศักดิ์ คีรีมาศทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
153	102	นายเชิงชาย ชาลีรินทร์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
154	105	นายโชติวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
155	110	พันตำรวจโท ฐนภัทร กิตติวงศา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
156	111	นายฐานิสร์ เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
157	112	นายฐาปกรณ์ กุลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
158	114	นางสาวฐิติภัสร์ โชติเดชาชัยนันต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
159	117	นายณัฏฐพล จรัสรพีพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
160	130	นางสาวตรีนุช เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
161	137	นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
162	141	นางทัศนาพร เกษเมธีการุณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
163	143	นางทัศนียา รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
164	150	นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
165	155	นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
166	157	นายธรรมนัส พรหมเผ่า	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
167	158	นายธรรมวิชญ์ โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
168	174	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
169	175	นายสมศักดิ์ คุณเงิน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
170	176	นายนัทธี . ถิ่นสาคู	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
171	181	นายนิพันธ์ ศิริธร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
172	188	นายนิโรธ สุนทรเลขา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
173	195	นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
174	198	นายบุญสิงห์ วรินทร์รักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
175	202	นายปฐมพงศ์ สูญจันทร์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
176	206	นายประทวน สุทธิอำนวยเดช	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
177	211	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
178	217	นายปริญญา ฤกษ์หร่าย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
179	219	นายปัญญา จีนาคำ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
180	220	นางสาวปารีณา ไกรคุปต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
181	225	นายไผ่ ลิกค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
182	227	นายพงศ์กวิน จิงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
183	229	นายพยม พรหมเพชร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
184	231	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
185	235	นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
186	238	นางสาวพัชรินทร์ ชำศิริพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
187	242	นางพิชชารัตน์ เลาหพงศ์ชนะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
188	247	นางสาวพิมพ์พร พรพฤฒิพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
189	259	นายไพบูลย์ นิติตะวัน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
190	261	นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
191	264	นางสาวภริม พูลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
192	265	นายภาคภูมิ บูลย์ประมุข	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
193	267	นางสาวภาดาท์ วรกานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
194	270	นายภิญโญ นิโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
195	271	นายภูดิท อินสุวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
196	275	นายมณเฑียร สงฆ์ประชา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
197	284	นายมานัส อ่อนอ้าย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
198	288	พลตำรวจเอก ยงยุทธ เทพจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
199	289	นายยงยุทธ สุวรรณบุตร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
200	294	รองศาสตราจารย์รงค์ บุญสวยขวัญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
201	295	นายรณเทพ อนุวัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
202	309	นางสาววทันยา วงษ์โอภาสี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
203	317	นายวัชระ ยาวอหะซัน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
204	319	นายวัฒนา ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
205	322	นายวันชัย ปริญญาศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
206	324	นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
207	331	นายวิรัช รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
208	342	นายวีระกร คำประกอบ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
209	349	นายเพชรภูมิ อาภรณ์รัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
210	359	นายศาสตรา ศรีปาน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
211	362	นายศิริพงษ์ รัสมี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
212	376	นายสมเกียรติ วอนเพียร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
213	382	พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
214	384	นายสมบัติ อำนาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
215	386	นายสมพงษ์ โสภณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
216	389	นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
217	390	นายสมศักดิ์ พันธ์เกษม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
218	395	นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
219	402	นายสัญญา นิลสุพรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
220	404	นายสันติ กีระนันทน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
221	405	นายสันติ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
222	406	นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
223	407	นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
224	411	นายสาธิต อุ่ยตระกูล	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
225	412	นายสายัณห์ ยุติธรรม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
226	417	นายสิระ เจนจาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
227	420	นายสุชาติ ชมกลิ่น	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
228	423	นายสุชาติ อุสาหะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
229	426	นายสุทา ประทีป ณ ถลาง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
230	430	นายสุพล ฟองงาม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
231	436	นายสุรชาติ ศรีบุศกร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
232	442	นายสุรศักดิ์ ชิงนวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
233	444	นายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
234	445	นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
235	446	นายสุรสิทธิ์ วงศ์วิทยานันท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
236	456	นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
237	457	นายอนันต์ ผลอำนวย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
238	460	นายอนุชา น้อยวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
239	476	นายอรรถกร ศิริลัทธยากร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
240	477	ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
241	479	นายอัครวัฒน์ อัศวเหม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
242	480	นายอัฏฐพล โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
243	485	นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
244	498	นายเอกราช ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
245	499	นายเอี่ยม ทองใจสด	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
246	118	นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
247	154	นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
248	253	นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
249	327	นายวิเชียร ชวลิต	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
250	401	นายสะถิระ เผือกประพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
251	403	นายสัณหพจน์ สุขศรีเมือง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
252	421	นายสุชาติ ตันเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
253	448	นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
254	461	นายอนุชา นาคาศัย	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
255	491	นายวัฒนา สิทธิวัง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
256	006	นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
257	008	นายกฤติเดช สันติวชิระกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
258	021	นายกิตติชัย เรืองสวัสดิ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
259	032	นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
260	033	นายเกื้อกูล ด่านชัยวิจิตร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
261	040	นายคงกฤษ ฉัตรมาลีรัตน์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
262	052	นายจักรกฤษณ์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
263	078	นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
264	079	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
265	088	นายสวาป เผ่าประทาน	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
266	095	นายชาดา ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
267	104	นายโชติพิพัฒน์ เตชะโสภณมณี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
268	113	นายฐิตินันท์ แสงนาค	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
269	116	นายณัฏฐ์ชนน ศรีก่อเกื้อ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
270	132	นายไตรเทพ งามกมล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
271	136	พันเอกเศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
272	153	นายธนยศ ทิมสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
273	197	นายบุญลือ ประเสริฐโสภา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
274	200	นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
275	230	นายพรชัย อำนวยทรัพย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
276	246	นายพิบูลย์ รัชกิจประการ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
277	249	นายพิษณุ พลธี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
278	256	นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
279	263	นายภราดร ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
280	272	นายภูมิศิษฏ์ คงมี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
281	274	นายมณฑล โพธิ์คาย	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
282	280	นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
283	281	นายมานพ ศรีผึ้ง	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
284	291	นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
285	299	นายรังสิกร ทิมาตฤกะ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
286	303	นายรุ่งโรจน์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
287	313	นายวรศิษฏ์ เลียงประสิทธิ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
288	330	นายวิรัช พันธุมะผล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
289	341	นายมารุต มัสยวาณิช	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
290	353	นางสาวศรีนวล บุญลือ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
291	358	นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
292	364	นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
293	368	นายศุภชัย โพธิ์สุ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
294	369	นางสาวศุภมาส อิศรภักดี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
295	373	นายสนอง เทพอักษรณรงค์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
296	379	นายสมเจตน์ ลิมปะพันธุ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
297	385	นายสมบูรณ์ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
298	396	นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
299	399	นายสฤษฏ์พงษ์ เกี่ยวข้อง	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
300	400	นายสฤษดิ์ บุตรเนียร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
301	413	นายสำลี รักสุทธี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
302	419	นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
303	443	นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
304	451	นายโสภณ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
305	455	นายอดิพงษ์ ฐิติพิทยา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
306	459	นายอนาวิล รัตนสถาพร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
307	471	นายอภิชา เลิศพชรกมล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
308	482	นายอับดุลบาซิม อาบู	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
309	488	นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
310	489	นายอำนาจ วิลาวัลย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
311	494	นายเอกการ ซื่อทรงธรรม	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
312	082	นายชยุต ภุมมะกาญจนะ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
313	177	นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
314	338	นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
315	366	นายศุภชัย ใจสมุทร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
316	463	นายอนุทิน ชาญวีรกูล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
317	013	นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
318	044	นายคารม พลพรกลาง	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
319	045	นายคำพอง เทพาคำ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
320	048	นายจรัส คุ้มไข่น้ำ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
321	109	นางสาวญาณธิชา บัวเผื่อน	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
322	119	นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
323	122	นายณัฐพล สืบศักดิ์วงศ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
324	124	นายณัฐวุฒิ บัวประทุม	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
325	138	นายทวีศักดิ์ ทักษิณ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
326	148	นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
327	160	นายธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
328	166	นายธีรัจชัย พันธุมาศ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
329	180	นายนิติพล ผิวเหมาะ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
330	199	นางสาวเบญจา แสงจันทร์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
331	215	นายประเสริฐพงษ์ ศรนุวัตร์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
332	216	นายปริญญา ช่วยเกตุ คีรีรัตน์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
333	250	นายพีรเดช คำสมุทร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
334	312	นางสาววรรณวิภา ไม้สน	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
335	326	นายวาโย อัศวรุ่งเรือง	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
336	333	นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
337	374	นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
338	381	นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
339	425	นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
340	431	พลตำรวจตรีสุพิศาล ภักดีนฤนาถ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
341	437	นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
342	475	นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
343	497	นายเอกภพ เพียรพิเศษ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
344	030	นายเกษมสันต์ มีทิพย์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
345	038	นายขวัญเลิศ พานิชมาท	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
346	065	นายจิรวัฒน์ อรัณยกานนท์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
347	066	นายจิรัฏฐ์ ทองสุวรรณ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
348	085	พันตำรวจตรี ชวลิต เลาหอุดมพันธ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
349	115	นางสาวณธีภัสร์ กุลเศรษฐสิทธิ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
350	120	นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
351	139	นายทศพร ทองศิริ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
352	140	นายทองแดง เบ็ญจะปัก	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
353	156	นายมานพ คีรีภูวดล	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงดน
354	201	นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
355	203	นายปดิพัทธ์ สันติภาดา	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
356	241	นายพิจารณ์ เขาวพัฒนวงศ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
357	245	นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
358	300	นายรังสิมันต์ โรม	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
359	310	นายวรภพ วิริยะโรจน์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
360	311	นางสาววรรณวรี ตะล่อมสิน	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
361	329	นายวินท์ สุธีรชัย	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
362	347	นายวุฒินันท์ บุญชู	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
363	357	นายศักดินัย นุ่มหนู	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
364	361	นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
365	375	นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
366	428	นายสุเทพ อู่อ้น	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
367	440	รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
368	452	นายองค์การ ชัยบุตร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
369	473	นายอภิชาติ ศิริสุนทร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
370	002	ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
371	014	นางกันตวรรณ ตันเถียร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
372	016	นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
373	071	นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
374	097	นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
375	098	นายชุมพล จุลใส	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
376	147	นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
377	161	นายธารา ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
378	162	นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
379	173	นายนริศ ชำนุรักษ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
380	191	นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
381	204	นายประกอบ รัตนพันธ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
382	209	นายประมวล พงศ์ถาวราเดช	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
383	228	นายพนิต วิกิตเศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
384	248	นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
385	251	นางสาวพิมพ์รพี พันธุ์วิชาติกุล	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
386	268	นายภานุ ศรีบุศยกาญจน์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
387	301	นางสาวรังสิมา รอดรัศมี	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
388	334	นายวิวรรธน์ นิลวัชรมณี	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
389	348	นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
390	363	นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
391	380	นายสมชาติ ประดิษฐพร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
392	398	นายสราวุธ อ่อนละมัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
393	408	นายสาคร เกี่ยวข้อง	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
394	409	นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
395	415	พันโทสินธพ แก้วพิจิตร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
396	416	นายสินิตย์ เลิศไกร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
397	453	นายองอาจ คล้ามไพบูลย์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
398	474	นายสุทัศน์ เงินหมื่น	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
399	492	นายอิสสระ สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
400	031	นายเกียรติ สิทธีอมร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
401	061	นางสาวจิตภัสร์ ตั๊น กฤดากร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
402	073	นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
403	084	นายชวน หลีกภัย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
404	089	นายชัยชนะ เดชเดโช	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
405	093	นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
406	129	นายเดชอิศม์ ขาวทอง	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
407	134	นายถาวร เสนเนียม	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
408	189	นางสาวแนน บุณย์ธิดา สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
409	190	นายบัญญัติ เจตนจันทร์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
410	277	นายมนตรี ปาน้อยนนท์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
411	308	นางสาววชิราภรณ์ กาญจนะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
412	343	นายวีระชัย วีระเมธีกุล	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
413	355	นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
414	410	นายสาธิต ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
415	424	นางสาวสุณัฐชา โล่สถาพรพิพิธ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
416	447	พลตำรวจตรีสุรินทร์ ปาลาเร่	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
417	470	นายอภิชัย เตชะอุบล	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
418	478	นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
419	481	นายอันวาร์ สาและ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
420	484	นายอัศวิน วิภูศิริ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
421	072	นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
422	074	นายจุลพันธ์ โนนศรีชัย	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
423	125	นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
424	165	นายธีระ วงศ์สมุทร	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
425	170	นายนพดล มาตรศรี	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
426	178	นายนิกร จำนง	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
427	240	นายพาณุวัฒณ์ สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
428	449	นายเสมอกัน เที่ยงธรรม	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
429	465	นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
430	207	นายประภัตร โพธสุธน	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
431	315	นายวราวุธ ศิลปอาชา	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
432	394	นายสรชัด สุจิตต์	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
433	318	นายวัชรา ณ วังขนาย	พรรคเสรีรวมไทย	แสดงตน
434	336	พลตำรวจโทวิศณุ ม่วงแพรสี	พรรคเสรีรวมไทย	แสดงตน
435	152	นางสาวธนภร โสมทองแดง	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
436	172	นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
437	210	นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
438	254	นายเพชร เอกกำลังกุล	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
439	304	นายเรวัต วิศรุตเวช	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
440	332	นายวิรัตน์ วรศสิริน	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
441	450	พลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียเวส	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
442	490	นายอำไพ กองมณี	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
443	003	นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	พรรคประชาชาติ	แสดงตน
444	325	พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง	พรรคประชาชาติ	แสดงตน
445	026	นายกูเฮง ยาวอหะซัน	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
446	108	นายซูการ์โน มะทา	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
447	388	นายสมมุติ เบ็ญจลักษณ์	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
448	464	นายอนุมัติ ซูสารอ	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
449	483	นายอับดุลอายี สาแม็ง	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
450	269	นายภาสกร เงินเจริญกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
451	279	นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
452	285	นางมารศรี ขจรเรืองโรจน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
453	432	นายสุภดิช อากาศฤกษ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
454	183	นายนิยม วิวรรธนดิฐกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่แสดงตน
455	286	นายมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่แสดงตน
456	011	นางสาวกวินนาถ ตาคีย์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
457	034	ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
458	059	นายจารึก ศรีอ่อน	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
459	087	นายชัชวาลล์ คงอุดม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
460	169	นายนพดล แก้วสุพัฒน์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
461	257	นายเพชรวรรต วัฒนพงศศิริกุล	พรรคเพื่อชาติ	แสดงตน
462	223	นางสาวปิยะรัฐชย์ ติยะไพรัช	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
463	306	นางลินดา เชิดชัย	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
464	371	นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
465	487	นายอารี ไกรนรา	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
466	039	นายเชตรัฐ เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
467	057	นางสาวจุฑาทัตต เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
468	255	นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
469	429	นายสุพล จุลใส	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
470	469	นางสาวอนุสรี ทับสุวรรณ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
471	126	นายดล เหตระกูล	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
472	146	นายเทวัญ ลิปตพัลลภ	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
473	316	นายวัชรพล โตมรศักดิ์	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
474	392	นายสมัคร ป้องวงษ์	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
475	128	นายดำรงค์ พิเดช	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	แสดงตน
476	290	นายยรรยงก์ ถนอมพิชัยธำรง	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	แสดงตน
477	218	นายปรีดา บุญเพลิง	พรรคครูไทยเพื่อประชาชน	แสดงตน
478	273	นายมงคลกิตติ์ สุขสินธารานนท์	พรรคไทยศรีวิไลย์	ไม่แสดงตน
479	004	นายพีระวิทย์ เรื่องลือดลภาค	พรรคไทรักธรรม	ไม่แสดงตน
480	244	นายพิเชษฐ สถิรชวาล	พรรคประชาธรรมไทย	แสดงตน
481	438	นายสุรทิน พิจารณ์	พรรคประชาธิปไตยใหม่	แสดงตน
482	377	นางนันทนา สงฆ์ประชา	พรรคประชาภิวัฒน์	แสดงตน
483	041	นายคฑาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	พรรคพรรคไทยรักไทย	แสดงตน
484	365	นางสาวศิลัมพา เลิศนุวัฒน์	พรรคพลเมืองไทย	แสดงตน
485	135	พลตรี ทรงกลด ทิพย์รัตน์	พรรคพลังชาติไทย	ไม่แสดงตน
486	296	นายระวี มาศฉมาดล	พรรคพลังธรรมใหม่	แสดงตน
487	179	นายนิคม บุญวิเศษ	พรรคพลังปวงชนไทย	ไม่แสดงตน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ต่อไปขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนนะครับ ผู้ใดเห็นด้วยกับร่างของคณะกรรมาธิการที่มีการแก้ไข โปรดกดปุ่ม เห็นด้วย ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็น โปรดกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย ผู้ใดเห็นว่าควรงดออกเสียง โปรดกดปุ่ม งดออกเสียง เชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิลงคะแนนครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : มีท่านสมาชิกท่านใดที่ยังไม่ได้ใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนครับ ถ้าไม่มี ผมขอปิดการลงคะแนนนะครับ เจ้าหน้าที่แสดงผลครับ จำนวนผู้ลงมติ ๒๙๙ ท่าน เห็นด้วย ๑๙ ท่าน ไม่เห็นด้วย ๒๗๖ ท่าน งดออกเสียง ๔ ท่าน ไม่ลงคะแนนเสียง ไม่มีนะครับ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

มาตรา ๗

วันที่ 05 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 เวลา 16:43

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม	299
เห็นด้วย	19
ไม่เห็นด้วย	276
งดออกเสียง	4
ไม่ลงคะแนนเสียง	0

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
1	058	นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
2	067	นางสาวจิราพร สินธุไพร	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
3	075	นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
4	083	นายชลน่าน ศรีแก้ว	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
5	163	นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
6	213	นายประเสริฐ จันทรรวงทอง	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
7	307	นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
8	340	นายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
9	352	นายศราวุธ เพชรพนมพร	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
10	370	นางสาวสกุณา สาระนันท์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
11	383	นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
12	433	นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
13	184	นายนิยม เวชกามา	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
14	232	นายพรเทพ วิสุทธิ์วัฒนศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
15	258	นายไพจิต ศรีวรขาน	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
16	418	นางสิรินทร รามสูต	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
17	350	นายศรัณย์ ทิมสุวรรณ	พรรคเพื่อไทย	งดออกเสียง
18	001	นายกนก ลิ้มตระกูล	พรรคเพื่อไทย	-
19	009	นายกฤษฎา ตันเทอดทิตย์	พรรคเพื่อไทย	-
20	018	นายการุณ โหสกุล	พรรคเพื่อไทย	-
21	019	นายกิตติ สมทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	-
22	020	นายกิตติกร โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	-
23	022	นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี	พรรคเพื่อไทย	-
24	023	นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	-
25	027	นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม	พรรคเพื่อไทย	-

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

มาตรา ๗ (การตรวจสอบองค์ประชุม)

วันที่ 05 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 เวลา 16:42

จำนวนผู้แสดงตน 280

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
1	058	นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
2	067	นางสาวจิราพร สินธุไพร	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
3	075	นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
4	083	นายชลน่าน ศรีแก้ว	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
5	163	นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
6	184	นายนิยม เวชกามา	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
7	213	นายประเสริฐ จันทรรวงทอง	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
8	232	นายพรเทพ วิสุทธิ์วัฒนศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
9	307	นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
10	340	นายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
11	350	นายศรัณย์ ทิมสุวรรณ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
12	370	นางสาวสกุณา สาระนันท์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
13	383	นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
14	418	นางสิรินทร รามสูต	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
15	433	นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
16	001	นายกนก ลิ้มตระกูล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
17	009	นายกฤษฎา ตันเทอดทิตย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
18	018	นายการุณ โหสกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
19	019	นายกิตติ สมทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
20	020	นายกิตติกร โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
21	022	นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
22	023	นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
23	027	นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
24	029	นายเกษม อุประ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
25	035	นายโกศล ปัทมะ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
26	037	นายขจิตร ชัยนิคม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
27	042	นายคมเดช ไชยศิวามงคล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
28	043	นายครูมานิตย์ สังข์พุ่ม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
29	046	นายคุณากร ปรีชาชนะชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
30	047	นายจตุพร เจริญเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
31	049	นายจรัสฤทธิ์ จันทรสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
32	053	นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
33	054	นายจักรพล ตั้งสุทธิธรรม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
34	062	นายจิรทัศ ไกรเดชา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
35	063	นายจิรพงษ์ ทรงวัชราภรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
36	064	นายจิรวัฒน์ ศิริพานิชย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
37	068	นายจิรายุ ห่วงทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
38	070	นางจุฑาพัตธน์ เมนะสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
39	080	นายฉลาด ขามช่วง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
40	081	นางสาวชนก จันทาทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
41	086	นายชวลิต วิชยสุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
42	090	นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
43	099	นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
44	101	นายชูศักดิ์ แอกทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
45	103	นายเชิดพงศ์ ราชป้องขันธ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
46	106	นายไชยวัฒนา ติณรัตน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
47	107	นายไชยา พรหมา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
48	121	นายณัฐพงษ์ สุปริยศิลป์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
49	123	นายณัฐวุฒิ กองจันทร์ดี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
50	127	นายดะนัย มะหิพันธ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
51	131	นายตี๋ใหญ่ พูนศรีธนากูล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
52	133	นายไตรรงค์ ติธรรม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
53	142	นางสาวทัศนีย์ บูรณุปกรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
54	144	นายทายาท เกียรติชูศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
55	149	นางเทียบจุฑา ขาวขำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
56	151	นายธนกร ไชยกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
57	164	นายธีระ ไตรสรณกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
58	167	นายนพ ชีวานันท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
59	168	นายนพคุณ รัฐผไท	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
60	171	นายนพพล เหลืองทองนารา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
61	182	นายนิยม ช่างพินิจ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
62	185	นายนิรมิต สุจารี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
63	186	นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
64	192	นายบัลลังก์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
65	193	นายบุญแก้ว สมวงศ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
66	194	นายบุญฐิณ ประทุมลี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
67	196	นางบุญรื่น ศรีธเรศ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
68	205	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
69	208	นายประภูศักดิ์ จินตะเวช	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
70	212	นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
71	214	นายประเสริฐ บุญเรือง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
72	222	นายปิยวัฒน พันธ์สายเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
73	224	นางผ่องศรี แซ่จึง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
74	233	นางสาวพรพิมล ธรรมสาร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
75	234	นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
76	237	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
77	239	นายพัฒนา สัพโส	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
78	243	นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
79	252	นายพีระเพชร ศิริกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
80	258	นายไพจิต ศรีวรขาน	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
81	260	นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
82	262	นายภณณัฏฐ์ ศรีอินทร์สุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
83	266	นายภาควัต ศรีสุรพล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
84	276	นายมนตรี ตั้งเจริญถาวร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
85	278	นางมนพร เจริญศรี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
86	282	นายมานะ โลหะวณิชย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
87	283	นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
88	287	นางมุกดา พงษ์สมบัติ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
89	292	นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
90	297	นายรังสรรค์ มณีรัตน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
91	298	นายรังสรรค์ วันไชยธนวงศ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
92	302	นายรัฐกิตติ์ ผาลีพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
93	305	นางสาวละออง ติยะไพรัช	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
94	314	นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
95	320	นายวัน อยู่บำรุง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
96	321	นายวันชัย เจริญนนทสิทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
97	323	นายวันนิวัติ สมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
98	328	นายวิทยา ทรงคำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
99	335	นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
100	337	นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
101	339	นายวิสิษฐ์ เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
102	344	นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
103	345	นายวีระวัฒน์ โอสถานุเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
104	346	นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
105	351	นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
106	352	นายศราวุธ เพชรพนมพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
107	354	นายศรีเรศ โกฎคำลือ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
108	356	นายศักดา คงเพชร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
109	360	นายศิรสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
110	367	นายศุภชัย นพชำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
111	372	นายสงวน พงษ์มณี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
112	378	นายสมคิด เชื้อคง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
113	387	นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
114	391	นางสมหญิง บัวบุตร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
115	393	นายสยาม หัตถสงเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
116	397	นางสาวสรัสนันท์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
117	414	นายสิงหภณ ดีนาง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
118	422	นายสุชาติ ภิญโญ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
119	427	นายสุทิน คลังแสง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
120	435	นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
121	439	นายสุรพงษ์ อึ้งอัมพรวิไล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
122	441	นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
123	454	นายองอาจ วงษ์ประยูร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
124	458	นายอนันต์ ศรีพันธุ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
125	462	นาวาอากาศเอกอนุดิษฐ์ นาครทรรพ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
126	466	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
127	467	นางอนุรักษ์ บุญศล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
128	468	นายอนุสรณ์ ปั้นทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
129	472	นายอภิชาติ ตีรสวัสดิชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
130	486	นางอาภรณ์ สาราคำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
131	493	นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
132	495	นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
133	496	นายเอกธนัช อินทร์รอด	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
134	500	นายโอชิษฐ์ เกียรติก้องขูชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
135	005	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
136	007	นายกรุงศรีวิไล สุทินเผือก	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
137	010	นายกฤษณ์ แก้วอยู่	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
138	012	นายกษิดิ์เดช ชุติมันต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
139	015	นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
140	017	นางสาวกานต์กนิษฐ์ แห้วสันตติ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
141	025	นางสาวกุลวลี นพอมรบดี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
142	028	นายเกษม ศุภรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
143	050	ร้อยเอก จองชัย วงศ์ทรายทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
144	051	นางสาวจอมขวัญ กลับบ้านเกาะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
145	055	นายจักรพันธ์ พรนิมิตร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
146	056	นายจักรัตน์ พั้วช่วย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
147	069	นายจีรเดช ศรีวิราช	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
148	077	นางเจริญ เรี่ยวแรง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
149	091	นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
150	092	นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
151	094	นายชาญวิทย์ วิภูศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
152	100	นายชูศักดิ์ คีรีมาศทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
153	102	นายเชิงชาย ชาลีรินทร์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
154	105	นายโชติวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
155	110	พันตำรวจโท ฐนภัทร กิตติวงศา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
156	111	นายฐานิสร์ เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
157	112	นายฐาปกรณ์ กุลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
158	114	นางสาวฐิติภัสร์ โชติเดชาชัยนันต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
159	117	นายณัฏฐพล จรัสรพีพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
160	130	นางสาวตรีนุช เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
161	137	นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
162	141	นางทัศนาพร เกษเมธีการุณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
163	143	นางทัศนียา รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
164	150	นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
165	155	นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
166	157	นายธรรมนัส พรหมเผ่า	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
167	158	นายธรรมวิชญ์ โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
168	174	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
169	175	นายสมศักดิ์ คุณเงิน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
170	176	นายนัทธี . ถิ่นสาคู	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
171	181	นายนิพันธ์ ศิริธร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
172	188	นายนิโรธ สุนทรเลขา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
173	195	นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
174	198	นายบุญสิงห์ วรินทร์รักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
175	202	นายปฐมพงศ์ สูญจันทร์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
176	206	นายประทวน สุทธิอำนวยเดช	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
177	211	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
178	217	นายปริญญา ฤกษ์หร่าย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
179	219	นายปัญญา จีนาคำ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
180	220	นางสาวปารีณา ไกรคุปต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
181	225	นายไผ่ ลิกค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
182	227	นายพงศ์กวิน จิงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
183	229	นายพยม พรหมเพชร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
184	231	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
185	235	นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
186	238	นางสาวพัชรินทร์ ชำศิริพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
187	242	นางพิชชารัตน์ เลาหพงศ์ชนะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
188	247	นางสาวพิมพ์พร พรพฤฒิพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
189	259	นายไพบูลย์ นิติตะวัน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
190	261	นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
191	264	นางสาวภริม พูลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
192	265	นายภาคภูมิ บูลย์ประมุข	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
193	267	นางสาวภาดาท์ วรกานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
194	270	นายภิญโญ นิโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
195	271	นายภูดิท อินสุวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
196	275	นายมณเฑียร สงฆ์ประชา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
197	284	นายมานัส อ่อนอ้าย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
198	288	พลตำรวจเอก ยงยุทธ เทพจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
199	289	นายยงยุทธ สุวรรณบุตร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
200	294	รองศาสตราจารย์รงค์ บุญสวยขวัญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
201	295	นายรณเทพ อนุวัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
202	309	นางสาววทันยา วงษ์โอภาสี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
203	317	นายวัชระ ยาวอหะซัน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
204	319	นายวัฒนา ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
205	322	นายวันชัย ปริญญาศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
206	324	นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
207	331	นายวิรัช รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
208	342	นายวีระกร คำประกอบ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
209	349	นายเพชรภูมิ อาภรณ์รัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
210	359	นายศาสตรา ศรีปาน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
211	362	นายศิริพงษ์ รัสมี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
212	376	นายสมเกียรติ วอนเพียร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
213	382	พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
214	384	นายสมบัติ อำนาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
215	386	นายสมพงษ์ โสภณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
216	389	นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
217	390	นายสมศักดิ์ พันธ์เกษม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
218	395	นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
219	402	นายสัญญา นิลสุพรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
220	404	นายสันติ กีระนันทน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
221	405	นายสันติ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
222	406	นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
223	407	นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
224	411	นายสาธิต อุ่ยตระกูล	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
225	412	นายสายัณห์ ยุติธรรม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
226	417	นายสิระ เจนจาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
227	420	นายสุชาติ ชมกลิ่น	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
228	423	นายสุชาติ อุสาหะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
229	426	นายสุทา ประทีป ณ ถลาง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
230	430	นายสุพล ฟองงาม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
231	436	นายสุรชาติ ศรีบุศกร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
232	442	นายสุรศักดิ์ ชิงนวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
233	444	นายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
234	445	นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
235	446	นายสุรสิทธิ์ วงศ์วิทยานันท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
236	456	นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
237	457	นายอนันต์ ผลอำนวย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
238	460	นายอนุชา น้อยวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
239	476	นายอรรถกร ศิริลัทธยากร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
240	477	ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
241	479	นายอัครวัฒน์ อัศวเหม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
242	480	นายอัฏฐพล โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
243	485	นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
244	498	นายเอกราช ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
245	499	นายเอี่ยม ทองใจสด	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
246	118	นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
247	154	นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
248	253	นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
249	327	นายวิเชียร ชวลิต	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
250	401	นายสะถิระ เผือกประพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
251	403	นายสัณหพจน์ สุขศรีเมือง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
252	421	นายสุชาติ ตันเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
253	448	นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
254	461	นายอนุชา นาคาศัย	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
255	491	นายวัฒนา สิทธิวัง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
256	006	นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
257	008	นายกฤติเดช สันติวชิระกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
258	021	นายกิตติชัย เรืองสวัสดิ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
259	032	นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
260	033	นายเกื้อกูล ด่านชัยวิจิตร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
261	040	นายคงกฤษ ฉัตรมาลีรัตน์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
262	052	นายจักรกฤษณ์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
263	078	นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
264	079	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
265	088	นายสวาป เผ่าประทาน	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
266	095	นายชาดา ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
267	104	นายโชติพิพัฒน์ เตชะโสภณมณี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
268	113	นายฐิตินันท์ แสงนาค	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
269	116	นายณัฏฐ์ชนน ศรีก่อเกื้อ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
270	132	นายไตรเทพ งามกมล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
271	136	พันเอกเศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
272	153	นายธนยศ ทิมสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
273	197	นายบุญลือ ประเสริฐโสภา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
274	200	นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
275	230	นายพรชัย อำนวยทรัพย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
276	246	นายพิบูลย์ รัชกิจประการ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
277	249	นายพิษณุ พลธี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
278	256	นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
279	263	นายภราดร ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
280	272	นายภูมิศิษฏ์ คงมี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
281	274	นายมณฑล โพธิ์คาย	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
282	280	นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
283	281	นายมานพ ศรีผึ้ง	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
284	291	นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
285	299	นายรังสิกร ทิมาตฤกะ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
286	303	นายรุ่งโรจน์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
287	313	นายวรศิษฏ์ เลียงประสิทธิ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
288	330	นายวิรัช พันธุมะผล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
289	341	นายมารุต มัสยวาณิช	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
290	353	นางสาวศรีนวล บุญลือ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
291	358	นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
292	364	นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
293	368	นายศุภชัย โพธิ์สุ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
294	369	นางสาวศุภมาส อิศรภักดี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
295	373	นายสนอง เทพอักษรณรงค์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
296	379	นายสมเจตน์ ลิมปะพันธุ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
297	385	นายสมบูรณ์ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
298	396	นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
299	399	นายสฤษฏ์พงษ์ เกี่ยวข้อง	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
300	400	นายสฤษดิ์ บุตรเนียร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
301	413	นายสำลี รักสุทธี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
302	419	นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
303	443	นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
304	451	นายโสภณ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
305	455	นายอดิพงษ์ ฐิติพิทยา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
306	459	นายอนาวิล รัตนสถาพร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
307	471	นายอภิชา เลิศพชรกมล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
308	482	นายอับดุลบาซิม อาบู	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
309	488	นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
310	489	นายอำนาจ วิลาวัลย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
311	494	นายเอกการ ซื่อทรงธรรม	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
312	082	นายชยุต ภุมมะกาญจนะ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
313	177	นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
314	338	นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
315	366	นายศุภชัย ใจสมุทร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
316	463	นายอนุทิน ชาญวีรกูล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
317	013	นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
318	044	นายคารม พลพรกลาง	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
319	045	นายคำพอง เทพาคำ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
320	048	นายจรัส คุ้มไข่น้ำ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
321	109	นางสาวญาณธิชา บัวเผื่อน	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
322	119	นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
323	122	นายณัฐพล สืบศักดิ์วงศ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
324	124	นายณัฐวุฒิ บัวประทุม	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
325	138	นายทวีศักดิ์ ทักษิณ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
326	148	นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
327	160	นายธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
328	166	นายธีรัจชัย พันธุมาศ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
329	180	นายนิติพล ผิวเหมาะ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
330	199	นางสาวเบญจา แสงจันทร์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
331	215	นายประเสริฐพงษ์ ศรนุวัตร์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
332	216	นายปริญญา ช่วยเกตุ คีรีรัตน์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
333	250	นายพีรเดช คำสมุทร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
334	312	นางสาววรรณวิภา ไม้สน	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
335	326	นายวาโย อัศวรุ่งเรือง	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
336	333	นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
337	374	นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
338	381	นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
339	425	นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
340	431	พลตำรวจตรีสุพิศาล ภักดีนฤนาถ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
341	437	นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
342	475	นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
343	497	นายเอกภพ เพียรพิเศษ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
344	030	นายเกษมสันต์ มีทิพย์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
345	038	นายขวัญเลิศ พานิชมาท	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
346	065	นายจิรวัฒน์ อรัณยกานนท์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
347	066	นายจิรัฏฐ์ ทองสุวรรณ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
348	085	พันตำรวจตรี ชวลิต เลาหอุดมพันธ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
349	115	นางสาวณธีภัสร์ กุลเศรษฐสิทธิ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
350	120	นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
351	139	นายทศพร ทองศิริ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
352	140	นายทองแดง เบ็ญจะปัก	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
353	156	นายมานพ คีรีภูวดล	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงดน
354	201	นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
355	203	นายปดิพัทธ์ สันติภาดา	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
356	241	นายพิจารณ์ เขาวพัฒนวงศ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
357	245	นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
358	300	นายรังสิมันต์ โรม	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
359	310	นายวรภพ วิริยะโรจน์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
360	311	นางสาววรรณวรี ตะล่อมสิน	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
361	329	นายวินท์ สุธีรชัย	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
362	347	นายวุฒินันท์ บุญชู	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
363	357	นายศักดินัย นุ่มหนู	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
364	361	นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
365	375	นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
366	428	นายสุเทพ อู่อ้น	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
367	440	รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
368	452	นายองค์การ ชัยบุตร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
369	473	นายอภิชาติ ศิริสุนทร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
370	002	ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
371	014	นางกันตวรรณ ตันเถียร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
372	016	นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
373	071	นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
374	097	นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
375	098	นายชุมพล จุลใส	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
376	147	นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
377	161	นายธารา ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
378	162	นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
379	173	นายนริศ ชำนุรักษ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
380	191	นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
381	204	นายประกอบ รัตนพันธ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
382	209	นายประมวล พงศ์ถาวราเดช	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
383	228	นายพนิต วิกิตเศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
384	248	นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
385	251	นางสาวพิมพ์รพี พันธุ์วิชาติกุล	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
386	268	นายภานุ ศรีบุศยกาญจน์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
387	301	นางสาวรังสิมา รอดรัศมี	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
388	334	นายวิวรรธน์ นิลวัชรมณี	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
389	348	นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
390	363	นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
391	380	นายสมชาติ ประดิษฐพร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
392	398	นายสราวุธ อ่อนละมัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
393	408	นายสาคร เกี่ยวข้อง	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
394	409	นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
395	415	พันโทสินธพ แก้วพิจิตร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
396	416	นายสินิตย์ เลิศไกร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
397	453	นายองอาจ คล้ามไพบูลย์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
398	474	นายสุทัศน์ เงินหมื่น	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
399	492	นายอิสสระ สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
400	031	นายเกียรติ สิทธีอมร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
401	061	นางสาวจิตภัสร์ ตั๊น กฤดากร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
402	073	นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
403	084	นายชวน หลีกภัย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
404	089	นายชัยชนะ เดชเดโช	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
405	093	นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
406	129	นายเดชอิศม์ ขาวทอง	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
407	134	นายถาวร เสนเนียม	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
408	189	นางสาวแนน บุณย์ธิดา สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
409	190	นายบัญญัติ เจตนจันทร์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
410	277	นายมนตรี ปาน้อยนนท์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
411	308	นางสาววชิราภรณ์ กาญจนะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
412	343	นายวีระชัย วีระเมธีกุล	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
413	355	นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
414	410	นายสาธิต ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
415	424	นางสาวสุณัฐชา โล่สถาพรพิพิธ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
416	447	พลตำรวจตรีสุรินทร์ ปาลาเร่	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
417	470	นายอภิชัย เตชะอุบล	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
418	478	นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
419	481	นายอันวาร์ สาและ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
420	484	นายอัศวิน วิภูศิริ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
421	072	นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
422	074	นายจุลพันธ์ โนนศรีชัย	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
423	125	นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
424	165	นายธีระ วงศ์สมุทร	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
425	170	นายนพดล มาตรศรี	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
426	178	นายนิกร จำนง	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
427	240	นายพาณุวัฒณ์ สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
428	449	นายเสมอกัน เที่ยงธรรม	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
429	465	นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
430	207	นายประภัตร โพธสุธน	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
431	315	นายวราวุธ ศิลปอาชา	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
432	394	นายสรชัด สุจิตต์	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
433	318	นายวัชรา ณ วังขนาย	พรรคเสรีรวมไทย	แสดงตน
434	336	พลตำรวจโทวิศณุ ม่วงแพรสี	พรรคเสรีรวมไทย	แสดงตน
435	152	นางสาวธนภร โสมทองแดง	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
436	172	นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
437	210	นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
438	254	นายเพชร เอกกำลังกุล	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
439	304	นายเรวัต วิศรุตเวช	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
440	332	นายวิรัตน์ วรศสิริน	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
441	450	พลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียเวส	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
442	490	นายอำไพ กองมณี	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
443	003	นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	พรรคประชาชาติ	แสดงตน
444	325	พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง	พรรคประชาชาติ	แสดงตน
445	026	นายกูเฮง ยาวอหะซัน	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
446	108	นายซูการ์โน มะทา	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
447	388	นายสมมุติ เบ็ญจลักษณ์	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
448	464	นายอนุมัติ ซูสารอ	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
449	483	นายอับดุลอายี สาแม็ง	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
450	269	นายภาสกร เงินเจริญกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
451	279	นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
452	285	นางมารศรี ขจรเรืองโรจน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
453	432	นายสุภดิช อากาศฤกษ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
454	183	นายนิยม วิวรรธนดิฐกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่แสดงตน
455	286	นายมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่แสดงตน
456	011	นางสาวกวินนาถ ตาคีย์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
457	034	ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
458	059	นายจารึก ศรีอ่อน	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
459	087	นายชัชวาลล์ คงอุดม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
460	169	นายนพดล แก้วสุพัฒน์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
461	257	นายเพชรวรรต วัฒนพงศศิริกุล	พรรคเพื่อชาติ	แสดงตน
462	223	นางสาวปิยะรัฐชย์ ติยะไพรัช	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
463	306	นางลินดา เชิดชัย	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
464	371	นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
465	487	นายอารี ไกรนรา	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
466	039	นายเชตรัฐ เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
467	057	นางสาวจุฑาทัตต เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
468	255	นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
469	429	นายสุพล จุลใส	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
470	469	นางสาวอนุสรี ทับสุวรรณ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
471	126	นายดล เหตระกูล	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
472	146	นายเทวัญ ลิปตพัลลภ	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
473	316	นายวัชรพล โตมรศักดิ์	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
474	392	นายสมัคร ป้องวงษ์	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
475	128	นายดำรงค์ พิเดช	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	แสดงตน
476	290	นายยรรยงก์ ถนอมพิชัยธำรง	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	แสดงตน
477	218	นายปรีดา บุญเพลิง	พรรคครูไทยเพื่อประชาชน	แสดงตน
478	273	นายมงคลกิตติ์ สุขสินธารานนท์	พรรคไทยศรีวิไลย์	ไม่แสดงตน
479	004	นายพีระวิทย์ เรื่องลือดลภาค	พรรคไทรักธรรม	ไม่แสดงตน
480	244	นายพิเชษฐ สถิรชวาล	พรรคประชาธรรมไทย	แสดงตน
481	438	นายสุรทิน พิจารณ์	พรรคประชาธิปไตยใหม่	แสดงตน
482	377	นางนันทนา สงฆ์ประชา	พรรคประชาภิวัฒน์	แสดงตน
483	041	นายคฑาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	พรรคพรรคไทยรักไทย	แสดงตน
484	365	นางสาวศิลัมพา เลิศนุวัฒน์	พรรคพลเมืองไทย	แสดงตน
485	135	พลตรี ทรงกลด ทิพย์รัตน์	พรรคพลังชาติไทย	ไม่แสดงตน
486	296	นายระวี มาศฉมาดล	พรรคพลังธรรมใหม่	แสดงตน
487	179	นายนิคม บุญวิเศษ	พรรคพลังปวงชนไทย	ไม่แสดงตน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

มาตรา ๗

วันที่ 05 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 เวลา 16:43

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม	299
เห็นด้วย	19
ไม่เห็นด้วย	276
งดออกเสียง	4
ไม่ลงคะแนนเสียง	0

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
1	058	นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
2	067	นางสาวจิราพร สินธุไพร	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
3	075	นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
4	083	นายชลน่าน ศรีแก้ว	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
5	163	นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
6	213	นายประเสริฐ จันทรรวงทอง	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
7	307	นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
8	340	นายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
9	352	นายศราวุธ เพชรพนมพร	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
10	370	นางสาวสกุณา สาระนันท์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
11	383	นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
12	433	นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
13	184	นายนิยม เวชกามา	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
14	232	นายพรเทพ วิสุทธิ์วัฒนศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
15	258	นายไพจิต ศรีวรขาน	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
16	418	นางสิรินทร รามสูต	พรรคเพื่อไทย	ไม่เห็นด้วย
17	350	นายศรัณย์ ทิมสุวรรณ	พรรคเพื่อไทย	งดออกเสียง
18	001	นายกนก ลิ้มตระกูล	พรรคเพื่อไทย	-
19	009	นายกฤษฎา ตันเทอดทิตย์	พรรคเพื่อไทย	-
20	018	นายการุณ โหสกุล	พรรคเพื่อไทย	-
21	019	นายกิตติ สมทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	-
22	020	นายกิตติกร โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	-
23	022	นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี	พรรคเพื่อไทย	-
24	023	นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	-
25	027	นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
26	029	นายเกษม อุประ	พรรคเพื่อไทย	-
27	035	นายโกศล ปัทมะ	พรรคเพื่อไทย	-
28	037	นายชจิตร ชัยนิคม	พรรคเพื่อไทย	-
29	042	นายคมเดช ไชยศิวามงคล	พรรคเพื่อไทย	-
30	043	นายครูมานิตย์ สังข์พุ่ม	พรรคเพื่อไทย	-
31	046	นายคุณากร ปรีชาชนะชัย	พรรคเพื่อไทย	-
32	047	นายจตุพร เจริญเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	-
33	049	นายจรัสฤทธิ์ จันทรสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	-
34	053	นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น	พรรคเพื่อไทย	-
35	054	นายจักรพล ตั้งสุทธิธรรม	พรรคเพื่อไทย	-
36	062	นายจิรทัศ ไกรเดชา	พรรคเพื่อไทย	-
37	063	นายจิรพงษ์ ทรงวัชราภรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
38	064	นายจิรวัฒน์ ศิริพานิชย์	พรรคเพื่อไทย	-
39	068	นายจิรายุ ห่วงทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	-
40	070	นางจุฑาพัตธน์ เมนะสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	-
41	080	นายฉลาด ขามช่วง	พรรคเพื่อไทย	-
42	081	นางสาวชนก จันทาทอง	พรรคเพื่อไทย	-
43	086	นายชวลิต วิชยสุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
44	090	นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
45	099	นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ	พรรคเพื่อไทย	-
46	101	นายชูศักดิ์ แอกทอง	พรรคเพื่อไทย	-
47	103	นายเชิดพงศ์ ราชป้องขันธ์	พรรคเพื่อไทย	-
48	106	นายไชยวัฒนา ติณรัตน์	พรรคเพื่อไทย	-
49	107	นายไชยา พรหมา	พรรคเพื่อไทย	-
50	121	นายณัฐพงษ์ สุปริยศิลป์	พรรคเพื่อไทย	-
51	123	นายณัฐวุฒิ กองจันทร์ดี	พรรคเพื่อไทย	-
52	127	นายดะนัย มะหิพันธ์	พรรคเพื่อไทย	-
53	131	นายตี๋ใหญ่ พูนศรีธนากูล	พรรคเพื่อไทย	-
54	133	นายไตรรงค์ ติธรรม	พรรคเพื่อไทย	-
55	142	นางสาวทัศนีย์ บูรณุปกรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
56	144	นายทายาท เกียรติชูศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	-
57	149	นางเทียบจุฑา ขาวขำ	พรรคเพื่อไทย	-
58	151	นายธนกร ไชยกุล	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
59	164	นายธีระ ไตรสรณกุล	พรรคเพื่อไทย	-
60	167	นายนพ ชีวานันท์	พรรคเพื่อไทย	-
61	168	นายนพคุณ รัฐผไท	พรรคเพื่อไทย	-
62	171	นายนพพล เหลืองทองนารา	พรรคเพื่อไทย	-
63	182	นายนิยม ช่างพินิจ	พรรคเพื่อไทย	-
64	185	นายนิรมิต สุจารี	พรรคเพื่อไทย	-
65	186	นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์	พรรคเพื่อไทย	-
66	192	นายบัลลังก์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	-
67	193	นายบุญแก้ว สมวงศ์	พรรคเพื่อไทย	-
68	194	นายบุญฐิณ ประทุมลี	พรรคเพื่อไทย	-
69	196	นางบุญรื่น ศรีธเรศ	พรรคเพื่อไทย	-
70	205	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	พรรคเพื่อไทย	-
71	208	นายประภูศักดิ์ จินตะเวช	พรรคเพื่อไทย	-
72	212	นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	พรรคเพื่อไทย	-
73	214	นายประเสริฐ บุญเรือง	พรรคเพื่อไทย	-
74	222	นายปิยวัฒน พันธ์สายเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	-
75	224	นางผ่องศรี แซ่จึง	พรรคเพื่อไทย	-
76	233	นางสาวพรพิมล ธรรมสาร	พรรคเพื่อไทย	-
77	234	นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล	พรรคเพื่อไทย	-
78	237	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	พรรคเพื่อไทย	-
79	239	นายพัฒนา สัพโส	พรรคเพื่อไทย	-
80	243	นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	พรรคเพื่อไทย	-
81	252	นายพีระเพชร ศิริกุล	พรรคเพื่อไทย	-
82	260	นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	-
83	262	นายภณณัฏฐ์ ศรีอินทร์สุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
84	266	นายภาควัต ศรีสุรพล	พรรคเพื่อไทย	-
85	276	นายมนตรี ตั้งเจริญถาวร	พรรคเพื่อไทย	-
86	278	นางมนพร เจริญศรี	พรรคเพื่อไทย	-
87	282	นายมานะ โลหะวณิชย์	พรรคเพื่อไทย	-
88	283	นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	พรรคเพื่อไทย	-
89	287	นางมุกดา พงษ์สมบัติ	พรรคเพื่อไทย	-
90	292	นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร	พรรคเพื่อไทย	-
91	297	นายรังสรรค์ มณีรัตน์	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
92	298	นายรังสรรค์ วันไชยธนวงศ์	พรรคเพื่อไทย	-
93	302	นายรัฐกิตติ์ ผาลีพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
94	305	นางสาวละออง ติยะไพรัช	พรรคเพื่อไทย	-
95	314	นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์	พรรคเพื่อไทย	-
96	320	นายวัน อยู่บำรุง	พรรคเพื่อไทย	-
97	321	นายวันชัย เจริญนนทสิทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
98	323	นายวันนิวัติ สมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
99	328	นายวิทยา ทรงคำ	พรรคเพื่อไทย	-
100	335	นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ	พรรคเพื่อไทย	-
101	337	นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
102	339	นายวิสิษฐ์ เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
103	344	นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
104	345	นายวีระวัฒน์ โอสถานุเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	-
105	346	นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร	พรรคเพื่อไทย	-
106	351	นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ	พรรคเพื่อไทย	-
107	354	นายศรีเรศ โกฎคำลือ	พรรคเพื่อไทย	-
108	356	นายศักดา คงเพชร	พรรคเพื่อไทย	-
109	360	นายศิรสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ	พรรคเพื่อไทย	-
110	367	นายศุภชัย นพขำ	พรรคเพื่อไทย	-
111	372	นายสงวน พงษ์มณี	พรรคเพื่อไทย	-
112	378	นายสมคิด เชื้อคง	พรรคเพื่อไทย	-
113	387	นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
114	391	นางสมหญิง บัวบุตร	พรรคเพื่อไทย	-
115	393	นายสยาม หัตถสงเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	-
116	397	นางสาวสรัสนันท์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	-
117	414	นายสิงหภณ ดีนาง	พรรคเพื่อไทย	-
118	422	นายสุชาติ ภิญโญ	พรรคเพื่อไทย	-
119	427	นายสุทิน คลังแสง	พรรคเพื่อไทย	-
120	435	นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์	พรรคเพื่อไทย	-
121	439	นายสุรพงษ์ อึ้งอัมพรวิไล	พรรคเพื่อไทย	-
122	441	นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
123	454	นายองอาจ วงษ์ประยูร	พรรคเพื่อไทย	-
124	458	นายอนันต์ ศรีพันธุ์	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
125	462	นาวาอากาศเอกอนุดิษฐ์ นาครทรรพ	พรรคเพื่อไทย	-
126	466	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	พรรคเพื่อไทย	-
127	467	นางอนุรักษ์ บุญศล	พรรคเพื่อไทย	-
128	468	นายอนุสรณ์ ปั้นทอง	พรรคเพื่อไทย	-
129	472	นายอภิชาติ ตีรสวัสดิชัย	พรรคเพื่อไทย	-
130	486	นางอาภรณ์ สาราคำ	พรรคเพื่อไทย	-
131	493	นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	พรรคเพื่อไทย	-
132	495	นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	พรรคเพื่อไทย	-
133	496	นายเอกธนัช อินทร์รอด	พรรคเพื่อไทย	-
134	500	นายโอชิษฐ์ เกียรติก้องชูชัย	พรรคเพื่อไทย	-
135	005	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
136	007	นายกรุงศรีวิไล สุทินเผือก	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
137	010	นายกฤษณ์ แก้วอยู่	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
138	012	นายกษิดิ์เดช ชุติมันต์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
139	015	นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
140	017	นางสาวกานต์กนิษฐ์ แห้วสันตติ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
141	025	นางสาวกุลวลี นพอมรบดี	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
142	028	นายเกษม ศุภรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
143	050	ร้อยเอก จองชัย วงศ์ทรายทอง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
144	051	นางสาวจอมขวัญ กลับบ้านเกาะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
145	055	นายจักรพันธ์ พรนิมิตร	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
146	056	นายจักรัตน์ พั้วช่วย	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
147	069	นายจีรเดช ศรีวิราช	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
148	077	นางเจริญ เรี่ยวแรง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
149	091	นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
150	092	นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
151	094	นายชาญวิทย์ วิภูศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
152	100	นายชูศักดิ์ ศิรีมาศทอง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
153	102	นายเชิงชาย ชาลีรินทร์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
154	105	นายโชติวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
155	110	พันตำรวจโท ฐนภัทร กิตติวงศา	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
156	111	นายฐานิสร์ เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
157	112	นายฐาปกรณ์ กุลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
158	114	นางสาวฐิติภัสร์ โชติเดชาชัยนันต์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
159	117	นายณัฏฐพล จรัสรพีพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
160	130	นางสาวตรีนุช เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
161	137	นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
162	141	นางทัศนาพร เกษเมธีการุณ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
163	143	นางทัศนียา รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
164	150	นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
165	154	นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
166	155	นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
167	157	นายธรรมนัส พรหมเผ่า	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
168	158	นายธรรมวิชญ์ โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
169	174	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
170	175	นายสมศักดิ์ คุณเงิน	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
171	176	นายนัทธี . ถิ่นสาคู	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
172	181	นายนิพันธ์ ศิริธร	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
173	188	นายนิโรธ สุนทรเลขา	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
174	195	นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
175	198	นายบุญสิงห์ วรินทร์รักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
176	202	นายปฐมพงศ์ สูญจันทร์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
177	206	นายประทวน สุทธิอำนวยเดช	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
178	211	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
179	217	นายปริญญา ฤกษ์หร่าย	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
180	219	นายปัญญา จีนาคำ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
181	220	นางสาวปารีณา ไกรคุปต์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
182	225	นายไผ่ ลิกค์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
183	227	นายพงศ์กวิน จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
184	229	นายพยม พรหมเพชร	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
185	231	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
186	235	นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
187	238	นางสาวพัชรินทร์ ชำศิริพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
188	242	นางพิชชารัตน์ เลาหพงศ์ชนะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
189	247	นางสาวพิมพ์พร พรพฤฒิพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
190	259	นายไพบูลย์ นิติตะวัน	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
191	261	นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
192	264	นางสาวภริม พูลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
193	265	นายภาคภูมิ บูลย์ประมุข	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
194	267	นางสาวภาดาท์ วรกานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
195	270	นายภิญโญ นิโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
196	271	นายภูดิท อินสุวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
197	275	นายมณเฑียร สงฆ์ประชา	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
198	284	นายมานัส อ่อนอ้าย	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
199	288	พลตำรวจเอก ยงยุทธ เทพจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
200	289	นายยงยุทธ สุวรรณบุตร	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
201	294	รองศาสตราจารย์รงค์ บุญสวยขวัญ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
202	295	นายรณเทพ อนุวัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
203	309	นางสาววทันยา วงษ์โอภาสี	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
204	317	นายวัชระ ยาวอหะซัน	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
205	319	นายวัฒนา ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
206	322	นายวันชัย ปริญญาศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
207	324	นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
208	327	นายวิเชียร ชวลิต	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
209	331	นายวิรัช รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
210	342	นายวีระกร คำประกอบ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
211	349	นายเพชรภูมิ อาภรณ์รัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
212	359	นายศาสตรา ศรีปาน	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
213	362	นายศิริพงษ์ รัสมี	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
214	376	นายสมเกียรติ วอนเพียร	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
215	382	พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
216	384	นายสมบัติ อำนาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
217	386	นายสมพงษ์ โสภณ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
218	389	นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
219	390	นายสมศักดิ์ พันธ์เกษม	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
220	395	นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
221	402	นายสัญญา นิลสุพรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
222	403	นายสัณหพจน์ สุขศรีเมือง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
223	404	นายสันติ กีระนันทน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
224	405	นายสันติ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
225	406	นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
226	407	นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
227	411	นายสาธิต อุ่ยตระกูล	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
228	412	นายสายัณห์ ยุติธรรม	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
229	417	นายสิระ เจนจาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
230	420	นายสุชาติ ชมกลิ่น	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
231	423	นายสุชาติ อุสาหะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
232	426	นายสุทา ประทีป ณ ถลาง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
233	430	นายสุพล ฟองงาม	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
234	436	นายสุรชาติ ศรีบุศกร	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
235	442	นายสุรศักดิ์ ชิงนวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
236	444	นายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
237	445	นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
238	446	นายสุรสิทธิ์ วงศ์วิทยานันท์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
239	456	นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
240	457	นายอนันต์ ผลอำนวย	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
241	460	นายอนุชา น้อยวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
242	461	นายอนุชา นาคาศัย	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
243	476	นายอรรถกร ศิริลัทธยากร	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
244	477	ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดี	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
245	479	นายอัครวัฒน์ อัศวเหม	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
246	480	นายอัฏฐพล โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
247	485	นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
248	491	นายวัฒนา สิทธิวัง	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
249	498	นายเอกราช ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
250	499	นายเอี่ยม ทองใจสด	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
251	118	นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	-
252	253	นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์	พรรคพลังประชารัฐ	-
253	401	นายสะถิระ เผือกประพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	-
254	421	นายสุชาติ ตันเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	-
255	448	นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	-
256	006	นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
257	008	นายกฤติเดช สันติวชิระกุล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
258	021	นายกิตติชัย เรืองสวัสดิ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
259	032	นายเกียรติ เหลืองชจรวิทย์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
260	033	นายเกื้อกูล ด่านชัยวิจิตร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
261	040	นายคงกฤษ ฉัตรมาลีรัตน์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
262	052	นายจักรกฤษณ์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
263	078	นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
264	079	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
265	082	นายชยุต ภุมมะกาญจนะ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
266	088	นายสวาป เผ่าประทาน	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
267	095	นายชาดา ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
268	104	นายโชติพิพัฒน์ เตชะโสภณมณี	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
269	113	นายฐิตินันท์ แสงนาค	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
270	116	นายณัฏฐ์ชนน ศรีก่อเกื้อ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
271	132	นายไตรเทพ งามกมล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
272	136	พันเอกเศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
273	153	นายธนยศ ทิมสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
274	177	นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
275	197	นายบุญลือ ประเสริฐโสภา	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
276	200	นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
277	230	นายพรชัย อำนวยทรัพย์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
278	246	นายพิบูลย์ รัชกิจประการ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
279	249	นายพิษณุ พลธี	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
280	256	นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
281	263	นายภราดร ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
282	272	นายภูมิศิษฏ์ คงมี	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
283	274	นายมณฑล โพธิ์คาย	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
284	280	นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
285	281	นายมานพ ศรีผึ้ง	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
286	291	นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
287	299	นายรังสิกร ทิมาตฤกะ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
288	303	นายรุ่งโรจน์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
289	313	นายวรศิษฎ์ เลียงประสิทธิ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
290	330	นายวิรัช พันธุมะผล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
291	338	นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
292	341	นายมารุต มัสยวาณิช	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
293	353	นางสาวศรีนวล บุญลือ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
294	358	นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
295	364	นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
296	366	นายศุภชัย ใจสมุทร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
297	369	นางสาวศุภมาส อิศรภักดี	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
298	373	นายสนอง เทพอักษรณรงค์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
299	379	นายสมเจตน์ ลิมปะพันธุ์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
300	385	นายสมบูรณ์ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
301	396	นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
302	399	นายสฤษฏ์พงษ์ เกี่ยวข้อง	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
303	400	นายสฤษดิ์ บุตรเนียร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
304	413	นายสำลี รักสุทธี	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
305	419	นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
306	443	นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
307	451	นายโสภณ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
308	455	นายอดิพงษ์ ฐิติพิทยา	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
309	459	นายอนาวิล รัตนสถาพร	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
310	471	นายอภิชา เลิศพชรกมล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
311	482	นายอับดุลบาซิม อาบู	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
312	488	นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
313	489	นายอำนาจ วิลาวัลย์	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
314	494	นายเอกการ ซื่อทรงธรรม	พรรคภูมิใจไทย	ไม่เห็นด้วย
315	368	นายศุภชัย โพธิ์สุ	พรรคภูมิใจไทย	งดออกเสียง
316	463	นายอนุทิน ชาญวีรกูล	พรรคภูมิใจไทย	-
317	241	นายพิจารณ์ เชาวพัฒนวงศ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
318	013	นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
319	044	นายคารม พลพรกลาง	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
320	045	นายคำพอง เทพาคำ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
321	048	นายจรัส คุ้มไข่น้ำ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
322	109	นางสาวญาณธิชา บัวเผื่อน	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
323	119	นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
324	122	นายณัฐพล สืบศักดิ์วงศ์	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
325	124	นายณัฐวุฒิ บัวประทุม	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
326	138	นายทวีศักดิ์ ทักษิณ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
327	148	นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
328	160	นายธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
329	166	นายธีรัจชัย พันธุมาศ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
330	180	นายนิติพล ผิวเหมาะ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
331	199	นางสาวเบญจา แสงจันทร์	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
332	215	นายประเสริฐพงษ์ ศรนุวัตร์	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
333	216	นายปริญญา ช่วยเกตุ คีรีรัตน์	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
334	250	นายพีรเดช คำสมุทร	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
335	312	นางสาววรรณวิภา ไม้สน	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
336	326	นายวาโย อัศวรุ่งเรือง	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
337	333	นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
338	361	นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
339	374	นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
340	381	นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
341	425	นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
342	428	นายสุเทพ อู่อ้น	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
343	431	พลตำรวจตรีสุพิศาล ภักดีนฤนาถ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
344	437	นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
345	475	นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
346	497	นายเอกภพ เพียรพิเศษ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
347	030	นายเกษมสันต์ มีทิพย์	พรรคก้าวไกล	-
348	038	นายชวัญเลิศ พานิชมาท	พรรคก้าวไกล	-
349	065	นายจิรวัฒน์ อรัณยกานนท์	พรรคก้าวไกล	-
350	066	นายจิรัฏฐ์ ทองสุวรรณ์	พรรคก้าวไกล	-
351	085	พันตำรวจตรี ชวลิต เลาหอุดมพันธ์	พรรคก้าวไกล	-
352	115	นางสาวณธีภัสร์ กุลเศรษฐสิทธิ์	พรรคก้าวไกล	-
353	120	นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	พรรคก้าวไกล	-
354	139	นายทศพร ทองศิริ	พรรคก้าวไกล	-
355	140	นายทองแดง เบ็ญจะปัก	พรรคก้าวไกล	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
356	156	นายมานพ คีรีภูวดล	พรรคก้าวไกล	-
357	201	นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล	พรรคก้าวไกล	-
358	203	นายปดิพัทธ์ สันติภาดา	พรรคก้าวไกล	-
359	245	นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์	พรรคก้าวไกล	-
360	300	นายรังสิมันต์ โรม	พรรคก้าวไกล	-
361	310	นายวรภพ วิริยะโรจน์	พรรคก้าวไกล	-
362	311	นางสาววรรณวรี ตะล่อมสิน	พรรคก้าวไกล	-
363	329	นายวินท์ สุธีรชัย	พรรคก้าวไกล	-
364	347	นายวุฒินันท์ บุญชู	พรรคก้าวไกล	-
365	357	นายศักดินัย นุ่มหนู	พรรคก้าวไกล	-
366	375	นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์	พรรคก้าวไกล	-
367	440	รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ	พรรคก้าวไกล	-
368	452	นายองค์การ ชัยบุตร	พรรคก้าวไกล	-
369	473	นายอภิชาติ ศิริสุนทร	พรรคก้าวไกล	-
370	002	ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
371	014	นางกันตวรรณ ตันเถียร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
372	016	นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
373	031	นายเกียรติ สิทธีอมร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
374	061	นางสาวจิตภัสร์ ตั๊น กฤดากร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
375	097	นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
376	098	นายชุมพล จุลใส	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
377	147	นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
378	161	นายธารา ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
379	162	นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
380	173	นายนริศ ชำนุรักษ์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
381	189	นางสาวแนน บุณย์ธิดา สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
382	191	นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
383	204	นายประกอบ รัตนพันธ์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
384	209	นายประมวล พงศ์ถาวราเดช	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
385	228	นายพนิต วิกิตเศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
386	248	นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
387	251	นางสาวพิมพ์รพี พันธุ์วิชาติกุล	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
388	268	นายภานุ ศรีบุศยกาญจน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
389	277	นายมนตรี ปาน้อยนนท์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
390	301	นางสาวรังสิมา รอดรัศมี	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
391	334	นายวิวรรธน์ นิลวัชรมณี	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
392	348	นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
393	363	นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
394	380	นายสมชาติ ประดิษฐพร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
395	398	นายสราวุธ อ่อนละมัย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
396	408	นายสาคร เกี่ยวข้อง	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
397	409	นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
398	415	พันโทสินธพ แก้วพิจิตร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
399	416	นายสินิตย์ เลิศไกร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
400	453	นายองอาจ คล้ามไพบูลย์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
401	478	นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
402	492	นายอิสสระ สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่เห็นด้วย
403	071	นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ	พรรคประชาธิปัตย์	งดออกเสียง
404	474	นายสุทัศน์ เงินหมื่น	พรรคประชาธิปัตย์	งดออกเสียง
405	073	นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	พรรคประชาธิปัตย์	-
406	084	นายชวน หลีกภัย	พรรคประชาธิปัตย์	-
407	089	นายชัยชนะ เดชเดโช	พรรคประชาธิปัตย์	-
408	093	นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์	พรรคประชาธิปัตย์	-
409	129	นายเดชอิศม์ ขาวทอง	พรรคประชาธิปัตย์	-
410	134	นายถาวร เสนเนียม	พรรคประชาธิปัตย์	-
411	190	นายบัญญัติ เจตนจันทร์	พรรคประชาธิปัตย์	-
412	308	นางสาววชิราภรณ์ กาญจนะ	พรรคประชาธิปัตย์	-
413	343	นายวีระชัย วีระเมธีกุล	พรรคประชาธิปัตย์	-
414	355	นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	-
415	410	นายสาธิต ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	-
416	424	นางสาวสุณัฐชา โล่สถาพรพิพิธ	พรรคประชาธิปัตย์	-
417	447	พลตำรวจตรีสุรินทร์ ปาลาเร่	พรรคประชาธิปัตย์	-
418	470	นายอภิชัย เตชะอุบล	พรรคประชาธิปัตย์	-
419	481	นายอันวาร์ สาและ	พรรคประชาธิปัตย์	-
420	484	นายอัศวิน วิภูศิริ	พรรคประชาธิปัตย์	-
421	072	นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
422	074	นายจุลพันธ์ โนนศรีชัย	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
423	125	นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
424	165	นายธีระ วงศ์สมุทร	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
425	170	นายนพดล มาตรศรี	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
426	178	นายนิกร จำนง	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
427	240	นายพาณุวัฒน์ สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
428	449	นายเสมอกัน เที่ยงธรรม	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
429	465	นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
430	207	นายประภัตร โพธสุธน	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
431	315	นายวราวุธ ศิลปอาชา	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
432	394	นายสรชัด สุจิตต์	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
433	318	นายวัชรา ณ วังขนาย	พรรคเสรีรวมไทย	เห็นด้วย
434	336	พลตำรวจโทวิศณุ ม่วงแพรสี	พรรคเสรีรวมไทย	เห็นด้วย
435	152	นางสาวธนภร โสมทองแดง	พรรคเสรีรวมไทย	-
436	172	นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	พรรคเสรีรวมไทย	-
437	210	นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	พรรคเสรีรวมไทย	-
438	254	นายเพชร เอกกำลังกุล	พรรคเสรีรวมไทย	-
439	304	นายเรวัต วิศรุตเวช	พรรคเสรีรวมไทย	-
440	332	นายวิรัตน์ วรศสิริน	พรรคเสรีรวมไทย	-
441	450	พลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียเวส	พรรคเสรีรวมไทย	-
442	490	นายอำไพ กองมณี	พรรคเสรีรวมไทย	-
443	003	นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	พรรคประชาชาติ	เห็นด้วย
444	325	พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง	พรรคประชาชาติ	เห็นด้วย
445	026	นายกูเฮง ยาวอหะซัน	พรรคประชาชาติ	-
446	108	นายซูการ์โน มะทา	พรรคประชาชาติ	-
447	388	นายสมมุติ เบ็ญจลักษณ์	พรรคประชาชาติ	-
448	464	นายอนุมัติ ซูสารอ	พรรคประชาชาติ	-
449	483	นายอับดุลอายี สาแม็ง	พรรคประชาชาติ	-
450	269	นายภาสกร เงินเจริญกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่เห็นด้วย
451	279	นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่เห็นด้วย
452	285	นางมารศรี ขจรเรืองโรจน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่เห็นด้วย
453	432	นายสุภดิช อากาศฤกษ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่เห็นด้วย
454	183	นายนิยม วิวรรธนดิฐกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
455	286	นายมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	-
456	011	นางสาวกวินนาถ ตาคีย์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	ไม่เห็นด้วย
457	034	ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	ไม่เห็นด้วย
458	059	นายจารึก ศรีอ่อน	พรรคพลังท้องถิ่นไท	ไม่เห็นด้วย
459	087	นายชัชวาลล์ คงอุดม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	ไม่เห็นด้วย
460	169	นายนพดล แก้วสุพัฒน์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	ไม่เห็นด้วย
461	257	นายเพชรวรรต วัฒนพงศศิริกุล	พรรคเพื่อชาติ	เห็นด้วย
462	223	นางสาวปิยะรัฐชย์ ติยะไพรัช	พรรคเพื่อชาติ	-
463	306	นางลินดา เชิดชัย	พรรคเพื่อชาติ	-
464	371	นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์	พรรคเพื่อชาติ	-
465	487	นายอารี ไกรนรา	พรรคเพื่อชาติ	-
466	039	นายเขตรัฐ เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	ไม่เห็นด้วย
467	057	นางสาวจุฑาทัตต เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	ไม่เห็นด้วย
468	255	นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	ไม่เห็นด้วย
469	429	นายสุพล จุลใส	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	ไม่เห็นด้วย
470	469	นางสาวอนุสรี ทับสุวรรณ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	ไม่เห็นด้วย
471	126	นายดล เหตระกูล	พรรคชาติพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
472	146	นายเทวัญ ลิปตพัลลภ	พรรคชาติพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
473	316	นายวัชรพล โตมรศักดิ์	พรรคชาติพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
474	392	นายสมัคร ป้องวงษ์	พรรคชาติพัฒนา	ไม่เห็นด้วย
475	128	นายดำรงค์ พิเดช	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	ไม่เห็นด้วย
476	290	นายยรรยงก์ ถนอมพิชัยธำรง	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	ไม่เห็นด้วย
477	218	นายปรีดา บุญเพลิง	พรรคครูไทยเพื่อประชาชน	ไม่เห็นด้วย
478	273	นายมงคลกิตติ์ สุขสินธารานนท์	พรรคไทยศรีวิไลย์	-
479	004	นายพีระวิทย์ เรื่องลือดลภาค	พรรคไทรักธรรม	-
480	244	นายพิเชษฐ สถิรชวาล	พรรคประชาธรรมไทย	ไม่เห็นด้วย
481	438	นายสุรทิน พิจารณ์	พรรคประชาธิปไตยใหม่	เห็นด้วย
482	377	นางนันทนา สงฆ์ประชา	พรรคประชาภิวัฒน์	ไม่เห็นด้วย
483	041	นายคฑาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	พรรคพรรคไทยรักไทย	ไม่เห็นด้วย
484	365	นางสาวศิลัมพา เลิศนุวัฒน์	พรรคพลเมืองไทย	ไม่เห็นด้วย
485	135	พลตรี ทรงกลด ทิพย์รัตน์	พรรคพลังชาติไทย	-
486	296	นายระวี มาศฉมาดล	พรรคพลังธรรมใหม่	ไม่เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
487	179	นายนิคม บุญวิเศษ	พรรคพลังประชารัฐ	-

เครื่องหมาย - (ยัติภังค์) หมายถึง ผู้ไม่ลงมติ/ผู้ลาประชุม/ผู้ขาดการประชุม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นนะครับ เชิญท่านเลขาธิการครับ

นายสาธิต ประเสริฐศักดิ์ (รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) : มาตรา ๘ ไม่มีการแก้ไข

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ก็ถือว่าจบการพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้วนะครับ ต่อไปเป็นการพิจารณาทั้งร่าง เป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่งตามข้อบังคับ ข้อ ๑๓๒ มีสมาชิกท่านใดจะขอแก้ไขถ้อยคำหรือไม่ครับ ถ้าไม่มีก็จบการพิจารณาในวาระที่สอง ต่อไปเป็นการพิจารณาในวาระที่สามนะครับ ผมจะขอมติจากที่ประชุมว่าจะเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่..) พ.ศ. .... หรือไม่ ก่อนลงมติขอตรวจสอบองค์ประชุมนะครับ

(นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนทำการตรวจสอบองค์ประชุมและลงมติ)

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิแสดงตน โปรดเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตนครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรและกดปุ่มแสดงตน)

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : สมาชิกท่านใดยังไม่ได้ใช้สิทธิแสดงตน ถ้ามีก็ขอเชิญครับ ถ้าไม่มี ผมขอปิดการแสดงตน เจ้าหน้าที่แสดงผลครับ จำนวนผู้เข้าประชุม ๒๙๑ ท่าน ถือว่าครบองค์ประชุมนะครับ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

วาระที่ ๓ (การตรวจสอบองค์ประชุม)

วันที่ 05 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 เวลา 16:45

จำนวนผู้แสดงตน 291

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
1	027	นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
2	035	นายโกศล ปัทมะ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
3	058	นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
4	067	นางสาวจิราพร สินธุไพร	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
5	075	นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
6	083	นายชลน่าน ศรีแก้ว	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
7	163	นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
8	184	นายนิยม เวชกามา	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
9	213	นายประเสริฐ จันทรรวงทอง	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
10	232	นายพรเทพ วิสุทธิ์วัฒนศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
11	258	นายไพจิต ศรีวรขาน	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
12	307	นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
13	340	นายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
14	350	นายศรัณย์ ทิมสุวรรณ	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
15	352	นายศราวุธ เพชรพนมพร	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
16	370	นางสาวสกุณา สาระนันท์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
17	383	นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
18	418	นางสิรินทร รามสูต	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
19	433	นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา	พรรคเพื่อไทย	แสดงตน
20	001	นายกนก ลิ้มตระกูล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
21	009	นายกฤษฎา ตันเทอดทิตย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
22	018	นายการุณ โหสกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
23	019	นายกิตติ สมทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
24	020	นายกิตติกร โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
25	022	นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
26	023	นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
27	029	นายเกษม อุประ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
28	037	นายขจิตร ชัยนิคม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
29	042	นายคมเดช ไชยศิวามงคล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
30	043	นายครูมานิตย์ สังข์พุ่ม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
31	046	นายคุณากร ปรีชาชนะชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
32	047	นายจตุพร เจริญเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
33	049	นายจรัสฤทธิ์ จันทรสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
34	053	นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
35	054	นายจักรพล ตั้งสุทธิธรรม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
36	062	นายจิรทัศ ไกรเดชา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
37	063	นายจิรพงษ์ ทรงวัชราภรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
38	064	นายจิรวัฒน์ ศิริพานิชย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
39	068	นายจิรายุ ห่วงทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
40	070	นางจุฑาพัตธน์ เมนะสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
41	080	นายฉลาด ขามช่วง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
42	081	นางสาวชนก จันทาทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
43	086	นายชวลิต วิชยสุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
44	090	นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
45	099	นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
46	101	นายชูศักดิ์ แอกทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
47	103	นายเชิดพงศ์ ราชป้องขันธ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
48	106	นายไชยวัฒนา ติณรัตน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
49	107	นายไชยา พรหมา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
50	121	นายณัฐพงษ์ สุปริยศิลป์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
51	123	นายณัฐวุฒิ กองจันทร์ดี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
52	127	นายดะนัย มะหิพันธ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
53	131	นายตี๋ใหญ่ พูนศรีธนากูล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
54	133	นายไตรรงค์ ติธรรม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
55	142	นางสาวทัศนีย์ บูรณุปกรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
56	144	นายทายาท เกียรติชูศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
57	149	นางเทียบจุฑา ขาวขำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
58	151	นายธนกร ไชยกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
59	164	นายธีระ ไตรสรณกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
60	167	นายนพ ขีวานันท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
61	168	นายนพคุณ รัฐผไท	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
62	171	นายนพพล เหลืองทองนารา	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
63	182	นายนิยม ช่างพินิจ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
64	185	นายนิรมิต สุจารี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
65	186	นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
66	192	นายบัลลังก์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
67	193	นายบุญแก้ว สมวงศ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
68	194	นายบุญฐิณ ประทุมลี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
69	196	นางบุญรื่น ศรีธเรศ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
70	205	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
71	208	นายประภูศักดิ์ จินตะเวช	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
72	212	นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
73	214	นายประเสริฐ บุญเรือง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
74	222	นายปิยวัฒน พันธ์สายเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
75	224	นางผ่องศรี แซ่จึง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
76	233	นางสาวพรพิมล ธรรมสาร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
77	234	นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
78	237	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
79	239	นายพัฒนา สัพโส	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
80	243	นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
81	252	นายพีระเพชร ศิริกุล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
82	260	นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
83	262	นายภณณัฏฐ์ ศรีอินทร์สุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
84	266	นายภาควัต ศรีสุรพล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
85	276	นายมนตรี ตั้งเจริญถาวร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
86	278	นางมนพร เจริญศรี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
87	282	นายมานะ โลหะวณิชย์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
88	283	นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
89	287	นางมุกดา พงษ์สมบัติ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
90	292	นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
91	297	นายรังสรรค์ มณีรัตน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
92	298	นายรังสรรค์ วันไชยธนวงศ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
93	302	นายรัฐกิตติ์ ผาลีพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
94	305	นางสาวละออง ติยะไพรัช	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
95	314	นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
96	320	นายวัน อยู่บำรุง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
97	321	นายวันชัย เจริญนนทสิทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
98	323	นายวันนิวัติ สมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
99	328	นายวิทยา ทรงคำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
100	335	นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
101	337	นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
102	339	นายวิสิษฐ์ เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
103	344	นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
104	345	นายวีระวัฒน์ โอสถานุเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
105	346	นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
106	351	นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
107	354	นายศรีเรศ โกฏคำลือ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
108	356	นายศักดา คงเพชร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
109	360	นายศิรสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
110	367	นายศุภชัย นพขำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
111	372	นายสงวน พงษ์มณี	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
112	378	นายสมคิด เชื้อคง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
113	387	นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
114	391	นางสมหญิง บัวบุตร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
115	393	นายสยาม หัตถสงเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
116	397	นางสาวสรัสนันท์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
117	414	นายสิงหภณ ดีนาง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
118	422	นายสุชาติ ภิญโญ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
119	427	นายสุทิน คลังแสง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
120	435	นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
121	439	นายสุรพงษ์ อึ้งอัมพรวิไล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
122	441	นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
123	454	นายองอาจ วงษ์ประยูร	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
124	458	นายอนันต์ ศรีพันธุ์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
125	462	นาวาอากาศเอกอนุดิษฐ์ นาครทรรพ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
126	466	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
127	467	นางอนุรักษ์ บุญศล	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
128	468	นายอนุสรณ์ ปั้นทอง	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
129	472	นายอภิชาติ ตีรสวัสดิชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
130	486	นางอาภรณ์ สาราคำ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
131	493	นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
132	495	นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
133	496	นายเอกธนัช อินทร์รอด	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
134	500	นายโอชิษฐ์ เกียรติก้องชูชัย	พรรคเพื่อไทย	ไม่แสดงตน
135	005	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
136	007	นายกรุงศรีวิไล สุทินเผือก	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
137	010	นายกฤษณ์ แก้วอยู่	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
138	012	นายกษิดิ์เดช ชุติมันต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
139	015	นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
140	017	นางสาวกานต์กนิษฐ์ แห้วสันตติ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
141	025	นางสาวกุลวลี นพอมรบดี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
142	028	นายเกษม ศุภรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
143	050	ร้อยเอก จองชัย วงศ์ทรายทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
144	051	นางสาวจอมขวัญ กลับบ้านเกาะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
145	055	นายจักรพันธ์ พรนิมิตร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
146	056	นายจักรัตน์ พั้วช่วย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
147	077	นางเจริญ เรี่ยวแรง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
148	092	นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
149	094	นายชาญวิทย์ วิภูศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
150	100	นายชูศักดิ์ คีรีมาศทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
151	102	นายเชิงชาย ชาลีรินทร์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
152	105	นายโชติวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
153	110	พันตำรวจโท ฐนภัทร กิตติวงศา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
154	111	นายฐานิสร์ เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
155	112	นายฐาปกรณ์ กุลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
156	114	นางสาวฐิติภัสร์ โชติเดชาชัยนันต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
157	117	นายณัฏฐพล จรัสรพีพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
158	130	นางสาวตรีนุช เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
159	137	นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
160	141	นางทัศนาพร เกษเมธีการุณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
161	143	นางทัศนียา รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
162	150	นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
163	154	นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
164	155	นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
165	158	นายธรรมวิชญ์ โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
166	174	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
167	175	นายสมศักดิ์ คุณเงิน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
168	176	นายนัทธี . ถิ่นสาคู	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
169	181	นายนิพันธ์ ศิริธร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
170	188	นายนิโรธ สุนทรเลขา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
171	195	นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
172	198	นายบุญสิงห์ วรินทร์รักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
173	202	นายปฐมพงศ์ สูญจันทร์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
174	206	นายประทวน สุทธิอำนวยเดช	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
175	211	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
176	217	นายปริญญา ฤกษ์หร่าย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
177	219	นายปัญญา จีนาคำ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
178	220	นางสาวปารีณา ไกรคุปต์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
179	227	นายพงศ์กวิน จิงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
180	229	นายพยม พรหมเพชร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
181	231	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
182	235	นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
183	238	นางสาวพัชรินทร์ ชำศิริพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
184	242	นางพิชชารัตน์ เลาหพงศ์ชนะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
185	247	นางสาวพิมพ์พร พรพฤฒิพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
186	259	นายไพบูลย์ นิติตะวัน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
187	261	นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
188	264	นางสาวภริม พูลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
189	267	นางสาวภาดาท์ วรกานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
190	270	นายภิญโญ นิโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
191	271	นายภูดิท อินสุวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
192	275	นายมณเฑียร สงฆ์ประชา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
193	284	นายมานัส อ่อนอ้าย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
194	288	พลตำรวจเอก ยงยุทธ เทพจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
195	289	นายยงยุทธ สุวรรณบุตร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
196	294	รองศาสตราจารย์รงค์ บุญสวยขวัญ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
197	295	นายรณเทพ อนุวัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
198	309	นางสาววทันยา วงษ์โอภาสี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
199	317	นายวัชระ ยาวอหะซัน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
200	319	นายวัฒนา ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
201	322	นายวันชัย ปริญญาศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
202	324	นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
203	327	นายวิเชียร ขวลิต	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
204	331	นายวิรัช รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
205	342	นายวีระกร คำประกอบ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
206	349	นายเพชรภูมิ อาภรณ์รัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
207	359	นายศาสตรา ศรีปาน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
208	362	นายศิริพงษ์ รัสมี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
209	376	นายสมเกียรติ วอนเพียร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
210	382	พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
211	384	นายสมบัติ อำนาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
212	386	นายสมพงษ์ โสภณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
213	389	นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
214	390	นายสมศักดิ์ พันธ์เกษม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
215	395	นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
216	402	นายสัญญา นิลสุพรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
217	403	นายสัณหพจน์ สุขศรีเมือง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
218	404	นายสันติ กีระนันทน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
219	405	นายสันติ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
220	406	นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
221	407	นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
222	411	นายสาธิต อุ่ยตระกูล	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
223	412	นายสายัณห์ ยุติธรรม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
224	417	นายสิระ เจนจาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
225	423	นายสุชาติ อุสาหะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
226	426	นายสุทา ประทีป ณ ถลาง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
227	430	นายสุพล ฟองงาม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
228	436	นายสุรชาติ ศรีบุศกร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
229	442	นายสุรศักดิ์ ชิงนวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
230	444	นายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
231	445	นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
232	446	นายสุรสิทธิ์ วงศ์วิทยานันท์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
233	456	นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
234	457	นายอนันต์ ผลอำนวย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
235	460	นายอนุชา น้อยวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
236	461	นายอนุชา นาคาศัย	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
237	476	นายอรรถกร ศิริลัทธยากร	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
238	477	ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดี	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
239	479	นายอัครวัฒน์ อัศวเหม	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
240	480	นายอัฏฐพล โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
241	485	นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
242	491	นายวัฒนา สิทธิวัง	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
243	498	นายเอกราช ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
244	499	นายเอี่ยม ทองใจสด	พรรคพลังประชารัฐ	แสดงตน
245	069	นายจีรเดช ศรีวิราช	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
246	091	นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
247	118	นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
248	157	นายธรรมนัส พรหมเผ่า	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
249	225	นายไผ่ ลิกค์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
250	253	นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
251	265	นายภาคภูมิ บูลย์ประมุข	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
252	401	นายสะถิระ เผือกประพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
253	420	นายสุชาติ ชมกลิ่น	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
254	421	นายสุชาติ ตันเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
255	448	นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่แสดงตน
256	006	นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
257	008	นายกฤติเดช สันติวชิระกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
258	021	นายกิตติชัย เรืองสวัสดิ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
259	032	นายเกียรติ เหลืองชจรวิทย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
260	033	นายเกื้อกูล ด่านชัยวิจิตร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
261	040	นายคงกฤษ ฉัตรมาลีรัตน์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
262	052	นายจักรกฤษณ์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
263	078	นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
264	079	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
265	082	นายชยุต ภุมมะกาญจนะ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
266	088	นายสวาป เผ่าประทาน	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
267	095	นายชาดา ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
268	104	นายโชติพิพัฒน์ เตชะโสภณมณี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
269	113	นายฐิตินันท์ แสงนาค	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
270	116	นายณัฏฐ์ชนน ศรีก่อเกื้อ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
271	132	นายไตรเทพ งามกมล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
272	136	พันเอกเศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
273	153	นายธนยศ ทิมสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
274	177	นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
275	197	นายบุญลือ ประเสริฐโสภา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
276	200	นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
277	230	นายพรชัย อำนวยทรัพย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
278	246	นายพิบูลย์ รัชกิจประการ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
279	249	นายพิษณุ พลธี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
280	256	นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
281	263	นายภราดร ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
282	272	นายภูมิศิษฏ์ คงมี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
283	274	นายมณฑล โพธิ์คาย	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
284	280	นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
285	281	นายมานพ ศรีผึ้ง	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
286	291	นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
287	299	นายรังสิกร ทิมาตฤกะ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
288	303	นายรุ่งโรจน์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
289	313	นายวรศิษฏ์ เลียงประสิทธิ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
290	330	นายวิรัช พันธุมะผล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
291	338	นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
292	341	นายมารุต มัสยวาณิช	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
293	353	นางสาวศรีนวล บุญลือ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
294	358	นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
295	364	นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
296	366	นายศุภชัย ใจสมุทร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
297	368	นายศุภชัย โพธิ์สุ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
298	369	นางสาวศุภมาส อิศรภักดี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
299	373	นายสนอง เทพอักษรณรงค์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
300	379	นายสมเจตน์ ลิมปะพันธุ์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
301	385	นายสมบูรณ์ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
302	396	นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
303	399	นายสฤษฏ์พงษ์ เกี่ยวข้อง	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
304	400	นายสฤษดิ์ บุตรเนียร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
305	413	นายสำลี รักสุทธี	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
306	419	นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
307	443	นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
308	451	นายโสภณ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
309	455	นายอดิพงษ์ ฐิติพิทยา	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
310	459	นายอนาวิล รัตนสถาพร	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
311	471	นายอภิชา เลิศพชรกมล	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
312	482	นายอับดุลบาซิม อาบู	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
313	488	นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
314	489	นายอำนาจ วิลาวัลย์	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
315	494	นายเอกการ ซื่อทรงธรรม	พรรคภูมิใจไทย	แสดงตน
316	463	นายอนุทิน ชาญวีรกูล	พรรคภูมิใจไทย	ไม่แสดงตน
317	013	นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
318	038	นายชวัญเลิศ พานิชมาท	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
319	044	นายคารม พลพรกลาง	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
320	045	นายคำพอง เทพาคำ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
321	048	นายจรัส คุ้มไข่น้ำ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
322	085	พันตำรวจตรี ชวลิต เลาหอุดมพันธ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
323	109	นางสาวญาณธิชา บัวเผื่อน	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
324	120	นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
325	122	นายณัฐพล สืบศักดิ์วงศ์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
326	124	นายณัฐวุฒิ บัวประทุม	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
327	138	นายทวีศักดิ์ ทักษิณ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
328	139	นายทศพร ทองศิริ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
329	140	นายทองแดง เบ็ญจะปัก	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
330	148	นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
331	160	นายธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
332	166	นายธีรัจชัย พันธุมาศ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
333	180	นายนิติพล ผิวเหมาะ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
334	199	นางสาวเบญจา แสงจันทร์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
335	201	นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
336	215	นายประเสริฐพงษ์ ศรนุวัตร์	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
337	250	นายพีรเดช คำสมุทร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
338	312	นางสาววรรณวิภา ไม้สน	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
339	326	นายวาโย อัศวรุ่งเรือง	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
340	329	นายวินท์ สุธีรชัย	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
341	333	นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
342	361	นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
343	374	นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
344	381	นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
345	425	นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
346	428	นายสุเทพ อู่อ้น	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
347	431	พลตำรวจตรีสุพิศาล ภักดีนฤนาถ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
348	475	นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
349	497	นายเอกภพ เพียรพิเศษ	พรรคก้าวไกล	แสดงตน
350	030	นายเกษมสันต์ มีทิพย์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
351	065	นายจิรวัฒน์ อรัณยกานนท์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
352	066	นายจิรัฏฐ์ ทองสุวรรณ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
353	115	นางสาวณธีภัสร์ กุลเศรษฐสิทธิ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
354	119	นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
355	156	นายมานพ คีรีภูวดล	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
356	203	นายปดิพัทธ์ สันติภาดา	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
357	216	นายปริญญา ช่วยเกตุ คีรีรัตน์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
358	241	นายพิจารณ์ เชาวพัฒนวงศ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
359	245	นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
360	300	นายรังสิมันต์ โรม	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
361	310	นายวรภพ วิริยะโรจน์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
362	311	นางสาววรรณวรี ตะล่อมสิน	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
363	347	นายวุฒินันท์ บุญชู	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
364	357	นายศักดินัย นุ่มหนู	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
365	375	นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
366	437	นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
367	440	รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
368	452	นายองค์การ ชัยบุตร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
369	473	นายอภิชาติ ศิริสุนทร	พรรคก้าวไกล	ไม่แสดงตน
370	002	ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
371	014	นางกันตวรรณ ตันเถียร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
372	016	นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
373	031	นายเกียรติ สิทธีอมร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
374	071	นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
375	097	นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
376	098	นายชุมพล จุลใส	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
377	147	นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
378	161	นายธารา ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
379	162	นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
380	173	นายนริศ ขำนุรักษ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
381	189	นางสาวแนน บุณย์ธิดา สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
382	191	นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
383	204	นายประกอบ รัตนพันธ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
384	209	นายประมวล พงศ์ถาวราเดช	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
385	228	นายพนิต วิกิตเศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
386	248	นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
387	251	นางสาวพิมพ์รพี พันธุ์วิชาติกุล	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
388	268	นายภานุ ศรีบุศยกาญจน์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
389	277	นายมนตรี ปาน้อยนนท์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
390	334	นายวิวรรธน์ นิลวัชรมณี	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
391	348	นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
392	363	นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
393	380	นายสมชาติ ประดิษฐพร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
394	398	นายสราวุธ อ่อนละมัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
395	409	นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
396	415	พันโทสินธพ แก้วพิจิตร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
397	416	นายสินิตย์ เลิศไกร	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
398	453	นายองอาจ คล้ามไพบูลย์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
399	474	นายสุทัศน์ เงินหมื่น	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
400	478	นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
401	492	นายอิสสระ สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	แสดงตน
402	061	นางสาวจิตภัสร์ ตั้น กฤดากร	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
403	073	นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
404	084	นายชวน หลีกภัย	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
405	089	นายชัยชนะ เดชเดโช	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
406	093	นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
407	129	นายเดชอิศม์ ขาวทอง	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
408	134	นายถาวร เสนเนียม	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
409	190	นายบัญญัติ เจตนจันทร์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
410	301	นางสาวรังสิมา รอดรัศมี	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
411	308	นางสาววชิราภรณ์ กาญจนะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
412	343	นายวีระชัย วีระเมธีกุล	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
413	355	นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
414	408	นายสาคร เกี่ยวข้อง	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
415	410	นายสาธิต ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
416	424	นางสาวสุณัฐชา โล่สถาพรพิพิธ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
417	447	พลตำรวจตรีสุรินทร์ ปาลาเร่	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
418	470	นายอภิชัย เตชะอุบล	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
419	481	นายอันวาร์ สาและ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
420	484	นายอัศวิน วิภูศิริ	พรรคประชาธิปัตย์	ไม่แสดงตน
421	072	นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
422	074	นายจุลพันธ์ โนนศรีชัย	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
423	165	นายธีระ วงศ์สมุทร	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
424	170	นายนพดล มาตรศรี	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
425	178	นายนิกร จำนง	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
426	240	นายพาณุวัฒณ์ สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
427	449	นายเสมอกัน เที่ยงธรรม	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
428	465	นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	พรรคชาติไทยพัฒนา	แสดงตน
429	125	นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
430	207	นายประภัตร โพธสุธน	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
431	315	นายวราวุธ ศิลปอาชา	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
432	394	นายสรชัด สุจิตต์	พรรคชาติไทยพัฒนา	ไม่แสดงตน
433	318	นายวัชรา ณ วังขนาย	พรรคเสรีรวมไทย	แสดงตน
434	336	พลตำรวจโทวิศณุ ม่วงแพรสี	พรรคเสรีรวมไทย	แสดงตน
435	152	นางสาวธนภร โสมทองแดง	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
436	172	นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
437	210	นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
438	254	นายเพชร เอกกำลังกุล	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
439	304	นายเรวัต วิศรุตเวช	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
440	332	นายวิรัตน์ วรศสิริน	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
441	450	พลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียเวส	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
442	490	นายอำไพ กองมณี	พรรคเสรีรวมไทย	ไม่แสดงตน
443	003	นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	พรรคประชาชาติ	แสดงตน
444	325	พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง	พรรคประชาชาติ	แสดงตน
445	026	นายกูเฮง ยาวอหะซัน	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
446	108	นายซูการ์โน มะทา	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
447	388	นายสมมุติ เบ็ญจลักษณ์	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
448	464	นายอนุมัติ ซูสารอ	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
449	483	นายอับดุลอายี สาแม็ง	พรรคประชาชาติ	ไม่แสดงตน
450	269	นายภาสกร เงินเจริญกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
451	279	นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
452	285	นางมารศรี ขจรเรืองโรจน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
453	432	นายสุภดิช อากาศฤกษ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	แสดงตน
454	183	นายนิยม วิวรรธนดิฐกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่แสดงตน
455	286	นายมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	ไม่แสดงตน
456	011	นางสาวกวินนาถ ตาคีย์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
457	034	ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
458	059	นายจารึก ศรีอ่อน	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน
459	087	นายชัชวาลล์ คงอุดม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	แสดงตน

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการแสดงตน
460	169	นายนพดล แก้วสุพัฒน์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	ไม่แสดงตน
461	257	นายเพชรวรรต วัฒนพงศศิริกุล	พรรคเพื่อชาติ	แสดงตน
462	223	นางสาวปิยะรัฐชย์ ติยะไพรัช	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
463	306	นางลินดา เชิดชัย	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
464	371	นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
465	487	นายอารี ไกรนรา	พรรคเพื่อชาติ	ไม่แสดงตน
466	039	นายเขตรัฐ เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
467	057	นางสาวจุฑาทัตต เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
468	255	นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
469	429	นายสุพล จุลใส	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
470	469	นางสาวอนุสรี ทับสุวรรณ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	แสดงตน
471	126	นายดล เหตระกูล	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
472	146	นายเทวัญ ลิปตพัลลภ	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
473	316	นายวัชรพล โตมรศักดิ์	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
474	392	นายสมัคร ป้องวงษ์	พรรคชาติพัฒนา	แสดงตน
475	290	นายยรรยงก์ ถนอมพิชัยธำรง	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	แสดงตน
476	128	นายดำรงค์ พิเดช	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	ไม่แสดงตน
477	218	นายปรีดา บุญเพลิง	พรรคครูไทยเพื่อประชาชน	แสดงตน
478	273	นายมงคลกิตติ์ สุขสินธารานนท์	พรรคไทยศรีวิไลย์	ไม่แสดงตน
479	004	นายพีระวิทย์ เรื่องลือดลภาค	พรรคไทรักธรรม	ไม่แสดงตน
480	244	นายพิเชษฐ สถิรชวาล	พรรคประชาธรรมไทย	ไม่แสดงตน
481	438	นายสุรทิน พิจารณ์	พรรคประชาธิปไตยใหม่	แสดงตน
482	377	นางนันทนา สงฆ์ประชา	พรรคประชาภิวัฒน์	แสดงตน
483	041	นายคฑาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	พรรคพรรคไทยรักไทย	แสดงตน
484	365	นางสาวศิลัมพา เลิศนุวัฒน์	พรรคพลเมืองไทย	แสดงตน
485	135	พลตรี ทรงกลด ทิพย์รัตน์	พรรคพลังชาติไทย	ไม่แสดงตน
486	296	นายระวี มาศฉมาดล	พรรคพลังธรรมใหม่	แสดงตน
487	179	นายนิคม บุญวิเศษ	พรรคพลังปวงชนไทย	ไม่แสดงตน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ต่อไปผมจะขอเชิญท่านสมาชิกใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนน ท่านผู้ใดเห็นชอบ โปรดกดปุ่มเห็นด้วย ผู้ใดไม่เห็นชอบ โปรดกดปุ่ม ไม่เห็นด้วย ผู้ใดเห็นว่าควรงดออกเสียง โปรดกดปุ่มงดออกเสียง เชิญครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : ท่านสมาชิกท่านใดยังไม่ได้ใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนบ้างครับ ถ้ามีขอเชิญออกเสียงลงคะแนนครับ ถ้าไม่มี ผมขอปิดการลงคะแนน เจ้าหน้าที่แสดงผลครับ จำนวนผู้ลงมติ ๓๐๓ ท่าน เห็นด้วย ๒๘๕ ท่าน ไม่เห็นด้วย ๑๔ ท่าน งดออกเสียง ๔ ท่าน ไม่ลงคะแนนเสียง ไม่มีนะครับ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

วาระที่ ๓

วันที่ 05 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 เวลา 16:46

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม	303
เห็นด้วย	285
ไม่เห็นด้วย	14
งดออกเสียง	4
ไม่ลงคะแนนเสียง	0

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
1	027	นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
2	035	นายโกศล ปัทมะ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
3	058	นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
4	067	นางสาวจิราพร สินธุไพร	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
5	075	นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
6	083	นายชลน่าน ศรีแก้ว	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
7	163	นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
8	184	นายนิยม เวชกามา	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
9	213	นายประเสริฐ จันทรรวงทอง	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
10	232	นายพรเทพ วิสุทธิ์วัฒนศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
11	258	นายไพจิต ศรีวรขาน	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
12	307	นายเลิศศักดิ์ พัฒนชัยกุล	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
13	340	นายวิสุทธิ์ ไชยณรุณ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
14	350	นายศรัณย์ ทิมสุวรรณ	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
15	352	นายศราวุธ เพชรพนมพร	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
16	370	นางสาวสกุณา สาระนันท์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
17	383	นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
18	418	นางสิรินทร รามสูต	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
19	433	นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา	พรรคเพื่อไทย	เห็นด้วย
20	001	นายกนก ลิ้มตระกูล	พรรคเพื่อไทย	-
21	009	นายกฤษฎา ตันเทอดทิตย์	พรรคเพื่อไทย	-
22	018	นายการุณ โหสกุล	พรรคเพื่อไทย	-
23	019	นายกิตติ สมทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	-
24	020	นายกิตติกร โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	-
25	022	นางสาวกิตติ์ธัญญา วาจาดี	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
26	023	นายกิตติศักดิ์ คณาสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	-
27	029	นายเกษม อุประ	พรรคเพื่อไทย	-
28	037	นายขจิตร ชัยนิคม	พรรคเพื่อไทย	-
29	042	นายคมเดช ไชยศิวามงคล	พรรคเพื่อไทย	-
30	043	นายครูมานิตย์ สังข์พุ่ม	พรรคเพื่อไทย	-
31	046	นายคุณากร ปรีชาชนะชัย	พรรคเพื่อไทย	-
32	047	นายจตุพร เจริญเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	-
33	049	นายจรัสฤทธิ์ จันทรสุรินทร์	พรรคเพื่อไทย	-
34	053	นายจักรพรรดิ ไชยสาส์น	พรรคเพื่อไทย	-
35	054	นายจักรพล ตั้งสุทธิธรรม	พรรคเพื่อไทย	-
36	062	นายจิรทัศ ไกรเดชา	พรรคเพื่อไทย	-
37	063	นายจิรพงษ์ ทรงวัชราภรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
38	064	นายจิรวัฒน์ ศิริพานิชย์	พรรคเพื่อไทย	-
39	068	นายจิรายุ ห่วงทรัพย์	พรรคเพื่อไทย	-
40	070	นางจุฑาพัตธน์ เมนะสวัสดิ์	พรรคเพื่อไทย	-
41	080	นายฉลาด ขามช่วง	พรรคเพื่อไทย	-
42	081	นางสาวชนก จันทาทอง	พรรคเพื่อไทย	-
43	086	นายชวลิต วิชยสุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
44	090	นายชัยยันต์ ผลสุวรรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
45	099	นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ	พรรคเพื่อไทย	-
46	101	นายชูศักดิ์ แอกทอง	พรรคเพื่อไทย	-
47	103	นายเชิดพงศ์ ราชป้องขันธ์	พรรคเพื่อไทย	-
48	106	นายไชยวัฒนา ติณรัตน์	พรรคเพื่อไทย	-
49	107	นายไชยา พรหมา	พรรคเพื่อไทย	-
50	121	นายณัฐพงษ์ สุปริยศิลป์	พรรคเพื่อไทย	-
51	123	นายณัฐวุฒิ กองจันทร์ดี	พรรคเพื่อไทย	-
52	127	นายดะนัย มะหิพันธ์	พรรคเพื่อไทย	-
53	131	นายตี๋ใหญ่ พูนศรีธนากูล	พรรคเพื่อไทย	-
54	133	นายไตรรงค์ ติธรรม	พรรคเพื่อไทย	-
55	142	นางสาวทัศนีย์ บูรณุปกรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
56	144	นายทายาท เกียรติชูศักดิ์	พรรคเพื่อไทย	-
57	149	นางเทียบจุฑา ขาวขำ	พรรคเพื่อไทย	-
58	151	นายธนกร ไชยกุล	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
59	164	นายธีระ ไตรสรณกุล	พรรคเพื่อไทย	-
60	167	นายนพ ชีวานันท์	พรรคเพื่อไทย	-
61	168	นายนพคุณ รัฐผไท	พรรคเพื่อไทย	-
62	171	นายนพพล เหลืองทองนารา	พรรคเพื่อไทย	-
63	182	นายนิยม ช่างพินิจ	พรรคเพื่อไทย	-
64	185	นายนิรมิต สุจารี	พรรคเพื่อไทย	-
65	186	นายนิรันดร์ นาเมืองรักษ์	พรรคเพื่อไทย	-
66	192	นายบัลลังก์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	-
67	193	นายบุญแก้ว สมวงศ์	พรรคเพื่อไทย	-
68	194	นายบุญฐิณ ประทุมลี	พรรคเพื่อไทย	-
69	196	นางบุญรื่น ศรีธเรศ	พรรคเพื่อไทย	-
70	205	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	พรรคเพื่อไทย	-
71	208	นายประภูศักดิ์ จินตะเวช	พรรคเพื่อไทย	-
72	212	นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	พรรคเพื่อไทย	-
73	214	นายประเสริฐ บุญเรือง	พรรคเพื่อไทย	-
74	222	นายปิยวัฒน พันธ์สายเชื้อ	พรรคเพื่อไทย	-
75	224	นางผ่องศรี แซ่จึง	พรรคเพื่อไทย	-
76	233	นางสาวพรพิมล ธรรมสาร	พรรคเพื่อไทย	-
77	234	นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล	พรรคเพื่อไทย	-
78	237	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	พรรคเพื่อไทย	-
79	239	นายพัฒนา สัพโส	พรรคเพื่อไทย	-
80	243	นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	พรรคเพื่อไทย	-
81	252	นายพีระเพชร ศิริกุล	พรรคเพื่อไทย	-
82	260	นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	พรรคเพื่อไทย	-
83	262	นายภณณัฏฐ์ ศรีอินทร์สุทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
84	266	นายภาควัต ศรีสุรพล	พรรคเพื่อไทย	-
85	276	นายมนตรี ตั้งเจริญถาวร	พรรคเพื่อไทย	-
86	278	นางมนพร เจริญศรี	พรรคเพื่อไทย	-
87	282	นายมานะ โลหะวณิชย์	พรรคเพื่อไทย	-
88	283	นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	พรรคเพื่อไทย	-
89	287	นางมุกดา พงษ์สมบัติ	พรรคเพื่อไทย	-
90	292	นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร	พรรคเพื่อไทย	-
91	297	นายรังสรรค์ มณีรัตน์	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
92	298	นายรังสรรค์ วันไชยธนวงศ์	พรรคเพื่อไทย	-
93	302	นายรัฐกิตติ์ ผาลีพัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
94	305	นางสาวละออง ติยะไพรัช	พรรคเพื่อไทย	-
95	314	นายวรสิทธิ์ กัลป์ตินันท์	พรรคเพื่อไทย	-
96	320	นายวัน อยู่บำรุง	พรรคเพื่อไทย	-
97	321	นายวันชัย เจริญนนทสิทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
98	323	นายวันนิวัติ สมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
99	328	นายวิทยา ทรงคำ	พรรคเพื่อไทย	-
100	335	นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ	พรรคเพื่อไทย	-
101	337	นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
102	339	นายวิสิษฐ์ เตชะธีราวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
103	344	นายวีระพล จิตสัมฤทธิ์	พรรคเพื่อไทย	-
104	345	นายวีระวัฒน์ โอสถานุเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	-
105	346	นายวุฒิชัย กิตติธเนศวร	พรรคเพื่อไทย	-
106	351	นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ	พรรคเพื่อไทย	-
107	354	นายศรีเรศ โกฏคำลือ	พรรคเพื่อไทย	-
108	356	นายศักดา คงเพชร	พรรคเพื่อไทย	-
109	360	นายศิรสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ	พรรคเพื่อไทย	-
110	367	นายศุภชัย นพขำ	พรรคเพื่อไทย	-
111	372	นายสงวน พงษ์มณี	พรรคเพื่อไทย	-
112	378	นายสมคิด เชื้อคง	พรรคเพื่อไทย	-
113	387	นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	พรรคเพื่อไทย	-
114	391	นางสมหญิง บัวบุตร	พรรคเพื่อไทย	-
115	393	นายสยาม หัตถสงเคราะห์	พรรคเพื่อไทย	-
116	397	นางสาวสรัสนันท์ อรรณนพพร	พรรคเพื่อไทย	-
117	414	นายสิงหภณ ดีนาง	พรรคเพื่อไทย	-
118	422	นายสุชาติ ภิญโญ	พรรคเพื่อไทย	-
119	427	นายสุทิน คลังแสง	พรรคเพื่อไทย	-
120	435	นายสุรชาติ ชาญประดิษฐ์	พรรคเพื่อไทย	-
121	439	นายสุรพงษ์ อึ้งอัมพรวิไล	พรรคเพื่อไทย	-
122	441	นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์	พรรคเพื่อไทย	-
123	454	นายองอาจ วงษ์ประยูร	พรรคเพื่อไทย	-
124	458	นายอนันต์ ศรีพันธุ์	พรรคเพื่อไทย	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
125	462	นาวาอากาศเอกอนุดิษฐ์ นาครทรรพ	พรรคเพื่อไทย	-
126	466	นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	พรรคเพื่อไทย	-
127	467	นางอนุรักษ์ บุญศล	พรรคเพื่อไทย	-
128	468	นายอนุสรณ์ ปั้นทอง	พรรคเพื่อไทย	-
129	472	นายอภิชาติ ตีรสวัสดิชัย	พรรคเพื่อไทย	-
130	486	นางอาภรณ์ สาราคำ	พรรคเพื่อไทย	-
131	493	นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	พรรคเพื่อไทย	-
132	495	นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	พรรคเพื่อไทย	-
133	496	นายเอกธนัช อินทร์รอด	พรรคเพื่อไทย	-
134	500	นายโอชิษฐ์ เกียรติก้องชูชัย	พรรคเพื่อไทย	-
135	005	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
136	007	นายกรุงศรีวิไล สุทินเผือก	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
137	010	นายกฤษณ์ แก้วอยู่	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
138	012	นายกษิดิ์เดช ชุติมันต์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
139	015	นางสาวกัลยา รุ่งวิจิตรชัย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
140	017	นางสาวกานต์กนิษฐ์ แห้วสันตติ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
141	025	นางสาวกุลวลี นพอมรบดี	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
142	028	นายเกษม ศุภรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
143	050	ร้อยเอก จองชัย วงศ์ทรายทอง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
144	051	นางสาวจอมขวัญ กลับบ้านเกาะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
145	055	นายจักรพันธ์ พรนิมิตร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
146	056	นายจักรัตน์ พั้วช่วย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
147	069	นายจีรเดช ศรีวิราช	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
148	077	นางเจริญ เรี่ยวแรง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
149	091	นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
150	092	นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
151	094	นายชาญวิทย์ วิภูศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
152	100	นายชูศักดิ์ คีรีมาศทอง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
153	102	นายเชิงชาย ชาลีรินทร์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
154	105	นายโชติวุฒิ ธนาคมานุสรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
155	110	พันตำรวจโท ฐนภัทร กิตติวงศา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
156	111	นายฐานิสร์ เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
157	112	นายฐาปกรณ์ กุลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
158	114	นางสาวฐิติภัสร์ โชติเดชาชัยนันต์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
159	117	นายณัฏฐพล จรัสรพีพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
160	130	นางสาวตรีนุช เทียนทอง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
161	137	นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
162	141	นางทัศนาพร เกษเมธีการุณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
163	143	นางทัศนียา รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
164	150	นางสาวธณิกานต์ พรพงษาโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
165	154	นายธนะสิทธิ์ โควสุรัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
166	155	นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
167	157	นายธรรมนัส พรหมเผ่า	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
168	158	นายธรรมวิชญ์ โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
169	174	นายพรชัย ตระกูลวรานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
170	175	นายสมศักดิ์ คุณเงิน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
171	176	นายนัทธี . ถิ่นสาคู	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
172	181	นายนิพันธ์ ศิริธร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
173	195	นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
174	198	นายบุญสิงห์ วรินทร์รักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
175	202	นายปฐมพงศ์ สูญจันทร์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
176	206	นายประทวน สุทธิอำนวยเดช	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
177	211	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
178	217	นายปริญญา ฤกษ์หร่าย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
179	219	นายปัญญา จีนาคำ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
180	220	นางสาวปารีณา ไกรคุปต์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
181	225	นายไผ่ ลิกค์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
182	227	นายพงศ์กวิน จิงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
183	229	นายพยม พรหมเพชร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
184	231	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
185	235	นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
186	238	นางสาวพัชรินทร์ ชำศิริพงษ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
187	242	นางพิชชารัตน์ เลาหพงศ์ชนะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
188	247	นางสาวพิมพ์พร พรพฤฒิพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
189	259	นายไพบูลย์ นิติตะวัน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
190	261	นางสาวไพลิน เทียนสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
191	264	นางสาวภริม พูลเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
192	265	นายภาคภูมิ บูลย์ประมุข	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
193	267	นางสาวภาดาท์ วรกานนท์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
194	270	นายภิญโญ นิโรจน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
195	271	นายภูดิท อินสุวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
196	275	นายมณเฑียร สงฆ์ประชา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
197	284	นายมานัส อ่อนอ้าย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
198	288	พลตำรวจเอก ยงยุทธ เทพจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
199	289	นายยงยุทธ สุวรรณบุตร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
200	294	รองศาสตราจารย์รงค์ บุญสวยขวัญ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
201	295	นายรณเทพ อนุวัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
202	309	นางสาววทันยา วงษ์โอภาสี	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
203	317	นายวัชระ ยาวอหะซัน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
204	319	นายวัฒนา ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
205	322	นายวันชัย ปริญญาศิริ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
206	324	นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
207	327	นายวิเชียร ขวลิต	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
208	331	นายวิรัช รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
209	342	นายวีระกร คำประกอบ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
210	349	นายเพชรภูมิ อาภรณ์รัตน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
211	359	นายศาสตรา ศรีปาน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
212	362	นายศิริพงษ์ รัสมี	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
213	376	นายสมเกียรติ วอนเพียร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
214	382	พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
215	384	นายสมบัติ อำนาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
216	386	นายสมพงษ์ โสภณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
217	389	นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
218	390	นายสมศักดิ์ พันธ์เกษม	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
219	395	นายสรวุฒิ เนื่องจำนงค์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
220	402	นายสัญญา นิลสุพรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
221	403	นายสัณหพจน์ สุขศรีเมือง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
222	404	นายสันติ กีระนันทน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
223	405	นายสันติ พร้อมพัฒน์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
224	406	นายสัมพันธ์ มะยูโซ๊ะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
225	407	นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
226	411	นายสาธิต อุ่ยตระกูล	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
227	412	นายสายัณห์ ยุติธรรม	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
228	417	นายสิระ เจนจาคะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
229	423	นายสุชาติ อุสาหะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
230	426	นายสุทา ประทีป ณ ถลาง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
231	430	นายสุพล ฟองงาม	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
232	436	นายสุรชาติ ศรีบุศกร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
233	442	นายสุรศักดิ์ ชิงนวรรณ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
234	444	นายสุรศักดิ์ อนรรฆพันธ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
235	445	นายสุรสิทธิ์ นิธิวุฒิวรรักษ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
236	446	นายสุรสิทธิ์ วงศ์วิทยานันท์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
237	456	นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
238	457	นายอนันต์ ผลอำนวย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
239	460	นายอนุชา น้อยวงศ์	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
240	461	นายอนุชา นาคาศัย	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
241	476	นายอรรถกร ศิริลัทธยากร	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
242	477	ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดี	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
243	479	นายอัครวัฒน์ อัศวเหม	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
244	480	นายอัฏฐพล โพธิพิพิธ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
245	485	นายอาดิลัน อาลีอิสเฮาะ	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
246	491	นายวัฒนา สิทธิวัง	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
247	498	นายเอกราช ช่างเหลา	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
248	499	นายเอี่ยม ทองใจสด	พรรคพลังประชารัฐ	เห็นด้วย
249	188	นายนิโรธ สุนทรเลขา	พรรคพลังประชารัฐ	ไม่เห็นด้วย
250	118	นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ	พรรคพลังประชารัฐ	-
251	253	นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์	พรรคพลังประชารัฐ	-
252	401	นายสะถิระ เผือกประพันธุ์	พรรคพลังประชารัฐ	-
253	420	นายสุชาติ ชมกลิ่น	พรรคพลังประชารัฐ	-
254	421	นายสุชาติ ตันเจริญ	พรรคพลังประชารัฐ	-
255	448	นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ	พรรคพลังประชารัฐ	-
256	006	นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
257	008	นายกฤติเดช สันติวชิระกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
258	021	นายกิตติชัย เรืองสวัสดิ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
259	032	นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
260	033	นายเกื้อกูล ด่านชัยวิจิตร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
261	040	นายคงกฤษ ฉัตรมาลีรัตน์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
262	052	นายจักรกฤษณ์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
263	078	นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
264	079	นายฉลอง เทอดวีระพงศ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
265	082	นายชยุต ภุมมะกาญจนะ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
266	088	นายสวาป เผ่าประทาน	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
267	095	นายชาดา ไทยเศรษฐ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
268	104	นายโชติพิพัฒน์ เตชะโสภณมณี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
269	113	นายฐิตินันท์ แสงนาค	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
270	116	นายณัฏฐ์ชนน ศรีก่อเกื้อ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
271	132	นายไตรเทพ งามกมล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
272	136	พันเอกเศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
273	153	นายธนยศ ทิมสุวรรณ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
274	177	นายสุชาติ โชคชัยวัฒนากร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
275	197	นายบุญลือ ประเสริฐโสภา	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
276	200	นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
277	230	นายพรชัย อำนวยทรัพย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
278	246	นายพิบูลย์ รัชกิจประการ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
279	249	นายพิษณุ พลธี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
280	256	นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
281	263	นายภราดร ปริศนานันทกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
282	272	นายภูมิศิษฏ์ คงมี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
283	274	นายมณฑล โพธิ์คาย	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
284	280	นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
285	281	นายมานพ ศรีผึ้ง	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
286	291	นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
287	299	นายรังสิกร ทิมาตฤกะ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
288	303	นายรุ่งโรจน์ ทองศรี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
289	313	นายวรศิษฎ์ เลียงประสิทธิ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
290	330	นายวิรัช พันธุมะผล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
291	338	นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
292	341	นายมารุต มัสยวาณิช	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
293	353	นางสาวศรีนวล บุญลือ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
294	358	นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
295	364	นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
296	366	นายศุภชัย ใจสมุทร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
297	369	นางสาวศุภมาส อิศรภักดี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
298	373	นายสนอง เทพอักษรณรงค์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
299	379	นายสมเจตน์ ลิมปะพันธุ์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
300	385	นายสมบูรณ์ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
301	396	นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
302	399	นายสฤษฏ์พงษ์ เกี่ยวข้อง	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
303	400	นายสฤษดิ์ บุตรเนียร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
304	413	นายสำลี รักสุทธี	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
305	419	นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
306	443	นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
307	451	นายโสภณ ซารัมย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
308	455	นายอดิพงษ์ ฐิติพิทยา	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
309	459	นายอนาวิล รัตนสถาพร	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
310	471	นายอภิชา เลิศพชรกมล	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
311	482	นายอับดุลบาซิม อาบู	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
312	488	นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
313	489	นายอำนาจ วิลาวัลย์	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
314	494	นายเอกการ ซื่อทรงธรรม	พรรคภูมิใจไทย	เห็นด้วย
315	368	นายศุภชัย โพธิ์สุ	พรรคภูมิใจไทย	งดออกเสียง
316	463	นายอนุทิน ชาญวีรกูล	พรรคภูมิใจไทย	-
317	013	นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
318	038	นายขวัญเลิศ พานิชมาท	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
319	044	นายคารม พลพรกลาง	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
320	085	พันตำรวจตรี ชวลิต เลาหอุดมพันธ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
321	109	นางสาวญาณธิชา บัวเผื่อน	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
322	115	นางสาวณธีภัสร์ กุลเศรษฐสิทธิ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
323	122	นายณัฐพล สืบศักดิ์วงศ์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
324	124	นายณัฐวุฒิ บัวประทุม	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
325	140	นายทองแดง เบ็ญจะปัก	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
326	148	นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
327	166	นายธีรัจชัย พันธุมาศ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
328	199	นางสาวเบญจา แสงจันทร์	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
329	201	นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
330	312	นางสาววรรณวิภา ไม้สน	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
331	329	นายวินท์ สุธีรชัย	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
332	333	นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
333	361	นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
334	425	นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
335	428	นายสุเทพ อู่อ้น	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
336	431	พลตำรวจตรีสุพิศาล ภักดีนฤนาถ	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
337	475	นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล	พรรคก้าวไกล	เห็นด้วย
338	048	นายจรัส คุ้มไข่น้ำ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
339	119	นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
340	120	นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
341	139	นายทศพร ทองศิริ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
342	160	นายธัญวัจน์ กมลวงศ์วัฒน์	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
343	180	นายนิติพล ผิวเหมาะ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
344	215	นายประเสริฐพงษ์ ศรนุวัตร์	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
345	216	นายปริญญา ช่วยเกตุ คีรีรัตน์	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
346	241	นายพิจารณ์ เชาวพัฒนวงศ์	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
347	250	นายพีรเดช คำสมุทร	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
348	374	นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
349	381	นายสมชาย ฝั่งชลจิตร	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
350	497	นายเอกภพ เพียรพิเศษ	พรรคก้าวไกล	ไม่เห็นด้วย
351	045	นายคำพอง เทพาคำ	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
352	138	นายทวีศักดิ์ ทักษิณ	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
353	326	นายวาโย อัศวรุ่งเรือง	พรรคก้าวไกล	งดออกเสียง
354	030	นายเกษมสันต์ มีทิพย์	พรรคก้าวไกล	-
355	065	นายจิรวัฒน์ อรัณยกานนท์	พรรคก้าวไกล	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
356	066	นายจิรัฏฐ์ ทองสุวรรณ์	พรรคก้าวไกล	-
357	156	นายมานพ คีรีภูวดล	พรรคก้าวไกล	-
358	203	นายปดิพัทธ์ สันติภาดา	พรรคก้าวไกล	-
359	245	นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์	พรรคก้าวไกล	-
360	300	นายรังสิมันต์ โรม	พรรคก้าวไกล	-
361	310	นายวรภพ วิริยะโรจน์	พรรคก้าวไกล	-
362	311	นางสาววรรณวรี ตะล่อมสิน	พรรคก้าวไกล	-
363	347	นายวุฒินันท์ บุญชู	พรรคก้าวไกล	-
364	357	นายศักดินัย นุ่มหนู	พรรคก้าวไกล	-
365	375	นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์	พรรคก้าวไกล	-
366	437	นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	พรรคก้าวไกล	-
367	440	รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ	พรรคก้าวไกล	-
368	452	นายองค์การ ชัยบุตร	พรรคก้าวไกล	-
369	473	นายอภิชาติ ศิริสุนทร	พรรคก้าวไกล	-
370	002	ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
371	014	นางกันตวรรณ ตันเถียร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
372	016	นายพิสิฐ ลี้อาธรรม	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
373	031	นายเกียรติ สิทธีอมร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
374	071	นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
375	097	นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
376	098	นายชุมพล จุลใส	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
377	147	นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
378	161	นายธารา ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
379	162	นายธีรภัทร พริ้งศุลกะ	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
380	173	นายนริศ ชำนุรักษ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
381	189	นางสาวแนน บุณย์ธิดา สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
382	191	นายบัญญัติ บรรทัดฐาน	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
383	204	นายประกอบ รัตนพันธ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
384	209	นายประมวล พงศ์ถาวราเดช	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
385	228	นายพนิต วิกิตเศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
386	248	นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
387	251	นางสาวพิมพ์รพี พันธุ์วิชาติกุล	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
388	268	นายภานุ ศรีบุศยกาญจน์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
389	277	นายมนตรี ปาน้อยนนท์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
390	301	นางสาวรังสิมา รอดรัศมี	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
391	334	นายวิวรรธน์ นิลวัชรมณี	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
392	348	นายวุฒิพงษ์ นามบุตร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
393	363	นางศิริวรรณ ปราศจากศัตรู	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
394	380	นายสมชาติ ประดิษฐพร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
395	398	นายสราวุธ อ่อนละมัย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
396	409	นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
397	415	พันโทสินธพ แก้วพิจิตร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
398	416	นายสินิตย์ เลิศไกร	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
399	453	นายองอาจ คล้ามไพบูลย์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
400	474	นายสุทัศน์ เงินหมื่น	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
401	478	นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
402	492	นายอิสสระ สมชัย	พรรคประชาธิปัตย์	เห็นด้วย
403	061	นางสาวจิตภัสร์ ตั๊น กฤดากร	พรรคประชาธิปัตย์	-
404	073	นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์	พรรคประชาธิปัตย์	-
405	084	นายชวน หลีกภัย	พรรคประชาธิปัตย์	-
406	089	นายชัยชนะ เดชเดโช	พรรคประชาธิปัตย์	-
407	093	นายชัยวุฒิ บรรณวัฒน์	พรรคประชาธิปัตย์	-
408	129	นายเดชอิศม์ ขาวทอง	พรรคประชาธิปัตย์	-
409	134	นายถาวร เสนเนียม	พรรคประชาธิปัตย์	-
410	190	นายบัญญัติ เจตนจันทร์	พรรคประชาธิปัตย์	-
411	308	นางสาววชิราภรณ์ กาญจนะ	พรรคประชาธิปัตย์	-
412	343	นายวีระชัย วีระเมธีกุล	พรรคประชาธิปัตย์	-
413	355	นางศรีสมร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์	พรรคประชาธิปัตย์	-
414	408	นายสาคร เกี่ยวข้อง	พรรคประชาธิปัตย์	-
415	410	นายสาธิต ปิตุเตชะ	พรรคประชาธิปัตย์	-
416	424	นางสาวสุณัฐชา โล่สถาพรพิพิธ	พรรคประชาธิปัตย์	-
417	447	พลตำรวจตรีสุรินทร์ ปาลาเร่	พรรคประชาธิปัตย์	-
418	470	นายอภิชัย เตชะอุบล	พรรคประชาธิปัตย์	-
419	481	นายอันวาร์ สาและ	พรรคประชาธิปัตย์	-
420	484	นายอัศวิน วิภูศิริ	พรรคประชาธิปัตย์	-
421	072	นายเผดิมชัย สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
422	074	นายจุลพันธ์ โนนศรีชัย	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
423	165	นายธีระ วงศ์สมุทร	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
424	170	นายนพดล มาตรศรี	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
425	178	นายนิกร จำนง	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
426	240	นายพาณุวัฒณ์ สะสมทรัพย์	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
427	449	นายเสมอกัน เที่ยงธรรม	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
428	465	นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	พรรคชาติไทยพัฒนา	เห็นด้วย
429	125	นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
430	207	นายประภัตร โพธสุธน	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
431	315	นายวราวุธ ศิลปอาชา	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
432	394	นายสรชัด สุจิตต์	พรรคชาติไทยพัฒนา	-
433	318	นายวัชรา ณ วังขนาย	พรรคเสรีรวมไทย	เห็นด้วย
434	336	พลตำรวจโทวิศณุ ม่วงแพรสี	พรรคเสรีรวมไทย	เห็นด้วย
435	152	นางสาวธนภร โสมทองแดง	พรรคเสรีรวมไทย	-
436	172	นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	พรรคเสรีรวมไทย	-
437	210	นายประสงค์ บูรณ์พงศ์	พรรคเสรีรวมไทย	-
438	254	นายเพชร เอกกำลังกุล	พรรคเสรีรวมไทย	-
439	304	นายเรวัต วิศรุตเวช	พรรคเสรีรวมไทย	-
440	332	นายวิรัตน์ วรศสิริน	พรรคเสรีรวมไทย	-
441	450	พลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียเวส	พรรคเสรีรวมไทย	-
442	490	นายอำไพ กองมณี	พรรคเสรีรวมไทย	-
443	003	นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ	พรรคประชาชาติ	เห็นด้วย
444	325	พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง	พรรคประชาชาติ	เห็นด้วย
445	026	นายกูเฮง ยาวอหะซัน	พรรคประชาชาติ	-
446	108	นายซูการ์โน มะทา	พรรคประชาชาติ	-
447	388	นายสมมุติ เบ็ญจลักษณ์	พรรคประชาชาติ	-
448	464	นายอนุมัติ ซูสารอ	พรรคประชาชาติ	-
449	483	นายอับดุลอายี สาแม็ง	พรรคประชาชาติ	-
450	269	นายภาสกร เงินเจริญกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
451	279	นายมนูญ สิวาภิรมย์รัตน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
452	285	นางมารศรี ขจรเรืองโรจน์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
453	432	นายสุภดิช อากาศฤกษ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	เห็นด้วย
454	183	นายนิยม วิวรรธนดิฐกุล	พรรคเศรษฐกิจใหม่	-

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
455	286	นายมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ์	พรรคเศรษฐกิจใหม่	-
456	011	นางสาวกวินนาถ ตาคีย์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	เห็นด้วย
457	034	ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	เห็นด้วย
458	059	นายจารึก ศรีอ่อน	พรรคพลังท้องถิ่นไท	เห็นด้วย
459	087	นายชัชวาลล์ คงอุดม	พรรคพลังท้องถิ่นไท	เห็นด้วย
460	169	นายนพดล แก้วสุพัฒน์	พรรคพลังท้องถิ่นไท	เห็นด้วย
461	257	นายเพชรวรรต วัฒนพงศศิริกุล	พรรคเพื่อชาติ	เห็นด้วย
462	223	นางสาวปิยะรัฐชย์ ติยะไพรัช	พรรคเพื่อชาติ	-
463	306	นางลินดา เชิดชัย	พรรคเพื่อชาติ	-
464	371	นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์	พรรคเพื่อชาติ	-
465	487	นายอารี ไกรนรา	พรรคเพื่อชาติ	-
466	039	นายเขตรัฐ เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
467	057	นางสาวจุฑาทัตต เหล่าธรรมทัศน์	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
468	255	นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
469	429	นายสุพล จุลใส	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
470	469	นางสาวอนุสรี ทับสุวรรณ	พรรครวมพลังประชาชาติไทย	เห็นด้วย
471	126	นายดล เหตระกูล	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
472	146	นายเทวัญ ลิปตพัลลภ	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
473	316	นายวัชรพล โตมรศักดิ์	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
474	392	นายสมัคร ป้องวงษ์	พรรคชาติพัฒนา	เห็นด้วย
475	290	นายยรรยงก์ ถนอมพิชัยธำรง	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	เห็นด้วย
476	128	นายดำรงค์ พิเดช	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย	-
477	218	นายปรีดา บุญเพลิง	พรรคครูไทยเพื่อประชาชน	เห็นด้วย
478	273	นายมงคลกิตติ์ สุขสินธารานนท์	พรรคไทยศรีวิไลย์	-
479	004	นายพีระวิทย์ เรื่องลือดลภาค	พรรคไทรักธรรม	-
480	244	นายพิเชษฐ สถิรขวาล	พรรคประชาธรรมไทย	เห็นด้วย
481	438	นายสุรทิน พิจารณ์	พรรคประชาธิปไตยใหม่	เห็นด้วย
482	377	นางนันทนา สงฆ์ประชา	พรรคประชาภิวัฒน์	เห็นด้วย
483	041	นายคฑาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	พรรคพรรคไทยรักไทย	เห็นด้วย
484	365	นางสาวศิลัมพา เลิศนุวัฒน์	พรรคพลเมืองไทย	เห็นด้วย
485	135	พลตรี ทรงกลด ทิพย์รัตน์	พรรคพลังชาติไทย	-
486	296	นายระวี มาศฉมาดล	พรรคพลังธรรมใหม่	เห็นด้วย

ลำดับที่	เลขที่บัตร	ชื่อ-สกุล	ชื่อสังกัด	ผลการลงคะแนน
487	179	นายนิคม บุญวิเศษ	พรรคพลังประชารัฐ	-

เครื่องหมาย - (ยัติภังค์) หมายถึง ผู้ไม่ลงมติ/ผู้ลาประชุม/ผู้ขาดการประชุม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม

นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง
นายศุภชัย โพธิ์สุ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

นายศุภชัย โพธิ์สุ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง) : เป็นอันว่ามติที่ประชุมเห็นด้วยกับกรรมาธิการที่ขอสงวนความเห็นนะครับ ต้องขอขอบคุณคณะกรรมาธิการทุกท่าน ขอขอบคุณครับ

ท่านสมาชิกครับ ต่อไปเป็นระเบียบวาระที่ ๔.๖ รายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

รายงาน
ของ
คณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ
สำนักกรรมาธิการ 1
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงาน
ของ
คณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ
สำนักกรรมาธิการ 1
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

(สำเนา)

ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๒/๕๔๐๔

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อศึกษา ตรวจสอบและหาแนวทางแก้ไขปัญหาลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาสอบสวนปัญหาระบบการตรวจสอบการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการปรับลดดอกเบี้ย และวิธีการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นายสฤษดิ์ บุตรเนียร เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาสอบสวนปัญหาการคิดดอกเบี้ยกับลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษากรณีการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นายสรชัด สุจิตต์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาของผู้ได้รับผลกระทบจากการกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยขอให้งดเบี้ยปรับ และพักการชำระหนี้ 5 ปี (นายรุ่งโรจน์ ทองศรี เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) พร้อมกับหาแนวทางในการปรับปรุงระบบ และเงื่อนไขการชำระหนี้ที่มีประสิทธิภาพ (นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด (นายประกอบ รัตนพันธ์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการเยียวยาช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และนโยบายส่งเสริมการดำเนินการชำระคืนหนี้ของลูกหนี้ (นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ เป็นผู้เสนอ) และญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาการเยียวยาและช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์ เป็นผู้เสนอ) และลงมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง

/เพื่อพิจารณา

เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๙ นั้น ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน
๒. นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ
๓. นายกิติศักดิ์ พ้นภัย
๔. นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม
๕. นายเกษม อุประ
๖. นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์
๗. ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม
๘. นายจักรกฤษณ์ ทองศรี
๙. นายจักรพันธ์ พรนิมิต
๑๐. นางสาวจิราพร สินธุไพร
๑๑. นายจีรเดช ศรีวิราช
๑๒. นายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์
๑๓. นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ
๑๔. นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์
๑๕. นายณัฐพงษ์ พานิชศิริ
๑๖. นางทัศนียา รัตนเศรษฐ
๑๗. นายธนกร ไชยกุล
๑๘. นายนัทธี ถิ่นสาคู
๑๙. นางสาวนุชนภา รื่นอบเชย
๒๐. นายบุญฐิณ ประทุมลี
๒๑. นายปดิพัทธ์ สันติภาดา
๒๒. นายประกอบ รัตนพันธ์
๒๓. นายประเสริฐ บุญเรือง
๒๔. นายพจน์ เจริญสันเทียะ
๒๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข
๒๖. นายพะโยม ชิณวงศ์
๒๗. นายพิทักษ์ สันติวงษ์สกุล
๒๘. นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ
๒๙. นายภพ เอครพานิช
๓๐. นางภัทรพร วรทรัพย์
๓๑. นายภาคภูมิ แสงกนกกุล
๓๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยอดพล เทพสิทธา
๓๓. นายรังสรรค์ มณีรัตน์
๓๔. นายวรัชญ์ เพชรร่วง
๓๕. นายศันสนะ สุริยะโยธิน
๓๖. นายศิริพงษ์ รัสมี
๓๗. นางสมหญิง บัวบุตร
๓๘. ว่าที่พันตรี สรชาติ วิชย สุวรรณพรหม
๓๙. นายสรสินธุ ไตรจักรภพ
๔๐. นายสฤษดิ์ บุตรเนียร
๔๑. ศาสตราจารย์สัมพันธ์ ฤทธิเดช
๔๒. นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา
๔๓. นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา
๔๔. นายสุริยันต์ สุริยะโชติกุล
๔๕. นายสุรสาล ผาสุข
๔๖. นายเสน่ห์ ขาวโต
๔๗. นายอนุชา บูรพชัยศรี
๔๘. นายอำนวย ยุติธรรม
๔๙. นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ

อนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ นายประเสริฐ บุญเรือง ได้พ้นจากตำแหน่งกรรมาธิการวิสามัญ เพราะลาออก และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นางอนุรักษ์ บุญศล เป็นกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา แทนตำแหน่งที่ว่าง

/บัดนี้ คณะกรรมาธิการ

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาญัตติดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ลงชื่อ ชินวรณ์ บุณยเกียรติ

(นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ)
ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

สำนักกรรมาธิการ ๑
กลุ่มงานคณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๖๑๒๑
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ debt25.2562@gmail.com

สำเนาถูกต้อง

(นางอารยะหญิง จอมพลาพล)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๑

นางสาวบัณฑิยา ร่มรื่น/ร่าง
นางสาวพินพงษ์ สมัครเขตการณ์/พิมพ์
นางสาวกิตติยา คำห่อ/พิมพ์
นางสาวปรีญานุช เสือนาค/ตรวจ

ตรวจทาน
ครั้งที่ ๑ นางสาวบัณฑิยา ร่มรื่น
ครั้งที่ ๒ นางสาวพิสมัย แนบสนิท
ครั้งที่ ๓ นางสาวนัสภัสสร อู่ทอง
ครั้งที่ ๔ นายพงศกร คเชนทรพรรค

รายนามคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร

นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ
ประธานคณะกรรมาธิการ

นางทัศนียา รัตนเศรษฐ
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง

ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สอง

นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สาม

นายสฤษดิ์ บุตรเนียร
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สี่

นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่ห้า

ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายรังสรรค์ มณีรัตน์
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายเกษม อุประ
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายณัฐพงษ์ พานิชศิริ
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

รายนามคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร

นายอนุชา บูรพชัยศรี
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยอดพล เทพสิทธา
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายพะโยม ชิณวงศ์
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายประกอบ รัตนพันธ์
โฆษกคณะกรรมาธิการ

นายศิริพงษ์ รัสมี
โฆษกคณะกรรมาธิการ

นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ
โฆษกคณะกรรมาธิการ

นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา
โฆษกคณะกรรมาธิการ

นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ
กรรมาธิการ

นายกิติศักดิ์ พ้นภัย
กรรมาธิการ

นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์
กรรมาธิการ

นายจักรกฤษณ์ ทองศรี
กรรมาธิการ

รายนามคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร

นายจักรพันธ์ พรนิมิตร
กรรมาธิการ

นางสาวจิราพร สินธุไพร
กรรมาธิการ

นายธนกร ไชยกุล
กรรมาธิการ

นายนัทธี ถิ่นสาคู
กรรมาธิการ

นางสาวนุชนภา รื่นอบเชย
กรรมาธิการ

นายบุญฐิน ประทุมลี
กรรมาธิการ

นายปดิพัทธ์ สันติภาดา
กรรมาธิการ

นายพิทักษ์ สันติวงษ์สกุล
กรรมาธิการ

นายภพ เอครพานิช
กรรมาธิการ

นางภัทรพร วรทรัพย์
กรรมาธิการ

นายวรัชญ์ เพชรร่วง
กรรมาธิการ

นายศันสนะ สุริยะโยธิน
กรรมาธิการ

รายนามคณะกรรมาธิการวิสามัญ

พิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร

ว่าที่พันตรี สรชาติ วิชย สุวรรณพรหม
กรรมาธิการ

นายสรสินธุ ไตรจักรภพ
กรรมาธิการ

ศาสตราจารย์สัมพันธ์ ฤทธิเดช
กรรมาธิการ

นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา
กรรมาธิการ

นายสุริยันต์ สุริยะโชติกุล
กรรมาธิการ

นายสุรสาล ผาสุข
กรรมาธิการ

นายเสน่ห์ ขาวโต
กรรมาธิการ

นายอำนวย ยุติธรรม
กรรมาธิการ

นางอนุรักษ์ บุญศล
กรรมาธิการ

รายนามคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข
เลขานุการคณะกรรมาธิการ

นายพจน์ เจริญสันเทียะ
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ

นายภาคภูมิ แสงกนกกุล
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ

นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ

นางสมหญิง บัวบุตร
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ

นายจีรเดช ศรีวิราช
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ

ปาฐกถาพิเศษ
โดย
นายชวน หลีกภัย
ประธานสภาผู้แทนราษฎร
ในพิธีเปิดการสัมมนาเรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
จัดโดย
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
วันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ท่านประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ ท่านกรรมาธิการ ท่านวิทยากร ท่านผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และท่านผู้มีเกียรติที่เข้าร่วมสัมมนาทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาเรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ในวันนี้

การจัดสัมมนาของคณะกรรมาธิการวิสามัญเรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” เป็นหัวข้อเรื่องที่ผมติดตามมาตลอด และรับทราบมาแต่ต้นจากการรับฟังการอภิปรายของท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการอภิปรายญัตติขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของกองทุน และแก้ไขปัญหาอุปสรรคเพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งในการรับฟังการอภิปรายของท่านสมาชิกมีประเด็นที่น่าเป็นห่วงในกรณีที่มีการเสนอให้นักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินไม่ต้องชำระเงินคืนกองทุน เนื่องจากเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุนตามมติคณะรัฐมนตรีในสมัยรัฐบาลที่ผมเป็นนายกรัฐมนตรี มีเจตนารมณ์สำคัญให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นกองทุนหมุนเวียนที่ส่งต่อโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้มีโอกาสเรียนหนังสือ โดยรัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้กระทรวงการคลังดำเนินการในลักษณะเงินทุนหมุนเวียน กล่าวคือ เมื่อมีการกู้ยืมก็ต้องมีการชำระคืนต่อไป ดังนั้น การเสนอให้นักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินและสำเร็จการศึกษาแล้ว ไม่ต้องชำระเงินคืนกองทุนจึงอาจส่งผลกระทบทำให้กองทุนขาดเงินทุนหมุนเวียนให้นักเรียน นักศึกษา รุ่นต่อไปกู้ยืม ประกอบกับกองทุนก็มีภาระค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการจำนวนมาก การไม่ได้รับชำระเงินคืนจะทำให้กองทุนไม่สามารถดำรงอยู่ได้และต้องพึ่งพาการจัดสรรเงินงบประมาณจากภาครัฐในการดำเนินงาน

ทั้งนี้ จากการรับฟังข้อมูลจากท่านประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญที่กล่าวว่า ปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ให้โอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ไปแล้วจำนวนกว่า 5 ล้านราย คิดเป็นเงินให้กู้ยืมกว่า 6 แสนล้านบาท ผลการดำเนินงานของกองทุนที่ก้าวหน้าขึ้นอย่างต่อเนื่องนี้ ต้องขอขอบคุณรัฐบาลทุกสมัยที่เห็นความสำคัญของการให้โอกาสทางการศึกษา และไม่ยกเลิกกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทั้งยังสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุน กระทั่งได้มีการตราพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 และ พ.ศ. 2560 ขึ้นใช้บังคับตามลำดับเพื่อให้การดำเนินงานของกองทุน

มีประสิทธิภาพและสามารถเป็นกองทุนหมุนเวียนได้โดยสมบูรณ์ โดยรัฐบาลไม่ต้องจัดสรรเงินงบประมาณให้แก่กองทุนนับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2561 เป็นต้นมา

ความสำเร็จดังกล่าวของกองทุนมีจุดเริ่มต้นมาจากเรื่องของ “โอกาส” โดยเราต่างสามารถประสบความสำเร็จได้หากมี “โอกาส” ซึ่งจากประสบการณ์ของผมในวัยเด็ก ครอบครัวผมมีรายได้ไม่มาก พ่อเป็นครู เป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย เงินเดือนไม่มาก แม่เป็นชาวสวนยาง และเป็นแม่ค้าขายของในตลาดไม่มีโอกาสเรียนหนังสือ แต่ครอบครัวผมรู้ว่า “การศึกษา” สำคัญ ผมจึงได้เรียนหนังสือ โดยระหว่างเรียนต้องขออาศัยอยู่ที่วัด เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย การเข้ามาเรียนที่กรุงเทพสำหรับเด็กต่างจังหวัดในสมัยนั้น เปรียบเสมือนเด็กกรุงเทพไปเรียนเมืองนอก ซึ่งมีภาระค่าใช้จ่ายสูงมาก และถือว่าเราโชคดีที่ประเทศไทยของเรามีศาสนา เราจึงมีที่พึ่ง และเมื่อถึงวันที่ประสบความสำเร็จ ก็มีความคิดว่า จะทำอย่างไรเพื่อให้คนอื่น ๆ มีโอกาสเหมือนอย่างเรา โดยเฉพาะหากเป็นผู้หญิงที่ฐานะยากจนไม่สามารถอาศัยอยู่ที่วัดได้ โอกาสที่จะได้ศึกษาเล่าเรียนก็จะยิ่งลดน้อยลง ความคิดในขณะนั้นคือ จะทำอย่างไรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เราเคยประสบมา และการมีโรงเรียนมีมหาวิทยาลัยก็จะไม่เกิดประโยชน์อันใดหากคนไม่มีเงินเพื่อเข้าถึงโอกาสทางการศึกษานั้น การศึกษาการดำเนินงานโครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงถูกคิดขึ้น และใช้เวลาเตรียมการเป็นปีจนกระทั่งสามารถผลักดันผ่านมติคณะรัฐมนตรีเมื่อปี พ.ศ. 2538 และได้เริ่มดำเนินการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามาจนถึงปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม จริงอยู่แม้ “เงิน” จะสำคัญ แต่ก็ไม่สำคัญเท่า “ความรับผิดชอบ” เพราะนี่คือหัวใจของการสร้างคุณภาพคนเพื่อพัฒนาประเทศชาติ แม้จะจบปริญญาเอกแต่หากขาดความรับผิดชอบไม่ชำระเงินคืนนั่นถือเป็นความสูญเปล่าโดยสิ้นเชิง ดังนั้น คนที่กู้ยืมเงินกองทุนจึงต้องชำระเงินคืน โดยเฉพาะคนที่มีความพร้อม แต่สำหรับคนที่ไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้ ต้องหาทางช่วยเหลือต่อไป ซึ่งคณะกรรมาธิการชุดนี้คงมีการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ จะขอฝากถึงอาจารย์ทุกท่านให้ช่วยปลูกฝัง และถ่ายทอดเรื่องความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์สุจริต ให้แก่นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญ และต้องสร้างให้เกิดความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบนี้ให้ได้ ผมในฐานะประธานรัฐสภา ซึ่งเป็นประธานสภาสถาบันพระปกเกล้าโดยตำแหน่ง ก็ได้ให้แนวทางแก่การรับบุคคลเข้าศึกษาในหลักสูตรของสถาบันพระปกเกล้าโดยต้องมีการสอบถามว่า บุคคลดังกล่าวเป็นผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาหรือไม่ หากเป็นผู้กู้ยืมเงินได้ชำระเงินคืนหรือไม่ หากไม่ชำระเงินคืนก็จะไม่รับบุคคลดังกล่าวเข้าศึกษาในหลักสูตรของสถาบัน จึงขอเน้นย้ำในเรื่องความรับผิดชอบ และขอเรียนว่าผู้ที่มีโอกาสมีทางเลือก 2 ทาง คือ

1. จะใช้โอกาสนั้นแสวงหาความสุขให้แก่ตนเอง หรือ
2. จะใช้โอกาสนั้นเพื่อส่งต่อโอกาสไปสู่ส่วนอื่น ๆ ของสังคมต่อไป

ผมหวังว่า ผลการศึกษาของคณะกรรมาธิการวิสามัญชุดนี้จะทำให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีความเข้มแข็งขึ้น เป็นกองทุนหมุนเวียนต่อไปได้ และสำคัญที่สุดคือ ทุกคนที่ได้รับโอกาสจะเป็นคนที่มีคุณภาพของบ้านเมืองอย่างแท้จริง

โอกาสนี้ ผมขอขอบคุณท่านประธานคณะกรรมาธิการ ท่านกรรมาธิการ ท่านรองอธิการบดี รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ท่านผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ นักเรียน นักศึกษา และผู้เข้ารับการสัมมนาทุกท่านที่ได้จัดโครงการสัมมนาและเข้าร่วมการสัมมนาในวันนี้ และขออำนวยพรให้การสัมมนาบรรลุวัตถุประสงค์ทุกประการ

คำนำ

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2538 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2539 โดยเริ่มดำเนินการกองทุนในลักษณะเงินทุนหมุนเวียน และมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กู้ยืมเงินแก่นักเรียน หรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้กองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลัก ซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ และนักเรียนหรือนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ

ปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีผู้กู้ยืมเงินรวมทั้งสิ้น 5.77 ล้านราย เป็นเงินให้กู้ยืมประมาณ 6.22 แสนล้านบาท และสามารถให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาโดยรัฐไม่ต้องอุดหนุนงบประมาณแผ่นดินตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา แต่ทั้งนี้กองทุนยังคงประสบปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ในอัตราที่สูงถึงกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ เป็นเหตุให้กองทุนต้องใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับชำระหนี้เอาแก่ลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน ซึ่งในจำนวนลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ดังกล่าวประกอบไปด้วยผู้ที่มิได้จงใจผิดนัดชำระหนี้ และผู้ที่ขาดวินัยทางการเงิน ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้รับทราบปัญหาความเดือดร้อนจากการถูกฟ้องร้องดำเนินคดีของลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน รวมถึงปัญหาความเดือดร้อนของนักเรียน นักศึกษา และปัญหาอุปสรรคของสถานศึกษา จากการดำเนินงานของกองทุนในด้านต่าง ๆ

สภาผู้แทนราษฎรจึงได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาขึ้น เพื่อพิจารณาศึกษา และหาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้มีความเหมาะสม เป็นธรรม และเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อนักเรียน นักศึกษา ลูกหนี้และผู้ค้ำประกันหนี้ของกองทุน โดยไม่บั่นทอนหลักการมีวินัยทางการเงินและความรับผิดชอบต่อสังคมที่ทุกคนพึงมี รวมถึงหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนให้สามารถรักษาเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุน กล่าวคือ การให้โอกาสทางการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เพื่อให้ประเทศชาติมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพมีงานทำ มีรายได้ และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี และให้กองทุนสามารถดำรงอยู่ได้เพื่อเป็นหลักประกันของบุคคลในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอหน้าและเท่าเทียมกัน

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาศึกษาตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย โดยปรากฏผลการพิจารณาศึกษา และมีข้อสังเกตเพื่อเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามรายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญฉบับนี้ คณะกรรมาธิการจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการพิจารณาศึกษาและข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการจะเป็นประโยชน์ต่อสภาผู้แทนราษฎรในการเสนอแนะแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน นักเรียน นักศึกษา และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

(นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ)
ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ

สารบัญ

หน้า

รายนามคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ปาฐกถาพิเศษ โดย นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร ..... ก

คำนำ ..... ข

สารบัญ ค-1

สารบัญภาพ ..... ง

สารบัญตาราง จ-1

บทสรุปผู้บริหาร ฉ-1

รายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 1

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมา สภาพปัญหา และความสำคัญของปัญหา 7
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา 10
1.3 วิธีการพิจารณาศึกษา 11
1.4 หน่วยงาน เอกสาร และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 12
1.5 ระยะเวลาในการพิจารณาศึกษา 13
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 14

บทที่ 2 ผลการรวบรวมข้อมูลจากการพิจารณาศึกษา

2.1 ข้อมูลประกอบการพิจารณาศึกษา 15
2.2 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 58
2.3 การศึกษาการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของต่างประเทศ 66
2.4 สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา 72

บทที่ 3 ผลการพิจารณาศึกษา

3.1 ภาพรวมของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 85
3.2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 89

3.3 แนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
ในกรณีเร่งด่วน 93
3.4 แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
จากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) 101
3.5 แนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต 103
3.6 แนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างในการบริหาร
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 117

ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 119

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก คำสั่งแต่งตั้ง
ภาคผนวก ข ญัตติ
ภาคผนวก ค เอกสารที่เกี่ยวข้อง
ภาคผนวก ง พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560
ภาคผนวก จ ประมวลภาพการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญ
ภาคผนวก ฉ รายนามฝ่ายเลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงภาพรวมผู้กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 20
ภาพที่ 2 แผนภาพแสดงสถานะผู้กู้ยืมเงินกองทุน 20
ภาพที่ 3 แผนภาพแสดงผู้กู้ยืมเงินแบ่งตามภูมิภาค 21
ภาพที่ 4 แผนภาพแสดงสถิติผู้กู้ยืมระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาต่าง ๆ 22
ภาพที่ 5 แผนภาพแสดงสถิติผู้ค้ำประกันของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 23
ภาพที่ 6 แผนภาพแสดงสถิติจำนวนผู้ค้ำประกัน 23
ภาพที่ 7 แผนภาพแสดงการเดินทางของบัญชีลูกหนี้ 25
ภาพที่ 8 แผนภาพแสดงผลการรับชำระหนี้สะสมผ่านองค์กรนายจ้าง
ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2563 มียอดรวมรับชำระหนี้สะสม 4,558.02 ล้านบาท 32
ภาพที่ 9 แผนภาพแสดงจำนวนหน่วยงานที่แจ้งหักเงินเดือนสะสม ปีงบประมาณ 2563 34
ภาพที่ 10 แผนภาพเปรียบเทียบเงินงบประมาณแผ่นดิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ถึงปี พ.ศ. 2565 37
ภาพที่ 11 แผนภาพแสดงผลการชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ถึง ปี พ.ศ. 2562 38
ภาพที่ 12 แผนภาพแสดงจำนวนผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้ 87
ภาพที่ 13 แผนภาพแสดงหลักเกณฑ์การปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ รีไฟแนนซ์ 97
ภาพที่ 14 แผนภาพแสดงลำดับการลดหนี้ในสัญญาการปรับโครงสร้างหนี้/แปลงหนี้ใหม่/รีไฟแนนซ์ 98
ภาพที่ 15 แผนภาพแสดงการเชื่อมโยงระหว่างระบบบริหารหนี้ (DMS) และหน่วยงานภายนอก 115

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 รายชื่อหน่วยงานที่ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 27

ตารางที่ 2 ผลการหักเงินเดือนปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 33

ตารางที่ 3 ภาพรวมผู้กู้ยืมเงินแยกตามข้อมูลของบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและสังกัดองค์กรนายจ้าง 35

ตารางที่ 4 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีและบังคับคดีกับผู้กู้ยืมเงิน 36

ตารางที่ 5 ภาพรวมผลการรับชำระหนี้จากมาตรการช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงิน
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 ถึงปี พ.ศ. 2562 (ข้อมูลสิ้นสุด ณ วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2563) 36

ตารางที่ 6 ภาพรวมผลการรับชำระหนี้ปิดบัญชีก่อนกำหนดได้รับส่วนลดเงินต้นในอัตราร้อยละ 3 37

ตารางที่ 7 ประมาณการวงเงินงบประมาณให้กู้ยืมในปัจจุบัน
กับการขึ้นค่าครองชีพตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป 53

ตารางที่ 8 กรอบวงเงินสำหรับการให้กู้ยืมเงินประจำปีการศึกษา 2563 55

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 59

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบองค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุน 60

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
พ.ศ. 2541 และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 61

ตารางที่ 12 ภาพรวมของผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างการศึกษา ระหว่างปลอดหนี้ การผ่อนชำระหนี้
และเมื่อมีการผิดนัดชำระหนี้ 86

ตารางที่ 13 อัตราการผ่อนชำระรายเดือนสำหรับการแปลงหนี้ใหม่ 94

ตารางที่ 14 มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินที่ถูกดำเนินคดีและอยู่ระหว่างการชำระหนี้
ตามคำพิพากษา ซึ่งถูกฟ้องร้องดำเนินคดีก่อนปี 2562 และไม่ได้รับประโยชน์
จากมาตรการลดอัตราเบี้ยปรับให้เหลืออัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี
ตามข้อเสนอของคณะกรรมาธิการวิสามัญ 96

ตารางที่ 15 ประมาณการรับชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
ในปี พ.ศ. 2563 ถึง ปี พ.ศ. 2565 ก่อนปรับโครงสร้างหนี้ และ/หรือการแปลงหนี้ใหม่
และ/หรือรีไฟแนนซ์ 99

ตารางที่ 16 ประมาณการรับชำระหนี้ในปี พ.ศ. 2563 ถึง ปี พ.ศ. 2565
กรณีขยายเวลารับชำระหนี้ออกไปอีก 1.5 เท่า 99

ตารางที่ 17 ประมาณการรับชำระหนี้ในปี 2563 - 2565 กรณีขยายเวลารับชำระหนี้ออกไปอีก 2 เท่า....99

ตารางที่ 18 มาตรการการให้ความช่วยเหลือของกองทุนจากผลกระทบ
ของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19).....102

ตารางที่ 19 มาตรการการให้ความช่วยเหลือตามข้อเสนอของคณะกรรมาธิการจากผลกระทบ
ของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19).....102

ตารางที่ 20 ภาพรวมการเปรียบเทียบรูปแบบการให้บริการเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของต่างประเทศ....104

บทสรุปผู้บริหาร

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาศึกษาเพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้มีความเหมาะสม เป็นธรรม และเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งต่อนักเรียน นักศึกษา ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันหนี้ของกองทุน รวมถึงหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนให้สามารถรักษาเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุน และให้กองทุนสามารถดำรงอยู่ได้ เพื่อเป็นหลักประกันของบุคคลในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอหน้าและเท่าเทียมกัน ตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย โดยได้กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญ เพื่อให้การพิจารณาศึกษามีความชัดเจน มีประสิทธิภาพ และสามารถรวบรวมประเด็นปัญหา ข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ตลอดจนข้อเสนอแนะ จากทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ ดังนี้

กรอบแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

1. แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

2. แนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงการบริหารจัดการของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา การให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหา รวมถึงการสร้างวินัยทางการเงิน

3. แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อสนับสนุนการศึกษาในอนาคต เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

จากกรอบแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญข้างต้น คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษาโดยวิธีการประชุม การเดินทางศึกษาดูงาน การจัดสัมมนา การรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วน รวมถึงการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล เอกสารทางวิชาการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปรากฏผลการพิจารณาศึกษาตามกรอบแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาศึกษาการดำเนินงานของกองทุนในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการบริหารจัดการการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ปรากฏผลการศึกษาโดยสรุปดังต่อไปนี้

1. ภาพรวมการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการผิดนัดชำระหนี้

ปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดแล้วจำนวน 5,771,357 ราย คิดเป็นจำนวนเงินให้กู้ยืม 621,986 ล้านบาท โดยมีจำนวนผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้สูงถึงกว่า 2 ล้านราย โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้ดังนี้

(1) ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มผ่อนชำระหนี้ระยะเวลาสัญญา 15 ปี ผิดนัดชำระหนี้ประมาณ 0.97 แสนราย หรือคิดเป็นร้อยละ 45.54 เป็นจำนวนเงินประมาณ 11,111.52 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 14.13

(2) ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มผ่อนชำระหนี้ตามสัญญาไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง ผิดนัดชำระหนี้ประมาณ 0.08 ล้านราย หรือคิดเป็นร้อยละ 3.76 เป็นจำนวนเงินประมาณ 9,021.17 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 11.47

(3) ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มถูกดำเนินคดี ผิดนัดชำระหนี้ประมาณ 1.08 ล้านราย หรือคิดเป็นร้อยละ 50.70 เป็นจำนวนเงินประมาณ 58,510.37 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 74.40

ทั้งนี้ การผิดนัดชำระหนี้ดังกล่าวส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับหรือค่าธรรมเนียมกรณีผิดนัด) ตามที่พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 44 กำหนด และกองทุนจะดำเนินการติดตามทวงถามหนี้ โดยการติดตามทางโทรศัพท์ SMS ข้อความเสียง และส่งหนังสือทวงถามหนี้ไปยังผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน หากผู้กู้ยืมเงินไม่ชำระหนี้ภายหลังการติดตามหนี้ ผู้กู้ยืมเงินอาจถูกบอกเลิกสัญญา หรือถูกฟ้องร้องดำเนินคดีโดยกองทุนจะฟ้องทั้งผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน

2. สาเหตุแห่งการผิดนัดชำระหนี้

จากการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่า การวิเคราะห์ถึงสาเหตุแห่งการผิดนัดชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินแต่ละรายเป็นประเด็นสำคัญ และสามารถช่วยให้กองทุนกำหนดแนวทางการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้แต่ละรายได้อย่างเหมาะสม และเป็นธรรม ซึ่งจากการรับฟังข้อมูลของกองทุน และสภาพปัญหาความเดือดร้อนของผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันของคณะกรรมาธิการวิสามัญผ่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ พบว่า สาเหตุของการผิดนัดชำระหนี้สามารถเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย กล่าวคือ

(1) ความยากจน

(2) การขาดวินัยทางการเงิน

(3) การสำเร็จการศึกษาแล้วไม่มีงานทำ และไม่มีรายได้

(4) การประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาการตกงาน ปัญหาสุขภาพของตนเองหรือบุคคลในครอบครัว ปัญหาการแบกรับภาระหนี้สินอื่น ๆ หรือภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลครอบครัว หรือประสบเหตุสุดวิสัยอื่นใด ซึ่งเป็นเหตุให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง หรือไม่อาจชำระหนี้ได้ในระหว่างระยะเวลาผ่อนชำระหนี้ตามสัญญา

(5) การขาดความรู้ ความเข้าใจในการชำระเงินคืนกองทุน โดยเข้าใจว่าเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีลักษณะเป็นการให้เปล่า และไม่ต้องชำระคืน

(6) การถูกฟ้องร้องดำเนินคดีภายหลังผิดนัดชำระหนี้เมื่อคดีใกล้หมดอายุความ ทุนทรัพย์ที่กองทุนเรียกร้องตามคำขอท้ายฟ้อง (เงินต้น ดอกเบี้ย และเบี้ยปรับ) จึงสูงท่วมเงินต้น เป็นเหตุให้เมื่อมีการไกล่เกลี่ยในชั้นศาล และศาลมีคำพิพากษาตามยอมให้ผ่อนชำระเป็นรายเดือน ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มนี้ก็ยังคงไม่สามารถชำระหนี้ได้ และตกเป็นผู้ผิดนัดซ้ำอีก

3. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

จากการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการวิสามัญสามารถสรุปปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ ดังนี้

(1) ปัญหาการกำหนดมาตรการจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืน และมาตรการแก้ไขปัญหาหนี้ซึ่งอาจไม่จูงใจให้เกิดการชำระหนี้ และก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำต่อผู้กู้ยืมเงินที่ไม่ได้รับประโยชน์จากมาตรการปรับลดอัตราเบี้ยปรับจากร้อยละ 12 - ร้อยละ18 เหลือร้อยละ 7.5 ต่อปี ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 โดยเฉพาะผู้กู้ยืมเงินที่ถูกคิดเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 12 - ร้อยละ 18 ต่อปีไปแล้ว และถูกฟ้องร้องดำเนินคดีก่อนปี 2562

(2) ปัญหาการติดตามทวงถามหนี้ ซึ่งกองทุนจะติดตามทวงถามหนี้โดยเจ้าหน้าที่จะติดตามทางโทรศัพท์ SMS ข้อความเสียง และส่งหนังสือทวงถามหนี้ไปยังผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกัน และมีการติดตามทวงถามหนี้นักศึกษาที่อยู่ระหว่างการศึกษาและยังไม่ถึงกำหนดชำระหนี้ โดยไม่มีการแจ้งหรืออธิบาย

ถึงขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ในการชำระหนี้ให้ผู้กู้ยืมเงินทราบเท่าที่ควร ซึ่งการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวทำให้ผู้กู้ยืมเงินเกิดความวิตกกังวล และหลีกเลี่ยงที่จะชำระหนี้

(3) ปัญหาการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการชำระหนี้ การคิดอัตราดอกเบี้ยและเบี้ยปรับ และการลำดับการชำระหนี้ ที่ไม่สอดคล้องกับบริบทของสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทั้งยังไม่กระตุ้น จูงใจ และส่งเสริมให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้และมีวินัยทางการเงินที่เพียงพอ

(4) ปัญหาการจำแนกประเภทผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งปัจจุบันกองทุนยังขาดข้อมูลของผู้กู้ยืมเงินอย่างรอบด้านที่จะเป็นประโยชน์ต่อพิจารณามาตรการให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมแก่ผู้กู้ยืมเงินแต่ละราย เป็นเหตุให้ผู้กู้ยืมเงินที่ไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้ หรือประสบเหตุสุดวิสัย จนไม่สามารถชำระหนี้ได้ ได้รับความเดือดร้อนลำบากจากการติดตามทวงถามหนี้ และการฟ้องร้องดำเนินคดีและบังคับคดี

(5) ปัญหาความสามารถในการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมเงิน โดยผู้กู้ยืมเงินส่วนหนึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วไม่มีงานทำ ไม่มีอาชีพ ทำให้ไม่มีความสามารถในการชำระเงินคืน นอกจากนี้ บางรายอาจมีภาระรายจ่ายความรับผิดชอบอื่น ๆ ที่ต้องแบกรับ ประกอบกับปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบรุนแรงต่อทุกภาคส่วนทั่วโลก และทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินลดลงหรืออาจชำระไม่ได้เลย ซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการบริหารจัดการการชำระหนี้ของกองทุนที่ต้องดำเนินการให้เกิดความสมดุลทั้งการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการรับชำระหนี้คืน

4. ปัญหาการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

จากการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการวิสามัญสามารถสรุปปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ ดังนี้

(1) การกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ขาดกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจากกระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสถานศึกษา ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวถือเป็นหน่วยงานที่จะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินงานของกองทุนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(2) การกำหนดคุณสมบัติของนักเรียน นักศึกษา ที่สามารถกู้ยืมเงินกองทุนได้ ซึ่งไม่ครอบคลุมถึงกลุ่มผู้ที่ต้องการศึกษาเพื่อพัฒนา หรือยกระดับขีดความสามารถของตนเอง ตามหลักสูตรและรูปแบบการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป

(3) การกำหนดให้ในการทำสัญญากู้ยืมเงินต้องมีผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุน อันนำมาซึ่งภาระของนักเรียน นักศึกษา ที่ต้องจัดหาผู้ค้ำประกัน เป็นเหตุให้นักเรียน นักศึกษาบางรายไม่สามารถกู้ยืมเงินได้เนื่องจากไม่มีผู้ค้ำประกัน และผู้ค้ำประกันต้องร่วมรับผิดในหนี้ที่ตนไม่ได้ก่อเมื่อผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้

(4) การกำหนดให้สถานศึกษาร่วมดำเนินงานกับกองทุน ซึ่งพบว่าสถานศึกษาบางแห่งไม่พิจารณาคุณสมบัติของนักเรียน นักศึกษา ที่ยื่นคำขอกู้ยืมเงินให้ครบถ้วนเนื่องจากไม่ต้องการดำเนินการเรื่องเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการขอกู้ยืมเงินซึ่งต้องใช้เอกสารจำนวนมาก หรือเข้าใจหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการกู้ยืมเงินคลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย หรือพยายามหารายชื่อนักเรียน นักศึกษา เพื่อขอกู้ยืมเงินกองทุนโดยผู้ที่มีชื่อนั้นอาจมิได้เรียน หรือศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้นจริง หรือนักเรียน นักศึกษาบางรายเลิกศึกษากลางคันแต่สถานศึกษาไม่แจ้งให้กองทุนทราบ เป็นเหตุให้กองทุนจ่ายเงินโดยผิดหลง และเกิดกรณีการฟ้องร้องบังคับคดีเอาแก่ผู้มีชื่อเป็นผู้กู้ยืมเงินนั้นภายหลัง

(5) การให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ กองทุนกำหนดให้นักเรียน หรือนักศึกษาผู้จะขอกู้ยืมเงินต้องจัดหาผู้รับรองรายได้ โดยผู้รับรองรายได้ต้องมีคุณสมบัติเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับบำเหน็จบำนาญ สมาชิกสภาเขต สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือหัวหน้าสถานศึกษาที่นักเรียนหรือนักศึกษารายนั้นศึกษาอยู่ และการเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าผู้รับรองรายได้ต้องร่วมรับผิดกับผู้กู้ยืมเงินเช่นเดียวกับผู้ค้ำประกันหากผู้กู้ยืมเงินไม่ชำระหนี้ ซึ่งในทางกฎหมายผู้รับรองรายได้ไม่ต้องร่วมรับผิดแต่อย่างใด เป็นเหตุให้นักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในต่างจังหวัดไม่สามารถหาผู้รับรองรายได้ครอบครัวตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้

(6) การกำหนดเกณฑ์รายได้ครอบครัวสำหรับนักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และประสงค์จะกู้ยืมเงิน โดยต้องมีรายได้ครอบครัวไม่เกิน 360,000 บาทต่อปี อาจไม่สอดคล้องกับภาระค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ที่แต่ละสถานศึกษาเรียกเก็บซึ่งมีจำนวนสูง และอาจไม่สอดคล้องกับสภาวะครอบครัวที่มีภาระต้องให้การศึกษาแก่บุตรหลายคนในเวลาเดียวกัน ประกอบกับค่าครองชีพในปัจจุบันที่ปรับเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากย่อมส่งผลกระทบโดยตรงต่อกำลังความสามารถของครอบครัวในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษา

(7) การกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กู้ยืมเงินกองทุน ต้องชำระหนี้คืนกองทุน ภายหลังสิ้นสุดระยะเวลาปลอดหนี้ โดยไม่คำนึงถึงเกณฑ์รายได้ของผู้กู้ยืมเงินว่าในขณะนั้นผู้กู้ยืมเงินจะมีรายได้หรือไม่ เป็นเหตุให้ผู้กู้ยืมเงินต้องตกเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้โดยมิได้จงใจ และต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยและเบี้ยปรับเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาที่ได้รับผลกระทบรุนแรงจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่แพร่ระบาดไปทั่วโลก การฟื้นฟู เยียวยา และการกลับคืนสู่สถานะเดิมของทุกภาคส่วนในสังคมจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 2 ปี ซึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าว หากกองทุน และรัฐบาลไม่มีมาตรการที่ชัดเจนในการรองรับและแก้ไขปัญหาโดยการขยายโอกาสในการเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม จะมีนักเรียน นักศึกษาจำนวนมากที่ต้องออกจากสถานศึกษา เนื่องจากไม่มีค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาและค่าครองชีพระหว่างศึกษา

5. แนวทางการแก้ไขปัญหาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นมีความเหมาะสม เป็นธรรม และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทุกฝ่าย คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ออกเป็น 4 แนวทาง โดยยึดหลักการสำคัญ 3 ประการ กล่าวคือ แนวทางที่คณะกรรมาธิการวิสามัญกำหนด (1) ต้องไม่บั่นทอนหลักการส่งเสริมการมีวินัยทางการเงิน การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม (2) ต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อผู้กู้ยืมเงินที่มีประวัติการชำระหนี้ดี มีวินัยทางการเงินและมีจิตสำนึกซึ่งไม่เคยผิดนัดชำระหนี้ที่มีจำนวนกว่า 1.4 ล้านราย และ (3) ต้องสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนให้กองทุนสามารถดำรงอยู่ได้เพื่อเป็นหลักประกันของบุคคลในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอหน้าและเท่าเทียมกัน

ทั้งนี้ แนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทั้ง 4 แนวทาง ประกอบด้วย

(1) แนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกรณีเร่งด่วน

(2) แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

(3) แนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต

(4) แนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

โดยสามารถสรุปแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแต่ละแนวทางได้ ดังนี้

(1) แนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกรณีเร่งด่วน

คณะกรรมาธิการวิสามัญได้กำหนดกลุ่มลูกหนี้ที่ควรได้รับการแก้ไขปัญหาหนี้เป็นกรณีเร่งด่วน กล่าวคือ กลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่ถูกดำเนินคดี ทั้งที่ยังไม่ถูกบังคับคดีหรือถูกบังคับคดีแล้ว ซึ่งกลุ่มนี้ควรได้รับความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน เนื่องจากเป็นผู้กู้ยืมเงินที่ต้องชำระหนี้ตามคำพิพากษา หากไม่ชำระหนี้ กองทุนจะต้องบังคับคดีภายในระยะเวลา 10 ปี โดยการให้ความช่วยเหลือคณะกรรมาธิการได้เสนอแนะให้กองทุนพิจารณาแนวทางการให้ผู้กู้ยืมเงินทำการปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์หนี้ โดยในการทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ การแปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์หนี้ใหม่ ไม่ต้องมีผู้ค้ำประกันตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด และให้กองทุนตัดหนี้ตามลำดับ ดังนี้ (1) เงินต้น (2) ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นใหม่ (3) ดอกเบี้ยค้างชำระก่อนทำสัญญาหรือบันทึกข้อตกลง (4) เบี้ยปรับค้างชำระก่อนทำสัญญาหรือบันทึกข้อตกลง (ที่คงเหลือร้อยละ 25) และ (5) ค่าใช้จ่ายที่กองทุนใช้ในการดำเนินคดี และหรือบังคับคดี ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวกองทุนจะสามารถถอนการบังคับคดีได้ และให้ผู้กู้ยืมเงินผ่อนชำระตามเงื่อนไขการปรับโครงสร้างหนี้หรือแปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์หนี้ และปลดภาระของผู้ค้ำประกันตามสัญญาเดิม

กรณีของผู้กู้ยืมเงินที่ถูกดำเนินคดีและอยู่ระหว่างการชำระหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งถูกฟ้องร้องดำเนินคดีก่อนปี 2562 และไม่ได้รับประโยชน์จากมาตรการลดอัตราเบี้ยปรับให้เหลืออัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีที่มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 เป็นต้นไป คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นควรให้กองทุนพิจารณามาตรการให้ความช่วยเหลือกลุ่มลูกหนี้ดังกล่าว ดังนี้ (1) กรณีผู้กู้ยืมเงินที่ยืนยันจะชำระเงินคืนให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี กองทุนควรงดการเรียกเก็บเบี้ยปรับ และดอกเบี้ยค้างชำระทั้งหมด และลดเงินต้นให้ผู้กู้ยืมเงินในอัตราร้อยละ 30 ของเงินต้นทั้งหมด (2) กรณีผู้กู้ยืมเงินทั่วไปที่นอกเหนือจากข้อ (1) กองทุนควรงดเบี้ยปรับเป็นเวลา 1-3 ปี งดการหักเงินเดือนผ่านองค์กรนายจ้างเป็นเวลา 1-3 ปี และระงับการขายทอดตลาด และชะลอการบังคับคดีเป็นเวลา 1-3 ปี และ (3) กรณีที่ผู้กู้ยืมเงินตามข้อ (1) ผิดนัดชำระหนี้โดยไม่ปฏิบัติตามสัญญาในการชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี ให้กองทุนกลับไปใช้เงื่อนไขการชำระเงินคืนตามปกติ

กรณีผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้แต่ยังไม่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี คณะกรรมาธิการวิสามัญเสนอแนะให้กองทุนดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ที่เป็นธรรม และเหมาะสมกับความสามารถในการชำระหนี้ให้แก่ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มดังกล่าว

(2) แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรการช่วยเหลือเยียวยานักเรียน นักศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ได้ดำเนินการโดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นมาตรการระยะสั้น และเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น จึงเห็นควรเสนอแนะแนวทางในเรื่องดังกล่าว กล่าวคือ

(2.1) ให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสร้างความเข้าใจแก่นักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษาว่า กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสามารถให้เงินกู้ยืมเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ได้ ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 4 ที่ให้คำนิยามคำว่า “ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา” เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์มีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนกับสถานศึกษาผ่านระบบทางไกลหรือออนไลน์ตามที่สถานศึกษากำหนด

(2.2) ให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาพิจารณาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้เพิ่มเติมจากมาตรการที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน โดยเสนอให้ (1) กรณีผู้กู้ยืมเงินที่ยืนยันจะชำระเงินคืนให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี กองทุนต้องงดการเรียกเก็บเบี้ยปรับ และดอกเบี้ยค้างชำระทั้งหมด และลดเงินต้นให้ผู้กู้ยืมเงินในอัตราร้อยละ 30 ของเงินต้นทั้งหมด (2) กรณีผู้กู้ยืมเงินทั่วไปที่นอกเหนือจากข้อ (1) กองทุนต้องงดเบี้ยปรับเป็นเวลามากกว่า 1 ปี งดการหักเงินเดือนผ่านองค์กรนายจ้างเป็นเวลามากกว่า 1 ปี และระงับการขายทอดตลาด และชะลอการบังคับคดีเป็นเวลามากกว่า 1 ปี (3) กรณีที่ผู้กู้ยืมเงินตามข้อ (1) ผิดนัดชำระหนี้โดยไม่ปฏิบัติตามสัญญาในการชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี ให้กองทุนกลับไปใช้เงื่อนไขการชำระเงินคืนตามปกติ

(2.3) ให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาปรับปรุงระบบ e-Studentloan และลดขั้นตอนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของนักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครองที่ได้รับผลกระทบ

(2.4) ให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจัดทำแผนเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินในปีการศึกษา 2564 และปีต่อ ๆ ไป เพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และรองรับในกรณีที่กองทุนจะได้รับชำระหนี้ลดลง และอาจทำให้กองทุนมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ทั้งนี้ หากกองทุนประสบปัญหาขาดสภาพคล่องอาจขอจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดแก่กองทุนต่อไป

(2.5) ให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาขยายขอบเขตการให้ความช่วยเหลือให้ครอบคลุมกลุ่มผู้กู้ยืมเงินกองทุนอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งกลุ่มผู้ที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ กลุ่มผู้ประกอบการ SMEs กลุ่มพนักงานลูกจ้าง ที่ได้รับผลกระทบ เป็นต้น นอกจากนี้ กองทุนควรพิจารณาลดชั่วโมง หรือยกเลิกการกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องทำกิจกรรมจิตอาสา หรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เนื่องจากเป็นภาระแก่นักเรียน นักศึกษา ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียน นักศึกษา และในบางกรณีนักเรียน นักศึกษา จำเป็นต้องทำงานพิเศษเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน การกำหนดเรื่องดังกล่าวจึงอาจเป็นภาระแก่นักศึกษาเกินสมควร

(3) แนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต

คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาศึกษาการดำเนินงานของกองทุนเปรียบเทียบรูปแบบการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของต่างประเทศ กล่าวคือ ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐเกาหลี และเครือรัฐออสเตรเลีย จากสภาพปัญหาของการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และการดำเนินงานของกองทุน ตลอดจนการศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของต่างประเทศ คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นควรเสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต เพื่อแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุน ดังนี้

(3.1) จัดกลุ่มผู้กู้ยืมเงินให้มีความชัดเจนและเพิ่มขอบเขตการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจากระบบปกติ โดยเน้นหลักสูตรเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถมีงานทำ มีรายได้ เพื่อนำมาชำระหนี้ให้กับกองทุนได้

(3.2) ทบทวนและปรับปรุงระบบและกลไกการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ได้แก่ ระบบการรับรองรายได้ครอบครัว ระบบการกำหนดเกณฑ์รายได้ครอบครัว ระบบการให้สถานศึกษาร่วมดำเนินงานกับกองทุน ระบบการค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุน และพิจารณาจัดตั้งสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประจำจังหวัดหรือประจำภูมิภาค ตลอดจนเพิ่มบทบาทของกองทุนในการติดตามประเมินผลผู้กู้ยืมเงินและสถานศึกษา

(3.3) ทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคิดอัตราดอกเบี้ยและเบี้ยปรับ และลำดับการชำระหนี้ โดยพิจารณาปรับลดอัตราเบี้ยปรับตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และควรนำเงินที่ผู้กู้ยืมเงินชำระไปหักชำระเงินต้นคงค้างก่อนเป็นลำดับแรก และควรกำหนดสัดส่วนการหักชำระเงินต้นให้ชัดเจน เช่น หักชำระเงินต้นในอัตราร้อยละ 50 ของเงินที่ชำระหนี้ในแต่ละงวด และส่วนที่เหลือจึงนำไปหักชำระค่าธรรมเนียมหรือดอกเบี้ยตามสัดส่วนต่อไป

(3.4) ทบทวนและปรับปรุงระบบและกลไกการบริหารจัดการการชำระหนี้ และการชำระเงินคืนกองทุน เพื่อจูงใจให้ผู้กู้ยืมชำระเงินคืน และการส่งเสริมวินัยทางการเงิน โดยปรับปรุงหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการในการชำระเงินคืนโดยให้ขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้กู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้เมื่อผู้กู้ยืมเงินมีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด และให้หยุดการชำระหนี้โดยอัตโนมัติเมื่อผู้กู้ยืมเงินมีรายได้ถดถอยจนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และควรกำหนดให้การชำระเงินคืนนอกจากจะต้องพิจารณาถึงรายได้ของผู้กู้ยืมเงินแล้ว กองทุนควรให้ผู้กู้ยืมชำระเงินคืนเมื่อผู้กู้ยืมเงินมีอายุครบ 25 ปีบริบูรณ์ และห้ามมิให้มีการติดตามทวงถามหนี้ก่อนเวลาดังกล่าว และควรมีการกำหนดรูปแบบการชำระเงินคืนรูปแบบอื่นประกอบด้วย เช่น การให้ผู้กู้ยืมเงินทำงานให้หน่วยงานของรัฐตามโอกาสต่าง ๆ เป็นรายชั่วโมง โดยไม่รับค่าตอบแทน และนำชั่วโมงการทำงานมาหักชำระเงินต้นของกองทุน

(3.5) การแก้ไขปัญหาหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยการพัฒนาระบบการจัดเก็บ ติดตาม และรวบรวมข้อมูลของผู้กู้ยืมเงิน และควรมีการแบ่งกลุ่มผู้กู้ยืมเงินให้มีความชัดเจน โดยอาจแบ่งประเภทผู้กู้ยืมออกเป็น (1) ผู้กู้ยืมที่สำเร็จการศึกษา มีอาชีพและรายได้ แต่ไม่ชำระหนี้ (2) ผู้กู้ยืมที่สำเร็จการศึกษาแต่ไม่มีอาชีพและรายได้ และ(3) ผู้กู้ยืมที่ไม่สำเร็จการศึกษา โดยในกรณีกลุ่มผู้กู้ยืมที่ผิดนัดชำระหนี้ กองทุนควรตรวจสอบถึงสาเหตุของการผิดนัดชำระหนี้ว่าเป็นไปโดยจงใจไม่ชำระหนี้ หรือเกิดเพราะเหตุสุดวิสัย หรือมีปัจจัยอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ เพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการในการช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม และเป็นธรรมต่อไป

(3.6) ตัดหนี้สูญในกรณีผู้กู้ยืมเงินที่ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ และไม่คุ้มค่าในการดำเนินการติดตามหนี้ ซึ่งแม้จะดำเนินคดีหรือบังคับคดีอย่างไรก็ไม่สามารถชำระเงินคืนกองทุนได้ ทั้งนี้ควรกำหนดให้นายอำเภอ หรือนายจ้าง (ถ้ามี) หรือผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่สามารถยืนยันข้อเท็จจริงเป็นผู้รับรองให้แก่ผู้กู้ยืมเงินรายดังกล่าวเพื่อตัดหนี้สูญต่อไป

(3.7) พัฒนาการบริหารจัดการรูปแบบใหม่ด้วยการเข้าถึงข้อมูลของผู้กู้ยืมเงินด้วยระบบดิจิทัล เพื่อคัดกรองลูกหนี้ของกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำเทคโนโลยีสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการประมวลผลคัดกรองและวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนการตัดสินใจและกำหนดแผนการดำเนินงานของกองทุนให้สำเร็จตรงตามเป้าหมาย และเพิ่มเติมการจัดเก็บ

และเชื่อมโยงข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยต้องมีการจัดทำฐานข้อมูลให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันให้มากที่สุด

(3.8) พิจารณาแนวทางในการจัดตั้งกองทุนใหม่ขึ้นเพื่อให้ทุนการศึกษากับนักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ แทนที่จะให้นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

(4) แนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

เพื่อให้การบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีประสิทธิภาพและส่งเสริมการดำเนินงานของกองทุนให้สามารถรักษาเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุนไว้ได้ คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงเห็นควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ดังนี้

(4.1) ควรพิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับนักเรียนและนักศึกษา และควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 5 โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ร่วมกันเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

(4.2) ควรพิจารณาจัดตั้งสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภูมิภาคตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 28 โดยอาจดำเนินการโดยเพิ่มผู้แทนจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในคณะอนุกรรมการ หรือการมีคณะอนุกรรมการระดับจังหวัด เพื่อดำเนินงานต่าง ๆ ของกองทุนและประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงิน การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการชำระหนี้ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ค้างชำระหนี้และถูกฟ้องคดี

(4.3) ควรพิจารณาทบทวนองค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 14 โดยเพิ่มสัดส่วนกรรมการจากกระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสถานศึกษา เพื่อบูรณาการความร่วมมือให้ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ที่มากขึ้น และพิจารณาให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานคณะกรรมการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

(4.4) ควรพิจารณาปรับโครงสร้างของกองทุนโดยพิจารณาวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 โดยพิจารณาว่าวัตถุประสงค์ของกองทุนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับโครงสร้างตามกฎหมายหรือไม่

(4.5) ควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 4 และมาตรา 6 โดยขยายขอบเขตการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยไม่จำกัดอายุ (Lifelong Learning) การศึกษาผ่านระบบออนไลน์ การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเสริมทักษะเดิม (Upskill) หรือเพื่อสร้างทักษะใหม่ (Reskill) โดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในส่วนนิยามคำว่า “นักเรียนหรือนักศึกษา” และ “สถานศึกษา” รวมถึงควรแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

(4.6) ควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 เพื่อให้กองทุนสามารถดำเนินการแปลงหนี้ตามคำพิพากษาให้เป็นหนี้ใหม่ เพื่อกำหนดการชำระหนี้คืนกองทุนให้เหมาะสมกับความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงิน โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ หรือเป็นการกระทำให้รัฐเสียหาย และปรับปรุงกฎหมายให้หนี้ของกองทุนซึ่งเป็นหนี้ของรัฐไม่มีกำหนดอายุความเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการหนี้ การขยายระยะเวลา หรือการผ่อนผันเงื่อนไขในการชำระหนี้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน

(4.7) ควรพิจารณาลดอัตราเงินเพิ่มอันได้แก่เบี้ยปรับหรือค่าธรรมเนียมกรณีผิดนัดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 44 วรรคสี่ ที่กำหนดให้ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผู้ใดผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน และไม่ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผัน คณะกรรมการกองทุนจะกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละหนึ่งจุดห้าต่อเดือน (ร้อยละ 18 ต่อปี) ก็ได้

(4.8) ควรทบทวนบทบาทและสถานะทางกฎหมายของกองทุนตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 โดยพิจารณาความเป็นไปได้ในการกำหนดให้กองทุนเป็นหน่วยงานของรัฐในรูปแบบที่เหมาะสม ที่สามารถตอบสนองต่อเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุนและตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้อย่างแท้จริง

6. ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

เพื่อให้การบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงมีข้อสังเกตต่อการดำเนินงานและการแก้ไขปัญหาอุปสรรคตามแนวทางต่าง ๆ ให้รัฐบาล กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรมบังคับคดี กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเห็นชอบ และส่งรายงานพร้อมข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการให้แก่หน่วยงานดังกล่าวเพื่อดำเนินการต่อไป

รายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
สภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 1 ครั้งที่ 14 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ 20 ธันวาคม 2562 ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อศึกษา ตรวจสอบและหาแนวทางแก้ไขปัญหาลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาสอบสวนปัญหาระบบการตรวจสอบการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการปรับลดดอกเบี้ย และวิธีการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นายสฤษดิ์ บุตรเนียร เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาสอบสวนปัญหาการคิดดอกเบี้ยกับลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษากรณีการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นายสรชัด สุจิตต์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาของผู้ได้รับผลกระทบจากการกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยขอให้งดเบี้ยปรับ และพักการชำระหนี้ 5 ปี (นายรุ่งโรจน์ ทองศรี เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) พร้อมกับหาแนวทางในการปรับปรุงระบบ และเงื่อนไขการชำระหนี้ที่มีประสิทธิภาพ (นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด (นายประกอบ รัตนพันธ์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการเยียวยาช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และนโยบายส่งเสริมการดำเนินการชำระคืนหนี้ของลูกหนี้ (นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ เป็นผู้เสนอ) และญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาการเยียวยาและช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์ เป็นผู้เสนอ) และลงมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยได้กำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษาไว้ 60 วัน ต่อมาคณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติขยายระยะเวลาในการดำเนินงานออกไปอีก 3 ครั้ง คือ 210 วัน โดยสิ้นสุดในวันที่ 15 กันยายน 2563 นั้น

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญ ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งปรากฏผล ดังนี้

1. คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

(1) นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	เป็นประธานคณะกรรมาธิการ
(2) นางทัศนียา รัตนเศรษฐ	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
(3) ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
(4) นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
(5) นายสฤษดิ์ บุตรเนียร	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
(6) นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า
(7) ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(8) นายรังสรรค์ มณีรัตน์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(9) นายเกษม อุประ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(10) นายณัฐพงษ์ พานิชศิริ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(11) นายอนุชา บูรพชัยศรี	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(12) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยอดพล เทพสิทธา	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(13) นายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(14) นายพะโยม ชิณวงศ์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(15) นายประกอบ รัตนพันธ์	เป็นโฆษกคณะกรรมาธิการ
(16) นายศิริพงษ์ รัสมี	เป็นโฆษกคณะกรรมาธิการ
(17) นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ	เป็นโฆษกคณะกรรมาธิการ
(18) นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา	เป็นโฆษกคณะกรรมาธิการ
(19) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข	เป็นเลขานุการคณะกรรมาธิการ
(20) นายพจน์ เจริญสันเทียะ	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
(21) นายภาคภูมิ แสงกนกกุล	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
(22) นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
(23) นางสมหญิง บัวบุตร	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
(24) นายจีรเดช ศรีวิราช	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ

อนึ่ง เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2562 นายประเสริฐ บุญเรือง ได้พ้นจากตำแหน่งกรรมาธิการวิสามัญ เพราะลาออก และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 1 ครั้งที่ 18 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ 15 มกราคม 2563 ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นางอนุรักษ์ บุญศล เป็นกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา แทนตำแหน่งที่ว่าง

2. คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้ง นางสาวสมหญิง อรุณ วิทยากรเชี่ยวชาญ กลุ่มงานคณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ สำนักกรรมาธิการ 1 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมาธิการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 93

อนึ่ง เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2563 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้มีคำสั่งเรื่อง ย้ายและแต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาสามัญ ให้นางสาวสมหญิง อรุณ ไปดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมาธิการการแรงงาน สำนักกรรมาธิการ 3 โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 25 มิถุนายน 2563 และในคราวประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญ ครั้งที่ 12 วันพฤหัสบดีที่ 9 กรกฎาคม 2563 ที่ประชุมเห็นชอบให้แต่งตั้ง นางสาวบัณฑิยา ร่มรื่น นิติกรชำนาญการ กลุ่มงานคณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ สำนักกรรมาธิการ 1 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมาธิการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 93 แทน

3. ผู้ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญได้เชิญมาชี้แจงแสดงความเห็น คือ

3.1 กระทรวงการคลัง

(1) นางภัทรพร วรทรัพย์	รองอธิบดีกรมบัญชีกลาง
(2) นายวรัชญ์ เพชรร่วง	ผู้อำนวยการกองกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ

3.2 กรมบังคับคดี

(1) นายเสกสรร สุขแสง	รองอธิบดีกรมบังคับคดี
(2) นางวาสนา ปักถาโร	ผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการ
(3) นางนาถวดี ภูเด่นไศย	หัวหน้าศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

3.3 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

(1) นางลดาวรรณ เจริญรัชต์ภาคย์	กรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและประธานอนุกรรมการตรวจสอบกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
(2) นายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์	ผู้จัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
(3) นางสาวดวงแข ตันติตยาพงษ์	รองผู้จัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
(4) นางอัญชลี ภูริวิทย์วัฒนา	รองผู้จัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
(5) นายวีรศักดิ์ ดวงดารา	ผู้อำนวยการฝ่ายกู้ยืม
(6) นางรัชดา ตันติมาลา	หัวหน้ากลุ่มงานเครือข่ายสัมพันธ์รักษาการผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารองค์กรและเครือข่ายสัมพันธ์

3.4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(1) นายบุญเลิศ ค่อนสะอาด	ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา

(2) นางสาวสุชาดา สภาพงศ์	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนากองทุนการศึกษา
(3) นางสาวอัจฉรา มันทวงษ์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
3.5 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	
(1) นายพีระพล พูลทวี	รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
(2) นางสาวณัฐณัณท์ พรไพศาลชูสกุล	
3.6 ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย	
(1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาย เวชกรรม	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์
3.7 ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชมงคล	
(1) นายวิรัช โหตระไวศยะ	รองอธิการบดีด้านนักศึกษา
(2) รศ.ดร. กฤษณ์ชมน์ ภูมิกิตติพิชญ์	รองอธิการบดีด้านวิชาการ
(3) นางกรุณา จุฑาพันธ์สวัสดิ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
(4) นางวนัสนันท์ ปุ่นหรั่ง	นักวิชาการศึกษา
3.8 ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ	
(1) นางสาวปิยะ สงวนสิน	รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
(2) นางสาวกัลยา นันท์สำเภา	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
3.9 สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย	
(1) ดร. พรชัย มงคลวนิช	นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
(2) ดร. เสนีย์ สุวรรณดี	เลขาธิการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
(3) นางสาวกันทิมา ปลื้มใจ	ผู้อำนวยการสำนัก
(4) นายภาสวร พลวัฒน์สิริกุล	อาจารย์

4. การพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีการประชุมพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

4.1 คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ประชุมพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูลข้อเท็จจริง ตลอดจนชี้แจงแสดงความคิดเห็น จำนวน 20 ครั้ง

ครั้งที่ 1 วันพุธที่ 25 ธันวาคม 2562

ครั้งที่ 2 วันพฤหัสบดีที่ 16 มกราคม 2563

ครั้งที่ 3 วันพฤหัสบดีที่ 23 มกราคม 2563

ครั้งที่ 4 วันพฤหัสบดีที่ 30 มกราคม 2563
ครั้งที่ 5 วันพฤหัสบดีที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563
ครั้งที่ 6 วันพฤหัสบดีที่ 20 กุมภาพันธ์ 2563
ครั้งที่ 7 วันพฤหัสบดีที่ 5 มีนาคม 2563
ครั้งที่ 8 วันพฤหัสบดีที่ 12 มีนาคม 2563
ครั้งที่ 9 วันพฤหัสบดีที่ 11 มิถุนายน 2563
ครั้งที่ 10 วันพฤหัสบดีที่ 18 มิถุนายน 2563
ครั้งที่ 11 วันพฤหัสบดีที่ 25 มิถุนายน 2563
ครั้งที่ 12 วันพฤหัสบดีที่ 9 กรกฎาคม 2563
ครั้งที่ 13 วันพฤหัสบดีที่ 16 กรกฎาคม 2563
ครั้งที่ 14 วันพฤหัสบดีที่ 23 กรกฎาคม 2563
ครั้งที่ 15 วันพฤหัสบดีที่ 30 กรกฎาคม 2563
ครั้งที่ 16 วันพฤหัสบดีที่ 6 สิงหาคม 2563
ครั้งที่ 17 วันพฤหัสบดีที่ 13 สิงหาคม 2563
ครั้งที่ 18 วันพฤหัสบดีที่ 20 สิงหาคม 2563
ครั้งที่ 19 วันพฤหัสบดีที่ 27 สิงหาคม 2563
ครั้งที่ 20 วันพฤหัสบดีที่ 3 กันยายน 2563

4.2 คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและรายละเอียดข้อมูลเรื่องนี้จากเอกสาร ข้อมูล คำชี้แจงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งรายละเอียดจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ โดยนำมาประกอบการพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

4.3 คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติเดินทางไปศึกษาดูงาน จำนวน 1 ครั้ง ดังนี้

การเดินทางศึกษาดูงาน เรื่อง “การส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงานสำหรับนักเรียนที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ในวันศุกร์ที่ 7 สิงหาคม 2563 ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.4 คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติจัดสัมมนา จำนวน 1 ครั้ง

การสัมมนา เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ในวันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

5. ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

คณะกรรมาธิการวิสามัญได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งได้แบ่งผลการพิจารณาศึกษาออกเป็น 3 บท ประกอบด้วย

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมา สภาพปัญหา และความสำคัญของปัญหา
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.3 วิธีการพิจารณาศึกษา
1.4 หน่วยงาน เอกสาร และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
1.5 ระยะเวลาในการพิจารณาศึกษา
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 ผลการรวบรวมข้อมูลจากการพิจารณาศึกษา

2.1 ข้อมูลประกอบการพิจารณาศึกษา
2.2 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560
2.3 การศึกษาการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของต่างประเทศ
2.4 สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

บทที่ 3 ผลการพิจารณาศึกษา

3.1 ภาพรวมของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
3.2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
3.3 แนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกรณีเร่งด่วน
3.4 แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
3.5 แนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต
3.6 แนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมา สภาพปัญหา และความสำคัญของปัญหา

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2538 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2539 โดยให้เริ่มดำเนินการกองทุนในลักษณะเงินทุนหมุนเวียนตามนัยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 ต่อมารัฐบาลได้พิจารณาเห็นความสำคัญของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามากขึ้น จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 โดยการกำหนดให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง และมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กู้ยืมเงินแก่นักเรียน หรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา

เนื่องจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 และกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคตตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบริหารกองทุนเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2549 ที่ออกตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 มีการบริหารจัดการและการดำเนินการที่มีข้อจำกัดและไม่สอดคล้องกับนโยบายการผลิตกำลังคนและการพัฒนาประเทศ สมควรบูรณาการการบริหารจัดการและการดำเนินการของทั้งสองกองทุนดังกล่าวให้เป็นเอกภาพอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกัน และเพิ่มมาตรการในการบริหารจัดการกองทุนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2560 และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2560 มีผลให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ นอกจากจะช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแล้ว กฎหมายยังได้กำหนดมาตรการในการชำระหนี้ รวมถึงการกำหนดให้กองทุนมีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงินโดยมีอำนาจในการขอข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงินจากหน่วยงาน องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชนหรือบุคคลใดซึ่งเป็นผู้ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินและการชำระเงินคืนกองทุนของผู้กู้ยืมเงินให้แก่หน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนหรือบุคคลใดตามที่ร้องขอ เพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุนและการติดตามการชำระเงินคืนกองทุน

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้กองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

(1) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์

(2) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลัก ซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

(3) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ

(4) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ

นอกจากนี้ การดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 โดยมาตรา 42 กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามสัญญากู้ยืมเงินโดยเคร่งครัด เพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุน และการติดตามการชำระเงินคืนกองทุน ประกอบกับมาตรา 51 กำหนดให้บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน ตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร มีหน้าที่หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินดังกล่าวเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ โดยให้นำส่งกรมสรรพากรภายในกำหนดระยะเวลานำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด

ปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีผู้กู้ยืมเงินรวมทั้งสิ้น 5.77 ล้านราย เป็นเงินให้กู้ยืมประมาณ 6.22 แสนล้านบาท โดยอยู่ระหว่างศึกษาและอยู่ระหว่างปลอดหนี้ประมาณ 0.96 ล้านราย มีผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างชำระหนี้ประมาณ 3.57 ล้านราย หรือคิดเป็นร้อยละ 61.93 เป็นเงินจำนวน 4.24 แสนล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 68.13 แต่ด้วยสภาวการณ์ปัจจุบันของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในด้านการชำระคืนหนี้ของลูกหนี้ที่กู้ยืมเงินกองทุนพบว่ายังคงประสบกับปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ในอัตราที่สูงถึงกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ หรือคิดเป็นจำนวนผู้กู้กว่า 2 ล้านรายที่มีการผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งในจำนวนลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ดังกล่าวประกอบไปด้วยผู้ที่อยู่ในภาวะยากลำบากซึ่งกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ประสบปัญหาการว่างงาน การตกงาน ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการแบกรับภาระหนี้สินอื่น ๆ หรือขาดวินัยทางการเงิน รวมถึงผู้ที่มีความสามารถในการชำระหนี้แต่ละเลย หรือเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ตามกำหนด ส่งผลให้ลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ต้องชำระเบี้ยปรับเพิ่มขึ้น และกองทุนจำเป็นต้องฟ้องร้องดำเนินคดีเพื่อบังคับชำระหนี้เอาแก่ลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันต้องแบกรับภาระหนี้ที่ตนไม่ได้ก่อ และรัฐบาลทุกสมัยได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยกำหนดมาตรการหลากหลายรูปแบบโดยเฉพาะการเจรจาเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน ทั้งนี้ จากการดำเนินงานของกองทุนตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ในการหักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินกองทุนตามมาตรา 51 การประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึกให้ลูกหนี้ชำระหนี้คืนกองทุน เพื่อส่งต่อโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษารุ่นต่อไป ตลอดจนการใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับชำระหนี้ ทำให้กองทุนได้รับชำระหนี้เพิ่มมากขึ้นและสามารถให้เงินกู้ยืมแก่นักเรียน นักศึกษาโดยรัฐไม่ต้องอุดหนุนงบประมาณแผ่นดินตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา

อย่างไรก็ตาม สภาผู้แทนราษฎรได้รับทราบปัญหาความเดือดร้อนของนักเรียน นักศึกษา ตลอดจนลูกหนี้ และผู้ค้ำประกันหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่ประสบปัญหาจากการดำเนินงานของกองทุนในด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ตลอดจนคุณสมบัติของนักเรียน นักศึกษาที่จะขอกู้ยืมเงินกองทุน การคิดอัตราดอกเบี้ย การคิดเบี้ยปรับกรณีผิดนัดชำระหนี้ และการกำหนดระยะเวลาในการชำระหนี้ ที่อาจไม่สอดคล้องกับบริบทของสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน รวมถึงการติดตาม

ทวงถามหนี้ การฟ้องร้องดำเนินคดี และการบังคับคดี ที่สร้างผลกระทบทั้งต่อลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน ซึ่งเมื่อพิเคราะห์ถึงเจตนารมณ์ในการก่อตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแล้วจะพบว่า กองทุนมีเจตนารมณ์สำคัญในการให้โอกาสทางการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ดังนั้น ความสำเร็จที่แท้จริงของกองทุนจึงควรเป็นการส่งเสริม และสนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน เพื่อให้ประเทศชาติมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ มีงานทำ มีรายได้ และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี มิใช่การทำให้บุคคลติดอยู่ในสภาวะการเป็นหนี้กระทั่งถูกฟ้องดำเนินคดี และมีประวัติการถูกฟ้องร้องในศาลที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและความน่าเชื่อถือของบุคคลนั้น แต่โดยที่กองทุนเป็นกองทุนหมุนเวียนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ การดำเนินงานด้านต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการบังคับชำระหนี้ มิฉะนั้นอาจทำให้รัฐได้รับความเสียหาย และกองทุนอาจขาดเสถียรภาพและประสบปัญหาขาดสภาพคล่องในการดำเนินงาน ที่อาจส่งผลให้กองทุนไม่สามารถดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การแก้ไขปัญหาเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ที่ได้รับผลกระทบจึงจำเป็นต้องกระทำอย่างระมัดระวัง และต้องมีการพิจารณาศึกษาด้วยความรอบคอบ โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อมิให้การแก้ไขปัญหาส่งผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ในภายภาคหน้า

ดังนั้น ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 1 ครั้งที่ 14 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ 20 ธันวาคม 2562 ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรจึงได้มีการพิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อศึกษา ตรวจสอบและหาแนวทางแก้ไขปัญหาลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ซึ่ง นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนราธิวาส พรรคประชาชาติ เป็นผู้เสนอ และที่ประชุมได้เห็นชอบให้นำญัตติทำนองเดียวกันอีก 9 ฉบับขึ้นมาพิจารณารวมกันไป กล่าวคือ

(1) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาสอบสวนปัญหาระบบการตรวจสอบการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย เป็นผู้เสนอ)

(2) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการปรับลดดอกเบี้ย และวิธีการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นายสฤษดิ์ บุตรเนียร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย เป็นผู้เสนอ)

(3) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาสอบสวนปัญหาการคิดดอกเบี้ยกับลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย เป็นผู้เสนอ)

(4) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษากรณีการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นายสรชัด สุจิตต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา เป็นผู้เสนอ)

(5) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาของผู้ได้รับผลกระทบจากการกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

โดยขอให้งดเบี้ยปรับ และพักการชำระหนี้ 5 ปี (นายรุ่งโรจน์ ทองศรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย เป็นผู้เสนอ)

(6) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) พร้อมกับหาแนวทางในการปรับปรุงระบบ และเงื่อนไขการชำระหนี้ที่มีประสิทธิภาพ (นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล เป็นผู้เสนอ)

(7) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด (นายประกอบ รัตนพันธ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ เป็นผู้เสนอ)

(8) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการเยียวยาช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และนโยบายส่งเสริมการดำเนินการชำระคืนหนี้ของลูกหนี้ (นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ เป็นผู้เสนอ)

(9) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาการเยียวยาและช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย เป็นผู้เสนอ)

และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาขึ้น เพื่อพิจารณาศึกษา และหาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้มีความเหมาะสม เป็นธรรม และเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งต่อนักเรียน นักศึกษา ลูกหนี้และผู้ค้ำประกันหนี้ของกองทุน โดยไม่บั่นทอนหลักการมีวินัยทางการเงิน และความรับผิดชอบต่อสังคมที่ทุกคนพึงมี รวมถึงหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนให้สามารถรักษาเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุน และให้กองทุนสามารถดำรงอยู่ได้เพื่อเป็นหลักประกันของบุคคลในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอหน้าและเท่าเทียมกัน และเสนอแนวทางในการบริหารจัดการหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต่อสภาผู้แทนราษฎร รัฐบาล ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อพิจารณาศึกษา รวบรวมและวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.2.2 เพื่อเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยแบ่งแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังนี้

(1) แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกรณีเร่งด่วน

(2) แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

(3) แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต

(4) แนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

1.2.3 เพื่อนำเสนอรายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร รัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาภายใต้กรอบหน้าที่และอำนาจตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย โดยมีวิธีการพิจารณาศึกษาดังนี้

1.3.1 การประชุม

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีการประชุมจำนวนทั้งสิ้น 20 ครั้ง

1.3.2 การเดินทางศึกษาดูงาน

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีการเดินทางศึกษาดูงาน จำนวนทั้งสิ้น 1 ครั้ง กล่าวคือ

การเดินทางศึกษาดูงาน เรื่อง **“การส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงานสำหรับนักเรียนที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”** ในวันศุกร์ที่ 7 สิงหาคม 2563 ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาดูงานด้านการเรียนการสอนเพื่อสร้างทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงาน ตลอดจนรับฟังปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตรอาชีวศึกษาเพื่อรองรับแนวทางการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลน หรือสาขาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ และให้สถานศึกษาสามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาได้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศ

1.3.3 การจัดสัมมนา

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีการจัดสัมมนา จำนวนทั้งสิ้น 1 ครั้ง กล่าวคือ

การสัมมนา เรื่อง **“แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”** ในวันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องแนวทางการให้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา การวางแผนทางการเงิน การชำระหนี้คืนกองทุน ตลอดจนแนวทางการเจรจาไกล่เกลี่ยก่อน

การฟ้องคดี ภายหลังการฟ้องคดี และภายหลังศาลมีคำพิพากษา ให้แก่นักเรียน นักศึกษา ผู้ค้ำประกัน และประชาชนทั่วไป

(2) เพื่อรับฟังปัญหาอุปสรรคความเดือดร้อนของนักเรียน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ที่ได้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และไม่สามารถชำระหนี้ได้

(3) เพื่อรับฟังปัญหาอุปสรรค ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสมาคมนายจ้างในพื้นที่ที่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

(4) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ร่วมกับนักเรียน นักศึกษา ผู้ค้ำประกัน ลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สมาคมนายจ้าง ตลอดจนหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

1.3.4 การศึกษา วิเคราะห์เอกสารวิชาการ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเปรียบเทียบการดำเนินงานด้านการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของต่างประเทศ

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้ศึกษา วิเคราะห์เอกสารวิชาการ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานด้านการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของต่างประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 4 ประเทศ กล่าวคือ ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐเกาหลี และเครือรัฐออสเตรเลีย

1.4 หน่วยงาน เอกสาร และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้พิจารณาศึกษาโดยรับฟังข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนพิจารณาศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.4.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(1) กระทรวงการคลัง

(2) กรมบังคับคดี

(3) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

(4) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(5) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

(6) ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

(7) ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชมงคล

(8) ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ

(9) สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

1.4.2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

(1) เอกสารเรื่อง รายงานผลการศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

(2) เอกสารสถิติการบังคับคดีแพ่งของ กยศ. สถิติการเข้ากระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี และประเด็นข้อหารือปัญหาอุปสรรคในการบังคับคดีระหว่าง กยศ. และกรมบังคับคดี

(3) เอกสารเรื่อง ภาพรวมความต้องการการรับความช่วยเหลือของนักศึกษา และแนวทางการช่วยเหลือของมหาวิทยาลัย สถาบันราชมงคล มาตรการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชมงคล และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

(4) เอกสารประกอบการประชุม และการชี้แจงเพิ่มเติมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชมงคล ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ และสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

(5) คู่มือการชำระหนี้สำหรับผู้กู้ยืม กยศ. กระทรวงการคลัง

(6) คู่มือกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2562 กระทรวงการคลัง

1.4.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(1) พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

(2) พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558

(3) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(4) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

(5) กฎ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง

1.5 ระยะเวลาในการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาตั้งแต่วันที่ 25 ธันวาคม 2562 ถึงวันที่ 15 กันยายน 2563 โดยมีการขอขยายเวลาการพิจารณาศึกษาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 106 จำนวนทั้งสิ้น 3 ครั้ง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 1 ครั้งที่ 14 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ 20 ธันวาคม 2562 ได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยกำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษาให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน กล่าวคือ ระหว่างวันที่ 21 ธันวาคม 2562 ถึงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2563

ทั้งนี้ เนื่องจากมีข้อมูล ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่คณะกรรมาธิการจะต้องพิจารณาศึกษาเพื่อให้การพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมาธิการจึงมีมติเห็นควรให้ขอขยายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาออกไปอีกจำนวน 60 วัน และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 1 ครั้งที่ 27 ได้เห็นชอบให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้ตามที่ร้องขอ ซึ่งครบกำหนดการพิจารณาศึกษาในวันที่ 18 เมษายน 2563

อนึ่ง ในวันที่ 26 มีนาคม 2563 รัฐบาลได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

พ.ศ. 2548 เนื่องจากปรากฏการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ซึ่งเป็นโรคติดต่อร้ายแรง พร้อมทั้งกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและควบคุมการระบาดของโรค เป็นเหตุให้คณะกรรมาธิการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาศึกษาเพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ และจำเป็นต้องงดการประชุมเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงในการระบาดของโรคตามมาตรการที่รัฐบาลกำหนด ประธานคณะกรรมาธิการจึงเห็นควรขอขยายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาออกไปอีกจำนวน 90 วัน โดยประธานสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาอนุญาตให้ขยายเวลาการพิจารณาศึกษาได้ตามที่ร้องขอ ซึ่งคณะกรรมาธิการต้องพิจารณาศึกษาให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 17 กรกฎาคม 2563

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ยังคงดำเนินอยู่ ประกอบกับคณะกรรมาธิการมีความจำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากนักเรียน นักศึกษา และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของกองทุนเพิ่มเติม เพื่อให้คณะกรรมาธิการได้ทราบข้อมูล ข้อเท็จจริง ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ จากทุกภาคส่วนอย่างรอบด้าน เพื่อนำข้อมูล ข้อเท็จจริง ตลอดจนข้อกฎหมายมาวิเคราะห์ประกอบการจัดทำรายงานเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ คณะกรรมาธิการจึงมีมติให้ขอขยายระยะเวลาการพิจารณาศึกษาออกไปอีก 60 วัน และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบให้ขยายเวลาได้ตามที่ร้องขอ ซึ่งต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 15 กันยายน 2563

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 สภาผู้แทนราษฎรได้รับทราบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.6.2 สภาผู้แทนราษฎรได้รับทราบและมีแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทั้งแนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกรณีเร่งด่วน แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต และแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

1.6.3 สภาผู้แทนราษฎรได้ส่งรายงานพร้อมข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต่อรัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

บทที่ 2
ผลการรวบรวมข้อมูลจากการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาภายใต้กรอบหน้าที่และอำนาจที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย และเพื่อให้การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการมีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพ สามารถรวบรวมประเด็นปัญหา ข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ตลอดจนข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ คณะกรรมาธิการจึงได้กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ ดังนี้

1. แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
2. แนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงการบริหารจัดการของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา การให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหา รวมถึงการสร้างวินัยทางการเงิน
3. แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อสนับสนุนการศึกษาในอนาคต เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

2.1 ข้อมูลประกอบการพิจารณาศึกษา

เพื่อให้การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการตามกรอบแนวทางข้างต้นได้รับทราบข้อมูลข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ที่ครบถ้วนและถูกต้อง คณะกรรมาธิการจึงได้เชิญหน่วยงานที่มีบทบาทพันธกิจเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงข้อมูล ข้อเท็จจริง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมคณะกรรมาธิการ

นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการได้เดินทางไปศึกษาดูงาน เรื่อง “การส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงานสำหรับนักเรียนที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ในวันศุกร์ที่ 7 สิงหาคม 2563 ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช และจัดสัมมนา เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ในวันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ขั้นตอน กระบวนการในการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และการชำระหนี้คืนกองทุน ตลอดจนรับฟังปัญหาอุปสรรค ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาเพื่อรองรับการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่ขาดแคลน หรือที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ และให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศ และรับฟังปัญหาอุปสรรค ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จากนักเรียน นักศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของกองทุนในแง่มุมต่าง ๆ

จากการดำเนินการของคณะกรรมาธิการร่วมกับหน่วยงานดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปสาระสำคัญของข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดังต่อไปนี้

(1) กระทรวงการคลัง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจในการกำกับดูแลกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนหกคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และอธิบดีกรมสรรพากร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินห้าคน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ โดยในจำนวนนี้อย่างน้อยต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการเงินหรือการบัญชี และด้านกฎหมายด้านละหนึ่งคน โดยมีผู้จัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และควบคุมดูแลกิจการของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา เช่น การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน หรือนักศึกษา และการชำระเงินคืนกองทุน การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ้างสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลให้ทำหน้าที่บริหารและจัดการการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ติดตามและเร่งรัดให้มีการชำระเงินคืนกองทุน การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืน ลดหย่อนหนี้หรือระงับการชำระเงินคืนกองทุน และการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับความรับผิดของผู้ค้ำประกัน เป็นต้น และจากการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ส่งผลให้กองทุนมีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของลูกหนี้ และการกำหนดมาตรการทางกฎหมาย โดยการกำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้าง โดยให้นำส่งกรมสรรพากรภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งการกำหนดมาตรการทางกฎหมายดังกล่าวส่งผลให้กองทุน ได้รับการชำระหนี้คืนเพิ่มมากขึ้นและเป็นไปในทิศทางที่ดี รวมถึงไม่ต้องขอรับการจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐ

(2) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้กองทุนเป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น และมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน หรือนักศึกษา โดยรัฐมนตรีมีอำนาจดำเนินการขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อสมทบเข้ากองทุนในแต่ละปีงบประมาณตามความจำเป็นได้ ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา กองทุนสามารถให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของกองทุนโดยไม่ต้องขอรับจัดสรรงบประมาณจากรัฐเนื่องจากมีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอ และมีผลการดำเนินงานที่ดีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของกองทุนได้ดังต่อไปนี้

(2.1) การดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) แบ่งเป็น 6 ด้าน กล่าวคือ

(2.1.1) ด้านการให้กู้ยืม

การให้กู้ยืมเงินกองทุนจะคิดเป็นค่าเฉลี่ยเงินต้นตามสัญญาในแต่ละระดับชั้นการศึกษา คือ ระดับมัธยมศึกษา (ม.ปลาย) จำนวน 21,955 บาท ระดับอาชีวศึกษา (ปวช. และ ปวส.) จำนวน 64,308 บาท และระดับอุดมศึกษา (ปริญญาตรี) จำนวน 160,158 บาท โดยสถาบันการศึกษาจะทำหน้าที่คัดกรองผู้ที่เหมาะสมที่จะได้รับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งในอดีตจะใช้ระบบโควต้าให้กู้ยืมในจำนวนที่จำกัด แต่ในปัจจุบันจำนวนเงินให้กู้ยืมมีการหมุนเวียนที่เพียงพอแล้วจึงยกเลิกระบบโควต้า และมีเงินให้กู้ยืมที่เพียงพอสำหรับทุกคนที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ โดยคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงินแบ่งเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

(1) ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยต้องมีรายได้ครอบครัวไม่เกิน 360,000 บาทต่อปี

(2) ผู้ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลัก โดยไม่จำกัดรายได้ของครอบครัว แต่หากประสงค์จะกู้ยืมเงินค่าครองชีพจะต้องมีรายได้ครอบครัวไม่เกิน 360,000 บาทต่อปี ซึ่งจะต้องศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลักในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระดับอนุปริญญา หรือระดับปริญญาตรี

(3) ผู้ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ โดยจะเปิดให้กู้ยืมในปีการศึกษา 2564 เช่น สาขาวิชาโบราณคดี นาฏศิลป์ ดนตรีไทย เป็นต้น

(4) ผู้ที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ โดยจะเปิดให้กู้ยืมในปีการศึกษา 2564 ซึ่งอาจให้กู้ยืมในระดับที่สูงกว่าระดับปริญญาตรีได้

(2.1.2) ด้านโครงการส่งเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อรองรับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย และ 3 โครงสร้างพื้นฐาน

กองทุนได้ดำเนินการส่งเสริมโดยการลดเงินต้นและลดดอกเบี้ยให้แก่ผู้กู้ยืมเงินซึ่งได้กู้เรียนในสาขาที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน และหากจบระดับปริญญาตรีจะลดเงินต้นให้ร้อยละ 30 และลดดอกเบี้ยให้ร้อยละ 0.5 หากจบระดับอาชีวศึกษาจะลดเงินต้นให้ร้อยละ 50 และลดดอกเบี้ยให้ร้อยละ 0.5 โดยมีเงื่อนไข กล่าวคือ ผู้กู้ยืมเงินต้องสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่กองทุนกำหนด และต้องไม่ผิดนัดชำระหนี้ ทั้งนี้ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย คือ ยานยนต์สมัยใหม่ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ การแปรรูปอาหาร หุ่นยนต์ การบินและโลจิสติกส์ เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพดิจิทัล และการแพทย์ครบวงจร ในส่วนของ 3 โครงสร้างพื้นฐาน คือ ระบบราง พาณิชย์นาวี และโลจิสติกส์

(2.1.3) ด้านการบริหารหนี้

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยการสร้างวินัยทางการเงินให้กับผู้กู้ยืมเงินโดยวิธีการต่าง ๆ ทั้งนี้ จำนวนผู้กู้ที่ถูกดำเนินคดี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ถึงปี พ.ศ. 2562 มีจำนวน 1.5 ล้านราย และกรณีการติดตามหนี้โดยให้เจ้าหน้าที่ใช้วิธีการติดตามทางโทรศัพท์ นอกจากนี้ กองทุนยังได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการบริหารหนี้ เช่น มาตรการจูงใจให้ผู้กู้ยืมชำระหนี้ มาตรการแก้ปัญหาหนี้และเพิ่มค่าครองชีพ อย่างไรก็ตาม การกำหนดมาตรการ

ในการบริหารหนี้จะคำนึงถึงความเป็นธรรมเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบและความได้เปรียบเสียเปรียบของผู้ที่ชำระหนี้ตามปกติด้วย โดยมาตรการในการบริหารหนี้ของกองทุน มีรายละเอียด ดังนี้

(1) มาตรการจูงใจให้ผู้กู้ยืมชำระหนี้

(1.1) ปิดบัญชีและลดเงินต้นทันทีร้อยละ 3 ณ วันที่ปิดบัญชี สำหรับผู้กู้ที่ไม่เคยผิดนัดชำระหนี้

(1.2) ลดเบี้ยปรับร้อยละ 75 ของเบี้ยปรับที่มีอยู่ ในการทำสัญญาประนีประนอมยอมความในศาลหลังฟ้องคดีปี 2562 สำหรับผู้กู้ยืมที่ยินยอมให้คิดภาระหนี้เต็มจำนวน (เงินต้น ดอกเบี้ย เบี้ยปรับ) ขยายเวลาผ่อนชำระหนี้ไม่เกิน 15 ปี คิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 1 ของเงินต้นที่ค้างชำระ แต่หากผิดนัดชำระหนี้ในปีที่ 2 เป็นต้นไป กยศ. จะนำส่วนลดเบี้ยปรับกลับเข้ามาเป็นหนี้ตามคำพิพากษาทันที และจะต้องเสียเบี้ยปรับอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของเงินงวดที่ผิดนัด

(2) มาตรการแก้ปัญหาหนี้และเพิ่มค่าครองชีพ

(2.1) ลดเบี้ยปรับร้อยละ 80 สำหรับผู้กู้ยืมทุกกลุ่มที่ชำระหนี้ปิดบัญชีในครั้งเดียว ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2562 - 30 กันยายน 2563

(2.2) ลดเบี้ยปรับร้อยละ 75 เฉพาะผู้กู้ยืมกลุ่มก่อนฟ้องคดีที่มาชำระหนี้ค้างทั้งหมดให้มีสถานะปกติ ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2562 - 30 กันยายน 2563

(2.3) พักชำระหนี้ 2 ปี สำหรับผู้กู้ยืมที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และเป็นกลุ่มก่อนฟ้องคดี ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2562 - 31 พฤษภาคม 2563

(2.4) ปรับลดอัตราเบี้ยปรับจากร้อยละ 12 - ร้อยละ 18 เหลืออัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี เฉพาะกลุ่มก่อนฟ้องคดี มีผลตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2562 เป็นต้นไป

(2.5) เพิ่มค่าครองชีพ 600 บาทต่อเดือน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป

(3) หลักเกณฑ์ให้ความช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้และไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

(3.1) กรณีเป็นผู้ไม่มีรายได้ ให้ผ่อนผันการชำระหนี้ได้ไม่เกินสองคราว คราวละไม่เกิน 1 ปี

(3.2) กรณีเป็นผู้มีรายได้ไม่เกิน 8,008 บาทต่อเดือน ให้ผ่อนผันการชำระหนี้ได้ไม่เกินสองคราว คราวละไม่เกิน 1 ปี

(3.3) กรณีเป็นผู้ประสบภัยพิบัติอัคคีภัย อุทกภัย วาตภัยหรือภัยธรรมชาติอื่น ๆ รวมถึงภัยจากสงครามหรือจลาจล ซึ่งทรัพย์สินได้รับความเสียหายอย่างรุนแรงให้ผ่อนผันการชำระหนี้ได้ไม่เกินสองคราว คราวละไม่เกิน 1 ปี

(3.4) กรณีเป็นผู้มีรายได้ถดถอยหรือมีความจำเป็นต้องดูแลบุคคลในครอบครัวซึ่งชราภาพ ป่วย หรือ พิการ ให้ขยายระยะเวลาการชำระหนี้ได้ไม่เกิน 1.5 - 2.5 เท่า แล้วแต่กรณี และในการชำระเงินงวดสุดท้ายผู้กู้ยืมเงินต้องมีอายุไม่เกิน 60 ปี

(3.5) กรณีมีเหตุอื่นใดที่คณะอนุกรรมการฯ กำหนดให้เป็นรายบุคคลตามความเหมาะสม

(3.6) กรณีเป็นผู้พิการหรือทุพพลภาพจนไม่สามารถประกอบการงานได้

(3.7) กรณีเป็นโรคติดต่อร้ายแรงจนไม่สามารถประกอบการงานได้

(3.8) กรณีเป็นโรคเรื้อรังที่ปรากฏอาการเด่นชัด หรือรุนแรงจนไม่สามารถประกอบการงานได้

(3.9) กรณีได้เป็นผู้ได้รับโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกตลอดชีวิต

(3.10) กรณีเป็นผู้ที่ศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและกองทุนได้ดำเนินการยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายแล้ว

(2.1.4) ด้านการหักเงินเดือน

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้กองทุนมีอำนาจในการขอข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงินทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการของกองทุน โดยให้หน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจัดส่งข้อมูลให้กองทุนตามที่กองทุนร้องขอ และกำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้าง โดยให้นำส่งกรมสรรพากรภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ หากนายจ้างไม่ดำเนินการหักเงินได้พึงประเมิน หักแต่ไม่นำส่ง หรือนำส่งไม่ครบตามจำนวน หรือหักและนำส่งเกินกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด นายจ้างจะต้องรับผิดชดใช้เงินที่ต้องนำส่งในส่วนของผู้กู้ยืมเงินและจะต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือนของจำนวนเงินที่ยังไม่ได้นำส่ง

(2.1.5) ด้านการสร้างวินัยทางการเงินให้กับผู้กู้ยืมเงิน

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้สร้างวินัยทางการเงินให้เด็กยุคใหม่ด้วยโครงการการออมร่วมกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในการสร้างวินัยทางการเงิน (SET e-Learning) เพื่อเป็นการสร้างวินัยทางการเงินในกลุ่มผู้กู้ยืมเงิน กยศ. ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งรูปแบบหนังสือ วิทยุ วีดีโอ Motion Graphics และ Infographics

(2.1.6) ด้านช่องทางการติดต่อ

นักเรียนนักศึกษาสามารถติดต่อกองทุน ได้หลายช่องทาง คือ Call Center : 02016 4888 กด 9 ช่องทาง Line Official Account ช่องทาง Website : www.studentloan.or.th และ Facebook : @studentloan.th Application Line Connect นอกจากนี้ยังสามารถติดต่อสายตรงถึงผู้บริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อแจ้งเรื่องร้องเรียนได้อีกด้วย

(2.2) ข้อมูลของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ณ วันที่ 31 มกราคม 2563)

(2.2.1) จำนวนนักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินกองทุน และสถานะของผู้กู้ยืม

จากการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ปัจจุบันมีนักเรียนนักศึกษาได้รับโอกาสทางการศึกษาไปแล้วจำนวน 5,771,357 ราย คิดเป็นจำนวนเงินให้กู้ยืม 621,986 ล้านบาท โดยมีสถานะผู้กู้ยืมเงินกองทุน ดังนี้

- ชำระหนี้เสร็จสิ้น จำนวน 1,175,852 ราย คิดเป็นเงินจำนวน 79,427 ล้านบาท หรือร้อยละ 20

- อยู่ในช่วงปลอดหนี้ จำนวน 961,146 ราย คิดเป็นเงิน จำนวน 113,844 ล้านบาท หรือร้อยละ 17

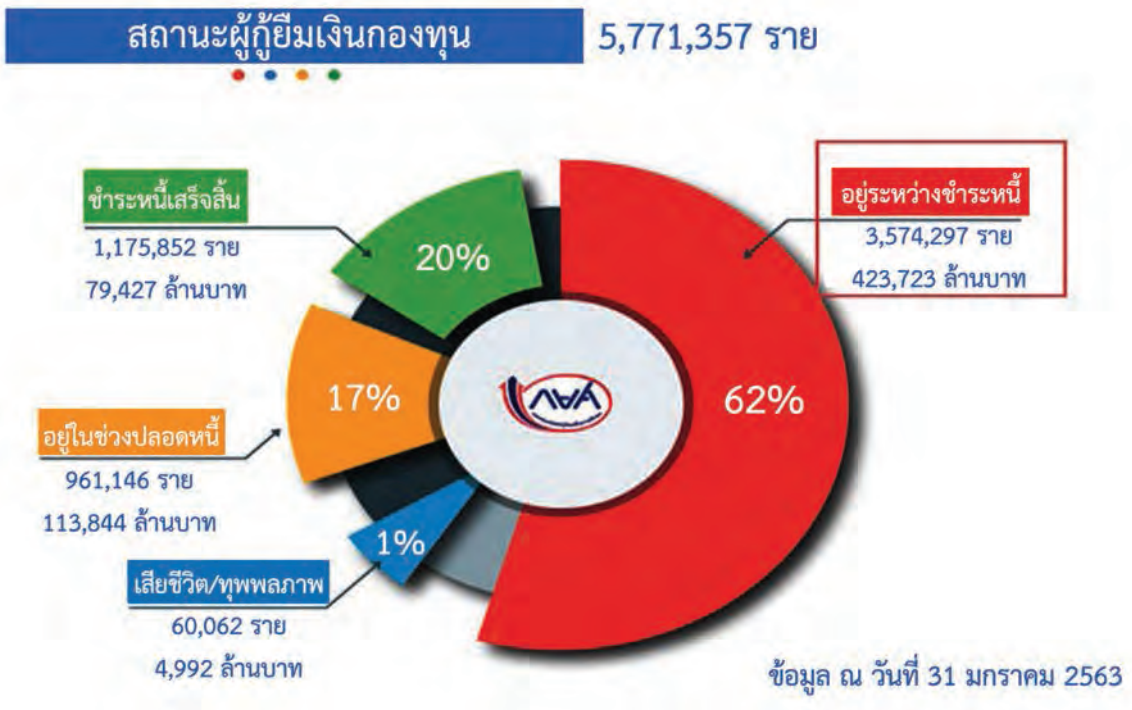
- อยู่ในระหว่างการชำระหนี้จำนวน 3,574,297 ราย คิดเป็นเงินจำนวน 423,723 ล้านบาท หรือร้อยละ 62 โดยแบ่งเป็นชำระหนี้ปกติจำนวน 1,440,126 ราย ผิดนัดชำระหนี้จำนวน 2,134,170 ราย หรือร้อยละ 60 คิดเป็นเงินต้นค้างชำระจำนวน 78,643 ล้านบาท

- เสียชีวิตประมาณ 60,062 ราย คิดเป็นเงิน จำนวน 4,992 ล้านบาท หรือร้อยละ 1

ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงภาพรวมผู้กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

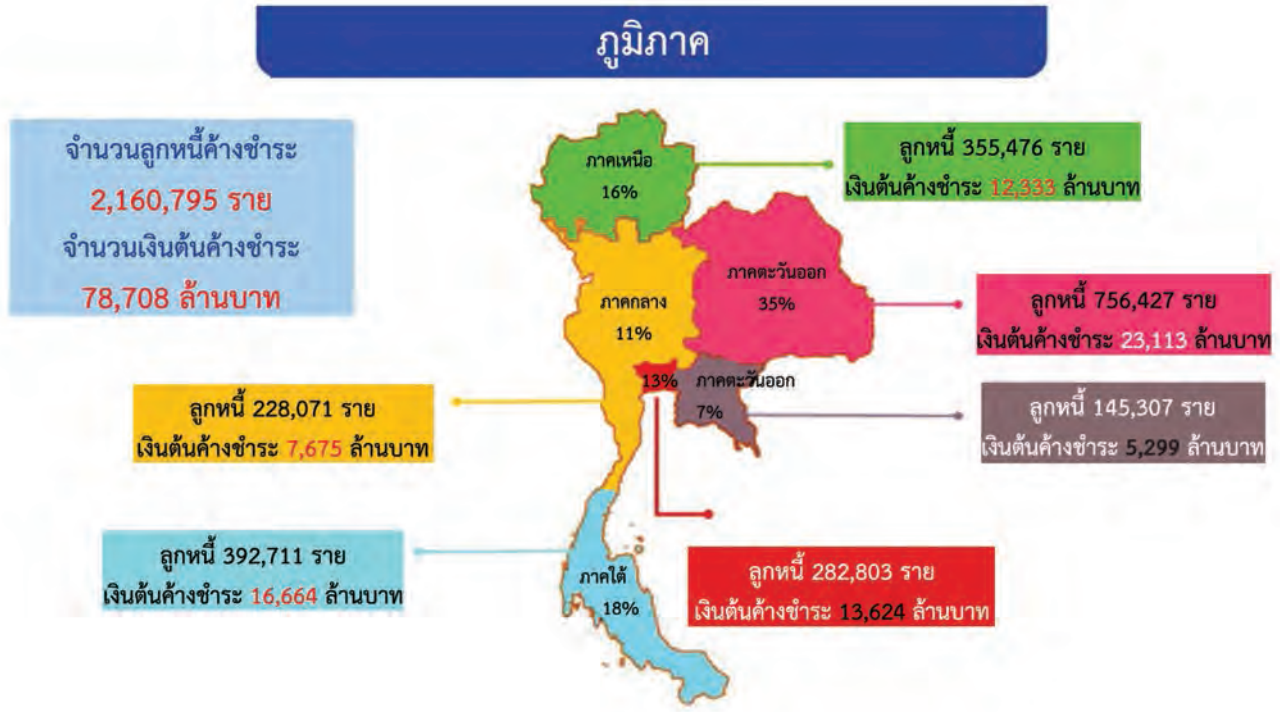

ภาพที่ 2 แผนภาพแสดงสถานะผู้กู้ยืมเงินกองทุน

(2.2.2) สถานะของผู้กู้ยืมเงินกองทุนทั่วประเทศที่ค้างชำระหนี้จำแนกตามภูมิภาค

สถานะของลูกหนี้กองทุนทั่วประเทศที่ค้างชำระหนี้ จำนวน 2,160,795 ราย คิดเป็นจำนวนเงินต้นค้างชำระ 78,708 ล้านบาท สามารถจำแนกตามภูมิภาคได้ ดังนี้

- ภาคเหนือมีลูกหนี้ผิดนัด จำนวน 355,476 ราย คิดเป็นเงินต้นค้างชำระ จำนวน 12,333 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 16
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลูกหนี้ผิดนัด จำนวน 756,427 ราย คิดเป็นเงินต้นค้างชำระ จำนวน 23,113 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 35
- ภาคกลางมีลูกหนี้ผิดนัด จำนวน 228,071 ราย คิดเป็นเงินต้นค้างชำระ จำนวน 7,675 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 11
- กรุงเทพ และปริมณฑลมีลูกหนี้ผิดนัด จำนวน 282,803 ราย คิดเป็นเงินต้นค้างชำระ จำนวน 13,624 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13
- ภาคตะวันออกมีลูกหนี้ผิดนัด จำนวน 145,307 ราย คิดเป็นเงินต้นค้างชำระ จำนวน 5,299 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 7
- ภาคใต้มีลูกหนี้ผิดนัด จำนวน 392,711 ราย คิดเป็นเงินต้นค้างชำระ จำนวน 16,664 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 18

ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 3 แผนภาพแสดงผู้กู้ยืมเงินแบ่งตามภูมิภาค

(2.2.3) สถานะของผู้กู้ยืมเงินกองทุนทั่วประเทศที่ค้างชำระหนี้จำแนกตามระดับการศึกษา

ผู้กู้ยืมเงินกองทุนทั่วประเทศที่ค้างชำระหนี้ จำนวน 2,160,795 ราย คิดเป็นเงินต้นค้างชำระ 78,708 ล้านบาท จำแนกตามระดับการศึกษา แบ่งเป็นระดับปริญญาตรี/อนุปริญญาตรี จำนวน 1,125,875 ราย คิดเป็นร้อยละ 52 ระดับปวส./ปวท. จำนวน 472,462 ราย เงินต้นค้างชำระ 14,770 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 22 ระดับปวช. จำนวน 288,682 ราย เงินต้นค้างชำระ 4,919 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 273,442 ราย เงินต้นค้างชำระ 2,521 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13

(2.2.4) สถิติผู้กู้ยืมระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2551 ถึงปี พ.ศ. 2562

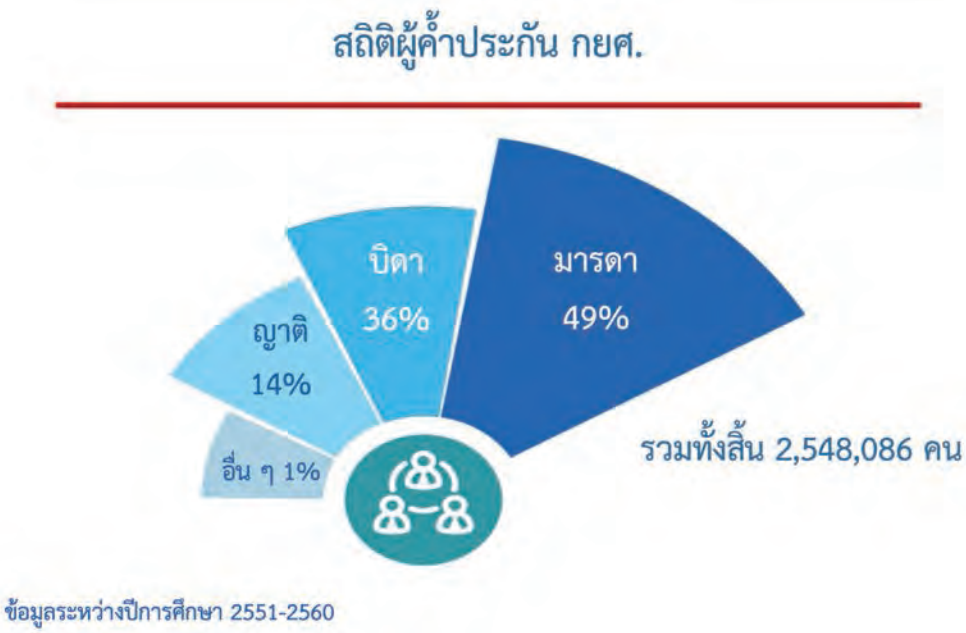
สถิติผู้กู้ยืมเงินกองทุน ระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2551 ถึงปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,770,245 คน ประกอบด้วย สาขาบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และอื่น ๆ ร้อยละ 22.03 สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีร้อยละ 20.56 สาขาศิลปะศาสตร์และสังคมศาสตร์ ร้อยละ 17.53 สาขาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ร้อยละ 13.11 สาขาวิศวกรรม ร้อยละ 7.55 สาขาบัญชี ร้อยละ 5.84 สาขาพยาบาลสาธารณสุข ร้อยละ 5.30 สาขารัฐศาสตร์ ร้อยละ 3.93 สาขานิติศาสตร์ ร้อยละ 2.52 สาขาแพทย์ เภสัช ทันตแพทย์ สัตวแพทย์ ร้อยละ 1.15 และสาขาสถาปัตยกรรม ร้อยละ 0.49 ดังแผนภาพต่อไปนี้

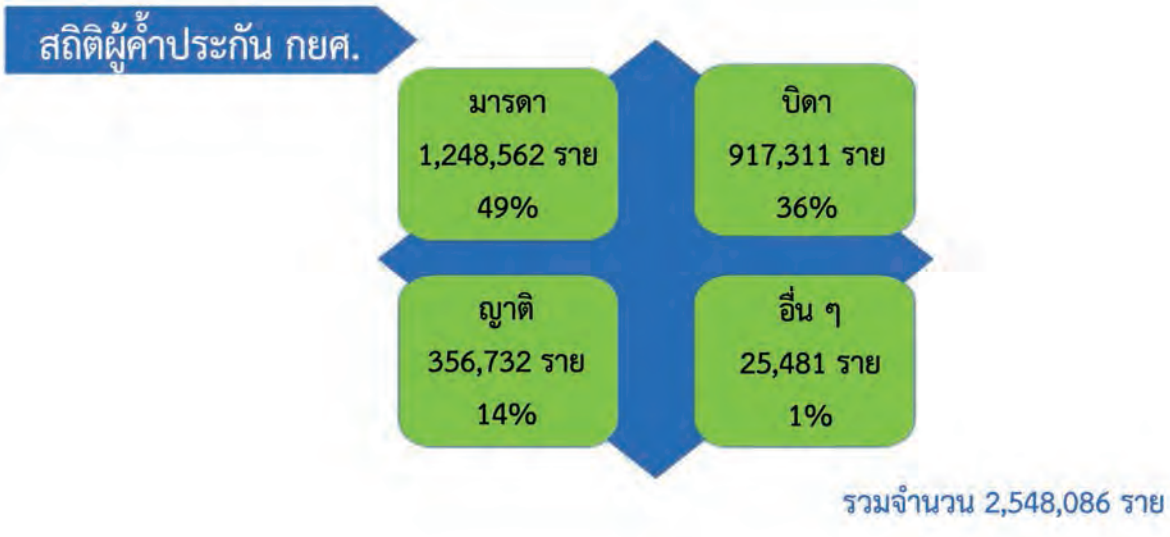

ภาพที่ 4 แผนภาพแสดงสถิติผู้กู้ยืมระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาต่าง ๆ

(2.3) สถิติผู้ค้ำประกันหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้กำหนดให้การทำสัญญากู้ยืมเงินต้องมีผู้ค้ำประกันเพื่อเป็นหลักประกันการกู้ยืมซึ่งหากผู้กู้ยืมเงินไม่ชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันจะเป็นผู้รับผิดชอบในการชำระหนี้แทน โดยกองทุนมิได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ค้ำประกัน เนื่องจากกองทุนมิได้คำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้คืนของผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกัน แต่เป็นเพียงต้องการให้ผู้ค้ำประกันควบคุมให้ผู้กู้ยืมชำระหนี้โดยไม่ผิดนัด ปัจจุบันกองทุนมีผู้ค้ำประกันจำนวนทั้งสิ้น 2,548,086 คน แบ่งเป็นมารดาเป็นผู้ค้ำประกันคิดเป็นร้อยละ 49 บิดาคิดเป็นร้อยละ 36 ญาติคิดเป็นร้อยละ 14 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 1 ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 5 แผนภาพแสดงสถิติผู้ค้ำประกันของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ภาพที่ 6 แผนภาพแสดงสถิติจำนวนผู้ค้ำประกัน

(2.4) ข้อมูลการเดินทางของบัญชีลูกหนี้

ข้อมูลการเดินทางของบัญชีลูกหนี้เป็นข้อมูลที่จะแสดงให้เห็นถึงเงื่อนไขและระยะเวลาในการชำระเงินคืนกองทุน โดยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้กำหนดระยะเวลาปลอดหนี้ไว้ 2 ปี นับจากปีที่จบการศึกษาหรือเลิกศึกษา และเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาปลอดหนี้ ผู้กู้ยืมเงินต้องผ่อนชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 15 ปี โดยต้องชำระหนี้ภายในวันที่ 5 กรกฎาคมของทุกปี และผู้กู้ยืมเงินต้องชำระเงินกู้ยืมพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี แต่ทั้งนี้ หากผู้กู้ยืมที่อยู่ในระหว่างช่วงปลอดหนี้ 2 ปี มีความประสงค์ที่จะชำระหนี้เงินกู้ทั้งหมดหรือปิดบัญชี กองทุนจะลดเงินต้นให้ร้อยละ 3

อย่างไรก็ตาม หากผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้หรือไม่ชำระหนี้ตามกำหนดข้างต้น ผู้กู้ยืมจะต้องจ่ายเบี้ยปรับหรือค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กองทุนกำหนด (ปัจจุบันกำหนดไว้อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของเงินงวดที่ผิดนัดโดยเทียบเคียงจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์) และกองทุนจะดำเนินการติดตามทวงถามหนี้ โดยการติดตามทางโทรศัพท์ SMS ข้อความเสียง และการส่งหนังสือทวงถามหนี้ไปยังผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน ในชั้นนี้ลูกหนี้สามารถทำสัญญาไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องคดีกับกองทุนและชำระหนี้ให้มีสถานะบัญชีปกติได้ ทั้งนี้ กรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ กองทุนจะดำเนินการคิดอัตราดอกเบี้ยจากเงินที่ค้างในงวดนั้น ๆ ซึ่งจะไม่คิดจากเงินต้นทั้งหมด

กรณีเมื่อมีการทวงถามหนี้แล้ว ลูกหนี้ยังไม่ชำระจะมีการฟ้องร้องดำเนินคดีผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันเพื่อบังคับชำระหนี้ ซึ่งในการฟ้องร้องบังคับคดีลูกหนี้สามารถทำสัญญาเพื่อประนอมหนี้ได้ โดยข้อมูลพบว่ามีลูกหนี้จำนวนร้อยละ 85 เข้ามาทำสัญญาประนอมหนี้ในชั้นศาล และต้องชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 9 - 15 ปี และต้องเสียเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี และหากผู้กู้ยืมไม่ชำระหนี้ตามสัญญาประนอมหนี้ หรือมีการผิดนัดชำระหนี้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว กองทุนจะดำเนินคดีภายในระยะเวลา 10 ปี โดยก่อนการยึดทรัพย์ กองทุนจะส่งทนายความเพื่อแจ้งให้ลูกหนี้ทราบและดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนตามพระราชบัญญัติทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558

ในกรณีที่อายุความใกล้จะสิ้นสุดลง กองทุนจะดำเนินการยึดทรัพย์ของลูกหนี้ แต่จะยังชะลอการขายทอดตลาดไว้และให้ลูกหนี้ผ่อนชำระได้อีก 6 ปี โดยส่วนใหญ่ลูกหนี้จะเข้ามาปิดบัญชีในช่วงถูกยึดทรัพย์ เนื่องจากมีความสามารถในการชำระหนี้มากขึ้น ส่วนลูกหนี้ที่ไม่ดำเนินการใด ๆ กรมบังคับคดีจะมีการนำทรัพย์ขายทอดตลาดตามขั้นตอนและกระบวนการของกฎหมายต่อไป

การเดินทางของบัญชีลูกหนี้ตามกระบวนการดังกล่าวข้างต้นปรากฏตามแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 7 แผนภาพแสดงการเดินทางของบัญชีลูกหนี้

ทั้งนี้ ผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างชำระหนี้ จำนวน 3.57 ล้านราย แบ่งตามสถานะเงื่อนไขการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มผ่อนชำระหนี้ระยะเวลาสัญญา 15 ปี ประมาณ 2.30 ล้านราย หรือคิดเป็นร้อยละ 64.43

2. ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มผ่อนชำระหนี้ตามสัญญาไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง ประมาณ 0.01 ล้านราย หรือคิดเป็นร้อยละ 0.28

3. ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มดำเนินคดี ประมาณ 1.26 ล้านราย หรือคิดเป็นร้อยละ 35.29 โดยผู้กู้ยืมเงินกลุ่มดำเนินคดี จำนวน 1.26 ล้านราย กองทุนได้ดำเนินการสืบทรัพย์บังคับคดีแล้ว จำนวน 287,071 ราย พบว่า มีผู้กู้ยืมเงินที่พบทรัพย์ 129,941 ราย โดยได้ชำระหนี้ปิดบัญชีแล้ว จำนวน 70,835 ราย คงเหลือจำนวน 59,106 ราย และไม่พบทรัพย์ จำนวน 157,130 ราย โดยได้ชำระหนี้ปิดบัญชีแล้ว จำนวน 27,857 ราย คงเหลือจำนวน 129,273 ราย

(2.5) การดำเนินงานตามมาตรา 45 และมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

(2.5.1) การทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 45 ได้กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการกองทุน และการติดตามการชำระเงินคืนกองทุน โดยกำหนดให้กองทุนมีอำนาจขอข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงินจากหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนหรือบุคคลใดซึ่งเป็นผู้ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว และเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ

การกู้ยืมเงิน และการชำระเงินคืนกองทุนของผู้กู้ยืมเงินให้แก่หน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน หรือบุคคลใดตามที่ร้องขอ ซึ่งปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังนี้

(1) การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้กู้ยืมเงินกองทุน เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการหนี้

(2) การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิชาการ งานวิจัย การพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(3) สนับสนุนการประชาสัมพันธ์ การให้ข้อมูลข่าวสาร และเข้าร่วมกิจกรรมกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้กู้ยืมเงินกองทุน

ทั้งนี้ กองทุนได้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ถึงปี พ.ศ. 2563 รวมจำนวน 19 แห่ง ประกอบด้วย

- ปี พ.ศ. 2551 จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ กรมการปกครอง
- ปี พ.ศ. 2557 จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และธนาคารออมสิน
- ปี พ.ศ. 2558 จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ กรมบังคับคดี
- ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการและกองทุนการออมแห่งชาติ
- ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 9 แห่ง ได้แก่ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรมบัญชีกลาง กรมการจัดหางาน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยมหิดล และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
- ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) และกรมที่ดิน
- ปี พ.ศ. 2563 จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ สถาบันพระปกเกล้า และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

โดยสามารถแสดงรายชื่อหน่วยงานที่ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ดังตารางต่อไปนี้

ลำดับที่	หน่วยงานที่ทำบันทึกข้อตกลง (MOU)	วันที่ลงนาม	บันทึกข้อตกลง	การดำเนินงาน
1	กรมการปกครอง	25 ก.พ. 51	บันทึกข้อตกลงว่าด้วยการขอใช้ประโยชน์ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางด้วยวิธี Online	การใช้ประโยชน์ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรของสำนักทะเบียนกลางกรมการปกครองด้วยวิธี Online
			บันทึกข้อตกลงว่าด้วยการขอใช้ประโยชน์ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางด้วยวิธีแฟ้มข้อมูล (BATCH PROCESSING)	การใช้ประโยชน์ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรของสำนักทะเบียนกลางกรมการปกครองด้วยวิธีแฟ้มข้อมูล (BATCH PROCESSING)
2	บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	9 มิ.ย. 57	ข้อตกลงการให้บริการชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา	บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ให้บริการรับชำระเงินและส่งมอบเงินพร้อมรายละเอียดข้อมูลการรับชำระเงินให้กองทุน
3	ธนาคารออมสิน	2 ธ.ค. 57	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ	1. เพื่อศึกษาและทบทวนกระบวนการให้กู้ยืมเงินและติดตามการชำระหนี้ของ กยศ. 2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดำเนินงานใหม่และการให้บริการที่รองรับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย
4	กรมบังคับคดี	4 ก.พ. 58	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านการให้บริการตั้งเรื่องบังคับคดีโดยช่องทางด่วน (Fast Tack) และความร่วมมือด้านการเชื่อมโยงข้อมูลบุคคลล้มละลาย	ความร่วมมือด้านการให้บริการตั้งเรื่องบังคับคดีโดยช่องทางด่วน (Fast Tack) และความร่วมมือด้านการเชื่อมโยงข้อมูลบุคคลล้มละลาย
5	กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	21 ก.ค. 60	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลสมาชิกของกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.)	เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกกองทุน กบข. ผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุนและติดตามการชำระเงินคืนกองทุนของผู้กู้ยืมที่เป็นสมาชิก

ลำดับที่	หน่วยงานที่ทำบันทึกข้อตกลง (MOU)	วันที่ลงนาม	บันทึกข้อตกลง	การดำเนินงาน
6	กองทุนการออมแห่งชาติ	24 ธ.ค. 60	บันทึกความร่วมมือการส่งเสริมความร่วมมือการออมกับกองทุนการออมแห่งชาติ	ส่งเสริมความรู้ทางการเงิน การออมเงิน การวางแผนการเงินเพื่อยามเกษียณ สนับสนุนสื่อประชาสัมพันธ์ การให้ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมต่าง ๆ
7	สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)	16 ก.ค. 61	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการเชื่อมโยงข้อมูลจากระบบตรวจสอบข้อมูลผู้กู้ยืมไปยังตู้บริการอเนกประสงค์ภาครัฐ	1. เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้กู้ยืมเงิน กยศ. ผ่านตู้บริการอเนกประสงค์ภาครัฐ 2. ออกแบบและพัฒนาระบบตรวจสอบข้อมูลผู้กู้ยืมของ กยศ. เพื่อรองรับการให้บริการข้อมูลผู้กู้ยืมของ กยศ. ผ่านตู้อเนกประสงค์ภาครัฐ
8	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)	24 ก.ค. 61	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือความร่วมมือเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้กู้ยืมเงินกองทุน	1. เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้กู้ยืมเงินกองทุน นำข้อมูลมาใช้ในการกู้ยืมและการบริหารจัดการหนี้ 2. พัฒนาการใช้งานระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
9	ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	5 ก.ย. 61	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านการส่งเสริมความรู้ทางการเงิน	1. ส่งเสริมความรู้ทางการเงินให้แก่บุคลากร กยศ. ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษาและศิษย์เก่า ผ่านองค์ความรู้และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ของตลาดหลักทรัพย์ 2. พัฒนาเนื้อหาและสื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน กยศ.

ลำดับที่	หน่วยงานที่ทำบันทึกข้อตกลง (MOU)	วันที่ลงนาม	บันทึกข้อตกลง	การดำเนินงาน
10	กรมบัญชีกลาง	10 ก.ย. 61	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการดำเนินงานว่าด้วยการชำระหนี้ผู้กู้ยืมผ่านระบบจ่ายตรงเงินเดือนและค่าจ้างประจำ	1. พัฒนาระบบเพื่ออำนวยความสะดวกในการรับชำระหนี้ กยศ. 2. เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการหนี้โดยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
11	กรมการจัดหางาน	17 ก.ย. 61	บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการส่งเสริมการมีงานทำและร่วมสร้างความรับผิดชอบทางการเงินของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	1. กรมการจัดหางานจะสนับสนุนและส่งเสริมการมีงานทำให้แก่ผู้กู้ยืมเงิน กยศ. 2. กยศ. ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ภารกิจของกรมการจัดหางาน 3. เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลผู้กู้ยืมในสังกัดกรมการจัดหางาน
12	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	28 ก.ย. 61	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการดำเนินงานว่าด้วยการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการหนี้	เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้กู้ยืนเงินกองทุนเพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการหนี้
13	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	5 ต.ค. 61	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการดำเนินงานว่าด้วยการนำส่งเงินผู้กู้ยืมเงินกองทุน	1. เชื่อมโยงแลกแลกเปลี่ยนข้อมูลข้าราชการพลเรือนที่เป็นผู้กู้ยืมเงิน กยศ. เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการหนี้ 2. สนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐที่เป็นต้นสังกัดของข้าราชการพลเรือนสามัญที่เป็นผู้กู้ยืมเงิน กยศ. สามารถปฏิบัติงานในระบบได้ถูกต้องเหมาะสม

ลำดับที่	หน่วยงานที่ทำบันทึกข้อตกลง (MOU)	วันที่ลงนาม	บันทึกข้อตกลง	การดำเนินงาน
14	มหาวิทยาลัยมหิดล (คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร)	14 พ.ย. 61	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมหาวิทยาลัยมหิดลกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	1. เพื่อวิจัยและพัฒนาแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่โดยใช้ Opensource Data Analytics Software ตามหลักการวิเคราะห์ข้อมูลด้าน Data Science 2. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงกับหน่วยงานรัฐ 3. เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์การให้กู้ยืมและการบริหารจัดการหนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
15	ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	25 ธ.ค. 61	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านการส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อย (SMEs) ที่เป็นผู้กู้ยืมกับกองทุน กยศ.	1. เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการหนี้ 2. สนับสนุนทางด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs ที่เป็นผู้กู้ยืมเงินกองทุนและอำนวยความสะดวกในการให้บริการยื่นขอสินเชื่อตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารกำหนด 3. สนับสนุนการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์หรือบริการและเข้าร่วมกิจกรรมกับ กยศ. ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ SMEs
16	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)	11 ก.พ. 62	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้กู้ยืมเงิน กยศ.	1. เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้กู้ยืมเงินกองทุนนำข้อมูลมาใช้ในการกู้ยืมและการบริหารจัดการหนี้ 2. พัฒนาการใช้งานระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ลำดับที่	หน่วยงานที่ทำบันทึกข้อตกลง (MOU)	วันที่ลงนาม	บันทึกข้อตกลง	การดำเนินงาน
17	กรมที่ดิน	18 ก.ย. 62	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการดำเนินงานตรวจสอบข้อมูลการถือกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด	การตรวจสอบข้อมูลการถือกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด
18	สถาบันพระปกเกล้า	6 ม.ค. 63	บันทึกข้อตกลงการขอข้อมูลส่วนบุคคลหรือการเปิดเผยข้อมูลการกู้ยืมเงิน	การนำข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลการยืมไปใช้เพื่อประโยชน์ในการคัดเลือกบุคลากรของสถาบันและเข้ารับการศึกษาอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ของสถาบันและเพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุนหรือการติดตามการชำระเงินคืนกองทุน โดยผู้เข้ารับการศึกษาอบรมของสถาบันต้องไม่เป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้ กยศ.
19	กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา	29 ม.ค. 63	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางด้านวิชาการ	1. เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิชาการ งานวิจัย การพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมสนับสนุนการนำองค์ความรู้ไปใช้กับประชาชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา 2. แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน

ตารางที่ 1 รายชื่อหน่วยงานที่ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

(2.5.2) การชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยการหักเงินเดือนผ่านองค์กรนายจ้าง

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 51 กำหนดให้ บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1)

แห่งประมวลรัษฎากร มีหน้าที่หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน เพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุน แจ้งให้ทราบ

ทั้งนี้ ผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ จำนวน 3.57 ล้านราย ได้มีการหักเงินเดือนผ่านองค์กรนายจ้างแล้ว จำนวน 420,623 ราย จากจำนวนหน่วยงานนายจ้าง 9,149 แห่ง ทั้งนี้ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 42 ได้กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ให้ความยินยอมในขณะทำสัญญากู้ยืมเงิน เพื่อให้ผู้มีหน้าที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร หักเงินได้พึงประเมินของตนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบเพื่อชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาคืนกองทุน

(2) แจ้งสถานะการเป็นผู้กู้ยืมเงินต่อหัวหน้าหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ตนทำงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เริ่มปฏิบัติงาน และยินยอมให้หักเงินได้พึงประเมินของตนเพื่อดำเนินการตามมาตรา 51

(3) ยินยอมให้กองทุน เข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนที่อยู่ในครอบครองของบุคคลอื่น รวมทั้งยินยอมให้กองทุนเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และการชำระเงินคืนกองทุน

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้เริ่มแจ้งให้องค์กรนายจ้างเริ่มหักเงินเดือนตั้งแต่เดือนธันวาคม 2561 เป็นต้นมา ซึ่งมีผลการรับชำระหนี้ผ่านองค์กรนายจ้างสะสมสิ้นสุดเดือนมกราคม 2563 เป็นเงินได้รับชำระทั้งสิ้นประมาณ 4,558.02 ล้านบาท โดยรับจากระบบจ่ายตรงเงินเดือนและค่าจ้างประจำของกรมบัญชีกลาง (e-Payroll) จำนวน 2,679.94 ล้านบาท และรับจากการหักเงินได้พึงประเมินด้วยระบบรับชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาผ่านกรมสรรพากร (e-PaySLE) จำนวน 1,878.08 ล้านบาท ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 8 แผนภาพแสดงผลการรับชำระหนี้สะสมผ่านองค์กรนายจ้าง
ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2563 มียอดรวมรับชำระหนี้สะสม 4,558.02 ล้านบาท

ในปีงบประมาณ 2563 กองทุน ได้ดำเนินการหักเพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของข้าราชการและลูกจ้างประจำซึ่งเป็นผู้กู้ยืมเงินในระบบจ่ายตรงเงินเดือนและค่าจ้างประจำของกรมบัญชีกลาง (e-Payroll) และการหักเงินได้พึงประเมินด้วยระบบรับชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาผ่านกรมสรรพากร (e-PaySLE) ระหว่างเดือนตุลาคม 2562 ถึงเดือนมกราคม 2563 โดยมีผลจากการผู้กู้ยืมเงินชำระเงินในปีงบประมาณ 2563 เป็นเงินรับชำระสะสม 1,402.21 ล้านบาท ดังตารางแสดงผลการหักเงินเดือนปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ดังต่อไปนี้

ปีงบ 2563

ระบบรับชำระเงินคืนกองทุน	ต.ค. 62		พ.ย. 62		ธ.ค. 62	
	จำนวนคนที่แจ้งหัก (ราย)	จำนวนเงินที่รับชำระ (ลบ.)	จำนวนคนที่แจ้งหัก (ราย)	จำนวนเงินที่รับชำระ (ลบ.)	จำนวนคนที่แจ้งหัก (ราย)	จำนวนเงินที่รับชำระ (ลบ.)
e-Payroll	161,875	156.15	158,973	154.07	157,809	152.78
e-PaySLE	223,493	165.89	234,130	200.06	220,708	209.66
รวม	385,368	322.04	393,103	354.13	378,510	362.44

ระบบรับชำระเงินคืนกองทุน	ม.ค. 63		รวมจำนวนเงินที่รับชำระ (ลบ.)
	จำนวนคนที่แจ้งหัก (ราย)	จำนวนเงินที่รับชำระ (ลบ.)	
e-Payroll	156,607	151.50	**614.50**
e-PaySLE	264,016	212.09	**787.71**
รวม	420,623	363.59	**1,402.21**

ตารางที่ 2 ผลการหักเงินเดือนปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

การชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยการหักเงินเดือนผ่านองค์กรนายจ้างด้วยระบบ e-Payroll และระบบ e-PaySLE สามารถแยกประเภทหน่วยงานที่แจ้งหักเงินเดือนสะสมทั้งสิ้น 9,149 แห่ง ได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

จำนวนหน่วยงานที่แจ้งหักเงินเดือนสะสม

ลำดับ	ประเภท	ผ่านระบบ	แห่ง
1	กลุ่มข้าราชการในระบบจ่ายตรงฯ	e-Payroll	193
2	กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย	e-PaySLF	14
3	กลุ่มในสังกัดส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	e-PaySLF	7,506
4	กลุ่มรัฐวิสาหกิจ	e-PaySLF	55
5	กลุ่มหน่วยงานเอกชน	e-PaySLF	537
6	กลุ่มสถานศึกษา	e-PaySLF	650
7	กลุ่มหน่วยงานรัฐ/ลูกจ้างประจำ	e-PaySLF	194
รวม			9,149

ข้อมูลสิ้นสุด วันที่ 31 มกราคม 2563

ภาพที่ 9 แผนภาพแสดงจำนวนหน่วยงานที่แจ้งหักเงินเดือนสะสม ปีงบประมาณ 2563

(2.6) สาเหตุการผิดนัดชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุน

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างผ่อนชำระหนี้และมีสถานะผิดนัดชำระหนี้ประมาณ 2.13 ล้านราย โดยกองทุนได้ตรวจสอบสถานะผู้กู้ยืมเงิน จากผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้ โดยพิจารณาข้อมูลรายได้จากหน่วยงานที่ถือครองข้อมูล กล่าวคือ กรมบัญชีกลาง กรมสรรพากร สำนักงานประกันสังคม ซึ่งกองทุนได้ลำดับการมีรายได้ (ความยากจน) โดยถือว่าผู้ที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มีความยากจนลำดับหนึ่ง เนื่องจากคุณสมบัติของผู้ที่จะมีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐต้องมีรายได้ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี ส่วนลำดับสองจะเป็นผู้กู้ยืมเงินที่สังกัดองค์กรนายจ้าง และส่วนที่เหลือจะเป็นอื่น ๆ (กองทุนไม่สามารถตรวจสอบรายได้ของผู้กู้ยืมเงินได้) ซึ่งสามารถสรุปจำนวนผู้กู้ยืมเงินได้ดังนี้ (1) มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 327,871 ราย (2) สังกัดองค์กรนายจ้าง จำนวน 2,319,672 ราย และ (3) อื่น ๆ จำนวน 940,717 ราย

ทั้งนี้ กองทุน วิเคราะห์ปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินได้ ดังนี้

(1) ผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ กลุ่มก่อนฟ้อง สาเหตุเกิดจากมีความยากจน ขาดวินัยในการชำระหนี้ และขาดจิตสำนึก เพราะจากข้อมูลจะพบว่ามีผู้ที่ยากจนถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและผิดนัดชำระหนี้เพียง 109,790 ราย และเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้จากผู้ที่มีนายจ้าง ซึ่งถือว่าอาจจะไม่เป็นผู้ยากจน จำนวน 684,096 ราย

(2) ผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ กลุ่มหลังฟ้อง สาเหตุเกิดจากมีความยากจน ขาดวินัยในการชำระหนี้และขาดจิตสำนึก เพราะจากข้อมูลจะพบว่า มีผู้ที่ยากจนถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

และผิดนัดชำระหนี้เพียง 123,489 ราย แต่เป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้จากผู้ที่มีนายจ้าง ซึ่งถือว่าอาจจะไม่เป็นผู้ยากจน จำนวน 583,636 ราย

ดังตารางแสดงภาพรวมผู้กู้ยืมเงินแยกตามข้อมูลของบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและสังกัดองค์กรนายจ้างต่อไปนี้

จำนวน : ราย

สถานะผู้กู้ยืมเงิน			บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ		สังกัดองค์กรนายจ้าง		อื่น ๆ	
			ผิดนัดชำระหนี้	ไม่ผิดนัดชำระหนี้	ผิดนัดชำระหนี้	ไม่ผิดนัดชำระหนี้	ผิดนัดชำระหนี้	ไม่ผิดนัดชำระหนี้
กลุ่มก่อนฟ้อง	ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มสัญญา 15 ปี		101,060	87,421	636,920	971,974	262,898	253,866
	ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง		8,730	166	47,176	2,949	25,263	954
กลุ่มหลังฟ้อง	ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มดำเนินคดี		123,489	7,005	583,636	77,017	372,045	25,691
	ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มบังคับคดี	พบทรัพย์*	5,404		22,017		16,540	
		ไม่พบทรัพย์*	20,887		52,886		37,868	

ตารางที่ 3 ภาพรวมผู้กู้ยืมเงินแยกตามข้อมูลของบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและสังกัดองค์กรนายจ้าง

(2.7) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีและการบังคับคดีกับผู้กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีและบังคับคดีกับผู้กู้ยืมเงิน ซึ่งมีประมาณการค่าใช้จ่ายที่ดำเนินการมาแล้ว โดยเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีกับผู้กู้ยืมเงินแล้วเป็นจำนวน 1.5 ล้านราย เป็นจำนวนเงินประมาณการทั้งสิ้น 10,050 ล้านบาท ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี จำนวน 8,250 ล้านบาท (คดีละ 5,500 บาท) และบริหารจัดการ จำนวนเงินประมาณการทั้งสิ้น 1,800 ล้านบาท (ประมาณคดีละ 1,200 บาท) และกองทุนบังคับคดีกับผู้กู้ยืมเงินเป็นจำนวน

226,310 ราย (ประมาณคดีละ 8,750 บาท) เป็นจำนวนเงินประมาณการทั้งสิ้น 1,980 ล้านบาท ดังตารางต่อไปนี้

ลำดับ	รายการค่าใช้จ่าย	จำนวนเงินต่อคดี (บาท)	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
1	การดำเนินคดีและบังคับคดีกับผู้กู้ยืมเงิน	5,500	8,250
2	บริหารจัดการ	1,200	1,800
รวม (จำนวน 1.5 ล้านราย)		-	10,050
3	บังคับคดี (จำนวน 226,310 ราย)	8,750	1,980
รวมจำนวนทั้งสิ้น		-	12,030

ตารางที่ 4 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีและบังคับคดีกับผู้กู้ยืมเงิน

(2.8) ผลการรับชำระหนี้จากมาตรการช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงิน

กองทุนได้ดำเนินมาตรการช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริม และจูงใจให้มีการชำระหนี้คืนกองทุน โดยปรากฏผลการรับชำระหนี้จากมาตรการช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 ถึงปี พ.ศ. 2562 (ข้อมูลสิ้นสุด ณ วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2563) โดยมีผู้กู้ยืมเงินที่ชำระหนี้รวมจำนวน 649,075 ราย คิดเป็นเงินที่ได้รับชำระ จำนวน 8,311,011,026.39 บาท และกองทุนมอบส่วนลดให้กับผู้กู้ยืมเงิน จำนวน 1,171,716,368.79 บาท ดังตารางแสดงรายละเอียดต่อไปนี้

ช่วงดำเนินการ	จำนวนผู้กู้ยืมเงินมาชำระ			จำนวนเงินที่ได้รับชำระ (บาท)	ส่วนลดที่มอบให้ผู้กู้ยืมเงิน (บาท)
	ชำระปิดบัญชี (ราย)	ชำระเป็นปกติ (ราย)	รวม (ราย)		
ปี 2557 (1 พ.ย. 56 - 31 มี.ค. 57)	11,051	154,575	165,626	1,072,440,408.88	77,672,603.85
ปี 2558 (13 ธ.ค. 57 - 30 เม.ย. 58)	20,103	141,004	161,107	1,750,723,374.61	109,997,350.21
ปี 2559 (1 เม.ย. 59 - 30 เม.ย. 60)	33,421	84,760	118,181	2,735,873,790.94	659,756,063.84
ปี 2562 (1 ก.ย. 62 - 29 เม.ย. 63)	32,121	172,040	204,161	2,751,973,451.96	324,290,350.89
รวม	**96,696**	**552,379**	**649,075**	**8,311,011,026.39**	**1,171,716,368.79**

ตารางที่ 5 ภาพรวมผลการรับชำระหนี้จากมาตรการช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงิน
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 ถึงปี พ.ศ. 2562 (ข้อมูลสิ้นสุด ณ วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2563)

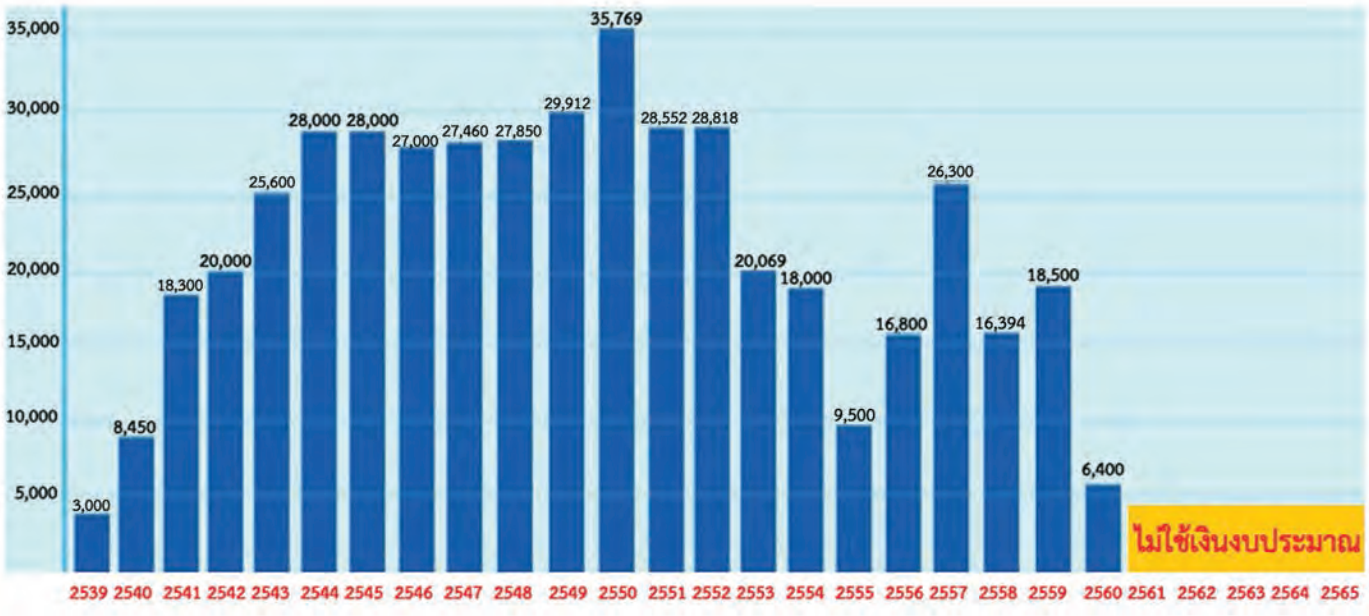
นอกจากนี้ กองทุนยังได้ดำเนินการมอบส่วนลดเงินต้นอัตราร้อยละ 3 แก่ลูกหนี้ที่ชำระหนี้ปิดบัญชีก่อนกำหนด จำนวน 13,536 คน คิดเป็นยอดหนี้ที่ได้รับชำระ จำนวน 575,909,769.1 บาท รวมส่วนลดเงินต้นทั้งสิ้น 16,772,642.56 บาท ดังตารางแสดงรายละเอียดต่อไปนี้

กองทุน	จำนวนคน	ส่วนลดเงินต้น	ยอดหนี้ที่ได้รับชำระ			รวม (บาท)
			เงินต้น	ดอกเบี้ย	เบี้ยปรับ	
กยศ.	12,877	-16,181,298.25	539,376,578.01	1,884,485.98	-	541,261,063.9
กรอ.	444	-164,353.70	9,688,602.26	57,039.36	_	9,745,641.62
กรอ. ปี 55	215	-426,990.61	24,902,113.87	949.63	_	24,903,063.50
รวม	**13,536**	**-16,772,642.56**	**573,967,294.14**	**1,942,474.97**	-	**575,909,769.1**

ตารางที่ 6 ภาพรวมผลการรับชำระหนี้ปิดบัญชีก่อนกำหนดได้รับส่วนลดเงินต้นในอัตราร้อยละ 3

(2.9) ผลการรับชำระหนี้

การดำเนินงานของกองทุนปรากฏผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2562 กองทุน มีผลการชำระหนี้ จำนวน 31,005 ล้านบาทโดย และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2565 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสามารถดำเนินงานโดยไม่ใช้งบประมาณแผ่นดิน ซึ่งสามารถเปรียบเทียบเงินงบประมาณแผ่นดิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ถึงปี พ.ศ. 2565 และผลการชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ถึง ปี พ.ศ. 2562 ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 10 แผนภาพเปรียบเทียบเงินงบประมาณแผ่นดิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ถึงปี พ.ศ. 2565

ภาพที่ 11 แผนภาพแสดงผลการชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ถึง ปี พ.ศ. 2562

(3) กรมบังคับคดี

กรมบังคับคดีได้นำเสนอข้อมูลการดำเนินงานของกรมบังคับคดีที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยแบ่งเป็นสถิติการบังคับคดีแพ่งของ กยศ. สถิติการเข้ากระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ในช่วงปีที่ผ่านมา ปริมาณการบังคับคดีของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีจำนวนมาก เนื่องจากเป็นช่วงระยะเวลาใกล้หมดอายุความ โดยกองทุนได้มอบอำนาจให้สำนักทนายความดำเนินการสืบทรัพย์ของลูกหนี้และผู้ค้ำประกันแล้วดำเนินการตั้งเรื่องส่งคำร้องเพื่อยึดทรัพย์ต่อเจ้าพนักงานกรมบังคับคดี และเมื่อมีการยึดทรัพย์ตามขั้นตอนแล้วประมาณ 3 - 4 เดือน จะนำทรัพย์ขายทอดตลาด ซึ่งจากสถิติข้อมูลคดีของกองทุน โดยกองทุนเป็นโจทก์และมีการบังคับคดีได้บังคับคดียึดทรัพย์แล้ว จำนวน 54,045 คดี คิดเป็นเงินต้น จำนวน 6,236,529,193.67 บาท และบังคับคดีอายัดทรัพย์แล้ว จำนวน 5,597 คดี คิดเป็นเงินต้น จำนวน 579,072,302.46 บาท รวมทั้งสิ้น จำนวน 59,642 คดี รวมเงินต้น 6,815,601,496.13 บาท ทั้งนี้ การดำเนินการของกรมบังคับคดีในการยึดทรัพย์และขายทอดตลาด กองทุนได้รับการชำระหนี้ จำนวน 2,657 คดี คิดเป็นจำนวนเงิน 218,672,345.45 บาท

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (พฤศจิกายน 2561-กันยายน 2562) มีการไกล่เกลี่ยหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในชั้นบังคับคดี รวมจำนวน 6,814 เรื่อง ทุนทรัพย์รวมจำนวน 981,795,941.79 บาท ไกล่เกลี่ยสำเร็จ จำนวน 5,621 เรื่อง ทุนทรัพย์รวมจำนวน 767,811,188.79 บาท คิดเป็นร้อยละ 82.49 ของเรื่องที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (ตุลาคม-ธันวาคม 2562) มีการไกล่เกลี่ยหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในชั้นบังคับคดี รวมจำนวน 888 เรื่อง

ทุนทรัพย์รวมจำนวน 477,621,161.53 บาท ไกล่เกลี่ยสำเร็จ จำนวน 861 เรื่อง ทุนทรัพย์รวม จำนวน 474,218,621.20 บาท คิดเป็นร้อยละ 96.95 ของเรื่องที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย

ทั้งนี้ ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเมื่อลูกหนี้ได้รับหนังสือแจ้งจะมีการเข้ามาไกล่เกลี่ย และเมื่อลูกหนี้ได้ยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยแล้ว กรมบังคับคดีจะนัดไกล่เกลี่ยโดยเชิญกองทุนเข้าร่วมเจรจา เพื่อให้ลูกหนี้กลับเข้าสู่ระบบ ซึ่งปัจจุบันกรมบังคับคดีจะมีการดำเนินการร่วมกับกองทุนเพื่อเพิ่มแนวทางการไกล่เกลี่ยคดีให้มากขึ้นแทนการยึดทรัพย์เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้และผู้ค้ำประกันต่อไป

(4) ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

1. การปรับเกณฑ์คุณสมบัติเกี่ยวกับรายได้ครอบครัวของผู้กู้ยืมเงินจากเดิม 200,000 บาทต่อปี เป็น 360,000 บาทต่อปี จะส่งผลให้มีจำนวนผู้กู้ยืมที่มากขึ้น รวมถึงมาตรการเพิ่มค่าครองชีพรายเดือนให้แก่ผู้กู้ยืมจำนวน 600 บาท อาจส่งผลให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีงบประมาณในการดำเนินการที่ไม่เพียงพอได้

2. การให้กู้ยืมในอดีตที่มีเกณฑ์รายได้ครอบครัวของผู้กู้ยืมเงิน 200,000 บาทต่อปี พบว่านักศึกษาไม่สามารถกู้ยืมได้ทุกคน ดังนั้น จึงควรมีการติดตามว่าเมื่อปรับเกณฑ์รายได้ครอบครัวของผู้กู้ยืมเงินเป็น 360,000 บาทต่อปี จะส่งผลให้นักศึกษาสามารถกู้ยืมได้ทุกคนหรือไม่ อย่างไร

(5) ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชมงคล

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชมงคล

มาตรการเพิ่มค่าครองชีพรายเดือนของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่ผู้กู้ยืมระดับปริญญาตรี จากเดิม 2,400 บาท เป็น 3,000 บาท เป็นมาตรการที่ดี

(6) ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ปัญหาและอุปสรรคของการกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ดังเช่น เอกสารที่ใช้มีจำนวนมาก การห้ามลบขีดฆ่าในเอกสาร การกำหนดให้มีการทำจิตอาสาซึ่งในสถานการณ์ช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดำเนินการได้ยาก

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

1. การจัดทำเอกสารแบบคำขอกู้ยืมเงิน การรวมรวบเอกสารและการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้กู้ยืมทำได้ยาก เนื่องจากนักศึกษาไม่สามารถเดินทางในช่วงสถานการณ์ของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การรับรองเอกสารรับรองรายได้ของครอบครัวผู้กู้หรือหนังสือแสดงความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถทำได้ นักศึกษาจึงจัดส่งเอกสารให้กับมหาวิทยาลัยล่าช้า ทำให้นักศึกษายังไม่ได้รับค่าเล่าเรียนและค่าครองชีพ

2. กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ควรลดขั้นตอนการดำเนินงานในระบบ e-Studentloan เช่น ขั้นตอนการยื่นแบบคำขอกู้ยืมเงิน นักศึกษาสามารถยืนยันค่าเล่าเรียนไปพร้อมกัน เมื่อสถานศึกษาบันทึกกรอบวงเงินและประกาศรายชื่อ ก็สามารถพิมพ์สัญญาและแบบยืนยันค่าเล่าเรียนให้นักศึกษาลงนามได้คราวเดียวกันเพื่อลดระยะเวลา และเว้นระยะห่างทางสังคม

3. กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรเปิดระบบ e-studentloan ให้ผู้กู้และสถานศึกษาขั้นตอนที่ 1 - 11 ในช่วงสถานการณ์ของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้อยู่ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน เนื่องจากผู้กู้และสถานศึกษาไม่สามารถปฏิบัติงานได้ทันตามกำหนดและทำให้นักศึกษาขาดโอกาสในการกู้ยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้

4. ในช่วงสถานการณ์ของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ควรลดชั่วโมงในการทำจิตอาสาเพื่อเว้นระยะห่างทางสังคม

(7) สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะองค์กรที่ดูและสมาชิกสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั่วประเทศได้ให้ความเห็นในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ในช่วงเวลาที่ผ่านมาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้มีการประชุมร่วมกับผู้บริหารกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ประธานที่ประชุม อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ และประธานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อกำหนดมาตรการระยะสั้นสำหรับสถาบันการศึกษาในการช่วยเหลือนักศึกษาและผู้ปกครองที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของไวรัสโควิด 19 ประกอบด้วย การลดค่าลงทะเบียน การอนุญาตให้ผ่อนชำระค่าลงทะเบียน การจัดหาบริการอินเทอร์เน็ตฟรี ให้นักศึกษาเพื่อใช้ในการเรียนออนไลน์ การจัดจ้างนักศึกษาทำงานพิเศษภายในสถาบันรวมถึงการลดหย่อนค่าหอพักนักศึกษาในกรณีที่สถาบันการศึกษามีหอพักภายในสถาบันซึ่งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกแห่งได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ตามมติที่ประชุมตั้งแต่ต้นเดือนเมษายน 2563 เป็นต้นมา นับได้ว่าเป็นมาตรการระยะสั้นที่ช่วยแบ่งเบาภาระของนักศึกษาและผู้ปกครองได้ระดับหนึ่ง

2. สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยฯ ได้หารือกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในการขอขยายวงเงินงบประมาณสำหรับการกู้ยืมสำหรับปีการศึกษา 2563 ซึ่งผู้จัดการกองทุนให้ความเข้าใจและดำเนินการเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อขยายวงเงินกู้ยืมเป็นจำนวนเงิน 34,000 ล้านบาท เพื่อรองรับนักศึกษาที่ประสงค์จะขอกู้ยืมในภาวะวิกฤตนี้ได้ทุกรายเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นอกจากนั้น กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษายังได้ปรับเกณฑ์คุณสมบัติผู้กู้ยืมโดยขยายเพดานรายได้ครอบครัวจากเดิม 200,000 บาท/ปี เป็น 360,000 บาท/ปี รวมถึงได้เพิ่มค่าครองชีพให้เพิ่มเติมอีก 600 บาท/เดือน สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วและปัจจุบันอยู่ในสถานะผู้ต้องชำระหนี้นั้น กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ออกมาตรการช่วยเหลือโดยการลดดอกเบี้ย ลดเบี้ยปรับ การให้พักชำระหนี้ ผ่อนผันการชำระหนี้ รวมถึงการลด/ชะลอการบังคับคดี จึงเป็นที่เชื่อว่าแนวทางข้างต้นจะช่วยลดปัญหาสำหรับนักศึกษาที่ผู้ปกครองไม่สามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในช่วงนี้ได้ ดังนั้นนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบและอาจต้องยกเลิกการเข้าศึกษาต่อหรือการขอลาออกกลางคัน จะได้รับการดูแลด้วยมาตรการนี้ และในกรณีที่เป็นผู้กู้ยืมที่ต้องชำระหนี้ มาตรการลดพัก ผ่อนผัน และชะลอการชำระหนี้คงจะช่วยลดภาระในการบริหารการเงินได้อย่างมีนัยสำคัญ

จากข้อมูลที่ได้นำเรียนข้างต้น พิจารณาได้ว่าแนวทางต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการร่วมกันแล้วนั้นเป็นเพียงมาตรการระยะสั้นและเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในช่วงวิกฤตที่ผ่านมา สมาคม

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังเล็งเห็นว่า กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สามารถเป็นกลไกสำคัญในการช่วยแก้ปัญหาและช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบได้ในวงกว้างที่สำคัญคือสถานะของกองทุนนี้เป็นลักษณะการให้กู้ยืมมิใช่กองทุนช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบแบบให้เปล่า ดังนั้นการใช้ประโยชน์สูงสุดจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภาวะวิกฤตนี้ น่าจะช่วยแบ่งเบาภาระผูกพันด้านงบประมาณได้ในระยะยาว สำหรับมาตรการเพิ่มเติมที่เห็นควรเสนอให้กองทุนรับไปพิจารณาเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของผู้กู้ยืม ประกอบด้วย

- การขยายวงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมการจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และ/หรืออุปกรณ์เพื่อใช้ในการศึกษาระบบออนไลน์ ซึ่งในทางหลักการพิจารณาเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและสามารถขยายขอบเขตการกู้ยืมให้ครอบคลุมได้

- การกู้ยืมเพื่อการศึกษาในช่วงระยะ 1 - 2 ปีนี้ กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาขยายคุณสมบัติและเกณฑ์การให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมถึงการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา รวมถึงการศึกษาอบรมในหลักสูตรระยะสั้นสำหรับการ Upskill/Reskill ที่จัดโดยสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ โดยแนวทางนี้จะเป็นการให้เงินกู้ยืมเพื่อไปพัฒนาทักษะใหม่ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระหรือเพิ่มทักษะในการเปลี่ยนสายงานไปทำงานในอุตสาหกรรมใหม่ที่ยังมีความต้องการแรงงานอยู่ในขณะนี้ เป็นที่เชื่อว่าการศึกษาต่อในลักษณะข้างต้น จะช่วยลดอัตราการว่างงานในตลาดแรงงานได้ และจะช่วยลดภาระให้กับรัฐบาลในการเยียวยากลุ่มบัณฑิตใหม่ที่ตกงาน รวมถึงผู้ที่เคยมีงานทำแต่ถูกเลิกจ้างจากผลกระทบการ Lockdown และการปิดตัวลงของธุรกิจต่าง ๆ

- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอาจต้องพิจารณาเพิ่มวงเงินค่าครองชีพรายเดือนให้กับนักศึกษาที่กู้ยืมในช่วงปีการศึกษานี้เป็นการเฉพาะซึ่งการเพิ่มวงเงินเพียง 600 บาท/เดือน อาจยังไม่เพียงพอ เนื่องจากปัจจุบันผู้ปกครองนักศึกษาจำนวนหนึ่งขาดรายได้จึงไม่สามารถดูแลค่าครองชีพบางส่วนเพิ่มเติมให้กับบุตรหลานได้ นอกจากนั้นจากข้อมูลที่ผ่านมา นักศึกษาส่วนใหญ่ที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจะทำงาน Part time เพื่อหารายได้เสริมสำหรับการครองชีพ ซึ่งในปัจจุบันคงเป็นภาวะที่ลำบากในการหางานลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ การขยายวงเงินค่าครองชีพที่เสนอแนะนี้ อาจพิจารณาดำเนินการโดยให้สถานศึกษาช่วยคัดกรองและพิจารณาความจำเป็นโดยนำเอาปัจจัยความแตกต่างในเชิงพื้นที่และความจำเป็นของนักศึกษาเป็นรายเฉพาะมาเป็นเกณฑ์ในการขยายและอนุมัติวงเงินค่าครองชีพ ซึ่งแนวทางดังกล่าวนี้ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเคยดำเนินการมาแล้วในอดีต โดยการให้วงเงินค่าครองชีพนักศึกษารายละไม่เกินเพดานวงเงิน 4,000 บาท/เดือน และให้สถานศึกษาสัมภาษณ์คัดกรอง ก่อนพิจารณาจัดสรรค่าครองชีพให้นักศึกษาในอัตราที่เหมาะสม และตามความจำเป็นที่แท้จริงต่อไป

- ในปีการศึกษา 2563 นี้ กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรยกเลิกการปิดระบบการยื่นเอกสารขอกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามกำหนดเวลาตามปฏิทินการปฏิบัติงานในสถานการณ์ปกติ และเปิดระบบให้นักศึกษายื่นกู้ได้ตลอดปีแทนเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ พิจารณาว่ากองทุนได้จัดสรรงบประมาณไว้อย่างเพียงพอในการช่วยเหลือนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบอยู่แล้ว ดังนั้นการเปิดระบบการขอยื่นกู้ยืมไว้จะสามารถดูแลนักศึกษาและผู้ปกครองที่ได้รับผลกระทบในระยะต่อ ๆ มาได้อย่างทั่วถึง

- จากข้อมูลจำนวนหลักสูตรที่สามารถกู้ยืมได้ในปัจจุบัน พบว่ายังมีหลักสูตรที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนกว่า 2,000 หลักสูตร ที่ค้างการให้ความเห็นชอบจากกระทรวงอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทั้งที่หลักสูตรที่กล่าวถึงได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจตามกฎหมายในการอนุมัติเปิดและปรับปรุงหลักสูตรไปแล้ว เป็นผลให้นักศึกษาที่ขาดแคลนและได้รับผลกระทบไม่สามารถกู้ยืมเพื่อการศึกษาในหลักสูตรเหล่านี้ได้ ดังนั้นกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมและกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ควรเร่งออกมาตรการผ่อนผันเรื่องดังกล่าว เนื่องจากความล่าช้าดังกล่าวเกิดจากปัญหาการทำงานของหน่วยงานในกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นสำคัญ

- ในช่วงเวลาที่ไม่ปกติเช่นนี้ กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนให้พิจารณาจัดตั้งคณะทำงานพิเศษขึ้นโดยมีผู้แทนจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ร่วมเป็นคณะทำงานด้วยเพื่อร่วมกันพิจารณาและแลกเปลี่ยนข้อมูลการทำงานที่สำคัญ ซึ่งในอดีตที่ผ่านมา การกำหนดทิศทางการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพราะองค์ประกอบในคณะกรรมการและอนุกรรมการต่าง ๆ มีผู้แทนจากสถาบันการศึกษาที่เป็นผู้สะท้อนปัญหาในระดับปฏิบัติให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและแก้ปัญหาได้ตรงประเด็นมีความรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์

(8) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดูแลนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงมีนักเรียนอยู่ในความดูแลจำนวนมากประมาณ 7 ล้านคน โดยเฉพาะนักเรียนที่ยากจนได้มอบหมายให้สถานศึกษาต่าง ๆ พิจารณาดำเนินการให้ความช่วยเหลือ ดังนี้

1. การมอบทุนการศึกษาให้นักเรียน
2. การลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของนักเรียน
3. การส่งเสริมให้นักเรียนที่จบในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไปศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาให้มากขึ้น เพื่อโอกาสในการเข้าสู่ตลาดแรงงานและมีงานทำที่มากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ยื่นกู้เงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประมาณ 26,000 คน แต่ได้รับการอนุมัติประมาณ 6,000 คน เนื่องจากสถานศึกษาต่าง ๆ มีเอกสารและข้อมูลของนักเรียนที่ยื่นกู้ไม่ครบถ้วน

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในฐานะผู้ปฏิบัติงาน

1. การบันทึกข้อมูลในระบบจะขอให้ทางกองทุนมีความยืดหยุ่นให้มีการเพิ่มหรือปรับปรุงแก้ไขในระบบได้เพื่อความยุติธรรมของผู้ปฏิบัติงาน
2. ในกรณีที่ชื่อคำนำหน้านักเรียนในสมุดบัญชีเป็น ด.ช./ด.ญ. แต่ในระบบเป็นนาย/นางสาว แต่ไม่มีผลกระทบกับการกู้ยืม เป็นไปได้หรือไม่ที่จะให้ระบบแสดงให้สถานะเหมือนกัน
3. ในกรณีที่ครูผู้ปฏิบัติงานเกิดมีการขัดข้องระหว่างเข้าสู่ระบบฯ จะต้องทำอย่างไรให้ผู้ดูแลระบบของกองทุนเข้ามา Remote เครื่องผู้ปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาการขัดข้องของระบบได้

4. ผู้ปฏิบัติงานขอให้ทางกองทุนเน้นย้ำกับธนาคารต่าง ๆ ในส่วนการเปิดบัญชีโดยธนาคารไม่จำเป็นต้องให้เจ้าหน้าที่มาขอข้อมูลเอกสารส่วนตัวของนักเรียนที่โรงเรียน เนื่องจากครูผู้ปฏิบัติจะมีหนังสือ กยศ. 104 ซึ่งเป็นหนังสือแจ้งผลการอนุมัติจากทางกองทุนไปเปิดบัญชีธนาคารด้วยตนเองอยู่แล้ว

5. ประเด็นที่พบบ่อยในการปฏิบัติ คือ ในขั้นตอนการบันทึกสัญญามักจะเกิดปัญหาที่นักเรียนไม่สามารถบันทึกชื่อผู้ค้ำประกันได้ เนื่องจากข้อมูลในระบบไม่ตรงกับทะเบียนราษฎร์ จึงทำให้เกิดความล่าช้าเพราะต้องรอระบบตรวจสอบเป็นเวลานาน

6. มีความประสงค์ให้กองทุนขยายวงเงินงบประมาณในการให้กู้ยืม เพราะถ้ามีนักเรียนยื่นกู้และผ่านเกณฑ์เกินวงเงินที่กำหนดทำให้ต้องมีนักเรียนไม่ได้รับการกู้ยืม จะทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ดีในอนาคต เพราะนักเรียนผู้กู้ร้อยละ 90 ฐานะทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกันมาก

ข้อเสนอแนะที่พบในการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สำหรับนักเรียนผู้กู้ยืมเงิน

1. ในการลงทะเบียนขอรหัสผ่านของนักเรียนมักจะพบปัญหาเลขประจำตัวประชาชนระบบไม่ตรงกับในทะเบียนราษฎร์ ขอให้ระบบมีการแจ้งเตือนผู้กู้ในกรณีที่ลืมรหัสผ่านหรือ pin code

2. ปัญหาที่ 2 คือ ในกรณีนักเรียนไม่มีคอมพิวเตอร์ ต้องดำเนินการในโทรศัพท์แต่เกิดปัญหาไม่สามารถเข้าไปดำเนินการได้จึงขอให้ปรับระบบให้สอดคล้องกับการใช้งาน

3. ปัญหาที่พบบ่อยของนักเรียนผู้กู้ยืมเงิน เมื่อกรอกข้อมูลเลขบัตรประชาชน 13 หลักแล้วระบบแสดงผลว่าเลขบัตรประชาชนไม่ถูกต้อง ซึ่งเมื่อตรวจสอบเลขประจำตัวประชาชนก็พบว่าตรงกับบัตรประจำตัวประชาชน จึงไม่สามารถทราบได้ว่าเหตุใดระบบจึงแสดงสถานะดังกล่าว ซึ่งกองทุนควรชี้แจงและปรับปรุงระบบ

4. ผู้กู้ยืมรายรายใหม่บางรายยังไม่สามารถใช้งานระบบได้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้กู้บางรายเข้าระบบผ่านโทรศัพท์ แล้วพบปัญหาการใช้งานหรือไม่สามารถใช้งานได้ทางกองทุนแจ้งว่าให้ผู้กู้ยืมไปใช้ผ่าน PC ด้วย Browser google Chrome หรือ IE แทน แต่นักเรียนมีความขัดสนด้วยฐานะทางเศรษฐกิจ จึงต้องการให้ผู้ดูแลระบบช่วยแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่นี้

2. สถานศึกษา/กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ต้องชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้ปกครองเกี่ยวกับเงื่อนไขการส่งคืนเงินกู้ยืม

3. ระบบการจัดส่งข้อมูล คุณสมบัติของสถานศึกษา เอกสาร/หลักฐาน ประกอบการกู้ควรยืดหยุ่น มีการเข้าถึงที่หลากหลาย ทีม Roving Team ในการแก้ปัญหาของระบบ

4. หลักเกณฑ์การรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาฯ ไม่ควรกำหนดเป็นคุณลักษณะของสถานศึกษาที่จะเข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุน

5. ควรยกเลิกการให้ผู้บริหารหรือครู เป็นผู้รับรองเพราะการกู้เงินเป็นสิทธิส่วนบุคคล หากนักเรียนที่กู้ไม่ส่งใช้เงินกู้ยืม ผู้บริหารและครูจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบแทน ถ้าไม่ส่งแทนก็จะถูกยึดทรัพย์สินไปขายทอดตลาดหรือถูกฟ้องร้องตามมา ซึ่งที่ผ่านมาผู้บริหารและครูให้ความเมตตากับนักเรียนจึงรับรองให้ กยศ. ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เกิดผลประโยชน์กับ กยศ. และนักเรียนโดยตรง

(9) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดูแลสถานศึกษาประมาณ 900 แห่ง โดยเป็นสถานศึกษาของรัฐจำนวนกว่า 400 แห่ง และสถานศึกษาของเอกชนจำนวนกว่า 400 แห่ง มีนักเรียนนักศึกษาจำนวนกว่า 1,000,000 คน โดยในปีที่ผ่านมามีกรอบวงเงินให้กู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจำนวนกว่า 200,000 คน ทั้งนี้ มีนักเรียนนักศึกษายื่นกู้จำนวนกว่า 180,000 คน แต่มีนักเรียนนักศึกษาที่ผ่านการอนุมัติให้ยื่นกู้จำนวนกว่า 160,000 คนเท่านั้น

กรณีที่นักเรียนนักศึกษากู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่เต็มกรอบที่กำหนดไว้ เนื่องจากการกู้ยืมเงินต้องพิจารณาเกี่ยวกับเกรดเฉลี่ย และต้องมีผู้ค้ำประกัน จึงส่งผลให้นักเรียนนักศึกษาบางส่วนไม่สามารถกู้ยืมเงินได้

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ได้สำรวจข้อมูลนักเรียน นักศึกษาที่ไม่ประสงค์ยื่นคำขอกู้ยืมเงิน กยศ. มีรายละเอียด ดังนี้

1. นักเรียนและผู้ปกครองไม่ต้องการมีภาระหนี้สินประกอบกับมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำอาชีพเสริมอยู่แล้ว

2. ขั้นตอนการจัดส่งเอกสารให้ กยศ. หลายขั้นตอนและต้องมีผู้เซ็นรับรองผู้กู้ ซึ่งต้องร่วมรับผิดชอบหากผู้กู้ไม่ชำระเงินกู้ยืม กยศ. ซึ่งส่งผลให้ผู้กู้หาผู้เซ็นรับรองยากจึงไม่สามารถกู้ยืมได้

3. มีนักเรียน นักศึกษาให้ความสนใจเข้าเรียนในระบบทวิภาคีมากขึ้น ซึ่งผู้ประกอบการบางแห่งได้จ่ายค่าแรงให้นักเรียน นักศึกษา ทำให้มีรายได้ระหว่างเรียนจึงไม่จำเป็นต้องกู้ยืม กยศ.

(10) การเดินทางศึกษาดูงาน เรื่อง “การส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงานสำหรับนักเรียนที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ในวันศุกร์ที่ 7 สิงหาคม 2563 ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้เดินทางไปศึกษาดูงานเรื่อง “การส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงานสำหรับนักเรียนที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ในวันศุกร์ที่ 7 สิงหาคม 2563 ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช และได้รับเกียรติจากนายสมบูรณ์ ชดช้อย ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พร้อมคณะผู้บริหารวิทยาลัย ให้การต้อนรับและนำคณะกรรมาธิการวิสามัญศึกษาดูงานตามวัตถุประสงค์ของคณะกรรมาธิการ ซึ่งการศึกษาดูงานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาดูงาน และติดตามการดำเนินงานของวิทยาลัยในฐานะสถานศึกษาที่ร่วมดำเนินงานกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

2. ศึกษาดูงานด้านการเรียนการสอนเพื่อสร้างทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงาน

3. รับฟังปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่วมดำเนินงานกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา การกำหนดหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับแนวทางการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลน หรือสาขาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ

และให้สถานศึกษาสามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาได้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และความจำเป็นในการพัฒนาประเทศ

(10.1) การศึกษาดูงานด้านการเรียนการสอนเพื่อสร้างทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงาน

วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชมีการเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แบ่งเป็น ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ (Commerce / Business Administration) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism and Hospitality) ประเภทวิชาคหกรรม (Home Economics) และประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information Technology and Communication) โดยแต่ละประเภทมีการเรียนการสอนแบ่งออกเป็นหลายสาขา เพื่อสร้างความก้าวหน้าในงานอาชีพ ผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนมีหลักสูตรประกาศนียบัตรเตรียมอาชีวศึกษา (ปตอ.) และหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาการบัญชี ระดับปริญญาตรี

ในการนี้ คณะผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชได้นำเสนอรายละเอียดหลักสูตรที่สำเร็จการศึกษาแล้วมีงานทำ ประกอบด้วย

(1) คุณวุฒิอาชีวศึกษา (GVQ) โดยนำเสนอแผนภูมิข้อมูลเส้นทางอาชีพความก้าวหน้าของการศึกษาด้านอาชีวศึกษา

(2) สาขาธุรกิจค้าปลีก ซึ่งเป็นสาขาในประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ (Commerce / Business Administration) เพื่อสร้างความรู้ความเชี่ยวชาญในการประกอบธุรกิจค้าปลีก

(3) สาขางานการประกอบอาหารในเรือเดินทะเลระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นสาขาในประเภทวิชาคหกรรม (Home Economics) และมีการเปิดการสอนในสาขาดังกล่าวที่วิทยาลัยเป็นแห่งแรกของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตนักศึกษาให้มีความรู้และทักษะการปฏิบัติงานบนเรือเพื่อรองรับตลาดแรงงาน ซึ่งวิทยาลัยได้เล็งเห็นถึงโอกาสในการผลิตกำลังคนเพื่อรองรับธุรกิจการเดินเรือระหว่างประเทศที่มีความเฉพาะทาง มีความเป็นเอกลักษณ์ และมีการขยายตัวของธุรกิจอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะธุรกิจการส่งออก ดังนั้น เมื่อสำเร็จการศึกษานักศึกษาในสาขานี้จะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และมีแนวโน้มที่จะมีรายได้สูงกว่าสาขาอื่นสองถึงสามเท่า (ประมาณ 20,000 – 40,000 บาทต่อเดือน) และจากสถิติของวิทยาลัยย้อนหลัง 3 ปี พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานการประกอบอาหารในเรือเดินทะเลระหว่างประเทศได้ประกอบอาชีพทำงานในเรือถึงร้อยละ 50 ทำงานในโรงแรมหรือรีสอร์ทร้อยละ 15 และศึกษาต่อร้อยละ 5 มีเพียงร้อยละ 30 ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว แบ่งเป็นธุรกิจด้านอาหารร้อยละ 25 และธุรกิจไม่ตรงสายร้อยละ 5 ทั้งนี้ การเรียนการสอนในสาขางานการประกอบอาหารในเรือเดินทะเลระหว่างประเทศ เน้นการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อพัฒนาทักษะให้เกิดความชำนาญด้านงานเรือ เน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง และการลงมือปฏิบัติจริง

(4) สาขาการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นสาขาในประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ (Commerce / Business Administration) เพื่อสร้างนักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ สร้างผู้ประกอบการที่มีความคิดสร้างสรรค์และก้าวทันเทคโนโลยี

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้เยี่ยมชมนิทรรศการ แผนกวิชาการโรงแรม แผนกวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย แผนกวิชาคหกรรมศาสตร์ แผนกวิชาอาหารและโภชนาการ ศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา และสิ่งประดิษฐ์ และได้เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการการเรียนการสอนในสาขาต่าง ๆ ของวิทยาลัย และรับฟังสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมเสริมทักษะการประกอบอาชีพ และกิจกรรมส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น

(10.2) การศึกษาดูงาน และติดตามการดำเนินงานของวิทยาลัยในฐานะสถานศึกษาที่ร่วมดำเนินงานกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชดำเนินการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยมีนักศึกษาในระดับ ปวช. และปวส. ของวิทยาลัยกู้ยืมเงินจากกองทุนเพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา และเพื่อเป็นค่าครองชีพ โดยวิทยาลัยได้ร่วมกับกองทุนดำเนินงานภายใต้กฎหมายและระเบียบคณะกรรมการกองทุนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในแต่ละปีการศึกษาวิทยาลัยและกองทุนจะมีกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยวิทยาลัยจะเชิญกองทุนมาชี้แจงถึงหลักการดำเนินงานของกองทุน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกู้ยืมเงินและการชำระเงินคืนกองทุน ซึ่งนักศึกษาของวิทยาลัยมีความเข้าใจเป็นอย่างดีว่าเมื่อกู้ยืมเงินจากกองทุนแล้ว นักศึกษามีหน้าที่ที่จะต้องชำระเงินคืนเพื่อส่งต่อโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักศึกษารุ่นต่อไป

ปัจจุบันวิทยาลัยมีนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนในปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 804 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.27 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

จากการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของวิทยาลัยพบประเด็นปัญหาสำคัญ 4 ประการ กล่าวคือ

(1) นักศึกษาที่กู้ยืมเงินไม่ได้รับเงินค่าครองชีพตามกำหนด โดยปรากฏว่ามีการตกเบิกเป็นประจำ

(2) นักศึกษาที่กู้ยืมเงินไม่สามารถติดต่อกองทุนได้โดยสะดวกและทันท่วงที เนื่องจากระบบการติดต่อตามช่องทางของกองทุนติดต่อได้ยาก และระบบคู่สายไม่ว่าง

(3) นักศึกษาที่กู้ยืมเงินได้รับข้อความ หรือโทรศัพท์ เพื่อติดตามทวงถามให้ชำระเงินคืนกองทุน ทั้งที่อยู่ระหว่างการศึกษาและยังไม่ถึงกำหนดเวลาในการชำระหนี้ เป็นเหตุให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวลและตกใจ และการทวงถามไม่มีการให้ข้อมูลอื่นใดเพิ่มเติม นักศึกษาทราบเพียงแต่ว่าหากไม่ชำระเงินคืนจะถูกฟ้องร้องดำเนินคดี

(4) ระบบกองทุนที่ให้บริการด้านต่าง ๆ เมื่อมีการใช้งานจำนวนมากจึงเกิดปัญหาระบบล่ม เป็นเหตุให้ไม่สะดวกแก่การดำเนินงาน

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้รับฟังประเด็นปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงาน และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยเห็นควรให้กองทุนนำประเด็นปัญหาอุปสรรคที่ได้รับทราบไปพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(11) การจัดสัมมนา เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ในวันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้เดินทางไปจัดสัมมนาเรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ในวันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยคณะกรรมาธิการวิสามัญได้รับเกียรติอย่างสูงจาก นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้เดินทางมาเป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาและปาฐกาถาพิเศษให้กับผู้เข้ารับการสัมมนา และคณะกรรมาธิการวิสามัญ

ทั้งนี้ การสัมมนาเรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อเผยแพร่บทบาท หน้าที่และอำนาจ ตลอดจนแนวทางในการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร

2. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องแนวทางการให้กู้ยืมเงิน การวางแผนทางการเงินและการชำระหนี้คืนกองทุน ให้แก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ค้ำประกันในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องแนวทางการเจรจาไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องคดี หลังฟ้องคดี หลังศาลมีคำพิพากษา และข้อแนะนำสำหรับลูกหนี้ ตลอดจนผู้ค้ำประกัน ให้แก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ค้ำประกันในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

4. เพื่อรับฟังปัญหาอุปสรรคความเดือดร้อนของนักเรียน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และไม่สามารถชำระหนี้ได้

5. เพื่อรับฟังปัญหาอุปสรรคจากผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการให้ความช่วยเหลือ

6. เพื่อรับฟังปัญหาอุปสรรค ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสมาคมนายจ้างในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชที่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

7. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพร่วมกับนักเรียน นักศึกษา ผู้ค้ำประกัน ลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สมาคมนายจ้าง ตลอดจนหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้เข้ารับการสัมมนาประกอบด้วยผู้บริหารสถาบันการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยและวิทยาลัย ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา นักเรียนนักศึกษาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช นักเรียน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ที่ได้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ผู้ค้ำประกันเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ผู้แทนจากสมาคมนายจ้างจังหวัดนครศรีธรรมราช และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

โดยกรรมาธิการวิสามัญได้ร่วมเป็นวิทยากรในการอภิปราย รับฟังปัญหาอุปสรรคและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้ารับการสัมมนาและได้รับเกียรติจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวคือ นายธนายุต ศิวายพราหมณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช และนางกตมน ทัลวัลลิ์ ผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีจังหวัดนครศรีธรรมราช ร่วมเป็นวิทยากรในวันดังกล่าวด้วย

การสัมมนาของคณะกรรมาธิการวิสามัญได้สร้างความรู้ความเข้าใจถึงบทบาท หน้าที่และอำนาจ ตลอดจนแนวทางในการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร และผู้เข้ารับการสัมมนายังได้ทราบถึงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกู้ยืมเงินและการชำระเงินคืนกองทุน ตลอดจนได้รับทราบถึงแนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อมิให้ตกเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้ กระบวนการขั้นตอนในการพิจารณาคดีของศาลเมื่อผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกันถูกฟ้องร้องดำเนินคดี ตลอดจนกระบวนการในการบังคับคดีผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันที่ถูกศาลพิพากษาให้ชำระหนี้กองทุน รวมถึงแนวทางในการเจรจาไกล่เกลี่ยทั้งก่อนฟ้องคดี ภายหลังฟ้องคดี และภายหลังศาลมีคำพิพากษา โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการสัมมนา และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้เมื่อประสบปัญหาความเดือดร้อน

อนึ่ง จากการสัมมนา รับฟังข้อมูล และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับวิทยากรและผู้เข้ารับการสัมมนา คณะกรรมาธิการวิสามัญได้รับทราบข้อมูล และข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัญหาจากการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันได้รับความเดือดร้อนจากการถูกกองทุนฟ้องร้องดำเนินคดี ซึ่งการฟ้องร้องของกองทุนจะมีการยื่นฟ้องเมื่อคดีใกล้หมดอายุความ เนื่องจากมีมาตรการผ่อนปรนต่าง ๆ ให้แก่ผู้กู้ยืมเงิน และผู้กู้ยืมเงินอาจมิได้ตระหนักถึงภาระความรับผิดชอบที่จะเพิ่มสูงขึ้นหากไม่ชำระเงินคืนกองทุนภายในกำหนดระยะเวลาที่ตกลงไว้ในสัญญา โดยเฉพาะในเรื่องดอกเบี้ยและเบี้ยปรับ ทั้งนี้ กองทุนควรชี้แจงถึงผลกระทบจากการผิดนัดชำระหนี้ให้ผู้กู้ยืมเงิน และผู้ค้ำประกัน รับทราบ และเกิดความตระหนักรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 44 ที่กำหนดให้กองทุนสามารถเรียกเก็บดอกเบี้ย และเงินเพิ่ม (เบี้ยปรับหรือค่าธรรมเนียมผิดนัด) กรณีผิดนัดชำระหนี้ โดยสามารถเรียกได้ในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรืออัตราร้อยละ 18 ต่อปี ซึ่งเมื่อรวมกับดอกเบี้ยที่กองทุนเรียกเก็บในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี ผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้จะต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยและเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 19 ต่อปี ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนสูงมาก

นอกจากนี้ เมื่อผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ ตามกฎหมายกำหนดให้กองทุนต้องฟ้องทั้งผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน ซึ่งเมื่อกองทุนฟ้องคดีเมื่อใกล้หมดอายุความ จำนวนดอกเบี้ยและเบี้ยปรับที่กองทุนเรียกเก็บจึงสูงท่วมจำนวนหนี้เงินต้น ซึ่งศาลจะพยายามลดเบี้ยปรับในส่วนนี้ลงตามความเหมาะสม โดยที่ผ่านมาศาลลดเบี้ยปรับจากอัตราร้อยละ 18 ต่อปี เหลืออัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อจำนวนหนี้ที่เป็นทุนทรัพย์ในการฟ้องร้องสูงมาตั้งแต่เริ่มคดี เมื่อศาลมีคำพิพากษาตามยอมแล้ว ลูกหนี้กลุ่มดังกล่าวก็ยังไม่สามารถผ่อนชำระหนี้ได้เนื่องจากมีรายได้ไม่เพียงพอ และต้องตกเป็นผู้ผิดนัดซ้ำอีก ซึ่งเมื่อผิดนัดซ้ำกองทุนจะนำส่วนลดเบี้ยปรับที่ลดให้รวมเป็นหนี้ตามคำพิพากษาอีกครั้ง และแม้ในปัจจุบันกองทุนมีมาตรการปรับลดอัตราเบี้ยปรับ

จากร้อยละ 12-18 เหลือร้อยละ 7.5 ต่อปี เฉพาะกลุ่มก่อนฟ้องคดี มีผลตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2562 เป็นต้นไป ซึ่งถือเป็นมาตรการที่ดี ที่สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันที่ยังมิได้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี แต่อาจไม่ครอบคลุมกลุ่มลูกหนี้และผู้ค้ำประกันที่ถูกฟ้องคดีแล้ว

2. กระบวนการดำเนินคดีในชั้นศาล คดีฟ้องบังคับชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาถือเป็นคดีผู้บริโภค ซึ่งศาลจะเน้นกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อให้เกิดการทำสัญญาประนีประนอมยอมความ และพิพากษาตามยอม โดยกองทุนจะลดเบี้ยปรับให้ในอัตราร้อยละ 75 ซึ่งลูกหนี้ต้องปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความอย่างเคร่งครัด หากมีการผิดสัญญาประนีประนอมยอมความกองทุนจะนำเบี้ยปรับที่ลดให้กลับรวมเข้าเป็นหนี้ตามคำพิพากและดำเนินการบังคับคดีต่อไป กรณีหากผู้กู้ยืมไม่มาศาลตามกำหนดนัด ถือว่าลูกหนี้ขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีไปฝ่ายเดียว โดยพิจารณาจากพยานหลักฐานของกองทุน ซึ่งหากศาลเห็นว่าพยานหลักฐานมีน้ำหนักให้รับฟังได้และเป็นหนี้ตามสัญญาจริง ศาลจะพิพากษาให้ผู้กู้ยืมเงินรับผิดชำระหนี้เต็มตามจำนวนที่กองทุนฟ้องร้อง ดังนี้ จะเห็นได้ว่า การมาศาลเพื่อเจรจาไกล่เกลี่ยจะเป็นประโยชน์แก่ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันมากกว่า

นอกจากนี้ บางกรณีพบว่า ผู้กู้ยืมมิได้เป็นหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินของกองทุน โดยสถานศึกษาแจ้งชื่อนักเรียน นักศึกษา ที่มิได้เป็นผู้กู้ยืมเงินจริงต่อกองทุน ทำให้กองทุนฟ้องร้องบุคคลดังกล่าว ซึ่งหากศาลเห็นว่าผู้ถูกฟ้องร้องมิได้เป็นหนี้จริง ศาลจะพิพากษายกฟ้อง

3. กระบวนการบังคับคดีของกรมบังคับคดีถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายในการดำเนินคดีเพื่อบังคับชำระหนี้ ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานบังคับคดีจังหวัดนครศรีธรรมราชพบว่า การบังคับคดีเพื่อชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีสถิติการบังคับคดีสูงเป็นอันดับ 3 ของจำนวนการบังคับคดีทั้งหมด รองมาจากการบังคับคดีหนี้ของสถาบันการเงิน ทั้งนี้ การบังคับคดีหนี้กองทุนมีจำนวนมากเนื่องจากเป็นหนี้สะสมมาตั้งแต่ 10 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเมื่อศาลมีคำพิพากษาจะมีระยะเวลาในการบังคับคดี 10 ปี และกองทุนจะดำเนินการบังคับคดีเมื่อใกล้หมดอายุความ เป็นเหตุให้ต้องมีการยึดทรัพย์เพื่อบังคับคดีจำนวนมาก โดยจะมีการส่งหนังสือแจ้งหมายบังคับคดีให้ลูกหนี้และผู้ค้ำประกันทราบ และเชิญให้เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยในชั้นบังคับคดี หากสามารถไกล่เกลี่ยได้จะมีการงดการบังคับคดี และกองทุนจะให้ผ่อนชำระหนี้อีก 6 ปี หากไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้หรือผิดนัดชำระหนี้ภายหลังการไกล่เกลี่ยอีก ก็จะมีการบังคับคดีต่อไป

4. เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนมีประสิทธิภาพ และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของผู้กู้ยืมเงิน และผู้ค้ำประกัน โดยไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาล กองทุนควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อติดตามประเมินผลผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่การเข้าสู่ระบบการกู้ยืมเงิน และติดตามผลการเรียนของผู้กู้ยืมเงินทุกปีการศึกษา เพื่อพิจารณาแนวโน้มว่าจะสามารถเรียนจนสำเร็จการศึกษาหรือไม่ และในระหว่างการศึกษาควรมีการติดตามผู้กู้ยืมเงินว่ามีปัญหาอุปสรรคในการศึกษาอย่างไร หรือไม่ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้กู้ยืมเงินได้ก่อนที่ผู้กู้ยืมเงินดังกล่าวจะกลายเป็นผู้ที่ไม่สามารถชำระหนี้กองทุนอันจะนำมาซึ่งปัญหาในอนาคต

5. การดำเนินงานของสถานศึกษาที่ร่วมงานกองทุนมีปัญหาอุปสรรคจากบุคลากรที่รับผิดชอบดำเนินงานขาดองค์ความรู้ด้านกฎหมาย ทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน

และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระบวนการบังคับชำระหนี้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น กองทุนจึงควรสร้างองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรของสถานศึกษาที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานของกองทุน และควรมีเจ้าหน้าที่ของกองทุนจากส่วนกลางที่มีความเชี่ยวชาญ และสามารถให้คำแนะนำที่ชัดเจน ร่วมดำเนินงานกับบุคลากรของสถานศึกษาโดยประจำอยู่ ณ สถานศึกษาแต่ละแห่งที่ร่วมงานกับกองทุน

(12) มาตรการการให้ความช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(12.1) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

การดำเนินการของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2563 เห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงกระทรวงการคลังจัดทำมาตรการให้ความช่วยเหลือเยียวยาที่เกี่ยวข้อง เพื่อบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และให้เศรษฐกิจไทยขับเคลื่อนต่อไปได้ โดยกระทรวงการคลังมีมาตรการชดเชยรายได้แก่แรงงานลูกจ้าง ลูกจ้างชั่วคราว อาชีพอิสระที่ไม่อยู่ในระบบประกันสังคมหรือผู้ได้รับผลกระทบอื่น ๆ ของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โครงการสินเชื่อฉุกเฉิน โครงการสินเชื่อพิเศษ โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับผลกระทบจากสถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงควรนำมติของคณะกรรมการกองทุน มาใช้ในปีงบประมาณ 2563 โดยมีรายละเอียดดังนี้

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้ออกมาตรการช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจในวงกว้าง ดังนั้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนในการดำรงชีพของผู้กู้ยืมเงิน กองทุน ได้มีมาตรการช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างชำระหนี้ ดังนี้

(12.1.1) ลดเบี้ยปรับจากร้อยละ 7.5 เหลือ ร้อยละ 0.5

ในกรณีผู้กู้ยืมเงินที่ยังไม่ถูกดำเนินคดีและไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด กองทุนจะปรับลดเบี้ยปรับให้กับผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างผ่อนชำระเงินกู้ยืมเป็นการชั่วคราว จากอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี เป็นร้อยละ 0.5 ต่อปี โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ถึง 31 ธันวาคม 2563 ซึ่งมาตรการนี้จะครอบคลุมผู้กู้ยืมเงินที่ยังไม่ถูกดำเนินคดีประมาณ 2.31 ล้านราย

(12.1.2) ลดจำนวนหักเงินเดือนเหลือ 10 บาท/คน/เดือน

โดยกองทุนจะปรับลดจำนวนเงินที่แจ้งให้หักเงินเดือนเพื่อชำระเงินคืนกองทุนของผู้กู้ยืมเงินทุกรายในกลุ่มหน่วยงานเอกชน จากจำนวนที่เคยแจ้งหักเป็นแจ้งให้นายจ้างหักเงินเป็นการชั่วคราว โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ถึง 30 มิถุนายน 2563 ซึ่งมาตรการนี้จะครอบคลุมผู้กู้ยืมเงินประมาณ 4 แสนราย

(12.1.3) พักชำระหนี้ให้แก่ผู้กู้ยืมเงินที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ 2 ปี

ผู้กู้ยืมเงินที่มีสถานะยังไม่ถูกดำเนินคดี จะได้รับการผ่อนผันการชำระหนี้ตามเงื่อนไข โดยในระหว่างการพักชำระหนี้ดังกล่าว กองทุนจะไม่ถือว่าผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งผู้กู้ยืมเงินสามารถลงทะเบียนยื่นคำขอรับสิทธิได้ทางเว็บไซต์กองทุนได้ ภายในวันที่ 31 พฤษภาคม 2563 โดยมีผู้กู้ยืมเงินยื่นขอรับสิทธิแล้ว ประมาณ 60,000 ราย

(12.1.4) ลดเบี้ยปรับร้อยละ 80

สำหรับผู้กู้ยืมเงินทุกกลุ่มที่ค้างชำระหนี้ และปิดบัญชีครั้งเดียว โดยมาตรการจะสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2563 ซึ่งมาตรการนี้จะครอบคลุมผู้กู้ยืมเงิน ประมาณ 2 ล้านราย

(12.1.5) ลดเบี้ยปรับร้อยละ 75

เฉพาะผู้กู้ยืมเงินที่ยังไม่ถูกดำเนินคดีที่ชำระหนี้ค้างทั้งหมดให้มีสถานะปกติ (ไม่ค้างชำระ) โดยมาตรการจะสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2563 ซึ่งมาตรการนี้จะครอบคลุม ผู้กู้ยืมเงิน ประมาณ 1 ล้านราย

(12.1.6) การผ่อนผันการชำระหนี้

สำหรับผู้กู้ยืมเงินที่ไม่ผิดนัดชำระหนี้ในกรณีที่มีความจำเป็นผู้กู้ยืมเงินสามารถยื่นคำขอผ่อนผันได้ หากเป็นผู้ที่ไม่มีรายได้หรือมีรายได้ไม่เกิน 8,008 บาทต่อเดือน สามารถขอผ่อนผันได้คราวละ 1 ปีไม่เกิน 2 คราว หรือเป็นผู้ที่มีรายได้ถดถอยสามารถขอขยายระยะเวลาการชำระหนี้สูงสุดไม่เกิน 2.5 เท่าของระยะเวลาที่เหลืออยู่ตามสัญญากู้ยืมเงินเดิม ซึ่งปัจจุบันมีผู้ขอผ่อนผันการชำระหนี้เพียง 28 ราย โดยการยื่นขอขอผ่อนผันกรณีนี้ไม่มีระยะเวลาสิ้นสุด

(12.1.7) งดการขายทอดตลาดสำหรับผู้กู้ยืมที่ถูกบังคับคดีทุกกรณี และชะลอการบังคับคดีทุกคดี ยกเว้นกรณีใกล้ขาดอายุความ

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีการให้กู้ยืมเงินครั้งแรกในปี พ.ศ. 2539 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้โอกาสนักเรียน นักศึกษาที่ประสงค์จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์สามารถกู้ยืมเพื่อศึกษาต่อได้ เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียน นักศึกษา และจะเป็นการเสริมศักยภาพให้สามารถแข่งขันได้ ซึ่งจะเป็นโอกาสในการหารายได้ในอนาคต แต่เมื่อผู้กู้ยืมเงินกองทุนจบการศึกษาแล้วไม่ชำระหนี้และถูกดำเนินคดีจนศาลมีคำพิพากษาแล้ว ก็ยังไม่ชำระหนี้ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดจนกองทุนต้องมีการบังคับคดี โดยการยึดทรัพย์สินภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เป็นเหตุให้ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันได้รับความเดือดร้อน ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนที่จะมุ่งส่งเสริม และให้ความช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ต่อไป กองทุนจึงมีนโยบายที่จะช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินที่ถูกบังคับคดีโดยการถูกยึดทรัพย์ เพื่อไม่ให้ทรัพย์ของผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันถูกขายทอดตลาด

ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันที่ศาลมีคำพิพากษาให้ชำระหนี้คืนกองทุนแล้วไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษา กองทุนในฐานะเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีหน้าที่ตามมาตรา 274 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ต้องทำการบังคับคดีโดยวิธีการยึดหรืออายัดสิทธิเรียกร้องภายใน 10 ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษา แต่หากผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันไม่สามารถชำระหนี้คืนกองทุนทั้งหมดได้ กองทุน

มีแนวทางในการชะลอการบังคับคดี หรือขายทอดตลาดทรัพย์สิน เพื่อช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน ดังนี้

(1) การชะลอการบังคับคดี ซึ่งโดยปกติหากผู้กู้ยืมเงินผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษา กองทุนในฐานะเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสามารถบังคับคดี โดยการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของผู้กู้ยืมเงินและหรือผู้ค้ำประกันได้ทันที แต่กองทุนยังไม่ดำเนินการบังคับคดี โดยให้โอกาสผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันชำระหนี้ต่อไป โดยกองทุนจะทำการบังคับคดีประมาณปีที่ 8 หลังจากที่ศาลมีคำพิพากษา หรือหลังจากที่ผู้กู้ยืมเงินหรือผู้ค้ำประกันผิดนัดชำระหนี้

(2) เมื่อผู้กู้ยืมเงิน และหรือผู้ค้ำประกันถูกบังคับคดี โดยการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องแล้ว ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันไม่สามารถชำระหนี้ทั้งหมดคืนกองทุนเพื่อระงับการขายทอดตลาดได้ กองทุนยังให้โอกาสผู้กู้ยืมเงินและหรือผู้ค้ำประกันให้มาทำบันทึกข้อตกลงไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี เพื่อผ่อนชำระหนี้ต่อได้อีกไม่เกิน 6 ปี โดยในระหว่างผ่อนชำระหนี้ กองทุนจะงดการขายทอดตลาดไว้ก่อน ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา 289 (3) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่กำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดี เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้แจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าตกลงงดการบังคับคดีไว้ตามระยะเวลาที่กำหนดหรือภายในเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาและบุคคลภายนอกที่มีส่วนได้เสีย ดังนั้น เมื่อผู้กู้ยืมเงิน และหรือผู้ค้ำประกันถูกยึดทรัพย์สินแล้ว และอยู่ระหว่างการประกาศขายทอดตลาด หากมาทำบันทึกข้อตกลงฯ เพื่อผ่อนชำระหนี้กองทุนจะแจ้งให้ผู้กู้ยืมเงินกรณีที่สำนักงานบังคับคดีจังหวัดที่ยึดทรัพย์ไว้เพื่อให้ชะลอการบังคับคดีไว้ชั่วคราว ตามระยะเวลาที่ผู้กู้ยืมเงินตกลงไว้ แต่หากผู้กู้ยืมเงินและหรือผู้ค้ำประกันไม่ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงฯ ถือว่าผู้กู้ยืมเงิน และหรือผู้ค้ำประกันผิดสัญญา กองทุนสามารถยกเลิกการงดการบังคับคดีได้ทันที และสามารถดำเนินการให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการขายทอดตลาดทรัพย์ได้ต่อไป

(12.1.8) แนวทางการช่วยเหลือลูกหนี้ที่จะถูกบังคับคดีจากการหารือร่วมกับกรมบังคับคดี

นอกจากนโยบายการชะลอการบังคับคดี และงดการขายทอดตลาดทรัพย์ที่กองทุนดำเนินการมาโดยตลอดแล้ว เมื่อมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรมบังคับคดีในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดำเนินการแทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ได้มีการประชุมหารือกับเจ้าหน้าที่ที่เป็นสถาบันการเงิน และกองทุนที่จะต้องบังคับคดีกับลูกหนี้ตามกฎหมาย เพื่อหาแนวทางการช่วยเหลือลูกหนี้ที่จะถูกบังคับคดี โดยทั้งหมดมีข้อสรุปร่วมกัน ดังนี้

(1) กรณีคดีที่ยังไม่มีการตั้งเรื่องบังคับคดีหรือยังไม่มีการยึดทรัพย์ เจ้าหนี้จะชะลอการดำเนินการยึดทรัพย์ไว้ก่อนเป็นระยะเวลา 3 เดือน เว้นแต่กรณีที่การบังคับคดีใกล้พ้นระยะเวลาการบังคับคดี 10 ปี หรือทรัพย์สินที่พบเกรงว่าจะจำหน่ายจ่ายโอน ยังคงต้องดำเนินการบังคับคดีไปตามปกติ

(2) กรณีคดีที่อยู่ระหว่างบังคับคดี/ขายทอดตลาด เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเข้ามาเจรจากับเจ้าหนี้เป็นรายคดีไป ซึ่งหากการเจรจาไกล่เกลี่ยเป็นผลสำเร็จเจ้าหนี้ก็จะงดการบังคับคดี/งดการขายทอดตลาดต่อไป

(12.1.9) การปรับเพิ่มค่าครองชีพ

การปรับเงินค่าครองชีพให้กับผู้กู้ยืมเงินจะเป็นการแบ่งเบาภาระผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย และจะเป็นการช่วยเหลือให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถดำรงชีพระหว่างศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ สามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างเต็มที่ ประกอบกับกองทุนสามารถจัดเก็บหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้กองทุนมีกระแสเงินสดคงเหลือเพียงพอที่จะดำเนินการได้ โดยการปรับเพิ่มค่าครองชีพเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 ดังนี้

(1) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากเดิม 14,400 บาท/ปี (1,200 บาท/เดือน) เป็น 21,600 บาท/ปี (1,800 บาท/เดือน)

(2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จากเดิม 28,800 บาท/ปี (2,400 บาท/เดือน) เป็น 36,000 บาท/ปี (3,000 บาท/เดือน)

(3) ระดับอนุปริญญา/ปริญญาตรี จากเดิม 28,800 บาท/ปี (2,400 บาท/เดือน) เป็น 36,000 บาท/ปี (3,000 บาท/เดือน)

ทั้งนี้ กองทุนได้ประมาณการวงเงินงบประมาณให้กู้ยืมในปัจจุบันกับการขึ้นค่าครองชีพตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป ดังตารางต่อไปนี้

ระดับการศึกษา	ผู้กู้ยืมเงิน (ราย)	ปัจจุบัน		ปี 2563 เป็นต้นไป	
		บาท/ปี	ค่าครองชีพ ล้านบาท/ปี	บาท/ปี	ค่าครองชีพ ล้านบาท/ปี
ม.ปลาย	113,895	14,400	1,640.0880	21,600	2,460.1320
ปวช.	50,402	28,800	1,451.5776	36,000	1,814.4720
ปวส.	60,740	28,800	1,749.3120	36,000	2,186.6400
อนุปริญญา/ป.ตรี	382,971	28,800	11,029.5648	36,000	13,786.9560
รวม	**608,008**		**15,870.5424**		**20,248.2000**
ภาระงบประมาณที่เพิ่มขึ้น					**4,377.6576**

ตารางที่ 7 ประมาณการวงเงินงบประมาณให้กู้ยืมในปัจจุบัน
กับการขึ้นค่าครองชีพตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป

กองทุนพิจารณาแล้วเห็นว่า การปรับเพิ่มค่าครองชีพให้กับผู้กู้ยืมเงินเป็นแนวทางที่กองทุนสามารถดำเนินการได้โดยไม่กระทบกับเป้าหมายการให้กู้ยืมและฐานะการเงินของกองทุนซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถดำรงชีพระหว่างศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและสามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งเป็นการดำเนินการที่ตอบสนองนโยบายการแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน และการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม

(12.1.10) การปรับเกณฑ์รายได้ครอบครัว

คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีมติเห็นชอบให้ปรับเกณฑ์คุณสมบัติเฉพาะเกี่ยวกับรายได้ครอบครัวของผู้กู้ยืมเงินจากเดิม 200,000 บาทต่อปี เป็น 360,000 บาทต่อปี โดยให้เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2564 เป็นต้นไป ทั้งนี้ กองทุนเห็นว่าเพื่อเป็นการรองรับผลกระทบจากสถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เห็นควรนำมติของคณะกรรมการกองทุน มาใช้ในปีงบประมาณ 2563 และเพื่อขยายฐานผู้กู้ยืม โดยกองทุนปรับเกณฑ์คุณสมบัติเฉพาะเกี่ยวกับรายได้ครอบครัวของผู้กู้ยืมเงินจากเดิม 200,000 บาทต่อปีเป็น 360,000 บาทต่อปี โดยให้เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2564 เป็นต้นไป ให้สามารถบังคับใช้ได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป

ทั้งนี้ กองทุนได้ปรับเกณฑ์รายได้ครอบครัวเป็น 360,000 บาทต่อปี โดยอ้างอิงจากรายได้เฉลี่ยครัวเรือนและอัตราเงินเดือนข้าราชการในระดับปริญญาตรี เพื่อให้ครอบคลุมถึงผู้กู้ยืมที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ครัวเรือนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และครอบคลุมครอบครัวของข้าราชการชั้นผู้น้อย และเห็นควรให้ปรับปรุงหลักฐานการแสดงรายได้ต่อปีของครอบครัวของผู้กู้ยืมเงินให้มีความยืดหยุ่น สามารถรองรับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นการทั่วไป

(12.1.11) การขยายระยะเวลาการดำเนินการให้กู้ยืมปีการศึกษา 2563 ให้สอดคล้องกับการเลื่อนเปิดภาคเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ/สถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สามารถติดต่อโดยการแพร่กระจายละอองฝอยของเชื้อโรคเหมือนเชื้อกลุ่มไข้หวัดและการสัมผัสสิ่งของที่ปนเปื้อนสารคัดหลั่ง จึงติดต่อได้ง่ายและเป็นอันตรายอย่างมากต่อชีวิตประชาชน ประกอบกับในขณะนี้ยังไม่มีวัคซีนป้องกันโรคทั้งยังไม่มียารักษาโรคโดยตรง ทำให้มีผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตจากโรคดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น กิจกรรมที่มีการรวมตัวของคนเป็นกลุ่ม หรือการรวมตัวกันของคนหมู่มาก มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าวได้ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ส่งผลกระทบต่อกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ผู้เรียน ครู ผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา ดังนั้น คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2563 มีมติปรับการเปิดภาคเรียนที่หนึ่ง ปีการศึกษา 2563 จากเดิม วันที่ 15 พฤษภาคม 2563 เป็นวันที่ 1 กรกฎาคม 2563

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ปรับกำหนดการให้กู้ยืมเพื่อให้สอดคล้องกับการเปิดภาคการศึกษาในปีการศึกษา 2563 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศเลื่อนการเปิดภาคการศึกษาจากเดิมวันที่ 15 พฤษภาคม 2563 เป็นวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 โดยนำเสนอคณะกรรมการกองทุนในการประชุมเดือนมิถุนายน 2563

(12.1.12) การอนุมัติกรอบวงเงินสำหรับการให้กู้ยืมเงินประจำปีการศึกษา 2563

คณะกรรมการกองทุนอนุมัติกรอบวงเงินสำหรับการให้กู้ยืมประจำปีการศึกษา 2563 สำหรับผู้กู้ยืม จำนวน 591,062 ราย และเงินให้กู้ยืม จำนวน 34,861.21 ล้านบาท ดังนี้

ระดับการศึกษา	กรอบการให้กู้ยืม ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ (ลักษณะที่ 1)				กรอบการให้กู้ยืม ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลัก (ลักษณะที่ 2)				กรอบการให้กู้ยืมรวม			
	รายเก่า (ราย)	รายใหม่ (ราย)	รวม (ราย)	วงเงิน (ล้านบาท)	รายเก่า (ราย)	รายใหม่ (ราย)	รวม (ราย)	วงเงิน (ล้านบาท)	รายเก่า (ราย)	รายใหม่ (ราย)	รวม (ราย)	วงเงิน (ล้านบาท)
ม.ปลาย	35,687	68,691	104,378	2,296.3160	-	-	-	-	35,687	68,691	104,378	2,296.3160
ปวช.	26,121	19,021	45,142	1,850.8220	-	-	-	-	26,121	19,021	45,142	1,850.8220
ปวท./ปวส.	36,557	12,641	49,198	2,410.7020	2,485	3,645	6,130	367.8000	39,042	16,286	55,328	2,778.5020
อนุปริญญา/ปริญญาตรี	246,281	42,115	288,396	19,034.1360	71,984	25,834	97,818	8,901.4380	318,265	67,949	386,214	27,935.5740
รวม	**344,646**	**142,468**	**487,114**	**25,591.9760**	**74,469**	**29,479**	**103,948**	**9,269.2380**	**419,115**	**171,947**	**591,062**	**34,861.2140**

ตารางที่ 8 กรอบวงเงินสำหรับการให้กู้ยืมเงินประจำปีการศึกษา 2563

(12.2) ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

ภาพรวมความต้องการรับความช่วยเหลือของนักเรียนนักศึกษาและแนวทางการช่วยเหลือของมหาวิทยาลัยในสถานการณ์ช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีดังนี้

(12.2.1) จำนวนนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบและความต้องการรับความช่วยเหลือ

(1) ประมาณการจำนวนนักศึกษาปัจจุบันได้รับผลกระทบและต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านความต้องการมีงานทำเพื่อลดภาระดำรงชีพรวม 21,628 คน

(2) ประมาณการจำนวนบัณฑิตรุ่นจบล่าสุดที่ได้รับผลกระทบและต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านความต้องการมีงานทำ 17,826 ตำแหน่ง

(3) ประมาณการจำนวนนักศึกษาปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบและต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านทุนการศึกษา จำนวน 30,700 ทุน

(4) ประมาณการจำนวนนักศึกษาปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบและต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านความต้องการทุนอุปกรณ์การศึกษาออนไลน์ จำนวน 28,761 ทุน

(5) ประมาณการจำนวนนักศึกษาปัจจุบันที่ได้รับผลกระทบและต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านความต้องการแพ็กเกจอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา จำนวน 56,351 ทุน

(12.2.2) มาตรการเยียวยาสังคมและอุดมศึกษา สู้ภัย COVID – 19

(1) การช่วยเหลือเยียวยานิสิตนักศึกษาและผู้ปกครองที่ได้รับผลกระทบในวงกว้างโดยการช่วยเหลือค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งการผ่อนผันการชำระค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมการศึกษา ทั้งนี้ การบริหาร

จัดการจะเป็นรูปแบบใดเพื่อช่วยในการเยียวยาและมุ่งตรงไปยังกลุ่มเป้าหมายนิสิตนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบอย่างแท้จริง เป็นอำนาจของสภามหาวิทยาลัยที่จะพิจารณา

(2) การช่วยเหลือเยียวยานิสิตนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบชั่วคราวและสามารถฟื้นตัวได้ในระยะเวลาอันสั้น โดยการจัดตั้งกองทุนเยียวยานิสิตนักศึกษาซึ่งเป็นการให้เงินกู้ไม่มีดอกเบี้ย ทั้งนี้ ในปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยบางแห่งเท่านั้นที่ดำเนินการ

(3) การช่วยเหลือเยียวยานิสิตนักศึกษามุ่งเป้าไปที่ผู้ได้รับผลกระทบระยะยาวโดยการจัดตั้งกองทุนการศึกษาให้นิสิตนักศึกษาได้เล่าเรียนจนสำเร็จการศึกษา และจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือการจ้างงาน การหางานสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา

(4) การช่วยเหลือเยียวยานิสิตนักศึกษา อาจารย์ บุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถาบันอุดมศึกษา ชุมชน และสังคม มีดังนี้

(4.1) การเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งโรงพยาบาลสนาม สถานที่กักกัน จัดตั้งกลุ่มจิตอาสา การผลิตแอลกอฮอล์เจล และหน้ากากอนามัย

(4.2) การสนับสนุนงบวิจัยเร่งด่วน การสร้างนวัตกรรมทางการแพทย์ การทำประกันสุขภาพโรค COVID – 19 การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และการจัดหา SIM เพื่อเชื่อมต่ออินเตอร์เน็ต

(4.3) การคืนค่าธรรมเนียม เช่น ค่าธรรมเนียมหอพัก ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ

(12.3) ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชมงคล

มาตรการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในสถานการณ์ช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีดังนี้

(12.3.1) การยกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาหน้า

(1) การลดค่าธรรมเนียม ร้อยละ 10-20 ในภาคเรียนที่ 3/2562 และภาคเรียนที่ 1/2563

(2) การผ่อนชำระค่าบำรุงการศึกษา ค่าลงทะเบียน และค่าธรรมเนียมการศึกษาไม่เกิน 4 งวดต่อภาคการศึกษา โดยสามารถชำระทางออนไลน์และผ่านบัตรเครดิตได้

(3) การขยายเวลาการชำระค่าลงทะเบียนจนถึงวันสุดท้ายของการเรียนการสอน โดยงดเว้นค่าปรับ

(4) การยกเว้นค่าปรับกรณีเกินกำหนดการให้บริการภายในมหาวิทยาลัย ยกเว้นค่าปรับต่าง ๆ ในภาคการศึกษาที่ 3/2562

(5) การบริการยื่นขอเอกสารผ่านระบบออนไลน์โดยไม่คิดค่าธรรมเนียม และมีการจัดส่ง Transcript ฟรี

(12.3.2) การจัดการเรียนการสอนและการสอบด้วยระบบออนไลน์ทุกหลักสูตรในภาคการศึกษาที่ 3/2562 และภาคการศึกษาที่ 1/2563

(12.3.3) การลดค่าเช่าหอพักนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัย มีหอพักสำรองให้นักศึกษาและร่วมมือกับหอพักเอกชนรอบมหาวิทยาลัยให้ลดค่าเช่า

(12.3.4) นักศึกษาที่เป็นลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่เดิมสามารถกรอกแบบฟอร์มการกู้ยืมล่วงหน้าเพื่อประโยชน์ในการโอนเงินที่รวดเร็ว

(12.3.5) นักศึกษาที่ประสบปัญหาและอาจจะต้องออกจากการศึกษา ได้ใช้วิธีการให้เพื่อนของนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาติดตามดูแล ซึ่งสามารถช่วยแก้ไขปัญหาได้

(12.4) ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ

มาตรการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในสถานการณ์ช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีดังนี้

(12.4.1) การให้เงินช่วยค่าครองชีพจำนวน 300 บาทต่อวัน แก่นักศึกษาที่ช่วยเหลือปฏิบัติงานให้แก่มหาวิทยาลัย

(12.4.2) การลดค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียม และค่าหอพัก รวมถึงการขยายระยะเวลาการจ่ายค่าเล่าเรียนโดยไม่คิดค่าปรับ

(12.4.3) การยืมอุปกรณ์การเรียนออนไลน์

(12.4.4) การเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(12.4.5) การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการยื่นกู้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยสามารถดาวน์โหลดเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ทางเว็บไซต์ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกู้ยืมในเว็บไซต์และทางโทรศัพท์

(12.5) สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

มาตรการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในสถานการณ์ช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีดังนี้

(12.5.1) การจัดการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์

(12.5.2) การจัดทำ WiFi ฟรีให้แก่นักศึกษา ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาดำเนินการ

(12.5.3) กิจกรรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยซึ่งนักศึกษาได้ชำระเงินแล้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมได้ มหาวิทยาลัยได้ชำระเงินคืนนักศึกษาทั้งหมด

(12.5.4) การผ่อนชำระและลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเล่าเรียน ลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และลดค่าหอพักนักศึกษา

(12.6) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2563 ให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรงศึกษาธิการปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พร้อมทั้งให้ส่วนราชการต้นสังกัดกำหนดแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2563 คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ การเลื่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 จากวันที่ 16 พฤษภาคม 2563 เป็นวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาที่ส่งผล

ต่อการเปิดเรียนและการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนไม่สามารถมาเรียนที่โรงเรียนได้แบบปกติ จึงได้ตั้งศูนย์เฉพาะกิจการจัดการศึกษาทางไกลในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษาทางไกลในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ตามบริบทของโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

การเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดเปิดเรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 และสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้ใน 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 On-Site เรียนที่โรงเรียนในพื้นที่ปลอดภัย

รูปแบบที่ 2 On-Air เรียนผ่านทีวี

รูปแบบที่ 3 Online เรียนผ่านอินเทอร์เน็ตและแอปพลิเคชั่น

การจัดการเรียนการสอนโดยรูปแบบออนไลน์ (Online) ซึ่งสามารถรับชมผ่านช่องทาง ดังนี้

- DEEP (Digital Education Excellence Platform) สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ของกระทรวงศึกษาธิการ ผ่าน www.deep.go.th
- เว็บไซต์ DLTV ผ่าน www.dltv.ac.th
- เว็บไซต์ Youtube ผ่าน www.youtube.com ในช่อง DLTV1 – DLTV15
- แอปพลิเคชัน DLTV บนโทรศัพท์มือถือ

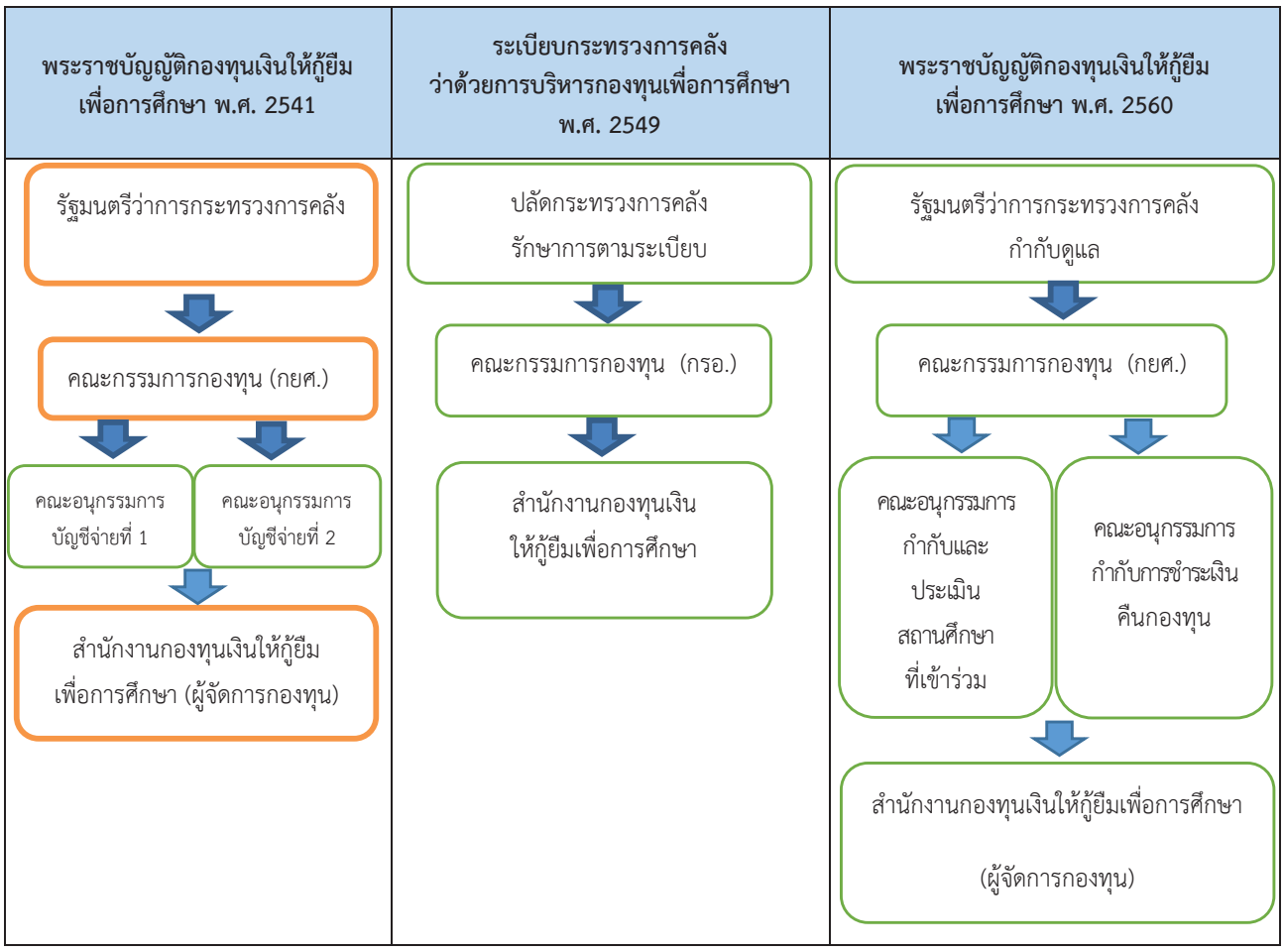
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนออนไลน์มีการพัฒนาครูในการเตรียมการสอน อบรมศึกษานิเทศก์ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนออนไลน์ด้วย DEEP (Digital Education Excellence Platform) และมีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนเป็นระยะทั้งจากโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

เดิมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 และกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบริหารกองทุนเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2549 อยู่ภายใต้กฎหมายคนละฉบับ โดยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายและเป็นผู้กำกับดูแลกองทุน ส่วนกองทุน กรอ. มีปลัดกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการตามระเบียบ คณะกรรมการกองทุน และคณะกรรมการกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคตเป็นคนละชุดกัน และมีองค์ประกอบของคณะกรรมการแตกต่างกันในบางตำแหน่ง ซึ่งทั้งสองกองทุนมีการบริหารจัดการและการดำเนินการที่มีข้อจำกัดและไม่สอดคล้องกับนโยบายการผลิตกำลังคนและการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องบูรณาการโครงสร้างในการบริหารจัดการและการดำเนินการของทั้งสองกองทุนดังกล่าวให้เป็นเอกภาพ และอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกันคือ

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 และดำเนินงานภายใต้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

ทั้งนี้ สามารถเปรียบเทียบโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากอดีตจนปัจจุบันตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายแต่ละฉบับได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ยังกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุนไว้แตกต่างจากกฎหมายฉบับเดิม ซึ่งสามารถเปรียบเทียบองค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุน ได้ดังตารางต่อไปนี้

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541		ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบริหารกองทุนเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2549		พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560	
องค์ประกอบคณะกรรมการกองทุน		องค์ประกอบคณะกรรมการกองทุน		องค์ประกอบคณะกรรมการกองทุน	
1. ปลัดกระทรวงการคลัง	ประธานกรรมการ	1. ปลัดกระทรวงการคลัง	ประธานกรรมการ	1. ปลัดกระทรวงการคลัง	ประธานกรรมการ
2. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	รองประธานกรรมการ	2. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ	2. ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	กรรมการ
3. เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา	รองประธานกรรมการ	3. เลขาธิการสภาการศึกษา	กรรมการ	3. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
4. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ	4. เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา	กรรมการ	4. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
5. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ	5. เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	กรรมการ	5. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
6. อธิบดีกรมสรรพากร	กรรมการ	6. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ	6. อธิบดีกรมบัญชีกลาง	กรรมการ
7. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	กรรมการ	7. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ	7. อธิบดีกรมสรรพากร	กรรมการ
8. นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย	กรรมการ	8. อธิบดีกรมบัญชีกลาง	กรรมการ	8. ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
9. นายกสมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย	กรรมการ	9. อธิบดีกรมสรรพากร	กรรมการ	9. ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
10. ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ	10. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	กรรมการ	10. ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
11. ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ	11. อธิบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	กรรมการ	11. ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
12. ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ	12. นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย	กรรมการ	12. ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
13. ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ	13. นายกสมาคมสมาพันธ์การศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย	กรรมการ	13. ผู้จัดการกองทุน	กรรมการและเลขานุการ
14. ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ	14. ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ	14. พนักงานกองทุน	ผู้ช่วยเลขานุการ
15. อธิบดีกรมบัญชีกลาง	กรรมการและเลขานุการ	15. ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ		
16. ผู้จัดการกองทุน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	16. ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ		
		17. ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ		
		18. ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ		
		19. ผู้จัดการกองทุน	กรรมการและเลขานุการ		
		20. พนักงานกองทุน	ผู้ช่วยเลขานุการ		

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบองค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุน

ทั้งนี้ การดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ภายใต้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 ประสบปัญหาอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การดำเนินงาน

ของกองทุนไม่เป็นเอกภาพ ไม่มีความคล่องตัว ไม่สามารถคัดกรองสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพเข้าร่วมดำเนินงานกองทุน ตลอดจนไม่สามารถติดตามการชำระหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงนำมาสู่การตราพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของกองทุน ซึ่งสามารถสรุปข้อแตกต่างระหว่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ได้ดังตารางต่อไปนี้

เรื่อง	พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541	พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560	สภาพปัญหา/แนวทางการแก้ไข
1. วัตถุประสงค์	ให้กู้ยืมแก่ผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์เท่านั้น (กำหนดว่าต้องเป็นผู้ที่มีรายได้ครอบครัวไม่เกิน 200,000 บาทต่อปี)	ให้กู้ยืมเงิน 4 ลักษณะ แก่นักเรียนหรือนักศึกษา ดังนี้ 1. ขาดแคลนทุนทรัพย์ 2. ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลักซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ 3. ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือสาขาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ 4. เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ (มาตรา 6)	**พรบ. กองทุน พ.ศ. 2541** มีปัญหาการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามี 2 กองทุน (กยศ. และ กรอ.) ที่ใช้กฎหมายคนละฉบับ ทำให้การบริหารจัดการและการดำเนินงานมีข้อจำกัด และไม่สอดคล้องกับนโยบายการผลิตกำลังคนและการพัฒนาประเทศสมควรบูรณาการการบริหารจัดการและการดำเนินการทั้งสองกองทุนให้เป็นเอกภาพภายใต้กฎหมายเดียวกันและเพิ่มมาตรการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น **พรบ. กองทุน พ.ศ. 2560** แก้ไขปัญหาโดยควบรวมกองทุน กยศ. และกองทุน กรอ. ให้อยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกัน รวมถึงเพิ่มเติมวัตถุประสงค์การให้ทุนเพื่อการศึกษา โดยสามารถกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขที่เหมาะสมในแต่ละประเภทได้ เช่น เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาใน 4 ลักษณะสำหรับนักเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เป็นต้น
2. โครงสร้างการบริหารงาน	มีโครงสร้างการบริหารจัดการกองทุนเป็นดังนี้	มีโครงสร้างการบริหารจัดการกองทุนเป็นดังนี้	**พรบ. กองทุน พ.ศ. 2541** มีปัญหาโครงสร้างการบริหารงานที่ให้อำนาจผู้จัดการกองทุน

เรื่อง	พระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541	พระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560	สภาพปัญหา/ แนวทางการแก้ไข
	1. คณะกรรมการกองทุน มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายในการบริหารงานกองทุน รวมถึงมีหน้าที่ความรับผิดชอบในรายละเอียดการดำเนินงาน เช่น ให้นักเรียนหรือนักศึกษากู้ยืมเงิน ประชาสัมพันธ์ให้บุคคลทั่วไปได้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของกองทุน และคุณค่าของกองทุน เป็นต้น 2. ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกให้ประธานกรรมการกองทุนเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนกองทุน 3. ผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืม มีหน้าที่ดำเนินการให้กู้ยืมครอบคลุมทั้งกระบวนการ เช่น การประชาสัมพันธ์ การเบิกจ่ายเงินกู้และดำเนินการจัดส่งเงินให้แก่ผู้กู้ยืม การเก็บรักษาเอกสารหลักฐาน การแจ้งจำนวนหนี้ รับชำระหนี้เงินกู้ ติดตามทวงถาม และดำเนินคดีเพื่อบังคับชำระหนี้เงินกู้ เป็นต้น 4. ผู้จัดการกองทุน มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของกองทุน ติดต่อประสานงานระหว่างคณะกรรมการและผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืม เป็นต้น	1. คณะกรรมการกองทุนมีหน้าที่กำหนดนโยบายในการบริหารงานกองทุน (มาตรา 19) 2. ปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการ ให้มีตามความจำเป็น และไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับการดำเนินงานกองทุน (มาตรา 14) 3. มีสำนักงานกองทุนทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการและดำเนินงานต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน และนโยบายของคณะกรรมการ รวมทั้งประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้จัดการกองทุนเป็นผู้บริหารกิจการกองทุนให้เป็นไปตามกฎหมายและมติคณะกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานทุกระดับของกองทุน (มาตรา 29 มาตรา 33 และมาตรา 35) 4. ผู้จัดการกองทุน มีหน้าที่บริหารจัดการการให้กู้ยืมครอบคลุมทั้งกระบวนการ โดยสามารถจ้างสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลเพื่อบริหารจัดการงานทั้งหมดหรือบางส่วนตามความรู้ความชำนาญได้ (มาตรา 33) 5. ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกให้ผู้จัดการกองทุนเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนกองทุน (มาตรา 34)	ทำหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของกองทุนเท่านั้น การบริหารงานส่วนใหญ่ต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการกองทุนก่อน และกำหนดให้ประธานกรรมการกองทุนเป็นผู้แทนของกองทุนในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก จึงทำให้การบริหารและจัดการกองทุนไม่มีความคล่องตัว นอกจากนี้ ได้กำหนดให้จ้างบุคคลทำหน้าที่เป็นผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืมครอบคลุมทั้งกระบวนการ โดยไม่สามารถแบ่งแยกการจ้างตามความรู้ความสามารถได้ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ เนื่องจากผู้รับจ้างไม่ได้มีความรู้ความชำนาญในงานทุกด้าน และเห็นแก่ประโยชน์ในเชิงธุรกิจมากกว่าประโยชน์ในทางช่วยเหลือสังคม และมีอำนาจต่อรองกับกองทุนสูง **<u>พรบ. กองทุน พ.ศ. 2560</u>** แก้ไขปัญหาโดยได้ปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร ดังนี้ - ให้คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้กำหนดทิศทางหรือนโยบายหลักในการบริหารจัดการกองทุน - ให้ผู้จัดการกองทุนเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารและจัดการครอบคลุมทั้งกระบวนการ โดยสามารถจ้างสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วนตามความรู้ความชำนาญ - ให้ผู้จัดการกองทุนเป็นผู้แทนกองทุนในกิจการที่เกี่ยวกับ

เรื่อง	พระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541	พระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560	สภาพปัญหา/ แนวทางการแก้ไข
			บุคคลภายนอก ซึ่งทำให้ผู้จัดการกองทุนมีอำนาจในการตัดสินใจและการบริหารงานมีความคล่องตัว โดยผู้จัดการมีความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการกองทุน
3. คุณภาพการศึกษา	สถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานต้องได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเห็นชอบให้จัดการเรียนการสอน และได้รับความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการบัญชีจ่ายที่ 1 และ 2 หากสถานศึกษาที่ดำเนินการไม่ถูกต้องตามระเบียบกองทุนอาจถูกลงโทษ ตักเตือน เพิกถอนการมอบอำนาจหรือเพิกถอนการดำเนินงาน เป็นต้น	1.คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์สถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานกองทุน โดยต้องเป็นสถานศึกษาที่สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและต้องดำเนินงานกองทุนภายใต้หลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนดอย่างเคร่งครัด เช่น จะต้องเป็นสถานศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนต้องได้รับการรับทราบ/รับรองถูกต้องจากต้นสังกัด ผ่านการประเมินจาก สมศ. หรือหน่วยงานอื่นที่เทียบเท่า รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเพิกถอนการดำเนินงาน กรณีที่สถานศึกษาไม่สามารถดำเนินงานกองทุนอย่างถูกต้อง (มาตรา 38) 2. มีคณะอนุกรรมการกำกับและประเมินสถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุน ทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และกำกับดูแลสถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุน เพิ่มเติมเพื่อช่วยคณะกรรมการอีกทางหนึ่ง (มาตรา 22 และมาตรา 23)	**<u>พรบ. กองทุน พ.ศ. 2541</u>** มีปัญหาการนำมาตรการคัดกรองคุณภาพสถานศึกษา ที่ผ่านมาสถานศึกษาสามารถเข้าร่วมดำเนินงานกองทุนได้หากมีการจัดตั้งถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งสถานศึกษาบางแห่งไม่มีความพร้อมและไม่มีคุณภาพเพียงพอ การเข้าร่วมดำเนินงานกองทุน สถานศึกษานั้นมีเจตนาเพียงเพื่อจะได้รับเงินกู้ยืมจากกองทุนเท่านั้น ไม่ได้มุ่งจะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ทำให้ผู้กู้ยืมเงินที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาดังกล่าวไม่มีคุณภาพ จบแล้วไม่มีงานทำแต่มีภาระหนี้สินต่อกองทุน **<u>พรบ.กองทุน พ.ศ. 2560</u>** แก้ไขปัญหาโดยคุ้มครองให้ผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นเยาวชนอยู่ในวัยกำลังศึกษาเล่าเรียนให้ได้รับการเรียนการสอนจากสถานศึกษาที่มีคุณภาพและสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน
4. การอนุมัติการกู้ยืม	คณะกรรมการจะมอบอำนาจให้เฉพาะสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติการให้กู้ยืมเงิน	คณะกรรมการสามารถมอบอำนาจให้ผู้จัดการ หรือบุคคลใด ๆ เพื่ออนุมัติการให้กู้ยืม (มาตรา 19 วรรคท้าย)	**<u>พรบ.กองทุน พ.ศ. 2541</u>** มีปัญหาการกำหนดให้กองทุนมอบอำนาจการอนุมัติการให้กู้ยืมแก่สถานศึกษาเท่านั้น

เรื่อง	พระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541	พระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560	สภาพปัญหา/ แนวทางการแก้ไข
	และลงนามในสัญญากู้ยืมเงิน แทนคณะกรรมการ		ซึ่งสถานศึกษาดังกล่าว เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงในการกู้ยืมเงินจากกองทุน ทำให้สถานศึกษาบางแห่งอนุมัติให้กู้ยืมไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ โดยมีเจตนาเพื่อให้ได้รับเงินกู้ยืมจำนวนมากเท่านั้น **<u>พรบ.กองทุน พ.ศ. 2560</u>** แก้ไขปัญหาโดยให้อำนาจคณะกรรมการในการมอบอำนาจการอนุมัติการให้กู้ยืมแก่ผู้ที่มีความเหมาะสม
5. มาตรการในการติดตามหนี้	1. มีมาตรการกำหนดหน้าที่ให้ผู้กู้ยืมเงิน แจ้งที่อยู่และสถานที่ทำงาน พร้อมทั้งจำนวนเงินเดือน หรือค่าจ้างที่ได้รับให้ผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืมทราบภายในเวลาสามสิบวัน นับแต่วันเริ่มทำงาน 2. ให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืมที่จะติดตามและประสานกับผู้กู้ยืมเงินเพื่อการชำระเงินที่กู้ยืมคืน 3. ขอความร่วมมือจากนายจ้างให้ช่วยหักเงินเดือนหรือค่าจ้างและนำส่งผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืม	1. ออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืม เช่น การขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน หรือบุคคลใดๆ ซึ่งเป็นผู้ครอบครองข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมและการชำระเงินคืนกองทุนของผู้กู้ยืมให้แก่บุคคลใด ๆ ตามที่ร้องขอ เพื่อประโยชน์ในการติดตามหนี้ (มาตรา 45) 2. กำหนดหน้าที่และบทลงโทษนายจ้าง - ให้หักเงินเดือน/ค่าจ้าง นำส่งกรมสรรพากรพร้อม การนำส่งภาษีหัก ณ ที่จ่าย - รับผิดชอบชดใช้เงินที่ต้องนำส่งแต่ไม่ได้นำส่ง นอกเหนือจากเงินเพิ่มอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือนของจำนวนที่ไม่ได้นำส่ง (มาตรา 51)	**<u>พรบ.กองทุน พ.ศ. 2541</u>** มีปัญหาการที่ผู้กู้ยืมเงินกองทุนไม่แจ้งที่อยู่และสถานที่ทำงานให้ผู้บริหารและจัดการเงินให้กู้ยืมตามที่กฎหมายกำหนด จึงทำให้กองทุนไม่มีข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตามหนี้ นอกจากนี้ กองทุนไม่สามารถขอข้อมูลผู้กู้ยืมจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้เนื่องจากติดขัดเรื่องข้อกฎหมาย **<u>พรบ.กองทุน พ.ศ. 2560</u>** แก้ไขปัญหาโดยให้กองทุน สามารถเข้าถึงข้อมูลของผู้กู้ยืมจากหน่วยงานที่มีข้อมูลดังกล่าว และสามารถเปิดเผยข้อมูลของผู้กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุนและในการติดตามหนี้ รวมถึงกำหนดหน้าที่ให้นายจ้างหักเงินเดือนลูกจ้างที่เป็นผู้กู้ยืมเงินกองทุนนำส่งกรมสรรพากร
6. เงื่อนไขการชำระหนี้/ อัตราดอกเบี้ย	1. มีระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปี 2. กำหนดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก	1. ให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขการชำระหนี้	**<u>พรบ.กองทุน พ.ศ. 2541</u>** มีปัญหาการกำหนดระยะเวลาปลอดหนี้นานถึง 2 ปี ทำให้

เรื่อง	พระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541	พระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560	สภาพปัญหา/ แนวทางการแก้ไข
	ประจำหนึ่งปีของธนาคารออมสิน	2. กำหนดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 7.5 ต่อปี (มาตรา 44)	ผู้กู้ยืมเพิกเฉยการชำระหนี้และการกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำเกินไป ทำให้ผู้กู้ยืมไม่ให้ความสำคัญในการชำระหนี้คืนกองทุน แต่จะชำระเงินกู้อื่น ๆ ที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่า **<u>พรบ.กองทุน พ.ศ. 2560</u>** แก้ไขปัญหาโดยให้อำนาจคณะกรรมการกำหนดระยะเวลาปลอดหนี้ตามความเหมาะสม และปรับการกำหนดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 7.5 ต่อปี

ตารางที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

จากการเปรียบเทียบพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 และพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 พบว่า พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มีการบูรณาการการบริหารจัดการและการดำเนินการของทั้งสองกองทุนเดิมให้เป็นเอกภาพอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกัน ทำให้การบริหารกองทุนมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีคณะกรรมการกองทุนเพียงชุดเดียวที่มีองค์ประกอบของคณะกรรมการตามตำแหน่งครอบคลุมทุกด้าน เช่น ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมสรรพากร และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการเงินหรือการบัญชี และด้านกฎหมาย

อีกทั้งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ฉบับนี้ ได้ให้อำนาจกองทุนในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล และให้กองทุนมีอำนาจในการขอข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงินจากหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งเป็นผู้ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุน และการติดตามการชำระเงินคืน และยังกำหนดให้บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) แห่งประมวลรัษฎากร มีหน้าที่หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของผู้จ่ายเงินได้พึงประเมิน เพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ ทั้งนี้ จากการบังคับใช้กฎหมายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 จนถึงปัจจุบัน ทำให้กองทุนสามารถได้รับชำระเงินคืนจากผู้กู้ยืมเงินได้เพียงพอโดยไม่ต้องพึ่งพา

งบประมาณแผ่นดิน ทำให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสามารถเป็นกองทุนหมุนเวียนอย่างยั่งยืนตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งกองทุน

อย่างไรก็ตาม ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ในอนาคตจึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปมากขึ้น

2.3 การศึกษาการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของต่างประเทศ

คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบ และแนวทางการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในต่างประเทศจากข้อมูลที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษานำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมาธิการ สรุปสาระสำคัญดังนี้

2.3.1 ประเทศอังกฤษ

รัฐบาลของประเทศอังกฤษได้จัดตั้งองค์กรไม่แสวงหากำไรของรัฐ ชื่อว่า “Student Loan Company (SLC)” ทำหน้าที่ดำเนินการให้ความช่วยเหลือทางด้านการเงินเพื่อการศึกษา ทั้งการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาในรูปแบบเงินกู้ยืมค่าเล่าเรียน/ค่าครองชีพ เงินช่วยเหลือประเภทให้เปล่า และทุนการศึกษาแก่นักศึกษาทั่วไป นักศึกษาผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ หรือพิการ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท หรืออาชีวศึกษาทั้งในรูปแบบเต็มเวลาและไม่เต็มเวลา

(1) รูปแบบการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

(1.1) การกู้ยืมค่าเล่าเรียน (Tuition Fee Loan)

การกู้ยืมค่าเล่าเรียนเป็นการช่วยเหลือทางการเงินแก่นักศึกษาทั้งประเภทเต็มเวลาและนอกเวลาโดยเงินค่าเล่าเรียนจะถูกโอนเข้าบัญชีสถานศึกษาโดยตรงในช่วงเริ่มเปิดภาคเรียนแต่ละภาค

(1.2) การกู้ยืมค่าครองชีพ (Maintenance Loan)

การกู้ยืมค่าครองชีพเป็นการช่วยเหลือทางการเงินในค่าครองชีพสำหรับนักศึกษาเต็มเวลาเท่านั้น โดยมีเงื่อนไขพิเศษ คือ ผู้กู้จะต้องมีอายุไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์ในขณะที่เริ่มศึกษา ซึ่งเงินค่าครองชีพจะถูกโอนเข้าบัญชีของนักศึกษาโดยตรงไม่ผ่านสถานศึกษา

(2) รูปแบบการชำระคืน

ระบบการชำระหนี้คืนของประเทศอังกฤษเป็นลักษณะของ Income Contingent loan คือ กำหนดให้ชำระหนี้คืนเมื่อมีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด และจำนวนหนี้ที่ต้องชำระหนี้ผันแปรตามรายได้ของผู้กู้ โดยมีเงื่อนไขในการชำระคืนดังนี้

(2.1) จำนวนหนี้ที่ต้องชำระขึ้นอยู่กับจำนวนรายได้ของผู้กู้หลังจากที่สำเร็จการศึกษา

(2.2) ผู้กู้จะต้องเริ่มชำระคืนหนี้ ในเดือนเมษายนหลังจากสำเร็จการศึกษา หรือออกจากการเรียนสำหรับนักศึกษาเต็มเวลา และเดือนเมษายน 4 ปีหลังจากเริ่มศึกษา สำหรับนักศึกษานอกเวลา

(2.3) จำนวนรายได้อิงจากเงินเดือนและแหล่งรายได้อื่นที่ผู้กู้มี

(2.4) การจัดเก็บหนี้ โดยนายจ้างของผู้กู้จะหักชำระหนี้คืนเป็นรายเดือนในอัตราร้อยละ 9 ของเงินรายได้ของผู้กู้ที่เกินจากเกณฑ์ที่ SLC กำหนด ผ่านระบบการเก็บภาษี หรือ Pay As You Earn (PAYE) ของหน่วยงานทางด้านภาษีของประเทศอังกฤษ (Her Majesty's Revenue and Custom หรือ HMRC) ซึ่งเป็นการหักจากเงินเดือนของผู้กู้พร้อมกับภาษีเงินได้และเงินประกันสังคม และในทุกสิ้นปีภาษีโดย HMRC จะทำการยืนยันจำนวนเงินเดือนและยอดการชำระหนี้ของผู้กู้แต่ละคนให้ SLC พร้อมทั้งส่งเงินที่ได้รับชำระหนี้ให้แก่ SLC หรือหากผู้กู้ประกอบอาชีพอิสระ ก็ให้ชำระหนี้ผ่านระบบการประเมินตนเองและชำระหนี้โดยตรงต่อ SLC

(2.5) ถ้าหากรายได้ของผู้กู้หยุดลงหรือลดลงต่ำกว่าเกณฑ์ การชำระหนี้ก็จะหยุดลงโดยอัตโนมัติ

(2.6) การระงับลงของหนี้จะเกิดขึ้นตามกรณี ดังต่อไปนี้

- หนี้เงินกู้ได้ถึงกำหนดชำระมามากกว่า 30 ปี
- ผู้กู้เสียชีวิต
- ผู้กู้มีภาวะพิการและได้ถูกลงทะเบียนเป็นผู้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้เป็นการถาวร

การดำเนินการติดตามหนี้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอังกฤษ ดำเนินการโดย The Credit Services Association (CSA) ซึ่งเป็นองค์กรระดับชาติอันเกิดจากความร่วมมือระหว่าง Association of Trade Protection and Debt Agents Limited และ Collection Agencies Association ซึ่งทำหน้าที่ในการติดตามหนี้ ตั้งแต่กระบวนการค้นหาติดตามลูกหนี้จนกระทั่งการดำเนินคดีกับลูกหนี้และบังคับคดีในฐานะตัวแทนของ SLC

2.3.2 สหรัฐอเมริกา

Federal Student Aid (FSA) จัดตั้งขึ้นภายใต้กฎหมาย Higher Education Act of 1965 เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนด้านการเงินเพื่อการศึกษาทั้งในรูปแบบเงินอุดหนุน ทุนการศึกษา การให้กู้ยืม การเสนองานนอกเวลาแก่นักศึกษา และให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัวข้าราชการทหารแก่นักศึกษาทั่วไป ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ผู้พิการ ทหารผ่านศึก บุคคลกำพร้า และบุคคลไร้บ้าน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และศึกษาในระดับสายอาชีพทั้งในรูปแบบเต็มเวลาและไม่เต็มเวลา

(1) รูปแบบการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

การให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประเภท The William D. Ford Federal Direct Loan (Direct Loan) ซึ่งมีการให้กู้ยืม 4 รูปแบบ ได้แก่

(1.1) การกู้ยืมค่าเล่าเรียนแบบ Direct Subsidized Loans ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยต่ำสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยรัฐบาลจะเป็นผู้รับผิดชอบในดอกเบี้ยเงินกู้ของผู้กู้ขณะที่ผู้กู้กำลังศึกษาในระยะเวลาปลอดหนี้ (6 เดือนหลังจบการศึกษา) และในระยะเวลาที่ได้รับการผ่อนผันหนี้ การกู้ยืมรูปแบบนี้ มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ที่ร้อยละ 4.53 และค่าธรรมเนียมร้อยละ 1.059

(1.2) การกู้ยืมค่าเล่าเรียนแบบ Direct Unsubsidized Loans สำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งผู้กู้จะต้องรับผิดชอบในดอกเบี้ยเงินกู้ตลอดทุกช่วงเวลา การกู้ยืมรูปแบบนี้มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ที่ร้อยละ 6.08 และค่าธรรมเนียมร้อยละ 1.059

(1.3) การกู้ยืมค่าเล่าเรียนประเภท Direct Plus Loans สำหรับผู้ปกครอง ซึ่งเป็นการกู้ยืมเพื่อช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ปกครองของนักเรียน/นักศึกษา ในการอุปการะในค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา การกู้ยืมรูปแบบนี้มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ที่ร้อยละ 7.08 และค่าธรรมเนียมร้อยละ 4.236

(1.4) การรวมสัญญากู้ยืมเข้าด้วยกันในแบบ Direct Consolidation Loans ซึ่งเป็นการรวมการกู้ยืมจากรัฐบาลกลางทั้งหมดเข้าด้วยกันรวมเป็น 1 สัญญากู้ยืมโดยมีผู้ให้บริการเงินกู้เพียง 1 หน่วย ซึ่งจะทำให้ผู้กู้สามารถชำระหนี้รายเดือนได้เพียง 1 ครั้งต่อเดือน และระยะเวลาในการชำระหนี้อาจขยายได้ถึง 30 ปี ขึ้นอยู่กับจำนวนหนี้รวมและหนี้เพื่อการศึกษาอื่น ๆ โดยที่อัตราดอกเบี้ยคงที่จะอิงตามค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของดอกเบี้ยเงินกู้ที่ถูกรวมเข้ากัน

(2) รูปแบบการชำระคืน

การชำระคืนหนี้เงินกู้และติดตามหนี้จะดำเนินการโดย Loan Servicers ซึ่งเป็นบริษัทที่ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในส่วนของการจัดส่งใบแจ้งหนี้และส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจากรัฐบาลกลาง โดยจะช่วยเหลือผู้กู้เกี่ยวกับแผนการชำระคืนหนี้และการรวมการกู้ยืม และตอบข้อซักถามเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเงินกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจากรัฐบาลกลาง

ภายหลังจากการสำเร็จการศึกษา ออกจากการเรียน หรือลาพักการเรียนมากกว่าครึ่งหนึ่งของเวลาที่ลงทะเบียนเรียน ผู้กู้จะมีระยะเวลาปลอดหนี้ 6 เดือนก่อนที่จะเริ่มชำระคืนหนี้เงินกู้ ซึ่งตามปกติจะต้องผ่อนชำระเป็นรายเดือน ไม่ว่าผู้กู้จะมีงานทำหรือไม่ก็ตาม

ผู้กู้สามารถเลือกแบบการชำระเงินกู้ตามแผนการชำระเงินกู้ ซึ่งตามปกติผู้กู้จะมีระยะเวลา 10 ถึง 25 ปี และยืดระยะเวลาชำระหนี้ได้สูงสุดถึง 30 ปี ในการชำระเงินกู้ขึ้นอยู่กับแผนการชำระเงินของผู้กู้ โดยสามารถเลือกแบบแผนได้ตามต้องการและสามารถเปลี่ยนแปลงแผนดังกล่าวได้ตลอดเวลา ดังนี้

(2.1) แผนการชำระเงินแบบมาตรฐาน (Standard Repayment Plan) เป็นรูปแบบแผนการชำระเงินโดยนำยอดหนี้เงินกู้มาแบ่งเป็นจำนวนหนี้ที่ต้องชำระเป็นรายเดือน ภายในระยะเวลาสูงสุด 10 ปี

(2.2) แผนการชำระเงินแบบเพิ่มขึ้นตามลำดับ (Graduated Repayment Plan) ตามแผนการชำระเงินประเภทนี้จะเริ่มต้นชำระคืนที่จำนวนน้อย และจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ ทุก ๆ 2 ปี สูงสุด 10 ปี ภายใต้แผนการชำระเงินประเภทนี้จะมีความยืดหยุ่นในช่วงระยะแรกของการชำระเงิน

(2.3) แผนการชำระเงินแบบยืดเวลา (Extended Repayment Plan) แผนการชำระเงินแบบคงที่เป็นรายเดือน และผู้กู้สามารถยืดระยะเวลาการชำระหนี้ออกไปได้จาก 10 ปี เป็นสูงสุด 25 ปี

(2.4) แผนการชำระเงินแบบอิงตามรายได้ผู้กู้ (Income-Based Repayment Plan)

(2.5) แผนการชำระหนี้แบบอิงตามความไม่แน่นอนของรายได้ (Income-Contingent Repayment Plan) ภายใต้แผนการชำระหนี้ประเภทนี้ยอดหนี้ที่ต้องผ่อนชำระรายเดือนจะขึ้นอยู่กับรายได้ต่อปี ขนาดของครอบครัว รวมถึงยอดหนี้รวมทั้งหมดของผู้กู้ และหากมียอดหนี้ค้างชำระมากกว่า 25 ปี หนี้จะเป็นอันระงับไป

(2.6) แผนการชำระหนี้แบบอิงตามความอ่อนไหวของรายได้ (Income-Sensitive Repayment Plan) ผู้กู้จะต้องชำระเงินกู้เป็นรายเดือนโดยคำนวนจากรายได้ต่อปีของผู้กู้ ระยะเวลาการชำระหนี้สูงสุด 15 ปี

(2.7) แผนการชำระเงินแบบ Pay As You Earn Repayment Plan (PAYE) ผู้กู้จะต้องชำระเงินกู้เป็นรายเดือน โดยชำระร้อยละ 10 ของรายได้สุทธิ ระยะเวลาการชำระหนี้คืนสูงสุด 10 ปี อัตราการชำระเงิน จะถูกคำนวณใหม่ทุกปีขึ้นอยู่กับรายได้และขนาดครอบครัว และหากมียอดหนี้ค้างชำระมากกว่า 20 ปี หนี้จะเป็นอันระงับไป

2.3.3 สาธารณรัฐเกาหลี

สาธารณรัฐเกาหลี มีหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการอุดหนุนการศึกษาของรัฐ คือ Korea Student Aid Foundation (KOSAF) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้ง The Korea Scholarship Foundation ลงวันที่ 7 พฤษภาคม 2009 เพื่อสนับสนุนและให้โอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาสำหรับบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไม่ว่าบุคคลจะมีฐานะทางการเงินอย่างไร และมีแหล่งที่มาของเงินทุน คือ เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินที่ได้รับบริจาค และเงินที่ได้จากการออกตราสารหนี้

การให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสำหรับนักศึกษาทั่วไปทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท หรือมีสถานะขาดแคลนทุนทรัพย์หรือมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรและทำประมง ทั้งนี้ ผู้กู้ต้องสอบเข้ามหาวิทยาลัยผ่านแล้ว สมัครเรียนมหาวิทยาลัยที่ได้รับการรับรอง และมีผลการเรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

(1) รูปแบบการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

(1.1) การกู้ยืมค่าเล่าเรียนและค่าเกี่ยวเนื่องแบบ Income Contingent Student Loan (ICL) สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งศึกษาในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย (อยู่ในกลุ่มรายได้ตั้งแต่กลุ่มที่ 1 - 7 ตามการจัดระดับรายได้ของภาครัฐ) และมีบุตรตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ผู้กู้จะต้องมีผลการเรียนดี โดยไม่ต้องผ่านการอนุมัติทางสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือทางการเงินในค่าเล่าเรียน และค่าใช้จ่ายทางการศึกษาอื่น ๆ รวมถึงค่าครองชีพโดยไม่จำกัดวงเงิน

(1.2) การกู้ยืมค่าเล่าเรียนและค่าเกี่ยวเนื่องแบบ Standard Student Loan (SL) สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีศึกษาอยู่ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศสำหรับระดับปริญญาตรี หรือสถานศึกษานอกประเทศสำหรับระดับสูงกว่าปริญญาตรี และมีผลการเรียนดี โดยไม่จำเป็นจะต้องมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย เพื่อช่วยเหลือทางการเงินเป็นค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายทางการศึกษาอื่น ๆ รวมถึงค่าครองชีพ

(1.3) การกู้ยืมค่าเล่าเรียนแบบ Rural (Agriculture and Fisheries) Resident Student Loan เป็นการกู้ยืมโดยไม่มีดอกเบี้ย สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งมีบิดา/มารดาหรือผู้ปกครองอาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเกษตรกรรมและการประมงมามากกว่า 6 เดือน โดยไม่จำเป็นต้องมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย

(1.4) การกู้ยืมค่าครองชีพแบบ Living Expenses Loan เป็นการกู้ยืมเพื่อช่วยเหลือทางการเงินในค่าครองชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งมีคุณสมบัติที่สามารถขอกู้เงินประเภท ICL และ SL ได้ โดยที่นักศึกษาสามารถจะขอกู้เงินประเภทนี้อย่างเดียวหรือกู้ร่วมกับประเภท ICL หรือ SL ด้วยก็ได้

(2) รูปแบบการชำระคืน

(2.1) Income Contingent Student Loan ผู้กู้จะต้องเริ่มชำระคืนหนี้เมื่อผู้กู้สำเร็จการศึกษาและมีฐานะทางการเงินเกินกว่ามาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดและจนกว่าจะชำระหนี้ครบถ้วน ฐานะทางการเงินนั้นรวมถึงรายได้จากการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นการจ้างงานหรือการทำงานอิสระ และสินทรัพย์ที่ได้มาจากการรับมรดก และการรับบริจาค

(2.2) Standard Student Loan ผู้กู้สามารถเลือกระยะเวลาปลอดหนี้ได้ มีระยะเวลาสูงสุด 10 ปี โดยจะต้องชำระดอกเบี้ยเงินกู้ และเริ่มชำระหนี้หลังจากหมดระยะเวลาปลอดหนี้ ซึ่งจะต้องชำระทั้งหมดภายใน 10 ปี

(2.3) Rural (Agriculture and Fisheries) Resident Student Loan ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาผู้กู้จะได้รับระยะเวลาปลอดหนี้เป็นเวลา 2 ป และระยะเวลาที่ผู้กู้จะต้องชำระหนี้ให้ครบถ้วนจะเป็นไปตามจำนวนภาคการศึกษาระหว่างที่ผู้กู้ได้รับเงินกู้ (เช่น หากผู้กู้ได้รับเงินกู้เป็นเวลา 3 ภาคการศึกษาก็จะต้องชำระคืนเงินกู้ให้ครบถ้วนภายในระยะเวลา 3 ปี) โดยที่การชำระหนี้นั้นอาจเป็นรายเดือน รายไตรมาส รายครึ่งปี รายปี หรือชำระภายในครั้งเดียวก็ได้

(2.4) Living Expense Loan ระยะเวลาการชำระคืนหนี้จะขึ้นอยู่กับระดับรายได้ของผู้กู้ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา

2.3.4 เครือรัฐออสเตรเลีย

รัฐบาลของประเทศออสเตรเลียได้ออกพระราชบัญญัติ (Higher Education Support Act 2003 เพื่อกำกับดูแลโครงการ Higher Education Loan Program (HELP) เพื่อให้เงินกู้ยืมแก่นักศึกษาโดยมีรัฐบาลเป็นผู้บริหารจัดการและมีกรมสรรพากร (Australian Taxation Office) ทำหน้าที่ในการจัดเก็บหนี้

(1) รูปแบบการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

(1.1) การกู้ยืมค่าลงทะเบียนหน่วยกิต แบบ HECS - HELP

รูปแบบการช่วยเหลือนักศึกษาซึ่งมีคุณสมบัติและสมัครเข้าศึกษาในระบบ Commonwealth Supported Place (CSP) ซึ่งเป็นความช่วยเหลือจากรัฐบาลสำหรับนักศึกษาในระบบ CSP ซึ่งสามารถเข้าร่วมได้ในทุกมหาวิทยาลัยรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชนและสถานศึกษาการศึกษาขั้นสูง โดยนักศึกษาในระบบจะรับผิดชอบเฉพาะภาระค่าหน่วยกิตที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน การกู้ยืมประเภทนี้จึงช่วยนักศึกษาแบ่งเบาค่าหน่วยกิต โดยไม่มีดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมการกู้ยืม

(1.2) การกู้ยืมค่าเล่าเรียนแบบ FEE - HELP

เป็นระบบความช่วยเหลือทางการเงินแก่นักศึกษาที่ต้องเสียค่าเล่าเรียนเต็มจำนวนในค่าเล่าเรียนทั้งหมดหรือบางส่วน แต่ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายทางการศึกษาอื่น ๆ เช่น ค่าที่พักหรือค่าหนังสือ การกู้ยืมประเภทนี้จะไม่มีดอกเบี้ย แต่มีค่าธรรมเนียมการกู้ร้อยละ 25

(1.3) การกู้ยืมค่าเล่าเรียนแบบ VET Student Loans (Vocational Education and Training: VET)

เป็นความช่วยเหลือทางการเงินในค่าเล่าเรียนแก่นักศึกษาที่กำลังศึกษาหรือฝึกอบรมภาคปฏิบัติในสาขาอาชีวศึกษาในระดับอนุปริญญา อนุปริญญาชั้นสูง ประกาศนียบัตรระดับปริญญาตรี หรือปริญญาตรี การกู้ยืมประเภทนี้จะมีวงเงินจำกัด เรียกว่า “Loan cap” ซึ่งวงเงินจะขึ้นอยู่กับหลักสูตรที่เรียน และนักเรียนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนต่างนั้นเอง การกู้ยืมประเภทนี้จะไม่มีดอกเบี้ย แต่มีค่าธรรมเนียมการกู้ร้อยละ 20 ยกเว้นนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรระดับอนุปริญญาและอนุปริญญาขั้นสูงที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือมลรัฐจะไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเงินกู้

(1.4) การกู้ยืมค่าเกี่ยวเนื่องแบบ SA - HELP

เป็นความช่วยเหลือทางการเงินสำหรับนักศึกษาในค่าบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาที่เรียกเก็บในแต่ละปี (The Student Services And Amenities Fee : SSAF) ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาชำระเงินทั้งหมดหรือบางส่วน การกู้ยืมประเภทนี้จะต้องเสียค่าธรรมเนียมสูงสุดถึง $308

(1.5) การกู้ยืมค่าครองชีพแบบ OS - HELP

เป็นความช่วยเหลือทางการเงินสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีประเภทเต็มเวลา ซึ่งลงทะเบียนในสถานศึกษาในระบบที่ได้รับการสนับสนุนจาก Commonwealth และมีความต้องการไปศึกษาในต่างประเทศ โดยจะโอนเงินกู้โดยตรงให้แก่ผู้กู้ยืมซึ่งใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับค่าตั๋วเครื่องบิน ค่าที่พัก หรือค่าเดินทางอื่น ๆ เงินกู้ยืมประเภทนี้จะให้สิทธิ์กู้ยืมได้เพียง 2 ครั้งตลอดชีวิต ระยะเวลาการกู้ยืมครั้งละ 6 เดือน ซึ่งเป็นการเบิกจ่ายเพียงครั้งเดียวทั้งจำนวนโดยไม่มีดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมการกู้

(2) รูปแบบการชำระคืน

ผู้กู้จะต้องเริ่มชำระคืนเงินกู้ผ่านระบบการจัดเก็บภาษี ซึ่งบริหารจัดการโดย Australian Taxation Office (ATO) เมื่อผู้กู้มีรายได้เกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยที่ยอดหนี้จะเป็นยอดหนี้รวมของการกู้ยืมทุกรูปแบบแม้ว่าผู้กู้จะกำลังศึกษาอยู่ในขณะนั้น ซึ่งเกณฑ์ที่กำหนดจะถูกปรับเปลี่ยนไปในแต่ละปี โดยสำหรับปี พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2562 เกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ $51,957 และสำหรับปี พ.ศ. 2562 ถึงปี พ.ศ. 2563 คือ $45,881 โดยอัตราเงินที่ต้องชำระคำนวนเป็นร้อยละตามระดับจำนวนรายได้ของผู้กู้ (Repayment rate) สำหรับปี พ.ศ. 2562 ถึงปี พ.ศ. 2563 อัตราการชำระคืนอยู่ที่ร้อยละ 1 ถึงร้อยละ10 และ ปี พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2562 อยู่ที่ร้อยละ 2 ถึงร้อยละ 8

ในกรณีหนี้ผิดนัดชำระ (Default) บริษัทติดตามเร่งรัดหนี้ภายนอก (Collection Agency) จะเข้ามาดำเนินการติดตามหนี้ โดยผู้กู้ที่ผิดนัดชำระจะถูกบันทึกประวัติในเครดิตบูโร นอกจากนี้ภาครัฐจะจัดเก็บหนี้ค้างชำระดังกล่าวจากภาษีเงินได้ของผู้กู้และร่วมมือกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น นายจ้างในการหักเงินเดือนเพื่อนำส่งภาครัฐ

สถานะของหนี้จะถูกยกเลิกเฉพาะในกรณีที่ผู้กู้ยืมไม่สามารถชำระคืนได้ตามกฎหมายไม่คุ้มค่าในการดำเนินการติดตามหนี้ และผู้กู้ยืมเสียชีวิต

2.4 สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

จากการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ สามารถวิเคราะห์ปัญหาการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในปัจจุบันได้ดังต่อไปนี้

2.4.1 บริบทและเงื่อนไขปัญหา

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นกองทุนหมุนเวียนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 โดยมีเจตนารมณ์สำคัญในการให้โอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ผ่านการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา และค่าครองชีพ โดยกำหนดให้นักเรียน หรือนักศึกษาที่สามารถกู้ยืมเงินได้ต้องเป็นนักเรียน หรือนักศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษา และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับการตอบรับให้เข้าศึกษาในสถานศึกษาด้วย ทั้งยังต้องเป็นนักเรียน นักศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในอยู่ในสถานศึกษาที่ร่วมดำเนินงานกับกองทุน และต้องมีสัญชาติไทย มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดนิยามของคำว่า “สถานศึกษา” หมายความว่า โรงเรียน สถาบันอุดมศึกษา หรือสถานศึกษาอื่นของรัฐ โรงเรียนของเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน และสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน[1] โดยนักเรียน หรือนักศึกษาที่กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามสัญญากู้ยืมเงินโดยเคร่งครัด และปัจจุบันคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษากำหนดให้การทำสัญญากู้ยืมเงินต้องมีผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุนด้วย โดยมิได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ค้ำประกันไว้ ดังนั้น ผู้ค้ำประกันจึงเป็นบุคคลใดก็ได้[2] และเมื่อผู้กู้ยืมเงินสำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้ว มีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับไปตามสัญญากู้ยืมเงินคืนให้กองทุน พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 1 ต่อปีของเงินต้นคงค้างทั้งหมด ตามจำนวน ระยะเวลา และวิธีการที่กองทุน แจ้งให้ทราบ โดยมีระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปีนับแต่สำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษา จากนั้นจะมีระยะเวลาให้ผ่อนชำระหนี้ภายใน 15 ปี หากผู้กู้ยืมผิดนัดชำระหนี้ และไม่ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผัน ผู้กู้ยืมที่ผิดนัดนั้นต้องเสียค่าปรับ หรือค่าธรรมเนียมจัดการกรณีผิดนัดชำระหนี้ตามอัตราที่กองทุนกำหนด ซึ่งกองทุน ได้กำหนดอัตราเบี้ยปรับกรณีผิดนัดไว้ในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี และกองทุนจะดำเนินการติดตามทวงถามหนี้ โดยการติดตามทางโทรศัพท์ SMS ข้อความเสียง และส่งหนังสือทวงถามหนี้ไปยังผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน หากผู้กู้ยืมไม่ชำระหนี้ภายหลังการติดตามหนี้ ผู้กู้ยืมอาจถูกบอกเลิกสัญญาหรือถูกฟ้องร้องดำเนินคดี โดยกองทุนจะฟ้องทั้งผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันต่อศาลที่ผู้กู้ยืมเงินมีภูมิลำเนา ซึ่งในชั้นนี้ ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันสามารถทำสัญญาประนีประนอมยอมความในศาลโดยกองทุนจะผ่อนผันให้ชำระหนี้ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 9-15 ปี หากไม่สามารถทำสัญญาประนีประนอมยอมความได้จะมีการดำเนินคดี และเข้าสู่กระบวนการบังคับคดีภายในกำหนดระยะเวลา 10 ปี ซึ่งในชั้นบังคับคดีลูกหนี้สามารถผ่อนชำระหนี้ในชั้นบังคับคดีได้อีก หากไม่ชำระจึงจะนำไปสู่การยึดทรัพย์ขายทอดตลาดต่อไป

ทั้งนี้ การดำเนินงานของกองทุนในขั้นตอนต่าง ๆ เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย

---

[1] โปรดดูมาตรา 4 มาตรา 38 และมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

[2] โปรดดูมาตรา 41 และมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

ทั้งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ตลอดจนกฎ ระเบียบและประกาศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น และโดยที่กองทุนเป็นกองทุนหมุนเวียนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ กองทุนจึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด และสามารถผ่อนปรนได้ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจ มิฉะนั้น กองทุนและหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะต้องรับผิดตามกฎหมาย โดยเฉพาะอาจมีความรับผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502

ดังนั้น เมื่อพิเคราะห์ถึงบริบทและเงื่อนไขการดำเนินงานของกองทุนภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบบริบทและเงื่อนไขจากสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง การศึกษา และวัฒนธรรมในปัจจุบัน จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า การดำเนินงานของกองทุน ในหลายด้านไม่ตอบโจทย์ปัญหาและการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้อย่างครอบคลุมและทันท่วงที โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 14 กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 6 คน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และอธิบดีกรมสรรพากร และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน 5 คน โดยอย่างน้อยต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการเงินหรือการบัญชี และด้านกฎหมาย ด้านละ 1 คน ซึ่งเมื่อพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุนจะเห็นได้ว่าขาดกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจากกระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสถานศึกษา ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวถือเป็นหน่วยงานที่จะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินงานของกองทุนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(2) การกำหนดคุณสมบัติของนักเรียน นักศึกษา ที่สามารถกู้ยืมเงินได้ โดยต้องเป็นนักเรียน นักศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษา และรวมถึงผู้ซึ่งได้รับการตอบรับให้เข้าศึกษาในสถานศึกษาที่ร่วมดำเนินงานกับกองทุน ซึ่ง “สถานศึกษา” มีการจำกัดนิยามไว้ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 อันมีผลเป็นการจำกัดกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ที่ไม่สามารถขยายความครอบคลุมไปถึงกลุ่มผู้ที่ต้องการศึกษาตามรูปแบบการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปให้สามารถกู้ยืมเงินได้ เช่น การศึกษาผ่านระบบออนไลน์ การศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยไม่จำกัดอายุ (Lifelong Learning) การศึกษาเพื่อเสริมทักษะเดิม (Upskill) การศึกษาเพื่อสร้างทักษะใหม่ (Reskill) ตลอดจนการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น โดยการดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือสถาบันอบรมหลักสูตรอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในนิยามของ “สถานศึกษา” ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 หรือสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ

(3) พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 41 วรรคสอง กำหนดหลักการในส่วนของผู้ค้ำประกันว่า “ในการทำสัญญากู้ยืมเงิน คณะกรรมการจะกำหนดให้มี

ผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุนด้วย**ก็ได้**” ซึ่งหมายความว่า คณะกรรมการกองทุนจะกำหนดให้ต้อง**มีหรือไม่มี**ผู้ค้ำประกันในการทำสัญญากู้ยืมเงินก็ได้ ซึ่งปัจจุบันคณะกรรมการกองทุนได้ออกระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2561 ข้อ 10 กำหนดให้ในการทำสัญญากู้ยืมเงิน**ต้องจัดให้มีผู้ค้ำประกัน**การชำระเงินคืนกองทุนด้วย โดยไม่มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ค้ำประกันไว้ ดังนั้น การที่คณะกรรมการกองทุน ออกระเบียบโดยกำหนดให้**ต้องมี**ผู้ค้ำประกันดังกล่าว จึงนำมาซึ่งภาระของนักเรียน นักศึกษา ที่ต้องจัดหาผู้ค้ำประกัน และผู้ค้ำประกันต้องร่วมรับผิดในหนี้ที่ตนไม่ได้ก่อเมื่อผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้

(4) การกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กู้ยืมเงินกองทุนต้องชำระหนี้คืนกองทุนภายหลังสิ้นสุดระยะเวลาปลอดหนี้ (สำเร็จการศึกษา หรือการเลิกศึกษาแล้วเป็นระยะเวลา 2 ปี) โดยไม่คำนึงถึงเกณฑ์รายได้ของผู้กู้ยืมเงินว่าในขณะนั้นผู้กู้ยืมเงินจะมีรายได้หรือไม่ เพียงใด หรือสามารถหางานทำและประกอบอาชีพได้หรือไม่ เป็นเหตุให้ผู้กู้ยืมเงินต้องตกเป็นผู้ผิดนัดโดยไม่มีเจตนาที่จะไม่ชำระหนี้ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในต่างประเทศ ทั้งประเทศอังกฤษ และเครือรัฐออสเตรเลีย จะพบว่ากลุ่มประเทศข้างต้นต่างมีการกำหนดรูปแบบการชำระเงินคืนเมื่อมีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด และเมื่อไม่มีรายได้หรือถดถอยลดต่ำลงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับการหยุดชำระหนี้โดยอัตโนมัติ ซึ่งจะมีรายละเอียดแตกต่างกันไป และสามารถทำให้ผู้กู้ยืมเงินเลือกรูปแบบการชำระเงินคืนที่เหมาะสมกับรายได้ และภาระของตนเองได้

อีกทั้ง คณะกรรมาธิการวิสามัญพบว่า ปัจจุบันมีนักเรียน นักศึกษา ที่อยู่ระหว่างศึกษาซึ่งยังไม่ถึงกำหนดชำระหนี้ ถูกกองทุนติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ ประกอบกับนักเรียน นักศึกษาที่เคยกู้ยืมเงินกองทุนในขณะศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับ ปวช. หรือระดับ ปวส. เมื่อเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นอาจมิได้กู้ยืมเงินกองทุนต่อ จึงทำให้กองทุนติดตามทวงถามหนี้ทั้งที่ยังอยู่ระหว่างการศึกษา เป็นเหตุให้นักเรียน นักศึกษา เกิดความวิตกกังวล

(5) การกำหนดให้สถานศึกษาร่วมดำเนินงานกับกองทุน โดยมีบทบาทสำคัญในการคัดกรองผู้กู้ยืมเงิน ตรวจสอบคุณสมบัติ ให้ความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินและการชำระเงินคืนกองทุน ตลอดจนสร้างจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญ และเป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่สามารถส่งผลกระทบต่อนักเรียน นักศึกษา และการดำเนินงานของกองทุน

ทั้งนี้ จากการศึกษาเชิงลึกของคณะกรรมาธิการ และการรับฟังปัญหาอุปสรรคในพื้นที่ต่าง ๆ พบว่า สถานศึกษาบางแห่งไม่พิจารณาคุณสมบัติของนักเรียน นักศึกษา ที่ยื่นคำขอกู้ยืมเงินให้ครบถ้วนเนื่องจากไม่ต้องการดำเนินการเรื่องเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการขอกู้ยืมเงินซึ่งต้องใช้เอกสารจำนวนมาก หรือสถานศึกษาบางแห่งเข้าใจหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการกู้ยืมเงินคลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย เช่น ยังคงเข้าใจว่ากองทุน จัดสรรเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยใช้ระบบโควต้า ซึ่งในข้อเท็จจริงกองทุน ยกเลิกระบบดังกล่าวแล้ว และเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา ที่มีคุณสมบัติสามารถกู้ยืมเงินได้ทุกราย หรือการเข้าใจคลาดเคลื่อนถึงความรับผิดของผู้รับรองรายได้กับผู้ค้ำประกัน โดยเข้าใจว่าผู้รับรองรายได้ต้องร่วมรับผิดกับผู้กู้ยืมเงินเช่นเดียวกับผู้ค้ำประกัน

ซึ่งในทางกฎหมายผู้รับรองรายได้เป็นแต่เพียงผู้รับรองว่าครอบครัวมีรายได้ไม่เกิน 360,000 บาทต่อปีเท่านั้น และไม่ต้องรับผิดใด ๆ หากผู้กู้ยืมเงินผิดนัดไม่ชำระหนี้ ทั้งนี้ ความคลาดเคลื่อน และการดำเนินงานของสถานศึกษาในลักษณะดังกล่าว เป็นเหตุให้เกิดการสื่อสารที่ผิดพลาด ส่งผลให้นักเรียน นักศึกษาที่มีความจำเป็นต้องกู้ยืมเงินไม่สามารถเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา และกองทุนอาจไม่สามารถให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

(6) การกำหนดให้กองทุน จ่ายค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาให้แก่สถานศึกษาที่ผู้กู้ยืมเงินศึกษาอยู่ ส่งผลให้สถานศึกษาบางแห่งพยายามหารายชื่อนักเรียน นักศึกษา เพื่อขอกู้ยืมเงินกองทุนโดยผู้ที่มีชื่อนั้นอาจมิได้เรียน หรือศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้นจริง หรือนักเรียน นักศึกษาบางรายเลิกศึกษากลางคัน แต่สถานศึกษาไม่แจ้งให้กองทุนทราบ เป็นเหตุให้กองทุนจ่ายเงินโดยผิดหลงและเกิดกรณีการฟ้องร้องบังคับคดีเอาแก่ผู้มีชื่อเป็นผู้กู้ยืมเงินนั้นภายหลัง

(7) ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาที่ได้รับผลกระทบรุนแรงจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่แพร่ระบาดไปทั่วโลก การฟื้นฟู เยียวยา และการกลับคืนสู่สถานะเดิมของทุกภาคส่วนในสังคมจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 2 ปี ซึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าว หากกองทุนและรัฐบาลไม่มีมาตรการที่ชัดเจนในการรองรับและแก้ไขปัญหาโดยการขยายโอกาสในการเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม จะมีนักเรียน นักศึกษา จำนวนมากที่ต้องออกจากสถานศึกษา เนื่องจากไม่มีค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา และค่าครองชีพระหว่างศึกษา

นอกจากนี้ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการคิดอัตราดอกเบี้ย การคิดเบี้ยปรับกรณีผิดนัดชำระหนี้ การกำหนดระยะเวลาในการชำระหนี้ การกำหนดวิธีการชำระหนี้ การติดตามทวงถามหนี้ การฟ้องร้องดำเนินคดี การบังคับคดี ตลอดจนการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้กู้ยืมเงินที่มีประวัติการชำระหนี้ดีอย่างต่อเนื่อง ก็อาจไม่สอดคล้องกับบริบทของสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทั้งยังไม่กระตุ้น จูงใจและส่งเสริมให้คนมีวินัยทางการเงินที่เพียงพออีกด้วย

2.4.2 ปัญหาการให้กู้ยืมเงินกับความจำเป็นของผู้กู้ยืมเงิน

จากการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการวิสามัญพบว่า การให้กู้ยืมเงินของกองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาใน 4 ลักษณะ ดังนี้

(1) ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยต้องมีรายได้ครอบครัวไม่เกิน 360,000 บาทต่อปี (ทั้งนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2564 เป็นต้นไป)

(2) ผู้ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลัก โดยไม่จำกัดรายได้ของครอบครัว แต่หากประสงค์จะกู้ยืมเงินค่าครองชีพจะต้องมีรายได้ครอบครัวไม่เกิน 360,000 บาทต่อปี (ปีการศึกษา 2564 เป็นต้นไป) ซึ่งจะต้องศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลักในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระดับอนุปริญญา หรือระดับปริญญาตรี

(3) ผู้ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ โดยจะเปิดให้กู้ยืมในปีการศึกษา 2564 เช่น สาขาวิชาโบราณคดี นาฏศิลป์ ดนตรีไทย เป็นต้น

(4) ผู้ที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ โดยจะเปิดให้กู้ยืมในปีการศึกษา 2564 ซึ่งอาจให้กู้ยืมในระดับที่สูงกว่าระดับปริญญาตรีได้

การให้กู้ยืมเงินของกองทุนใน 4 ลักษณะข้างต้น แม้จะเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ในการให้กู้ยืมได้กว้างขวางและครอบคลุมมากกว่าพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 ที่กำหนดให้กองทุนมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์โดยต้องมีรายได้ครอบครัวไม่เกิน 200,000 บาทต่อปีเท่านั้น แต่การให้กู้ยืมเงินของกองทุนในปัจจุบันยังคงประสบปัญหา และอาจไม่ตอบสนองต่อความจำเป็นของผู้กู้ยืม โดยสามารถจำแนกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

ปัญหาการให้กู้ยืมเงินกับความจำเป็นของผู้กู้ยืมเงิน

(1) ปัจจุบันค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ที่แต่ละสถานศึกษาเรียกเก็บมีจำนวนสูง โดยเฉพาะในหลักสูตรสาขาวิชาที่ต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือหรือสื่อการเรียนการสอนเฉพาะทาง หรือต้องใช้อุปกรณ์ที่มีเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมขั้นสูง ดังนั้น แม้ครอบครัวของนักเรียน นักศึกษา จะมีรายได้มากกว่า 360,000 บาทต่อปี ครอบครัวนั้นก็อาจไม่สามารถส่งบุตรหลานเรียนในหลักสูตรสาขาวิชานั้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในครอบครัวที่มีบุตรหลายคน ซึ่งทุกคนจำเป็นต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน การกำหนดเกณฑ์รายได้ครอบครัวดังกล่าวจึงอาจไม่ตอบสนองต่อความจำเป็นของผู้กู้ยืมเงิน ทำให้ไม่สามารถเรียนในสาขาวิชาที่ตนถนัดหรือสนใจ และอาจไม่สอดคล้องกับสภาวะครอบครัวที่มีภาระต้องส่งเสียบุตรหลานหลายคนในเวลาเดียวกัน ประกอบกับค่าครองชีพในปัจจุบันที่ปรับเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากย่อมส่งผลกระทบโดยตรงต่อกำลังความสามารถของครอบครัวในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาให้แก่บุตรหลาน การกำหนดเกณฑ์รายได้ครอบครัว รวมถึงค่าครองชีพเพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม รายได้สุทธิ และบริบทของแต่ละครอบครัวประกอบด้วย

(2) ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และการติดต่อสื่อสาร แม้จะทำให้ตลาดแรงงานเปิดกว้างมากขึ้น ทั้งในมิติของพื้นที่ (ภายในประเทศ/ระหว่างประเทศ) มิติของอาชีพและการบริการแนวใหม่ ตลอดจนมิติของอาชีพหรือวิชาชีพดั้งเดิม แต่ตลาดแรงงานก็มีการแข่งขันในระดับสูงเช่นเดียวกัน ทั้งการแข่งขันของผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ และการแข่งขันเพื่อรักษาตำแหน่งหน้าที่การงานของพนักงานหรือลูกจ้างในองค์กรต่าง ๆ ดังนั้น การพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับขีดความสามารถ เพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน และสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จึงเป็นสิ่งจำเป็นและต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากทักษะและความเชี่ยวชาญที่เพิ่มขึ้นจะสามารถเพิ่มโอกาสในการแข่งขัน และโอกาสในการทำงาน รวมถึงโอกาสในการสร้างอาชีพของตนเอง ประกอบกับแนวโน้มทางการศึกษาในปัจจุบันที่ไม่ได้จำกัดกรอบอยู่เพียงการศึกษาในสถานศึกษา การให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของกองทุนภายใต้กรอบเดิมจึงไม่อาจส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทั่วไปที่มิใช่นักเรียน หรือนักศึกษา ในสถานศึกษาตามความมหมายของพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 เข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการพัฒนาศักยภาพของตนเองได้

(3) ปัจจุบันกองทุนสามารถจัดสรรเงินทุนหมุนเวียนเพื่อเป็นเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาได้อย่างเพียงพอ โดยไม่ต้องพึ่งพาเงินงบประมาณแผ่นดิน และมีความพร้อมในการให้กู้ยืมเงินแก่นักเรียน นักศึกษา ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนดทุกราย แต่ยังคงปรากฏว่ามีนักเรียน นักศึกษา ที่มีความจำเป็นในการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแต่ไม่สามารถกู้ยืมได้ เนื่องจากการกำหนด

คุณสมบัติของผู้ที่จะขอกู้ยืมเงิน และการคัดกรองของสถานศึกษา เช่น การกำหนดคุณสมบัติทั่วไปของนักเรียน นักศึกษาที่จะขอกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาต้องมีผลการเรียนดี ซึ่งกองทุนให้เป็นดุลพินิจของสถานศึกษาในการพิจารณาว่า “เรียนดี” หมายถึงผู้ที่เรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับใด ซึ่งการใช้ดุลพินิจดังกล่าวของแต่ละสถานศึกษาอาจแตกต่างกัน และอาจก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักเรียนนักศึกษา ที่มีความจำเป็นในการกู้ยืมเงิน เป็นต้น

2.4.3 ระบบและกลไกการให้กู้

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีระบบและกลไกการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาโดยต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 และระเบียบหลักเกณฑ์ ตลอดจนประกาศของคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ออกตามความพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งระบบและกลไกที่เป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่คณะกรรมาธิการวิสามัญหยิบยกขึ้นพิจารณา ได้แก่

(1) ระบบการรับรองรายได้ครอบครัว

กรณีการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ (ลักษณะที่ 1) คณะกรรมการกองทุนได้กำหนดให้นักเรียน หรือนักศึกษาผู้จะขอกู้ยืมเงินในลักษณะดังกล่าวต้องจัดหาผู้รับรองรายได้ โดยผู้รับรองรายได้ต้องมีคุณสมบัติเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับบำเหน็จบำนาญ สมาชิกสภาเขต สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือหัวหน้าสถานศึกษาที่นักเรียนหรือนักศึกษารายนั้นศึกษาอยู่ เป็นเหตุให้นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในต่างจังหวัดไม่สามารถหาผู้รับรองรายได้ครอบครัวที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้ ประกอบกับมีการเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับความรับผิดของผู้รับรองรายได้ โดยเข้าใจว่าผู้รับรองรายได้ต้องร่วมรับผิดกับผู้กู้ยืมเงินเช่นเดียวกับผู้ค้ำประกัน ซึ่งในทางกฎหมายผู้รับรองรายได้เป็นแต่เพียงผู้รับรองว่าครอบครัวมีรายได้ไม่เกิน 360,000 บาทต่อปีเท่านั้นและไม่ต้องรับผิดใด ๆ หากผู้กู้ยืมเงินผิดนัดไม่ชำระหนี้ ซึ่งความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนดังกล่าวยิ่งเป็นอุปสรรคต่อการจัดหาผู้รับรองรายได้ เนื่องจากไม่มีบุคคลใดยินยอมลงลายมือชื่อเพราะเกรงว่าตนต้องร่วมรับผิดด้วย

(2) ระบบการค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุน

การทำสัญญากู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา กองทุนกำหนดให้นักเรียน นักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมเงินต้องทำสัญญากู้ยืมเงิน และต้องจัดให้มีผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุน โดยทั้งผู้ขอกู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันจะต้องลงลายมือชื่อด้วยตนเองในสัญญากู้ยืมเงิน ทั้งนี้ ระบบการค้ำประกันดังกล่าว กองทุนมิได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ค้ำประกันไว้ ดังนั้น ผู้ค้ำประกันจึงเป็นบุคคลใดก็ได้ ซึ่งในปัจจุบันพบว่าสถิติของผู้ค้ำประกันส่วนใหญ่ คือ มารดา บิดา ญาติ และอื่น ๆ ตามลำดับ โดยวัตถุประสงค์ในการกำหนดให้มีผู้ค้ำประกันก็เพื่อให้มีการควบคุมดูแลการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินมิให้ผิดนัด แต่อย่างไรก็ตาม การเป็นผู้ค้ำประกันย่อมมีผลต่อความรับผิดของบุคคลนั้นในทางกฎหมายเมื่อผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ แม้สาเหตุการผิดนัดชำระหนี้อาจมิได้เกิดจากการละเลย เพิกเฉย หรือจงใจไม่ชำระหนี้ แต่อาจเกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือความยากจนของผู้กู้ยืมเงิน ซึ่งเมื่อมีการผิดนัดชำระหนี้แล้วกองทุนก็มีความจำเป็นต้องติดตามทวงถาม ตลอดจนฟ้องร้องบังคับคดีเอาแก่ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันต้องได้รับความเดือดร้อน

(3) ระบบการให้สถานศึกษาร่วมดำเนินงานกับกองทุน

การดำเนินงานของกองทุน ได้เปิดให้สถานศึกษาต่าง ๆ สามารถยื่นคำขอเข้าร่วมงานกับกองทุน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุน กำหนด โดยสถานศึกษาจะมีบทบาทสำคัญในการคัดกรองผู้กู้ยืมเงิน ตรวจสอบคุณสมบัติตามที่กองทุนกำหนด ให้ความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินและการชำระเงินคืนกองทุน ตลอดจนสร้างจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม โดยต้องจัดให้มีการปฐมนิเทศ และการปัจฉิมนิเทศ แก่ผู้กู้ยืมเงิน ผู้ปกครอง และผู้ค้ำประกัน เพื่อชี้แจงระเบียบ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน สนับสนุนให้ผู้กู้ยืมเงินทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมในระหว่างการศึกษา ทั้งนี้ เมื่อสถานศึกษาได้รับแบบคำขอกู้ยืมเงิน และมีการพิจารณาตรวจสอบ และยืนยันความถูกต้องของข้อมูลตามหลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนดแล้ว สถานศึกษาต้องจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องมายังกองทุนหรือสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลที่ทำหน้าที่แทนกองทุน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และกองทุนจะอนุมัติให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่ผู้ยื่นคำขอ โดยจะโอนเงินค่าเล่าเรียน และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับสถานศึกษาให้แก่สถานศึกษา ส่วนค่าครองชีพ (ถ้ามี) กองทุนจะจ่ายเป็นรายเดือนโดยโอนเข้าบัญชีเงินฝากของผู้กู้ยืมเงินโดยตรงตามที่ได้แจ้งไว้กับกองทุน

จากระบบและกลไกการให้กู้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาที่เข้าร่วมงานกับกองทุนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้น ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุนของบุคลากรในสถานศึกษา การใช้ดุลพินิจในการตรวจสอบคัดกรองในขั้นตอนต่าง ๆ ตลอดจนการมีคุณธรรม จริยธรรม ความสุจริต ความมุ่งมั่นของสถานศึกษาในการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา และการบ่มเพาะคุณธรรมและจิตสำนึกที่ดีให้แก่นักเรียน นักศึกษา จึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินงานของกองทุนบรรลุวัตถุประสงค์

2.4.4 แนวคิดการบริหารกองทุน

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษา ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของกองทุน กล่าวคือ “เป็นกองทุนหมุนเวียนที่ให้โอกาสทางการศึกษาเพื่อสร้างอนาคตที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” โดยมีพันธกิจ (Mission) สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่นักเรียนนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ นักเรียนนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลัก นักเรียนนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลน หรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ และนักเรียนนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ และได้กำหนดเป้าหมาย (Goal) ในการบริหารกองทุน ดังนี้

(1) การบริหารจัดการเงินให้กู้ยืมที่ตรงกลุ่มเป้าหมายและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

(2) เครือข่ายเข้มแข็ง สนับสนุนและร่วมมือกับกองทุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเงินให้กู้ยืม และลดอัตราหนี้ค้างชำระ

(3) เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (Smart SLF) โดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

จากแนวคิดในการบริหารกองทุนข้างต้นจะเห็นว่า เป็นแนวคิดการบริหารกองทุนภายใต้หลักการและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

ที่กำหนดให้กองทุนมีสถานะเป็นกองทุนหมุนเวียนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งการจะดำเนินงานให้กองทุนเป็นกองทุนหมุนเวียนได้อย่างแท้จริงต้องปรากฏว่ากองทุนมีผลการดำเนินงานด้านการให้กู้ยืมเงินที่ครอบคลุมลักษณะของการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของกองทุน และมีผลการรับชำระเงินคืนที่ดี สามารถหมุนเวียนเงินทุนในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของกองทุนได้โดยไม่ต้องพึ่งพาหรือเป็นภาระแก่งบประมาณแผ่นดิน ซึ่งนับแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา ถือได้ว่ากองทุนประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน โดยสามารถเป็นกองทุนหมุนเวียนที่รัฐไม่ต้องจัดสรรงบประมาณเพื่ออุดหนุน และมีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอสำหรับให้นักเรียนนักศึกษาทุกรายที่มีคุณสมบัติกู้ยืม ซึ่งเงื่อนไขความสำเร็จดังกล่าวส่วนหนึ่งเกิดจากการตราพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ขึ้นใช้บังคับแทนพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 ที่ถูกยกเลิกไป โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวมีการเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ในการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมนักเรียนนักศึกษาให้มีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น ทั้งยังกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงิน การหักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินกองทุน ตามมาตรา 51 เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการกองทุน ตลอดจนกองทุนมีการประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึก และวินัยทางการเงินให้ลูกหนี้ชำระหนี้คืนกองทุน เพื่อส่งต่อโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษารุ่นต่อไปมากขึ้น และรวมถึงการใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับชำระหนี้อย่างจริงจัง ซึ่งทำให้กองทุนมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม หากพิเคราะห์ถึงเจตนารมณ์ในการก่อตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะพบว่า กองทุนมีเจตนารมณ์สำคัญในการให้โอกาสทางการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ดังนั้น ความสำเร็จที่แท้จริงของกองทุนจึงควรเป็นการส่งเสริม และสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน เพื่อให้ประเทศชาติมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ มีงานทำ มีรายได้ และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี ตลอดจนสามารถชำระเงินคืนกองทุน เพื่อให้เกิดกองทุนหมุนเวียนที่ส่งต่อโอกาสทางการศึกษาต่อไป ดังนั้น แนวคิดในการบริหารกองทุนจึงควรยึดโยงกับเจตนารมณ์และหลักการในการก่อตั้งกองทุนเป็นสำคัญ การดำเนินงานของกองทุนจึงควรมุ่งเน้นและส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และส่งเสริมจริยธรรม จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และการมีวินัยทางการเงิน ให้แก่นักเรียน นักศึกษา เพื่อให้เกิดการชำระหนี้โดยสมัครใจ ซึ่งอาจอาศัยมาตรการ หรือการให้สิทธิประโยชน์บางประการเพื่อกระตุ้น หรือจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้มากขึ้น และในส่วนของผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้ หรือค้างชำระหนี้ กองทุนควรมีแนวทางในการพิจารณาสาเหตุ เงื่อนไข และความจำเป็นของผู้กู้ยืมเงินแต่ละราย เพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการในการบังคับชำระหนี้ หรือการให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนผ่อนปรนเงื่อนไขในการชำระหนี้ที่เหมาะสมกับลูกหนี้แต่ละราย เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ

นอกจากนี้ กองทุนควรทบทวน และปรับปรุงแนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนโดยขยายกรอบการดำเนินงาน ขยายกลุ่มเป้าหมายที่จะให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ตลอดจนขยายรูปแบบการชำระเงินคืน เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนในอนาคตสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป และมีทางเลือกในการชำระเงินคืนที่เหมาะสมให้แก่ผู้กู้ยืมเงินแต่ละรายมากขึ้น

2.4.5 บทบาท หน้าที่และอำนาจกองทุน

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีบทบาทสำคัญในการเป็นหลักประกันของบุคคลในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอหน้าและเท่าเทียมกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมผ่านการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ นักเรียนนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลัก นักเรียนนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลน หรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ และนักเรียนนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 สามารถจำแนกบทบาท หน้าที่และอำนาจกองทุน ได้ดังต่อไปนี้

(1) การให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นกองทุนหมุนเวียนที่ทำหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา ดังนี้

(1.1) ค่าเล่าเรียน หมายความถึง เงินค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาเรียกเก็บจากนักเรียน หรือนักศึกษา

(1.2) ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา หมายความถึง ค่าใช้จ่ายอื่นที่มิใช่ค่าเล่าเรียนที่สถานศึกษาเรียกเก็บจากนักเรียนหรือนักศึกษาตามระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้แก่นักเรียน นักศึกษาที่ประสงค์จะกู้ยืมเงิน เพื่อให้สามารถเรียนกับสถานศึกษาผ่านระบบทางไกลหรือออนไลน์ตามที่สถานศึกษากำหนด

(1.3) ค่าครองชีพ หมายความถึง ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพระหว่างศึกษาโดยการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา กองทุนจะต้องพิจารณา และดำเนินการตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ระเบียบ และประกาศของคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตลอดจนกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(2) การส่งเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อรองรับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย และ 3 โครงสร้างพื้นฐาน

เพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาเฉพาะทางรองรับความต้องการของตลาดแรงงาน และส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ศึกษาในสาขาวิชาที่สามารถหางานทำ และประกอบอาชีพได้ กองทุนจึงมีบทบาทในการดำเนินโครงการได้ดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อรองรับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย กล่าวคือ ยานยนต์สมัยใหม่ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ การแปรรูปอาหาร หุ่นยนต์ การบินและโลจิสติกส์ เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพดิจิทัล และการแพทย์ครบวงจร และ 3 โครงสร้างพื้นฐาน กล่าวคือ ระบบรางพาณิชย์นาวี และโลจิสติกส์ โดยการลดเงินต้นและลดดอกเบี้ยให้แก่ผู้กู้ยืมเงินซึ่งได้กู้เรียนในสาขาที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน และหากจบระดับปริญญาตรีจะลดเงินต้นให้ร้อยละ 30 และลดดอกเบี้ยให้ร้อยละ 0.5 หากจบระดับอาชีวศึกษาจะลดเงินต้นให้ร้อยละ 50 และลดดอกเบี้ยให้ร้อยละ 0.5

(3) การส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาได้รับการเรียนการสอนจากสถานศึกษาที่มีคุณภาพ

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้นักเรียน นักศึกษา ที่จะขอกู้ยืมเงินต้องเป็นนักเรียน นักศึกษา ของสถานศึกษาที่ร่วมดำเนินงานกับ กองทุน ซึ่งคณะกรรมการกองทุนได้กำหนดหลักเกณฑ์สถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานกองทุน โดยต้องเป็นสถานศึกษาที่สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและต้องดำเนินงานกองทุนภายใต้หลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนดอย่างเคร่งครัด เช่น จะต้องเป็นสถานศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนโดยต้องได้รับการรับทราบ รับรองความถูกต้องจากต้นสังกัด ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) หรือหน่วยงานอื่นที่เทียบเท่า รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเพิกถอนการดำเนินงาน กรณีที่สถานศึกษาไม่สามารถดำเนินงานกองทุนอย่างถูกต้อง โดยมีคณะอนุกรรมการคณะหนึ่งทำหน้าที่ช่วยคณะกรรมการกองทุนในเรื่องดังกล่าว ได้แก่ “คณะอนุกรรมการกำกับและประเมินสถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุน” ทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และกำกับดูแลสถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุน เพื่อเป็นหลักประกันว่านักเรียน นักศึกษา จะได้รับการเรียนการสอนจากสถานศึกษาที่มีคุณภาพและสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

(4) การบริหารจัดการหนี้กองทุน

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษานอกจากจะมีบทบาทในการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแล้ว กองทุนยังมีบทบาท หน้าที่และอำนาจในการบริหารจัดการหนี้กองทุน เพื่อให้กองทุนได้รับชำระเงินคืน และสามารถมีทุนหมุนเวียนเพื่อส่งต่อโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษารุ่นต่อไป ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้กองทุนมีหน้าที่และอำนาจหลายประการเพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุน และติดตามการชำระเงินคืนกองทุน เช่น อำนาจในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงิน อำนาจในการขอข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงินจากหน่วยงานองค์กรภาครัฐ และภาคเอกชนหรือบุคคลใดซึ่งเป็นผู้ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว อำนาจในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินและการชำระเงินคืนกองทุนของผู้กู้ยืมเงินให้แก่หน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนหรือบุคคลใดตามที่ร้องขอ อำนาจในการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เก็บรักษาหลักฐานและเอกสารเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา อำนาจในการติดตามและเร่งรัดให้มีการชำระคืนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา การผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุน การลดหย่อนหนี้ หรือการระงับการชำระเงินคืนกองทุน รวมถึงการแจ้งจำนวนเงินที่ต้องชำระคืนกองทุน เพื่อให้องค์กรนายจ้างหักเงินได้พึงประเมินของพนักงานหรือลูกจ้างที่เป็นผู้กู้ยืมเงินกองทุนนำส่งกรมสรรพากรเพื่อชำระเงินคืนกองทุน

การดำเนินงานที่ผ่านมาของกองทุนมีการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการหนี้กองทุน ทั้งมาตรการจูงใจให้ผู้กู้ยืมชำระหนี้ มาตรการแก้ปัญหาหนี้และเพิ่มค่าครองชีพ โดยการลดเบี้ยปรับ พักชำระหนี้ ขยายระยะเวลาการชำระหนี้ เพิ่มค่าครองชีพ ตลอดจนลดเงินต้นในอัตราร้อยละ 3 ให้แก่ผู้กู้ยืมเงินที่ชำระหนี้ปกติและปิดบัญชีก่อนครบกำหนดตามสัญญา

(5) การสร้างจิตสำนึก และวินัยทางการเงินให้แก่ผู้กู้ยืมเงิน

บทบาท หน้าที่และอำนาจที่สำคัญของกองทุน อีกประการหนึ่งคือ การสร้างจิตสำนึก และวินัยทางการเงินให้แก่ผู้กู้ยืมเงิน เพื่อให้เกิดการชำระเงินคืนกองทุนด้วยความสมัครใจและด้วยความตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ป้องกันปัญหาการผิดนัดชำระหนี้อันจะนำมาสู่การถูกติดตามทวงถามหนี้และการถูกฟ้องร้องดำเนินคดีทั้งผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน โดยปัจจุบันกองทุนได้ดำเนินการโดยเน้นการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจในการวางแผนทางการเงิน การออม การวางแผนเพื่อการชำระเงินคืนกองทุนผ่านสื่อการเรียนรู้ และช่องทางต่าง ๆ

จากบทบาท หน้าที่และอำนาจดังกล่าวของกองทุนเห็นได้ว่า การดำเนินงานของกองทุนมีส่วนสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งถือเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศชาติและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมโดยการให้โอกาสทางการศึกษา และแม้จะถือได้ว่าการดำเนินงานของกองทุนที่ผ่านมาประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่ากองทุนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานโดยการเพิ่มบทบาทสำคัญด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

บทบาทของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน

1. บทบาทในการกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา สนใจและศึกษาในสายอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ ตลอดจนส่งเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อสร้างอาชีพและความเป็นเลิศในแต่ละท้องถิ่น หรือภูมิภาค ดังนี้

1.1 ปัจจุบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาเปิดสอนถึงระดับปริญญาตรีโดยรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. เรียนต่อเนื่อง 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยี หรือสายปฏิบัติการ แต่เนื่องจากทัศนคติและค่านิยมของสังคมที่ให้คุณค่ากับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีสายสังคม จึงทำให้นักเรียน นักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. เลือกที่จะเรียนต่อระดับปริญญาตรีสายสังคมมากกว่าสายเทคโนโลยี หรือปฏิบัติการ เป็นเหตุให้เกิดปัญหาการว่างงานและประเทศขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ดังนั้น กองทุนจึงควรมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นและจูงใจให้นักเรียน นักศึกษา เลือกศึกษาในสายอาชีวศึกษาให้มากขึ้น ตลอดจนจูงใจนักเรียน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. ให้เรียนต่อระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยี หรือสายปฏิบัติการ ซึ่งเป็นสายเฉพาะทางของอาชีวศึกษา เพื่อสร้างนักเทคโนโลยี หรือนักปฏิบัติการชั้นสูง โดยการให้สิทธิแก่ผู้กู้ยืมเงินให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของกองทุนด้านการส่งเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อรองรับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย และ 3 โครงสร้างพื้นฐาน โดยการลดเงินต้นและลดดอกเบี้ยให้แก่ผู้กู้ยืมเงินซึ่งได้กู้เรียนในสาขาที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน จากเดิมที่กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยี หรือสายปฏิบัติการได้รับการลดเงินต้นให้ร้อยละ 30 และลดดอกเบี้ยให้ร้อยละ 0.5 เช่นเดียวกับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ เป็นให้ได้รับการลดเงินต้นร้อยละ 50 และลดดอกเบี้ยให้ร้อยละ 0.5 เพื่อเพิ่มโอกาสในการตัดสินใจเรียนสายเฉพาะทางของอาชีวศึกษาให้มากขึ้น

1.2 กองทุนควรเพิ่มบทบาทและประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยการขยายขอบเขตเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้มีความชัดเจนและครอบคลุมการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ศึกษาในสาขาที่เป็นเลิศของสถานศึกษาแต่ละประเภท (ราชมงคล/อาชีวศึกษา) และหรือผู้ศึกษาในสาขาที่พัฒนาหลักสูตรมาจากจุดเด่นของแต่ละท้องถิ่นหรือแต่ละภูมิภาค เพื่อให้เกิดสาขาวิชาใหม่ เกิดการแข่งขันในการพัฒนา

หลักสูตรที่มีคุณภาพในระหว่างสถานศึกษา และเพิ่มทางเลือกให้แก่นักเรียน นักศึกษา ในการศึกษาหลักสูตรที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น หรือภูมิภาค ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วผู้กู้ยืมเงินสามารถหางานทำในท้องถิ่นของตนเองได้ เช่น การเปิดสอนหลักสูตรสาขาการอาหารในกิจการเดินเรือทะเลของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช เป็นต้น

2. บทบาทภายใต้กรอบการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินประสบความสำเร็จในการศึกษา มีงานทำ และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

กองทุนควรเพิ่มบทบาทการดำเนินงานโดยการทำงานเชิงรุกร่วมกับสถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจว่าผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนจะสามารถเรียนจนสำเร็จการศึกษา และมีงานทำเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพและสามารถชำระเงินคืนกองทุนได้ในอนาคต โดยกองทุนและสถานศึกษาต้องมีกลไกการให้ความช่วยเหลือหรือการให้คำแนะนำ หรือมีแนวทางอื่นใด ที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารกับผู้กู้ยืมเงิน และสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้กู้ยืมเงินประสบความสำเร็จ โดยอาจพิจารณานำต้นแบบการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสหรัฐอเมริกาที่มีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมของผู้กู้ยืมเงินไปสู่ความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมมาปรับใช้แก่การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุน เช่น การสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจถึงความรับผิดชอบของผู้กู้ยืมเงินที่มีต่อกองทุนและนักเรียน นักศึกษารุ่นต่อไป การให้คำแนะนำหรือการแนะแนวทางในการศึกษาจนกว่าผู้กู้ยืมเงินจะสำเร็จการศึกษา ตลอดจนการให้คำแนะนำหรือคำเตือนเพื่อการวางแผนในการหางานทำ หรือการชำระเงินคืน เมื่อสำเร็จการศึกษา โดยดำเนินการผ่านการปฐมนิเทศ การจัดกิจกรรมประชุมสัมมนาในระหว่างภาคการศึกษา การปัจฉิมนิเทศเป็นประจำทุกปีในทุกสถานศึกษา โดยกองทุนต้องกำหนดให้ชัดเจนเป็นแผนการดำเนินงานประจำปี

3. บทบาทในการติดตามประเมินผลนักเรียน นักศึกษา ที่เป็นผู้กู้ยืมเงินของกองทุนและการติดตามประเมินผลสถานศึกษาที่ร่วมดำเนินงานกับกองทุน

3.1 บทบาทในการติดตามประเมินผลนักเรียน นักศึกษา ที่เป็นผู้กู้ยืมเงินของกองทุน

กองทุนควรเพิ่มบทบาทหน้าที่ในการติดตามประเมินผลนักเรียน นักศึกษาที่กู้ยืมเงิน โดยอาจร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีคณะกรรมการติดตามประเมินผลผู้เรียนที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่การเข้าสู่ระบบการกู้ยืมเงิน และติดตามผลการเรียนของผู้กู้ยืมเงินทุกปีการศึกษา เพื่อพิจารณาแนวโน้มว่าผู้กู้ยืมเงินรายดังกล่าวจะสามารถเรียนจนสำเร็จการศึกษาหรือไม่ และในระหว่างการศึกษามีปัญหาอุปสรรคในการศึกษาอย่างไร หรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถให้ความช่วยเหลือได้ทันท่วงทีเมื่อจำเป็น และลดปัญหาที่อาจนำผู้กู้ยืมเงินไปสู่กระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล ตลอดจนสามารถนำผลการประเมินมาทบทวนปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนในด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน นักศึกษา ให้ประสบความสำเร็จในชีวิต และมีงานทำ มากยิ่งขึ้น

3.2 บทบาทในการติดตามประเมินผลสถานศึกษาที่ร่วมดำเนินงานกับกองทุน

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาที่ร่วมดำเนินงานกองทุนมีบทบาทและความสำคัญอย่างมากต่อการให้เงินกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา และแม้กองทุนจะมีกลไกการกำกับดูแลสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

พ.ศ. 2560 กล่าวคือ คณะอนุกรรมการกำกับและประเมินสถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุน ทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และกำกับดูแลสถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุน ตามมาตรา 22 และมาตรา 23 แต่ยังคงปรากฏปัญหาการดำเนินงานของสถานศึกษาบางแห่งที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของกองทุน และต่อนักเรียน นักศึกษา

ดังนั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงให้กองทุนเพิ่มบทบาทในการติดตามประเมินผลสถานศึกษาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง โดยเฉพาะในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

(1) ประเมินประสิทธิภาพการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยพิจารณาถึงความรวดเร็ว ถูกต้อง และทันต่อความต้องการของนักเรียน นักศึกษา

(2) ประเมินความโปร่งใสในการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

(3) ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างจำนวนนักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินกองทุน จำนวนนักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินและสำเร็จการศึกษา จำนวนนักเรียน นักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาและมีงานทำ จำนวนนักเรียน นักศึกษาที่สามารถชำระเงินคืนกองทุนได้ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กองทุนกำหนด

ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขประเด็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของกองทุนในด้านต่าง ๆ และบรรเทาความเดือดร้อนของผู้กู้ยืมเงิน ตลอดจนผู้ค้ำประกัน ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการดำเนินงานของกองทุน คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงได้พิจารณาศึกษาหาแนวทางในการบริหารจัดการหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้มีความเหมาะสม เป็นธรรม และเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งต่อนักเรียน นักศึกษา ลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน โดยไม่บั่นทอนหลักการมีวินัยทางการเงิน และความรับผิดชอบต่อสังคมที่ทุกคนพึงมี รวมถึงหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนให้สามารถรักษาเจตนารมณ์ในการก่อตั้งกองทุน และให้กองทุนสามารถดำรงอยู่ได้เพื่อเป็นหลักประกันของบุคคลในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

บทที่ 3
ผลการศึกษา

จากผลการรวบรวมข้อมูลจากการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ปรากฏผลการศึกษา ดังนี้

3.1 ภาพรวมของผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มกราคม 2563)

3.1.1 สถานะผู้กู้ยืมเงินกองทุน

ปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ให้ผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนนักศึกษาแล้วจำนวน 5,771,357 ราย คิดเป็นจำนวนเงินให้กู้ยืม 621,986 ล้านบาท โดยมีสถานะผู้กู้ยืมเงินกองทุน แบ่งได้ดังนี้

(1) ชำระหนี้เสร็จสิ้น จำนวน 1,175,852 ราย คิดเป็นเงินจำนวน 79,427 ล้านบาท หรือร้อยละ 20

(2) อยู่ระหว่างศึกษา จำนวน 549,031 ราย คิดเป็นเงินจำนวน 55,009 ล้านบาท หรือร้อยละ 10

(3) อยู่ในช่วงปลอดหนี้ จำนวน 412,115 ราย คิดเป็นเงิน จำนวน 58,834 ล้านบาท หรือร้อยละ 7

(4) อยู่ในระหว่างการชำระหนี้จำนวน 3,574,297 ราย คิดเป็นเงินจำนวน 423,723 ล้านบาท หรือร้อยละ 62 โดยแบ่งเป็นชำระหนี้ปกติจำนวน 1,440,126 ราย ผิดนัดชำระหนี้จำนวน 2,134,171 ราย หรือร้อยละ 60 และคิดเป็นเงินต้นค้างชำระจำนวน 78,643 ล้านบาท

(5) เสียชีวิตและทุพพลภาพจำนวน 60,062 ราย คิดเป็นเงิน จำนวน 4,992 ล้านบาท หรือร้อยละ 1

โดยสามารถสรุปภาพรวมของผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างการศึกษา ระหว่างปลอดหนี้ การผ่อนชำระหนี้ และการผิดนัดชำระหนี้ ได้ดังตารางต่อไปนี้

หน่วย : ราย

ลำดับ	สถานะผู้กู้ยืมเงิน	หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการชำระเงินกู้ยืม		รวม	จำนวนผู้กู้ยืมเงิน (ราย)			
					ไม่ผิดนัดชำระหนี้	ร้อยละ	ผิดนัดชำระหนี้	ร้อยละ
1	ระหว่างศึกษา			549,031	-	-	-	-
2	ระหว่างปลอดหนี้ (2ปี หลังจบการศึกษา)	ยังไม่มีการคิดดอกเบี้ย		421,115	-	-	-	-
3	ระหว่างผ่อนชำระเงินกู้ยืม (รวมจำนวน 2,310,908 ราย)	1) สัญญากู้ยืมเงิน งวดชำระเป็นรายปีระยะเวลา 15 ปี (กำหนดชำระหนี้ทุกวันที่ 5 กรกฎาคม ของทุกปี)		2,304,850	1,329,072	57.66	975,778	42.34
		2) สัญญากู้ยืมเงิน งวดชำระเป็นรายเดือน ระยะเวลา 9 ปี (กำหนดชำระหนี้ทุกวันที่ 5 ของเดือน) (หรือสัญญาไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง)		6,058	3,930	64.87	2,128	35.13
4	ถูกดำเนินคดี (อยู่ระหว่างชำระหนี้ตามคำพิพากษา) (รวมจำนวน 844,861 ราย)	ชำระหนี้ตามคำพิพากษามี 2 กรณี 1) พิพากษาตามยอม (ผ่อนชำระตามเงื่อนไขไกล่เกลี่ยงวดชำระเป็นรายเดือน)		665,887	94,085	14.13	571,802	85.87
		2) พิพากษาฝ่ายเดียว (ชำระหนี้เต็มทั้งจำนวน)		178,974	-	-	178,974	-
5	ถูกบังคับคดี	พบทรัพย์	- อยู่ระหว่างขั้นตอนการบังคับคดี	40,821	-	-	40,821	-
			- ผ่อนผันชำระหนี้ตามเงื่อนไขไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดี	18,285	-	-	18,285	
		ไม่พบทรัพย์		129,273	-	-	129,273	-
		อยู่ระหว่างสืบทรัพย์		37,931	-	-	37,931	-
		อื่น ๆ (ถอนฟ้อง, ยกฟ้อง และยังไม่ทราบผลคดี)		192,218	13,039	-	179,179	-
รวม (3+4+5)				3,574,297	1,440,126	-	**2,134,171**	-

ตารางที่ 12 ภาพรวมของผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างการศึกษา ระหว่างปลอดหนี้ การผ่อนชำระหนี้ และเมื่อมีการผิดนัดชำระหนี้

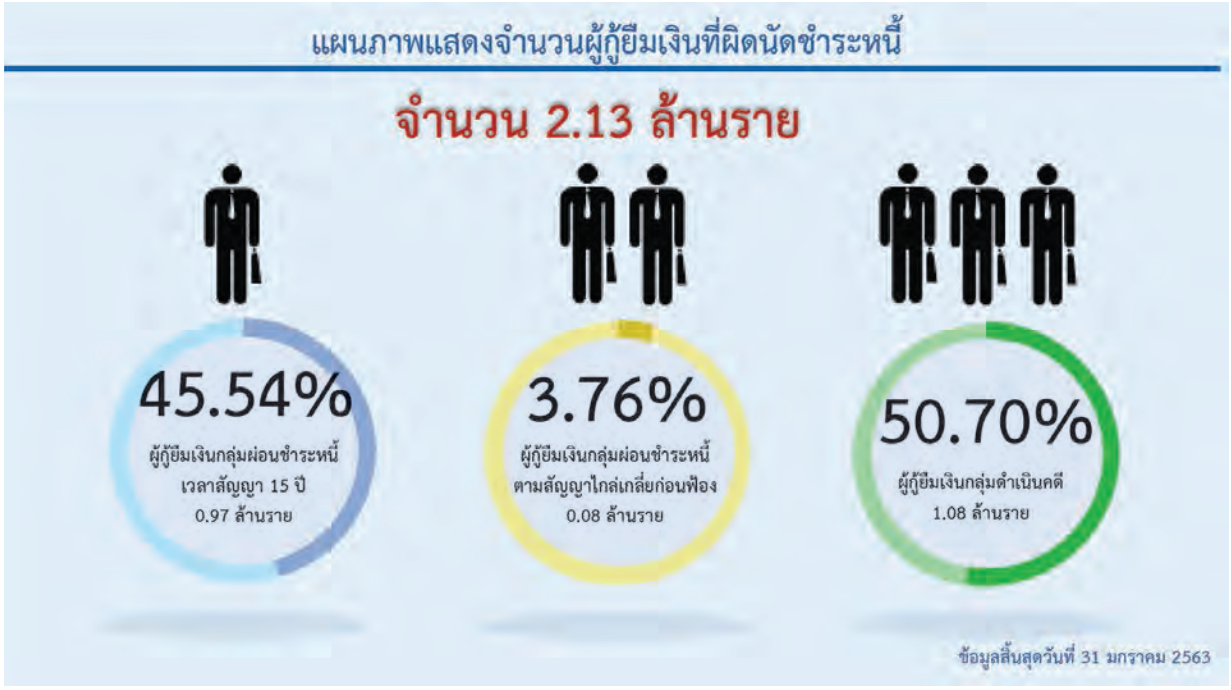
เมื่อพิจารณาจากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า กลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างผ่อนชำระหนี้และมีสถานะผิดนัดชำระหนี้มีจำนวนสูงถึง 2,134,171 ราย หรือประมาณ 2.13 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 59.71 จากผู้ครบกำหนดชำระหนี้ จำนวน 3.57 ล้านราย คิดเป็นจำนวนเงินประมาณ 78,643.06 ล้านบาท ซึ่งกลุ่มลูกหนี้ดังกล่าวสามารถแบ่งกลุ่มย่อยได้ ดังนี้

(1) ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มผ่อนชำระหนี้ระยะเวลาสัญญา 15 ปี ผิดนัดชำระหนี้ประมาณ 0.97 แสนราย หรือคิดเป็นร้อยละ 45.54 เป็นจำนวนเงินประมาณ 11,111.52 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 14.13

(2) ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มผ่อนชำระหนี้ตามสัญญาไกล่เกลี่ยก่อนฟ้อง ผิดนัดชำระหนี้ประมาณ 0.08 ล้านราย หรือคิดเป็นร้อยละ 3.76 เป็นจำนวนเงินประมาณ 9,021.17 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 11.47

(3) ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มถูกดำเนินคดี ผิดนัดชำระหนี้ประมาณ 1.08 ล้านราย หรือคิดเป็นร้อยละ 50.70 เป็นจำนวนเงินประมาณ 58,510.37 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 74.40

ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 12 แผนภาพแสดงจำนวนผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้

3.1.2 สาเหตุแห่งการผิดนัดชำระหนี้

จากการวิเคราะห์สาเหตุปัญหาการผิดนัดชำระหนี้โดยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่พิจารณาสถานะผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้ โดยถือว่าผู้ที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มีความยากจนลำดับหนึ่ง เนื่องจากคุณสมบัติของผู้ที่จะมีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ต้องมีรายได้ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี ส่วนลำดับสองเป็นผู้กู้ยืมเงินที่สังกัดองค์กรนายจ้าง และส่วนที่เหลือจะเป็นอื่น ๆ และพบว่า

(1) ผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้กลุ่มก่อนฟ้องคดี มีผู้ที่ยากจนถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและผิดนัดชำระหนี้เพียง 109,790 ราย และเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้จากผู้ที่มีนายจ้าง ซึ่งถือว่าอาจจะไม่เป็นผู้ยากจน จำนวน 684,096 ราย

(2) ผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้กลุ่มหลังฟ้องคดี มีผู้ที่ยากจนถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและผิดนัดชำระหนี้เพียง 123,489 ราย แต่เป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้จากผู้ที่มีนายจ้าง ซึ่งถือว่าอาจจะไม่เป็นผู้ยากจน จำนวน 583,636 ราย

ดังนั้น กองทุนจึงสรุปสาเหตุของปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ได้ว่าเกิดจากความยากจน การขาดวินัยในการชำระหนี้ และการขาดจิตสำนึก[3]

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาแล้วเห็นว่า ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน การพิเคราะห์ถึงสาเหตุแห่งการผิดนัดชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินแต่ละรายเป็นประเด็นที่มีความสำคัญและละเอียดอ่อน การอ้างอิงสถานะผู้กู้ยืมเงินที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐโดยถือว่าเป็นผู้ยากจน และผู้กู้ยืมเงินที่สังกัดองค์กรนายจ้าง และอื่น ๆ อาจจะไม่เป็นผู้ยากจนนั้น อาจทำให้การพิจารณาเพื่อกำหนดแนวทางการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้แต่ละรายเป็นไปอย่างไม่เหมาะสม และไม่เป็นธรรม การอ้างอิงข้อมูลดังกล่าวจึงควรเป็นเพียงบทสันนิษฐานเบื้องต้นเท่านั้น และกองทุนควรมีระบบการติดตาม ตรวจสอบ และวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่แท้จริงของการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้แต่ละราย ซึ่งต้องเป็นการตรวจสอบเชิงลึก เนื่องจากผู้กู้ยืมเงินแต่ละรายย่อมมีความจำเป็น และบริบทของชีวิตในแต่ละช่วงวัยที่แตกต่างกัน และการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้บางรายอาจมิได้เกิดจากการละเลยเพิกเฉย หรือจงใจไม่ชำระหนี้ ซึ่งจากการรับฟังสภาพปัญหาความเดือดร้อนของผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันของคณะกรรมาธิการวิสามัญผ่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ พบว่า สาเหตุของการผิดนัดชำระหนี้สามารถเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัยนอกเหนือจากความยากจน การขาดวินัยในการชำระหนี้ และการขาดจิตสำนึก เช่น

(1) ผู้กู้ยืมเงินสำเร็จการศึกษาแล้วไม่มีงานทำ และไม่มีรายได้ เนื่องจากปัจจุบันมีปริมาณผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ จำนวนมากจึงมีการแข่งขันในตลาดแรงงานสูง ประกอบกับสาขาที่สำเร็จการศึกษาอาจไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

(2) ภายหลังระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปี ผู้กู้ยืมเงินต้องผ่อนชำระหนี้ให้แล้วเสร็จภายใน 15 ปี ระหว่างระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้ดังกล่าว ผู้กู้ยืมเงินอาจประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาการตกงาน ปัญหาสุขภาพของตนเองหรือบุคคลในครอบครัว ปัญหาการแบกรับภาระหนี้สินอื่น ๆ หรือภาระค่าใช้จ่ายจากการดูแลครอบครัว หรือถูกเกณฑ์ทหาร หรือประสบเหตุสุดวิสัยอื่นใด เช่น วิกฤติทางการเมือง การเกิดโรคระบาด การประสบอุบัติเหตุ ซึ่งอาจส่งผลกระทบให้ผู้กู้ยืมเงินไม่มีรายได้ หรือมีรายได้ถดถอย ในขณะที่มีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้น จนอาจทำให้มีรายได้สุทธิไม่เพียงพอต่อการชำระเงินคืนกองทุน

(3) ผู้กู้ยืมเงินขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการชำระเงินคืนกองทุน โดยเข้าใจว่าเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีลักษณะเป็นการให้เปล่า และไม่ต้องชำระคืน

(4) กรณีผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้ และถูกฟ้องร้องดำเนินคดีก่อนปี 2562 ซึ่งไม่ได้รับประโยชน์จากมาตรการลดอัตราเบี้ยปรับให้เหลืออัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีที่มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 เป็นต้นไป ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มนี้จะถูกคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี และคิดเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 12-18 ต่อปี ดังนั้น เมื่อกองทุนยื่นฟ้องคดีต่อศาล จำนวนทุนทรัพย์ที่เรียกร้องตามคำขอท้ายฟ้อง (เงินต้นรวมดอกเบี้ยและเบี้ยปรับ) จึงมีจำนวนสูงมาก บางกรณีกองทุนยื่นฟ้องเมื่อคดีใกล้หมดอายุความ

[3] โปรดดูข้อ (2.6) สาเหตุการผิดนัดชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุน หน้า 34

ทุนทรัพย์ที่เรียกร้องตามคำขอท้ายฟ้องจึงสูงท่วมเงินต้น เป็นเหตุให้เมื่อมีการไกล่เกลี่ยในชั้นศาล และศาลมีคำพิพากษาตามยอมให้ผ่อนชำระเป็นรายเดือน ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มนี้ก็ยังคงไม่สามารถชำระหนี้ได้ และตกเป็นผู้ผิดนัดซ้ำอีก ซึ่งจากสถิติของกองทุนตามตารางที่ 12 จะเห็นว่า ผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ตามคำพิพากษาตามยอม (ผ่อนชำระตามเงื่อนไขไกล่เกลี่ยงวดชำระเป็นรายเดือน) มีจำนวน 665,887 ราย มีสถานะชำระหนี้ปกติโดยไม่ผิดนัด จำนวน 94,085 ราย และมีสถานะผิดนัดชำระหนี้สูงถึง 571,802 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 85.87 ของผู้กู้ยืมเงินกลุ่มดังกล่าว และเมื่อผิดนัดในระหว่างชำระหนี้ตามคำพิพากษา กองทุนจะนำเบี้ยปรับที่ลดให้ตามสัญญาไกล่เกลี่ยรวมเข้าเป็นจำนวนหนี้ตามคำพิพากษา และคิดเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของเงินต้นที่ผิดนัดชำระหนี้ ยิ่งเป็นการปิดโอกาสในการผ่อนชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงิน และนำไปสู่การบังคับคดียึดทรัพย์ของผู้กู้ยืมเงินและหรือผู้ค้ำประกัน เนื่องจากไม่สามารถผ่อนชำระหนี้ตามเงื่อนไขได้

3.2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

จากข้อมูลจำนวนผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้ที่ปัจจุบันสูงถึงกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนผู้กู้ยืมเงินและถึงกำหนดชำระหนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มที่คณะกรรมาธิการวิสามัญให้ความสำคัญในการพิจารณาเพื่อหาแนวทางการแก้ไข เนื่องจากการผิดนัดชำระหนี้นั้นได้นำมาซึ่งปัญหาความเดือดร้อนของผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน และอาจกระทบต่อเสถียรภาพการดำเนินงานของกองทุนในระยะยาว ทั้งนี้ จากการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการวิสามัญพบว่า การบริหารจัดการการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีประเด็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารหนี้ของกองทุน ดังนี้

3.2.1 ปัญหาการกำหนดมาตรการจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืน และมาตรการแก้ไขปัญหาหนี้

การกำหนดมาตรการจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืน และมาตรการแก้ไขปัญหาหนี้ที่ดำเนินการโดยกองทุนในปัจจุบันแบ่งเป็นมาตรการสำหรับผู้กู้ยืมเงินที่ชำระหนี้ปกติ และผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งในแต่ละกรณีมีประเด็นปัญหาที่ควรพิจารณา ดังนี้

(1) กรณีผู้กู้ยืมเงินที่ชำระหนี้ปกติและไม่เคยผิดนัดชำระหนี้

กองทุนได้กำหนดมาตรการจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินที่ไม่เคยผิดนัดชำระหนี้คืนเงินให้แก่กองทุนโดยให้ส่วนลดเงินต้นในอัตราร้อยละ 3 แก่ผู้กู้ยืมเงินที่ชำระหนี้ปิดบัญชีก่อนกำหนด ทั้งนี้การกำหนดมาตรการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เป็นการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้กู้ยืมเงินที่ชำระหนี้ปิดบัญชีก่อนกำหนดเท่านั้น โดยมีผู้ได้รับส่วนลดเงินต้นอัตราร้อยละ 3 แล้ว จำนวน 13,536 คน คิดเป็นยอดหนี้ที่ได้รับชำระ จำนวน 575,909,769.1 บาท รวมส่วนลดเงินต้นทั้งสิ้น 16,772,642.56 บาท[4] ซึ่งถือได้ว่าเป็นจำนวนไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่ชำระหนี้ปกติ ไม่เคยผิดนัดชำระหนี้ และผ่อนชำระหนี้ตามกำหนดระยะเวลา 15 ปีในสัญญาอย่างมีวินัยที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์อันใดจากการรักษาวินัยทางการเงิน และการมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม

[4] โปรดดูข้อ (2.8) ผลการรับชำระหนี้จากมาตรการช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงิน หน้า 36

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้กู้ยืมเงินมีวินัยทางการเงิน และไม่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำแตกต่างในระหว่างกลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่ชำระหนี้ปกติและไม่เคยผิดนัดชำระหนี้ กองทุนจึงควรกำหนดมาตรการจูงใจเพิ่มเติมให้แก่กลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่ชำระหนี้ปกติ ไม่เคยผิดนัดชำระหนี้ และผ่อนชำระหนี้ตามกำหนดระยะเวลาในสัญญาอย่างมีวินัย เช่น อาจกำหนดให้เมื่อผ่อนชำระหนี้ครบถ้วนตามสัญญาโดยไม่ผิดนัดชำระหนี้เลย ในการชำระเงินคืนงวดสุดท้ายผู้กู้ยืมเงินจะได้รับเงินต้นเฉลี่ยคืนในอัตราที่เหมาะสม หรือได้รับดอกเบี้ยที่ชำระไปคืนทั้งหมด เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินรักษาวินัยทางการเงิน และให้สิทธิประโยชน์ตอบแทนการรักษาจิตสำนึกที่ดีอย่างเป็นรูปธรรม

(2) กรณีผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้[5]

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้กำหนดมาตรการในการจูงใจ และมาตรการแก้ไขปัญหาหนี้เพื่อให้ผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้แล้วกลับเข้าสู่กระบวนการชำระหนี้คืนกองทุน โดยมีทั้งมาตรการลดเบี้ยปรับร้อยละ 75 ของเบี้ยปรับที่มีอยู่ในการทำสัญญาประนีประนอมยอมความในศาลหลังฟ้องคดีปี 2562 มาตรการลดเบี้ยปรับร้อยละ 80 สำหรับผู้กู้ยืมทุกกลุ่มที่ชำระหนี้ปิดบัญชีในครั้งเดียว ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2562 - 30 กันยายน 2563 มาตรการลดเบี้ยปรับร้อยละ 75 เฉพาะผู้กู้ยืมกลุ่มก่อนฟ้องคดีที่มาชำระหนี้ค้างทั้งหมดให้มีสถานะปกติ ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2562 - 30 กันยายน 2563 มาตรการพักชำระหนี้ 2 ปี สำหรับผู้กู้ยืมที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และเป็นกลุ่มก่อนฟ้องคดี ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2562 – 31 พฤษภาคม 2563 และมาตรการปรับลดอัตราเบี้ยปรับจากร้อยละ 12-18 ต่อปี เหลือร้อยละ 7.5 ต่อปี เฉพาะกลุ่มก่อนฟ้องคดี มีผลตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2562 เป็นต้นไป

นอกจากนี้ กองทุนยังได้กำหนดมาตรการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติมเพื่อบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้กู้ยืมเงิน[6] ซึ่งการกำหนดมาตรการดังกล่าวถือเป็นมาตรการที่ดีที่สามารถจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้แล้วกลับเข้าสู่กระบวนการชำระหนี้คืนกองทุนได้ แต่อาจก่อให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำต่อผู้กู้ยืมเงินที่ไม่ได้รับประโยชน์จากมาตรการดังกล่าว โดยเฉพาะผู้กู้ยืมเงินที่ถูกคิดเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 12-18 ต่อปีไปแล้ว และถูกฟ้องร้องดำเนินคดีก่อนปี 2562 ประกอบกับหลายมาตรการใกล้จะสิ้นสุดระยะเวลาในการดำเนินการ แต่ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ยังคงมีอยู่และมีแนวโน้มจะส่งผลกระทบรุนแรงต่อเนื่องไปอีกไม่ต่ำกว่า 2 ปี ดังนั้น กองทุนจึงควรมีการทบทวนและขยายระเวลาในการใช้มาตรการดังกล่าวเพื่อให้ผู้กู้ยืมเงินมีโอกาสกลับเข้าสู่กระบวนการชำระหนี้คืนกองทุนได้มากขึ้น

3.2.2 ปัญหาการติดตามทวงถามหนี้

ปัจจุบันเมื่อผู้กู้ยืมเงินกองทุนผิดนัดชำระหนี้ กองทุนจะติดตามทวงถามหนี้โดยเจ้าหน้าที่จะติดตามทางโทรศัพท์ SMS ข้อความเสียง และมีส่งหนังสือทวงถามหนี้ไปยังผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกัน โดยกองทุนได้มอบอำนาจในสำนักงานทนายความเป็นผู้ดำเนินการซึ่งต้องปฏิบัติ

---

[5] โปรดดูข้อ (2.1.3) ด้านการบริหารหนี้ หน้า 17

[6] โปรดดูข้อ (12) มาตรการการให้ความช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (12.1) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หน้า 50

ตามพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558 ซึ่งการใช้วิธีดังกล่าวอาจทำให้ผู้กู้ยืมเงินเกิดความวิตกกังวล และหลีกเลี่ยงที่จะชำระหนี้ และจากข้อมูลการเดินทางศึกษาดูงาน ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชพบว่า มีการติดตามทวงถามหนี้นักศึกษาที่อยู่ระหว่างการศึกษาและยังไม่ถึงกำหนดชำระหนี้ อีกทั้งการติดตามทวงถามหนี้ไม่มีการแจ้งหรืออธิบายถึงขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ในการชำระหนี้ให้ผู้กู้ยืมเงินทราบเท่าที่ควร

3.2.3 ปัญหาการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการชำระหนี้ การคิดอัตราดอกเบี้ยและเบี้ยปรับ และการลำดับการชำระหนี้

(1) การกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กู้ยืมเงินกองทุนต้องชำระหนี้คืนกองทุน ภายหลังสิ้นสุดระยะเวลาปลอดหนี้ โดยไม่คำนึงถึงเกณฑ์รายได้ของผู้กู้ยืมเงินว่าในขณะนั้นผู้กู้ยืมเงินจะมีรายได้หรือไม่เพียงใด เป็นเหตุให้ผู้กู้ยืมเงินที่ไม่มีรายได้ หรือมีรายได้ถดถอย ต้องตกเป็นผู้ผิดนัดโดยไม่เจตนาที่จะไม่ชำระหนี้ และต้องแบกรับภาระในส่วนเบี้ยปรับที่เพิ่มมากขึ้น

(2) ปัจจุบันกองทุนกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระ “เงิน” คืนกองทุน ซึ่งเป็นรูปแบบทั่วไปในการชำระหนี้เพื่อให้หนี้ระงับ ซึ่งรูปแบบการชำระหนี้ดังกล่าวผู้กู้ยืมเงินกองทุนบางรายอาจไม่มีกำลังความสามารถเพียงพอที่จะชำระได้

(3) ปัจจุบันกองทุนเรียกเก็บดอกเบี้ยจากผู้กู้ยืมเงินในอัตราร้อยละ 1 ต่อปีของเงินต้นคงค้างทั้งหมด ซึ่งถือได้ว่าเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้โดยทั่วไป เนื่องจากกองทุนมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษา ที่มีคุณสมบัติตามที่กองทุนกำหนด อย่างไรก็ตาม การกำหนดอัตราดอกเบี้ยในลักษณะดังกล่าวก็ส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินบางรายละเลยเพิกเฉย และไม่ให้ความสำคัญแก่การชำระเงินคืนกองทุนจนกลายเป็นหนี้คงค้างที่กองทุนต้องเสียค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น

(4) การกำหนดให้กองทุนสามารถเรียกเบี้ยปรับในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของงวดที่ผิดนัดชำระ โดยอ้างอิงจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้กู้ยืมเงินที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดให้ต้องแบกรับภาระหนี้สินเพิ่ม ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ในการก่อตั้งกองทุนที่มีเจตนารมณ์สำคัญในการให้โอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ประกอบกับกองทุนเป็นหน่วยงานของรัฐภายใต้กำกับของกระทรวงการคลัง มิใช่ภาคเอกชนที่ดำเนินธุรกิจโดยทั่วไป การกำหนดอัตราเบี้ยปรับโดยอ้างอิงจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งเป็นกฎหมายเอกชนดังกล่าว จึงอาจไม่เหมาะสม และควรพิจารณาทบทวนให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้กู้ยืมเงิน โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุนประกอบด้วย

(5) การกำหนดลำดับการชำระหนี้ของกองทุนที่กำหนดให้ต้องนำเงินที่ผู้กู้ยืมเงินชำระในแต่ละงวดไปหักชำระค่าธรรมเนียมก่อน จากนั้นจึงนำไปหักดอกเบี้ย และเงินต้นตามลำดับ แม้จะเป็นไปตามกฎหมาย แต่ก็สร้างความรู้สึกไม่เป็นธรรม และไม่สร้างแรงจูงใจในการชำระหนี้ให้แก่ผู้กู้ยืมเงิน เนื่องจากสัดส่วนเงินต้นในแต่ละงวดที่ได้หักชำระภายหลังหักค่าธรรมเนียมและดอกเบี้ยแล้วมีจำนวนน้อย

3.2.4 ปัญหาการจำแนกประเภทผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้

สาเหตุของการผิดนัดชำระหนี้สามารถเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัยทั้งการขาดวินัยทางการเงิน ความยากจน และเหตุสุดวิสัยอื่น ๆ ดังนั้น การจำแนกประเภทผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้

โดยการพิจารณาถึงสาเหตุที่แท้จริงของการผิดนัดชำระหนี้ จะช่วยให้การบริหารจัดการหนี้ของกองทุนเกิดความเป็นธรรม และเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจุบันกองทุนยังขาดข้อมูลของผู้กู้ยืมเงินอย่างรอบด้าน เพื่อพิจารณามาตรการในการให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมแก่ผู้กู้ยืมแต่ละราย เป็นเหตุให้ผู้กู้ยืมเงินที่ไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้ หรือประสบเหตุสุดวิสัย ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ได้รับความเดือดร้อนลำบากจากการติดตามทวงถามหนี้ และการฟ้องร้องดำเนินคดีและบังคับคดี

3.2.5 ปัญหาความสามารถในการชำระเงินคืนของผู้กู้ยืมเงิน

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ เกิดจากผู้กู้ยืมเงินเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วไม่มีงานทำ ไม่อาชีพ ทำให้ไม่มีความสามารถในการชำระเงินคืน นอกจากนี้ บางรายอาจมีภาระรายจ่ายความรับผิดชอบอื่น ๆ ที่ต้องแบกรับ ประกอบกับปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบรุนแรงต่อทุกภาคส่วนทั่วโลก และมีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่อเนื่องไปอีกระยะหนึ่ง และทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินลดลง หรืออาจชำระไม่ได้เลย ซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการบริหารจัดการการชำระหนี้ของกองทุนที่ต้องดำเนินการให้เกิดความสมดุลทั้งการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการรับชำระหนี้คืน

นอกจากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาดังที่ได้กล่าวข้างต้น กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษายังมีปัญหาเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาดังที่ได้นำเสนอในบทที่ 2 ข้อ 2.4 สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา[7]

ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหามีความเหมาะสม เป็นธรรม และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทุกฝ่าย คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ออกเป็น 4 แนวทาง โดยยึดหลักการสำคัญ 3 ประการ กล่าวคือ แนวทางที่คณะกรรมาธิการวิสามัญกำหนด (1) ต้องไม่บั่นทอนหลักการส่งเสริมการมีวินัยทางการเงิน การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม (2) ต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อผู้กู้ยืมเงินที่มีประวัติการชำระหนี้ดี มีวินัยทางการเงิน และมีจิตสำนึกซึ่งไม่เคยผิดนัดชำระหนี้ที่มีจำนวนกว่า 1.4 ล้านราย และ (3) ต้องสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนให้กองทุนสามารถดำรงอยู่ได้เพื่อเป็นหลักประกันของบุคคลในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอหน้าและเท่าเทียมกัน โดยแบ่งแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ดังนี้

(1) แนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกรณีเร่งด่วน

(2) แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

(3) แนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต

(4) แนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

โดยมีรายละเอียดแต่ละแนวทางดังต่อไปนี้

[7] โปรดดูเพิ่มเติม ข้อ 2.4 สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา หน้า 72

3.3 แนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกรณีเร่งด่วน

เนื่องจากปัจจุบันมีผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันจำนวนมากได้รับความเดือดร้อนจากการถูกฟ้องร้องดำเนินคดีและบังคับคดี ดังนั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงกำหนดให้การพิจารณาเพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกรณีดังกล่าวเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการโดยเร็ว จึงกำหนดแนวทางในการการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกรณีเร่งด่วน ให้หมายความถึง การให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มผู้กู้ยืมเงิน และผู้ค้ำประกัน ซึ่งเป็นลูกหนี้ของกองทุน ที่ผิดนัดชำระหนี้ ถูกดำเนินคดีทั้งที่ยังไม่ถูกบังคับคดีและที่ถูกบังคับคดีแล้ว โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) การช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินกลุ่มเร่งด่วน

กลุ่มลูกหนี้ที่ควรได้รับการแก้ไขปัญหาหนี้เป็นกรณีเร่งด่วน คือ กลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่ถูกดำเนินคดี ทั้งที่ยังไม่ถูกบังคับคดีหรือถูกบังคับคดีแล้ว กลุ่มนี้ควรได้รับความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน เนื่องจากเป็นผู้กู้ยืมเงินที่ต้องชำระหนี้ตามคำพิพากษาหากไม่ชำระหนี้ กองทุนจะต้องบังคับคดีภายในระยะเวลา 10 ปี ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น การให้ความช่วยเหลือสามารถทำได้โดยให้ผู้กู้ยืมเงินทำการปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์หนี้ โดยแบ่งกลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่ควรได้รับการแก้ปัญหาเร่งด่วนในกรณีนี้ ได้แก่

(1.1) กลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่ถูกดำเนินคดี แต่ยังไม่ถูกบังคับดคี ซึ่งผู้กู้ยืมเงินที่ต้องชำระหนี้ตามคำพิพากษา หากไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามคำพิพากษา ก็ให้สามารถมาขอปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ หรือรีไฟแนนซ์หนี้ได้

(1.2) กลุ่มที่ถูกดำเนินคดีและถูกบังคับดคี ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มนี้สามารถขอปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์หนี้ได้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันที่ถูกบังคับคดีและพบทรัพย์ เป็นจำนวน 61,231 ราย โดยเป็นทรัพย์ของผู้กู้ยืมเงิน จำนวน 59,106 ราย และเป็นทรัพย์ของผู้ค้ำประกัน จำนวน 2,125 ราย
- ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันที่ถูกบังคับคดีแล้ว แต่ไม่พบทรัพย์ จำนวน 129,273 ราย

ทั้งนี้ การให้ความช่วยเหลือโดยการปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์หนี้ มีหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(1) ให้ผู้กู้ยืมเงินได้รับการลดเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 75 ของเบี้ยปรับ ณ วันที่มาทำสัญญา แต่หากผิดนัดการผ่อนชำระ จะไม่ได้รับส่วนลดในส่วนนี้

(2) ผู้กู้ยืมเงินต้องมาทำสัญญาหรือบันทึกข้อตกลงที่เกี่ยวข้อง

(3) ผู้กู้ยืมเงินที่ได้รับการปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์หนี้ใหม่จะต้องผ่อนชำระเงินคืนกองทุนเป็นงวด ๆ รายเดือน ในอัตรารายเดือนแบบคงที่ โดยมีระยะเวลาผ่อนชำระหนี้ไม่เกิน 30 ปี แต่ทั้งนี้ ในการชำระเงินงวดสุดท้ายผู้กู้ยืมเงินต้องมีอายุไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์

(4) ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละที่กองทุนกำหนด

(5) ผู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มกรณีผิดนัดในอัตราที่กองทุนกำหนด

(6) ผู้กู้ยืมเงินจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่กองทุนใช้ในการดำเนินคดี และ/หรือ บังคับคดีกับผู้กู้ยืมเงินที่ผ่านมา

(7) ในการทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ การแปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์หนี้ใหม่ ไม่ต้องมีผู้ค้ำประกันตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ทั้งนี้ การชำระหนี้จากการปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์หนี้ กองทุนควรจะตัดหนี้ตามลำดับ ดังนี้

(1) เงินต้น

(2) ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นใหม่

(3) ดอกเบี้ยค้างชำระก่อนทำสัญญาหรือบันทึกข้อตกลง

(4) เบี้ยปรับค้างชำระก่อนทำสัญญาหรือบันทึกข้อตกลง (ที่คงเหลือร้อยละ 25)

(5) ค่าใช้จ่ายที่กองทุนใช้ในการดำเนินคดี และหรือบังคับคดี

ทั้งนี้ การแปลงหนี้มีอัตราการผ่อนชำระรายเดือนดังตารางต่อไปนี้

วงเงิน (บาท)	ระยะเวลาการผ่อนชำระ (ปี)	อัตราชำระต่อเดือน (บาท)
น้อยกว่า 50,000	15	300
50,001 - 100,000	16	600
100,001 - 150,000	17	800
150,001 - 200,000	18	1,050
200,001 - 250,000	21	1,100
250,001 - 300,000	23	1,200
300,001 - 350,000	25	1,350
350,001 - 400,000	26	1,500
400,001 - 450,000	27	1,600
450,001 - 500,000	28	1,700
500,001 - 550,000	30	1,800
550,001 - 600,000	30	1,950
600,001 - 650,000	30	2,100
650,001 - 700,000	30	2,300
700,001 - 750,000	30	2,450

วงเงิน (บาท)	ระยะเวลาการผ่อนชำระ (ปี)	อัตราชำระต่อเดือน (บาท)
750,001 - 800,000	30	2,600
800,001 - 850,000	30	2,800
850,001 - 900,000	30	2,900
900,001 - 950,000	30	3,100
950,001 - 1,000,000	30	3,250
มากกว่า 1,000,000	30	3,300

ตารางที่ 13 อัตราการผ่อนชำระรายเดือนสำหรับการแปลงหนี้ใหม่

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่า กรณีผู้กู้ยืมเงินที่ถูกดำเนินคดีและอยู่ระหว่างการชำระหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งถูกฟ้องร้องดำเนินคดีก่อนปี 2562 และไม่ได้รับประโยชน์จากมาตรการลดอัตราเบี้ยปรับให้เหลืออัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี เป็นกลุ่มที่ควรได้รับการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนและมิอาจรอการแก้ไขกฎหมาย หรือรอการหารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อหาแนวทางในการแปลงหนี้ใหม่ได้ ดังนั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงเห็นควรให้กองทุนพิจารณามาตรการการให้ความช่วยเหลือกลุ่มลูกหนี้ดังกล่าว ดังนี้

(1) กรณีผู้กู้ยืมเงินที่ยืนยันจะชำระเงินคืนให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี กองทุนควรงดการเรียกเก็บเบี้ยปรับ และดอกเบี้ยค้างชำระทั้งหมด และลดเงินต้นให้ผู้กู้ยืมเงินในอัตราร้อยละ 30 ของเงินต้นทั้งหมด

(2) กรณีผู้กู้ยืมเงินทั่วไปที่นอกเหนือจากข้อ (1) กองทุนควรงดเบี้ยปรับเป็นเวลา 1-3 ปี งดการหักเงินเดือนผ่านองค์กรนายจ้างเป็นเวลา 1-3 ปี และระงับการขายทอดตลาด และชะลอการบังคับคดีเป็นเวลา 1-3 ปี

(3) กรณีที่ผู้กู้ยืมเงินตามข้อ (1) ผิดนัดชำระหนี้โดยไม่ปฏิบัติตามสัญญาในการชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี ให้กองทุนกลับไปใช้เงื่อนไขการชำระเงินคืนตามปกติ

ทั้งนี้ มาตรการในการให้ความช่วยเหลือข้างต้นให้จำกัดเฉพาะผู้กู้ยืมเงินที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้เพราะเหตุสุดวิสัย

อนึ่ง สามารถแสดงมาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินที่ถูกดำเนินคดีและอยู่ระหว่างการชำระหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งถูกฟ้องร้องดำเนินคดีก่อนปี 2562 และไม่ได้รับประโยชน์จากมาตรการลดอัตราเบี้ยปรับให้เหลืออัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ได้ดังตารางต่อไปนี้

1. ภายใน 3 ปี	2. ทั่วไป	3. ผิดสัญญา
ผู้กู้ยืม กยศ. ที่ยืนยันชำระหนี้ให้หมดภายใน 3 ปี ควร ... • ไม่มีเบี้ยปรับ • งดดอกเบี้ยค้างชำระ • ลดเงินต้นร้อยละ 30	ผู้กู้ยืม กยศ. ทั่วไป (นอกเหนือจากข้อ 1) ควร ... • งดเบี้ยปรับ 1-3 ปี • งดการหักเงินเดือน 1-3 ปี • ปลอดดอกเบี้ย 1-3 ปี • ระงับการขายทอดตลาดและชะลอการบังคับคดี 1-3 ปี	สำหรับมาตรการชำระหนี้ 3 ปี ทำผิดสัญญา ต้องกลับไปใช้เงื่อนไขตามปกติ

ตารางที่ 14 มาตรการการให้ความช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินที่ถูกดำเนินคดีและอยู่ระหว่างการชำระหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งถูกฟ้องร้องดำเนินคดีก่อนปี 2562 และไม่ได้รับประโยชน์จากมาตรการลดอัตราเบี้ยปรับให้เหลืออัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ตามข้อเสนอของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

(2) การช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินกลุ่มไม่เร่งด่วน

กลุ่มที่เห็นควรได้รับการแก้ปัญหาหนี้ซึ่งอาจไม่เร่งด่วนเท่ากลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่ถูกดำเนินคดี คือ กลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างผ่อนชำระหนี้และยังไม่ถูกดำเนินคดี เนื่องจากผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างผ่อนชำระหนี้บางรายเท่านั้นที่พบว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไขการผ่อนชำระหนี้ในปัจจุบันจากอัตรางวดชำระซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับรายได้และค่าใช้จ่ายในการครองชีพ ด้วยเงื่อนไขการผ่อนชำระหนี้ตามสัญญาปัจจุบันกำหนดงวดชำระเป็นรายปี และกำหนดให้อัตราการผ่อนชำระสูงขึ้นทุกปี โดยปีแรกผู้กู้ยืมเงินจะผ่อนชำระในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อปีของเงินต้นที่กู้ยืม และในปีสุดท้ายจะต้องผ่อนชำระในอัตราร้อยละ 13 ดังนั้นอาจจะทำให้ผู้กู้ยืมเงินบางรายเท่านั้นที่มีปัญหาไม่สามารถชำระหนี้ตามเงื่อนไขได้ การแก้ปัญหาให้ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มนี้สามารถทำได้โดยการปรับโครงสร้างหนี้ให้สอดคล้องกับรายได้และความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินแต่ละราย โดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการในการปรับโครงสร้างหนี้ ดังนี้

(1) ผู้กู้ยืมเงินต้องมาทำสัญญาตกลงกันเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการผ่อนชำระหนี้ใหม่

(2) ให้ผู้กู้ยืมเงินได้รับการลดเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 75 ของเบี้ยปรับ ณ วันที่มาทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้

(3) ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราที่กองทุนกำหนด

(4) ผู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มกรณีผิดนัดในอัตราที่กองทุนกำหนด

(5) ผู้กู้ยืมเงินที่ได้รับการปรับโครงสร้างหนี้ใหม่จะต้องผ่อนชำระเงินคืนกองทุนเป็นงวด ๆ รายเดือน ในอัตรารายเดือนแบบคงที่ โดยมีระยะเวลาผ่อนชำระหนี้ไม่เกิน 30 ปี แต่ทั้งนี้ ในการชำระเงินงวดสุดท้ายผู้กู้ยืมเงินต้องมีอายุไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์

(6) ผู้กู้ยืมเงินต้องจัดเตรียมผู้ค้ำประกันรายเดิม หรือรายใหม่มาทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ หรืออาจไม่ต้องมีผู้ค้ำประกัน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ทั้งนี้ การชำระหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ จะตัดหนี้ให้ตามลำดับ ดังนี้

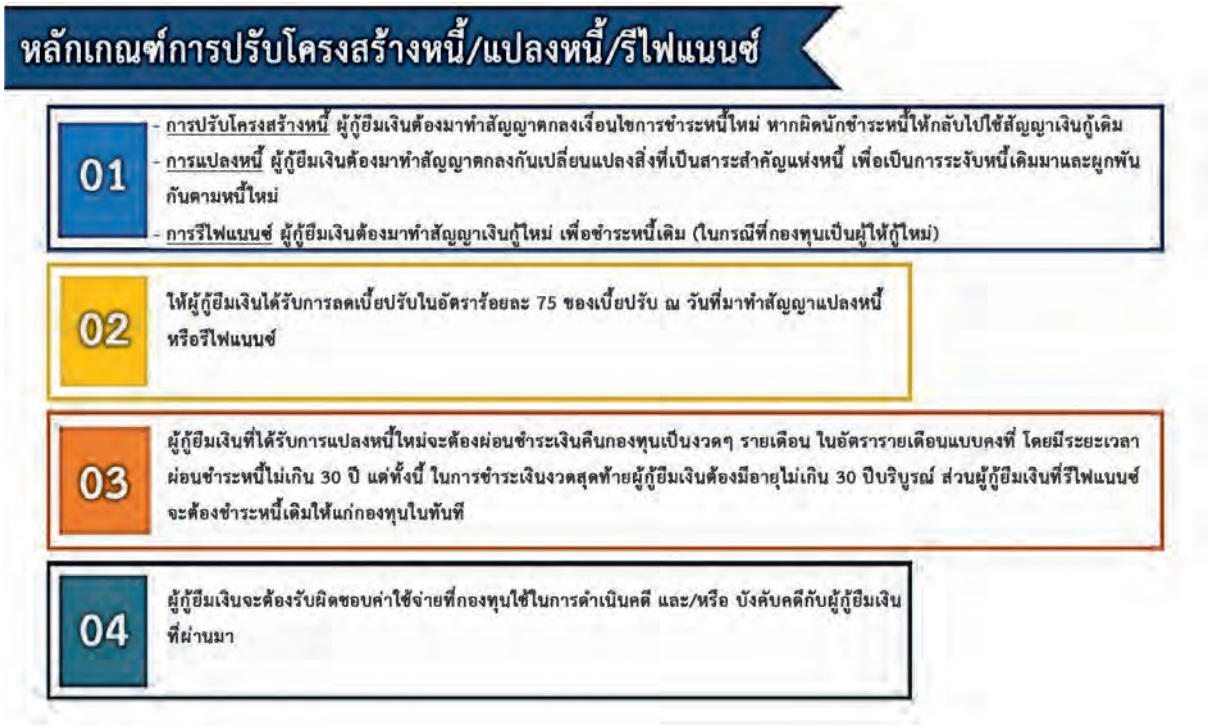
(1) ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นใหม่

(2) เงินต้น

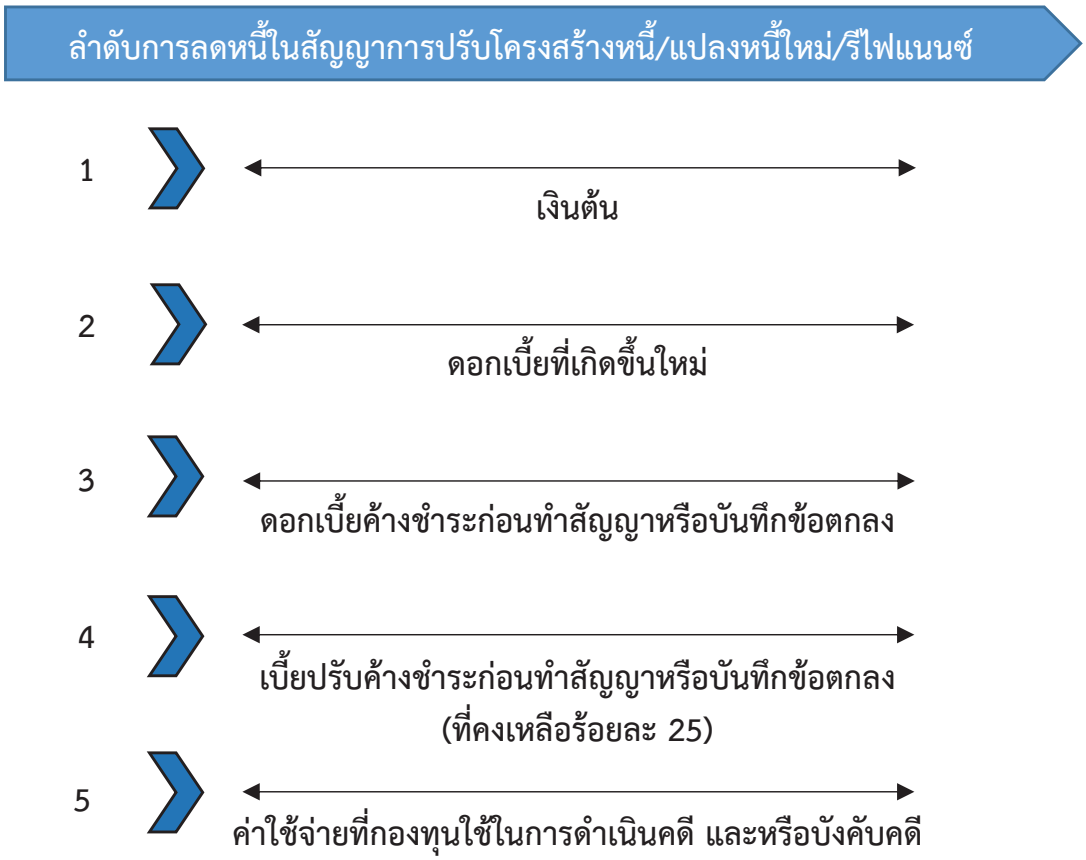
(3) ดอกเบี้ยค้างชำระก่อนทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้

(4) เบี้ยปรับค้างชำระก่อนทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ (ที่คงเหลือร้อยละ 25)

ทั้งนี้ สามารถสรุปหลักเกณฑ์การปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ รีไฟแนนซ์ และลำดับการลดหนี้ในสัญญาการปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ รีไฟแนนซ์ ได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 13 แผนภาพแสดงหลักเกณฑ์การปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ รีไฟแนนซ์

ภาพที่ 14 แผนภาพแสดงลำดับการลดหนี้ในสัญญาการปรับโครงสร้างหนี้/แปลงหนี้ใหม่/รีไฟแนนซ์

ข้อควรพิจารณาในการปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ รีไฟแนนซ์

จากการกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกรณีเร่งด่วนของคณะกรรมาธิการวิสามัญข้างต้น คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่ามีประเด็นข้อควรพิจารณาเพิ่มเติมในการปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ รีไฟแนนซ์ ดังนี้

(1) ผลกระทบจากการปรับโครงสร้างหนี้ และ/หรือการแปลงหนี้ และ/หรือรีไฟแนนซ์ที่มีต่อกองทุน หากทางกองทุนมีการปรับโครงสร้างหนี้หรือแปลงหนี้ใหม่ โดยขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไปอีกประมาณ 1.5 - 2.0 เท่า ของระยะเวลาการชำระหนี้ในปัจจุบันจะส่งผลให้กองทุนจะได้รับการชำระเงินคืนจากผู้กู้ยืมลดลงประมาณร้อยละ 35 ถึงร้อยละ 50 โดยคาดว่ากองทุนจะได้รับการชำระหนี้ประมาณปีละ 13,150 - 17,000 ล้านบาท จากเดิมประมาณการรับชำระหนี้ในปี พ.ศ. 2563 ถึง ปี พ.ศ. 2565 ก่อนปรับโครงสร้างหนี้ และหรือการแปลงหนี้ และหรือรีไฟแนนซ์ กองทุนจะได้รับการชำระเงินคืนจากผู้กู้ยืมรวมประมาณปีละ 26,300 ล้านบาท ดังตารางต่อไปนี้

สถานะผู้กู้ยืม	จำนวนผู้กู้ยืม (ราย)	ประมาณการกระแสเงินสดรับ		
		งวดปี 2563	งวดปี 2564	งวดปี 2565
สัญญาปกติ 15 ปี	2,227,883	15,557,480,259.30	16,614,911,153.89	17,374,321,267.35
ไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องฯ	5,798	104,801,200.61	37,992,141.52	278,652.05
ดำเนินคดี	817,910	10,635,775,758.02	9,831,862,390.03	8,991,090,154.40
รวม	**3,051,591**	**26,298,057,217.93**	**26,484,765,685.44**	**26,365,690,073.80**

ตารางที่ 15 ประมาณการรับชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
ในปี พ.ศ. 2563 ถึง ปี พ.ศ. 2565 ก่อนปรับโครงสร้างหนี้ และหรือการแปลงหนี้ใหม่ และหรือรีไฟแนนซ์

กรณีขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไปอีก 1.5 เท่าของระยะเวลาปัจจุบัน

สถานะผู้กู้ยืม	จำนวนผู้กู้ยืม (ราย)	ประมาณการกระแสเงินสดรับ		
		งวดปี 2563	งวดปี 2564	งวดปี 2565
สัญญาปกติ 15 ปี	2,227,883	10,112,362,168.55	10,799,692,250.03	11,293,308,823.78
ไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องฯ	5,798	68,120,780.40	24,694,891.99	181,123.83
ดำเนินคดี	817,910	6,913,254,242.71	6,390,710,553.52	5,844,208,600.36
รวม	**3,051,591**	**17,093,737,191.65**	**17,215,097,695.54**	**17,137,698,547.97**

ตารางที่ 16 ประมาณการรับชำระหนี้ในปี พ.ศ. 2563 ถึง ปี พ.ศ. 2565
กรณีขยายเวลารับชำระหนี้ออกไปอีก 1.5 เท่า

กรณีขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไปอีก 2 เท่าของระยะเวลาปัจจุบัน

สถานะผู้กู้ยืม	จำนวนผู้กู้ยืม (ราย)	ประมาณการกระแสเงินสดรับ		
		งวดปี 2563	งวดปี 2564	งวดปี 2565
สัญญาปกติ 15 ปี	2,227,883	7,778,740,129.65	8,307,455,576.95	8,687,160,633.68
ไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องฯ	5,798	52,400,600.31	18,996,070.76	139,326.03
ดำเนินคดี	817,910	5,317,887,879.01	4,915,931,195.02	4,495,545,077.20
รวม	**3,051,591**	**13,149,028,608.97**	**13,242,382,842.72**	**13,182,845,036.90**

ตารางที่ 17 ประมาณการรับชำระหนี้ในปี 2563 - 2565 กรณีขยายเวลารับชำระหนี้ออกไปอีก 2 เท่า

ดังนั้น การให้ผู้กู้ยืมเงินทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ หรือสัญญาแปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์ เป็นการขยายระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้ให้ยาวขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้กองทุนได้รับชำระหนี้ช้าลงและจำนวนเงินที่ได้รับชำระคืนในแต่ละปีลดลง อาจทำให้กองทุนต้องพึ่งพางบประมาณจากภาครัฐในการให้กู้ยืมกับนักเรียนนักศึกษาในรุ่นต่อไป

(2) กองทุนอาจมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในการดำเนินคดีและหรือบังคับคดี รวมถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินการด้านกฎหมายเพื่อหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(3) การแปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจำต้องหารือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(3.1) การแปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์ โดยกองทุนเป็นผู้ให้กู้ยืมรายใหม่จะสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายได้หรือไม่ อย่างไร

(3.2) การแปลงหนี้ใหม่ จะทำให้หนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นมูลหนี้เดิมระงับหรือไม่

(3.3) การชำระหนี้ตามคำพิพากษาที่แปลงหนี้ใหม่ แล้วไปฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้กู้ยืมเงินในอนาคต อาจมีประเด็นที่ต้องพิจารณาในเรื่องฟ้องซ้ำ

(3.4) การแปลงหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นหนี้ทางแพ่งทั่วไปตามสัญญาแปลงหนี้ใหม่ อาจต้องพิจารณาความเหมาะสมอย่างรอบด้าน

(4) ปัจจุบันผู้กู้ยืมเงินกองทุนชำระหนี้เสร็จสิ้นแล้วเป็นจำนวน 1.16 ล้านรายหรือคิดเป็นร้อยละ 20.09 และเป็นผู้ชำระหนี้ที่ไม่ผิดนัดชำระหนี้ จำนวน 1.43 ล้านราย ทั้งนี้ หากมีการช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้ โดยให้สามารถมาปรับโครงสร้างหนี้หรือแปลงหนี้ได้ อาจทำให้เกิดความไม่เสมอภาคกับกลุ่มคนที่ชำระหนี้ดี และอาจจะทำให้ผู้ชำระหนี้ดีเปลี่ยนเป็นคนชำระหนี้ไม่ดีเพื่อมาขอใช้สิทธิเช่นกัน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการของกองทุน และกองทุนอาจต้องมาดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้หรือแปลงหนี้ใหม่ให้กับผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างชำระหนี้ทุกราย

ดังนั้น การปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์ดังกล่าวต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ โดยต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมอย่างรอบด้าน และมีหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการที่ชัดเจน และเหมาะสม ซึ่งผู้กู้ยืมเงินที่จะได้รับความช่วยเหลือจากแนวทางดังกล่าวควรเป็นกลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่มิได้จงใจไม่ชำระหนี้เท่านั้น

(3) การให้ความช่วยเหลือผู้ค้ำประกันกรณีเร่งด่วน

ปัจจุบันมีผู้ค้ำประกันได้รับความเดือดร้อนจากการถูกบังคับคดีและขายทอดตลาดจำนวนมาก ทั้งนี้ ผู้กู้ยืมเงินค้างชำระหนี้ที่ศาลมีคำพิพากษาแล้ว และกองทุนได้สืบทรัพย์บังคับคดีแล้ว จำนวน 287,071 ราย พบว่า มีผู้กู้ยืมเงินที่พบทรัพย์ 129,941 ราย โดยได้ชำระหนี้ปิดบัญชีแล้ว จำนวน 70,835 ราย คงเหลือจำนวน 59,106 ราย และไม่พบทรัพย์ จำนวน 157,130 ราย โดยได้ชำระหนี้ปิดบัญชีแล้ว จำนวน 27,857 ราย คงเหลือจำนวน 129,273 ราย ซึ่งแนวทางการให้ความช่วยเหลือ โดยให้ผู้กู้ยืมเงินมาแปลงหนี้ใหม่ หรือปรับโครงสร้างหนี้ ตามแนวทางการแก้ไขปัญหาการชำระหนี้ข้างต้น กองทุนจะสามารถถอนการบังคับคดีได้ และให้ผู้กู้ยืมเงินผ่อนชำระตามเงื่อนไขการแปลงหนี้ใหม่ หรือปรับโครงสร้างหนี้

นอกจากนี้ ในการทำสัญญาแปลงหนี้ใหม่ หรือปรับโครงสร้างหนี้ คณะกรรมาธิการเห็นควรให้ไม่ต้องมีผู้ค้ำประกันเพื่อประกันการชำระหนี้ตามสัญญาดังกล่าว

3.4 แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

สืบเนื่องจากเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างรุนแรงทั่วโลก และส่งผลกระทบต่อภาคส่วนต่าง ๆ ในหลายด้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งผลกระทบจากเรื่องดังกล่าวอาจต้องใช้ระยะเวลาในการการฟื้นฟู เยียวยา และกลับคืนสู่สถานะเดิมไม่ต่ำกว่า 2 ปี ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงเห็นควรให้มีการพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพิ่มเติม เนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวถือเป็นวิกฤติทางเศรษฐกิจและการศึกษา หากกองทุนและรัฐบาลไม่มีมาตรการที่ชัดเจนในการรองรับและแก้ไขปัญหาโดยการขยายโอกาสในการเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม จะมีนักเรียน นักศึกษา จำนวนมากที่ต้องออกจากสถานศึกษา เนื่องจากไม่มีค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา และค่าครองชีพระหว่างศึกษา ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการเห็นควรเสนอแนะเพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังนี้

(1) จากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้สถานศึกษาต้องปิดการเรียนการสอนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาด และการเปิดภาคการศึกษาต้องเลื่อนออกไป และต้องพึ่งพาระบบการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งเรื่องดังกล่าวส่งผลกระทบโดยตรงต่อนักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เนื่องจากการเรียนการสอนรูปแบบใหม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอินเตอร์เนต ดังนั้น คณะกรรมาธิการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสามารถให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ได้ ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 4 ที่ให้คำนิยามคำว่า “ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา” หมายความถึง ค่าใช้จ่ายที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา ดังนั้น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้แก่นักเรียน นักศึกษาที่ประสงค์จะกู้ยืมเงิน เพื่อให้สามารถเรียนกับสถานศึกษาผ่านระบบทางไกลหรือออนไลน์ตามที่สถานศึกษากำหนด จึงอยู่ในนิยามของคำดังกล่าว แต่ทั้งนี้อาจกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดหาอุปกรณ์ให้เฉพาะนักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนเท่านั้น

(2) มาตรการช่วยเหลือเยียวยานักเรียน นักศึกษา ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ได้ดำเนินการโดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นมาตรการระยะสั้น และเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น นอกจากนี้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นยังมีความรุนแรงและมาตรการที่กองทุนกำหนดเพื่อช่วยเหลือเยียวยา และบรรเทาความเดือร้อน อาจไม่สามารถตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อให้กองทุนดำเนินการโดยการกำหนดมาตรการเพิ่มเติม ดังนี้

(2.1) กรณีผู้กู้ยืมเงินที่ยืนยันจะชำระเงินคืนให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี กองทุนต้องงดการเรียกเก็บเบี้ยปรับ และดอกเบี้ยค้างชำระทั้งหมด และลดเงินต้นให้ผู้กู้ยืมเงินในอัตราร้อยละ 30 ของเงินต้นทั้งหมด

(2.2) กรณีผู้กู้ยืมเงินทั่วไปที่นอกเหนือจากข้อ (2.1) กองทุนต้องงดเบี้ยปรับเป็นเวลามากกว่า 1 ปี งดการหักเงินเดือนผ่านองค์กรนายจ้างเป็นเวลามากกว่า 1 ปี และระงับการขายทอดตลาดและชะลอการบังคับคดีเป็นเวลามากกว่า 1 ปี

(2.3) กรณีที่ผู้กู้ยืมเงินตามข้อ (2.1) ผิดนัดชำระหนี้โดยไม่ปฏิบัติตามสัญญาในการชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี ให้กองทุนกลับไปใช้เงื่อนไขการชำระเงินคืนตามปกติ

ทั้งนี้ สามารถเปรียบเทียบมาตรการในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของกองทุน และมาตรการที่คณะกรรมาธิการวิสามัญเสนอ ได้ดังตารางต่อไปนี้

ลดเบี้ยปรับ จากร้อยละ 7.5 เหลือร้อยละ 0.5	**10 บาท/คน/เดือน** ลดจำนวนหักเงินเดือน เหลือ 10 บาท/คน/เดือน	**ลดร้อยละ 75-85** ลดเบี้ยปรับร้อยละ 75-85 ตามเงื่อนไขของผู้กู้ยืม
พักชำระหนี้ 2 ปี (คนมีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ)	**ผ่อนผันการชำระหนี้**	**งดการขายทอดตลาดและชะลอการบังคับคดี**

ตารางที่ 18 มาตรการการให้ความช่วยเหลือของกองทุนจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1. ภายใน 3 ปี	2. ทั่วไป	3. ผิดสัญญา
ผู้กู้ยืม กยศ. ที่ยืนยันชำระหนี้ให้หมดภายใน 3 ปี ต้อง ... • ไม่มีเบี้ยปรับ • งดดอกเบี้ยค้างชำระ • ลดเงินต้นร้อยละ 30	ผู้กู้ยืม กยศ. ทั่วไป (นอกเหนือจากข้อ 1) ต้อง ... • งดเบี้ยปรับ 1-3 ปี • งดการหักเงินเดือน 1-3 ปี • ปลอดดอกเบี้ย 1-3 ปี • ระงับการขายทอดตลาดและชะลอการบังคับคดี 1-3 ปี	สำหรับมาตรการชำระหนี้ 3 ปี ทำผิดสัญญา ต้องกลับไปใช้เงื่อนไขตามปกติ

ตารางที่ 19 มาตรการการให้ความช่วยเหลือตามข้อเสนอของคณะกรรมาธิการจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

(3) จากการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการร่วมกับผู้แทนจากสถานศึกษาต่าง ๆ คณะกรรมาธิการเห็นควรเสนอแนะให้กองทุนเปิดระบบ e-Studentloan ในการยื่นเอกสารเพื่อขอกู้ยืมเงินได้ตลอดทั้งปีเป็นกรณีพิเศษซึ่งจะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของนักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครองที่ได้รับผลกระทบในระยะต่อมาได้อย่างทั่วถึง และควรลดขั้นตอนการดำเนินงานในระบบ e-Studentloan เนื่องจากมีขั้นตอนกระบวนการที่ต้องใช้ระยะเวลา และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินและสถานศึกษาไม่สามารถปฏิบัติได้ทันตามกำหนด และเพื่อปฏิบัติตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม

(4) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเหตุให้กิจการต่าง ๆ ได้รับผลกระทบและต้องปิดกิจการ หรือปลดพนักงานหรือลูกจ้างออกจำนวนมาก อีกทั้งผู้ประกอบการอิสระก็ไม่สามารถหารายได้ได้เทียบเท่ากับในสภาวะปกติ และส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินกองทุนที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้มีความสามารถในการชำระหนี้ลดลง หรืออาจไม่สามารถชำระหนี้ได้เลย ประกอบกับมาตรการในการให้ความช่วยเหลือของกองทุน จะส่งผลให้กองทุนได้รับชำระหนี้ลดลง ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงเห็นสมควรเสนอแนะให้กองทุนจัดทำแผนเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินในปีการศึกษา 2564 และปีต่อ ๆ ไป เพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) และรองรับในกรณีที่กองทุนได้รับชำระหนี้ลดลง และอาจทำให้กองทุนมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ทั้งนี้หากกองทุนประสบปัญหาขาดสภาพคล่อง อาจขอจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดแก่กองทุนต่อไป

(5) มาตรการต่าง ๆ ที่กองทุนกำหนด คณะกรรมาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่า ควรมีการขยายขอบเขตให้ครอบคลุมกลุ่มผู้กู้ยืมเงินกองทุนอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งกลุ่มผู้ที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ กลุ่มผู้ประกอบการ SMEs กลุ่มพนักงาน ลูกจ้าง ที่ได้รับผลกระทบ เป็นต้น นอกจากนี้ กองทุนควรพิจารณาลดชั่วโมง หรือยกเลิกการกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องทำกิจกรรมจิตอาสา หรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เนื่องจากเป็นภาระแก่นักเรียน นักศึกษา ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) และเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียน นักศึกษา และในบางกรณีนักเรียน นักศึกษาจำเป็นต้องทำงานพิเศษเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน การกำหนดเรื่องดังกล่าวจึงอาจเป็นภาระแก่นักศึกษาเกินสมควร

3.5 แนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต

คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบโครงสร้างการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในต่างประเทศ ที่มีลักษณะการดำเนินงานที่มีความแตกต่างและมีลักษณะการดำเนินงานที่ใกล้เคียงกับประเทศไทยประกอบด้วย ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐเกาหลี และเครือรัฐออสเตรเลีย โดยปรากฏผลการศึกษาดังตารางต่อไปนี้

เกณฑ์ในการวิเคราะห์	ไทย	อังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	เกาหลี	ออสเตรเลีย
ข้อมูลด้านการเงิน					
• เงินให้กู้ยืม	14,085	107,698	1,260,000	2,118	49,348
• อัตราการชำระคืน	NA	97%	NA	43%	NA
ข้อมูลการดำเนินงาน					
• ระยะเวลาปลอดหนี้	2 ปี หลังจากจบการศึกษา	เมื่อมีรายได้ที่ต้องเสียภาษี	6 เดือน หลังจากจบการศึกษา	หลังจากจบการศึกษาและเมื่อมีรายได้เกินขั้นต่ำที่กำหนด	เมื่อมีรายได้ที่ต้องเสียภาษี
• วิธีคิดดอกเบี้ย	คงที่	แปรผันตามเงินเฟ้อ	คงที่	คงที่และแปรผัน	แปรผันตามเงินเฟ้อ
• อัตราดอกเบี้ย	ร้อยละ 1	ร้อยละ 3.3 - 4.6	ร้อยละ 3 - 8	ร้อยละ 2.5 - 2.9	ร้อยละ 2 - 3
• หลักทรัพย์ค้ำประกันภาครัฐ • หลักทรัพย์ค้ำประกันภาคเอกชน	× √	× √	× √	× (ไม่มีหน่วยงาน)	× √
• ระยะเวลาชำระหนี้	15 ปี	25 – 35 ปี	10 – 25 ปี	10 ปี	ตลอดชีพ
ผู้ดำเนินงาน					
• หน่วยงานสาธารณะ	SLF	SCL	FSA	KOSAF	HELP

ตารางที่ 20 ภาพรวมการเปรียบเทียบรูปแบบการให้บริการเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของต่างประเทศ

จากการพิจารณาศึกษาเปรียบเทียบของคณะกรรมาธิการพบว่า ระยะเวลาปลอดหนี้ของกองทุนในปัจจุบันถูกกำหนดไว้เป็นระยะเวลา 2 ปี หลังจากสำเร็จการศึกษา โดยหากเปรียบเทียบกับกรณีศึกษาในต่างประเทศแล้วนั้น ระยะเวลาปลอดหนี้ควรจะอยู่ในช่วงเวลา 6 เดือน ถึง 1 ปีเท่านั้น การคิดอัตราดอกเบี้ยของกองทุนเพียงอัตราเดียว คือ ร้อยละ 1 สำหรับผู้กู้ยืมเงินทุกรายและเป็นอัตราดอกเบี้ยแบบคงที่ เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีศึกษาต่างประเทศอัตราดอกเบี้ยของกองทุนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ และหากพิจารณาระยะเวลาการชำระคืนของกองทุนเมื่อเทียบกับกรณีศึกษาในต่างประเทศ พบว่ามีการกำหนดระยะเวลาใกล้เคียงกัน รวมถึงประเทศส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดเรื่องของหลักประกันเช่นเดียวกับกองทุน

ทั้งนี้ จากสภาพปัญหาของการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและการดำเนินงานของกองทุน ตลอดจนการศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในต่างประเทศ คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นควรให้เสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต เพื่อแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุน ดังนี้

3.5.1 แนวทางการจัดกลุ่มผู้กู้ยืมเงินให้มีความชัดเจนและเพิ่มขอบเขตการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจากระบบปกติ โดยเน้นหลักสูตรเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถมีงานทำ มีรายได้เพื่อนำมาชำระหนี้ให้กับกองทุนได้

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้กองทุนมีหนี้ค้างชำระสืบเนื่องจากนักเรียนนักศึกษา ที่กู้ยืมเงินเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วไม่มีงานทำ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพิจารณากำหนดเป้าหมายการให้กู้ยืมเงินโดยเน้นหลักสูตรเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถมีงานทำ มีรายได้ เพื่อนำมาชำระหนี้ให้กับกองทุนได้

ปัจจุบันพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลัก ซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ และนักเรียนหรือนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ ซึ่งครอบคลุมผู้กู้ยืมเงินทุกกลุ่มที่รัฐพึงสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา และคณะกรรมการกองทุนมีอำนาจกำหนดขอบเขตการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา รวมตลอดทั้งประเภทวิชา สถานศึกษาหรือระดับชั้นการศึกษา และหลักสูตรที่จะให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาที่เป็นโรงเรียน สถาบันอุดมศึกษา หรือสถานศึกษาอื่นของรัฐ โรงเรียนของเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หากเปิดการเรียนการสอน โดยเน้นหลักสูตรเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถมีงานทำ มีรายได้เพื่อนำมาชำระหนี้ให้กับกองทุน การเรียนหลักสูตรเหล่านั้นก็สามารถกู้ยืมเงินกองทุนตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ได้ และกองทุนได้ดำเนินการส่งเสริมโครงการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) ในระดับปริญญาตรี และระดับอาชีวศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 ถึง ปีการศึกษา 2566 เพื่อสร้างบุคลากรรองรับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย และ 3 โครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร อุตสาหกรรมระบบราง อุตสาหกรรมพาณิชย์นาวี และอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ ซึ่งผู้กู้ยืมเงินที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยปกติ คือ ร้อยละ 0.5 ต่อปี และได้ส่วนลดเงินต้นร้อยละ 30 สำหรับปริญญาตรี และได้ส่วนลดเงินต้นร้อยละ 50 สำหรับอาชีวศึกษา

อย่างไรก็ตาม ดังที่คณะกรรมาธิการได้วิเคราะห์ให้เห็นถึงข้อจำกัดที่เป็นประเด็นปัญหาในการเข้าถึงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในบทที่ 2 ข้อ 2.4 สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะเห็นได้ว่า การให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาภายใต้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 และการดำเนินงานของกองทุนในปัจจุบันไม่สามารถครอบคลุมไปถึงกลุ่มผู้ที่ต้องการศึกษาตามรูปแบบการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคมให้สามารถกู้ยืมเงินได้ เช่น การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยไม่จำกัดอายุ (Lifelong Learning)

การศึกษาผ่านระบบออนไลน์ การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเสริมทักษะเดิม (Upskill) หรือเพื่อสร้างทักษะใหม่ (Reskill) ที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพอิสระ หรือเพิ่มทักษะในการเปลี่ยนสายงานไปทำงานในอุตสาหกรรมใหม่ที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน โดยการดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือสถาบันอบรมหลักสูตรอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในนิยามของ “สถานศึกษา” ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 หรือสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ตลอดจนไม่จูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเท่าที่ควร

ดังนั้น เพื่อเป็นการขยายขอบเขตการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมผู้ที่ประสงค์จะกู้ยืมเงิน และเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุน คณะกรรมาธิการจึงเห็นสมควรให้ขยายขอบเขตการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมถึงการศึกษาในรูปแบบและหลักสูตรต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคมให้มากขึ้น และเห็นสมควรให้มีการพิจารณาทบทวนเพื่อแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กองทุนสามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้ ตลอดจนปรับปรุงการให้สิทธิประโยชน์ตามโครงการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) ในระดับปริญญาตรี และระดับอาชีวศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 ถึง ปีการศึกษา 2566 เพื่อชักจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาจนสำเร็จระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการให้มากขึ้น ดังนี้

(1) ขยายขอบเขตการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมประชาชนทั่วไปที่ต้องการพัฒนาตนเอง และครอบคลุมการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยไม่จำกัดอายุ (Lifelong Learning) การศึกษาผ่านระบบออนไลน์ การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเสริมทักษะเดิม (Upskill) หรือเพื่อสร้างทักษะใหม่ (Reskill) โดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในส่วนนิยามคำว่า “นักเรียนหรือนักศึกษา” และ “สถานศึกษา” รวมถึงควรแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ จากข้อมูลของสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยระบุว่ามีหลักสูตรที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนกว่า 2,000 หลักสูตร ที่ค้างการให้ความเห็นชอบจากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นเหตุให้นักศึกษาไม่สามารถกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในหลักสูตรนั้นได้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาประเด็นดังกล่าวและได้รับการชี้แจงว่า ปัจจุบันกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้ร่วมกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาออกมาตรการผ่อนผันให้นักศึกษาสามารถกู้ยืมเงินในหลักสูตรดังกล่าวได้แล้ว

ดังนั้น เพื่อให้การขยายขอบเขตเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสามารถตอบสนองต่อความจำเป็นของผู้ที่ประสงค์จะกู้ยืมเงินเพื่อศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการพิจารณารับรองหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และรวดเร็วต่อไป

(2) ขยายขอบเขตเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้มีความชัดเจนและครอบคลุมการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ศึกษาในสาขาที่เป็นเลิศของสถานศึกษาแต่ละประเภท (ราชมงคล/อาชีวศึกษา) และหรือผู้ศึกษาในสาขาที่พัฒนาหลักสูตรมาจากจุดเด่นของแต่ละท้องถิ่นหรือแต่ละภูมิภาค เพื่อให้เกิดสาขาวิชาใหม่

เกิดการแข่งขันในการพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณภาพในระหว่างสถานศึกษา และเพิ่มทางเลือกให้แก่นักเรียน นักศึกษา ในการศึกษาหลักสูตรที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น หรือภูมิภาค ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วผู้กู้ยืมเงินสามารถหางานทำในท้องถิ่นของตนเองได้ เช่น การเปิดสอนหลักสูตรสาขางานการประกอบอาหารในเรือเดินทะเลระหว่างประเทศของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช เป็นต้น

(3) ให้สิทธิแก่ผู้กู้ยืมเงินโดยการลดเงินต้นและลดดอกเบี้ยให้แก่ผู้กู้ยืมเงินซึ่งได้กู้เรียนในสาขาที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานตามโครงการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) จากเดิมที่กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยี หรือสายปฏิบัติการได้รับการลดเงินต้นให้ร้อยละ 30 และลดดอกเบี้ยให้ร้อยละ 0.5 เช่นเดียวกับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ เป็นให้ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มดังกล่าวได้รับการลดเงินต้นร้อยละ 50 และลดดอกเบี้ยให้ร้อยละ 0.5 เพื่อเพิ่มโอกาสในการตัดสินใจเรียนสายเฉพาะทางของอาชีวศึกษาให้มากขึ้น

นอกจากนี้ กองทุนควรมีบทบาทสำคัญร่วมกับสถานศึกษาในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถเรียนจนสำเร็จการศึกษา โดยร่วมกับสถานศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาจัดชั่วโมงให้คำปรึกษาด้านการเรียน และให้คำแนะนำด้านต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนของนักเรียน นักศึกษา รวมถึงกระตุ้นให้นักเรียน นักศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาที่จะสามารถช่วยให้นักเรียน นักศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถมีงานทำ และสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว ตลอดจนชำระเงินคืนกองทุนได้ และควรมีการติดตามประเมินผลผู้กู้ยืมเงินกองทุนโดยคณะกรรมการหรือคณะทำงานของกองทุนด้วย

3.5.2 การทบทวนและปรับปรุงระบบและกลไกการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา

(1) ระบบการรับรองรายได้ครอบครัว

กรณีการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ (ลักษณะที่ 1) คณะกรรมการกองทุนได้กำหนดให้นักเรียน หรือนักศึกษาผู้จะขอกู้ยืมเงินในลักษณะดังกล่าวต้องจัดหาผู้รับรองรายได้ โดยผู้รับรองรายได้ต้องมีคุณสมบัติเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับบำเหน็จบำนาญ สมาชิกสภาเขต สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือหัวหน้าสถานศึกษาที่นักเรียนหรือนักศึกษารายนั้นศึกษาอยู่ เป็นเหตุให้นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในต่างจังหวัดไม่สามารถหาผู้รับรองรายได้ครอบครัวที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดได้ ประกอบกับมีการเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับความรับผิดของผู้รับรองรายได้ โดยเข้าใจว่าผู้รับรองรายได้ต้องร่วมรับผิดกับผู้กู้ยืมเงินเช่นเดียวกับผู้ค้ำประกัน ยิ่งเป็นเหตุให้นักเรียนนักศึกษาไม่สามารถจัดหาผู้รับรองรายได้ได้ คณะกรรมาธิการจึงเห็นสมควรให้มีการพิจารณาทบทวนและกำหนดเพิ่มเติมให้บุคคลที่มิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งอาจเป็นผู้นำชุมชนที่มีความน่าเชื่อถือ หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถรับรองรายได้ครอบครัวให้แก่นักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาให้มากขึ้น และในกรณีที่ครอบครัวนั้นมีข้อมูลการลงทะเบียนผู้มีรายได้น้อย (รายได้ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี) ก็ไม่จำเป็นต้องให้นักเรียน นักศึกษา จัดหาผู้รับรองรายได้อีก และให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องดังกล่าวให้แก่บุคลากรทางการศึกษา รวมถึงสถานศึกษา และประชาชนทั่วไป

(2) ระบบการกำหนดเกณฑ์รายได้ครอบครัว

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะปรับเพิ่มเกณฑ์รายได้ครอบครัวเพื่อขอกู้ยืมเงินในกรณีขาดแคลนทุนทรัพย์โดยกำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะกู้ยืมต้องมีรายได้ครอบครัวไม่เกิน 360,000 บาทต่อปี โดยจะเริ่มใช้เกณฑ์ดังกล่าวในปีการศึกษา 2564 เป็นต้นไป ทั้งนี้ เมื่อคณะกรรมาธิการได้พิจารณาข้อเท็จจริง และประเด็นบริบทอื่น ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เห็นว่า การกำหนดเกณฑ์รายได้ครอบครัวดังกล่าวอาจไม่ครอบคลุมและไม่ตอบสนองความต้องการในการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของผู้กู้ยืมเงินเท่าที่ควร เนื่องจากปัจจุบันค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ที่แต่ละสถานศึกษาเรียกเก็บมีจำนวนสูง แม้ครอบครัวของนักเรียน นักศึกษา จะมีรายได้มากกว่า 360,000 บาทต่อปี ก็อาจไม่สามารถส่งบุตรหลานเรียนในหลักสูตรสาขาวิชานั้นได้ หรือในครอบครัวที่มีบุตรหลายคนและมีภาระต้องส่งเสียให้การศึกษาแก่บุตรหลายคนในเวลาเดียวกัน ประกอบกับค่าครองชีพในปัจจุบันที่ปรับเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากย่อมส่งผลกระทบโดยตรงต่อกำลังความสามารถของครอบครัวในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาให้แก่บุตรหลาน ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงเห็นสมควรให้มีการทบทวนถึงความเหมาะสมในการกำหนดเกณฑ์รายได้ครอบครัวดังกล่าว โดยต้องคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม บริบทของแต่ละครอบครัว รายได้สุทธิของครอบครัว และจำนวนบุตรในวัยเรียนของครอบครัวนั้นประกอบด้วย

(3) ระบบการให้สถานศึกษาร่วมดำเนินงานกับกองทุน

สถานศึกษาที่ร่วมดำเนินงานกับกองทุนถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกองทุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งจากการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการพบว่าปัจจุบันสถานศึกษาหลายแห่งประสบปัญหาในการดำเนินงาน ทั้งปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการกู้ยืมเงินและการชำระเงินคืนกองทุน การขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานในกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ การขาดความรู้ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีเพื่อบังคับชำระหนี้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถแนะนำ หรือแนะแนวนักเรียน นักศึกษาได้อย่างถูกต้อง รวมถึงปัญหาการขาดความต่อเนื่องของบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากบุคลากรไม่ได้รับการบรรจุเป็นพนักงานกองทุนจึงมีการสอบเปลี่ยนและโอนย้ายงาน ประกอบกับมีภาระหน้าที่จากงานประจำที่ต้องปฏิบัติ ทำให้สถานศึกษาขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์และความชำนาญในการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาการละเลยต่อมาตรฐานทางจริยธรรมและการย่อหย่อนในการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษา เช่น การไม่คัดกรองคุณสมบัติของนักเรียน นักศึกษาให้ถี่ถ้วน การทุจริตโดยสวมชื่อนักเรียน นักศึกษา เป็นผู้กู้ยืมเงินกองทุนโดยนักเรียน นักศึกษานั้นไม่ได้กู้หรือไม่แจ้งให้กองทุนทราบว่านักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินได้เลิกศึกษากลางคัน เป็นต้น

ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงเห็นสมควรให้มีการคัดกรอง ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ร่วมงานกับกองทุนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง และควรมีการกำหนดมาตรการลงโทษ หรือเรียกเงินคืนจากสถานศึกษา ในกรณีที่ย่อหย่อนต่อการพิจารณาคัดกรองคุณสมบัติของนักเรียน นักศึกษา ที่ยื่นคำขอกู้ยืมเงิน จนเป็นเหตุให้นักเรียน นักศึกษา ที่มีความจำเป็นในการกู้ยืมไม่ได้รับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือสถานศึกษาที่ดำเนินการในลักษณะที่ไม่สุจริต โดยให้กองทุนเพิ่มบทบาทในการติดตามประเมินผลสถานศึกษาโดยเฉพาะในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

(1) ประเมินประสิทธิภาพการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยพิจารณาถึงความรวดเร็ว ถูกต้อง และทันต่อความต้องการของนักเรียน นักศึกษา

(2) ประเมินความโปร่งใสในการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

(3) ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างจำนวนนักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินกองทุน จำนวนนักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินและสำเร็จการศึกษา จำนวนนักเรียน นักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาและมีงานทำ จำนวนนักเรียน นักศึกษา ที่สามารถชำระเงินคืนกองทุนได้ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กองทุนกำหนด

(4) ระบบการค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุน

การที่คณะกรรมการกองทุนออกระเบียบโดยกำหนดให้ต้องมีผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุน ในการทำสัญญากู้ยืมเงิน อันนำมาซึ่งภาระของผู้กู้ยืมเงินที่ต้องจัดหาผู้ค้ำประกัน และผู้ค้ำประกันต้องร่วมรับผิดในหนี้ที่ตนไม่ได้ก่อเมื่อผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 41 วรรคสอง ที่กำหนดหลักการในส่วนของผู้ค้ำประกันว่า “ในการทำสัญญากู้ยืมเงิน คณะกรรมการจะกำหนดให้มีผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุนด้วยก็ได้” ซึ่งหมายความว่า คณะกรรมการกองทุนจะกำหนดให้ต้องมีหรือไม่มีผู้ค้ำประกันในการทำสัญญากู้ยืมเงินก็ได้ ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงเห็นสมควรให้มีการพิจารณายกเลิกการค้ำประกันโดยบุคคลอื่นสำหรับการทำสัญญากู้ยืมเงินที่จะมีขึ้นในอนาคต

ทั้งนี้ หากกองทุนและคณะกรรมการกองทุนเห็นว่า การค้ำประกันยังคงมีความจำเป็น คณะกรรมาธิการเสนอแนะให้พิจารณาแนวทางการค้ำประกันรูปแบบใหม่ เช่น การออกกฎหมาย หรือระเบียบ หรือมาตรการบังคับให้ให้สถานศึกษาที่นักเรียน นักศึกษา ศึกษาอยู่เป็นผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุน เนื่องจากสถานศึกษาได้รับค่าเล่าเรียน และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาจากกองทุน และมีความใกล้ชิดกับนักเรียน นักศึกษา ตลอดจนมีข้อมูล และประวัติของนักเรียน นักศึกษาที่กู้ยืมเงิน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการติดตามตัวมาชำระหนี้ อีกทั้งการให้สถานศึกษาเป็นผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนจะช่วยให้สถานศึกษาดำเนินงานโดยสุจริต และมีความรัดกุมมากขึ้น เนื่องจากต้องร่วมรับผิดด้วยหากผู้กู้ยืมไม่ชำระเงินคืน หรือแนวทางในการให้นักเรียน นักศึกษา ออมเงินกับกองทุนในระหว่างศึกษาตามอัตราที่กองทุนกำหนด และให้เงินออมดังกล่าวเป็นประกันการชำระเงินกู้ของตนเองโดยไม่ต้องมีบุคคลใดค้ำประกัน และหากชำระหนี้เสร็จสิ้นก็สามารถรับเงินออมนั้นคืน ซึ่งจะเป็นการช่วยสร้างเสริมการมีวินัยทางการเงิน และการวางแผนทางการเงินให้แก่นักเรียน นักศึกษา อีกทางหนึ่ง

(5) การจัดตั้งสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประจำจังหวัดหรือประจำภูมิภาค

เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนในการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา คณะกรรมาธิการเห็นว่าควรพิจารณาจัดตั้งสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประจำจังหวัดหรือประจำภูมิภาค โดยมีพนักงานประจำปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน และความต่อเนื่องของกองทุน ตลอดจนการอำนวยความสะดวก และให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน นักศึกษา ที่ประสบปัญหา หรือได้รับความเดือดร้อนในด้านต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

3.5.3 การทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์การคิดอัตราดอกเบี้ยและเบี้ยปรับ และลำดับการชำระหนี้

(1) การคิดอัตราดอกเบี้ยและเบี้ยปรับ

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 44 วรรคสอง และวรรคสี่ กำหนดให้กองทุนเริ่มคิดดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กู้ยืมเงินนับแต่เวลาใดภายหลังที่สำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้วก็ได้ แต่อัตราดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดที่คิด ณ วันทำสัญญาต้องไม่เกินอัตราร้อยละเจ็ดจุดห้าต่อปี และห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยทบต้น และในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผู้ใดผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน และไม่ได้รับอนุญาตจากผู้จัดการกองทุนให้ผ่อนผันการชำระเงินคืน คณะกรรมการกองทุนจะกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละหนึ่งจุดห้าต่อเดือน (ร้อยละ 18 ต่อปี) ก็ได้ ทั้งนี้ ปัจจุบันกองทุนได้กำหนดเรียกเก็บดอกเบี้ยจากผู้กู้ยืมเงินในอัตราร้อยละ 1 ต่อปีของเงินต้นคงค้างทั้งหมด และกำหนดให้กองทุนสามารถเรียกเบี้ยปรับในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของงวดที่ผิดนัดชำระ โดยอ้างอิงอัตราจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ในการก่อตั้งกองทุนที่มีเจตนารมณ์สำคัญในการให้โอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ประกอบกับกองทุนเป็นหน่วยงานของรัฐภายใต้กำกับของกระทรวงการคลัง มิใช่ภาคเอกชนที่ดำเนินธุรกิจโดยทั่วไป การกำหนดอัตราเบี้ยปรับโดยอ้างอิงจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งเป็นกฎหมายเอกชนดังกล่าว จึงอาจไม่เหมาะสม และควรพิจารณาทบทวนลดอัตราเบี้ยปรับเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้กู้ยืมเงิน โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุนประกอบด้วย

(2) การจัดลำดับการชำระหนี้

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาแล้วเห็นว่า การจัดลำดับการชำระหนี้ของกองทุนควรนำเงินที่ผู้กู้ยืมเงินชำระไปหักชำระเงินต้นคงค้างก่อนเป็นลำดับแรก และควรกำหนดสัดส่วนการหักชำระเงินต้นให้ชัดเจน เช่น หักชำระเงินต้นในอัตราร้อยละ 50 ของเงินที่ชำระหนี้ในแต่ละงวด และส่วนที่เหลือจึงนำไปหักชำระค่าธรรมเนียมหรือดอกเบี้ยตามสัดส่วนต่อไป เพื่อให้ผู้กู้ยืมเงินมีแรงจูงใจในการชำระหนี้มากขึ้น

3.5.4 การทบทวนและปรับปรุงระบบและกลไกการบริหารจัดการการชำระหนี้และการชำระเงินคืนกองทุน

(1) การจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืน และการส่งเสริมวินัยทางการเงิน

คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นควรให้มีการพิจารณากำหนดมาตรการ หรือการให้สิทธิประโยชน์บางประการในการกระตุ้น หรือจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้มากขึ้น หรือมีวินัยทางการเงินมากขึ้น นอกเหนือจากมาตรการที่ได้ดำเนินการอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้กู้ยืมเงินที่มีประวัติการชำระหนี้ดีและไม่เคยผิดนัดชำระหนี้ เช่น หากผู้กู้ยืมเงินผ่อนชำระหนี้ปกติจนครบถ้วนภายในระยะเวลา 15 ปี ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา กองทุนจะคืนดอกเบี้ยที่ชำระมาทั้งหมดให้ หรือเฉลี่ยคืนเงินต้นให้ในอัตราที่เหมาะสม เป็นต้น เพื่อเป็นการกระตุ้น ส่งเสริม และสร้างแรงจูงใจในการรักษาวินัยทางการเงินโดยการให้ผลตอบแทนที่เป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ ควรมีการส่งเสริมแนวทางการออมและให้สิทธิพิเศษแก่นักเรียนนักศึกษาที่ออมเงินได้ เช่น สามารถนำเงินจำนวนที่ออมได้ไปลดเงินต้น หรือลดดอกเบี้ย หรือออมเงินเพื่อประกันการชำระหนี้ของตนเอง เป็นต้น

(2) ปรับปรุงหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการชำระเงินคืนโดยให้ขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้กู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้เมื่อผู้กู้ยืมเงินมีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด และให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนเมื่อมีอายุครบ 25 ปีบริบูรณ์

คณะกรรมาธิการได้ศึกษารูปแบบการชำระเงินคืนกองทุนที่ดำเนินการในต่างประเทศพบว่า ประเทศที่สามารถใช้รูปแบบการชำระคืน ในลักษณะที่กำหนดให้ชำระหนี้คืนเมื่อมีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด และจำนวนหนี้ที่ต้องชำระหนี้ผันแปรตามรายได้ของผู้กู้ คือ ประเทศอังกฤษและเครือรัฐออสเตรเลีย โดยประเทศอังกฤษ มีเงื่อนไขการชำระคืนที่เป็นลักษณะของ Income Contingent loan คือ กำหนดให้ชำระหนี้คืนเมื่อมีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด และจำนวนหนี้ที่ต้องชำระหนี้ผันแปรตามรายได้ของผู้กู้ โดยมีเงื่อนไขการชำระหนี้ คือ

(1) จำนวนหนี้ที่ต้องชำระขึ้นอยู่กับจำนวนรายได้ของผู้กู้หลังจากที่สำเร็จการศึกษา

(2) ผู้กู้จะต้องเริ่มชำระหนี้คืน หลังจากสำเร็จการศึกษา

(3) จำนวนรายได้อิงจากเงินเดือนและแหล่งรายได้อื่นที่ผู้กู้มี

(4) การจัดเก็บหนี้ โดยนายจ้างของผู้กู้จะหักชำระหนี้คืนเป็นรายเดือน ผ่านระบบการเก็บภาษีของหน่วยงานทางด้านภาษีของประเทศ หรือหากผู้กู้ประกอบอาชีพอิสระ ก็ให้ชำระหนี้ผ่านระบบการประเมินตนเอง และชำระหนี้โดยตรง

(5) ถ้าหากรายได้ของผู้กู้หยุดลงหรือลดลงต่ำกว่าเกณฑ์ การชำระหนี้ก็จะหยุดลงโดยอัตโนมัติ

(6) การระงับลงของหนี้จะเกิดขึ้นตามกรณี ดังต่อไปนี้

- หนี้เงินกู้ได้ถึงกำหนดชำระมามากกว่า 30 ปี
- ผู้กู้เสียชีวิต
- ผู้กู้มีภาวะพิการและได้ถูกลงทะเบียนเป็นผู้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้เป็นการถาวร

ในส่วนของเครือรัฐออสเตรเลีย มีรูปแบบการชำระเงินคืนโดยผู้กู้จะต้องเริ่มชำระคืนเงินกู้ผ่านระบบการจัดเก็บภาษี ซึ่งบริหารจัดการโดย Australian Taxation Office (ATO) เมื่อผู้กู้มีรายได้เกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยที่ยอดหนี้จะเป็นยอดหนี้รวมของการกู้ยืมทุกรูปแบบแม้ว่าผู้กู้จะกำลังศึกษาอยู่ในขณะนั้น ซึ่งเกณฑ์ที่กำหนดจะถูกปรับเปลี่ยนไปในแต่ละปี โดยสำหรับปี พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2562 เกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ $51,957 และสำหรับปี พ.ศ. 2562 ถึงปี พ.ศ. 2563 คือ $45,881 โดยอัตราเงินที่ต้องชำระคำนวนเป็นร้อยละตามระดับจำนวนรายได้ของผู้กู้ (Repayment rate) สำหรับปี พ.ศ. 2562 ถึงปี พ.ศ. 2563 อัตราการชำระคืนอยู่ที่ร้อยละ 1 ถึงร้อยละ10 และ ปี พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2562 อยู่ที่ร้อยละ 2 ถึงร้อยละ 8

ในกรณีหนี้ผิดนัดชำระ (Default) บริษัทติดตามเร่งรัดหนี้ภายนอก (Collection Agency) จะเข้ามาดำเนินการติดตามหนี้ โดยผู้กู้ที่ผิดนัดชำระจะถูกบันทึกประวัติในเครดิตบูโร นอกจากนี้ภาครัฐจะจัดเก็บหนี้ค้างชำระดังกล่าวจากภาษีเงินได้ของผู้กู้และร่วมมือกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น นายจ้างในการหักเงินเดือนเพื่อนำส่งภาครัฐ

ทั้งนี้ สถานะของหนี้จะถูกยกเลิกเฉพาะในกรณีที่ผู้กู้ยืมไม่สามารถชำระคืนได้ตามกฎหมายไม่คุ้มค่าในการดำเนินการติดตามหนี้ และผู้กู้ยืมเสียชีวิต

นอกจากนี้ ในประเทศสหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐเกาหลี ก็มีการกำหนดรูปแบบการชำระเงินคืนที่มีความหลากหลายเพื่อให้เหมาะสมแก่สถานะของผู้กู้ยืมเงินแต่ละราย เช่น[8]

ประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดให้ ภายหลังจากการสำเร็จการศึกษา ออกจากการเรียน หรือลาพักการเรียนมากกว่าครึ่งหนึ่งของเวลาที่ลงทะเบียนเรียน ผู้กู้จะมีระยะเวลาปลอดหนี้ 6 เดือนก่อนที่จะเริ่มชำระคืนหนี้เงินกู้ ซึ่งตามปกติจะต้องผ่อนชำระเป็นรายเดือน ไม่ว่าผู้กู้จะมีงานทำหรือไม่ก็ตาม ผู้กู้สามารถเลือกแบบการชำระเงินกู้ตามแผนการชำระเงินกู้ ซึ่งตามปกติผู้กู้จะมีระยะเวลา 10 ถึง 25 ปี และยืดระยะเวลาชำระหนี้ได้สูงสุดถึง 30 ปี ในการชำระเงินกู้ขึ้นอยู่กับแผนการชำระเงินของผู้กู้ โดยสามารถเลือกแบบแผนได้ตามต้องการและสามารถเปลี่ยนแปลงแผนดังกล่าวได้ตลอดเวลา

สาธารณรัฐเกาหลีกำหนดให้ผู้กูจะต้องเริ่มชำระคืนหนี้เมื่อผู้กูสำเร็จการศึกษาและมีฐานะทางการเงินเกินกว่ามาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดและจนกวาจะชำระหนี้ครบถวน ฐานะทางการเงินนั้นรวมถึงรายได จากการทำงาน ไมวาจะเปนการจางงานหรือการทำงานอิสระและสินทรัพย ที่ได มาจากการรับมรดก และการรับบริจาค และระยะเวลาการชำระคืนหนี้จะขึ้นอยูกับระดับรายได ของผูกูภายหลังจากสำเร็จการศึกษา

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับรูปแบบการชำระเงินคืนของประเทศไทยจะเห็นว่ากองทุนกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินมีระยะเวลาในการปลอดหนี้ 2 ปี ภายหลังสำเร็จการศึกษา หรือเลิกศึกษา เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดังกล่าว ผู้กู้ยืมเงินต้องเริ่มผ่อนชำระหนี้ตามสัญญาให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 15 ปี โดยไม่คำนึงถึงเกณฑ์รายได้ของผู้กู้ยืมเงินว่าในขณะนั้นผู้กู้ยืมเงินจะมีรายได้หรือไม่ เพียงใด หรือสามารถหางานทำและประกอบอาชีพได้หรือไม่ นอกจากนี้ ภายในระหว่างระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้ 15 ปี ดังกล่าว ผู้กู้ยืมเงินอาจประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาการตกงาน ปัญหาสุขภาพของตนเองหรือบุคคลในครอบครัว ปัญหาการแบกรับภาระหนี้สินอื่น ๆ หรือภาระค่าใช้จ่ายจากการดูแลครอบครัว หรือประสบเหตุสุดวิสัยอื่นใด ซึ่งอาจส่งผลกระทบให้ผู้กู้ยืมเงินไม่มีรายได้ หรือมีรายได้ถดถอย ในขณะที่มีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้น จนอาจทำให้มีรายได้สุทธิไม่เพียงพอต่อการชำระเงินคืนกองทุน การกำหนดรูปแบบการชำระเงินคืนดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันจึงขาดความยืดหยุ่น และอาจไม่เหมาะสมกับสถานะของผู้กู้ยืมเงินแต่ละราย นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจุบันมีนักเรียน นักศึกษา ที่อยู่ระหว่างศึกษาซึ่งยังไม่ถึงกำหนดชำระหนี้ ถูกกองทุนติดตามทวงถามให้ชำระหนี้ ประกอบกับนักเรียน นักศึกษา ที่เคยกู้ยืมเงินกองทุนในขณะศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับ ปวช. หรือระดับ ปวส. เมื่อเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นอาจมิได้กู้ยืมเงินกองทุน จึงทำให้กองทุนติดตามทวงถามหนี้ทั้งที่ยังอยู่ระหว่างการศึกษา เป็นเหตุให้นักเรียนนักศึกษา เกิดความวิตกกังวล

ดังนั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงเห็นสมควรให้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์เงื่อนไข และวิธีการในการชำระเงินคืนโดยให้ขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้กู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้เมื่อผู้กู้ยืมเงิน

---

[8] โปรดดูเพิ่มเติมในข้อ 2.3 การศึกษาการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของต่างประเทศ หน้า 66

มีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด และให้หยุดการชำระหนี้โดยอัตโนมัติเมื่อผู้กู้ยืมเงินมีรายได้ถดถอยจนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการกำหนดรูปแบบการชำระเงินคืนดังกล่าวจะช่วยให้สามารถบริหารจัดการการชำระหนี้ได้ตามความสามารถของผู้กู้ยืมเงิน และการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยภายนอกที่อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระเงินคืนในอนาคต และควรกำหนดให้การชำระเงินคืนนอกจากจะต้องพิจารณาถึงรายได้ของผู้กู้ยืมเงินแล้ว กองทุนควรให้ผู้กู้ยืมชำระเงินคืนเมื่อผู้กู้ยืมเงินมีอายุครบ 25 ปีบริบูรณ์ และห้ามมิให้มีการติดตามทวงถามหนี้ก่อนเวลาดังกล่าว และควรมีการกำหนดรูปแบบการชำระเงินคืนรูปแบบอื่นประกอบด้วย เช่น การให้ผู้กู้ยืมเงินทำงานให้หน่วยงานของรัฐตามโอกาสต่าง ๆ เป็นรายชั่วโมง โดยไม่รับค่าตอบแทน และนำชั่วโมงการทำงานมาหักชำระเงินต้นของกองทุน

ข้อควรพิจารณาในการชำระเงินคืนโดยให้ขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้กู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้เมื่อผู้กู้ยืมเงินมีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด

การกำหนดให้ชำระเงินคืนโดยให้ขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้กู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้เมื่อผู้กู้ยืมเงินมีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด คณะกรรมาธิการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า แต่เดิมการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวเคยดำเนินการโดยกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต และไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากในขณะนั้นไม่มีฐานข้อมูลรายได้ของผู้กู้ยืมเงินที่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การดำเนินงานในต่างประเทศทั้งประเทศอังกฤษและเครือรัฐออสเตรเลียที่ประสบความสำเร็จในการใช้รูปแบบการชำระเงินคืนโดยให้ขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้กู้ยืมเงิน มีเงื่อนไขสำคัญคือทุกคนในประเทศมีข้อมูลอยู่ในระบบสารสนเทศของการเสียภาษี จึงทำให้ทั้งสองประเทศสามารถใช้รูปแบบการชำระคืนตามเงื่อนไขดังกล่าวได้

ดังนั้น หากจะกำหนดให้ชำระหนี้คืนเมื่อมีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด และจำนวนหนี้ที่ต้องชำระหนี้ผันแปรตามรายได้ของผู้กู้เหมือนประเทศอังกฤษนั้น ประเทศไทยต้องมีข้อมูลของทุกคนรวมถึงผู้กู้ยืมเงินกองทุนอยู่ในระบบการเสียภาษีของกรมสรรพากร และในทุกสิ้นปีภาษี โดยกรมสรรพากรจะได้สามารถทำการยืนยันจำนวนเงินเดือนและยอดการชำระหนี้ของผู้กู้แต่ละคนให้กองทุน พร้อมทั้งส่งเงินที่ได้รับชำระหนี้ให้แก่กองทุน หรือหากผู้กู้ประกอบอาชีพอิสระก็ให้ชำระหนี้ผ่านระบบการประเมินตนเองและชำระหนี้โดยตรงต่อกองทุน ทั้งนี้ ปัจจุบันข้อมูลที่ได้รับจากกรมสรรพากรจะเป็นข้อมูลที่นายจ้างยื่นแบบ ภงด. 90 และ ภงด. 91 ที่ยื่นแบบผ่านอินเตอร์เน็ตเท่านั้น แต่หากนายจ้างยื่นแบบ ภงด. 90 และ ภงด. 91 เป็นเอกสาร กองทุนก็จะไม่ได้รับข้อมูลส่วนนี้จากกรมสรรพากร ซึ่งกองทุนได้ตรวจสอบการมีงานทำของผู้กู้ยืมเงินกับข้อมูลการยื่นภาษีส่วนบุคคลจากกรมสรรพากร พบว่าผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ จำนวน 3.6 ล้านราย มีข้อมูลจากกรมสรรพากรเพียงจำนวน 1.8 ล้านราย หรือคิดเป็นอัตราร้อยละ 50 เท่านั้น ส่วนที่ไม่พบจากกรมสรรพากรกองทุนไม่สามารถไปตรวจสอบกับหน่วยงานใดได้อีกในเรื่องของรายได้

กรณีดังกล่าวคณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการเรื่องดังกล่าวเกิดขึ้นได้จริงอย่างเป็นรูปธรรมในอนาคต รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลรายได้ ข้อมูลการประกอบอาชีพ ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นในลักษณะ Big Data และพัฒนาเครือข่ายในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลรายได้ของบุคคลธรรมดาด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสามารถใช้หมายเลขประจำตัวประชาชนของผู้กู้ยืมเงินผ่านระบบฐานข้อมูล

ในการตรวจสอบรายได้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนได้ว่ามีรายได้ถึงเกณฑ์ที่ต้องชำระเงินคืนกองทุน แล้วหรือไม่ โดยการดำเนินงานต้องคำนึงถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย

(3) การแก้ไขปัญหาหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คณะกรรมาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ประวัติการศึกษา การสำเร็จการศึกษา การประกอบอาชีพ รายได้ ประวัติการชำระหนี้ ประวัติการผิดนัดชำระหนี้ ตลอดจนสาเหตุแห่งการผิดนัดชำระหนี้ ของผู้กู้ยืมแต่ละราย เป็นข้อมูลที่สำคัญ ซึ่งหากกองทุนมีข้อมูลดังกล่าวครบถ้วน จะเป็นประโยชน์ต่อการบริการจัดการ และการกำหนดมาตรการช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงเสนอแนะให้มีการพัฒนาระบบการจัดเก็บ ติดตาม และรวบรวมข้อมูลของผู้กู้ยืมเงิน และควรมีการแบ่งกลุ่มผู้กู้ยืมเงินให้มีความชัดเจน โดยอาจแบ่งประเภทผู้กู้ยืมออกเป็นดังนี้

(1) ผู้กู้ยืมที่สำเร็จการศึกษา มีอาชีพและรายได้ แต่ไม่ชำระหนี้

(2) ผู้กู้ยืมที่สำเร็จการศึกษาแต่ไม่มีอาชีพและรายได้ และ

(3) ผู้กู้ยืมที่ไม่สำเร็จการศึกษา

ทั้งนี้ ในกรณีกลุ่มผู้กู้ยืมที่ผิดนัดชำระหนี้ กองทุนควรตรวจสอบถึงสาเหตุของการผิดนัดชำระหนี้ว่าเป็นไปโดยจงใจไม่ชำระหนี้ หรือเกิดเพราะเหตุสุดวิสัย หรือมีปัจจัยอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ เพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการในการช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม และเป็นธรรม โดยเฉพาะกลุ่มลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ดีมาอย่างต่อเนื่องแต่เริ่มผิดนัดชำระหนี้บางงวดซึ่งอาจสันนิษฐานเบื้องต้นได้ว่า การผิดนัดชำระหนี้อาจเกิดจากเหตุสุดวิสัย และเมื่อมีการแบ่งกลุ่มดังกล่าวแล้ว จะทำให้กองทุนสามารถกำหนดมาตรการเพื่อดำเนินการแก่ผู้กู้ยืมแต่ละกลุ่มได้อย่างเหมาะสม และผู้จัดการกองทุนสามารถใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 44 ในการผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุนแตกต่างไปจากจำนวน ระยะเวลา หรือวิธีการที่กำหนดไว้ หรือลดหย่อนหนี้ หรือระงับการชำระเงินคืนกองทุนตามที่ผู้กู้ยืมเงินร้องขอเป็นรายบุคคลหรือเป็นการทั่วไปก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยข้อมูลดังกล่าวของผู้กู้ยืมเงินต้องถูกจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ และเป็นปัจจุบัน และสามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลดังกล่าวได้ด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัล

(4) การตัดหนี้สูญ

คณะกรรมาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่า บางกรณีผู้กู้ยืมเงินกองทุนบางรายเป็นผู้ที่ขาดโอกาสในด้านต่าง ๆ อย่างมาก และไม่สามารถข้ามผ่านอุปสรรคในชีวิตเพื่อมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้ ดังนั้น ในกรณีดังกล่าวกองทุนควรมีแนวทางหรือมาตรการในการพิจารณาเพื่อตัดหนี้สูญให้แก่ผู้กู้ยืมเงินที่ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ และไม่คุ้มค่าในการดำเนินการติดตามหนี้ ซึ่งแม้จะดำเนินคดีหรือบังคับคดีอย่างไรก็ไม่สามารถชำระเงินคืนกองทุนได้ ดังที่มีการกำหนดเป็นหลักการที่ดำเนินงานในเครือรัฐออสเตรเลีย ทั้งนี้ ควรกำหนดให้นายอำเภอ หรือนายจ้าง (ถ้ามี) หรือผู้อำนวยการสถานศึกษาที่สามารถยืนยันข้อเท็จจริงเป็นผู้รับรองให้แก่ผู้กู้ยืมเงินรายดังกล่าวเพื่อตัดหนี้สูญต่อไป

3.5.5 การบริหารจัดการรูปแบบใหม่ด้วยการเข้าถึงข้อมูลของผู้กู้ยืมเงินด้วยระบบดิจิทัลเพื่อคัดกรองลูกหนี้ของกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ได้ให้อำนาจกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในการขอข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงินจากหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐเอกชนหรือบุคคลใดซึ่งเป็นผู้ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ดังนั้น ปัจจุบันกองทุนได้มีการออกแบบระบบงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแบบดิจิทัล (DSL) ให้สามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้กู้ยืมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น หมายเลขโทรศัพท์จากผู้ให้บริการ ที่อยู่ของลูกหนี้จากกรมการปกครอง ข้อมูลสถานที่ทำงานของผู้กู้ยืมเงินจากสำนักงานประกันสังคม กรมบัญชีกลาง และกรมสรรพากร เป็นต้น นอกจากการพัฒนาระบบให้สามารถเชื่อมต่อกับหน่วยงานภายนอกแล้ว และได้พัฒนาระบบ Mobile Application สำหรับอำนวยความสะดวกให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถตรวจสอบสถานการณ์กู้ยืมและยอดหนี้ แก้ไขข้อมูลส่วนบุคคล รวมไปถึงการชำระเงินได้อย่างสะดวก อีกทั้งกองทุนยังมีการนำเทคโนโลยีสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการประมวลผลคัดกรองและวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนการตัดสินใจและกำหนดแผนการดำเนินงานของกองทุนให้สำเร็จตรงตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงเห็นควรให้กองทุนมีการพัฒนาระบบดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและเพิ่มเติมการจัดเก็บ และเชื่อมโยงข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น และต้องมีการจัดทำฐานข้อมูลให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันให้มากที่สุด

ทั้งนี้ สามารถแสดงการเชื่อมโยงระหว่างระบบบริหารหนี้ (DMS) กับหน่วยงานภายนอกได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 15 แผนภาพแสดงการเชื่อมโยงระหว่างระบบบริหารหนี้ (DMS) และหน่วยงานภายนอก

นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่า กองทุนควรพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนในด้านต่าง ๆ โดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย และปรับปรุงรูปแบบการการดำเนินงานเพื่อประโยชน์แก่นักเรียน นักศึกษา และกองทุน ซึ่งปัจจุบันกองทุนมีระบบการบริหารจัดการหนี้

เช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่น โดยมีระบบการบริหารบัญชีลูกหนี้ มีช่องทางการชำระหนี้ผ่านหลากหลายช่องทาง โดยผ่านสถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ธนาคารกรุงไทย ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ไปรษณีย์ไทย เคาน์เตอร์เซอร์วิส รวมถึงช่องทางในการชำระหนี้ผ่านอินเตอร์เนตแบงค์กิ้ง และ Mobile Application และมีการกำหนดแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

(1) แนวทางการกำหนดคุณสมบัติผู้กู้ยืมเงินและอนุมัติการให้กู้ยืมเงิน พร้อมให้ความรู้ความเข้าใจกับนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้อง

กองทุนจะใช้เทคโนโลยีโดยให้เข้าถึงครอบครัวซึ่งหมายถึงผู้ปกครองและผู้กู้ยืม และใช้ข้อมูลภาครัฐที่มีเพื่อเข้าถึงการคัดกรองผู้กู้ยืมให้สามารถกู้ยืมเงินได้ตรงความต้องการของผู้กู้ ประกอบกับการเผยแพร่ความรู้ ประชาสัมพันธ์ การสัมมนาไปยังสถานศึกษาโดยวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศ ปัจฉิมนิเทศและการให้ความรู้ความเข้าใจกับสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการกู้ยืมเพื่อให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ตลอดจนการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการให้กู้ยืม หลักเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ แนวทางและวิธีการดำเนินงานของกองทุนเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกองทุนกับสถานศึกษา

(2) แนวทางการจัดให้มีการให้คำปรึกษาแก่ผู้กู้ยืมเงินในสถานศึกษา

กองทุนจะสนับสนุนให้สถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุนเป็นผู้แนะนำแนวทางเพื่อให้ผู้กู้ยืมที่เป็นนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้กู้ยืมเงินเพื่อให้สามารถได้รับคำปรึกษาด้านต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงผลการเรียนและทักษะต่าง ๆ รวมถึงการวางแผนการจัดหางานเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่ผู้กู้ยืมได้ศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น ทั้งนี้ กองทุนได้กำหนดหลักเกณฑ์โดยกำหนดให้ผู้กู้ยืมรายเก่าที่เลื่อนชั้นปี ต้องมีผลการเรียนดี หรือผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

(3) แนวทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยการประชาสัมพันธ์ให้ผู้กู้ยืมเงินรับทราบข่าวสารทางดิจิตอล

กองทุนได้มีแผนการดำเนินการผลิตและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง ซึ่งจะทำการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ดังนี้

(3.1) เว็บไซต์กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา www.studentloan.or.th) เป็นช่องทางหลักในการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ และค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้กับผู้กู้ยืม สถานศึกษา องค์กรนายจ้าง ผู้ค้ำประกัน และประชาชนทั่วไป

(3.2) Facebook Fanpage โดยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นช่องทางหลักในการเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์กองทุนให้ผู้ติดตามและประชาชนทั่วประเทศได้รับทราบอย่างทั่วถึง พร้อมมีช่องทางแสดงความคิดเห็นและบริการตอบข้อซักถาม

(3.3) เว็บไซต์สำนักข่าว/สื่อออนไลน์ต่าง ๆ เป็นช่องทางสื่อมวลชนที่ให้การสนับสนุนเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ของกองทุนให้ประชาชนทั่วประเทศได้รับทราบอย่างทั่วถึง

(3.4) ช่องทางติดต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาผ่าน Line@ เพื่อให้บริการตอบข้อซักถามแก่ผู้ติดต่อกองทุน ดังนี้ Line@กยศ. สำหรับผู้กู้ยืมและประชาชนทั่วไป Line@กยศ.หักเงินเดือน

สำหรับผู้กู้ที่ถูกหักเงินเดือนและองค์กรนายจ้าง Line@กยศ. สถานศึกษา สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา Line@กยศ. คดีและบังคับคดี สำหรับผู้กู้ยืมที่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีหรือบังคับคดี Line@กยศ. ฟ้องคดีปี 2562 สำหรับผู้กู้ยืมที่ถูกฟ้องคดี ปี 2562 Line@กยศ. เรื่องร้องทุกข์ สำหรับผู้กู้ยืมที่ประสงค์ร้องเรียนเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ กยศ. และ Line@ผู้จัดการ กยศ.สำหรับผู้กู้ยืมที่ประสงค์ติดต่อผู้จัดการโดยตรง

(3.5) ช่องทางการติดต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาผ่าน Line กลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่ม กยศ. มัธยมศึกษา กลุ่ม กยศ. อาชีวศึกษา กลุ่ม กยศ. อุดมศึกษา กลุ่ม PR MOF หมายถึง กลุ่มนักประชาสัมพันธ์ในสังกัดกระทรวงการคลัง และกลุ่ม Press MOF หมายถึง กลุ่มนักข่าวในสังกัดกระทรวงการคลัง

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่า แนวทางข้างต้นเป็นแนวทางที่ดีและสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของของทุน และสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ ดังนั้น กองทุนจึงควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงผู้ปกครองของผู้กู้ยืมเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์หรืออินเตอร์เน็ต เพื่อให้ข่าวสารจากกองทุนไปถึงผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบถึงภารกิจของกองทุนในการสร้างโอกาสทางการศึกษาและมีการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นให้รับทราบข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ

3.6 แนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

เพื่อให้การบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีประสิทธิภาพและส่งเสริมการดำเนินงานของกองทุนให้สามารถรักษาเจตนารมณ์ในการก่อตั้งกองทุนไว้ได้ คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงเห็นควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ดังต่อไปนี้

(1) คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไว้โดยยังคงขาดผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสถานศึกษา ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนโดยคณะกรรมการกองทุนมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงควรกำหนดให้องค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยผู้แทนจากกระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสถานศึกษาด้วย

(2) สืบเนื่องจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่นักเรียน นักศึกษา ดังนั้น จึงควรมีการพิจารณาแก้ไขให้กองทุนอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับนักเรียนและนักศึกษา และควรกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังร่วมกันเป็นผู้รักษาการพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

(3) คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาในรูปแบบใหม่ที่มีการปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของสังคมและเทคโนโลยี และเห็นว่าการส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษา

ในปัจจุบันจึงไม่ควรถูกจำกัดอยู่ภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 แต่ควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ให้สามารถขยายขอบเขตการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมประชาชนทั่วไปที่ต้องการพัฒนาตนเอง และครอบคลุมการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยไม่จำกัดอายุ (Lifelong Learning) การศึกษาผ่านระบบออนไลน์ การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเสริมทักษะเดิม (Upskill) หรือเพื่อสร้างทักษะใหม่ (Reskill) โดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในส่วนนิยามคำว่า “นักเรียนหรือนักศึกษา” และ “สถานศึกษา” รวมถึงควรแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

(4) แนวทางการแก้ไขปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงิน โดยการปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์ คณะกรรมาธิการได้พิจารณาและเห็นว่ามีข้อจำกัดในเรื่องบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องว่า กองทุนจะสามารถดำเนินการได้หรือไม่ เพียงใด และมีข้อควรพิจารณาอย่างไร ดังนั้น คณะกรรรมาธิการจึงเห็นสมควรให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หารือร่วมกันเพื่อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ให้กองทุนสามารถดำเนินการแปลงหนี้ตามคำพิพากษาให้เป็นหนี้ใหม่เพื่อกำหนดการชำระหนี้คืนกองทุนให้เหมาะสมกับความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงิน โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ หรือเป็นการกระทำให้รัฐเสียหาย และปรับปรุงกฎหมายให้หนี้ของกองทุนซึ่งเป็นหนี้ของรัฐไม่มีกำหนดอายุความ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการหนี้ การขยายระยะเวลา หรือการผ่อนผันเงื่อนไขในการชำระหนี้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน แต่ทั้งนี้ การแก้ไขในประเด็นดังกล่าวต้องพิจารณาควบคู่ไปกับภาระเรื่องดอกเบี้ย และเบี้ยปรับที่จะเกิดขึ้นจากการขยายระยะเวลา หรือการกำหนดให้หนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นหนี้ที่ไม่มีอายุความประกอบด้วย

(5) พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 44 วรรคสอง และวรรคสี่ กำหนดให้กองทุนเริ่มคิดดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กู้ยืมเงินได้ไม่เกินอัตราร้อยละเจ็ดจุดห้าต่อปี และห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยทบต้น และในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผู้ใดผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละหนึ่งจุดห้าต่อเดือน (ร้อยละ 18 ต่อปี) ซึ่งปัจจุบันกองทุนได้กำหนดเรียกเก็บดอกเบี้ยจากผู้กู้ยืมเงินในอัตราร้อยละ 1 ต่อปีของเงินต้นคงค้างทั้งหมด และกำหนดให้กองทุนสามารถเรียกเบี้ยปรับในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของงวดที่ผิดนัดชำระ โดยเมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ในการก่อตั้งกองทุนที่มีเจตนารมณ์สำคัญในการให้โอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ประกอบกับกองทุนเป็นหน่วยงานของรัฐภายใต้กำกับของกระทรวงการคลัง มิใช่ภาคเอกชนที่ดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงหาผลกำไร การกำหนดอัตราเบี้ยปรับดังกล่าว จึงอาจไม่เหมาะสม และควรพิจารณาทบทวนลดอัตราเบี้ยปรับเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้กู้ยืมเงินมากขึ้น

(6) คณะกรรมาธิการวิสามัญเห็นว่า ควรมีการพิจารณาเพื่อผ่อนปรนหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืน ให้มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับความจำเป็นและความเดือดร้อนของลูกหนี้แต่ละรายมากขึ้น

6. ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

จากผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการวิสามัญที่ได้กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาออกเป็น 4 แนวทาง กล่าวคือ

(1) แนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกรณีเร่งด่วน

(2) แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

(3) แนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต

(4) แนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

ในการนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม คณะกรรมาธิการจึงมีข้อสังเกตต่อการดำเนินงาน และการแก้ไขปัญหาอุปสรรคตามแนวทางต่าง ๆ ให้รัฐบาล กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรมบังคับคดี กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

6.1 แนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกรณีเร่งด่วน

การบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกรณีเร่งด่วน หมายความถึง การให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มผู้กู้ยืมเงิน และผู้ค้ำประกัน ซึ่งเป็นลูกหนี้ของกองทุน ที่ผิดนัดชำระหนี้และถูกดำเนินคดีทั้งที่ยังไม่ถูกบังคับคดีและกลุ่มลูกหนี้ที่ถูกบังคับคดีแล้ว ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน และเหมาะสมแก่กรณี โดยต้องดำเนินการ ดังนี้

(1) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรวิเคราะห์เชิงลึกถึงสาเหตุของการเกิดหนี้และการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้แต่ละราย เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพปัญหา ความเดือดร้อนจำเป็นและสาเหตุที่แท้จริงของการผิดนัดชำระหนี้ว่าเกิดจากการขาดวินัยทางการเงิน การขาดจิตสำนึก หรือเกิดจากปัญหาความยากจน หรือเหตุสุดวิสัย หรือการไม่มีงานทำ หรือปัจจัยแวดล้อมอื่นใดที่มิใช่ความผิดหรือการจงใจจะไม่ชำระหนี้ของลูกหนี้ และควรนำข้อมูลดังกล่าวมาจำแนกประเภทของลูกหนี้ ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการจัดการหนี้ให้มีความชัดเจน ยืดหยุ่น และเหมาะสมกับลูกหนี้แต่ละประเภท ทั้งนี้ กองทุนอาจกำหนดให้มีคณะกรรมการระดับหมู่บ้านซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับครอบครัวลูกหนี้ช่วยคัดกรองและจำแนกประเภทลูกหนี้ เพื่อนำไปสู่การให้ความช่วยเหลือที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับปัญหาของลูกหนี้แต่ละราย ภายใต้เงื่อนไขที่ไม่ต้องปลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้

(2) การแก้ไขปัญหาการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกรณีเร่งด่วน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต้องพิจารณาแยกกลุ่มลูกหนี้ให้ชัดเจน ซึ่งอาจแบ่งได้ 3 กลุ่ม กล่าวคือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้และยังมิได้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี กลุ่มนี้กองทุนสามารถให้ความช่วยเหลือได้โดยใช้วิธีการเจรจาไกล่เกลี่ยตกลงเงื่อนไขการชำระหนี้ใหม่ โดยการปรับโครงสร้างหนี้ให้สอดคล้องกับรายได้ และความสามารถในการชำระหนี้ และการใช้มาตรการแก้ไขปัญหาหนี้โดยการลดเบี้ยปรับ พักชำระหนี้ เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 กลุ่มลูกหนี้ที่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีแล้วแต่ยังไม่ถูกบังคับคดี กลุ่มนี้กองทุน สามารถให้ความช่วยเหลือได้โดยใช้วิธีการเจรจาไกล่เกลี่ย และกองทุนควรพิจารณาแนวทางในการปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์ เพื่อช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนของลูกหนี้

กลุ่มที่ 3 กลุ่มลูกหนี้ที่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีและถูกบังคับคดีแล้ว กลุ่มนี้กองทุนสามารถให้ความช่วยเหลือได้โดยการเจรจาไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดี และกองทุนควรพิจารณาแนวทางในการปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์ เพื่อช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนของลูกหนี้

ทั้งนี้ การให้ความช่วยเหลือโดยการปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์ กองทุนควรหารือร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยเร่งด่วนว่า สามารถทำได้หรือไม่เพียงใด และหากกองทุนจะดำเนินการด้วยวิธีการดังกล่าว กองทุนต้องปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย อีกทั้งการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการปรับโครงสร้างหนี้แปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์ ไม่ควรกำหนดไว้ต่ำกว่ามาตรการในการจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืน โดยเฉพาะในเรื่องการลดอัตราเบี้ยปรับ หรือการลดเบี้ยปรับ เพื่อจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้ตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์ที่ได้ทำขึ้นโดยไม่ผิดนัดชำระหนี้ซ้ำอีก

กรณีลูกหนี้ที่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีก่อนปี 2562 ซึ่งไม่ได้รับประโยชน์จากมาตรการลดอัตราเบี้ยปรับเหลือร้อยละ 7.5 ต่อปี และอยู่ระหว่างการชำระหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือเป็นกรณีเร่งด่วน กองทุนควรพิจารณามาตรการการให้ความช่วยเหลือโดยแบ่งเป็น 3 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 กรณีผู้กู้ยืมเงินที่ยืนยันจะชำระเงินคืนให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี กองทุนควรงดการเรียกเก็บเบี้ยปรับ และดอกเบี้ยค้างชำระทั้งหมด และลดเงินต้นให้ผู้กู้ยืมเงินในอัตราร้อยละ 30 ของเงินต้นทั้งหมด

กรณีที่ 2 กรณีผู้กู้ยืมเงินทั่วไปที่นอกเหนือจากกรณีที่ 1 กองทุนควรงดเบี้ยปรับเป็นเวลา 1-3 ปี งดการหักเงินเดือนผ่านองค์กรนายจ้างเป็นเวลา 1-3 ปี และระงับการขายทอดตลาด และชะลอการบังคับคดีเป็นเวลา 1-3 ปี

กรณีที่ 3 กรณีที่ผู้กู้ยืมเงินตามกรณีที่ 1 ผิดนัดชำระหนี้โดยไม่ปฏิบัติตามสัญญาในการชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี ให้กองทุนกลับไปใช้เงื่อนไขการชำระเงินคืนตามปกติ

ทั้งนี้ มาตรการในการให้ความช่วยเหลือดังกล่าวให้จำกัดเฉพาะผู้กู้ยืมเงินที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้เพราะเหตุสุดวิสัย

อนึ่ง การกำหนดแนวทางในการให้ความช่วยเหลือแก่ลูกหนี้ในแต่ละกลุ่ม กองทุนควรวิเคราะห์เชิงลึกถึงสาเหตุแห่งการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้แต่ละราย เพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการในการให้ความช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ทำลายหลักการการส่งเสริมและการสร้างวินัย

ทางการเงินให้แก่ผู้กู้ยืมเงิน และไม่สร้างความรู้สึกที่ไม่เป็นธรรม หรือเกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ และลูกหนี้ที่มีวินัยทางการเงินและชำระหนี้ปกติ

(3) กระบวนการไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดีเป็นกระบวนการที่ดี จึงควรให้กองทุนและกรมบังคับคดีมีการประชาสัมพันธ์ให้ลูกหนี้ทราบถึงประโยชน์ วิธีการ และช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการดังกล่าวให้มากขึ้นให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ โดยเฉพาะลูกหนี้บางส่วนที่ยังขาดโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการดังกล่าว และให้กองทุนแจ้งลูกหนี้ให้ทราบกระบวนการอีกครั้งหนึ่ง

(4) เพื่อเป็นการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้กับลูกหนี้ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาให้ส่วนลดเงินต้นเพิ่มเติมสำหรับผู้กู้ยืมเงินที่ปิดบัญชีก่อนกำหนด ปรับลดอัตราเบี้ยปรับให้มีความเหมาะสมสำหรับผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้ รวมถึงควรลดจำนวนเงินที่เป็นเบี้ยปรับที่เกิดขึ้นมาแล้วสำหรับผู้กู้ยืมเงินที่ชำระทันงวด หรือสำหรับผู้กู้ยืมเงินที่ชำระหนี้ปิดบัญชีในครั้งเดียว หรือผู้กู้ยืมเงินที่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีโดยเฉพาะเมื่อปรากฏว่าจำนวนเบี้ยปรับเพิ่มสูงขึ้นจากเงินต้นเป็นจำนวนมาก เพื่อจูงใจให้เกิดการชำระหนี้ และแก้ไขปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ซ้ำภายหลังศาลมีคำพิพากษาตามยอม ซึ่งจะส่งผลให้กองทุนได้รับการชำระหนี้เพิ่มมากขึ้น โดยกองทุนต้องพิจารณาเรื่องดังกล่าวเป็นการด่วน

(5) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาผ่อนปรนการบังคับคดีขายทอดตลาดทรัพย์ที่เป็นหลักประกัน โดยควรกำหนดมาตรการในการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของลูกหนี้และผู้ค้ำประกันบนพื้นฐานของการให้โอกาสลูกหนี้และผู้ค้ำประกันให้สามารถไถ่ถอนทรัพย์ที่เป็นหลักประกันคืนได้

(6) ปัจจุบันมีผู้ค้ำประกันได้รับความเดือดร้อนจากการถูกติดตามทวงถามหนี้และการฟ้องร้องบังคับคดีเนื่องจากลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้จำนวนมาก ดังนั้น กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงควรกำหนดมาตรการในการให้ความช่วยเหลือผู้ค้ำประกัน โดยเฉพาะผู้ค้ำประกันที่เป็นบุคคลภายนอกซึ่งมิใช่บุคคลในครอบครัวของผู้กู้ยืมเงินให้มีความชัดเจน และหากมีการทำสัญญาแปลงหนี้ใหม่ หรือปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาของผู้กู้ยืมเงิน ในการทำสัญญาแปลงหนี้หรือปรับโครงสร้างหนี้ดังกล่าว กองทุนไม่ควรกำหนดให้ต้องมีผู้ค้ำประกันอีกต่อไป

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 41 วรรคสอง กำหนดหลักการในส่วนของผู้ค้ำประกันว่า “ในการทำสัญญากู้ยืมเงิน คณะกรรมการจะกำหนดให้มีผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุนด้วยก็ได้” ซึ่งหมายความว่า คณะกรรมการกองทุนจะกำหนดให้มีหรือไม่มีผู้ค้ำประกันในการทำสัญญากู้ยืมเงินก็ได้ ดังนั้น กองทุนโดยคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงควรพิจารณาแนวทางความเป็นไปได้ในการยกเลิกการค้ำประกันโดยบุคคลอื่น

(7) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาการจัดลำดับการชำระหนี้ใหม่ให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่ลูกหนี้มากขึ้น โดยควรนำเงินที่ลูกหนี้ชำระในแต่ละงวดไปหักชำระเงินต้นก่อนเป็นลำดับแรก และให้ผ่อนผันการชำระดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมเป็นลำดับถัดไป และกำหนด

อัตราส่วนการหักชำระเงินต้น ดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียม ให้มีความชัดเจน เนื่องจากการจัดลำดับการชำระหนี้โดยกำหนดให้ต้องนำไปชำระค่าธรรมเนียมก่อนแล้วจึงนำไปชำระดอกเบี้ย จากนั้นจึงจะนำไปชำระเงินต้น ไม่สามารถช่วยเหลือลูกหนี้ได้อย่างแท้จริง

(8) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณากำหนดรูปแบบการชำระเงินคืนกองทุนในรูปแบบที่หลากหลายนอกจากการกำหนดให้ชำระเป็นเงิน เช่น การกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งไม่มีลักษณะเป็นงานประจำและไม่ได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง เพื่อนำชั่วโมงการทำงานมาหักชำระหนี้กองทุน เป็นต้น

(9) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ควรมีการตั้งคณะเจรจาแก้ไขหนี้สินขึ้น โดยมีจำนวนประมาณ 500 - 600 ชุด และกำหนดระยะเวลาดำเนินการภายใน 6 เดือน ซึ่งจะต้องมีขั้นตอน หลักเกณฑ์ และวิธีการเจรจาแก้ไขหนี้ที่จัดทำเป็นคู่มือที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการให้กับคณะเจรจาแก้ไขหนี้ เมื่อคณะเจรจาแก้ไขหนี้ดำเนินการเจรจาแล้วจะนำผลการเจรจานำเสนอให้กองทุนพิจารณาและนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาให้ลูกหนี้ต่อไป

6.2 การดำเนินการในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

(1) มาตรการช่วยเหลือเยียวยานักเรียน นักศึกษา ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ได้ดำเนินการโดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นมาตรการระยะสั้น และเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น ดังนั้น กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงควรมีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการกู้ยืมเงินและการชำระเงินคืนให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่ผู้ได้รับผลกระทบต้องใช้ระยะเวลาในการฟื้นฟูสถานะของตนเองและครอบครัว และต้องติดตามสถานการณ์และผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างใกล้ชิดเพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม และควรขยายระยะเวลาการใช้มาตรการต่าง ๆ ออกไปอีกระยะหนึ่ง

(2) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรให้ความช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาผู้กู้ยืมเงินกองทุนที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยกำหนดมาตรการ ดังนี้

(2.1) กรณีผู้กู้ยืมเงินที่ยืนยันจะชำระเงินคืนให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี กองทุนต้องงดการเรียกเก็บเบี้ยปรับ และดอกเบี้ยค้างชำระทั้งหมด และลดเงินต้นให้ผู้กู้ยืมเงินในอัตราร้อยละ 30 ของเงินต้นทั้งหมด

(2.2) กรณีผู้กู้ยืมเงินทั่วไปที่นอกเหนือจากข้อ (2.1) กองทุนต้องงดเบี้ยปรับเป็นเวลามากกว่า 1 ปี งดการหักเงินเดือนผ่านองค์กรนายจ้างเป็นเวลามากกว่า 1 ปี และระงับการขายทอดตลาด และชะลอการบังคับคดีเป็นเวลามากกว่า 1 ปี

(2.3) กรณีที่ผู้กู้ยืมเงินตามข้อ (2.1) ผิดนัดชำระหนี้โดยไม่ปฏิบัติตามสัญญาในการชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี ให้กองทุนกลับไปใช้เงื่อนไขการชำระเงินคืนตามปกติ

(3) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรนำวิธีการชำระหนี้โดยใช้เกณฑ์รายได้ของผู้กู้ยืมเงินมาปรับใช้กับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระเงินคืนเมื่อมีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันที่ผู้กู้ยืมเงินส่วนหนึ่งอาจไม่มีรายได้ หรือมีรายได้ถดถอยไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ตามหลักเกณฑ์ทั่วไป อีกทั้ง ในอนาคตหากมีเหตุการณ์วิกฤติอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบรุนแรงคล้ายคลึงกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ทำให้ผู้กู้ยืมเงินมีรายได้ถดถอยและต่ำกว่าเกณฑ์จะต้องชำระหนี้ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงทีเช่นเดียวกัน

(4) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรสร้างความเข้าใจ และประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษา นักเรียน นักศึกษา ทราบว่าตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 4 ให้คำนิยามคำว่า “ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา” หมายความถึง ค่าใช้จ่ายที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้แก่นักเรียน นักศึกษาที่ประสงค์จะกู้ยืมเงิน เพื่อให้สามารถเรียนกับสถานศึกษาผ่านระบบทางไกลหรือออนไลน์ตามที่สถานศึกษากำหนด ดังนั้น การขอกู้ยืมเงินจึงสามารถกู้เพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการศึกษาผ่านระบบออนไลน์ได้ แต่ทั้งนี้อาจกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดหาอุปกรณ์ให้เฉพาะนักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนเท่านั้น

(5) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรเปิดระบบ e-Studentloan ในการยื่นเอกสารเพื่อขอกู้ยืมเงินได้ตลอดทั้งปีเป็นกรณีพิเศษซึ่งจะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของนักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครองที่ได้รับผลกระทบในระยะต่อมาได้อย่างทั่วถึง และควรลดขั้นตอนการดำเนินงานในระบบ e-Studentloan เนื่องจากมีขั้นตอนกระบวนการที่ต้องใช้ระยะเวลา และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินและสถานศึกษาไม่สามารถปฏิบัติได้ทันตามกำหนด และควรพัฒนาและปรับปรุงระบบให้มีความเสถียรและรองรับการใช้งานโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ชนิดต่าง ๆ

(6) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรกำหนดแนวทางการให้ความช่วยเหลือครอบครัวผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งอาจทำให้มีรายได้ลดต่ำกว่าเกณฑ์รายได้ครอบครัวของผู้กู้ยืมเงินที่กำหนดไว้ไม่เกิน 360,000 บาทต่อปี

(7) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรเตรียมแผนเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินในปีการศึกษา 2564 และปีต่อ ๆ ไป เพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และรองรับในกรณีที่กองทุนได้มีมาตรการช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินจากสถานการณ์ COVID-19 หลายมาตรการ ซึ่งอาจส่งผลให้กองทุนได้รับชำระหนี้ลดลง ไม่เป็นไปตามเป้าหมายและอาจทำให้กองทุนมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน โดยแผนดังกล่าวต้องมีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถิติผู้กู้ยืมเงิน มาตรการการให้ความช่วยเหลือและผลจากการดำเนินมาตรการ และประมาณการรายรับเป็นระยะเวลา 3 ปี ทั้งนี้ หากกองทุนขาดสภาพคล่อง หรือไม่สามารถจัดสรรเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษา ได้อย่างครบถ้วนอันเนื่องมาจากการได้รับชำระหนี้น้อยลงจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กองทุนสามารถขอจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อดำเนินการได้

(8) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาทบทวนมาตรการเพิ่มค่าครองชีพรายเดือนให้แก่ผู้กู้ยืมจำนวน 600 บาท ซึ่งอาจไม่เพียงพอในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ประกอบกับแต่ละจังหวัดย่อมมีค่าครองชีพที่แตกต่างกัน จึงควรมีแนวทางในการพิจารณาปรับเพิ่มค่าครองชีพรายเดือนให้เหมาะสมต่อไป โดยอาจกำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งช่วยคัดกรองและพิจารณาความจำเป็นโดยนำปัจจัยความแตกต่างในเชิงพื้นที่และความจำเป็นของนักเรียน นักศึกษาเป็นรายเฉพาะมาเป็นเกณฑ์ในการขยายและอนุมัติวงเงินค่าครองชีพ

(9) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรทบทวนการใช้มาตรการพักชำระหนี้ให้ครอบคลุมผู้กู้ยืมเงินทุกคน เนื่องจากการกำหนดให้เฉพาะผู้กู้ยืมเงินที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและยังไม่ถูกดำเนินคดีเท่านั้นที่จะได้พักชำระหนี้ 2 ปี ซึ่งถือเป็นมาตรการที่ดี แต่ยังคงไม่ครอบคลุมผู้กู้ยืมเงินกลุ่มอื่น ๆ ที่ได้รับความเดือดร้อนเช่นเดียวกัน

(10) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาลดชั่วโมง หรือยกเลิกการกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องทำกิจกรรมจิตอาสา หรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เนื่องจากเป็นภาระแก่นักเรียนนักศึกษา ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) และเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียน นักศึกษา และในบางกรณีนักเรียน นักศึกษา จำเป็นต้องทำงานพิเศษเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน การกำหนดเรื่องดังกล่าวจึงอาจเป็นภาระแก่นักศึกษาเกินสมควร

6.3 แนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต

(1) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรบริหารจัดการกองทุน โดยยึดเจตนารมณ์และหลักการในการก่อตั้งกองทุนเป็นสำคัญ โดยควรมุ่งเน้นและส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ การส่งเสริมจริยธรรม จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และการมีวินัยทางการเงิน ให้แก่นักเรียนนักศึกษา เพื่อให้เกิดการชำระหนี้โดยสมัครใจ ซึ่งอาจอาศัยมาตรการ หรือการให้สิทธิประโยชน์บางประการในการกระตุ้น หรือจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้มากขึ้น และในส่วนของผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระหนี้หรือค้างชำระหนี้ กองทุนควรมีแนวทางในการพิจารณาสาเหตุ เงื่อนไข และความจำเป็นของผู้กู้ยืมเงินแต่ละราย เพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการในการบังคับชำระหนี้ หรือการให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนการผ่อนปรนเงื่อนไขในการชำระหนี้ที่เหมาะสมกับลูกหนี้แต่ละราย เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน

(2) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาทบทวนและปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการดำเนินงานในอนาคตในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

(2.1) ขยายขอบเขตการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

(2.1.1) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาความเป็นไปได้ในการขยายขอบเขตการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมถึงการศึกษาในรูปแบบและหลักสูตรต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคม ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนโดยองค์กรหรือหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือสถาบันอบรมหลักสูตรอื่น ๆ ที่มีมาตรฐาน ที่อาจไม่อยู่ในนิยามของคำว่า “สถานศึกษา” ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 เช่น การศึกษา

นอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยไม่จำกัดอายุ (Lifelong Learning) การศึกษาผ่านระบบออนไลน์ การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเสริมทักษะเดิม (Upskill) หรือเพื่อสร้างทักษะใหม่ (Reskill) ที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพอิสระ หรือเพิ่มทักษะในการเปลี่ยนสายงานไปทำงานในอุตสาหกรรมใหม่ที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน โดยร่วมหารือแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพิจารณารับรองหลักสูตรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เป็นต้น หรือการให้สถานศึกษาทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ในการจัดหลักสูตรร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ และขอรับรองหลักสูตรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ การขยายขอบเขตการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของกองทุน ควรพิจารณาไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกับการดำเนินงานของกองทุนอื่น ๆ เช่น กองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน กองทุนพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรม กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นต้น

(2.1.2) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณากำหนดแนวทางการจัดกลุ่มผู้กู้ยืมเงินให้มีความชัดเจน โดยเน้นหลักสูตรที่เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถมีงานทำ มีรายได้และมีความจำเป็นในการพัฒนาประเทศ เพื่อประโยชน์ในการชำระเงินคืนแก่กองทุน โดยควรพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสถานศึกษาที่ร่วมดำเนินงานกับกองทุน และควรกำหนดขอบเขตเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้มีความชัดเจนและครอบคลุมการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ศึกษาในสาขาที่เป็นเลิศของสถานศึกษาแต่ละประเภท (ราชมงคล/อาชีวศึกษา) และหรือผู้ศึกษาในสาขาที่พัฒนาหลักสูตรมาจากจุดเด่นของแต่ละท้องถิ่นหรือแต่ละภูมิภาค เพื่อให้เกิดสาขาวิชาใหม่ เกิดการแข่งขันในการพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณภาพในระหว่างสถานศึกษาและเพิ่มทางเลือกให้แก่นักเรียน นักศึกษา ในการศึกษาหลักสูตรที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น หรือภูมิภาค ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วผู้กู้ยืมเงินสามารถหางานทำในท้องถิ่นของตนเองได้ เช่น การเปิดสอนหลักสูตรสาขางานการประกอบอาหารในเรือเดินทะเลระหว่างประเทศของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช เป็นต้น

นอกจากนี้ กองทุนควรให้สิทธิเพิ่มเติมแก่ผู้กู้ยืมเงินซึ่งได้กู้เรียนในสาขาที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานตามโครงการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital) และศึกษาสายอาชีวศึกษาจนสำเร็จระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยี หรือสายปฏิบัติการ โดยการลดเงินต้นร้อยละ 50 และลดดอกเบี้ยร้อยละ 0.5

(2.2) ทบทวนและปรับปรุงระบบและกลไกการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา

(2.2.1) ระบบการรับรองรายได้ครอบครัว

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาทบทวนและกำหนดเพิ่มเติมให้บุคคลที่มิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งอาจเป็นผู้นำชุมชนที่มีความน่าเชื่อถือ หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สามารถรับรองรายได้ครอบครัวให้แก่นักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาให้มากขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันพบว่านักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ส่วนหนึ่งไม่สามารถจัดหาผู้รับรองรายได้ตามหลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนดได้ และในกรณีที่ครอบครัวนั้นมีข้อมูลการลงทะเบียนผู้มีรายได้น้อย (รายได้ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี) ก็ไม่จำเป็นต้องให้นักเรียนนักศึกษา จัดหาผู้รับรองรายได้อีก

นอกจากนี้ ในอนาคตรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่มีการจัดเก็บข้อมูลรายได้ และข้อมูลครัวเรือน ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลดังกล่าว โดยการบูรณาการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของบุคคลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัล และพัฒนาเครือข่ายการเชื่อมโยงฐานข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสามารถสามารถใช้หมายเลขประจำตัวประชาชนตรวจสอบรายได้ครอบครัวของนักเรียน นักศึกษา ผ่านระบบฐานข้อมูลของรัฐเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคุณสมบัติ และลดภาระนักเรียน นักศึกษาในการจัดหาผู้รับรองรายได้ โดยให้ถือว่ารัฐรับรองรายได้ครอบครัวจากฐานข้อมูลดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้ การดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวต้องคำนึงถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย

(2.2.2) ระบบการกำหนดเกณฑ์รายได้ครอบครัว

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์การกำหนดเกณฑ์รายได้ครอบครัวเพื่อขอกู้ยืมเงินในกรณีขาดแคลนทุนทรัพย์ที่กำหนดไว้ต้องมีรายได้ครอบครัวไม่เกิน 360,000 บาทต่อปี เนื่องจากปัจจุบันค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ที่แต่ละสถานศึกษาเรียกเก็บมีจำนวนสูง แม้ครอบครัวของนักเรียน นักศึกษาจะมีรายได้มากกว่า 360,000 บาทต่อปี ก็อาจไม่สามารถส่งบุตรหลานเรียนในหลักสูตรสาขาวิชานั้นได้ หรือในครอบครัวที่มีบุตรหลายคน และทุกคนจำเป็นต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน การกำหนดเกณฑ์รายได้ครอบครัวดังกล่าวจึงอาจไม่ตอบสนองต่อความจำเป็นของผู้กู้ยืมเงิน และอาจไม่สอดคล้องกับสภาวะครอบครัวที่มีภาระต้องส่งเสียให้การศึกษาแก่บุตรหลานหลายคนในเวลาเดียวกัน ประกอบกับค่าครองชีพในปัจจุบันที่ปรับเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากย่อมส่งผลกระทบโดยตรงต่อกำลังความสามารถของครอบครัวในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาให้แก่บุตรหลาน ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์รายได้ครอบครัว รวมถึงค่าครองชีพเพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม บริบทของแต่ละครอบครัว รายได้สุทธิของครอบครัว และจำนวนบุตรในวัยเรียนของครอบครัวนั้นประกอบด้วย

(2.2.3) ระบบการให้สถานศึกษาร่วมดำเนินงานกับกองทุน

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรมีการคัดกรอง ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ร่วมงานกับกองทุนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง โดยให้กองทุนเพิ่มบทบาทในการติดตามประเมินผลสถานศึกษาอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

(1) ประเมินประสิทธิภาพการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยพิจารณาถึงความรวดเร็ว ถูกต้อง และทันต่อความต้องการของนักเรียน นักศึกษา

(2) ประเมินความโปร่งใสในการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

(3) ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนนักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินกองทุน จำนวนนักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินและสำเร็จการศึกษา จำนวนนักเรียน นักศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาและมีงานทำ จำนวนนักเรียน นักศึกษาที่สามารถชำระเงินคืนกองทุนได้ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กองทุนกำหนด

นอกจากนี้ ควรกำหนดมาตรการลงโทษ หรือเรียกเงินคืนจากสถานศึกษาในกรณีที่ย่อหย่อนต่อการพิจารณาคัดกรองคุณสมบัติของนักเรียน นักศึกษา ที่ยื่นคำขอกู้ยืมเงิน

จนเป็นเหตุให้นักเรียน นักศึกษา ที่มีความจำเป็นในการกู้ยืมไม่ได้รับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือสถานศึกษาที่ดำเนินการในลักษณะการหารายชื่อนักเรียน นักศึกษา เพื่อขอกู้ยืมเงินกองทุน โดยผู้ที่มีชื่อนั้นอาจมิได้เรียน หรือศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้นจริง หรือนักเรียน นักศึกษา บางรายเลิกเรียนกลางคัน แต่สถานศึกษาไม่แจ้งให้กองทุนทราบ เป็นเหตุให้กองทุนจ่ายเงินโดยผิดหลง ซึ่งถือเป็นการดำเนินงานโดยไม่สุจริต เพื่อป้องกันมิให้การดำเนินงานของสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อการให้โอกาสทางการศึกษาและการดำเนินงานของกองทุนในอนาคต

(2.2.4) ระบบการค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุน

การที่คณะกรรมการกองทุนออกระเบียบโดยกำหนดให้ต้องมีผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงิน อันนำมาซึ่งภาระของผู้กู้ยืมเงินที่ต้องจัดหาผู้ค้ำประกัน และผู้ค้ำประกันต้องร่วมรับผิดในหนี้ที่ตนไม่ได้ก่อเมื่อผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ ดังนั้น กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยคณะกรรมการกองทุนจึงควรพิจารณาแนวทางในการยกเลิกการค้ำประกันสำหรับการทำสัญญากู้ยืมเงินที่จะมีขึ้นในอนาคต

ทั้งนี้ หากกองทุนและคณะกรรมการกองทุนเห็นว่า การค้ำประกันยังคงมีความจำเป็น ควรพิจารณาแนวทางการค้ำประกันรูปแบบใหม่ เช่น การออกกฎหมาย ระเบียบหรือมาตรการบังคับให้สถานศึกษาที่นักเรียน นักศึกษา ศึกษาอยู่เป็นผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุน เนื่องจากสถานศึกษาได้รับค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาจากกองทุน และมีความใกล้ชิดกับนักเรียน นักศึกษา ตลอดจนมีข้อมูล และประวัติของนักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงิน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการติดตามตัวมาชำระหนี้ อีกทั้งการให้สถานศึกษาเป็นผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนจะช่วยให้สถานศึกษาดำเนินงานโดยสุจริต และมีความรัดกุมมากขึ้น เนื่องจากต้องร่วมรับผิดด้วยหากผู้กู้ยืมไม่ชำระเงินคืน หรือแนวทางในการให้นักเรียน นักศึกษา ออมเงินกับกองทุนในระหว่างศึกษาตามอัตราที่กองทุนกำหนด และให้เงินออมดังกล่าวเป็นประกันการชำระเงินกู้ของตนเองโดยไม่ต้องมีบุคคลใดค้ำประกัน และหากชำระหนี้เสร็จสิ้นก็สามารถรับเงินออมนั้นคืน

(2.3) ปรับปรุงหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการชำระเงินคืน

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาความเป็นไปได้ในการกำหนดรูปแบบการชำระเงินคืนโดยยึดเกณฑ์รายได้ของผู้กู้ยืมเงินประกอบด้วย เนื่องจากการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้กู้ยืมเงินกองทุนต้องชำระหนี้คืนกองทุนภายหลังสิ้นสุดระยะเวลาปลอดหนี้ (สำเร็จการศึกษาหรือการเลิกศึกษาแล้วเป็นระยะเวลา 2 ปี) โดยไม่คำนึงถึงเกณฑ์รายได้ของผู้กู้ยืมเงินว่าในขณะนั้นผู้กู้ยืมเงินจะมีรายได้หรือไม่ เพียงใด หรือสามารถหางานทำและประกอบอาชีพได้หรือไม่ เป็นเหตุให้ผู้กู้ยืมเงินต้องตกเป็นผู้ผิดนัดโดยไม่มีเจตนาที่จะไม่ชำระหนี้ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในต่างประเทศ ทั้งประเทศอังกฤษ และเครือรัฐออสเตรเลีย จะพบว่ากลุ่มประเทศข้างต้นต่างมีการกำหนดรูปแบบการชำระเงินคืนเมื่อมีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีรายละเอียดแตกต่างกันไป ซึ่งสามารถทำให้ผู้กู้ยืมเงินเลือกรูปแบบการชำระเงินคืนที่เหมาะสมกับรายได้ และภาระของตนเองได้

ทั้งนี้ การปรับปรุงเงื่อนไขการชำระเงินคืนอาจกำหนดให้นักเรียน นักศึกษา มีระยะเวลาปลอดหนี้จนกว่าจะมีรายได้ขั้นต่ำหลังจบการศึกษาถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยเมื่อมีรายได้เกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้หักรายได้ชำระหนี้ แต่หากมีรายได้ถดถอยจนต่ำกว่าเกณฑ์รายได้ขั้นต่ำ

ที่กำหนดไว้ให้หยุดการชำระหนี้โดยอัตโนมัติ และไม่ควรกำหนดกรอบระยะเวลาในการชำระหนี้ แต่ควรคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้เป็นสำคัญ และหากในระหว่างระยะเวลาชำระหนี้ 15 ปี มีเหตุสุดวิสัย หรือความจำเป็นอื่นใดอันมิใช่ความผิดของผู้กู้ยืมเงิน เป็นเหตุให้ไม่มีรายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้ให้หยุดการชำระหนี้ และงดการคิดดอกเบี้ยและเบี้ยปรับในช่วงเวลาดังกล่าว นอกจากนี้ เมื่อผู้กู้ยืมเงินมีรายได้ และต้องเสียภาษีเงินได้พึงประเมินตามกฎหมายก็อาจกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินนั้นสามารถนำเงินคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการลดหย่อนต่าง ๆ มาชำระเงินคืนกองทุนได้ต่อไป และกองทุนควรกำหนดให้การชำระเงินคืนนอกจากจะต้องพิจารณาถึงรายได้ของผู้กู้ยืมเงินแล้ว กองทุนควรให้ผู้กู้ยืมชำระเงินคืนเมื่อผู้กู้ยืมเงินมีอายุครบ 25 ปีบริบูรณ์ และห้ามมิให้มีการติดตามทวงถามหนี้ก่อนเวลาดังกล่าวด้วย

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการในเรื่องดังกล่าว กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจำเป็นต้องมีข้อมูลรายได้ของบุคคลที่ครอบคลุมผู้กู้ยืมเงินของกองทุนทั้งหมด ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเรื่องดังกล่าวเกิดขึ้นได้จริงอย่างเป็นรูปธรรมในอนาคต รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลรายได้ ข้อมูลการประกอบอาชีพ ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นในลักษณะ Big Data และพัฒนาเครือข่ายในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลรายได้ของบุคคลธรรมดาด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสามารถใช้หมายเลขประจำตัวประชาชนของผู้กู้ยืมเงินผ่านระบบฐานข้อมูลในการตรวจสอบรายได้ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนได้ว่ามีรายได้ถึงเกณฑ์ที่ต้องชำระเงินคืนกองทุนแล้วหรือไม่ โดยการดำเนินงานต้องคำนึงถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย

(2.4) การจูงใจให้ผู้กู้ยืมชำระเงินคืน และการส่งเสริมวินัยทางการเงิน

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณากำหนดมาตรการ หรือการให้สิทธิประโยชน์บางประการในการกระตุ้น หรือจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระหนี้มากขึ้น หรือมีวินัยทางการเงินมากขึ้น นอกเหนือจากมาตรการที่ได้ดำเนินการอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้กู้ยืมเงินที่มีประวัติการชำระหนี้ดีและไม่เคยผิดนัดชำระหนี้ เช่น หากผู้กู้ยืมเงินผ่อนชำระหนี้ปกติจนครบถ้วนภายในระยะเวลา 15 ปี ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา กองทุนจะคืนดอกเบี้ยที่ชำระมาทั้งหมดให้ หรือเฉลี่ยคืนเงินต้นให้ในอัตราที่เหมาะสม เป็นต้น เพื่อเป็นการกระตุ้น ส่งเสริม และสร้างแรงจูงใจในการรักษาวินัยทางการเงิน โดยการให้ผลตอบแทนที่เป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรส่งเสริมแนวทางการออมและให้สิทธิพิเศษแก่นักเรียน นักศึกษาที่ออมเงินได้ เช่น สามารถนำเงินจำนวนที่ออมได้ไปลดเงินต้นหรือลดดอกเบี้ย หรือออมเงินเพื่อประกันการชำระหนี้ของตนเอง เป็นต้น

(2.5) การแก้ไขปัญหาหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพัฒนาระบบการจัดเก็บ ติดตามและรวบรวมข้อมูลของผู้กู้ยืมเงิน และควรมีการแบ่งกลุ่มผู้กู้ยืมเงินให้มีความชัดเจน โดยอาจแบ่งประเภทผู้กู้ยืมออกเป็น (1) ผู้กู้ยืมที่สำเร็จการศึกษา มีอาชีพและรายได้ แต่ไม่ชำระหนี้ (2) ผู้กู้ยืมที่สำเร็จการศึกษาแต่ไม่มีอาชีพและรายได้ และ (3) ผู้กู้ยืมที่ไม่สำเร็จการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการดำเนินการแก่ผู้กู้ยืมแต่ละประเภท

นอกจากนี้ ในกรณีกลุ่มผู้กู้ยืมที่ผิดนัดชำระหนี้ กองทุนควรตรวจสอบถึงสาเหตุของการผิดนัดชำระหนี้ว่าเป็นไปโดยจงใจไม่ชำระหนี้ หรือเกิดเพราะเหตุสุดวิสัย หรือมีปัจจัยอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ เพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการในการช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม โดยเฉพาะกลุ่มลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ดีมาอย่างต่อเนื่องแต่เริ่มผิดนัดชำระหนี้บางงวดซึ่งอาจสันนิษฐานเบื้องต้นได้ว่า การผิดนัดชำระหนี้อาจเกิดจากเหตุสุดวิสัย

(2.6) การตัดหนี้สูญในกรณีจำเป็นและไม่คุ้มค่าแก่การติดตามทวงถามหนี้

กระทรวงการคลัง และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาแนวทางและหลักเกณฑ์ในการตัดหนี้สูญในกรณีจำเป็นและไม่คุ้มค่าแก่การติดตามทวงถามหนี้ เนื่องจากผู้กู้ยืมเงินบางรายเป็นผู้ที่ขาดโอกาสในด้านต่าง ๆ อย่างมาก และไม่สามารถข้ามผ่านอุปสรรคในชีวิตเพื่อมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้ ซึ่งแม้จะดำเนินคดีหรือบังคับคดีอย่างไรก็ไม่มีความสามารถในการชำระเงินคืนกองทุนได้อย่างแน่แท้ และอาจทำให้กองทุนต้องแบกรับภาระต้นทุนในการติดตามทวงถามหนี้หรือการฟ้องร้องเพื่อบังคับชำระหนี้ โดยให้นายอำเภอ หรือนายจ้าง (ถ้ามี) หรือผู้อำนวยการสถานศึกษาที่สามารถยืนยันข้อเท็จจริงได้เป็นผู้รับรองให้ผู้กู้ยืมเงินรายดังกล่าวเพื่อตัดหนี้สูญต่อไป

(2.7) การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการวิเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูล

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพัฒนาและออกแบบระบบการจัดเก็บข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาโดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลมาปรับใช้ในการดำเนินงาน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ เชื่อมโยงข้อมูลในการบริหารจัดการกองทุน และการดำเนินงานของกองทุนให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาระบบการเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น โดยควรดำเนินการโดยเร็ว และมีกระบวนการติดตามการจัดทำฐานข้อมูลดังกล่าวอย่างใกล้ชิด

(2.8) การสร้างความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืน

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนหลักเกณฑ์การชำระหนี้คืนภายหลังสำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะการสร้างความตระหนักถึงภาระดอกเบี้ยและเบี้ยปรับที่จะเกิดขึ้นหากผิดนัดชำระหนี้ให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่ทำหน้าที่คัดกรอง และตรวจสอบคำร้องขอกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถให้คำแนะนำ ชี้แจงข้อมูลที่ถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของกองทุน ตลอดจนนักเรียน นักศึกษาที่ประสงค์จะกู้ยืมเงิน และกองทุนควรประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว โดยเฉพาะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เข้าถึงกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ในวงกว้าง และควรมีการตอบหรือชี้แจงในสื่อออนไลน์เมื่อมีการเผยแพร่ข่าวปลอม หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของกองทุนโดยคลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริง

(3) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาและหาแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้วมีงานทำ เนื่องจากปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ผู้กู้ยืมเงินไม่สามารถชำระเงินคืนได้เกิดจากปัญหาการว่างงาน โดยกองทุนควรร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือองค์กรนายจ้างภาคเอกชนในการประชาสัมพันธ์การรับสมัครงาน การร่วมมือเปิดช่องทางในการส่งเสริมให้ผู้กู้ยืมเงินกองทุนสามารถเข้าทำงานในหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น

(4) รัฐบาล และกระทรวงการคลังควรกำหนดนโยบายในการแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินกองทุนเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วได้มีงานทำ โดยรัฐบาลควรกำหนดมาตรการส่งเสริมทัศนคติให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเอกชนต่าง ๆ รับผู้กู้ยืมเงินกองทุนเข้าทำงานเป็นกรณีพิเศษ และควรกำหนดเป็นการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี (CSR) เพื่อให้โอกาสนักเรียน นักศึกษากลุ่มดังกล่าวได้มีงานทำในสาขาวิชาชีพที่สำเร็จการศึกษา และส่งเสริมทัศนคติให้ผู้กู้ยืมเงินมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ในการชำระเงินคืนกองทุน อันจะเป็นการส่งมอบโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษารุ่นต่อไป และทำให้กองทุนสามารถเป็นกองทุนหมุนเวียนได้อย่างยั่งยืน

(5) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และสถานศึกษาที่ร่วมดำเนินงานกับกองทุนควรมีบทบาท และหน้าที่ในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงินสามารถเรียนจนสำเร็จการศึกษานอกเหนือจากบทบาทการให้กู้ยืมเงิน เพื่อให้มั่นใจว่าผู้กู้ยืมเงินจะสามารถเรียนจนสำเร็จการศึกษา มีงานทำเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพ และสามารถชำระเงินคืนกองทุนได้ในอนาคต โดยสถานศึกษาและกองทุนต้องมีกลไกการให้ความช่วยเหลือ หรือการให้คำแนะนำ หรือมีแนวทางอื่นใดที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสาร และช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงิน ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้กู้ยืมเงินประสบความสำเร็จด้านการศึกษา มีงานทำ และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม

(6) กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรเพิ่มบทบาทหน้าที่ในการติดตามประเมินผลนักเรียน นักศึกษา ที่กู้ยืมเงิน โดยการทำงานเชิงรุกและควรร่วมกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจัดให้มีคณะกรรมการ หรือคณะทำงานติดตามประเมินผลผู้เรียนที่กู้ยืมเงินตั้งแต่เริ่มกู้ยืมเงิน เพื่อให้ทราบปัญหาอุปสรรคของผู้กู้ยืมเงิน และสามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างทันท่วงทีเมื่อจำเป็น ตลอดจนควรทบทวนปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนในด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน นักศึกษา ให้ประสบความสำเร็จในชีวิต และมีงานทำ ซึ่งจะสามารถลดอัตราการผิดนัดชำระหนี้ได้ในอนาคต

(7) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาจัดตั้งสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประจำจังหวัดหรือประจำภูมิภาค เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของกองทุนและการอำนวยความสะดวก ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน นักศึกษา ที่ประสบปัญหา หรือได้รับความเดือดร้อนในด้านต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

(8) ปัจจุบันกองทุนที่ให้ความช่วยเหลือทางการศึกษานอกจากจะมีกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแล้ว ยังมีกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน

ที่แตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาของประเทศมีประสิทธิภาพ และไม่มีเด็กหรือเยาวชนรายใดถูกทิ้งไว้เบื้องหลัง กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงควรพิจารณาแนวทางในการร่วมดำเนินงานกับกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อมอบโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

(9) รัฐบาลควรพิจารณาแนวทางในการจัดตั้งกองทุนใหม่ขึ้นเพื่อให้ทุนการศึกษากับนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ แทนที่จะให้นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เนื่องจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นกองทุนหมุนเวียนที่ต้องได้รับการชำระหนี้เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนต่อไป และควรให้กองทุนที่จัดตั้งใหม่มีบทบาทในการช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ซึ่งมิได้เกิดจากการขาดวินัยทางการเงินหรือการจงใจไม่ชำระหนี้ โดยให้สามารถกู้ยืมเงินจากกองทุนดังกล่าวนี้มาชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

6.4 การดำเนินการในการแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

(1) รัฐบาล กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรพิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับนักเรียนและนักศึกษา และควรกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังร่วมกันเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 5

(2) รัฐบาล กระทรวงการคลัง กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาจัดตั้งสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภูมิภาคตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 28 โดยอาจดำเนินการโดยเพิ่มผู้แทนจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในคณะอนุกรรมการหรือการมีคณะอนุกรรมการระดับจังหวัด เพื่อดำเนินงานต่าง ๆ ของกองทุนและประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงิน การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการชำระหนี้ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ค้างชำระหนี้และถูกฟ้องคดี

(3) รัฐบาล กระทรวงการคลัง และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาทบทวนองค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 14 โดยเพิ่มสัดส่วนกรรมการจากกระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสถานศึกษา เพื่อบูรณาการความร่วมมือให้ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ที่มากขึ้น และพิจารณาให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานคณะกรรมการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

(4) รัฐบาล กระทรวงการคลัง กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอาจปรับโครงสร้างของกองทุนโดยพิจารณาวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืม

เพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ว่าวัตถุประสงค์ของกองทุนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับโครงสร้างตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร รวมถึงพิจารณาเปรียบเทียบการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามกฎหมายของต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศในทวีปเอเชียอื่น ๆ ที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน เนื่องจากมีบริบทใกล้เคียงกับประเทศไทย

(5) รัฐบาล กระทรวงการคลัง กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 4 และมาตรา 6 โดยขยายขอบเขตการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยไม่จำกัดอายุ (Lifelong Learning) การศึกษาผ่านระบบออนไลน์ การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเพื่อเสริมทักษะเดิม (Upskill) หรือเพื่อสร้างทักษะใหม่ (Reskill) โดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในส่วนนิยามคำว่า “นักเรียนหรือนักศึกษา” และ “สถานศึกษา” รวมถึงควรแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

(7) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ควรหารือร่วมกันเพื่อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 เพื่อให้กองทุนสามารถดำเนินการแปลงหนี้ตามคำพิพากษาให้เป็นหนี้ใหม่ เพื่อกำหนดการชำระหนี้คืนกองทุนให้เหมาะสมกับความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงิน โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบหรือเป็นการกระทำให้รัฐเสียหาย และปรับปรุงกฎหมายให้หนี้ของกองทุนซึ่งเป็นหนี้ของรัฐไม่มีกำหนดอายุความ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการหนี้ การขยายระยะเวลา หรือการผ่อนผันเงื่อนไขในการชำระหนี้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน

(8) กระทรวงการคลัง กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาศึกษาทบทวนกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยควรผ่อนปรนหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืน ให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น เช่น ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2561 ข้อ 14 ที่กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมทั้งจำนวนคืนกองทุนภายหลังสำเร็จการศึกษาหรือเลิกศึกษาเป็นเวลา 2 ปี หรือข้อ 16 ที่กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินที่ไม่สามารถชำระเงินกู้ยืมทั้งจำนวนตามข้อ 14 อาจขอผ่อนผันชำระเงินคืนกองทุนเป็นงวด ๆ รายปี โดยต้องชำระให้เสร็จสิ้นภายใน 15 ปีนับแต่วันครบกำหนดชำระเงินคืนกองทุน โดยไม่คำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้หรือรายได้ของผู้กู้ยืม หรือข้อ 19 ที่กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินที่ผิดนัดชำระเงินคืนกองทุนต้องชำระเงินเพิ่มได้แก่เบี้ยปรับหรือค่าธรรมเนียมกรณีผิดนัดในอัตราร้อยละ 12 ต่อปีของเงินต้นในงวดที่ค้างชำระ และหากชำระในงวดใดเกินกว่า 1 ปี ต้องชำระเงินเพิ่มร้อยละ 18 ต่อปีของเงินต้นในงวดที่ค้างชำระ (ปัจจุบันกองทุนลดอัตราเบี้ยปรับเหลือร้อยละ 7.5 ของเงินต้นงวดที่ค้างชำระ) เป็นต้น

(9) กระทรวงการคลัง กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ควรพิจารณาลดอัตราเงินเพิ่มอันได้แก่เบี้ยปรับหรือค่าธรรมเนียมกรณีผิดนัดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 44 วรรคสี่ ที่กำหนดให้ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผู้ใดผิดนัดการชำระเงินคืน

กองทุน และไม่ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผัน คณะกรรมการกองทุนจะกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละหนึ่งจุดห้าต่อเดือน (ร้อยละ 18 ต่อปี) ก็ได้ ซึ่งปัจจุบันกองทุนลดอัตราเบี้ยปรับเหลือร้อยละ 7.5 ของเงินต้นงวดที่ค้างชำระ แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมาของกองทุนพบว่า การคิดเบี้ยปรับแม้จะไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนด แต่เมื่อกองทุนยื่นฟ้องคดีต่อศาล จำนวนทุนทรัพย์ที่เรียกร้องตามคำขอท้ายฟ้อง (เงินต้น รวมดอกเบี้ยและเบี้ยปรับ) จะมีจำนวนสูงมาก บางกรณีกองทุนยื่นฟ้องเมื่อคดีใกล้หมดอายุความ ทุนทรัพย์ที่เรียกร้องตามคำขอท้ายฟ้องจึงสูงท่วมเงินต้น เป็นเหตุให้เมื่อมีการไกล่เกลี่ยในชั้นศาล และศาลมีคำพิพากษาตามยอมให้ผ่อนชำระเป็นรายเดือน ผู้กู้ยืมเงินส่วนใหญ่ก็ยังคงไม่สามารถชำระหนี้ได้ และตกเป็นผู้ผิดนัดซ้ำอีก ประกอบกับเมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ในการก่อตั้งกองทุนที่มีเจตนารมณ์สำคัญในการให้โอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ประกอบกับกองทุนเป็นหน่วยงานของรัฐภายใต้กำกับของกระทรวงการคลัง มิใช่ภาคเอกชนที่ดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงหาผลกำไร การกำหนดอัตราเบี้ยปรับดังกล่าว จึงอาจไม่เหมาะสมและควรพิจารณาทบทวนลดอัตราเบี้ยปรับเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้กู้ยืมเงินมากขึ้น

(10) รัฐบาล กระทรวงการคลัง และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ควรปรับปรุงระบบการบริหารจัดการและกลไกการดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับข้อสังเกตของคณะกรรรมาธิการวิสามัญ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานต่อไปในอนาคต

(11) รัฐบาล กระทรวงการคลัง ควรทบทวนบทบาทและสถานะทางกฎหมายของกองทุนตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 โดยพิจารณาความเป็นไปได้ในการกำหนดให้กองทุนเป็นหน่วยงานของรัฐในรูปแบบที่เหมาะสม ที่สามารถตอบสนองต่อเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุน และตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้อย่างแท้จริง

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญต่อสภาผู้แทนราษฎรภายใน 60 วันนับแต่วันที่ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมาธิการวิสามัญได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญมาเพื่อโปรดพิจารณา และนำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย อินทร์สุข)
เลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
คำสั่งแต่งตั้ง

ด่วนที่สุด
ที่ สผ ๐๐๑๔/ว ๔๐๗

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ พญาไท กทม. ๑๐๔๐๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ญัตติที่เกี่ยวข้อง รวม ๑๐ ฉบับ

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อศึกษา ตรวจสอบ และหาแนวทางแก้ไขปัญหาลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นายกมลศักดิ์ สีวาเมาะ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาสอบสวนปัญหาระบบการตรวจสอบการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการปรับลดดอกเบี้ย และวิธีการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นายสฤษดิ์ บุตรเนียร เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาสอบสวนปัญหาการคิดดอกเบี้ยกับลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษากรณีการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นายสรชัด สุจิตต์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาของผู้ได้รับผลกระทบจากการกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยขอให้งดเบี้ยปรับและพักการชำระหนี้ ๕ ปี (นายรุ่งโรจน์ ทองศรี เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) พร้อมกับหาแนวทางในการปรับปรุงระบบ และเงื่อนไขการชำระหนี้ที่มีประสิทธิภาพ (นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด (นายประกอบ รัตนพันธ์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการเยียวยาช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และนโยบายส่งเสริมการดำเนินการชำระคืนหนี้ของลูกหนี้ (นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ เป็นผู้เสนอ) และญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาการเยียวยาและช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) (นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์ เป็นผู้เสนอ) และลงมติตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๙ ประกอบด้วย

๑. ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน
๒. นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ
๓. นายกิติศักดิ์ พันภัย
๔. นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม
๕. นายเกษม อุประ
๖. นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์
๗. ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม
๘. นายจักรกฤษณ์ ทองศรี
๙. นายจักรพันธ์ พรนิมิตร
๑๐. นางสาวจิราพร สินธุไพร
๑๑. นายจีรเดช ศรีวิราช
๑๒. นายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์
๑๓. นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ
๑๔. นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์
๑๕. นายณัฐพงษ์ พานิชศิริ
๑๖. นางทัศนียา รัตนเศรษฐ
๑๗. นายธนกร ไชยกุล
๑๘. นายนัทธี ถิ่นสาคู
๑๙. นางสาวนุชนภา รื่นอบเชย
๒๐. นายบุญฐิณ ประทุมลี
๒๑. นายปดิพัทธ์ สันติภาดา
๒๒. นายประกอบ รัตนพันธ์
๒๓. นายประเสริฐ บุญเรือง
๒๔. นายพจน์ เจริญสันเทียะ
๒๕. นายพรชัย อินทร์สุข
๒๖. นายพะโยม ชิณวงศ์
๒๗. นายพิทักษ์ สันติวงศ์สกุล
๒๘. นางสาวเพชรชมพู กิจบูรณะ
๒๙. นายภพ เอครพานิช
๓๐. นางภัทรพร วรทรัพย์
๓๑. นายภาคภูมิ แสงกนกกุล
๓๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยอดพล เทพสิทธา
๓๓. นายรังสรรค์ มณีรัตน์
๓๔. นายวรัชญ์ เพชรร่วง
๓๕. นายศันสนะ สุริยะโยธิน
๓๖. นายศิริพงษ์ รัสมี
๓๗. นางสมหญิง บัวบุตร
๓๘. ว่าที่พันตรี สรชาติ วิชย สุวรรณพรหม
๓๙. นายสรสินธุ ไตรจักรภพ
๔๐. นายสฤษดิ์ บุตรเนียร
๔๑. ศาสตราจารย์สัมพันธ์ ฤทธิเดช
๔๒. นางสาวสุทธวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา
๔๓. นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา
๔๔. นายสุริยันต์ สุริยะโชติกุล
๔๕. นายสุรสาล ผาสุข
๔๖. นายเสน่ห์ ขาวโต
๔๗. นายอนุชา บูรพชัยศรี
๔๘. นายอำนวย ยุติธรรม
๔๙. นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ

ที่ประชุมได้กำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษาไว้ ๖๐ วัน และจะได้มีการประชุมคณะกรรมาธิการ ในวันพุธที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุม ๓๐๖ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา เกียกกาย

จึงเรียนยืนยันมาเพื่อทราบ และขอเชิญท่านไปประชุมตามกำหนดวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

ขอแสดงความนับถือ

(นายสรศักดิ์ เพียรเวช)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักการประชุม
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๒๙
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๓๘

ภาคผนวก ข
ญัตติ

(สำเนา)
เลขรับ ๑๙/๒๕๖๒ วันที่ ๒๖ มิ.ย. ๒๕๖๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อศึกษา ตรวจสอบ และหาแนวทางแก้ไขปัญหาลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

จากการที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ตั้งแต่ปี ๒๕๓๙-๒๕๖๑ กยศ. ให้นักเรียนนักศึกษาได้รับโอกาสทางการศึกษาไปแล้ว ๕,๖๐๕,๑๙๒ คน เงินให้กู้ยืมกว่า ๖ แสนล้านบาท มีผู้กู้อยู่ระหว่างการชำระหนี้ ๓,๕๖๙,๒๓๖ คน ชำระปกติ ร้อยละ ๔๐ ผิดชำระหนี้ ร้อยละ ๖๐ ถูกดำเนินคดีแล้ว ๑,๐๐๐,๐๐๐ คน

ลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ซึ่งมีจำนวนมาก เมื่อผิดนัดชำระหนี้มาก ๆ เข้า กยศ. ก็เข้าเจรจาปรับโครงสร้างหนี้หลายรายที่ผิดชำระหนี้ที่สูงจนท่วมเงินต้น ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้คืนกองทุนฯ ตามเกณฑ์ที่ทาง กยศ. กำหนดไว้ และกำลังถูกฟ้องร้องบังคับคดี และยึดทรัพย์ตามมา ทำให้ลูกหนี้เหล่านี้มีความเดือดร้อนและมีปัญหามากในการชำระหนี้คืน

เพื่อให้ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ และกองทุน กยศ. สามารถได้รับเงินคืนมา เพื่อให้โอกาสแก่คนใหม่ได้กู้ยืมต่อไป และไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย ทั้งจากลูกหนี้และเจ้าหนี้ จึงเห็นสมควรให้มีการศึกษาตรวจสอบ และหาทางแก้ไขปัญหานี้ต่อไป

ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าวมาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๑ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาดำเนินการศึกษา ตรวจสอบ และหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว และส่งผลการพิจารณาให้รัฐบาลรับไปดำเนินการต่อไป ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาฯ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) กมลศักดิ์ ลีวาเมาะ ผู้เสนอ
(นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชาติ

(โปรดพลิก)

ผู้รับรอง (ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อศึกษา ตรวจสอบ และหาแนวทางแก้ไขปัญหาลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.))

๑. นายสมมุติ เบ็ญจลักษณ์
๒. นายอับดุลอายี สาแม็ง
๓. นายอนุมัติ ซูสารอ
๔. นายซูการ์โน มะทา
๕. นายสงวน พงษ์มณี
๖. นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพัลลภ
๗. นายกูเฮง ยาวอหะซัน
๘. นายขจิตร ชัยนิคม
๙. นายองอาจ วงษ์ประยูร
๑๐. นายสุรทิน พิจารณ์
๑๑. นายณัฐวุฒิ บัวประทุม
๑๒. นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์
๑๓. นางอนุรักษ์ บุญศล
๑๔. นางพรเพ็ญ บุญศิริวัฒนกุล
๑๕. นายวิสิษฐ์ เตชะธีราวัฒน์
๑๖. นายเกษม อุประ
๑๗. นายอภิชาติ ตีรสวัสดิชัย
๑๘. นายนพคุณ รัฐผไท
๑๙. นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ
๒๐. นางสาวสกุณา สาระนันท์
๒๑. นายเชิดพงศ์ ราชป้องขันธ์
๒๒. นายชลน่าน ศรีแก้ว

สำเนาถูกต้อง

(นางสินี ส้มมี)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ
สำนักการประชุม

ณัติฐา พิมพ์
ทาน
ตรวจ

(สำเนา)
เลขรับ ๔๕/๒๕๖๒ วันที่ ๓ ก.ค. ๒๕๖๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ กทม. ๑๐๔๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาสอบสวนปัญหาระบบการตรวจสอบการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ด้วยลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในปัจจุบันมีจำนวนมาก โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ นี้ มีผู้กู้ยืมที่ครบกำหนดชำระหนี้ประมาณ ๓.๖ ล้านคน ซึ่งปัจจุบันเป็นการหักเงินเดือนชำระหนี้ ตามงวดวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยแจ้งกับผู้กู้ยืมว่า สามารถตรวจสอบยอดหนี้ได้ทาง www.studentloan.or.th แต่ในความเป็นจริงพบว่ามีผู้ร้องเรียนถึงระบบการตรวจสอบการชำระหนี้ว่าเป็นไปโดยยาก และมีความล่าช้า ยอดการชำระหนี้มีความผิดพลาดบ่อยครั้ง ลูกหนี้บางรายปรากฏหนี้เพิ่มทั้งที่ปิดบัญชีไปแล้ว และลูกหนี้บางรายยังถูกบังคับคดีต่อไปอีก

ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าวมาเพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาสอบสวนในเรื่องปัญหาระบบการตรวจสอบการชำระหนี้ของกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๑ ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) เกียรติ เหลืองขจรวิทย์ ผู้เสนอ
(นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(โปรดพลิก)

ผู้รับรอง (ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาสอบสวนปัญหาระบบการตรวจสอบการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

๑. นายรุ่งโรจน์ ทองศรี
๒. นายสฤษดิ์ บุตรเนียร
๓. นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล
๔. นายทรงศักดิ์ ทองศรี
๕. นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์
๖. นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ
๗. นายไตรเทพ งามกมล
๘. นายพิษณุ พลธี
๙. นายมานพ ศรีผึ้ง
๑๐. นายจักรกฤษณ์ ทองศรี
๑๑. นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช
๑๒. นายพรชัย อำนวยทรัพย์
๑๓. นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ
๑๔. นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล
๑๕. นายชาดา ไทยเศรษฐ์
๑๖. นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์
๑๗. นายชยุต ภุมมะกาญจนะ
๑๘. นายภูมิศิษฏ์ คงมี
๑๙. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์
๒๐. นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร
๒๑. นายณัฏฐ์ชนน ศรีก่อเกื้อ

สำเนาถูกต้อง

(นายศุภฤกษ์ ศรีพรหม)
นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักการประชุม

ยุพาภรณ์ พิมพ์
สัมพร ทาน
ตรวจ

(สำเนา)
เลขรับ ๔๖/๒๕๖๒ วันที่ ๓ ก.ค. ๒๕๖๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ กทม. ๑๐๔๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการปรับลดดอกเบี้ย และวิธีการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ด้วยในขณะนี้มีการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อเป็นข้อกำหนดให้ผู้ที่กู้ยืมเงินจากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ต้องชำระหนี้ตามที่กฎหมายกำหนด แต่ปรากฏว่า มีลูกหนี้หลายรายไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยและเบี้ยปรับสูงเกินกว่าจะชำระหนี้ได้ ซึ่งลูกหนี้เหล่านี้มีความต้องการชำระหนี้ แต่ด้วยรายได้ปัจจุบันที่ไม่เพียงพอกับภาระหนี้ที่เกิดขึ้น จึงทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ดังกล่าวได้

ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าวมาเพื่อให้ที่ประชุมตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการปรับลดดอกเบี้ย และวิธีการชำระหนี้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๑ ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) สฤษดิ์ บุตรเนียร ผู้เสนอ
(นายสฤษดิ์ บุตรเนียร)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(โปรดพลิก)

ผู้รับรอง (ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการปรับลดดอกเบี้ย และวิธีการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.))

๑. นายรุ่งโรจน์ ทองศรี
๒. นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล
๓. นายทรงศักดิ์ ทองศรี
๔. นายศิริวัฒน์ ขจรประศาสน์
๕. นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ
๖. นายไตรเทพ งามกมล
๗. นายมานพ ศรีผึ้ง
๘. นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช
๙. นายพิษณุ พลธี
๑๐. นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน
๑๑. นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์
๑๒. นายสนอง เทพอักษรณรงค์
๑๓. นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ
๑๔. นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์
๑๕. นายชาดา ไทยเศรษฐ์
๑๖. นายชยุต ภุมมะกาญจนะ
๑๗. นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล
๑๘. นายพรชัย อำนวยทรัพย์
๑๙. นายภูมิศิษฏ์ คงมี
๒๐. นายณัฏฐ์ชนน ศรีก่อเกื้อ
๒๑. นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร

สำเนาถูกต้อง

(นายศุภฤกษ์ ศรีพรหม)
นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักการประชุม

ณัติฐา พิมพ์
ทานตรวจ

(สำเนา)
เลขรับ ๔๘/๒๕๖๒ วันที่ ๔ ก.ค. ๒๕๖๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ กทม. ๑๐๔๐๐

๔ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาสอบสวนปัญหาการคิดดอกเบี้ยกับลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ด้วยปัจจุบันมีลูกหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ต้องชำระหนี้ พร้อมทั้งจ่ายดอกเบี้ยและเบี้ยปรับตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากปัญหาลูกหนี้เหล่านี้ต้องประสบปัญหาไม่สามารถชำระหนี้ได้แล้ว การคิดดอกเบี้ยยังผิดหลักการของศาสนาอิสลามอีกด้วย

นอกจากนี้ การกำหนดมาตรการบังคับชำระหนี้ดังกล่าวยังส่งผลกระทบกับผู้ค้ำประกันที่ต้องได้รับความเดือดร้อนจากหนี้ที่ตนไม่ได้ก่อขึ้นด้วย

ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าวมาเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาสอบสวนปัญหาการคิดดอกเบี้ยกับลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๑ ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาฯ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) เพชรดาว โต๊ะมีนา ผู้เสนอ
(นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(โปรดพลิก)

ผู้รับรอง (ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาสอบสวนปัญหาการคิดดอกเบี้ยกับลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.))

๑. นายณัฏฐ์ชนน ศรีก่อเกื้อ
๒. นายอับดุลบาซิม อาบู
๓. นายพิบูลย์ รัชกิจประการ
๔. นายวรศิษฏ์ เลียงประสิทธิ์
๕. นายภูมิศิษฏ์ คงมี
๖. นายสฤษฏ์พงษ์ เกี่ยวข้อง
๗. นายยศวัฒน์ มาไพศาลสิน
๘. นางสาวศุภมาส อิศรภักดี
๙. นายฉลอง เทอดวีระพงศ์
๑๐. นายสฤษดิ์ บุตรเนียร
๑๑. นายวีรศักดิ์ หวังศุภกิจโกศล
๑๒. นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร
๑๓. นายอดิพงษ์ ฐิติพิทยา
๑๔. นายไตรเทพ งามกมล
๑๕. นายสนอง เทพอักษรณรงค์
๑๖. นายอำนาจ วิลาวัลย์
๑๗. นายรังสิกร ทิมาตฤกะ
๑๘. นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช
๑๙. นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์
๒๐. นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล

สำเนาถูกต้อง

(นายศุภฤกษ์ ศรีพรหม)
นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักการประชุม

มนชัย พิมพ์ทาน ตรวจ

(สำเนา)
เลขรับ ๕๙/๒๕๖๒ วันที่ ๔ ก.ค. ๒๕๖๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ กทม. ๑๐๔๐๐

๔ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษา กรณี การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

จากการที่ปัจจุบัน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีนักเรียนนักศึกษาที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาไปแล้ว จำนวน ๕,๖๐๕,๓๒๕ ราย คิดเป็นเงินกู้ยืมกว่า ๖ แสนล้านบาท ซึ่งมีผู้กู้อยู่ระหว่างการชำระหนี้ ๓,๕๔๗,๐๗๔ ราย คิดเป็นร้อยละ ๖๓ โดยมีลูกหนี้ที่ถูกรอฟ้องดำเนินคดี ประมาณ ๑.๒ แสนคน รวมมูลค่าหนี้กว่า ๖.๘ หมื่นล้านบาท จากจำนวนคนไม่ชำระหนี้กว่า ๒ ล้านคน

ซึ่งหากผู้กู้ยืมเงินชำระล่าช้า จะทำให้ต้องเสียเบี้ยปรับกรณีผิดนัดชำระหนี้ ในอัตราร้อยละ ๑๒ – ๑๘ ต่อปี รวมถึงผู้กู้ยืมและผู้ค้ำประกันที่ค้างชำระหนี้อาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมาย

เพื่อให้ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ และกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) สามารถได้รับเงินคืนมา เพื่อให้โอกาสแก่คนให้ได้กู้ยืมต่อไป และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งจากลูกหนี้และเจ้าหนี้ จึงเห็นสมควรให้มีการพิจารณาศึกษา และหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าว ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๑ เพื่อให้ที่ประชุมตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว และส่งผลการพิจารณาให้รัฐบาลไปดำเนินการต่อไป ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) สรชัด สุจิตต์ ผู้เสนอ
(นายสรชัด สุจิตต์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทยพัฒนา

(โปรดพลิก)

ผู้รับรอง (ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษา กรณี การบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.))

๑. นายประภัตร โพธสุธน
๒. นายปริญญา ฤกษ์หร่าย
๓. นายภิญโญ นิโรจน์
๔. นายสัญญา นิลสุพรรณ
๕. พันโท สินธพ แก้วพิจิตร
๖. นายจักรัตน์ พั้วช่วย
๗. นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ
๘. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม
๙. นายศุภชัย ใจสมุทร
๑๐. นายจิรวัฒน์ ศิริพานิชย์
๑๑. นายวันชัย ปริญญาศิริ
๑๒. นายนิกร จำนง
๑๓. นายวราวุธ ศิลปอาชา
๑๔. นายประกอบ รัตนพันธ์
๑๕. นายกนก วงษ์ตระหง่าน
๑๖. นายอรรถกร ศิริลัทธยากร
๑๗. นายณัฐพงษ์ สุปริยศิลป์
๑๘. นายคุณากร ปรีชาชนะชัย
๑๙. นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ
๒๐. นายทวิรัฐ รัตนเศรษฐ

สำเนาถูกต้อง

(นายศุภฤกษ์ ศรีพรหม)
นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักการประชุม

ปวีณา พิมพ์
ทาน
ตรวจ

(สำเนา)
เลขรับ ๗๕/๒๕๖๒ วันที่ ๑๐ ก.ค. ๒๕๖๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาของผู้ได้รับผลกระทบจากการกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยขอให้งดเบี้ยปรับและพักการชำระหนี้ ๕ ปี

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มีลูกหนี้เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นผู้อยู่ในระหว่างการชำระหนี้ ๓,๕๔๗,๐๗๔ ราย โดยคิดเป็น ๖๓% ของผู้กู้ยืมเงินกองทุนทั้งหมด โดยในจำนวนนี้มีลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ในปริมาณมากส่งผลให้ต้องชำระเบี้ยปรับเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทำให้ลูกหนี้เหล่านี้ได้รับผลกระทบจากการชำระหนี้ของกองทุน ฯ เนื่องจากมียอดหนี้สูงขึ้นจึงไม่สามารถชำระหนี้คืนกองทุน ฯ ได้

อย่างไรก็ตาม แม้รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขและเยียวยาปัญหาดังกล่าวของลูกหนี้แล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบโดยยังมีการผิดนัดชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง ปัญหาดังกล่าวจึงเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องหาแนวทางแก้ไขปัญหาให้เป็นระบบ โดยหากมีการงดเบี้ยปรับหรือการพักชำระหนี้เป็นระยะเวลา ๕ ปี จะทำให้ลูกหนี้ได้รับการเยียวยาและสามารถกลับมาชำระหนี้ได้

ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าวมาเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาในเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาของผู้ได้รับผลกระทบจากการกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยขอให้งดเบี้ยปรับและพักการชำระหนี้ ๕ ปี ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๑ ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภา ฯ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) รุ่งโรจน์ ทองศรี ผู้เสนอ
(นายรุ่งโรจน์ ทองศรี)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

(โปรดพลิก)

<u>ผู้รับรอง</u> (ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาของผู้ได้รับผลกระทบจากการกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยขอให้งดเบี้ยปรับและพักการชำระหนี้ ๕ ปี)

๑. นายปกรณ์ มุ่งเจริญพร
๒. นางสาวมัลลิกา จิระพันธุ์วาณิช
๓. นายวรศิษฎ์ เลียงประสิทธิ์
๔. นายฉลอง เทอดวีระพงศ์
๕. นายสมเจตน์ ลิมปะพันธุ์
๖. นายพรชัย อำนวยทรัพย์
๗. นางสาวศุภมาส อิศรภักดี
๘. นายเกียรติ เหลืองขจรวิทย์
๙. นายชาดา ไทยเศรษฐ์
๑๐. นายจักรกฤษณ์ ทองศรี
๑๑. นายสฤษดิ์ บุตรเนียร
๑๒. นายสมบูรณ์ ซารัมย์
๑๓. นายอดิพงษ์ ฐิติพิทยา
๑๔. นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ
๑๕. นายไตรเทพ งามกมล
๑๖. นายสนอง เทพอักษรณรงค์
๑๗. นายอำนาจ วิลาวัลย์
๑๘. นายชยุต ภุมมะกาญจนะ
๑๙. นางสาวเพชรดาว โต๊ะมีนา
๒๐. นายอับดุลบาซิม อาบู

สำเนาถูกต้อง

(นายศุภฤกษ์ ศรีพรหม)
นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักการประชุม

วันนา พิมพ์ทาน ตรวจ

(สำเนา)
เลขรับ ๙๓/๒๕๖๒ วันที่ ๒๕ ก.ค. ๒๕๖๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) พร้อมกับหาแนวทางในการปรับปรุงระบบ และเงื่อนไขการชำระหนี้ที่มีประสิทธิภาพ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ตั้งแต่กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ได้เริ่มเกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๘ จนถึงปัจจุบันมีจำนวนลูกหนี้สะสมประมาณ ๕.๖ ล้านคน มีมูลค่าเงินกู้ประมาณ ๖ แสนล้านบาท มีผู้กู้อยู่ระหว่างการชำระหนี้ ๓.๖ ล้านคน ซึ่งในจำนวนนี้ มีผู้กู้ที่ผิดนัดการชำระหนี้อยู่ถึง ๒.๒ ล้านคน มูลค่าหนี้ ๗.๔ หมื่นล้านบาท ซึ่งมีอัตราการผิดนัดชำระหนี้สูงถึง ร้อยละ ๖๑.๑๑ ซึ่งเมื่อเทียบกับกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (Student Loan) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่แม้ว่าจะมีแนวโน้มการผิดนัดชำระหนี้เพิ่มขึ้น แต่ก็มีอัตราการผิดนัดชำระหนี้เพียงร้อยละ ๑๑.๔ เท่านั้น ซึ่งต่ำกว่ากรณีของประเทศไทยเป็นอย่างมาก

ในผู้กู้ที่ผิดนัดชำระหนี้ ๒.๒ ล้านคน มีการดำเนินคดีไปแล้ว ๑.๑ ล้านราย ซึ่งมีมูลค่าหนี้ประมาณ ๕.๔ หมื่นล้านบาท ยังไม่ได้ดำเนินคดี ๑.๑ ล้านราย ซึ่งมีมูลค่าหนี้ประมาณ ๒ หมื่นล้านบาท การฟ้องในแต่ละคดี จะมีค่าใช้จ่ายด้านทนายความคดีละ ๑๐,๐๐๐ บาท โดยประมาณ ดังนั้น ถ้าหากจะฟ้องร้องทั้งหมด ก็จะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงถึง ๒.๒ หมื่นล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๗๓ ของมูลหนี้ที่ค้างชำระทั้งหมด

ซึ่งการฟ้องร้องดำเนินคดี ทางกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ไม่ได้ฟ้องร้องต่อผู้กู้ผู้ผิดนัดชำระหนี้แต่ฝ่ายเดียว แต่ยังมีการฟ้องร้องต่อผู้ค้ำประกันอีกด้วย ซึ่งผู้ค้ำประกันหลายท่านก็เป็นครูที่ยอมค้ำประกันให้แก่ศิษย์ด้วยความเมตตากรุณา แต่สุดท้ายต้องมาแบกภาระหนี้ที่ตนเองไม่ได้เป็นผู้ก่อเป็นหลักหลายแสนถึงหลายล้านบาท ครูบางท่านถึงกับถูกศาลสั่งให้กลายเป็นบุคคลล้มละลาย ต้องพ้นจากอาชีพครู และต้องเอาเงินที่เก็บหอมรอมริบ ที่ตนหวังจะเอาไว้ใช้ยามเกษียณมาใช้หนี้ที่ตนเองไม่ได้เป็นผู้ก่อ

ดังนั้น การแก้ไขปัญหานี้โดยใช้การฟ้องร้องทางกฎหมายอย่างเดียว จึงไม่ใช่วิธีการแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ซ้ำร้ายยังเป็นการขยายความเสียหาย สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่นเพิ่มเติมอีกด้วย

(โปรดพลิก)

ผู้กู้หลายรายถูกเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ ๑๒-๑๘ ต่อเนื่องกันหลายปี พอทำให้มูลค่าหนี้สูงขึ้นกว่าเงินต้นเป็นจำนวนมาก จนเกินกว่าที่จะชำระไหว จำต้องปล่อยให้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้กู้ที่ผิดนัดชำระหนี้จำนวนไม่น้อย อันที่จริงแล้วอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถผ่อนผันได้ เช่น เป็นผู้ว่างงาน เป็นผู้ทุพพลภาพ แต่ละเลยที่จะขอผ่อนผัน จนเป็นเหตุให้กลายเป็นการผิดนัดชำระหนี้และพอกพูนจนมูลหนี้สูงจนเกินกว่าจะชำระไหว การแก้ไขปัญหานี้ ที่ดีที่สุด ก็คือ การศึกษาหาสาเหตุของการผิดนัดชำระหนี้ โดยแบ่งแยกกรณีให้ชัดเจน เพื่อวางแนวทางในการดึงให้ผู้ที่ผิดนัดชำระหนี้ ให้กลับมาเป็นผู้ที่สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติ เปลี่ยนหนี้เสีย ให้กลายเป็นหนี้ดี ผ่อนผันอย่างสมเหตุสมผล โดยยังธำรงไว้ซึ่งวินัยทางการเงินที่ดี ยุติความเสียหายของผู้ค้ำประกัน ลดค่าใช้จ่ายในการฟ้องร้องคดี

นอกจากนี้ ยังควรที่จะศึกษา เพื่อหาแนวทางในการวางระบบ และกำหนดเงื่อนไขในการชำระหนี้ให้มีประสิทธิภาพ และสะดวกมากขึ้น ทบทวนหลักเกณฑ์ และขั้นตอนในการผ่อนชำระ และการขอผ่อนผันที่คำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจ และสังคม ที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน มีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานประกันสังคม กรมสรรพากร และระบบธนาคารอินเทอร์เน็ต (E-Banking) ของธนาคารต่าง ๆ เป็นต้น เพราะหากไม่กำหนดมาตรการป้องกัน และวางระบบในการชำระหนี้ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ ปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ ก็จะเกิดขึ้นกับผู้กู้ที่ยังอยู่ระหว่างการศึกษา และอยู่ในระยะปลอดหนี้ (หลังจากจบการศึกษา ๒ ปี) ที่มีอยู่อีก ๙.๗ แสนคน

ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าวมาเพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) พร้อมกับหาแนวทางในการปรับปรุงระบบ และเงื่อนไขการชำระหนี้ที่มีประสิทธิภาพตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๑ ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาฯ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) วิโรจน์ ลักขณาอดิศร ผู้เสนอ

(นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคอนาคตใหม่

ผู้รับรอง (ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) พร้อมกับหาแนวทางในการปรับปรุงระบบ และเงื่อนไขการชำระหนี้ที่มีประสิทธิภาพ)

๑. นางสาวกุลธิดา รุ่งเรืองเกียรติ
๒. นางสาวพรรณิการ์ วานิช
๓. นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ
๔. นายสมัคร ป้องวงษ์
๕. นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล
๖. นางสาววรรณวรี ตะล่อมสิน
๗. นายฐิตินันท์ แสงนาค
๘. นายทองแดง เบ็ญจะปัก
๙. นายนิติพล ผิวเหมาะ
๑๐. นายณัฐวุฒิ บัวประทุม
๑๑. นายขวัญเลิศ พานิชมาท
๑๒. นายทศพร ทองศิริ
๑๓. พลโท พงศกร รอดชมภู
๑๔. นายเอกการ ซื่อทรงธรรม
๑๕. นายสำลี รักสุทธี
๑๖. นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี
๑๗. รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ
๑๘. นางสาววรรณวิภา ไม้สน
๑๙. นายวุฒินันท์ บุญชู
๒๐. นายศักดินัย นุ่มหนู

สำเนาถูกต้อง

(นายศุภฤกษ์ ศรีพรหม)
นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักการประชุม

ปวีณา พิมพ์
ศุภฤกษ์ ทาน
ตรวจ

(สำเนา)
เลขรับ ๑๗๒/๒๕๖๒ วันที่ ๑๔ พ.ย. ๒๕๖๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ได้จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีสมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาในระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้กู้ยืมเป็นค่าเล่าเรียนและที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา เป็นลักษณะกองทุนหมุนเวียน กำหนดให้ผู้ยืมส่งคืนเงินต้นและดอกเบี้ยตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายกองทุน

กองทุนดังกล่าวได้ดำเนินการให้นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์กู้ยืมตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ – ปัจจุบัน ซึ่งพบข้อเท็จจริงว่า จากปีเริ่มแรก – ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผู้กู้จำนวน ๕,๖๐๕,๑๙๒ ราย วงเงินให้กู้ยืมกว่า ๖ แสนล้านบาท พบว่ามีผู้ผิดชำระหนี้เกินกึ่งหนึ่งไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ซึ่งเป็นปัญหาต่อวงเงินหมุนเวียนที่จะให้ผู้ที่ประสงค์กู้ยืมรายใหม่ได้กู้ยืมตามความต้องการได้อย่างทั่วถึง

ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าวมาเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาในเรื่องศึกษาข้อเท็จจริงและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๙ ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาฯ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) ประกอบ รัตนพันธ์ ผู้เสนอ
(นายประกอบ รัตนพันธ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

(โปรดพลิก)

ผู้รับรอง (ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด)

๑. นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ
๒. นางสาวรังสิมา รอดรัศมี
๓. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน
๔. นายสาธิต ปิตุเตชะ
๕. นายกรณ์ จาติกวณิช
๖. นายอันวาร์ สาและ
๗. นางสาวแนน บุณย์ธิดา สมชัย
๘. นายนริศ ขำนุรักษ์
๙. นายสินิตย์ เลิศไกร
๑๐. นายธารา ปิตุเตชะ
๑๑. นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย
๑๒. นายเดชอิศม์ ขาวทอง
๑๓. พลตำรวจตรี สุรินทร์ ปาลาเร่
๑๔. นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล
๑๕. นายชัยชนะ เดชเดโช
๑๖. นายสุทัศน์ เงินหมื่น
๑๗. นายอิสสระ สมชัย
๑๘. นายประมวล พงศ์ถาวราเดช
๑๙. นายพนิต วิกิตเศรษฐ์
๒๐. นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ

สำเนาถูกต้อง

(นายศุภฤกษ์ ศรีพรหม)
นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักการประชุม

ปวีณา พิมพ์
สิมพร ทาน
ตรวจ

(สำเนา)
เลขรับ ๑๘๑/๒๕๖๒ วันที่ ๑๔ พ.ย. ๒๕๖๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการเยียวยาช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และนโยบายส่งเสริมการดำเนินการชำระคืนหนี้ของลูกหนี้

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) นั้น ได้ถือกำเนิดขึ้นในสมัยรัฐบาลของ ฯพณฯ ชวน หลีกภัย อดีตนายกรัฐมนตรี ตามมติคณะรัฐมนตรี ปีพ.ศ. ๒๕๓๘ และตั้งงบประมาณครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ จนถึงปัจจุบัน มีนักเรียนและนักศึกษาที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาไปแล้วกว่า ๕.๖ ล้านคน ซึ่งการจัดระบบกลไกของกองทุนมีเจตนารมณ์สำคัญ เพื่อให้เป็นกองทุนที่สามารถดูแลตนเองได้อย่างยั่งยืน และไม่ก่อให้เกิดภาระทางงบประมาณทุกปีแก่รัฐ

แต่ด้วยสภาวการณ์ปัจจุบันของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในด้านการชำระคืนหนี้ของลูกหนี้ที่กู้ยืมเงินกองทุน พบว่า ยังคงประสบกับปัญหาการผิดชำระหนี้ในอัตราที่สูงถึงกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ หรือ คิดเป็นจำนวนผู้กู้กว่าสองล้านรายที่มีการผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งในจำนวนดังกล่าวนี้ ประกอบไปด้วยผู้ที่อยู่ ในภาวะยากลำบากที่กำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ในขณะที่ผู้กู้จำนวนไม่น้อย ที่มีงานทำ มีความพร้อมที่จะชำระคืนหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) แต่ยังมิได้ดำเนินการชำระคืนหนี้ให้กับกองทุน แม้ว่าที่ผ่านมารัฐบาลทุกสมัยจะมีการกำหนดมาตรการในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยมีมาตรการระดับเบาที่มุ่งเน้นการพูดคุยเจรจาทำความเข้าใจกับลูกหนี้ของกองทุนไปจนถึงมาตรการทางกฎหมายที่ต้องดำเนินการฟ้องร้องเป็นคดีความแล้วก็ตาม แต่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ก็ยังคงประสบกับสถานการณ์ปัญหาที่น่าเป็นห่วงต่อเสถียรภาพและสภาพคล่องของกองทุน ที่จะเป็นที่พึ่งให้แก่คนรุ่นต่อไปตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งกองทุน ซึ่งควรต้องมีการพิจารณาศึกษาแนวทางที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวนี้อย่างเป็นระบบ

(โปรดพลิก)

ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าวมาเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางที่เหมาะสม ในการเยียวยาช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และนโยบายส่งเสริมการดำเนินการชำระคืนหนี้ของลูกหนี้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๙ ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาฯ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) อิสระ เสรีวัฒนวุฒิ ผู้เสนอ

(นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

ผู้รับรอง (ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการเยียวยาช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และนโยบายส่งเสริมการดำเนินการชำระคืนหนี้ของลูกหนี้)

๑. นายประกอบ รัตนพันธ์
๒. นายนริศ ขำนุรักษ์
๓. นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย
๔. นายกรณ์ จาติกวณิช
๕. นายอันวาร์ สาและ
๖. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน
๗. นางสาวแนน บุณย์ธิดา สมชัย
๘. นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล
๙. นายเดชอิศม์ ขาวทอง
๑๐. นายสาธิต ปิตุเตชะ
๑๑. นางสาวรังสิมา รอดรัศมี
๑๒. นายชุมพล จุลใส
๑๓. นายพนิต วิกิตเศรษฐ์
๑๔. นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ
๑๕. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์
๑๖. นายเทพไท เสนพงศ์
๑๗. นายอัศวิน วิภูศิริ
๑๘. นายองอาจ คล้ามไพบูลย์
๑๙. นายพิสิฐ ลี้อาธรรม
๒๐. นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์

สำเนาถูกต้อง

(นายศุภฤกษ์ ศรีพรหม)
นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักการประชุม

มนชัย พิมพ์
ทาน
ตรวจ

กลุ่มงานบริหารเรื่องเข้าสู่การประชุม
รับที่ ๖๕๗ / ๒๕๖๒
วันที่ ๑๑ / ธค. / ๖๒ เวลา ๑๖.๔๐ น.
ส่งกลุ่มงาน พรป. ๒ ดำเนินการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ ๑๕๗/๒๕๖๒
รับที่ ๑๑ ธ.ค. ๖๒
เวลา ๑๖.๓๐ น.

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ พญาไท กทม. ๑๐๔๐๐

๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาการเยียวยาและช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มุ่งสร้างโอกาสทางการศึกษาโดยสนับสนุนค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา และค่าครองชีพ แก่นักเรียน นักศึกษาที่มีความจำเป็นตั้งแต่ระดับมัธยมปลาย สายสามัญและสายอาชีพ อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยไม่คิดดอกเบี้ยระหว่างศึกษาอยู่ และจะต้องชำระเงินคืนหลังจากจบการศึกษาแล้ว ๒ ปี โดยกองทุนฯ จะคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑ ต่อปี ระยะเวลาผ่อนชำระคืนทั้งสิ้น ไม่เกิน ๑๕ ปี ในปัจจุบัน มีนักเรียนและนักศึกษาที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาไปแล้วกว่า ๕.๖ ล้านคน ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์สำคัญที่ให้เงินกู้ยืมแก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษา เพื่อผลิตทรัพยากรบุคคลสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

แต่ด้วยสภาวการณ์ปัจจุบันของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในด้านการชำระหนี้คืนของลูกหนี้ที่กู้ยืมเงินกองทุน พบว่า ยังคงประสบกับปัญหาการผิดชำระหนี้ในอัตราที่สูงถึงกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนผู้กู้ที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ หรือ คิดเป็นจำนวนผู้กู้กว่าสองล้านรายที่มีการผิดนัดชำระหนี้ แม้ที่ผ่านมารัฐบาลทุกสมัยจะมีการกำหนดมาตรการในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ในการติดตามทวงถามให้ผู้กู้ยืมดำเนินการชำระหนี้แล้วก็ตาม แต่ผู้ที่เคยกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ส่วนใหญ่ก็ยังคงไม่มีความสามารถดำเนินการชำระหนี้คืนได้อยู่ดี เพราะตกอยู่ในภาวะยากลำบาก และเผชิญปัญหาการว่างงานจากสภาวการณ์เศรษฐกิจตกต่ำในปัจจุบัน

ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติดังกล่าวมาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๕. เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาดำเนินการการเยียวยาช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และส่งผลการพิจารณาให้รัฐบาลรับไปดำเนินการ ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาฯ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์

ผู้เสนอ

(นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวาณิชย์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย
หมายเลขประจำตัวสมาชิก ๑๖๓

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๒
รับที่ ๑๒๗ / ๒๕๖๒
วันที่ ๑๑ / ธ.ค. / ๖๒ เวลา ๑๖.๔๗ น.

กลุ่มงานกระทู้และญัตติ
รับที่ ๓๑๔ / ๒๕๖๒
วันที่ ๑๑ / ธ.ค. / ๖๒ เวลา ๑๖.๕๐ น.

ผู้รับรอง ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาการเยียวยาช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และ

๑. (นพ ชีวาพันธ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
หมายเลขประจำตัวสมาชิก 167

๒. (กฤษฎา พันเทวศิริ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
หมายเลขประจำตัวสมาชิก 9

๓. (สยาม จันทร์สว่างวงศ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
หมายเลขประจำตัวสมาชิก 393

๔. (เกียรติพร เสถียรไทย)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
หมายเลขประจำตัวสมาชิก 47

๕. (เพชรทอง ฟักเอี่ยม)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
หมายเลขประจำตัวสมาชิก 025

ข้าพเจ้าลายมือชื่อถูกต้อง
ปลัดฯ
กลุ่มงาน พม. และยุติธรรม ๒

ภาคผนวก ค
เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลประกอบการเข้าร่วมประชุม

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้ กยศ.

1. สถิติการบังคับคดีแพ่งของ กยศ.
2. สถิติการเข้ากระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี
3. ประเด็นข้อหารือปัญหาอุปสรรคในการบังคับคดี ระหว่าง กยศ. กับ กรมบังคับคดี

22 มกราคม 2563

สถิติข้อมูลคดีที่หน่วยงานของรัฐเป็นโจทก์และมีการบังคับคดีแล้ว

ลำดับ	ส่วนราชการที่เป็นเจ้าหนี้	บังคับคดีแล้ว (ยึด)		บังคับคดีแล้ว (อายัด)		รวมจำนวนคดี	รวมทุนทรัพย์	เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้		
		จำนวนคดี	ทุนทรัพย์	จำนวนคดี	ทุนทรัพย์			จำนวนคดี	เจ้าหนี้ที่ได้รับชำระหนี้	ทุนทรัพย์
1	กยศ	54,045	6,236,529,193.67	5,597	579,072,302.46	59,642	6,815,601,496.13	2,657	218,672,345.45	1,444,658,956.46

หมายเหตุ
*ข้อมูล ณ วันที่ 22 มกราคม 2563
*บังคับคดีแล้ว (ยึด) หมายถึงเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามาดำเนินการตั้งเรื่องยึดทรัพย์ตามหมายบังคับคดี และมีการยึดทรัพย์แล้ว
*บังคับคดีแล้ว (อายัด) หมายถึงเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามาดำเนินการตั้งเรื่องอายัดทรัพย์ตามหมายบังคับคดี และมีการอายัดสิทธิเรียกร้องแล้ว
*เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ หมายถึง จำนวนเงินที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้รับชำระหนี้จากการบังคับคดี
*ทุนทรัพย์ หมายถึง จำนวนหนี้ตามหมายบังคับคดี (ต้นเงิน)
*ส่วนราชการที่เป็นเจ้าหนี้ หมายถึง โจทก์ / ผู้บังคับคดี ตามหมายบังคับคดีไม่สามารถแยกประเภทมูลหนี้ได้เนื่องจากหมายบังคับคดีไม่มีรายละเอียดมูลหนี้มา

สถิติข้อมูลหมายบังคับคดีที่ ยังไม่พ้นระยะเวลา 10 ปี ในส่วนที่ยังไม่ได้ตั้งเรื่องบังคับคดี

ลำดับ	ส่วนราชการที่เป็นเจ้าหนี้	สถานะคดี	จำนวนคดี	ทุนทรัพย์
1	กยศ	ยังไม่ได้ตั้งเรื่อง	60,960	7,474,351,546.88

สถิติข้อมูลหมายบังคับคดี ที่พ้นระยะเวลา 10 ปี ในส่วนที่ยังไม่ได้ตั้งเรื่องบังคับคดี

ลำดับ	ส่วนราชการที่เป็นเจ้าหนี้	สถานะคดี	จำนวนคดี	ทุนทรัพย์
1	กยศ	ยังไม่ได้ตั้งเรื่อง	111,467	10,511,338,057.10

หมายเหตุ
* ข้อมูล ณ วันที่ 22 มกราคม 2563
* ระยะเวลา 10 ปี นับแต่ปีตามคดีหมายเลขแดง (ตั้งแต่ พ.ศ.2552 ลงมา)

การไกล่เกลี่ยหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในชั้นบังคับคดี ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

การไกล่เกลี่ยหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในชั้นบังคับคดี					
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	เข้าสู่การไกล่เกลี่ย (เรื่อง)	ทุนทรัพย์ (บาท)	ไกล่เกลี่ยสำเร็จ (เรื่อง)	ทุนทรัพย์ (บาท)	ร้อยละไกล่เกลี่ยสำเร็จ
พฤศจิกายน ๒๕๖๑	๑๖๖	๑๗,๒๔๕,๓๓๑.๖๒	๑๔๖	๑๔,๙๗๐,๘๖๖.๐๙	๘๗.๙๕
ธันวาคม ๒๕๖๑	๒๒๔	๒๒,๗๕๑,๒๓๐.๕๐	๑๐๓	๙,๙๘๙,๔๓๕.๒๙	๔๕.๙๘
มกราคม ๒๕๖๒	๑๒๙	๑๓,๑๒๖,๗๒๙.๖๑	๑๑๖	๑๑,๘๖๑,๒๖๘.๒๐	๘๙.๙๒
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๒๘๘	๒๗,๒๘๕,๒๖๔.๖๑	๒๗๙	๒๕,๗๘๕,๒๖๘.๓๓	๙๖.๘๘
มีนาคม ๒๕๖๒	๒๒๖	๒๕,๔๓๑,๖๖๒.๘๒	๒๒๐	๒๕,๑๔๕,๕๒๐.๙๑	๙๗.๓๕
เมษายน ๒๕๖๒	๑,๖๔๕	๒๑๐,๖๑๘,๗๙๑.๕๓	๑,๓๗๔	๑๖๔,๒๑๑,๔๓๒.๒๐	๘๓.๕๓
พฤษภาคม ๒๕๖๒	๘๗๙	๑๖๖,๗๑๓,๘๖๐.๓๑	๖๐๕	๑๐๑,๘๔๐,๑๘๖.๕๘	๖๘.๘๓
มิถุนายน ๒๕๖๒	๑,๓๓๙	๒๕๐,๗๘๕,๙๖๙.๔๕	๑,๑๖๒	๒๐๓,๖๐๓,๖๒๕.๒๘	๘๖.๗๘
กรกฎาคม ๒๕๖๒	๕๑๖	๗๓,๔๐๘,๔๗๕.๒๑	๓๘๔	๕๖,๓๓๓,๑๓๙.๘๘	๗๔.๔๑
สิงหาคม ๒๕๖๒	๖๗๙	๘๕,๒๑๙,๖๙๘.๙๙	๖๑๓	๗๘,๔๐๗,๔๓๕.๒๔	๙๐.๒๘
กันยายน ๒๕๖๒	๗๒๓	๘๙,๒๐๘,๙๒๗.๑๔	๖๑๙	๗๕,๖๖๓,๐๑๐.๒๔	๘๕.๖๒
รวม	๖,๘๑๔	๙๘๑,๗๙๕,๙๔๑.๗๙	๕,๖๒๑	๗๖๗,๘๑๑,๑๘๘.๒๔	๘๒.๔๙

ผลการไกล่เกลี่ยหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในชั้นบังคับคดี ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒ มีเรื่องเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยรวมจำนวน ๖,๘๑๔ เรื่อง ทุนทรัพย์รวมจำนวน ๙๘๑,๗๙๕,๙๔๑.๗๙ บาท รวมไกล่เกลี่ยสำเร็จ จำนวน ๕,๖๒๑ เรื่อง ทุนทรัพย์รวมจำนวน ๗๖๗,๘๑๑,๑๘๘.๒๔ บาท คิดเป็นผลสำเร็จร้อยละ ๘๒.๔๙ ของเรื่องที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย

การไกล่เกลี่ยหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในชั้นบังคับคดี ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การไกล่เกลี่ยหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในชั้นบังคับคดี					
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓	เข้าสู่การไกล่เกลี่ย (เรื่อง)	ทุนทรัพย์ (บาท)	ไกล่เกลี่ยสำเร็จ (เรื่อง)	ทุนทรัพย์ (บาท)	ร้อยละไกล่เกลี่ยสำเร็จ
ตุลาคม ๒๕๖๒	๕๕๔	๔๓๕,๓๗๔,๙๓๓.๒๖	๕๓๖	๔๓๓,๗๕๒,๐๔๗.๐๐	๙๖.๗๕
พฤศจิกายน ๒๕๖๒	๒๕๒	๓๓,๐๒๙,๙๕๑.๗๐	๒๔๖	๓๑,๙๕๔,๑๘๑.๑๒	๙๗.๖๑
ธันวาคม ๒๕๖๒	๘๒	๙,๒๑๖,๒๗๖.๕๗	๗๙	๘,๕๑๒,๓๙๓.๐๘	๙๖.๓๔
รวม	๘๘๘	๔๗๗,๖๒๑,๑๖๑.๕๓	๘๖๑	๔๗๔,๒๑๘,๖๒๑.๒๐	๙๖.๙๕

ผลการไกล่เกลี่ยหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ในชั้นบังคับคดี ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๒ มีเรื่องเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยรวมจำนวน ๘๘๘ เรื่อง ทุนทรัพย์รวมจำนวน ๔๗๗,๖๒๑,๑๖๑.๕๓ บาท รวมไกล่เกลี่ยสำเร็จ จำนวน ๘๖๑ เรื่อง ทุนทรัพย์รวมจำนวน ๔๗๔,๒๑๘,๖๒๑.๒๐ บาท คิดเป็นผลสำเร็จร้อยละ ๙๖.๙๕ ของเรื่องที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย

<u>ประเด็นหารือร่วมกับกรมบังคับคดี</u>

๑. การติดต่อสำนักงานบังคับคดี เพื่อตั้งเรื่องยึดทรัพย์ สำนักงานบังคับคดีจะจำกัดจำนวนให้ยึดทรัพย์ได้ไม่เกินกี่เรื่องต่อวัน ทำให้สำนักงานทนายความยึดทรัพย์ไม่ทันภายในกำหนดระยะเวลาการบังคับคดี

๒. กรณีตั้งเรื่องยึดทรัพย์ในคดีที่มีมูลหนี้ตามคำพิพากษาจำนวนน้อย สำนักงานบังคับคดีจะไม่ยึดให้ แต่ให้สำนักงานทนายความไปยึดทรัพย์สินอื่นก่อน เช่น ยึดทรัพย์สินภายในบ้าน ซึ่งบางกรณีลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินอื่น และสำนักงานทนายความแถลงในคำร้องขอตั้งเรื่องยึดทรัพย์แล้ว ว่าไม่มีทรัพย์สินอื่นใดอีก

๓. กรณีตั้งเรื่องยึดทรัพย์ข้ามเขตต่างจังหวัด สำนักงานบังคับคดีบางแห่ง ให้นำส่งเอกสารให้ครบเหมือนการตั้งเรื่องยึดทรัพย์ในเขต ซึ่งเอกสารบางฉบับไม่จำเป็นต้องนำส่งในการตั้งเรื่องยึดทรัพย์ข้ามเขต เช่น สำเนาสัญญาจำนอง

๔. สำนักงานบังคับคดีบางแห่ง ให้นำส่งรายการชำระหนี้ภายนอก ซึ่งในการตั้งเรื่องยึดทรัพย์ทนายความได้แถลงยอดหนี้คงเหลือ ณ วันที่ตั้งเรื่องยึดทรัพย์แล้ว

๕. การของดการบังคับคดี เนื่องจากกองทุนฯ ได้ทำบันทึกข้อตกลงไกล่เกลี่ยในชั้นบังคับคดีเพื่อให้ลูกหนี้ผ่อนชำระหนี้เป็นระยะเวลา ๓ ปี , ๖ ปี กองทุนฯ จะขอแถลงงดการบังคับคดีไว้เป็นการชั่วคราวตามระยะเวลาในบันทึกข้อตกลงฯ ๓ ปี , ๖ ปี ได้หรือไม่ ซึ่งปัจจุบันสำนักงานบังคับคดีอนุญาตให้งดครั้งละ ๑ ปี หากครบกำหนดแล้วให้ไปแถลงของดใหม่

๖. การแถลงงดการบังคับคดี เนื่องจากลูกหนี้ปิดบัญชีแล้ว แต่ค้างชำระค่าฤชาธรรมเนียมศาล หรือกรณีลูกหนี้ปิดบัญชีแล้ว รอให้ลูกหนี้มาชำระค่าธรรมเนียมในการถอนการยึดทรัพย์ สำนักงานบังคับคดีสามารถอนุญาตให้งดได้หรือไม่ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายจากกรณีทรัพย์ถูกขายทอดตลาดหรือการเพิกถอนการขายทอดตลาด

๗. กองทุนฯ ขออนุโลมการนำส่งเอกสารต้นฉบับสัญญา ผลคำพิพากษา สัญญาประนีประนอมยอมความฉบับเจ้าหน้าที่ศาลรับรองความถูกต้อง เพื่อประกอบการขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย เนื่องจากกองทุนฯ จะต้องใช้เวลาในการค้นหาเอกสารในโกดังเก็บเอกสาร และการดำเนินการคัดถ่ายเอกสารที่ศาลต่างจังหวัด จึงขออนุโลมนำส่งเอกสารล่าช้า

สรุปประเด็นข้อหารือปัญหาอุปสรรคในการบังคับคดี
ระหว่าง กยศ. กับ กรมบังคับคดี

ประเด็นที่ 1 การติดต่อสำนักงานบังคับคดี เพื่อตั้งเรื่องยึดทรัพย์ สำนักงานบังคับคดีจะจำกัดจำนวนให้ยึดทรัพย์ได้ไม่เกินกี่เรื่องต่อวัน ทำให้สำนักงานทนายความยึดทรัพย์ไม่ทันภายในกำหนดระยะเวลาการบังคับคดี

ที่ประชุม การตั้งเรื่องของ กยศ. ส่วนใหญ่ที่มาดำเนินการบังคับคดี เป็นคดีที่ใกล้หมดอายุความ ทาง กยศ.แจ้งว่า ในเบื้องต้นไม่อยากเร่งรัดกับลูกหนี้ และเป็นการจ้างบริษัทภายนอกดำเนินการบังคับคดีแทน ข้อจำกัดของกรมบังคับคดี มีในเรื่องของขนาดสำนักงานแต่ละแห่งไม่เท่ากัน และจำเป็นต้องบริการประชาชนที่มาติดต่ออย่างเสมอภาคและทั่วถึง ในระยะเวลา 1 วัน สามารถดำเนินการยึดทรัพย์ได้ประมาณ 20-30 เรื่อง/วัน/ขนาดสำนักงาน เพื่อเป็นการแก้ปัญหาการตั้งเรื่องเป็นจำนวนมาก เสนอให้มีการประสานงานล่วงหน้า ในเรื่องของจำนวนคดีที่จะตั้งเรื่องบังคับคดี และนัดวันที่จะมาดำเนินการ และขอให้จัดเตรียมเอกสารประกอบการตั้งเรื่องบังคับคดีให้ครบถ้วน

เอกสารประกอบการยึดอสังหาริมทรัพย์

1. เอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ เช่น โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก/น.ส.3 ข/น.ส.3) หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุด หรือเอกสาระสำคัญที่ดินอื่น ๆ กรณีไม่มีต้นฉบับเอกสารสิทธิอยู่ในความครอบครองให้คัดสำเนาที่เป็นปัจจุบันฉบับเจ้าพนักงานที่ดินรับรองไม่เกิน 1 เดือน

2. สำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร หรือหนังสือรับรองนิติบุคคลของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้ถือกรรมสิทธิ์ ทายาท คู่สมรส ผู้รับจำนอง ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์ที่ยึดที่เป็นปัจจุบันซึ่งนายทะเบียนรับรองไม่เกิน 1 เดือน พร้อมหลักฐานการเปลี่ยนชื่อ-สกุล (หากมี)

3. หนังสือสำคัญการจดทะเบียนนิติบุคคลอาคารชุด ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่รับรองไม่เกิน 1 เดือน (อ.ช.13)

4. แผนที่การไปที่ตั้งทรัพย์ที่ยึด ซึ่งมีรายละเอียดชัดเจนเพียงพอที่จะทราบได้ว่าทรัพย์ที่ยึดตั้งอยู่ที่ใด โดยระบุสถานที่สำคัญซึ่งอยู่ใกล้เคียง พร้อมสำเนา

5. ภาพถ่ายปัจจุบันของทรัพย์ที่จะยึด พร้อมแถลงรายละเอียดของทรัพย์ที่ยึด เช่น สภาพ ขนาด พื้นที่ ลักษณะของสิ่งปลูกสร้าง เลขที่สิ่งปลูกสร้าง ส่วนต่อเติม เป็นต้น

6. ราคาประเมินที่ดินหรือห้องชุดของทางราชการซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินรับรองหรือผู้นำยึดแถลงรับรอง

7. เอกสารอื่น ๆ ที่ต้องใช้ประกอบการพิจารณาคำขอยึดทรัพย์ตามความจำเป็นแก่กรณี เช่น สำเนาคำฟ้อง หรือสำเนาคำพิพากษา สำเนาบัญชีค่าฤชาธรรมเนียม เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 กรณีตั้งเรื่องยึดทรัพย์ในคดีที่มีมูลหนี้ตามคำพิพากษาจำนวนน้อย สำนักงานบังคับคดีจะไม่ยึดให้แต่ให้สำนักงานทนายความไปยึดทรัพย์สินอื่นก่อน เช่น ยึดทรัพย์สินภายในบ้าน ซึ่งบางกรณีลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินอื่น และสำนักงานทนายความแถลงในคำร้องขอตั้งเรื่องยึดทรัพย์แล้ว ว่าไม่มีทรัพย์สินอื่นใดอีก

ที่ประชุม กรณีนี้จำเป็นต้องให้โจทก์ยืนยันให้ชัดเจน ว่าจำเลยไม่มีทรัพย์สินอื่นใด ซึ่งอาจเกิดเหตุความเสียหายแก่จำเลย เพราะทรัพย์ที่ยึดเกินความจำเป็น เช่นกรณี ที่ดินถือกรรมสิทธิ์หลายคน เป็นต้น

ประเด็นที่ 3 กรณีตั้งเรื่องยึดทรัพย์ข้ามเขตจังหวัด สำนักงานบังคับคดีบางแห่ง ให้นำส่งเอกสารให้ครบเหมือนการตั้งเรื่องยึดทรัพย์ในเขต ซึ่งเอกสารบางฉบับไม่จำเป็นต้องนำส่งในการตั้งเรื่องยึดทรัพย์ข้ามเขต เช่น สำเนาสัญญาจำนอง

ที่ประชุม การยื่นเอกสารเพิ่ม เพื่อเป็นการยืนยันตัวตนของจำเลย เพื่อจะได้ไม่ทำการยึดทรัพย์ผิดคน ซึ่งเคยเกิดเหตุเช่นนี้มาแล้ว ชื่อ-สกุล ตรงกัน เพราะโฉนดที่ดินมิได้ระบุเลขบัตรประชาชนของผู้ถือกรรมสิทธิ์ มีเพียงแค่ชื่อ-สกุล เท่านั้น

ประเด็นที่ 4 สำนักงานบังคับคดีบางแห่ง ให้นำส่งรายการชำระหนี้ภายนอก ซึ่งในการตั้งเรื่องยึดทรัพย์ทนายความได้แถลงยอดหนี้คงเหลือ ณ วันที่ตั้งเรื่องยึดทรัพย์แล้ว

ที่ประชุม กรณีนี้สามารถเพิ่มเติมในคำแถลงว่า ได้รับชำระหนี้ ณ วันที่เท่าไร เพื่อประกอบการคิดดอกเบี้ย ในเรื่องการนับระยะเวลาผิดนัดถึงระยะเวลาการบังคับคดี ตามกฎหมายแพ่งฉบับใหม่ (ฉบับ 30) สิ่งนี้ต้องขอความร่วมมือกับโจทก์ด้วย

ประเด็นที่ 5 การของดการบังคับคดี เนื่องจากกองทุน ฯ ได้ทำบันทึกข้อตกลงไกล่เกลี่ยในชั้นบังคับคดีเพื่อให้ลูกหนี้ผ่อนชำระหนี้เป็นระยะเวลา 3 ปี 6 ปี กองทุนฯ จะขอแถลงงดการบังคับคดีไว้เป็นการชั่วคราว ตามระยะเวลาในบันทึกข้อตกลงฯ 3 ปี 6 ปี ได้หรือไม่ ซึ่งปัจจุบันสำนักงานบังคับคดีอนุญาตให้งดครั้งละ 1 ปี หากครบกำหนดแล้วให้ไปแถลงของดใหม่

ที่ประชุม ตามกฎหมายแพ่งใหม่ (ฉบับ 30) สามารถทำได้ โดยต้องได้รับความยินยอมจากจำเลยด้วย แต่ขอให้ข้อเสนอแนะว่า บริษัทที่รับดำเนินการบังคับคดีจะลืมคดี และไม่ติดตามหากพ้นกำหนด

ประเด็นที่ 6 การแถลงงดการบังคับคดี เนื่องจากลูกหนี้ปิดบัญชีแล้ว แต่ค้างชำระค่าฤชาธรรมเนียมศาล หรือกรณีลูกหนี้ปิดบัญชีแล้ว รอให้ลูกหนี้มาชำระค่าธรรมเนียมในการถอนการยึดทรัพย์ สำนักงานบังคับคดีสามารถอนุญาตให้งดได้หรือไม่ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายจากกรณีทรัพย์ถูกขายทอดตลาดหรือการเพิกถอนการขายทอดตลาด

ที่ประชุม เงื่อนไขการงดการบังคับคดี ลูกหนี้ต้องให้ความยินยอม ซึ่งเป็นข้อกฎหมาย ในกรณีของ กยศ. ลูกหนี้จะไปชำระหนี้ที่ธนาคารกรุงไทย ครบถ้วนตามจำนวนหนี้ แต่โจทก์มิได้แจ้งให้สำนักงานบังคับคดีทราบ ซึ่งกรณีชำระครบหนี้ โจทก์สามารถยื่นขอถอนการยึดทรัพย์ได้ทันที แต่หากยังไม่ชำระค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย ถือว่า ยังไม่ครบหนี้ ซึ่งในระหว่างนี้ โจทก์สามารถแถลงของดการบังคับคดีไว้ก่อนได้ จนกว่าจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการถอนการยึดได้

ประเด็นที่ 7 กองทุนฯ อนุโลมการนำส่งเอกสารต้นฉบับสัญญา ผลคำพิพากษา สัญญาประนีประนอมยอมความ ฉบับเจ้าหน้าที่ศาลรับรองความถูกต้อง เพื่อประกอบการขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย เนื่องจากกองทุนฯ จะต้องใช้เวลาในการค้นหาเอกสารในโกดังเก็บเอกสาร และการดำเนินการคัดถ่ายเอกสารที่ศาลต่างจังหวัด จึงขออนุโลมนำส่งเอกสารล่าช้า

ที่ประชุม ให้สามารถใช้สำเนายื่นในเบื้องต้นก่อนได้ และค่อยนำส่งในภายหลัง โดยระบุกำหนดวันที่นำส่งในคำแถลงให้ชัดเจน

เรื่องอื่น ๆ

- กรณีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเมื่อผลการไกล่เกลี่ยสำเร็จ โจทก์ต้องแถลงความประสงค์ในการบังคับคดีต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีด้วย

- การปรับลดยอดหนี้ กยศ. เป็นหน่วยงานราชการ สามารถปรับลดได้เฉพาะเบี้ยปรับ

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
สำนักกรรมาธิการ ๑
เลขที่รับ ๔๔๒ / ๒๕๖๓
วันที่ ๑๙ / มิ.ย. / ๖๓
เวลา ๑๕.๕๕ นาฬิกา
กลุ่มงาน แก้ไขหนี้สิน ดำเนินการ

ที่ กค ๕๖๕/๕๕๐๒

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
๘๙ อาคาร เอไอเอ แคปปิตอล เซ็นเตอร์
ชั้น ๕ - ๖ ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง
เขตดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

กลุ่มงาน กบช.แก้ไขปัญหาหนี้สินฯ
สำนักกรรมาธิการ ๑
รับที่ ๗๖ / ๒๕๖๓
วันที่ ๒๒ / มิ.ย. / ๖๓
เวลา ๑๕.๒๖ นาฬิกา

๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินจากสถานการณ์แพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

เรียน ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย มาตรการช่วยเหลือผู้กู้ยืมจากสถานการณ์ COVID - ๑๙

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาขอเรียนว่าจากสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจในวงกว้าง ดังนั้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนในการดำรงชีพของผู้กู้ยืมเงิน กองทุนจึงมีมาตรการช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้ ดังนี้

๑. ลดเบี้ยปรับจากอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี เป็นอัตราร้อยละ ๐.๕ ต่อปี กรณีผู้กู้ยืมเงินยังไม่ถูกดำเนินคดีและไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด กองทุนจะปรับลดเบี้ยปรับให้กับผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างการผ่อนชำระเงินกู้ยืมเป็นการชั่วคราว โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

๒. ลดจำนวนหักเงินเดือนเหลือ ๑๐ บาทต่อคนต่อเดือน โดยกองทุนจะปรับลดจำนวนเงินที่แจ้งให้หักเงินเดือนเพื่อชำระเงินคืนกองทุนของผู้กู้ยืมเงินทุกรายในกลุ่มหน่วยงานเอกชนจากจำนวนเงินที่เคยแจ้งหัก เป็นแจ้งให้นายจ้างหักเงินผู้กู้ยืมเงินทุกรายๆ ละ ๑๐ บาท โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

๓. ลดเบี้ยปรับ ๘๐ % สำหรับผู้กู้ยืมเงินทุกกลุ่มที่ค้างชำระหนี้และปิดบัญชีในครั้งเดียว ทั้งนี้ ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระค่าทนายความและค่าฤชาธรรมเนียมให้เสร็จสิ้นก่อนชำระหนี้ปิดบัญชี โดยขยายระยะเวลาเดิมที่สิ้นสุดวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เป็นให้สิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

๔. ลดเบี้ยปรับ ๗๕ % สำหรับผู้กู้ยืมเงินที่ยังไม่ถูกดำเนินคดีที่มาชำระหนี้ค้างทั้งหมดให้มีสถานะปกติ (ไม่ค้างชำระ) โดยขยายระยะเวลาเดิมที่สิ้นสุดวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เป็นให้สิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

๕. พักชำระหนี้ให้แก่ผู้กู้ยืมเงินที่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ๒ ปี สำหรับผู้กู้ยืมเงินที่มีสถานะยังไม่ถูกดำเนินคดี
: กรณีผู้กู้ยืมเงินที่มีงวดชำระรายปี ได้รับสิทธิผ่อนผันการชำระหนี้งวดปี ๒๕๖๓ เป็นเวลา ๒ ปี นับแต่วันที่กองทุนอนุมัติ โดยผู้กู้ยืมเงินจะกลับมาชำระหนี้งวดปี ๒๕๖๓ ภายในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕ และงวดที่เหลือในปีถัดไป
: กรณีผู้กู้ยืมเงินที่มีงวดชำระรายเดือน ได้รับสิทธิผ่อนผันการชำระหนี้ ๒๔ เดือน นับตั้งแต่เดือนถัดไปที่กองทุนอนุมัติ

โดยในระหว่างการพักชำระหนี้ดังกล่าว กองทุนจะไม่ถือว่าผู้กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ กองทุนจะหยุดคิดดอกเบี้ย เบี้ยปรับ หรือค่าธรรมเนียมผิดนัดชำระหนี้ทั้งงวดที่ค้างชำระก่อนหน้าและงวดที่อยู่ระหว่างผ่อนผันการชำระหนี้จนกว่าระยะเวลาพักชำระหนี้จะสิ้นสุด โดยขยายระยะเวลาเดิมที่สิ้นสุดวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เป็นให้สิ้นสุดวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

๖.ผ่อนผัน...

๖. ผ่อนผันการชำระหนี้ กรณีสถานการณ์ที่มีความจำเป็นสำหรับผู้กู้ยืมเงินที่ครบกำหนดชำระหนี้และไม่เป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้ สามารถยื่นคำขอผ่อนผันและส่งเอกสารหลักฐานไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน ก่อนครบกำหนดชำระหนี้ในวันที่ ๕ กรกฎาคม

: กรณีผู้กู้ยืมเงินที่ไม่มีรายได้หรือมีรายได้ไม่เกิน ๘,๐๐๘ บาทต่อเดือน สามารถขอผ่อนผันได้ไม่เกิน ๒ คราว ๆ ละไม่เกิน ๑ ปี นับจากวันที่ได้รับอนุมัติ ซึ่งในช่วงเวลาที่ได้รับการผ่อนผัน ผู้กู้ยืมเงินไม่ต้องชำระหนี้ทั้งเงินต้น และดอกเบี้ย รวมถึงยกเว้นเบี้ยปรับกรณีผิดนัดชำระหนี้ที่เกิดขึ้นในช่วงที่ได้รับการผ่อนผัน

: กรณีผู้กู้ยืมเงินที่มีรายได้ถดถอย สามารถขอผ่อนผันให้ขยายระยะเวลาการชำระหนี้ได้ตั้งแต่ ๑.๕-๒.๕ เท่าของระยะเวลาที่เหลืออยู่ตามสัญญากู้ยืมเดิม โดยขึ้นอยู่กับมูลหนี้คงเหลือ ในการชำระเงินงวดสุดท้าย ผู้กู้ยืมเงินต้องมีอายุไม่เกิน ๖๐ ปี และผู้กู้ยืมเงินจะต้องทำบันทึกข้อตกลงกับกองทุน เพื่อนำยอดหนี้คงเหลือมาคำนวณใหม่และเฉลี่ยให้ชำระในแต่ละเดือนเท่า ๆ กัน ภายในระยะเวลาที่ได้รับการผ่อนผัน

๗. งดการขายทอดตลาด สำหรับผู้กู้ยืมเงิน และ/หรือผู้ค้ำประกัน ที่กองทุนได้ดำเนินการยึดทรัพย์ไว้ทุกรายและขณะนี้อยู่ระหว่างขั้นตอนการขายทอดตลาด กองทุนจะยื่นคำร้องของดการขายทอดตลาดทุกรายไปจนถึงสิ้นปี ๒๕๖๓ โดยจะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้กู้ยืมเงิน และ/หรือผู้ค้ำประกันที่ถูกยึดทรัพย์รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วม ผู้รับจำนองที่ยึดไว้ (ถ้ามี)

๘. ชะลอการบังคับคดี สำหรับผู้กู้ยืมเงิน และ/หรือผู้ค้ำประกันทุกคดี กองทุนจะชะลอการบังคับคดีไว้ยกเว้นกรณีคดีที่ใกล้ขาดอายุความ กองทุนจำเป็นต้องดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย แต่จะงดการขายทอดตลาดไว้ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

๙. ปรับเพิ่มค่าครองชีพ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ ในการกู้ยืมปีการศึกษา ๒๕๖๓ สำหรับผู้กู้ยืมเงินระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากเดิม ๑,๒๐๐ บาท เป็น ๑,๘๐๐ บาท และระดับ ปวช. ปวส. อนุปริญญาตรี/ปริญญาตรี จากเดิม ๒,๔๐๐ บาท เป็น ๓,๐๐๐ บาท

๑๐.ปรับเกณฑ์รายได้ต่อครอบครัว เพื่อขยายฐานผู้กู้ยืมเงิน โดยปรับเกณฑ์คุณสมบัติเฉพาะเกี่ยวกับรายได้ครอบครัวของผู้กู้ยืมเงินจากเดิม ๒๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี เป็น ๓๖๐,๐๐๐ ต่อปี

๑๑.ขยายระยะเวลาการดำเนินการให้กู้ยืม ปีการศึกษา ๒๕๖๓ ให้สอดคล้องกับการเลื่อนเปิดภาคการเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ/สถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวข้างต้น กองทุนได้ประชาสัมพันธ์แจ้งบนเว็บไซต์ของกองทุนที่ www.studentloan.or.th และช่องทางอื่น ๆ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา สถานศึกษา รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ทราบมาตรการดังกล่าวของกองทุนเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์)
ผู้จัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ฝ่ายกู้ยืม
ผู้ประสานงาน นายวีรศักดิ์ ดวงดารา
โทร. ๐ ๒๐๑๖ ๒๖๐๐ ต่อ ๖๘๓ โทรสาร ๐ ๒๐๑๖ ๒๖๖๘

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
สำนักกรรมาธิการ ๑
เลขที่รับ ๗๑๑ ๔๕๗
วันที่ ๒๐ / ๐๘ / ๖๓
เวลา ๑๕.๓๐ น.
กลุ่มงาน หนึ่งใน ดำเนินการ

ที่ ศธ ๐๔๐๐๑/๔๔๕๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลการเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

เรียน ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ตามข้อเสนอแนะ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้กำหนดการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุมคณะกรรมาธิการ (สผ.) ๔๐๑ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา และเชิญผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าร่วมประชุม และที่ประชุมมีมติให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการความแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญฯ ตามข้อเสนอแนะเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำนาจ วิชยานุวัติ)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มงาน กมธ.แก้ไขปัญหาหนี้สิน
สำนักกรรมาธิการ ๑
รับที่ ๑๐๐ / ๒๕๖๓
วันที่ ๒๗ / ๐๘ / ๖๓
เวลา ๑๔.๓๗ นาฬิกา

สำนักอำนวยการ
กลุ่มส่งเสริมและพัฒนากองทุนการศึกษา
โทร ๐ ๒๒๘๘ ๕๕๗๐
โทรสาร ๐ ๒๒๘๘ ๕๕๗๑

การดำเนินการเพื่อส่งเสริมการศึกษาออนไลน์ และการศึกษาระยะสั้น

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีประกาศ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๓ ให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) พร้อมทั้งให้ส่วนราชการต้นสังกัดกำหนดแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน โดยเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ การเลื่อนเปิดภาคเรียนที่ ๑ จากวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เป็นวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ที่ส่งผลต่อการเปิดเรียนและการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนไม่สามารถมาเรียนที่โรงเรียนได้แบบปกติ จึงได้ตั้งศูนย์เฉพาะกิจการจัดการศึกษาทางไกลในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) มีหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษาทางไกลในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ได้ตามบริบทของโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดเปิดเรียนภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ ในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้ใน ๓ รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ ๑ On-Site เรียนที่โรงเรียนในพื้นที่ปลอดภัย

รูปแบบที่ ๒ On-Air เรียนผ่านทีวี

รูปแบบที่ ๓ Online เรียนผ่านอินเทอร์เน็ตและแอปพลิเคชัน

การจัดการเรียนการสอนโดยรูปแบบออนไลน์ (Online) ซึ่งสามารถรับชมผ่านช่องทาง ดังนี้

- DEEP (Digital Education Excellence Platform) สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ ของกระทรวงศึกษาธิการ ผ่าน www.deep.go.th
- เว็บไซต์ DLTV ผ่าน www.dltv.ac.th
- เว็บไซต์ Youtube ผ่าน www.youtube.com ในช่อง DLTV๑ – DLTV๑๕
- แอปพลิเคชัน DLTV บนโทรศัพท์มือถือ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครูจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มีการพัฒนาครูในการเตรียมการสอน อบรมศึกษานิเทศก์ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนออนไลน์ ด้วย DEEP (Digital Education Excellence Platform) และมีการติดตาม ผลการจัดการเรียนการสอนเป็นระยะทั้งจาก โรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อเสนอแนะการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

ข้อเสนอแนะที่พบในการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในฐานะผู้ปฏิบัติงาน

๑. การบันทึกข้อมูลในระบบ จะขอให้ทางกองทุนฯ มีความยืดหยุ่นให้มีการเพิ่มหรือปรับปรุงแก้ไขในระบบได้ เพื่อความยุติธรรมของผู้ปฏิบัติงาน
๒. ในกรณีที่ชื่อคำนำหน้านักเรียนในสมุดบัญชีเป็น ด.ช./ด.ญ. แต่ในระบบเป็น นาย/นางสาว แต่ไม่มีผลกระทบกับการกู้ยืม เป็นไปได้หรือไม่ที่จะให้ระบบขึ้นสถานะเหมือนกัน
๓. ในกรณีที่ครูผู้ปฏิบัติงานเกิดมีการขัดข้องระหว่างเข้าสู่ระบบฯ จะต้องทำอย่างไรให้ผู้ดูแลระบบของกองทุนฯ เข้ามา Remote เครื่องผู้ปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาการขัดข้องของระบบได้
๔. ผู้ปฏิบัติงานขอให้ทางกองทุนฯ ช่วยกำชับกับทางธนาคารฯ ว่าในกรณีเปิดบัญชีมิต้องมาขอข้อมูลเพื่อประโยชน์หรือยอดกำไรขององค์กร หรือใดๆ ก็แล้วแต่ เพราะทางครูผู้ปฏิบัติฯจะมี หนังสือ กยศ.104 ซึ่งเป็นหนังสือแจ้งผลการอนุมัติฯจากทางกองทุนไปเปิดบัญชีธนาคารด้วยตนเองอยู่แล้ว จึงไม่อยากให้ธนาคารเข้ามาขอข้อมูลเอกสารส่วนตัวของนักเรียนถึงที่โรงเรียน
๕. ประเด็นที่พบบ่อยในการปฏิบัติ คือ ในขั้นตอนการบันทึกสัญญามักจะเกิดปัญหาตรงที่นักเรียนไม่สามารถบันทึกชื่อผู้ค้ำได้ ซึ่งข้อมูลในระบบไม่ตรงกับทะเบียนราษฎร์ จึงทำให้เกิดความล่าช้าเพราะต้องรอระบบตรวจสอบเป็นเวลานาน
๖. มีความประสงค์ให้กองทุนฯขยายวงเงินงบประมาณในการให้กู้ยืมฯ เพราะถ้ามีนักเรียนยื่นกู้และผ่านเกณฑ์เกินวงเงินที่กำหนด ทำให้ต้องมีนักเรียนไม่ได้รับการกู้ยืมฯ จะทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ดีในอนาคต เพราะนักเรียนผู้กู้ร้อยละ 90 ฐานะทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกันมาก

ข้อเสนอแนะที่พบในการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สำหรับนักเรียนผู้กู้ยืม

๑. ในการลงทะเบียนขอรหัสผ่านของนักเรียนมักจะพบปัญหา เลขประจำตัวประชาชนระบบไม่ตรงกับในทะเบียนราษฎร์ ขอให้ระบบมีการแจ้งเตือนผู้กู้ในกรณีที่ลืมรหัสผ่านหรือ pin code
๒. ปัญหาที่ 2 คือ ในกรณีนักเรียนไม่มีคอมพิวเตอร์ ต้องดำเนินการในโทรศัพท์แต่เกิดปัญหาไม่สามารถเข้าไปดำเนินการได้ จึงขอให้ระบบปรับให้สอดคล้อง
๓. ปัญหาที่พบบ่อยของนักเรียนผู้กู้ฯ นักเรียนสมัคร พอกรอกข้อมูลเลขบัตรประชาชน 13 หลัก แล้วระบบขึ้นว่าเลขบัตรประชาชนไม่ถูกต้อง ซึ่งตรวจเช็คกับบัตรฯ แล้วเลขตรงกัน ไม่ทราบว่าเพราะอะไร ขอให้ช่วยชี้แจงตรงส่วนนี้
๔. ผู้กู้รายใหม่ ตอนนี้นักเรียนบางรายยังทำในระบบไม่ได้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

๑. ผู้กู้ยืมบางรายทำผ่านโทรศัพท์ แล้วพบปัญหาการใช้งานหรือไม่สามารถใช้งานได้ ทางกองทุนแจ้งว่าให้ผู้กู้ยืมไปใช้ผ่าน PC ด้วย Browser google Chrome หรือ IE แทน แต่นักเรียนมีความขัดสนด้วยฐานะทางเศรษฐกิจ อยากให้ผู้ดูแลระบบช่วยแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่นี้ และอยากให้ปรับปรุงเรื่องนี้

๑. ผู้กู้ยืมบางรายทำผ่านโทรศัพท์ แล้วพบปัญหาการใช้งานหรือไม่สามารถใช้งานได้ ทางกองทุนแจ้งว่าให้ผู้กู้ยืมไปใช้ผ่าน PC ด้วย Browser google Chrome หรือ IE แทน แต่นักเรียนมีความขัดสนด้วยฐานะทางเศรษฐกิจ อยากให้ผู้ดูแลระบบช่วยแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่นี้ และอยากให้ปรับปรุงเรื่องนี้

๒. สถานศึกษา/กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ต้องชี้แจง ทำความเข้าใจให้ผู้ปกครองเกี่ยวกับเงื่อนไขการส่งคืนเงินกู้ยืม

๓. ระบบการจัดส่งข้อมูล คุณสมบัติของสถานศึกษา เอกสาร/หลักฐาน ประกอบการกู้ ควรยืดหยุ่น มีการเข้าถึงที่หลากหลาย ทีม Roving Team ในการแก้ปัญหาของระบบ

๔. หลักเกณฑ์การรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาฯ ไม่ควรกำหนดเป็นคุณลักษณะของสถานศึกษาที่จะเข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุน

๕. ควรยกเลิกการให้ผู้บริหารหรือครู เป็นผู้รับรอง เพราะการกู้เงินเป็นสิทธิส่วนบุคคล หากนักเรียนที่กู้ไม่ส่งใช้เงินกู้ยืม ผู้บริหารและครูจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบแทน ถ้าไม่ส่งแทนก็จะถูกยึดทรัพย์สินไปขายทอดตลาดหรือถูกฟ้องร้องตามมา ซึ่งที่ผ่านมาผู้บริหารและครูให้ความเมตตากับนักเรียนจึงรับรองให้ กยศ. ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เกิดผลประโยชน์กับ กยศ. และนักเรียนโดยตรง

กลุ่มงาน กมธ.แก้ไขปัญหาหนี้สินฯ
สำนักกรรมาธิการ ๑
รับที่ ๔๙/๒๕๖๓
วันที่ ๙ ก.ค. ๖๓
เวลา ๑๕.๕๗ นาฬิกา

ที่ ศธ ๐๖๑๑/๔๒๖๐

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. ๑๐๓๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง รายละเอียดการกู้ยืมเงิน กยศ. ปีการศึกษา ๒๕๖๒

เรียน ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อมูลของผู้ไม่ประสงค์กู้ยืมเงิน กยศ. จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้เชิญเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือผู้แทนเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมาธิการ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุมคณะกรรมาธิการ (สผ.) ๔๐๑ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา และประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจัดทำข้อมูลรายละเอียดจำนวนนักเรียน นักศึกษาของปีการศึกษา ๒๕๖๒ ที่ไม่ได้กู้ยืมเงิน กยศ. พร้อมเหตุผล และจัดส่งให้คณะกรรมาธิการพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา นั้น

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้สำรวจข้อมูลนักเรียน นักศึกษาที่ไม่ประสงค์ยื่นคำขอกู้ยืมเงิน กยศ. มีรายละเอียด ดังนี้

๑. นักเรียนและผู้ปกครอง ไม่ต้องการมีภาระหนี้สิน ประกอบกับมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำอาชีพเสริมอยู่แล้ว

๒. ขั้นตอนการจัดส่งเอกสารให้ กยศ. หลายขั้นตอนและต้องมีผู้เซ็นรับรองผู้กู้ ซึ่งต้องร่วมรับผิดชอบหากผู้กู้ไม่ชำระเงินกู้ยืม กยศ. ซึ่งส่งผลให้ผู้กู้หาผู้เซ็นรับรองยากจึงไม่สามารถกู้ยืมได้

๓. มีนักเรียน นักศึกษาให้ความสนใจเข้าเรียนในระบบทวิภาคีมากขึ้น ซึ่งผู้ประกอบการบางแห่ง ได้จ่ายค่าแรงให้นักเรียน นักศึกษาทำให้มีรายได้ระหว่างเรียน จึงไม่จำเป็นต้องกู้ยืม กยศ.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ แผ้วพลสง)
เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ศูนย์พัฒนา ส่งเสริม ประสานงาน
กิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ
โทร. ๐๖๔-๙๓๔-๐๘๐๐
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๕๔๖

เหตุผลของผู้ที่ไม่ประสงค์กู้ยืม กยศ.

๑. นักเรียนและผู้ปกครอง ไม่ต้องการมีภาระหนี้สิน ประกอบกับมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำอาชีพเสริมอยู่แล้ว

๒. ขั้นตอนการจัดส่งเอกสารให้ กยศ. หลายขั้นตอนและต้องมีผู้เซ็นรับรองผู้กู้ ซึ่งต้องร่วมรับผิดชอบหากผู้กู้ไม่ชำระเงินกู้ยืม กยศ.

๓. มีนักเรียน นักศึกษาให้ความสนใจเข้าเรียนในระบบทวิภาคีมากขึ้น นอกจากได้การฝึกวิชาชีพแล้ว ผู้ประกอบการบางแห่ง ได้จ่ายค่าแรงให้นักเรียน นักศึกษาทำให้มีรายได้ระหว่างเรียน

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
สำนักกรรมาธิการ ๑
เลขที่รับ ๕๔๐ / ๒๕๖๓
วันที่ ๒๔ / ก.ค. / ๖๓
เวลา ๑๓.๔๕ นาฬิกา
กลุ่มงาน แก้ไขหนี้สิน ดำเนินการ

ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย
ชั้น 3 อาคารสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 328 ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
Council of University Presidents of Thailand
Office of Higher Education Commission, 3rd Floor, 328 Sri Ayutthaya Road, Ratchathewi, Bangkok, THAILAND 10400
Tel. (662) 354-3728-29 Fax. (662) 354-3730, (662) 354-3796 E-mail : contacts@cupt.net Website www.cupt.net

กลุ่มงาน กมธ.แก้ไขปัญหาหนี้สินฯ
สำนักกรรมาธิการ ๑
รับที่ ๑๓๒ ๒๕๖๓
วันที่ ๒๔ / ก.ค. / ๖๓
เวลา ๑๗.๔๕ นาฬิกา

ที่ ทปอ. ๖๓/๐๒๖๖

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอจัดส่งข้อมูลแนวทางในการบริหารจัดการชำระหนี้กองทุนเพื่อให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

เรียน ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการชำระหนี้กองทุนเพื่อให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อมูลแนวทางในการบริหารจัดการชำระหนี้กองทุนเพื่อให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ตามที่ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ได้เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการชำระหนี้กองทุนเพื่อให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อแสดงความคิดเห็นและพิจารณาแนวทางในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับภาพรวมสภาพปัญหาของนักเรียนนักศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การกำหนดมาตรฐานหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการให้กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตลอดจนถึงมาตรการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาที่ประสบปัญหาขาดแคลนและมีฐานะยากจน เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ณ รัฐสภา นั้น

ในการนี้ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ใคร่ขอจัดส่งข้อมูลแนวทางในการบริหารจัดการชำระหนี้กองทุนเพื่อให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อให้คณะกรรมาธิการฯ นำไปประกอบการพิจารณาดำเนินการให้เกิดประโยชน์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เผชิญชัยภัต ไชยสิทธิ์)
เลขาธิการที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

สำนักงานเลขาธิการที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย
โทรศัพท์ ๐ – ๒๑๒๖ – ๕๑๑๑ กด ๒
Email: Contacts@cupt.net

ข้อมูลนำเสนอคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการชำระหนี้
กองทุนเงินเพื่อให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
จากประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

1) ข้อมูลจำนวนนักเรียนนักศึกษาที่ออกจากการศึกษาเนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

- ขณะนี้หลายมหาวิทยาลัยอยู่ระหว่างการปิดภาคเรียน และมีมหาวิทยาลัยเปิดภาคเรียนบางส่วน จึงทำให้ข้อมูลนักศึกษาที่ออกจากการศึกษายังไม่ครบถ้วน เมื่อเปิดภาคการศึกษาทั้งหมด ทาง ทปอ. จะรวบรวมข้อมูลจากสถาบันการศึกษา (สังกัด ทปอ.) ต่อไป

2) การเตรียมการเสนอแผนต่อรัฐบาล เพื่อเยียวยาฟื้นฟู

<u>มาตรการเยียวยาสังคมและอุดมศึกษา สู้ภัย Covid-19 ทปอ. รวม 5,800 ล้านบาท</u>

1) การช่วยเหลือเยียวยานิสิตนักศึกษาและผู้ปกครองที่ได้รับผลกระทบในวงกว้าง 2,000 ล้านบาท

- โดยการช่วยเหลือค่าเล่าเรียน และค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 และภาคการศึกษาที่ 2 ในปีการศึกษา 2563 รวมทั้งการผ่อนผันการชำระค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมการศึกษา
- ทั้งนี้การบริหารจัดการจะเป็นรูปแบบใดเพื่อช่วยในการเยียวยาและมุ่งตรงไปยังกลุ่มเป้าหมายนิสิตนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบอย่างแท้จริง เป็นอำนาจของสภามหาวิทยาลัยที่จะพิจารณา

2) การช่วยเหลือเยียวยานิสิตนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบชั่วคราว และไม่สามารถฟื้นตัวได้ในระยะเวลาอันสั้น 2,000 ล้านบาท

- โดยการจัดตั้งกองทุนเยียวยานิสิตนักศึกษา เป็นการให้เงินกู้ไม่มีดอกเบี้ย

3) การช่วยเหลือเยียวยานิสิตนักศึกษามุ่งเป้าไปที่ผู้ได้รับผลกระทบระยะยาว 700 ล้านบาท

- โดยการจัดตั้งกองทุนการศึกษาให้นิสิตนักศึกษาได้เล่าเรียนจนสำเร็จการศึกษา
- การจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือการจ้างงาน การหางานสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา

4) การช่วยเหลือนิสิตนักศึกษา อาจารย์ บุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถาบันอุดมศึกษา ชุมชนและสังคม 1,100 ล้านบาท

- โดยการเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งโรงพยาบาลสนาม สถานที่กักกัน จัดตั้งกลุ่มจิตอาสา การผลิตแอลกอฮอล์ หน้ากากอนามัย
- การสนับสนุนงบวิจัยเร่งด่วน การสร้างนวัตกรรมทางการแพทย์ การทำประกันสุขภาพโรค COVID –19 การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ การจัดหา SIM
- การคืนค่าธรรมเนียมต่างๆ เช่น ค่าธรรมเนียมหอพัก ค่าธรรมเนียมอื่นๆ

ข้อเสนอแผนต่อรัฐบาลเพื่อเยียวยา

สืบเนื่องจากสถานการณ์ Covid – 19 ทางสถาบันการศึกษาดำเนินการช่วยเหลือนักศึกษา เช่น ลดค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ประกอบกับสถาบันการศึกษา ต้องคืนเงินงบประมาณเข้างบกลางงบประมาณ 300 ล้านบาท จึงทำให้การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา เป็นไปอย่างล่าช้า เห็นควรให้รัฐบาลจัดสรรเงินงบประมาณที่ให้ทางสถาบันอุดมศึกษาที่คืนเข้างบกลางจัดสรรกลับมาช่วยเหลือสถาบันอุดมศึกษา

3) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรณีที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้มีมาตรการช่วยเหลือผู้กู้ยืมจากสถานการณ์ Covid-19 และการให้กู้ยืมเงินในปี 2564 จะดำเนินการอย่างไรให้ครบถ้วน

- ข้อเสนอต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

สืบเนื่องจากการกู้ยืมเงินของ กยศ. ให้กู้ค่าเล่าเรียนและค่าครองชีพ ในขณะที่สถาบันการศึกษามีการลดค่าเล่าเรียนลง จึงเห็นควรให้ กยศ. อนุเคราะห์จัดสรรเงินค่าเล่าเรียนให้เต็มจำนวน (ไม่หักส่วนลด) เพื่อให้นักศึกษาได้นำเงินส่วนที่สถาบันการศึกษาลดให้ ไปช่วยเหลือการดำรงชีพ การจัดซื้ออุปกรณ์เสริมการเรียน Online เป็นต้น แต่ถ้านักศึกษาไม่ต้องการกู้ส่วนของค่าเล่าเรียนที่สถาบันการศึกษาลดให้ก็ได้ จะได้มีส่วนกู้น้อยลง

จากการประชุมร่วมกับคณะกรรมาธิการฯ ทาง กยศ. แจ้งว่าเมื่อนักศึกษาที่ยื่นกู้มีคุณสมบัติครบถ้วน กยศ.สามารถมีงบประมาณให้นักศึกษากู้ได้ 100% ที่ขอกู้โดยไม่มีโควตา ถือว่าเป็นการให้การช่วยเหลือได้ครบถ้วน

การช่วยเหลือเยียวยานิสิตนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบแบบกระทันหัน เช่น กรณีผู้ปกครองถูกเลิกจ้างหรือถูกให้ออกจากงานด้วยเหตุอื่น เห็นควรที่ กยศ. จะได้จัดสรรเงินทุนกู้ยืมเพื่อเยียวยานักศึกษากลุ่มนี้ด้วย

4) การดำเนินการเพื่อส่งเสริมการศึกษาออนไลน์ และการศึกษาระยะสั้น

4.1 การศึกษาออนไลน์

ข้อกำจัด

1) การเข้าถึง Internet ในพื้นที่ห่างไกลของนักศึกษา
2) การสอบการประเมินผล มีความจำเป็นต้องจัดในสถานที่สอบที่ศูนย์สอบของสถาบันการศึกษา ซึ่งต้องใช้พื้นที่ และเครื่องมืออุปกรณ์ หากเป็นการสอบในพื้นที่ของนักศึกษา จะมีปัญหาเรื่องคุณภาพการสอบ

4.2 การศึกษาระยะสั้น

1) สถาบันการศึกษาได้มีการจัดการเรียนการสอนแบบระยะสั้น เพื่อให้เหมาะสมกับการพัฒนาประเทศเป็นจำนวนมาก และสามารถจัดรูปแบบการศึกษา เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาตลอดชีพ (Lifelong Education)

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
สำนักกรรมาธิการ ๑
เลขที่รับ ๔๙๑ / ๒๕๖๓
รับที่ ๑ / ๑๐ / ๒๕๖๓
เวลา ๑๕.๒๕ นาฬิกา
กลุ่มงาน ดำเนินการ

ที่ อว ๐๖๔๙.๒๐ / ๒๒๖๙

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

กลุ่มงาน กมธ.แก้ไขปัญหาหนี้สินฯ
สำนักกรรมาธิการ ๑
รับที่ ๘๖ / ๒๕๖๓
วันที่ ๑๐ มิ.ย. ๒๕๖๓
เวลา ๑๕.๔๔ นาฬิกา

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอส่งข้อมูลมาตรการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

เรียน ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

อ้างถึง หนังสือสำนักกรรมาธิการ ๑ ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๒/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย มาตรการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักกรรมาธิการ ๑ ได้เชิญประชุมกับคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุมคณะกรรมาธิการ (สผ.) ๔๐๑ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา โดยที่ประชุมขอให้สถานศึกษาส่งข้อมูลมาตรการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ความละเอียดทราบแล้วนั้น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้วและขอส่งข้อมูลดังกล่าวเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิรัช โหตระไวศยะ)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

กองพัฒนานักศึกษา สำนักงานอธิการบดี
โทร. ๐ ๒๕๔๙ ๓๖๘๔
โทรสาร ๐ ๒๕๔๙ ๓๖๙๙

ข้อมูลมาตรการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาด ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง

๑. ข้อมูลจำนวนนักเรียนนักศึกษาที่ออกจากการศึกษาเนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

- มีจำนวน ๒ ราย จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

๒. การเตรียมการเสนอแผนต่อรัฐบาลเพื่อเยียวยาฟื้นฟู

๑. ลดค่าธรรมเนียม ๑๐-๒๐% ในภาคเรียนที่ ๓/๒๕๖๓ และภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๓

๒. ผ่อนชำระค่าบำรุงการศึกษา ค่าลงทะเบียน ค่าธรรมเนียมการศึกษา ไม่เกิน ๔ งวดต่อภาคการศึกษา โดยสามารถชำระออนไลน์และผ่านบัตรเครดิต

๓. ขยายเวลาการชำระค่าลงทะเบียนจนถึงวันสุดท้ายของการเรียนการสอน โดยงดเว้นค่าปรับ

๔. ยกเว้นค่าปรับกรณีเกินกำหนดการให้บริการภายในมหาวิทยาลัยยกเว้นค่าปรับต่างๆ ในภาคการศึกษาที่ ๓/๒๕๖๓

๕. บริการยื่นขอเอกสารผ่านระบบออนไลน์โดยไม่คิดค่าธรรมเนียม จัดส่ง Transcript ฟรี

๖. สนับสนุนทุนการศึกษาแบบให้เปล่า จัดสรรทุนเพิ่ม ให้ทุนอาหารกลางวัน สนับสนุนให้นักศึกษาทำงาน part time ในมหาวิทยาลัย

๓. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรณีที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้มีมาตรการช่วยเหลือผู้กู้ยืมจากสถานการณ์ COVID – ๑๙ และการให้กู้ยืมเงินในปี ๒๕๖๔ จะดำเนินการอย่างไรให้นักเรียนนักศึกษาได้รับความช่วยเหลือและการกู้ยืมเงินครบถ้วนทุกคน

๑. นักศึกษาใหม่ที่กู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต่อเนื่องจากสถาบันเดิมไม่ต้องสำรองจ่ายเงินค่าลงทะเบียน

๒. ตามที่กองทุนไม่มีการจัดสรรจำนวนคนและจำนวนเงินทั้งผู้กู้รายเก่าและรายใหม่ ทำให้นักศึกษาที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามที่กองทุนฯ กำหนดสามารถกู้ได้ทุกคน

๔. การดำเนินการเพื่อส่งเสริมการศึกษาออนไลน์ และการศึกษาระยะสั้น

๑. จัดการเรียนการสอนและการสอบด้วยระบบออนไลน์ทุกหลักสูตร ในภาคการศึกษาที่ ๓/๒๕๖๓ ผ่านช่องทางที่มหาวิทยาลัยเตรียมไว้

๒. สนับสนุนโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์

๓. อบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์

๔. ช่วยแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์

๕. ดูแลนักศึกษาที่ขาดแคลน กรณีที่ใช้การเรียนการสอนออนไลน์

๖. สนับสนุน package internet ผ่านการเรียนการสอนแบบออนไลน์

๗. เตรียมการสืบค้นฐานข้อมูล electronics โดยผ่านระบบ VPN และช่องทางออนไลน์อื่นๆ

๘. ปรับเปลี่ยนการฝึกงาน สหกิจศึกษา และรายวิชาที่เป็นภาคทฤษฎี เพื่อไม่ให้กระทบระยะเวลาตามแผนของหลักสูตร

๕. ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่หน่วยงานได้เสนอต่อที่ประชุม

๑. ใช้ระบบอาจารย์ที่ปรึกษามาช่วยดูแลนักศึกษาเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือได้ทันต่อเหตุการณ์

๒. เรื่องหอพักนักศึกษา

- นักศึกษาสามารถผ่อนชำระค่าหอพักได้ไม่เกิน ๔ งวด/ภาคการศึกษา
- ลดค่าเช่าหอพักภายในมหาวิทยาลัย
- ไม่เก็บเงินค่าหอพัก ในภาคเรียนที่ ๓/๒๕๖๓
- มีหอพักสำรองให้นักศึกษา
- ร่วมมือกับหอพักเอกชนรอบมหาวิทยาลัย ให้ลดค่าเช่าห้องพัก ๑๐% ๑๕% ๒๐% ๓๐% ๕๐% หรือ ๕๐๐ บาทต่อเดือน เป็นเวลา ๒ เดือน ๓เดือน หรือตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

กลุ่มงาน กมธ.แก้ไขปัญหา...
สำนักกรรมาธิการ ๑
รับที่ ๕๔ / ๒๕๖๓
วันที่ ๑ / ก.ค. / ๒๕๖๓
เวลา ๑๔.๔๔ นาฬิกา

ที่ อว ๐๖๔๙.๒๐ / ๒๖๑๔

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอส่งข้อมูลมาตรการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

เรียน ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

อ้างถึง หนังสือสำนักกรรมาธิการ ๑ ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๒/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย มาตรการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักกรรมาธิการ ๑ ได้เชิญประชุมกับคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุมคณะกรรมาธิการ (สผ.) ๔๐๑ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา โดยที่ประชุมขอให้สถานศึกษาส่งข้อมูลมาตรการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ความละเอียดทราบแล้วนั้น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้วและขอส่งข้อมูลดังกล่าวเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิรัช โหตระไวศยะ)
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

กองพัฒนานักศึกษา สำนักงานอธิการบดี
โทร. ๐ ๒๕๔๙ ๓๖๘๔
โทรสาร ๐ ๒๕๔๙ ๓๖๙๙

ข้อมูลมาตรการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง

๑. ข้อมูลจำนวนนักเรียนนักศึกษาที่ออกจากการศึกษาเนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

- มีจำนวน ๒ ราย จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

๒. การเตรียมการเสนอแผนต่อรัฐบาลเพื่อเยียวยาฟื้นฟู

๑. ลดค่าธรรมเนียม ๑๐-๒๐% ในภาคเรียนที่ ๓/๒๕๖๓ และภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๓

๒. ผ่อนชำระค่าบำรุงการศึกษา ค่าลงทะเบียน ค่าธรรมเนียมการศึกษา ไม่เกิน ๔ งวดต่อภาคการศึกษา โดยสามารถชำระออนไลน์และผ่านบัตรเครดิต

๓. ขยายเวลาการชำระค่าลงทะเบียนจนถึงวันสุดท้ายของการเรียนการสอน โดยงดเว้นค่าปรับ

๔. ยกเว้นค่าปรับกรณีเกินกำหนดการให้บริการภายในมหาวิทยาลัยยกเว้นค่าปรับต่างๆ ในภาคการศึกษาที่ ๓/๒๕๖๓

๕. บริการยื่นขอเอกสารผ่านระบบออนไลน์โดยไม่คิดค่าธรรมเนียม จัดส่ง Transcript ฟรี

๖. สนับสนุนทุนการศึกษาแบบให้เปล่า จัดสรรทุนเพิ่ม ให้ทุนอาหารกลางวัน สนับสนุนให้นักศึกษาทำงาน part time ในมหาวิทยาลัย

๓. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรณีที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้มีมาตรการช่วยเหลือผู้กู้ยืมจากสถานการณ์ COVID – ๑๙ และการให้กู้ยืมเงินในปี ๒๕๖๔ จะดำเนินการอย่างไรให้นักเรียนนักศึกษาได้รับความช่วยเหลือและการกู้ยืมเงินครบถ้วนทุกคน

๑. นักศึกษาใหม่ที่กู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต่อเนื่องจากสถาบันเดิมไม่ต้องสำรองจ่ายเงินค่าลงทะเบียน

๒. ตามที่กองทุนไม่มีการจัดสรรจำนวนคนและจำนวนเงินทั้งผู้กู้รายเก่าและรายใหม่ ทำให้นักศึกษาที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามที่กองทุนฯ กำหนดสามารถกู้ได้ทุกคน

๔. การดำเนินการเพื่อส่งเสริมการศึกษาออนไลน์ และการศึกษาระยะสั้น

๑. จัดการเรียนการสอนและการสอบด้วยระบบออนไลน์ทุกหลักสูตร ในภาคการศึกษาที่ ๓/๒๕๖๓ ผ่านช่องทางที่มหาวิทยาลัยเตรียมไว้

๒. สนับสนุนโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์

๓. อบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์

๔. ช่วยแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์

๕. ดูแลนักศึกษาที่ขาดแคลน กรณีที่ใช้การเรียนการสอนออนไลน์

๖. สนับสนุน package internet ผ่านการเรียนการสอนแบบออนไลน์

๗. เตรียมการสืบค้นฐานข้อมูล electronics โดยผ่านระบบ VPN และช่องทางออนไลน์อื่นๆ

๘. ปรับเปลี่ยนการฝึกงาน สหกิจศึกษา และรายวิชาที่เป็นภาคทฤษฎี เพื่อไม่ให้กระทบระยะเวลาตามแผนของหลักสูตร

๕. ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่หน่วยงานได้เสนอต่อที่ประชุม

๑. ใช้ระบบอาจารย์ที่ปรึกษามาช่วยดูแลนักศึกษาเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือได้ทันต่อเหตุการณ์

๒. เรื่องหอพักนักศึกษา

- นักศึกษาสามารถผ่อนชำระค่าหอพักได้ไม่เกิน ๔ งวด/ภาคการศึกษา
- ลดค่าเช่าหอพักภายในมหาวิทยาลัย
- ไม่เก็บเงินค่าหอพัก ในภาคเรียนที่ ๓/๒๕๖๓
- มีหอพักสำรองให้นักศึกษา
- ร่วมมือกับหอพักเอกชนรอบมหาวิทยาลัย ให้ลดค่าเช่าห้องพัก ๑๐% ๑๕% ๒๐% ๓๐% ๕๐% หรือ ๕๐๐ บาทต่อเดือน เป็นเวลา ๒ เดือน ๓เดือน หรือตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

สำนักงานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
อาคารรัชมังคลาภิเษก ๒ ชั้น ๕-๖ กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์/โทรสาร ๐๒-๒๘๐๓๔๐๒ , ๐๒-๒๘๑๐๕๒๘
E-mail : rajabhatnetwork@gmail.com หรือ pnirunraj@yahoo.com

กลุ่มงาน กมธ.แก้ไขปัญหาหนี้สินฯ
สำนักกรรมาธิการ ๑
รับที่ ๕๓ / ๒๕๖๓
วันที่ ๑ ก.ค. ๒๕๖๓
เวลา ๑๕.๓๕ นาฬิกา

ที่ ทปอ.มรภ. ๑๖๓ /๒๕๖๓

๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง แนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

เรียน ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

อ้างถึง หนังสือด่วนที่สุด สผ ๐๐๑๗.๐๒/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓

ตามที่คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้กำหนดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาที่ประสบปัญหาขาดแคลนและมีฐานะยากจน รวมถึงปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมคณะกรรมาธิการ (สผ.) ๔๐๑ อาคารรัฐสภา และมีมติให้ตัวแทนของสถานศึกษาแต่ละแห่งสรุปปัญหาและการดำเนินงานเพื่อให้คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ พิจารณาในการประชุมครั้งต่อไปนั้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ขอสรุปมาตรการช่วยเหลือนักศึกษาในช่วงสถานการณ์ของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) มีรายละเอียดดังนี้

๑. ข้อมูลจำนวนนักเรียนนักศึกษาที่ออกจากการศึกษาเนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙
   - ไม่มีจำนวนนักเรียนนักศึกษาที่ออกจากการศึกษาเนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์
   - การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

๒. การเตรียมการเสนอแผนต่อรัฐบาลเพื่อเยียวยาฟื้นฟู
   - โครงการวิศวกรสังคม การจ้างงานนักศึกษาเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท ระยะเวลา ๑๒ เดือน จำนวนประมาณ ๒๐๐ คน

๓. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรณีที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้มีมาตรการช่วยเหลือผู้กู้ยืมจากสถานการณ์ COVID – ๑๙ และการให้กู้ยืมเงินในปี ๒๕๖๔ จะดำเนินการอย่างไรให้นักเรียนนักศึกษาได้รับความช่วยเหลือและการกู้ยืมเงินครบถ้วนทุกคน
   - การจัดทำเอกสารแบบคำขอกู้ยืมเงิน การรวมรวบเอกสาร และการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้กู้ยืมทำได้ยาก เนื่องจากนักศึกษาไม่สามารถเดินทางในช่วงสถานการณ์ของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ การรับรองเอกสารรับรองรายได้ของครอบครัวผู้กู้ หรือหนังสือแสดงความคิดของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถทำได้ นักศึกษาจึงจัดส่งเอกสารให้กับมหาวิทยาลัยล่าช้า ทำให้นักศึกษายังไม่ได้รับค่าเล่าเรียนและค่าครองชีพ
   - กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ควรลดขั้นตอนการดำเนินงานในระบบ e-studenloan เช่น ขั้นตอนการยื่นแบบคำขอกู้ยืมเงิน นักศึกษาสามารถยืนยันค่าเล่าเรียนไปพร้อมกัน เมื่อสถานศึกษาบันทึกกรอบวงเงินและประกาศ

รายชื่อ ก็สามารถพิมพ์สัญญาและแบบยืนยันค่าเล่าเรียนให้นักศึกษาลงนามได้คราวเดียวกันเพื่อลดระยะเวลา และเว้นระยะห่างทางสังคม

- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ควรเปิดระบบ e-Studenloan ให้ผู้กู้ และสถานศึกษา ขั้นตอนที่ ๑-๑๑ ในช่วงสถานการณ์ของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ให้อยู่ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน เนื่องจากผู้กู้และสถานศึกษาไม่สามารถปฏิบัติงานได้ทันตามกำหนด และทำให้นักศึกษาขาดโอกาสในการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้
- ในช่วงสถานการณ์ของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ควรลดชั่วโมงในการทำจิตอาสา เพื่อเว้นระยะห่างทางสังคม

๑. การดำเนินการเพื่อส่งเสริมการศึกษาออนไลน์ และการศึกษาระยะสั้น

- การจัด Smart Device ให้ยืมเพื่อใช้ในการเรียนแบบ Online และในพื้นที่ Co Learning Space
- การจัดอบรมด้านการจัดการเรียนการสอน Online โปรแกรม Zoom, Google Classroom, Loom ให้กับคณาจารย์

๒. ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่หน่วยงานได้เสนอต่อที่ประชุม

- ควรมีการสนับสนุนงบประมาณให้นักศึกษามีรายได้ระหว่างเรียน เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่ ขาดแคลนทุนทรัพย์ นอกเหนือจากการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
- ควรมีการสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมนักศึกษาที่ให้ความรู้และการสร้างงานให้กับชุมชน
- ควรมีการสนับสนุนงบประมาณด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนแบบออนไลน์และห้องปฏิบัติการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จรูญ ถาวรจักร์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ประธานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ

สำนักงาน ทปอ.มรภ.
รับที่ 84/63
วันที่ 12/6/63 เวลา.....
ผู้รับ จันทร์จิรา

ด่วนที่สุด
ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๒/๒๕๖๐

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
สภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์
พญาไท กทม. ๑๐๔๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

เรียน ประธานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ด้วยคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ได้กำหนดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

เพื่อให้การพิจารณาของคณะกรรมาธิการเป็นไปด้วยความรอบคอบ ได้รับทราบข้อมูลจากผู้ที่มีความรู้ ซึ่งสามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จึงขอเชิญท่านหรือผู้แทนเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมาธิการ เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ภาพรวมสภาพปัญหานักเรียนนักศึกษา การพัฒนาและกำหนดมาตรฐานหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการให้กู้ยืมเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มาตรการให้ความช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาที่ประสบปัญหาขาดแคลนและมีฐานะยากจน สาเหตุของนักเรียนนักศึกษาที่ไม่ประสงค์เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รวมถึงปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน **ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา** ณ ห้องประชุมคณะกรรมาธิการ (สผ.) ๔๐๑ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา พร้อมเอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน ๖๐ ชุด (ถ้ามี)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมาธิการตามกำหนดวันเวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้นด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ)
ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ

เรียน ประธาน ทปอ.มรภ.
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ขอเชิญเข้าร่วมประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในวันพฤหัสบดีที่ 18 มิ.ย. ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ
เวลา 9.30 น. ณ ห้องประชุมคณะกรรมาธิการ (สผ.) 401 ชั้น 4 อาคารรัฐสภา

สั่งเรียนมาเพื่อ สำนักกรรมาธิการ ๑
ปฏิบัติราชการ
จันทร์จิรา
12/6/63

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ
โทรศัพท์ ๐ ๘๑ ๙๓๑๕๑๑๕
E-mail : debt25.2562@gmail.com

สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ASSOCIATION OF PRIVATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF THAILAND
UNDER THE PATRONAGE OF HER ROYAL HIGHNESS PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHORN
๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทร. ๐-๒๓๕๔-๕๖๘๙-๙๑ โทรสาร. ๐-๒๓๕๔-๕๖๙๑
328 Sri-Ayutthaya Road, Ratchathewi, Bangkok 10400, Thailand Tel. 0-2354-5689-91 FAX. 0-2354-5691
http://www.apheit.org

กลุ่มงาน กมธ.แก้ไขปัญหา
สำนักกรรมาธิการ ๑
รับที่ ๗๙ / ๒๕๖๓
วันที่ ๒๔ มิ.ย. ๒๕๖๓
เวลา ๑๕.๕๓ นาฬิกา

ปรึกษา
ภราดา ดร.ประทีป ม.โกมลมาศ
ดร.ธนู กุลชล
ภราดา ดร.บัญชา แสงหิริญ
ผศ.ดร.จันทร์จิรา วงษ์ขมทอง
ดร.มัทนา สานตีวัตร
ดร.เลิศลักษณ์ ส.บุรุษพัฒน์
รศ.ดร.เสาวณีย์ ไทยรุ่งเรือง
ายกสมาคม
ดร.พรชัย มงคลวนิช
ายกเพิ่งพ้นวาระ
ดร.วัลลภ สุวรรณดี
ายก (๑)
ดร.สมศักดิ์ รุ่งเรือง
ปนายก (๒)
ดร.ดาริกา ลัทธพีพัฒน์
ขาธิการ
ดร.เสนีย์ สุวรรณดี
องเลขาธิการ
ผศ.ดร.มารุจ ลิมปะวัฒนะ
ฏิคม
ดร.เอกอนันต์ สมบัติสกุลกิจ
ายทะเบียน
ผศ.ดร.ชลลดา มงคลวนิช
หรัญญิก
ดร.อณาวุฒิ ชูทรัพย์
ระธานฝ่ายพัฒนาและ
วัตกรรมอุดมศึกษา
ผศ.ดร.วิทวัส ดิษยะศริน สัตยารักษ์
ระธานฝ่ายวิชาการและ
ระกันคุณภาพการศึกษา
รศ.ดร.บัณฑิต โรจน์อารยานนท์
ระธานฝ่ายทรัพยากรการเรียนรู้
ละเทคโนโลยีการศึกษา
ดร.จอมขวัญ ผลภาษี
ระธานฝ่ายกิจการนักศึกษา
อาจารย์ฉลอง แขวงลินทร์
ระธานฝ่ายประชาสัมพันธ์
อาจารย์วรงค์ ชินวันทนานนท์
รรมการ
ดร.บัญชา เกิดมณี
ผศ.ดร.ประเสริฐ ประวัติรุ่งเรือง
ดร.กิตติพัฒน์ สุวรรณชิน
ดร.กิตติ วงษ์ชวลิตกุล
รศ.ดร.ฌรงค์ อยู่ถนอม
รศ.ดร.วินัย รังสินันท์
ผศ.ดร.วิรัช เลิศไพฑูรย์พันธ์
รศ.ดร.กฤษณ์ ทองเลิศ
ดร.นัยนา จันจิระสกุล

ที่ สสอท.22/2563

23 มิถุนายน 2563

เรื่อง ข้อเสนอแนะสำหรับการบริหารงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในช่วงการระบาดของไวรัสโควิด-19

เรียน ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ตามที่ท่านได้เรียนเชิญผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาเข้าชี้แจงสภาพปัญหาและอุปสรรคในแนวทางการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา รวมถึงการพักชำระหนี้ ในช่วงวิกฤตการระบาดของไวรัสโควิด-19 ในการประชุมกรรมาธิการวิสามัญฯ เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2563 ที่ผ่านมา และที่ประชุมได้มอบหมายให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาไปจัดทำเอกสารเสนอเพิ่มเติม นั้น

สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ฯ ในฐานะองค์กรที่ดูแลสมาชิกสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั่วประเทศได้ให้ความเห็นในประเด็นต่าง ๆ ไว้ที่ประชุม ดังนี้

1. ในช่วงเวลาที่ผ่านมา สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้มีการประชุมร่วมกับผู้บริหารกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ประธานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ และประธานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อกำหนดมาตรการระยะสั้นสำหรับสถาบันการศึกษา ในการช่วยเหลือนักศึกษาและผู้ปกครองที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของไวรัสโควิด-19 ประกอบด้วย การลดค่าลงทะเบียน การอนุญาตให้ผ่อนชำระค่าลงทะเบียน การจัดหาบริการอินเทอร์เน็ตฟรี ให้นักศึกษาเพื่อใช้ในการเรียนออนไลน์ การจัดจ้างนักศึกษาทำงานพิเศษภายในสถาบัน รวมถึงการลดหย่อนค่าหอพักนักศึกษาในกรณีที่สถาบันการศึกษามีหอพักภายในสถาบัน ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกแห่งได้ดำเนินการในเรื่องต่างๆ ตามมติที่ประชุมตั้งแต่ต้นเดือนเมษายน 2563 เป็นต้นมา นับได้ว่าเป็นมาตรการระยะสั้นที่ช่วยแบ่งเบาภาระของนักศึกษาและผู้ปกครองได้ระดับหนึ่ง

2. สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ฯ ได้หารือกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในการขอขยายวงเงินงบประมาณสำหรับการกู้ยืมสำหรับปีการศึกษา 2563 ซึ่งท่านผู้จัดการกองทุนฯ ได้กรุณาให้ความเข้าใจและดำเนินการเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ เพื่อขยายวงเงินกู้ยืมเป็นจำนวนเงิน 34,000 ล้านบาท เพื่อรองรับนักศึกษาที่ประสงค์จะขอกู้ยืมในภาวะวิกฤตนี้ได้ทุกรายเป็น

ที่เรียบร้อยแล้ว นอกจากนั้น กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษายังได้ปรับเกณฑ์คุณสมบัติผู้กู้ยืมโดยขยายเพดานรายได้ครอบครัวจากเดิม 200,000.-บาท/ปี เป็น 360,000.-บาท/ปี รวมถึงได้เพิ่มค่าครองชีพให้เพิ่มเติมอีก 600.-บาท/เดือนอีกด้วย สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วและปัจจุบันอยู่ในสถานะผู้ต้องชำระหนี้นั้น กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ออกมาตรการช่วยเหลือโดยการลดดอกเบี้ย ลดเบี้ยปรับ การให้พักชำระหนี้-ผ่อนผันการชำระหนี้ รวมถึงการลด/ชะลอการบังคับคดีอีกด้วย เป็นที่เชื่อว่าแนวทางข้างต้นจะช่วยลดปัญหาสำหรับนักศึกษาที่ผู้ปกครองไม่สามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในช่วงนี้ได้ ดังนั้นนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบและอาจต้องยกเลิกการเข้าศึกษาต่อหรือการขอลาออกกลางคัน จะได้รับการดูแลด้วยมาตรการนี้ และในกรณีที่เป็นผู้กู้ยืมที่ต้องชำระหนี้ มาตรการการลด พัก ผ่อนผัน และชะลอการชำระหนี้ คงจะช่วยลดภาระในการบริหารการเงินได้อย่างมีนัยสำคัญ

จากข้อมูลที่ได้นำเรียนข้างต้น พิจารณาได้ว่าแนวทางต่างๆ ที่ได้ดำเนินการร่วมกันแล้วนั้น เป็นเพียงมาตรการระยะสั้นและเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในช่วงวิกฤตที่ผ่านมา สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังเล็งเห็นว่า กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สามารถเป็นกลไกสำคัญในการช่วยแก้ปัญหาและช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบได้ในวงกว้าง ที่สำคัญคือสถานะของกองทุนนี้ เป็นลักษณะการให้กู้ยืม มิใช่กองทุนช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบแบบให้เปล่า ดังนั้นการใช้ประโยชน์สูงสุดจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภาวะวิกฤตนี้ น่าจะช่วยแบ่งเบาภาระผูกพันด้านงบประมาณได้ในระยะยาว สำหรับมาตรการเพิ่มเติมที่เห็นควรเสนอให้กองทุนให้กู้ยืมฯ รับไปพิจารณาเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของผู้กู้ยืม ประกอบด้วย

- การขยายวงเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมการจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และ/หรืออุปกรณ์เพื่อใช้ในการศึกษาระบบออนไลน์ ซึ่งในทางหลักการ พิจารณาเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และสามารถขยายขอบเขตการกู้ยืมให้ครอบคลุมได้

- การกู้ยืมเพื่อการศึกษาในช่วงระยะ 1-2 ปีนี้ กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรพิจารณาขยายคุณสมบัติและเกณฑ์การให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้ครอบคลุมถึงการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา รวมถึงการศึกษาอบรมในหลักสูตรระยะสั้นสำหรับการ Upskill/Reskill ที่จัดโดยสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ โดยแนวทางนี้จะเป็นการให้เงินกู้ยืมเพื่อไปพัฒนาทักษะใหม่ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระหรือเพิ่มทักษะในการเปลี่ยนสายงานไปทำงานในอุตสาหกรรมใหม่ที่ยังมีความต้องการแรงงานอยู่ในขณะนี้ เป็นที่เชื่อว่าการศึกษาต่อในลักษณะข้างต้น จะช่วยลดอัตราการว่างงานในตลาดแรงงานได้ และจะช่วยลดภาระให้กับรัฐบาลในการเยียวยากลุ่มบัณฑิตใหม่ที่ตกงาน รวมถึงผู้ที่

เคยมีงานทำ แต่ถูกเลิกจ้างจากผลกระทบการ Lockdown และการปิดตัวลงของธุรกิจต่างๆ

- กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอาจต้องพิจารณาเพิ่มวงเงินค่าครองชีพรายเดือนให้กับนักศึกษาที่กู้ยืมในช่วงปีการศึกษานี้เป็นการเฉพาะ ซึ่งการเพิ่มวงเงินเพียง 600.-บาท/เดือน อาจยังไม่เพียงพอ เนื่องจากปัจจุบันผู้ปกครองนักศึกษาจำนวนหนึ่งขาดรายได้ จึงไม่สามารถดูแลค่าครองชีพบางส่วนเพิ่มเติมให้กับบุตรหลานได้ นอกจากนั้นจากข้อมูลที่ผ่านมา นักศึกษาส่วนใหญ่ที่กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจะทำงาน Part time เพื่อหารายได้เสริมสำหรับการครองชีพ ซึ่งในปัจจุบันคงเป็นภาวะที่ลำบากในการหางานลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้การขยายวงเงินค่าครองชีพที่เสนอแนะนี้ อาจพิจารณาดำเนินการโดยให้สถานศึกษาช่วยคัดกรองและพิจารณาความจำเป็นโดยนำเอาปัจจัยความแตกต่างในเชิงพื้นที่และความจำเป็นของนักศึกษาเป็นรายเฉพาะมาเป็นเกณฑ์ในการขยายและอนุมัติวงเงินค่าครองชีพ ซึ่งแนวทางดังกล่าวนี้ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเคยดำเนินการมาแล้วในอดีต โดยการให้วงเงินค่าครองชีพนักศึกษารายละไม่เกินเพดานวงเงิน 4,000.-บาท/เดือน และให้สถานศึกษาสัมภาษณ์คัดกรอง ก่อนพิจารณาจัดสรรค่าครองชีพให้นักศึกษาในอัตราที่เหมาะสมและตามความจำเป็นที่แท้จริงต่อไป

- ในปีการศึกษา 2563 นี้ กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรยกเลิกการปิดระบบการยื่นเอกสารขอกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามกำหนดเวลาตามปฏิทินการปฏิบัติงานในสถานการณ์ปกติ และเปิดระบบให้นักศึกษายื่นกู้ได้ตลอดปีแทนเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้พิจารณาว่ากองทุนฯ ได้จัดสรรงบประมาณไว้อย่างเพียงพอในการช่วยเหลือนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบอยู่แล้ว ดังนั้นการเปิดระบบการขอยื่นกู้ยืมไว้ จะสามารถดูแลนักศึกษาและผู้ปกครองที่ได้รับผลกระทบในระยะต่อ ๆ มาได้อย่างทั่วถึง

- จากข้อมูลจำนวนหลักสูตรที่สามารถกู้ยืมได้ในปัจจุบัน พบว่ายังมีหลักสูตรที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนกว่า 2,000 หลักสูตร ที่ค้างการให้ความเห็นชอบจากกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทั้งที่หลักสูตรที่กล่าวถึงได้รับการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจตามกฎหมายในการอนุมัติเปิดและปรับปรุงหลักสูตรไปแล้ว เป็นผลให้นักศึกษาที่ขาดแคลนและได้รับผลกระทบไม่สามารถกู้ยืมเพื่อการศึกษาในหลักสูตรเหล่านี้ได้ ดังนั้นกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ควรเร่งออกมาตรการผ่อนผันเรื่องดังกล่าว เนื่องจากความล่าช้าดังกล่าวเกิดจากปัญหาการทำงาน

ของหน่วยงานในกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นสำคัญ

- ในช่วงเวลาที่ไม่ปกติเช่นนี้ กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนให้พิจารณาจัดตั้งคณะทำงานพิเศษขึ้น โดยมีผู้แทนจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ร่วมเป็นคณะทำงานด้วย เพื่อร่วมกันพิจารณาและแลกเปลี่ยนข้อมูลการทำงานที่สำคัญ ซึ่งในอดีตที่ผ่านมา การกำหนดทิศทางการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะองค์ประกอบในคณะกรรมการและอนุกรรมการต่าง ๆ มีผู้แทนจากสถาบันการศึกษาที่เป็นผู้สะท้อนปัญหาในระดับปฏิบัติให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและแก้ปัญหาได้ตรงประเด็น มีความรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์

จึงขอนำเรียนข้อมูลและข้อเสนอแนะที่คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในช่วงภาวะวิกฤตนี้ให้กับคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ พิจารณาศึกษาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เสนีย์ สุวรรณดี)
เลขาธิการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในฐานะผู้เข้าร่วมชี้แจงข้อมูล

ศูนย์ประสานงานสมาคมฯ
โทรศัพท์ 0-2354-5689-90
โทรสาร 0-2354-5691

ภาคผนวก ง
พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒[๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

“ผู้กู้ยืมเงิน” หมายความว่า นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ได้รับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจากกองทุน

“เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา” หมายความว่า เงินที่กองทุนจัดสรรให้ผู้กู้ยืมเงิน เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา และค่าครองชีพ

“นักเรียนหรือนักศึกษา” หมายความว่า ผู้ซึ่งศึกษาอยู่ในสถานศึกษา และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับการตอบรับให้เข้าศึกษาในสถานศึกษาด้วย

“สถานศึกษา” หมายความว่า โรงเรียน สถาบันอุดมศึกษา หรือสถานศึกษาอื่นของรัฐ โรงเรียนของเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน และสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

“ค่าเล่าเรียน” หมายความว่า เงินค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาเรียกเก็บจากนักเรียนหรือนักศึกษา

[๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนที่ ๑๒ ก/หน้า ๑/๒๗ มกราคม ๒๕๖๐

“ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายอื่นที่มิใช่ค่าเล่าเรียนที่สถานศึกษาเรียกเก็บจากนักเรียนหรือนักศึกษาตามระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา

“ค่าครองชีพ” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพระหว่างศึกษา

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

“ผู้จัดการ” หมายความว่า ผู้จัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
การจัดตั้งกองทุน

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”

ให้กองทุนเป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรี และมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

กองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์

(๒) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลักซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

(๓) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ

(๔) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ

มาตรา ๗ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับและโอนมาตามมาตรา ๕๖

(๒) เงินอุดหนุนที่ได้รับจากรัฐบาลหรือเงินที่ได้รับจากการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกองทุน

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่กองทุน

(๕) ดอกผล รายได้ หรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

(๖) เงินหรือทรัพย์สินอื่นใดนอกจาก (๑) ถึง (๕) ที่กองทุนได้รับ

มาตรา ๘ กิจการของกองทุนไม่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๙ กองทุนมีอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ซื้อ จัดหา เช่า ให้เช่า ถือกรรมสิทธิ์ ครอบครอง จำหน่าย ทำนิติกรรม หรือดำเนินงานใด ๆ เกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์

(๒) จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เก็บรักษาหลักฐานและเอกสารเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

(๓) จัดหาผลประโยชน์จากเงินและทรัพย์สินของกองทุน

(๔) กระทำการอื่นใดบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีดำเนินการขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อสมทบเข้ากองทุนในแต่ละปีงบประมาณตามความจำเป็น

เงินที่กองทุนได้รับไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๑ เงินของกองทุนให้ใช้จ่ายได้เพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

(๒) เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของกองทุน

(๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับการจัดกิจการของกองทุน

(๔) เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดหาผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๒

มาตรา ๑๒ เงินของกองทุนให้นำไปหาผลประโยชน์ได้ โดยการฝากกับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจหรือธนาคารพาณิชย์ หรือซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ทรัพย์สินประเภทอื่นของกองทุนให้นำไปหาผลประโยชน์ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๓ ทรัพย์สินของกองทุนที่ใช้หรือได้มาเพื่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี รวมทั้งการบังคับทางปกครอง และบุคคลใดจะยกอายุความหรือระยะเวลาในการครอบครองขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับกองทุนในเรื่องทรัพย์สินของกองทุนไม่ได้

หมวด ๒
คณะกรรมการ

มาตรา ๑๔[๒] ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนหกคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และอธิบดีกรมสรรพากร

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินห้าคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ โดยในจำนวนนี้อย่างน้อยต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการเงินหรือการบัญชี และด้านกฎหมาย ด้านละหนึ่งคน

ให้ผู้จัดการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้จัดการแต่งตั้งพนักงานของกองทุนจำนวนหนึ่งคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๗) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(๘) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๙) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานของกองทุนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

[๒] มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังไม่ได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง หรือในกรณีที่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนหรือเพิ่มขึ้นก็ได้ และให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และควบคุมดูแลกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

(๒) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

(๓) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการดำเนินการขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อสมทบกองทุน

(๔) พิจารณาอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีสำหรับการดำเนินการและการบริหารงานของกองทุน

(๕) กำหนดขอบเขตการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามมาตรา ๓๗ และพิจารณาอนุมัติให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษาเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการที่สถานศึกษาจะร่วมดำเนินงานกับกองทุนและแบบบันทึกข้อตกลงการเข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุนตามมาตรา ๓๘

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษา และการชำระเงินคืนกองทุน

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการนำเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนไปหาผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๒

(๙) พิจารณาเสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ในครอบครองของบุคคลอื่น และเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุนของผู้กู้ยืมเงิน

(๑๐) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ้างสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลให้ทำหน้าที่บริหารและจัดการการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ติดตามและเร่งรัดให้มีการชำระคืนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

(๑๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุนลดหย่อนหนี้ หรือระงับการชำระเงินคืนกองทุนตามมาตรา ๔๔ วรรคสาม

(๑๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับความรับผิดของผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๔๙ วรรคสาม

(๑๓) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกผู้จัดการและการทำสัญญาจ้างผู้จัดการรวมทั้งกำหนดค่าตอบแทนหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้จัดการตามมาตรา ๓๑

(๑๔) กำหนดมาตรการใด ๆ ตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุนและการติดตามการชำระเงินคืนกองทุน

(๑๕) กำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ การบัญชี การตรวจสอบบัญชี และข้อบังคับอื่นที่จำเป็นในการดำเนินการและการบริหารงานของกองทุน

(๑๖) พิจารณาผลการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินความต้องการเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักเรียนหรือนักศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตที่ผู้จัดการเสนอ

(๑๗) ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการอื่นใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

คณะกรรมการอาจมอบอำนาจของคณะกรรมการตาม (๒) (๕) (๑๔) และ (๑๘) เฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ผู้จัดการหรือบุคคลอื่นใดกระทำการแทนคณะกรรมการก็ได้

มาตรา ๒๐ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือมอบหมายให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๒๒[๓] ให้มีคณะอนุกรรมการกำกับและประเมินสถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานอนุกรรมการ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีผลงานหรือมีความรู้และความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านการเงินหรือการบัญชี ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือด้านอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการกำกับดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นอนุกรรมการ

ให้ผู้จัดการเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการจำนวนหนึ่งคนและพนักงานกองทุนซึ่งผู้จัดการแต่งตั้งจำนวนหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๓ คณะอนุกรรมการกำกับและประเมินสถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ (๖)

(๒) ติดตาม ตรวจสอบ และกำกับดูแลสถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุน ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๙ (๖) และรายงานผลให้คณะกรรมการทราบ

(๓) วิเคราะห์ปัญหาและข้อจำกัดในการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการแก้ไขปัญหาต่อคณะกรรมการ

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๔ ให้มีคณะอนุกรรมการกำกับการชำระเงินคืนกองทุน ประกอบด้วย อธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้และความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านการเงินหรือการบัญชี ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านแรงงาน หรือด้านอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการกำกับดูแลการชำระเงินคืนกองทุน เป็นอนุกรรมการ

ให้ผู้จัดการเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้จัดการแต่งตั้งพนักงานของกองทุนจำนวนหนึ่งคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

---

[๓] มาตรา ๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๒๕ คณะอนุกรรมการกำกับการชำระเงินคืนกองทุน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการ ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุนตามมาตรา ๑๙ (๗)

(๒) ติดตาม ตรวจสอบ และกำกับดูแลให้การชำระเงินคืนกองทุนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๙ (๗) และรายงานผลให้คณะกรรมการทราบ

(๓) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ (๑๑) และ (๑๔)

(๔) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่ผู้จัดการในการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการติดตามการชำระเงินคืนกองทุน

(๕) วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่ผู้กู้ยืมเงินไม่ชำระเงินคืนกองทุน พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการแก้ไขปัญหาต่อคณะกรรมการ

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๖ ให้นำคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๕ รวมทั้งการประชุมและการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมตามมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับแก่คณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๑ คณะอนุกรรมการกำกับและประเมินสถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุน และคณะอนุกรรมการกำกับการชำระเงินคืนกองทุน โดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ ประธานอนุกรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการของคณะอนุกรรมการ ซึ่งแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๓
สำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

มาตรา ๒๘ ให้กองทุนมีสำนักงานใหญ่เรียกว่า “สำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร และอาจตั้งสาขา ณ ที่อื่นใดตามความจำเป็นก็ได้

มาตรา ๒๙ สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินงานต่าง ๆ ของกองทุนและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒) เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

(๓) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุนเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๓๐ ให้กองทุนจ้างผู้จัดการคนหนึ่ง ซึ่งมีความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารและการจัดการ รวมทั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) สามารถปฏิบัติงานให้แก่กองทุนได้เต็มเวลา

(๔) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๘) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๙) ไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(๑๐) ไม่เป็นผู้จัดการหรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท หรือองค์กรอื่นใด

(๑๑) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญากับกองทุน หรือในกิจการที่กระทำให้แก่กองทุนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

(๑๒) ไม่เป็นผู้ถือหุ้นในสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลที่ได้รับการจ้างตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง หรือในบริษัทอื่นใดที่เป็นผู้ถือหุ้นในสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลดังกล่าว

มาตรา ๓๑ การคัดเลือกผู้จัดการและการทำสัญญาจ้างผู้จัดการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

สัญญาจ้างผู้จัดการ ให้กำหนดคราวละไม่เกินสี่ปี และเมื่อครบกำหนดอายุสัญญาจ้างแล้ว คณะกรรมการจะต่ออายุสัญญาจ้างอีกครั้งหนึ่งก็ได้แต่ต้องไม่เกินสี่ปี

ในสัญญาจ้าง ให้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และเงื่อนไขในการทดลองปฏิบัติงานของผู้จัดการไว้ด้วย

ให้ผู้จัดการได้รับค่าจ้าง ค่าตอบแทน หรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามสัญญาจ้าง ผู้จัดการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐

(๔) คณะกรรมการมีมติให้เลิกจ้าง เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๓๓ ให้ผู้จัดการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ รวมทั้งคำสั่ง นโยบาย และมติของคณะกรรมการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินงานและการเงินของกองทุน เพื่อจัดทำแผนงาน โครงการ แผนการดำเนินงานประจำปีของกองทุน และแผนการเงินและงบประมาณประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการ

(๓) จัดทำรายงานการบัญชีและรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ

(๔) ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินความต้องการเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของนักเรียนหรือนักศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตเสนอต่อคณะกรรมการ

(๕) บริหารและจัดการการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนหรือนักศึกษา

(๖) ดำเนินการติดตามและเร่งรัดให้มีการชำระคืนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามสัญญาที่ผู้กู้ยืมเงินทำไว้

(๗) ประสานงาน กำกับดูแล และติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ตามที่คณะกรรมการหรือประธานกรรมการมอบหมาย หรือตามที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง

ในการดำเนินการตาม (๕) และ (๖) ผู้จัดการอาจจ้างสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลเพื่อให้ทำหน้าที่แทนเป็นการทั่วไป หรือเป็นการเฉพาะเรื่องก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๔ ในกิจการของกองทุนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้จัดการเป็นผู้แทนของกองทุน เพื่อการนี้ ผู้จัดการอาจมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติหน้าที่แทนได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๕ ให้ผู้จัดการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของกองทุน และรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการของกองทุน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ รวมทั้งคำสั่ง นโยบาย และมติของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๖ เมื่อตำแหน่งผู้จัดการว่างลงและยังไม่มีการจ้างผู้จัดการคนใหม่ หรือในกรณีที่ผู้จัดการไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้จัดการเป็นผู้รักษาการแทนผู้จัดการ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้จัดการ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการหรือพนักงานของกองทุนคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนผู้จัดการ

ให้ผู้รักษาการแทนผู้จัดการมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้จัดการ

หมวด ๔
การให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

มาตรา ๓๗ ก่อนเริ่มปีการศึกษาแต่ละปี ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดลักษณะของเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ขอบเขตการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา รวมตลอดทั้งประเภทวิชา สถานศึกษา หรือระดับชั้นการศึกษา และหลักสูตรที่จะให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

ประกาศตามวรรคหนึ่งให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบทั่วไปโดย

(๑) ปิดประกาศโดยเปิดเผย ณ สำนักงาน และเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน

(๒) ส่งให้สถานศึกษา และให้สถานศึกษาที่ได้รับประกาศดังกล่าวเผยแพร่ให้ประชาชนทราบโดยทั่วไป โดยอย่างน้อยต้องปิดประกาศไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณสถานศึกษา

มาตรา ๓๘ สถานศึกษาที่ประสงค์จะเข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอเข้าร่วมดำเนินงานต่อกองทุนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

สถานศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบให้เข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้ทำบันทึกข้อตกลงกับกองทุนตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด และต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในบันทึกข้อตกลงโดยเคร่งครัด หากสถานศึกษาใดไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องครบถ้วน กองทุนอาจเพิกถอนการเข้าร่วมดำเนินงานของสถานศึกษาแห่งนั้นก็ได้

มาตรา ๓๙ นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ใดจะขอกู้ยืมเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ต้องศึกษาอยู่ในสถานศึกษาที่ร่วมดำเนินงานกับกองทุนตามมาตรา ๓๘ และต้องมีสัญชาติไทย มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๐ นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ใดจะขอกู้ยืมเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาลักษณะใด ให้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ ทั้งนี้ ตามแบบและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๑ นักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งได้รับอนุมัติให้กู้ยืมเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ต้องทำสัญญากู้ยืมเงินตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในการทำสัญญากู้ยืมเงินตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะกำหนดให้มีผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุนด้วยก็ได้

มาตรา ๔๒ ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามสัญญากู้ยืมเงินโดยเคร่งครัด

เพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุนและการติดตามการชำระเงินคืนกองทุน ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความยินยอมในขณะทำสัญญากู้ยืมเงิน เพื่อให้ผู้มีหน้าที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร หักเงินได้พึงประเมินของตนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบเพื่อชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาคืนกองทุน

(๒) แจ้งสถานะการเป็นผู้กู้ยืมเงินต่อหัวหน้าหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่ตนทำงานด้วยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เริ่มปฏิบัติงาน และยินยอมให้หักเงินได้พึงประเมินของตนเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๕๑

(๓) ยินยอมให้กองทุนเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนที่อยู่ในครอบครองของบุคคลอื่น รวมทั้งยินยอมให้กองทุนเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และการชำระเงินคืนกองทุน

มาตรา ๔๓ ในแต่ละภาคการศึกษา ให้ผู้กู้ยืมเงินแจ้งขอเบิกเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาต่อกองทุนโดยการลงทะเบียนเรียน จำนวนเงินค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา และค่าครองชีพต้องได้รับการรับรองจากสถานศึกษา ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

ให้กองทุนจ่ายค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาตามจำนวนที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้แก่สถานศึกษาที่ผู้กู้ยืมเงินศึกษาอยู่ สำหรับค่าครองชีพให้กองทุนจ่ายเข้าบัญชีของผู้กู้ยืมเงินโดยตรง และให้ถือว่าเงินที่จ่ายให้แก่สถานศึกษาหรือผู้กู้ยืมเงินดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระคืนกองทุน

ให้ถือว่าจำนวนค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา และค่าครองชีพตามที่ได้รับแจ้งและกองทุนได้โอนให้แก่สถานศึกษาและผู้กู้ยืมเงิน เป็นจำนวนอันถูกต้องที่ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่และความรับผิดต้องชดใช้เงินคืนให้แก่กองทุน ทั้งนี้ หากมียอดเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผู้กู้ยืมเงินได้รับไปแล้ว ให้กองทุนแจ้งให้ผู้กู้ยืมเงินทราบด้วย

หมวด ๕
การชำระเงินคืนกองทุน

มาตรา ๔๔ เมื่อผู้กู้ยืมเงินสำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้ว มีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับไปตามสัญญากู้ยืมเงินคืนให้กองทุน ตามจำนวน ระยะเวลา และวิธีการที่กองทุนแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการจะกำหนดให้เริ่มคิดดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กู้ยืมเงินนับแต่เวลาใดภายหลังที่สำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้วก็ได้ แต่อัตราดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดที่คิด ณ วันทำสัญญา ต้องไม่เกินอัตราร้อยละเจ็ดจุดห้าต่อปี และห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยทบต้น

ในกรณีจำเป็น ผู้จัดการอาจผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุนแตกต่างไปจากจำนวน ระยะเวลา หรือวิธีการที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง หรือลดหย่อนหนี้ หรือระงับการชำระเงินคืนกองทุนตามที่ผู้กู้ยืมเงินร้องขอเป็นรายบุคคลหรือเป็นการทั่วไปก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๙ (๑๑)

ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผู้ใดผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน และไม่ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันตามวรรคสาม คณะกรรมการจะกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละหนึ่งจุดห้าต่อเดือนก็ได้

มาตรา ๔๕ เพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุนและการติดตามการชำระเงินคืนกองทุน ให้กองทุนมีอำนาจดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ขอข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงินจากหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน หรือบุคคลใดซึ่งเป็นผู้ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว

(๒) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และการชำระเงินคืนกองทุนของผู้กู้ยืมเงินให้แก่หน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน หรือบุคคลใดตามที่ร้องขอ

(๓) ดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๙ (๑๔)

การดำเนินการตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๖ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการของกองทุนตามมาตรา ๔๕ (๑) ให้หน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน หรือบุคคลใดซึ่งเป็นผู้ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงิน จัดส่งข้อมูลให้กองทุนตามที่กองทุนร้องขอภายในเวลาอันสมควร

มาตรา ๔๗ ผู้กู้ยืมเงินจะชำระเงินคืนกองทุนก่อนกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๔ หรือบอกเลิกการกู้ยืมเงินเป็นหนังสือเมื่อใดก็ได้

ให้ผู้กู้ยืมเงินที่มีหนังสือแจ้งบอกเลิกการกู้ยืมเงินตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่ต้องชำระคืนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับไปทั้งหมดคืนให้แก่กองทุนภายในสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่ได้แจ้งบอกเลิกการกู้ยืมเงิน

มาตรา ๔๘ เมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ กองทุนอาจบอกเลิกสัญญากู้ยืมเงินของผู้กู้ยืมเงินก็ได้

(๑) เมื่อปรากฏในภายหลังว่า ผู้กู้ยืมเงินไม่มีสิทธิขอกู้ยืมเงิน ปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบหรือแจ้งข้อความอันเป็นเท็จในสาระสำคัญ

(๒) ผู้กู้ยืมเงินไม่ปฏิบัติตามสัญญากู้ยืมเงิน หรือข้อตกลงที่ให้ไว้แก่กองทุน

ให้ผู้กู้ยืมเงินที่ถูกบอกเลิกสัญญากู้ยืมเงินตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่ต้องชำระคืนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้รับไปทั้งหมดคืนให้แก่กองทุนภายในสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการบอกเลิกสัญญา

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินถึงแก่ความตาย ให้สัญญากู้ยืมเงิน หน้าที่ และความรับผิดที่ผู้กู้ยืมเงินมีต่อกองทุนเป็นอันระงับไป

ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินพิการหรือทุพพลภาพจนไม่สามารถประกอบการงานได้ ให้ผู้จัดการมีอำนาจพิจารณาสั่งระงับการเรียกให้ชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ผู้ค้ำประกันถึงแก่ความตาย การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดของผู้ค้ำประกันให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๐ หนี้ที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กองทุนมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของผู้กู้ยืมเงินในลำดับแรกถัดจากค่าเครื่องอุปโภคบริโภคอันจำเป็นประจำวันตามมาตรา ๒๕๓ (๔) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๕๑ ให้บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา ๔๐ (๑) แห่งประมวลรัษฎากร มีหน้าที่หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินดังกล่าว เพื่อชำระเงินกู้ยืมคืนตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ โดยให้นำส่งกรมสรรพากรภายในกำหนดระยะเวลานำส่งภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนด

การหักเงินตามวรรคหนึ่งต้องหักให้กองทุนเป็นลำดับแรกถัดจากการหักภาษี ณ ที่จ่าย และการหักเงินเข้ากองทุนที่ผู้กู้ยืมเงินต้องถูกหักตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม

เมื่อกรมสรรพากรได้รับเงินจากผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นำส่งกองทุนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมสรรพากรกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ถ้าผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามวรรคหนึ่งไม่ได้หักเงินได้พึงประเมิน หักและไม่ได้นำส่ง หรือนำส่งแต่ไม่ครบตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ หรือหักและนำส่งเกินกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินรับผิดชดใช้เงินที่ต้องนำส่งในส่วนของผู้กู้ยืมเงินตามจำนวนที่กองทุนแจ้งให้ทราบ และต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของจำนวนเงินที่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินยังไม่ได้นำส่งหรือตามจำนวนที่ยังขาดไป แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ นับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดต้องนำส่งตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินได้หักเงินได้พึงประเมินของผู้กู้ยืมเงินไว้แล้ว ให้ถือว่าผู้กู้ยืมเงินได้ชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามจำนวนที่ได้หักไว้แล้ว

หมวด ๖
การเงินและการบัญชี

มาตรา ๕๒ ให้คณะกรรมการจัดให้มีระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อสามารถควบคุมและบริหารจัดการลูกหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและจัดทำรายงานการเงินแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกองทุนได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

มาตรา ๕๓ การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๔ กองทุนต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของกองทุน ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการอาจตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตซึ่งมิใช่พนักงานหรือลูกจ้างของกองทุนทำหน้าที่ตรวจสอบภายในเฉพาะเรื่อง และให้รับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๕ ให้กองทุนจัดทำงบการเงินส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ปีบัญชีของกองทุน ให้ถือตามปีงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ในทุกรอบปี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้กองทุนโฆษณารายงานประจำปีโดยแสดงงบการเงินพร้อมกับรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรวมทั้งรายงานสรุปผลงานในปีที่ล่วงมาในราชกิจจานุเบกษา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๖ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ ภาระผูกพัน พนักงานและลูกจ้าง และเงินงบประมาณของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ และของกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคตตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการบริหารกองทุนเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ออกตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับไปเป็นของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๗ ให้ผู้จัดการตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นผู้จัดการตามพระราชบัญญัตินี้ และอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งตามสัญญาจ้างเดิมหรือเพราะเหตุอื่น

มาตรา ๕๘ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๔ (๑) และ (๒) และให้ผู้จัดการตามมาตรา ๕๗ เป็นกรรมการและเลขานุการเพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน และให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ (๓) ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ผู้จัดการตามวรรคหนึ่งแต่งตั้งพนักงานของกองทุนซึ่งโอนมาตามมาตรา ๕๖ จำนวนหนึ่งคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๕๙ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะอนุกรรมการกำกับและประเมินสถานศึกษาที่เข้าร่วมดำเนินงานกับกองทุนตามมาตรา ๒๒ และคณะอนุกรรมการกำกับการชำระเงินคืนกองทุนตามมาตรา ๒๔ ประกอบด้วยอนุกรรมการโดยตำแหน่ง และให้ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าคณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการให้มีองค์ประกอบครบถ้วนตามมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔

มาตรา ๖๐ ให้พนักงานและลูกจ้างของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่โอนมาเป็นพนักงานและลูกจ้างของกองทุนตามมาตรา ๕๖ ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง รวมทั้งสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เท่ากับที่เคยได้รับอยู่เดิมไปพลางก่อน จนกว่าจะได้บรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา แต่จะให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างต่ำกว่าเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับอยู่เดิมไม่ได้

มาตรา ๖๑ ให้ถือว่าหนี้ของผู้กู้ยืมเงินตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ และหนี้ของผู้รับทุนการศึกษาแบบต้องใช้คืนตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการบริหารกองทุนเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ออกตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ ที่ค้างชำระหรือยังไม่ถึงกำหนดชำระเป็นหนี้ที่ผู้กู้ยืมเงินหรือผู้รับทุนการศึกษาแบบต้องใช้คืนนั้น จะต้องชดใช้คืนให้กองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๖๒ ให้ถือว่าบรรดาคำขอที่นักเรียนหรือนักศึกษาได้ยื่นขอกู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ และกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคตตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการบริหารกองทุนเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ออกตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ ที่ค้างพิจารณาอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคำขอกู้ยืมเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๓ บรรดาคดีที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ และกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคตตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการบริหารกองทุนเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ออกตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ ได้ฟ้องเป็นคดีต่อศาล ให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทน ในการนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้อาจคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถามค้านหรือคัดค้านพยานที่สืบไปแล้วได้

ในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาบังคับคดีตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น

มาตรา ๖๔ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ และระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการบริหารกองทุนเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ออกตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ และกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคตตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการบริหารกองทุนเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ออกตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ มีการบริหารจัดการและการดำเนินการที่มีข้อจำกัด และไม่สอดคล้องกับนโยบายการผลิตกำลังคนและการพัฒนาประเทศ สมควรบูรณาการการบริหารจัดการและการดำเนินการของทั้งสองกองทุนดังกล่าวให้เป็นเอกภาพอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกัน และเพิ่มมาตรการในการบริหารจัดการกองทุนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒[๔]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๑๖ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง และมติของคณะรัฐมนตรีใดที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อ้างถึง “กระทรวงศึกษาธิการ” “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ” “ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ” หรือผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกระทรวงศึกษาธิการ หากเกี่ยวกับการอุดมศึกษาหรือการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้ถือว่าบทบัญญัตินั้นอ้างถึง “กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” “ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” หรือผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

ให้เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของสภาหรือคณะกรรมการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการโอนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นส่วนราชการตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง เพื่อให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่และการเปลี่ยนแปลงผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในบัญชี ๔ ท้ายพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่ใช้บังคับแก่สถาบันการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา

มาตรา ๑๗ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญเติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงของโลกที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สมควรจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมขึ้น เพื่อให้มีการบูรณาการ การเรียนการสอน การวิจัย และการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่นเข้าด้วยกัน และให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยในทิศทางที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผน และนโยบายในการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

[๔] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖/ตอนที่ ๕๗ ก/หน้า ๑/๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒

ภาคผนวก จ
ประมวลภาพการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

ประมวลภาพการประชุม
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

การประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญครั้งแรก

ประมวลภาพการประชุม
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ประมวลภาพการประชุม
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

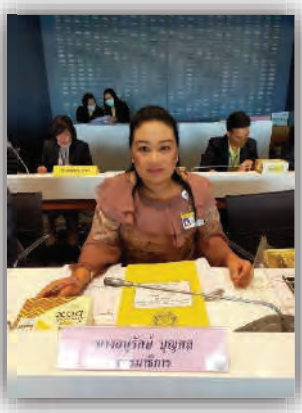

ประมวลภาพการประชุม
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ประมวลภาพการประชุม
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

การพิจารณาเรื่องร้องเรียน

ประมวลภาพการประชุม
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ประมวลภาพการประชุม
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ประมวลภาพการประชุม
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

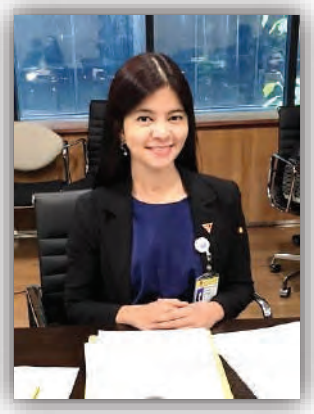

การประชุมร่วมกับผู้แทนสถานศึกษา

ประมวลภาพการประชุม
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ประมวลภาพการประชุม
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ประมวลภาพการประชุม
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ประมวลภาพการประชุม
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ประมวลภาพการแถลงข่าว
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

โฆษกคณะกรรมาธิการแถลงข่าวผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการ

ประมวลภาพการแถลงข่าว
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พร้อมด้วยคณะกรรมาธิการแถลงข่าวผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการ
และแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของสังคมเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

ประมวลภาพการเดินทางศึกษาดูงาน
เรื่อง “การส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงานสำหรับนักเรียนที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันศุกร์ที่ 7 สิงหาคม 2563

คณะผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช
ให้การต้อนรับ และร่วมให้ข้อมูล ตลอดจนแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับคณะกรรมาธิการ

ประมวลภาพการเดินทางศึกษาดูงาน
เรื่อง “การส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงานสำหรับนักเรียนที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันศุกร์ที่ 7 สิงหาคม 2563

คณะผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช
ให้การต้อนรับ และร่วมให้ข้อมูล ตลอดจนแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับคณะกรรมาธิการ

ประมวลภาพการเดินทางศึกษาดูงาน
เรื่อง “การส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงานสำหรับนักเรียนที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันศุกร์ที่ 7 สิงหาคม 2563

ประมวลภาพการเดินทางศึกษาดูงาน
เรื่อง “การส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงานสำหรับนักเรียนที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันศุกร์ที่ 7 สิงหาคม 2563

คณะกรรมาธิการวิสามัญเยี่ยมชมนิทรรศการแผนกวิชาต่าง ๆ
ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ประมวลภาพการเดินทางศึกษาดูงาน
เรื่อง “การส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงานสำหรับนักเรียนที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันศุกร์ที่ 7 สิงหาคม 2563

คณะกรรมาธิการวิสามัญเยี่ยมชมนิทรรศการแผนกวิชาต่าง ๆ
ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ประมวลภาพการเดินทางศึกษาดูงาน
เรื่อง “การส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงานสำหรับนักเรียนที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันศุกร์ที่ 7 สิงหาคม 2563

คณะกรรมาธิการวิสามัญศึกษาดูงานห้องปฏิบัติการการเรียนการสอนในสาขาต่าง ๆ
ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ประมวลภาพการเดินทางศึกษาดูงาน
เรื่อง “การส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงานสำหรับนักเรียนที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันศุกร์ที่ 7 สิงหาคม 2563

คณะกรรมาธิการวิสามัญศึกษาดูงานห้องปฏิบัติการการเรียนการสอนในสาขาต่าง ๆ
ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ประมวลภาพการเดินทางศึกษาดูงาน
เรื่อง “การส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงานสำหรับนักเรียนที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันศุกร์ที่ 7 สิงหาคม 2563

คณะกรรมาธิการวิสามัญศึกษาดูงานห้องปฏิบัติการการเรียนการสอนในสาขาต่าง ๆ
ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ประมวลภาพการเดินทางศึกษาดูงาน
เรื่อง “การส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงานสำหรับนักเรียนที่กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันศุกร์ที่ 7 สิงหาคม 2563

ประมวลภาพการสัมมนา
เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563

นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร
ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

ประมวลภาพการสัมมนา
เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563

พิธีเปิดการสัมมนา
กล่าวเปิดการสัมมนาและปาฐกถาพิเศษ โดย นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร
กล่าวรายงาน โดย นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ
กล่าวต้อนรับ โดย นายสมปอง รักษาธรรม รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ประมวลภาพการสัมมนา
เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563

พิธีเปิดการสัมมนา
นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร กล่าวเปิดการสัมมนาและปาฐกถาพิเศษ

ประมวลภาพการสัมมนา
เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563

ประมวลภาพการสัมมนา
เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563

การอภิปรายเรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
โดย
นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
นายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์ ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ (ผู้จัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา)
นายอนุชา บูรพชัยศรี ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
นายประกอบ รัตนพันธ์ โฆษกคณะกรรมาธิการ

ประมวลภาพการสัมมนา
เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563

อภิปรายเรื่อง “แนวทางการเจรจาไกล่เกลี่ยหนี้ กยศ. และข้อแนะนำสำหรับลูกหนี้ และผู้ค้ำประกัน”
โดย
นายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์ ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ (ผู้จัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา)
นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
นายธนายุต ศิวายพราหมณ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช
นางกตมน ทัลวัลลิ์ ผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีจังหวัดนครศรีธรรมราช

ประมวลภาพการสัมมนา
เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563

การรับฟังความคิดเห็น ปัญหาอุปสรรค และแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะ
ของคณะกรรมาธิการวิสามัญและผู้เข้ารับการสัมมนา

ประมวลภาพการสัมมนา
เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563

บรรยากาศระหว่างการสัมมนา

ประมวลภาพการสัมมนา
เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563

บรรยากาศระหว่างการสัมมนา

ประมวลภาพการสัมมนา
เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”
คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร
ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันเสาร์ที่ 8 สิงหาคม 2563

ปิดการสัมมนา โดย นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ

คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
สภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก ฉ
รายนามฝ่ายเลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญ

รายนามฝ่ายเลขานุการคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
สภาผู้แทนราษฎร

1. นางสาวปรีญานุช เสือนาค	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน คณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ
2. นางสาวบัณฑิยา ร่มรื่น	นิติกรชำนาญการ
3. นางสาวพิสมัย แนบสนิท	วิทยากรชำนาญการ
4. นางสาวนัชภัสสร อู่ทอง	นิติกรชำนาญการ
5. นายพงศกร คเชนทรพรรค	นิติกรชำนาญการ
6. นางสาวพินพงษ์ สมัครเขตการณ์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
7. นางสาวกิตติยา คำห่อ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
8. นางสาวพิทยาภรณ์ เภาศรี	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
9. นางสาวศิรินทร์ศยา ชื่นจิตร์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
10. นายพิฉันท์ กิ้นโบราณ	นักวิชาการสนับสนุนงานนิติบัญญัติ

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ
สำนักกรรมาธิการ 1
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ
สำนักกรรมาธิการ 1
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ขอเชิญคณะกรรมาธิการเข้าประจำที่

(คณะกรรมาธิการเข้าประจำที่)

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง ได้ขึ้นบัลลังก์เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ผมได้อนุญาตให้ผู้ร่วมเข้ามาชี้แจงด้วยนะครับ ขอเชิญผู้ที่เข้ามาร่วมชี้แจงด้วยครับ เชิญเลยครับ

(ผู้แทนจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเข้าชี้แจงต่อที่ประชุม)

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ถ้าท่านประธานคณะกรรมาธิการพร้อมก็เชิญแถลงได้เลยนะครับ

นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ (ประธานคณะกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรที่เคารพ กระผม นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ เพื่อศึกษาตรวจสอบหาแนวทางแก้ไขปัญหาลูกหนี้เงินกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือ กยศ. และเห็นชอบให้นำญัตติทำนองเดียวกันอีก ๙ ฉบับ ขึ้นมาพิจารณารวมกันและลงมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยได้กำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษาไว้ ๖๐ วัน ต่อมามีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ (COVID-19) เป็นเหตุให้การพิจารณาของคณะกรรมาธิการหยุดชะงักไประยะหนึ่ง คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงได้ขอขยายระยะเวลาในการดำเนินการออกไปอีก ๓ ครั้ง รวมจำนวน ๒๑๐ วัน โดยสิ้นสุดในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ ----------

ท่านประธานที่เคารพครับ การพิจารณาศึกษาเพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คณะกรรมาธิการได้พิจารณาอย่างรอบด้านเพื่อให้เกิดความเหมาะสม เป็นธรรมและเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ผู้กู้ยืมเงิน และผู้ค้ำประกันหนี้ของกองทุน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนให้สามารถรักษาเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุน และให้กองทุนสามารถดำรงอยู่ได้เพื่อเป็นหลักประกันของบุคคลในการเข้าถึงโอกาสการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอหน้า เท่าเทียมกัน ตามที่สภาผู้แทนราษฎรได้มอบหมาย คณะกรรมาธิการได้ใช้วิธีการศึกษาโดยให้มีการประชุม การดำเนินการในการไปศึกษาดูงาน การจัดสัมมนา การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลวิชาการและกฎหมาย การศึกษาการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของต่างประเทศด้วยนะครับ ท่านประธานที่เคารพครับ โดยวิธีการศึกษาดังกล่าวคณะกรรมาธิการจึงได้มีผลในการพิจารณาศึกษาในภาพรวมดังนี้ครับ

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือ กยศ. ตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๓๘ สมัย ฯพณฯ นายกชวน หลีกภัย และมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๓๙ โดยเริ่มดำเนินการกองทุนในลักษณะเงินทุนหมุนเวียน และมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กู้ยืมเงินแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้กองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนและนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลัก ซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ นักเรียน นักศึกษาที่ศึกษาในวิชาขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ และนักเรียน นักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ ปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีผู้กู้ยืมเงินรวมทั้งสิ้น ๕,๗๗๐,๐๐๐ ราย เป็นเงินให้กู้ยืมประมาณ ๖,๒๒๐,๐๐๐ ล้านบาทและสามารถให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา โดยรัฐไม่ต้องอุดหนุนงบประมาณแผ่นดินตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ เป็นต้นมา แต่ทั้งนี้กองทุนยังคงประสบปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ในอัตราที่สูงกว่าร้อยละ ๖๐ ของจำนวนผู้ที่กู้อยู่ในระหว่างการชำระหนี้เป็นเหตุให้กองทุนต้องใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับ

ชำระหนี้เอาแก่ลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน ซึ่งเห็นว่ามีปัญหาจนมีเพื่อนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับทราบปัญหาความเดือดร้อนดังกล่าว และได้เสนอเป็นญัตติในการที่จะแก้ไขปัญหานี้โดยเร่งด่วนต่อไป

ท่านประธานที่เคารพครับ คณะกรรมาธิการได้ศึกษาโดยภาพรวมในการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการผิดนัดชำระหนี้ ปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนและนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดตามที่ได้กราบเรียนไปแล้วถึง ๕,๗๐๐,๐๐๐ กว่าราย และผู้กู้ยืมต้องได้เงินทั้งหมด ๖๒๑,๙๘๖ ล้านบาท มีการผิดการชำระหนี้ในช่วงระยะเวลา ๓ ปีที่ผ่านมาเพิ่มสูงขึ้น โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยดังต่อไปนี้

๑. ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มผ่อนชำระหนี้ระยะเวลาสัญญา ๑๕ ปี ผิดนัดชำระหนี้ประมาณ ๐.๙๗ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๕.๕๔ เป็นจำนวนเงินประมาณ ๑๑,๑๑๑.๕๒ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๓

๒. ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มผ่อนชำระหนี้ตามสัญญาไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องผิดนัดชำระหนี้ ประมาณ ๐.๐๘ ล้านราย คิดเป็นร้อยละ ๓.๗๖ เป็นจำนวนเงินประมาณ ๙,๐๒๑.๑๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๑.๔๗

๓. ผู้กู้ยืมเงินกลุ่มถูกดำเนินคดี ผิดนัดชำระหนี้ประมาณ ๑,๐๘๐,๐๐๐ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๐.๗๐ เป็นจำนวนเงินประมาณ ๕๘,๕๑๐.๓๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๔.๔๐

ทั้งนี้การผิดนัดชำระหนี้ดังกล่าวส่งผลให้ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มขึ้น คือเสียเบี้ยปรับ หรือค่าธรรมเนียมกรณีผิดนัด ตามที่พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๔ ได้กำหนดไว้ และกองทุนจะดำเนินการติดตามทวงหนี้โดยการติดตามทางโทรศัพท์ เอสเอ็มเอส (SMS) ข้อความเสียง และส่งหนังสือทวงถามหนี้ไปยังผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน หากผู้กู้ยืมเงินไม่ชำระหนี้ภายหลังการติดตามหนี้ ผู้กู้ยืมเงินอาจถูกบอกเลิกสัญญา หรือถูกฟ้องร้องดำเนินคดี โดยกองทุนจะฟ้องร้องทั้งผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกัน โดยสาเหตุแห่งการผิดชำระหนี้ที่สำคัญที่คณะกรรมการได้ทำการศึกษา ประกอบด้วยดังต่อไปนี้ครับ

๑. คือความยากจน

๒. คือการขาดวินัยทางการเงิน การขาดจิตสำนึกในความรับผิดชอบที่จะต้องส่งมอบโอกาสให้กับรุ่นน้องต่อไป การสำเร็จการศึกษาแล้วไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้ การประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาการตกงาน ปัญหาสุขภาพ ขาดความรู้ ความเข้าใจในการชำระเงินคืนกองทุนกู้ยืม หรืออาจจะเข้าใจว่ามีลักษณะที่เป็นการให้เปล่า หรือไม่ต้องชำระคืน

และประการสุดท้าย การถูกฟ้องร้องดำเนินคดีภายหลังผิดนัดชำระหนี้ ทำให้เกิดกระบวนการที่เรียกว่าเป็นผู้ผิดนัดซ้ำอีก ซึ่งกรณีดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นกรณีเร่งด่วนที่คณะกรรมการได้ดำเนินการในการศึกษา

นอกจากนั้นยังมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง และมีปัญหาการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติ

เงินกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา และระเบียบที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติ เกี่ยวข้องกับการทำสัญญา เหล่านี้เป็นต้นนะครับ

นอกจากนั้นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีการผิดนัดชำระหนี้เพิ่มมากขึ้น ก็คืออยู่ภายใต้สถานการณ์ที่เกิดปัญหาในเรื่องของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Virus Corona 2019) ที่ระบาดไปทั่วโลก การฟื้นฟูเยียวยา การกลับคืนสู่สภาพเดิมของทุกภาคส่วนในสังคม จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาอย่างน้อย ๒ ปี และในขณะนี้ถึงแม้ว่าประเทศไทยของเราจะมีสถานการณ์เกี่ยวกับการป้องกันการระบาดโรคติดเชื้อโควิด-๑๙ (COVID-19) ได้อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ แต่ว่ามีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อนักเรียนนักศึกษาที่กู้ยืมค่าเล่าเรียนเพื่อการศึกษาและค่าเกี่ยวเนื่องเพื่อการศึกษา คณะกรรมาธิการจึงได้สรุปผลของการพิจารณาปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ โดยมีหลักการที่สำคัญ ๓ ประการ และมีแนวทาง ๔ แนวทาง ดังนี้ครับ

หลักการที่ ๑ คือเราจะต้องไม่บั่นทอนหลักการส่งเสริมการมีวินัยทางการเงิน การมีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ทุกคนต้องตระหนักรู้ร่วมกันว่ากองทุนเงินหมุนเวียนเพื่อกู้ยืมเพื่อการศึกษานั้นมาจากภาษีของพี่น้องประชาชน และขณะนี้มียอดคนรวมถึง ๖๐๐,๐๐๐ กว่าล้านคน จึงจำเป็นจะต้องรักษาเงินกองทุนนี้ไว้เพื่อให้โอกาสและลดความเหลื่อมล้ำกับลูกหลานคนยากคนจนต่อไป

ประการที่ ๒ คำนึงถึงความเป็นธรรมต่อผู้กู้ยืมเงินที่มีประวัติการชำระหนี้ที่ดี มีวินัยทางการเงิน และมีจิตสำนึกซึ่งไม่เคยผิดนัดชำระหนี้ที่มีจำนวนกว่า ๑.๔ ล้านราย

ประการที่ ๓ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนให้กองทุนสามารถดำรงอยู่ได้เพื่อหลักประกันของบุคคลในการเข้าถึงโอกาสการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอหน้ากันและเท่าเทียมกัน

นอกจากนั้น แนวทางในการศึกษาของคณะกรรมาธิการได้สรุปแนวทางไว้ ๔ แนวทางด้วยกันครับ

ประการแรก แนวทางในการบริหารจัดการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในกรณีเร่งด่วน

ประการที่ ๒ แนวทางการบริหารจัดการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Virus Corona 2019)

ประการที่ ๓ แนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต

และประการที่ ๔ แนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ท่านประธานที่เคารพครับ โดยสรุปใน ๔ แนวทางนั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญได้กำหนดกลุ่มลูกหนี้ที่ควรได้รับการแก้ไขปัญหาหนี้เป็นเรื่องเร่งด่วนเป็นเรื่องแรก ซึ่งกลุ่มผู้กู้ยืมเงินที่ถูกดำเนินคดี ทั้งที่ยังไม่ถูกบังคับคดีและถูกบังคับคดี ซึ่งในส่วนนี้ถือว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่คณะกรรมการได้ให้ความสนใจแล้วก็ติดตามในการที่จะต้องไปดำเนินการตามเงื่อนไขที่ทางคณะกรรมการเงินกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาจะให้มีการปรับโครงสร้างหนี้หรือแปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์ (Refinance) หนี้ และปลดภาระของผู้ค้ำประกันตามสัญญาเดิม

ประการที่ ๒ คือแนวทางการบริหารจัดการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จากผลกระทบของโรคระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Virus Corona 2019) คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาแล้วเห็นว่ามาตรฐานช่วยเหลือเยียวยานักเรียน นักศึกษาตามปกตินั้นไม่เพียงพอ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้คณะกรรมการกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาได้หามาตรการในการที่จะเข้าไปช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว ทั้งเป็นมาตรการระยะสั้น และมาตรการระยะที่จะต้องแก้ไขปัญหาต่อไป

สำหรับในเรื่องของการที่จะช่วยเหลือเยียวยานักเรียนและนักศึกษาที่มีผลกระทบ ทางกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้สร้างความเข้าใจแก่นักเรียน

และนักศึกษา และสถานศึกษาว่ากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสามารถให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา จัดซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ (Online) ได้ตามพระราชบัญญัติเงินกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ ที่มีบทบัญญัติไว้ชัดเจนในการที่จะช่วยเหลือดังกล่าวแล้ว

ประการที่ ๒ ให้กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาพิจารณาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือผู้กู้ยืมเงินที่อยู่ระหว่างการชำระหนี้เพิ่มเติม จากมาตรการที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน โดยเสนอให้กรณีผู้กู้ยืมเงินที่ยืนยันจะชำระเงินคืนให้เสร็จภายใน ๓ ปี กองทุนต้องงดการเรียกเก็บเบี้ยปรับ และดอกเบี้ยค้างชำระทั้งหมด และลดเงินต้นให้ผู้กู้ยืมเงินในอัตราร้อยละ ๓๐ ของเงินต้นทั้งหมด

กรณีผู้กู้ยืมเงินทั่วไปที่นอกเหนือจากข้อ ๑ ที่กล่าวมาแล้ว กองทุนต้องงดเบี้ยปรับเป็นเวลามากกว่า ๑ ปี งดการหักเงินเดือนผ่านองค์กรนายจ้างเป็นเวลามากกว่า ๑ ปี และระงับการขยายทอดตลาด และชะลอการบังคับคดีเป็นเวลามากกว่า ๑ ปี

กรณีที่ผู้กู้ยืมเงินตามข้อ ๑ ผิดนัดชำระหนี้โดยไม่ปฏิบัติตามสัญญาในการชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายใน ๓ ปี ให้กองทุนกลับไปใช้เงื่อนไขการชำระหนี้คืนเงินตามปกติ

ข้อ ๒.๓ ให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาปรับปรุงระบบอีสติวเดนต์โลน (e-Student Loan) และลดขั้นตอนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของนักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครองที่ได้รับผลกระทบ

ข้อ ๒.๔ ให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจัดทำแผนเกี่ยวกับกู้ยืมเงินในปีการศึกษา ๒๕๖๔ และปีต่อ ๆ ไปเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์ของโรคติดเชื้อโควิด-๑๙ (COVID-19) และรองรับในกรณีกองทุนจะได้รับชำระหนี้ลดลงและอาจทำให้กองทุนมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ----------

ทั้งนี้ถ้าหากกองทุนประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องก็อาจจะขอจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมได้ แต่จากการศึกษาของคณะกรรมาธิการในขณะนี้กองทุนสามารถที่จะจัดสรรเงินกองทุนหมุนเวียนให้นักเรียน นักศึกษากู้ยืมเงินได้ทุกคน โดยไม่จำเป็นต้องมีระบบโควตาอยู่ครับ

๒.๕ ให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาขยายขอบเขตการให้ความช่วยเหลือให้ครอบคลุมกลุ่มผู้กู้ยืมเงินกองทุนอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งกลุ่มผู้ที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ กลุ่มผู้ประกอบการเอสเอ็มอี (SMEs) กลุ่มพนักงานลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบ เป็นต้น นอกจากนี้กองทุนควรจะได้พิจารณาลดชั่วโมงหรือยกเลิกการกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องทำกิจกรรมอาสาหรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เนื่องจากเป็นภาระแก่นักเรียน นักศึกษา ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-๑๙ (COVID-19) และเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียน นักศึกษา และในบางกรณีนักเรียน นักศึกษาจำเป็นต้องทำงานพิเศษเพื่อหารายได้ระหว่างเรียนกำหนดเรื่องดังกล่าวจึงอาจจะเป็นภาระให้กับนักเรียน นักศึกษามากเกินควร

แนวทางที่ ๓ แนวทางการบริหารจัดการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต คณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษาการดำเนินงานของกองทุนโดยเปรียบเทียบรูปแบบให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของต่างประเทศ และได้ดำเนินการในการปรับปรุงเพื่อที่จะให้การดำเนินงานของกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

๓.๑ จัดกลุ่มผู้กู้ยืมเงินให้มีความชัดเจนและเพิ่มขอบเขตให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจากระบบปกติ โดยเน้นหลักสูตรเมื่อสำเร็จการศึกษาและมีงานทำมีรายได้เพื่อนำมาชำระหนี้ให้กับกองทุน

๓.๒ ทบทวนและปรับปรุงระบบกลไกให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ได้แก่ ระบบการรับรองรายได้ครอบครัว ระบบกำหนดเกณฑ์รายได้ครอบครัว ระบบการให้สถานศึกษาร่วมดำเนินงานกับกองทุน ระบบการค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุน และพิจารณาจัดตั้งสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประจำจังหวัดหรือประจำภูมิภาค ตลอดจนเพิ่มบทบาทของกองทุนในการติดตามประเมินผลกู้ยืมเงินและร่วมมือกับสถานศึกษา

๓.๓ ทบทวนปรับปรุงหลักเกณฑ์คิดอัตราดอกเบี้ยและเบี้ยปรับในการชำระหนี้โดยพิจารณาปรับลดให้เป็นไปตามกำหนดของกฎหมาย และเปิดโอกาสให้ผู้กู้ยืมเงิน

มีความคล่องตัวในโอกาสที่เกิดวิกฤติและเกิดปัญหาในครอบครัว

๓.๔ ทบทวนและปรับปรุงระบบกลไกการบริหารจัดการชำระหนี้และการชำระเงินกองทุนเพื่อจูงใจให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนและส่งเสริมวินัยทางการเงิน

๓.๕ การแก้ไขปัญหาหนี้กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยพัฒนาระบบการจัดเก็บติดตาม การรวบรวมข้อมูลของผู้กู้ยืมเงิน และควรมีการแบ่งกลุ่มผู้กู้ยืมเงินเพื่อให้มีความชัดเจนซึ่งได้มีรายละเอียดอยู่ในรายงานผลการศึกษาแล้ว

๓.๖ ตัดหนี้สูญในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินที่ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้และไม่คุ้มค่าในการดำเนินการติดตามหนี้ ซึ่งแม้จะดำเนินคดีหรือบังคับคดีอย่างไรก็ไม่สามารถชำระเงินคืนกองทุนได้ ก็ควรกำหนดให้ส่วนต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการยืนยันข้อเท็จจริงเป็นผู้รับรองให้แก่ผู้กู้ยืมเงินรายดังกล่าว เพื่อตัดหนี้สูญต่อไป

๓.๗ พัฒนาการบริหารจัดการรูปแบบใหม่เพื่อเข้าถึงข้อมูลของผู้กู้ยืมเงินโดยระบบดิจิทัล (Digital) เพื่อคัดกรองลูกหนี้ของกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำเทคโนโลยีสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่บิ๊กดาต้า (Big Data) มาใช้ในการประมวลผลคัดกรองและวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนการตัดสินใจและกำหนดแผนดำเนินงานของกองทุนให้สำเร็จตามเป้าหมายต่อไป

๓.๘ พิจารณาแนวทางในการจัดตั้งกองทุนขึ้นมาใหม่เพื่อเป็นกองทุนการศึกษากับนักเรียนนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ แทนที่จะให้นักเรียนนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์กู้ยืมเงินจากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแต่เพียงกองทุนเดียว ซึ่งขณะนี้ก็มีกองทุนเสมอภาคเพื่อการศึกษาเกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๖๐ แล้ว

- ๙๓/๑

แนวทางข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้การจัดการบริหารกองทุนกู้ยืมมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมดำเนินงานกองทุนให้สามารถรักษาเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุนไว้ได้ คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงเห็นว่าควรมีการแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ปี ๒๕๖๐ ดังต่อไป

๔.๑ ควรพิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับนักเรียน นักศึกษา ควรมีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภูมิภาค โดยอาจดำเนินการเพิ่มผู้แทนจากสถาบันการศึกษาในคณะอนุกรรมการ หรือให้มีคณะอนุกรรมการระดับจังหวัดเพื่อดำเนินงานต่าง ๆ ให้กองทุนประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวกับการให้กู้ยืม ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการชำระหนี้ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ค้างชำระหนี้และถูกฟ้องคดี

๔.๓ ควรพิจารณาทบทวนองค์ประกอบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔ ซึ่งอาจจะมีความเพิ่มเติมสัดส่วนของคณะกรรมการจากกระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสถานศึกษา เพื่อบูรณาการความร่วมมือให้ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ที่มากขึ้น และพิจารณาให้รัฐมนตรีว่าการระทรวงการคลังเป็นประธานคณะกรรมการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

๔.๔ ควรพิจารณาปรับโครงสร้างกองทุน โดยพิจารณาวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยพิจารณาว่าวัตถุประสงค์ของกองทุนมีความเหมาะสมและสอดคล้องตามกฎหมาย

๔.๕ ควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามาตรา ๔ และมาตรา ๖ โดยขยายขอบเขตเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อให้ครอบคลุมการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยไม่จำกัดอายุ การศึกษาผ่านระบบออนไลน์ (Online) การศึกษาหลักสูตรระยะสั้น

เพื่อเสริมทักษะเดิม อัปสกิลล์ (Upskill) หรือเพื่อสร้างทักษะใหม่ รีสกิลล์ (Reskill) โดยแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในส่วนนิยามคำว่า นักเรียน หรือ นักศึกษา และสถานศึกษา รวมถึงควรแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

๔.๖ ควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้กองทุนสามารถดำเนินการแปลงหนี้ตามคำพิพากษาให้เป็นหนี้ใหม่เพื่อกำหนดชำระหนี้คืนเงินกองทุนให้เหมาะสมกับความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมเงินโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

๔.๗ ควรพิจารณาลดอัตราเงินเพิ่ม อันได้แก่ เบี้ยปรับหรือค่าธรรมเนียมกรณีผิดนัดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๔ วรรคสี่

๔.๘ ควรกำหนดบทบาทและสถานะทางกฎหมายของกองทุนตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยพิจารณาความเป็นไปได้ในการกำหนดให้กองทุนเป็นหน่วยงานของรัฐในรูปแบบที่เหมาะสมที่สามารถสนองตอบต่อเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุน และสนองตอบต่อนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้อย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตามกระผมขออนุญาตที่จะกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังเพื่อนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่าคณะกรรมาธิการได้ติดตามความคืบหน้าของสำนักงานคณะกรรมการเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ก็ได้รับการยอมรับว่าถึงแม้จะเกิดวิกฤติในเรื่องของปัญหาเศรษฐกิจและปัญหาโรคระบาดโควิด (COVID) ----------

แต่ว่ากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาก็สามารถที่จะดำเนินการได้ตามเจตนารมณ์ที่จะให้นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนสามารถมีโอกาสในการได้รับการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะในปีการศึกษา ๒๕๖๔ ยืนยันว่าสามารถที่จะหาเงินกองทุนหมุนเวียนไม่ต่ำกว่า ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท ในการที่จะมาสร้างโอกาสให้กับนักเรียนโดยไม่ต้องมีระบบโควตา เพราะฉะนั้นนักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนก็สามารถที่จะเข้าถึงเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้อย่างเต็มที่นะครับ

ประการสุดท้ายครับ ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ เพื่อให้การบริหารจัดการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามแนวที่ได้กำหนดไว้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม คณะกรรมาธิการวิสามัญจึงมีข้อสังเกตต่อการดำเนินงานและการแก้ไขปัญหาอุปสรรคตามแนวทางต่าง ๆ ให้รัฐบาล กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรมบังคับคดี ตลอดถึงกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คณะกรรมการเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้รับข้อสังเกตซึ่งเป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการได้ศึกษาไว้ทั้ง ๔ ด้าน ในเรื่องของการชำระหนี้เงินกองทุนให้กู้ยืมในกรณีเร่งด่วน ในเรื่องของแนวทางในการบริหารจัดการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Virus Corona 2019) หรือโควิด-๑๙ (COVID-19) จากแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในอนาคต

ประการที่ ๔ ข้อสังเกตจากแนวทางในการดำเนินการในการแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างในการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งคณะกรรมาธิการได้ดำเนินการในการตั้งข้อสังเกตและมีรายละเอียดอยู่ในรายงานของการพิจารณาแล้ว ในส่วนรายละเอียดผลของการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ และข้อสังเกต ตลอดถึงข้อซักถามของเพื่อนสมาชิก กระผมขออนุญาตให้ท่านประธานได้ให้คณะกรรมาธิการได้มีโอกาสนำเสนอและชี้แจงในโอกาสต่อไป ขอบคุณครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ถ้าท่านกรรมาธิการท่านใดต้องการจะอภิปรายชี้แจงก็กรุณายกมือด้วยนะครับ เนื่องจากมีท่านสมาชิกมีรายชื่อท่านยื่นมีความประสงค์จะอภิปรายแสดงความคิดเห็นและซักถาม

คณะกรรมาธิการมากกว่า ๑๐ ท่าน ผมขออนุญาตขอความกรุณาท่านสมาชิกได้โปรดอภิปรายสรุปตรงประเด็นเลยนะครับ โดยจะอนุญาตให้ท่านอภิปรายได้ท่านละประมาณสัก ๕-๗ นาที ก็แล้วแต่นะครับ ถ้าเนื้อหาสำคัญก็จะอนุโลมต่อ ขอเรียนเชิญท่านสมาชิก ๔ ท่าน แรกก่อนนะครับ คุณหมอจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์ ท่านพิมพ์รพี พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง และท่านศุภชัย ใจสมุทร นะครับ เชิญคุณหมอจาตุรงค์ครับ

นายจาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์ (ศรีสะเกษ) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ ผม นายแพทย์จาตุรงค์ เพ็งนรพัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ พรรคเพื่อไทย วันนี้โชคดีนะครับเราได้มีโอกาสพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของคณะกรรมาธิการ ท่านประธานครับ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ปี ๒๕๖๒ เพื่อนสมาชิกได้เสนอญัตติอย่างน้อย ๙ ญัตติ และมีผู้อภิปรายมากมาย ปัญหาของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาท่านประธานชินวรณ์ได้ชี้แจงค่อนข้างที่จะละเอียดแล้ว ประเด็นที่สำคัญคือขณะนั้นมีปัญหาคือลูกหลานนักเรียนไม่มีเงินที่จะใช้หนี้ด้วยภาวะเศรษฐกิจ ปัญหาคือผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกันซึ่งไม่ใช่บุคคลในครอบครัว และเป็นข่าวออกทางโทรทัศน์ต่อเนื่อง คุณครูต้องไปค้ำประกันให้ลูกศิษย์ ๗-๘ ราย แล้วถูกฟ้องร้องดำเนินคดีเป็นเรื่องสะเทือนใจต่อเนื่องกันมาตลอด จึงทำให้คณะกรรมาธิการได้เกิดขึ้นโดยท่านประธานได้ให้มีโอกาสตั้งคณะกรรมาธิการขึ้นมา ผมต้องเรียนว่าจากการที่ท่านประธานและคณะกรรมาธิการได้ไปศึกษาช่วงตั้งแต่เรียกว่าละเอียดมาก ----------

ผมก็ได้มีโอกาสอ่าน ๑๐๐ กว่าหน้า รวมทั้งภาคผนวกอีก ผมขออนุญาตอภิปรายประมาณ ๖ ประเด็น เพื่อเสนอแนะและเรียนซักถาม แล้วก็เพื่อจะได้ปรับปรุงนะครับ

เรื่องแรกก็คือเรื่องปัญหาของผู้ค้ำประกันที่ไม่ใช่บุคคลในครอบครัว คือเช่น เป็นคุณครูหรือถูกขอร้องให้มาค้ำประกัน แล้วก็ทางบังคับคดีไปบังคับให้มีการชดใช้ บางทีก็ดูว่ามีทรัพย์สินบังคับคดีตรงนี้ ผมเห็นท่านกรรมาธิการได้เข้ามามีข้อเสนอแนะในการผ่อนปรนในหลายเรื่อง เช่น ชะลอการฟ้องร้อง ชะลอการบังคับคดี ชะลอการยึดทรัพย์ แล้วก็เสนอกฎหมายให้มีการเปลี่ยนแปลงปรับโครงสร้างหนี้หรือแปลงหนี้ ถ้าปรับโครงสร้างหนี้ แปลงหนี้แล้ว ผมก็มีความเห็นเช่นเดียวกับท่านกรรมาธิการว่าไม่ควรจะมีการให้ผู้ค้ำประกันต้องมาเซ็นค้ำประกันอีก เพราะนี่คือต่อไปก็จะไม่มีใครกล้าเซ็นค้ำประกันหรอกครับ เพราะว่าลูกหลานเราตาดำ ๆ ก็ไม่ได้เรียน อย่าลืมนะครับว่ารากฐานของตึกคือเหล็กคืออิฐ รากฐานของชีวิตคือการศึกษา เพราะฉะนั้นเรื่องนี้สำคัญ คือต้องดูแลผู้ค้ำประกันทั้งเป็นบุคคลที่นอกครอบครัวหรือในครอบครัว เพราะเขาทำมาหากินโดยบริสุทธิ์

ประเด็นที่ ๒ ก็ต้องเรียนว่าในห้วงที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษานั้นมีการดำเนินงานนั้นมีผู้กู้ยืมถึง ๕.๗ ล้านราย เงินถึง ๖.๒๒ แสนล้านบาท คนที่มีเงินที่มีความรับผิดชอบจากการกู้ ผมเชื่อว่าเขายินดีจ่ายถ้าเขามีงานทำ มีเงิน เพราะว่านั่นคือจะทำให้ลูกหลานเขาได้มีโอกาสกองทุนนี้ต่อ พวกที่ยินดีจ่ายเป็นชั้นครีม (Cream) ชั้นมันสมองที่ท่านบอกมีประมาณ ๑.๔-๑.๕ ล้านนี่ ตรงนี้ต้องให้อินเซนทีฟ (Incentive) เขาให้รางวัลแรงจูงใจ เช่น ท่านบอกว่าจะให้พ้นก่อน ๓ เดือน จะมีลดให้ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ อะไรต่าง ๆ ตรงนี้จะเป็นประโยชน์เพื่อจูงใจให้คนกลุ่มนี้เข้ามา ส่วนกลุ่มที่ ๒ ก็คือต้องเรียนว่าคนที่ไม่มีเงินจริง ๆ ด้วยเหตุสุดวิสัยท่านประธาน สุดวิสัยเลยนะครับ ถ้าเราไปตามแล้วบ้านก็ไม่มี งานก็ไม่มีทำ จะกินก็ไม่มีจะกิน แถมโควิด (COVID) ซ้ำนี่ เราตัดเป็นหนี้สูญ ตัดหนี้เป็นหนี้สูญหรือเอ็นพีแอล (NPL) มากน้อยแค่ไหน อย่างไร มีมาตรการในการดูแล เพราะว่าถ้ามีการยืนยันจากทางท่านนายอำเภอ ทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สถานศึกษาว่าคนกลุ่มนี้มีมากไหมครับ แล้วดำเนินการตัดหนี้เป็นหนี้สูญเพื่อรู้ว่าเขานั้นไม่มีจริง ๆ แต่ถ้ามีต้องจ่ายเหมือนที่ท่านประธานบอกว่า ๓ หลักการกับ ๔ แนวทาง หลักการที่บอกว่าไม่ให้เกิดการละเมิดวินัย ทางการเงิน การคลัง ผมเห็นด้วย แต่มีก็ต้องจ่ายถ้าไม่มีจริง ๆ ทำอย่างไร ในการตัดหนี้เพื่อจะให้เขาได้มีชีวิตอยู่ในสังคมได้

ประเด็นที่ ๓ ก็คือเรื่องของที่ท่านบอกว่าการดำเนินงาน เราดูแลเด็กนักเรียน นักศึกษาไปถึงขยายไป มีผู้ซึ่งดูแลก็คือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงการคลัง แต่ว่าอาจขาดรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไป ในที่ท่านขอเสนอนั้นมีรัฐมนตรีที่จะรับผิดชอบแค่ ๒ รัฐมนตรี แต่ผู้ดูแลจริง ๆ คืออยู่ในกระทรวงศึกษาธิการเยอะเหมือนกัน อยู่อุดมศึกษาก็ส่วนหนึ่ง อาชีวะก็อยู่ด้วยกัน ไม่รู้ว่าตรงนี้ท่านมีความเห็น หรือว่าภาคการศึกษาท่านใช้แค่รัฐมนตรีท่านเดียวดูแลควบเลย

ประเด็นถัดมาก็คือเรื่องที่บอกว่ามีค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายนี้อยู่ในหน้า ๓๕ หน้า ๓๖ ผมมาดูค่าใช้จ่ายก็คือมีการฟ้องร้องคดี เงินที่เราต้องสูญไปประมาณ ๕,๕๐๐ บาทต่อคดี ค่าบริหารจัดการอีก ๑,๒๐๐ บาทต่อคดี และบังคับคดีอีกประมาณ ๘,๗๐๐ บาท รวมแล้วใช้เงินประมาณ ๑๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท เรามีโอกาสที่จะลดค่าใช้จ่ายตรงนี้หรือไม่ ที่ศาลก็จะมีทนายอาสาทำให้ฟรีหรือใช้จ่ายลดน้อยลง ถ้าในส่วนที่ทางกองทุนต้องมาจ่ายให้กับทนาย ทนายบางคนมีความคิดอาจจะทำงานให้ฟรีเลยหรือว่าใช้แค่จำเป็น เพราะว่าถ้ารวม ๆ หลายคดี รวมเบ็ดเสร็จแล้วเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ ๑๐,๐๐๐ กว่าล้าน ถ้ารวมจากบังคับคดีอีก ๒๐๐,๐๐๐ กว่าคนก็ ๑๑,๐๐๐-๑๒,๐๐๐ ล้าน ตรงนี้เรามีโอกาสที่จะมีข้อเสนอแนะเพิ่มไหมว่าถ้าขอมีทนายอาสาหรือคนที่พร้อมเป็นการลงขันกองทุนกัน เพื่อให้วินัยการเงินการคลังเกิดขึ้น ----------

แต่ก็ไม่ให้เบียดบังทำให้กองทุนต้องมาจ่ายเงินอีกตั้ง ๑๐,๐๐๐ กว่าล้านบาทให้กับสิ่งซึ่งเราสามารถใช้ได้

ถัดมาก็คือเรื่องการทำบิ๊กดาต้า (Big Data) กับโมบาย แอปพลิเคชัน (Mobile Application) ผมก็ต้องเรียนว่าเป็นเรื่องที่ดีมาก เพราะบางทีเราไปมองว่านักศึกษาจบปั๊บมีงานทำ มีเงิน เป็นข้าราชการ มีจำนวนน้อย แต่ที่จบแล้วจำนวน ๘๐-๙๐ เปอร์เซ็นต์ยังบรรจุหางานทำไม่ได้ ยังต้องทำงานที่ไม่รู้ว่าอย่างไรก็ต้องหลังสู้ฟ้าหน้าสู้ดิน หรือทุกอย่างเราก็ต้องมีข้อมูลที่ให้เขาได้ และสุดท้ายก็คือการประนีประนอม การยืดหยุ่นการที่ให้โอกาสของคนที่ไม่มีเงิน ท่านลดค่าปรับ ลดต้นทุน ยืดหยุ่นให้เขาจะเป็นสิ่งที่ดี ทำให้ขวัญกำลังใจเกิดขึ้น เพราะว่ากองทุนนี้จะต้องยืนอยู่คู่บ้านเมืองนี้ไปต่อ และเพื่อให้ลูกหลานเราได้มีโอกาสเขามีโอกาสเข้าการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำได้ ดังนั้นก็ขอนำเรียนอภิปรายแล้วก็เรียนถามท่านประธานผ่านไปยังท่านประธานกรรมาธิการ ๓-๔ ข้อ ขอกราบขอบคุณท่านครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านพิมพ์รพีครับ

นางสาวพิมพ์รพี พันธุ์วิชาติกุล (แบบบัญชีรายชื่อ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ดิฉัน พิมพ์รพี พันธุ์วิชาติกุล แบบบัญชีรายชื่อ พรรคประชาธิปัตย์จากจังหวัดกระบี่ค่ะ ตามที่ท่านประธานของกรรมาธิการได้เล่าให้ฟังเรื่องของการดูแลเงินหลังโควิด (COVID) เป็นสิ่งที่ดีมาก เราควรจะสบายใจได้ว่านักเรียน นักศึกษาได้รับการเยียวยาในโครงการ กยศ. นี้ ตั้งแต่มี กยศ. เราเองก็สบายใจว่าเด็ก ๆ จะได้รับการดูแลเป็นอย่างดี โดยที่เราอาจจะลืมไปดูที่รายละเอียดทั้งหมด ท่านประธานคะ เมื่อมีโควิด (COVID) ดิฉันโชคดีที่ได้เจอชาวบ้านแล้วก็เอาถุงยังชีพไปให้ชาวบ้าน ดิฉันเจอชาวบ้านเด็กคนหนึ่งค่ะ พ่อตาย แม่ตาย ยายจน มีน้องคนหนึ่งเป็นออทิสติก (Autistic) เด็กคนนี้เดินมาหาดิฉันแล้วบอกว่าตัดสินใจอยู่ว่าจะเรียนหนังสือต่อหรือไม่ในมหาวิทยาลัย เขาได้รับที่สงขลานครินทร์ที่ปัตตานีค่ะ ดิฉันถามว่าแล้วทำไมถึงไม่ไปเรียนต่อ คำตอบคือเด็กคนนี้บอกว่าไม่มีเงินในการไปเรียน ดิฉันถามว่าแล้วทำไมถึงไม่ไปเรียน เงิน กยศ. ก็มี คำตอบน่าตกใจมากค่ะ คือกระบวนการ กยศ. ไม่สามารถให้ความมั่นใจให้กับเด็กว่าเด็กสามารถเข้าเรียนได้จริง ท่านประธานคะ ดิฉันเจอเด็กเดือนมีนาคม เด็กตอบรับที่จะเรียนหนังสือเดือนพฤษภาคม ๖ เดือนต่อมาคือเมื่อวันสองวันก่อนนี้เอง เด็กเพิ่งเล่าให้ฟังว่าขั้นตอน

การทำเงินกู้ กยศ. เด็กเพิ่งได้เงิน ๓,๐๐๐ บาทแรกที่เป็นค่าเบี้ยเลี้ยงเมื่อวานซืนนี้เองค่ะ แปลว่า ๖ เดือนที่ผ่านมาเด็กไม่มีเงินใช้ พ่อแม่ที่จะต้องให้ลูกเรียนหนังสือจะต้องมีเงินอย่างน้อยประมาณ ๔๕,๐๐๐ บาท ถึงจะเริ่มให้เด็กเรียนหนังสือในปี ๑ ได้ ประกอบด้วยค่าเล่าเรียน ๑๕,๐๐๐ บาท ค่าหอ ค่าจัดการอีก ๑๕,๐๐๐ บาท แล้วก็ค่ามีชีวิตต่อประมาณ ๕ เดือน อีกประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท ๕๐,๐๐๐ บาท พ่อแม่จะต้องจ่ายเงินนี้ล่วงหน้า ถ้าดอกเบี้ยร้อยละ ๕ ต่อเดือน ก็คือเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท ที่พ่อแม่ต้องจ่าย เพราะฉะนั้นเด็กพวกนี้ท่านประธานคะ ตกหล่นระหว่างทาง ไม่กล้าแม้แต่จะคิดที่จะเข้าสู่ระบบมหาวิทยาลัย อุดมศึกษา เรานึกว่าเด็กปลอดภัย เด็กได้รับการดูแล จริง ๆ แล้วไม่ใช่ค่ะท่านประธานคะ เงินก้อนนี้ดิฉันขอยืนยันว่าเป็นความจริง เพราะดิฉันเป็นคนจ่ายเงินให้เด็กคนนี้ทุกบาททุกสตางค์ มีบัญชี ดิฉันจ่ายเงินให้เด็กประมาณ ๔๕,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท เมื่อวานนี้เองเด็กเพิ่งได้รับเงินเข้า เบี้ยเลี้ยง ๓,๐๐๐ บาทต่อเดือน เป็นเงินงวดแรก หลังจากที่เรียนหนังสือมาแล้ว ๖ เดือน เราคงไม่กลับบ้านไปแล้วหลับสบายแล้วเชื่อว่านโยบายของ กยศ. ที่ท่านชวน หลีกภัย ตั้งใจทำ ท่านชินวรณ์และทีมงานทุกคนข้างบนตั้งใจสานต่อไว้ให้ถูกต้อง เราไม่รู้เลยหรือคะว่าเด็ก ๆ ไม่สามารถเข้าสู่ระบบได้แล้วเด็กพวกนี้ตกหล่นระหว่างทางขนาดไหน ไม่กล้าคิดที่จะเข้าสู่มหาวิทยาลัยเพราะไม่สามารถกำเงิน ๕๐,๐๐๐ บาทได้ พ่อแม่ไม่กล้าคิดที่จะให้ลูกเรียนหนังสือต่อท่านประธานคะ ดิฉันเห็นจุดประสงค์สามารถช่วยเหลือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้อย่างแท้จริง เข้าถึงได้อย่างเต็มที่ เงินเข้าถึงได้อย่างเต็มที่ มันไม่ใช่ ดิฉันถึงขอถามท่านประธาน ขอถามท่านผู้จัดการ กยศ. ผ่านทางท่านประธานไปว่าระบบ กยศ. นี้เด็กที่จะเรียนมหาวิทยาลัยต้องรอ ๖ เดือนเชียวหรือคะถึงจะได้เงินบาทแรก ----------

ถึงจะมีนโยบายบางครั้งทางมหาวิทยาลัยให้เด็กผ่อนเงินจ่ายค่าเทอมเทอมแรก ๖ เดือนนี้ เด็กก็ไม่ทันอยู่ดี ฉะนั้นเด็กนี้ตกหล่นระหว่างทางดิฉันถามว่านี่คือปัญหาของระบบแก้ไขกลไกนี้ได้ไหมคะ ถ้าแก้ไขกลไกนี้ยังไม่ได้ ดิฉันขอตั้งข้อสังเกตที่ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน และถ้าปัญหานี้ไม่ใช่ปัญหาของระบบ มันเป็นปัญหาของการบริหารของ กยศ. เอง ดิฉันอยากจะรู้ว่าจะได้รับการแก้ไขวันไหน เด็กที่รับการตกหล่นกี่ร้อยกี่พันคนที่ไม่ได้แสดงตัวที่มหาวิทยาลัย ที่มหาวิทยาลัยรับแล้วแต่ไม่กล้าแสดงตัวเพราะมั่นใจว่าไม่มีเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท กำไปวางที่มหาวิทยาลัยที่จะเรียนต่ออีก ๖ เดือน ท่านประธานคะ ดิฉันขอยืนยันว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องจริง ไม่ได้รับการร้องเรียนมา ดิฉันประสบการณ์ตรงกับตัวเองจริง ๆ ก็ขอฝากจุดนี้ไว้นะคะ ขอให้เจตนารมณ์ของ กยศ. ที่ทำให้เข้าถึงเด็กยากจน ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้อย่างแท้จริงอย่าให้ได้มีอุปสรรคใด ๆ เลยกีดกั้นความรักระหว่างเราเงินงบประมาณและเด็ก ขอให้การที่ทำนี้ทำได้อย่างรวดเร็ว เที่ยงตรง ตรงประเด็น และสร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับเด็กได้นะคะ ขอบคุณมากค่ะ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : อีก ๓ ท่าน พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง ท่านศุภชัย ใจสมุทร และท่านภราดร ปริศนานันทกุล เชิญท่าน พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง ครับ

พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง (แบบบัญชีรายชื่อ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคประชาชาติ กราบขอบพระคุณท่านประธานครับ แล้วก็ขอบคุณคณะกรรมาธิการ ผมอาจจะเริ่มที่หลักคิดเรื่องการศึกษากับเรื่องการกู้เงินมันไปคนละทางเลย การศึกษาเป็นสิทธิและเป็นหลักสิทธิมนุษยชนที่รัฐจะต้องสนับสนุน และยิ่งเราไปเป็นภาคีรับเรื่องสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมซึ่งมีเรื่องการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาเราต้องเป็นการศึกษาที่ให้ฟรี ให้ฟรีและมีคุณภาพ โดยเฉพาะขณะนี้ที่เราไปรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาถ้าให้เปล่าได้ก็ควรจะทำ ส่วนในระดับชั้นประถม ระดับมัธยม และอาชีวะต้องให้ฟรี คราวนี้หลักคิดเรื่องการศึกษาคือการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพ การวัดประเทศไหนจะมีศักยภาพเขาวัดที่คุณภาพของมนุษย์ ไม่ใช่วัดที่ความใหญ่ของประเทศ เราจะเห็นได้อย่างประเทศสิงคโปร์ที่เปรียบเทียบว่าการศึกษาสูงพื้นที่เขายังน้อยกว่าประเทศไทย ดังนั้นถ้าเริ่มด้วยวิธีคิดที่พลาด ที่ผิด คือการลงทุนกับมนุษย์จะต้อง

ไม่มีขาดทุน การลงทุนกับมนุษย์เพื่อให้คนมีสติปัญญามากขึ้นเป็นเรื่องที่จำเป็น โดยเฉพาะภาวะปัจจุบันนี้เราก็รู้ว่าผู้เรียนน้อย เด็กแทบไม่มีจะเรียนเลย มหาวิทยาลัยหรือกระทรวงศึกษาธิการที่มาชี้แจงรับเงินไปเยอะ แต่หาผู้เรียนได้น้อย ต้องไปเอานักเรียนต่างชาติมา ประเด็นสำคัญอย่างยิ่งที่ผมเห็นในรายงานไม่ได้ศึกษาคือพระราชบัญญัติ กยศ. ปี ๒๕๔๑ กับปี ๒๕๖๐ นี่ได้เปลี่ยนหลักคิดโดยสิ้นเชิงเลย หลักคิดของปี ๒๕๖๐ ได้เปลี่ยนหลักคิดปรัชญาไปเชิงพาณิชย์และธุรกิจเลย ท่านประธานที่เคารพครับ จะเห็นได้ เช่น อัตราดอกเบี้ยเคย ๑ เปอร์เซ็นต์ เป็น ๗.๕ เปอร์เซ็นต์ กำลังหากินกับคนที่ต้องการจะมีอนาคต สามารถให้อำนาจหักเงินจากนายจ้างได้โดยไม่ต้องนั่นเลย แล้วก็กองทุน กยศ. สามารถเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสิทธิมนุษยชนได้ และที่สำคัญอย่างยิ่งก็กองทุน กยศ. เป็นหนี้บุริมสิทธิ คือหลังจากหักบำนาญ สวัสดิการข้าราชการ ทุนสำรองแล้วก็ต้องมาจ่ายหนี้ กยศ. ก่อน ที่ร้ายแรงที่สุดที่หน้า ๓๖ เรามีค่าใช้จ่าย ๑๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท พอผมมาดูปรากฏว่าการศึกษานี่มีจุดอ่อนไม่เอางบการเงินมาดู เราจะเห็นว่างบการเงินที่ใช้จ่ายอันนี้ไปจ้างทนายหรือไปจ้างเพื่อไปฟ้อง

ไปฟ้องคนที่หวังจะมีความเจริญรุ่งเรืองโดยการศึกษาเป็นเงินหมื่นกว่าล้าน คือตรงนี้ทำไมไม่คิด วันนี้เรามีหน่วยกระทรวงยุติธรรม อัยการรับไปเยอะก็ใช้ พ.ร.บ. องค์กรอัยการและพนักงานอัยการ การคุ้มครองสิทธิ ท่านกำลังไปทำร้าย คือคนเรียนจบแล้วจะต้องมีทุกข์ อันนี้ผมจึงอยากจะเสนอแนะ

อีกประการหนึ่งที่ผมเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่อยากเสนอเนื่องจากเวลาสั้น ๆ วันนี้คนที่เป็นหนี้ กยศ. แล้วถูกฟ้องในจำนวนนี้ประมาณสัก ถูกดำเนินคดี ๑,๕๐๐,๐๐๐ คน คนพวกนี้คืออนาคต ผมยังมีข้อเสนอว่าควรจะยกหนี้ กยศ. ให้ เหตุที่ผมพูดอย่างนี้ไม่ใช่หมายความว่าการยกหนี้อาจจะเป็นแบบมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไข โดยเฉพาะในวิกฤติโควิด (COVID) ที่คนว่างงาน เราไปเพิ่มภาระให้กับคนกลุ่มนี้ อย่างน้อยที่สุดเราจะเห็นว่าคนที่เคยจ่ายมาแล้วมันจะเป็นวัฒนธรรมอย่างไร เราก็ไปหาวิธีเยียวยา ผมเชื่อว่าถ้าเราให้ทรัพยากรซึ่งเป็นคนหนุ่มสาวที่เรียนจบ คนกลุ่มนี้ไม่ติดยาเสพติดให้ก็บุญแล้วครับ เขาตั้งใจมาเรียน ถ้าติดยาเสพติดเรายังทุ่มเงินไปให้กับเขาได้ ในต่างประเทศที่มาเรียนเมืองไทยเวลามาเรียนกลับไปเขาจะได้ลดภาษี ได้ลดต่าง ๆ เราถือว่าคนพวกนี้เป็นนักเรียนทุนที่จะต้องมาสร้างความเจริญให้ประเทศ ในส่วนที่กองทุนต่อไปก็ยังเห็นด้วยกับท่านกรรมาธิการครับ วันนี้เราต้องเปลี่ยนวิธีคิดการศึกษาต้องเป็นการศึกษาฟรีมีคุณภาพ ต้องเป็นการศึกษาที่เป็นสวัสดิการของรัฐ แล้วต้องคิดว่าการเปลี่ยนประเทศต้องเปลี่ยนคนด้วยความรู้ไม่ใช่เปลี่ยนคนด้วยใช้เงินนำหน้า ใช้ปัญญาตามหลัง ผมจึงอยากจะเสนอว่าเรื่องแรกก็คือเดินไปที่ พ.ร.บ. กยศ. ควรจะแก้ไขครับ ขอบพระคุณมากครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านศุภชัยครับ

นายศุภชัย ใจสมุทร (แบบบัญชีรายชื่อ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม ศุภชัย ใจสมุทร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคภูมิใจไทย ผมต้องขอบคุณคณะกรรมาธิการวิสามัญที่ได้พิจารณาเรื่องนี้ เพราะผมเชื่อว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เป็นปัญหาที่ครอบคลุมไปทุกหย่อมหญ้าทุกพื้นที่ของประเทศ ไปที่ไหนหมู่บ้านไหนเราก็จะพบลูกหนี้ กยศ. กันทั้งนั้น อยากจะเรียนต่อท่านประธานว่านโยบายเรื่องการแก้หนี้ กยศ. พรรคการเมืองหลายพรรคก็ได้มีการเสนอในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง พรรคภูมิใจไทยก็ได้เสนอว่าเราจะแก้ปัญหาเรื่องหนี้ กยศ. เรื่องของการบังคับหนี้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม

หลาย ๆ เรื่องซึ่งยังเป็นปัญหา แต่จนถึงวันนี้ผมก็คิดว่าปัญหานั้นก็ยังเป็นอยู่ และยังไม่สามารถที่จะคลี่คลาย สิ่งที่เจริญงอกงามที่สุดในโลกนี้ เขาบอกว่าดอกเบี้ยเงินกู้นั่นล่ะครับ ไม่ว่าสถานการณ์จะเป็นอย่างไร ดอกมันก็จะงอกเงย โดยเฉพาะดอกเบี้ยเงินกู้ของคนจน นี่คือสิ่งที่เกิดขึ้น สิ่งที่อยากจะเรียนต่อท่านประธานก็คือว่าสิ่งที่ท่านกรรมาธิการได้ศึกษามาเป็นประโยชน์และผมคิดว่าครอบคลุมในหลาย ๆ มิติ หลาย ๆ เรื่องอาจจะซ้ำแนวที่เราก็คิดกันอยู่ แต่เรื่องทั้งหมดมันก็ต้องแก้ปัญหาให้เป็นระบบวิธีคิดของรัฐบาลแล้วครับว่าเรื่องนี้มันเป็นอย่างไร ตอนที่พรรคภูมิใจไทยได้เข้าร่วมรัฐบาลสิ่งที่ท่านหัวหน้าพรรคอนุทิน ชาญวีรกูล ได้ตั้งกำหนดเป็นเงื่อนไขในการร่วมรัฐบาลก็คือว่าการแก้หนี้ กยศ. ปัญหา กยศ. จะต้องกำหนดเป็นนโยบายรัฐบาล และต้องขอบคุณรัฐบาลที่ได้บรรจุเรื่องการแก้ปัญหา กยศ. ตรงนี้ด้วย ขอบคุณกรรมาธิการที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคภูมิใจไทยได้ไปร่วมศึกษาด้วย สิ่งที่อยากจะขออนุญาตกราบเรียนต่อท่านประธานว่าในขณะที่เราท่านกรรมาธิการได้ร่วมกันที่จะศึกษาเพื่อจะหาทางแก้ปัญหา หาแนวทางในการแก้ไขเรื่อง กยศ. พรรคภูมิใจไทยเอง ซึ่งได้รับปากกับพี่น้องประชาชนว่าเราจะแก้ปัญหาเรื่องนี้อย่างเป็นระบบและเราก็ได้ทำไปแล้ว ซึ่งตรงกับเรื่องที่ทางกรรมาธิการได้เสนอมา ก็คือพรรคภูมิใจไทยได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นการขอแก้ไขเพิ่มเติม ----------

เป็นการเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยนายอนุทิน ชาญวีรกูล และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคภูมิใจไทยทุกคน จะขออนุญาตกราบเรียนต่อท่านประธานว่าร่างพระราชบัญญัติของพรรคภูมิใจไทยในขณะนี้อยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็น เพราะฉะนั้นถ้าพี่น้องประชาชนสามารถที่จะเข้าไปแสดงความเห็นในเว็บไซต์ (Web site) ของรัฐสภาได้ เข้าไปดูเรื่องร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แล้วท่านจะเห็นว่าสิ่งที่พรรคภูมิใจไทยเสนอเป็นอย่างไร ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไร โปรดเสนอเข้าไปเถอะครับ สิ่งนั้นจะเป็นประโยชน์ในแนวทางที่เราจะสามารถร่วมกันแก้ปัญหานี้อย่างเป็นระบบได้ ขอบคุณท่านสมาชิกที่ได้อภิปรายไปก่อนหน้านั้นว่าวิธีการแก้ปัญหาที่ดีก็คือการแก้กฎหมาย กยศ. วันนี้พรรคภูมิใจไทยกำลังทำอยู่ครับ และกำลังจะขอความร่วมมือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกท่าน เมื่อถึงเวลาร่างพระราชบัญญัติฉบับที่พรรคภูมิใจไทยเสนอเข้ามาสู่สภา ขอความสนับสนุนจากเพื่อนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากทุกพรรค ทั้งฝ่ายค้าน ฝ่ายรัฐบาล สิ่งที่อยู่ในร่างนั้นผมจะขออนุญาตกราบเรียนคร่าว ๆ ว่าเป็นการกำหนดให้คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือ กยศ. มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแปลงหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ นี่คือสิ่งที่เราเสนอนะครับ

๒. ก็คือให้อำนาจคณะกรรมการกำหนดให้มีผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุนตามสัญญากู้ยืมเงิน คือให้มีผู้ค้ำก็ได้ ไม่มีก็ได้ หรือให้เลือกในการที่จะชำระหนี้ว่าแทนที่จะชำระเป็นเงินเมื่อจบการศึกษาแล้วก็ให้ทำงานให้รัฐแทนการชำระหนี้ให้กับรัฐก็ได้ แทนที่จะต้องกู้ ซึ่งเรื่องเหล่านี้ก็เป็นรายละเอียดซึ่งจะอยู่ในรายละเอียดตรงนั้น สิ่งที่จะกราบเรียนก็คือว่าในหลาย ๆ เรื่องเหล่านี้เป็นแนวคิดที่ไม่จำเป็นว่าเราจะไปมองว่าเมื่อจบมาแล้วสิ่งที่อยากได้คือเงินคืนมา หลายท่านก็คิดว่าบุคคลเหล่านั้นคือทรัพยากรอันมีค่าของประเทศ เพราะฉะนั้นวิธีคิดว่าเมื่อเขากู้ยืมเงินไปแล้วต้องตามเอาเงินคืนมา ไม่ใช่เป็นสิ่งที่รัฐพึงจะคิด สิ่งนี้ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ดีที่จะมีทัศนคติที่มีต่อลูกหลาน รัฐออกนโยบายในทางการเกษตรจำนวนมากมาย เรื่องของการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการปลูกพืชเกษตรหลายอย่างจากตรงนั้นเป็นตรงนี้ รัฐให้เงินไปสนับสนุนต่าง ๆ มากมาย แต่ในที่สุดแล้วถ้าเกษตรกรมีปัญหาไม่สามารถชำระหนี้ให้ รัฐยังยกหนี้ให้ได้เลยครับ ทำไมกับลูกหลานเราที่ไปกู้เงินมาเรียนจนจบแล้วรัฐไม่สามารถหางานให้เขาทำได้ แต่เวลาไปทวงหนี้จะเอาเต็ม ๆ ผมว่าไม่ใช่เป็นวิธีการที่ถูกต้องหรอกครับ เพราะฉะนั้นต้องเปลี่ยนวิธีคิดเสียใหม่ ผมจะไม่เข้า

รายละเอียดเรื่องกฎหมาย แต่อยากจะเรียนว่าร่างของพรรคภูมิใจไทยกำลังเตรียมที่จะเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา ฝากทุกท่านด้วย ท่านประธานครับ เมื่อ ๒-๓ วันก่อนผมได้ดูโฆษณาทางเว็บไซต์ (Web site) มีข้อความอย่างนี้ครับ ขออนุญาตอ่านนะครับว่า ค่าเทอมลูก ค่ารักษาพยาบาล จะค่าใช้จ่ายอะไรก็เอาอยู่ เพียงเปลี่ยนวงเงินในบัตรของคุณเป็นเงินก้อน แบ่งจ่ายสบายรายเดือน พร้อมรับข้อเสนอพิเศษถึง ๒ ต่อ นี่คือโฆษณาของธนาคารครับ เขารู้ว่าวันนี้ปัญหาของคนในประเทศนี้ก็คือไม่มีเงินค่าเทอม นี่คือปัญหา ถ้าเป็นภาษาอังกฤษนี่คือเพนพอยต์ (Pain Point) ความเจ็บปวดของคนจน ไม่มีเงินมาจ่ายค่าเทอม วันนี้ กยศ. ต้องทำให้กองทุนของ กยศ. เป็นกองทุนที่มีคุณภาพที่จะเอื้อประโยชน์ให้กับพี่น้องคนยากคนจน เขาไม่มีช่องทางนะครับ ต้องไปรูดบัตรเครดิต กู้จากบัตรเครดิตในดอกเบี้ยราคาแพง วันนี้ต้องคิดใหม่ครับ และขอยืนยันว่าวิธีการแก้อีกอย่างหนึ่งก็คือเราร่วมกันแก้กฎหมายที่เป็นประโยชน์กับผู้กู้ครับ ขอบพระคุณท่านประธานครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ ต่อไปอีก ๓ ท่านนะครับ ต่อเนื่องกันเลยนะครับ ท่านภราดร ท่านสิริพงศ์ ท่านกรวีร์ ท่านละ ๕ นาทีนะครับ จะได้แชร์ประเด็นกัน ต่อเนื่องกันครับ เชิญครับ

นายภราดร ปริศนานันทกุล (อ่างทอง) : ท่านประธานที่เคารพครับ ภราดร ปริศนานันทกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอ่างทอง พรรคภูมิใจไทย อันดับแรกต้องขอบคุณทางคณะกรรมาธิการวิสามัญที่ได้กรุณาใช้เวลาไปศึกษาถึงปัญหาข้อเรียกร้องของพี่น้องประชาชน ----------

ในเรื่องของ กยศ. หรือกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ผมต้องเรียนกับท่านประธานครับว่า วัตถุประสงค์ของการตั้งกองทุนซึ่งเกิดขึ้นในสมัยท่านนายกชวน หลีกภัย เมื่อปี ๒๕๓๙ นั้น วัตถุประสงค์หลักก็คือเพื่อจะให้โอกาส หยิบยื่นโอกาสให้กับนักเรียน นักศึกษา ที่เขามีความประสงค์อยากที่จะเรียนหนังสือ แต่ครอบครัวมีปัญหาเขาขาดทุนทรัพย์ เพราะฉะนั้น จึงมีกองทุนเกิดขึ้นเพื่อให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสได้เข้าถึงโอกาสทางการศึกษา จึงต้องขอบคุณครับที่ทางคณะกรรมาธิการได้ใช้เวลาของสภาในการที่จะร่วมกันศึกษา และผมได้ดูรายงานของท่าน ก็ได้เห็นว่ารายงานของท่านสมบูรณ์แบบแล้วก็ครบถ้วนมาก แล้วก็ตอบโจทย์ถึงปัญหาข้อเรียกร้องของพี่น้องประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน นักศึกษาที่มีปัญหาอยู่ในปัจจุบันนี้ ช่วงปีกว่า ๆ ที่ผ่านมาก่อนที่จะมีการเลือกตั้งพรรคการเมืองหลายพรรคได้นำเสนอแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาให้กับนักศึกษาที่ยังติดหนี้ กยศ. อยู่ แน่นอนครับรวมถึงพรรคภูมิใจไทยของพวกเราด้วย เราเสนอแนวทางทั้งสิ้น ๖ แนวทาง ผมใช้เวลาสั้น ๆ ตรงนี้สรุปให้ท่านประธานได้ฟังครับ

แนวทางแรก เราพยายามที่จะลดภาระเรื่องของผู้ค้ำประกัน เราจะเห็นข่าวมากมายครับว่านักเรียน นักศึกษา ที่ผิดชำระหนี้คนที่รับภาระก็คือผู้ที่ค้ำประกัน บางครั้งครูซึ่งเป็นผู้ปกครองหรือครูซึ่งเป็นผู้ดูแลสมัยเรียนหนังสือนี่จะต้องมารับผิดชอบภาระในเรื่องนี้ด้วย เราเสนอว่าเราควรที่จะต้องปลดผู้ค้ำประกัน ไม่จำเป็นครับที่จะต้องมีผู้ค้ำประกันอีกต่อไป

เรื่องที่ ๒ ที่เรานำเสนอก็คือเรื่องดอกเบี้ยของการกู้ยืม การกู้ยืมเพื่อการศึกษา เราต้องยอมรับครับว่ามันเป็นหน้าที่ของรัฐที่รัฐจะต้องสนับสนุนให้ทุกคนที่มีความประสงค์ต้องการเข้าสู่โอกาสทางการศึกษาจะต้องมีโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมโดยที่ไม่มีข้อจำกัด โดยเฉพาะเรื่องของเงินทุนเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะฉะนั้นการไปคิดดอกเบี้ยให้กับผู้กู้ ผมคิดว่ามันจึงขัดหลักกับการให้โอกาสทางการศึกษาของน้อง ๆ นักศึกษาเขา เพราะฉะนั้น เราเสนอว่าประเด็นนี้ควรที่จะต้องไม่คิดดอกเบี้ย

ประเด็นถัดมาครับ เรื่องเบี้ยปรับเรื่องนี้สำคัญมาก เป็นภาระที่รกรุงรังมาจนถึงปัจจุบันนี้ จริงอยู่ครับว่าปี ๒๕๖๒ เราลดเบี้ยปรับจาก ๑๕-๑๘ เปอร์เซ็นต์ ลงมาเหลือเพียง ๗.๕ เปอร์เซ็นต์ ผมเข้าใจครับว่าสิ่งที่ทาง กยศ. ตั้งใจที่จะต้องให้มีเบี้ยปรับก็เพราะป้องกันกลุ่มคนนักศึกษาที่ไม่มีวินัย หมายความว่าเมื่อเรียนจบแล้วเขามีงานทำ แล้วมีบางคนบางกลุ่มที่ไม่ชำระหนี้ตามกรอบเวลา จึงได้กำหนดให้มีเบี้ยปรับขึ้นมา แต่ในความเป็นจริงแล้ว

ท่านไปกำหนดแบบนี้มันไปกระทบกับคนอีกจำนวนมากที่เขาไม่มีโอกาสได้ทำงานหลังจากที่เรียนหนังสือจบ เขาก็จะมีภาระก้อนนี้ติดตัวไปด้วย จะทำอย่างไรล่ะครับ เมื่อเรียนจบแล้วเขาไม่มีเงิน เพราะไม่มีงานทำก็จะต้องมาจ่ายเบี้ยปรับให้กับทาง กยศ. ถึง ๗.๕ เปอร์เซ็นต์ ในการศึกษาของท่านนี่เห็นบอกว่าลดเบี้ยปรับจาก ๗.๕ เปอร์เซ็นต์ เหลือ ๐.๕ เปอร์เซ็นต์ ก็ต้องขอบคุณนะครับ แต่ว่าจะเห็นว่าลดเพียง ๖ เดือนเท่านั้น จากเดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม จะเป็นไปได้หรือไม่ครับถ้าหากว่าเบี้ยปรับตรงนี้ต้องมาคิดกันใหม่ ในระยะยาวอาจจะต้องไม่มีเบี้ยปรับเลย หรืออาจจะคิดเบี้ยปรับได้ แต่ต้องคิดในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่านี้ หลักคิดของ กยศ. เราต้องตั้งหลักคิดใหม่นะครับ ว่ากองทุนนี้ตั้งขึ้นมาเพื่อที่จะสนับสนุนให้เยาวชนเขาได้มีโอกาสเข้าถึงทางการศึกษา เพราะฉะนั้นยิ่งเงินก้อนนี้ในกองทุนมากเท่าไร สนับสนุนให้เขามีโอกาสมากเท่าไรมันก็ยิ่งตอบโจทย์กองทุนมากเท่านั้น กองทุนไม่ได้ตั้งมาเพื่อแสวงหาผลกำไร เพราะฉะนั้นผลกำไรของกองทุนจึงไม่ใช่คำตอบ ผมจึงบอกว่ามันน่าจะเป็นไปได้ที่ไม่จำเป็นที่จะต้องมีเบี้ยปรับถึง ๗.๕ เปอร์เซ็นต์

- ๑๐๑/๑

ประเด็นถัดไปเรื่องการผ่อนชำระ ซึ่งเราได้กำหนดไว้เป็นนโยบายของพรรคภูมิใจไทยว่าเราให้ผ่อนชำระภายใน ๑๐ ปี ซึ่งอันนี้ต้องขอบคุณ กยศ. ที่ขยับขยายเวลาการผ่อนชำระเป็น ๑๕ ปี เรื่องการพักชำระหนี้ ๕ ปี เป็นอีก ๑ นโยบายครับ ซึ่งผมเห็นในการศึกษาของท่านก็มีเช่นเดียวกันเรื่องพักชำระหนี้ในข้อ ๑๒.๑.๒ หน้า ๕๐ ท่านลดจำนวนหักเงินเดือนเหลือ ๑๐ บาทต่อคนต่อเดือน อันนี้ก็ต้องขอบคุณ แต่ว่ามันเป็นเพียงแค่การเยียวยาผู้ที่ประสบกับปัญหาโควิด (COVID) ซึ่งจริง ๆ แล้วผมคิดว่าในระยะยาวนี้ถ้าหากว่าเราพักชำระหนี้สำหรับลูกหนี้ หรือสำหรับน้อง ๆ นักศึกษาที่เขาเรียนจบแล้วยังไม่มีงานทำและยังไม่สามารถที่จะสร้างรายได้ได้ เราพักหนี้ให้กับเขามันก็จะเป็นประโยชน์แล้วก็ทำให้เขาสามารถที่จะหายใจหายคอได้คล่องมากขึ้น ก็ถือโอกาสตรงนี้นำเสนอกับท่านประธาน ใน ๖ ประเด็น แล้วต้องขอบคุณอีกครั้งหนึ่งสำหรับท่านกรรมาธิการที่ได้สละเวลา แล้วก็มาช่วยกันศึกษาหาแนวทางในการที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับน้อง ๆ เยาวชนที่กู้ยืมเงินของกองทุน กยศ. ของพวกเราไป และในโอกาสถัดไปอย่างที่ท่านศุภชัยได้บอกเมื่อสักครู่ เราได้มีกฎหมายยื่นเข้าสู่สภาแล้ว ก็หวังว่าประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้จะถูกหยิบยกขึ้นมาเพื่อนำไปใช้ในการแก้ในตัว พ.ร.บ. กองทุน กยศ. ต่อไปนะครับ ขอบพระคุณครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ท่านต่อไป ท่านสิริพงศ์ เชิญครับ

นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ (ศรีสะเกษ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดศรีสะเกษ เขต ๑ พรรคภูมิใจไทย ท่านประธานครับ ผมต้องขอขอบคุณท่านคณะกรรมาธิการทุกท่านที่ท่านได้ศึกษาพิจารณาเรื่องการแก้ไขปัญหาหนี้ กยศ. ฉบับนี้มา ผมถือว่าเป็นรายงานฉบับหนึ่งที่มีความสมบูรณ์นะครับ แล้วก็ทำความเข้าใจทำการศึกษามาเป็นอย่างดีนะครับ แต่มีอยู่บางประเด็นที่ผมอาจจะต้องขอฝากท่านกรรมาธิการเพิ่มเติมครับ ตอนต้นท่านกรรมาธิการท่านได้กล่าวถึงว่าสาเหตุของการไม่จ่าย หรือสาเหตุของการมีปัญหาหนี้ค้างชำระของผู้กู้ยืมเงินเป็นอย่างไร สาเหตุนั้นเมื่อเราได้ฟังข้อมูลมาก็จะบอกว่าเนื่องจากความยากจน แน่นอนครับความยากจนเป็นสาเหตุหลัก สาเหตุต่อ ๆ มาก็คือความไม่มีวินัยในการชำระเงิน ก็แน่นอนครับ ตัวนี้ก็เป็นสิ่งที่เราสามารถรับรู้ได้อยู่ในสังคม แต่สิ่งหนึ่ง

ที่ผมอยากจะฝากท่านกรรมาธิการเป็นข้อสังเกตเพิ่มเติมนั่นก็คือประสิทธิภาพของผู้บริหารกองทุน ต้องถามว่าประสิทธิภาพในการบริหารกองทุนนั้นมีมากหรือมีน้อยเพียงใด วันนี้หลักเกณฑ์ที่เขาจะพิจารณาให้นักเรียนกู้ยืมเงินนั้นมีความละเอียดถี่ถ้วนอย่างไร ถ้าเราได้อ่านรายงานเราก็จะเห็นครับ เห็นว่านักเรียนจบมาจบจำนวนมาก จบมาไม่ตรงกับสายงานจบมาแล้วหางานทำไม่ได้ คำถามก็คือในแต่ละปีที่ท่านจะให้เขากู้เงินท่านได้มีการศึกษาหรือไม่ว่าตลาดแรงงานที่เขามีความต้องการ เขามีความต้องการสาขาอาชีพใด อันนี้ท่านก็ต้องคาดการณ์แล้วครับว่าลูกค้าของท่านคือใคร แน่นอนครับโอกาสในการศึกษาทุกคนย่อมมีโอกาสเท่าเทียมกัน แต่อันนี้ผมพูดในเรื่องของการบริหารจัดการเงิน เมื่อเราบริหารจัดการเงินถ้าเรามีการวางแผนที่ดีปัญหาอย่างนี้จะเกิดขึ้นลดลงครับ การเข้าสู่เงินทุนหลักเกณฑ์ของท่านชัดเจนหรือไม่ อันนี้ก็เป็นคำถาม ปี ๒ ปีที่แล้วผมได้รับการร้องเรียนจากกลุ่มนักศึกษา ผมยกตัวอย่างให้ท่านฟังครับ กลุ่มนักศึกษามาบอกว่ามหาวิทยาลัยนี่ กระทรวงบอกว่ามหาวิทยาลัยไม่ได้รับการรับรองทำให้เด็กที่ขอกู้เงินเรียนขาดสิทธิในการกู้เงินเรียน ถ้าฟังแบบนี้เราก็ต้องบอกเลยว่าผู้ปฏิบัติงานของกองทุนกู้ยืมนี่อาจจะไม่เข้าใจบริบท ---------

บริบทของกองทุนนี้คือเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าสู่เงินทุนเพื่อการศึกษาหากเขาต้องการจะศึกษา แต่เรื่องของมหาวิทยาลัยได้รับการรับรองหรือไม่ได้รับการรับรองนั้นเป็นอีกเรื่อง ไม่ใช่เรื่องของสิทธิในการเข้าสู่กองทุน เมื่อสักครู่ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ท่านภราดรท่านได้พูดไปถึงเรื่องอัตราดอกเบี้ยของค่าปรับ ผมก็ต้องเรียนครับว่าขอขยายความสักนิดหนึ่งครับ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ๑ เปอร์เซ็นต์ ถ้าจะมองว่าต่ำก็ต่ำ ถ้าจะมองว่าไม่ควรมีก็ไม่มีก็ได้ ก็ไม่ได้เป็นสาระสำคัญอะไร แต่ค่าปรับที่ท่านคิด ๗.๕ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งบอกว่าลดลงมาแล้วจาก ๑๒-๑๘ ลดลงมาเป็น ๗.๕ เปอร์เซ็นต์แล้ว ต้องกราบเรียนว่า ๗.๕ เปอร์เซ็นต์มันเท่ากับอัตราดอกเบี้ยพาณิชย์ วันนี้ท่านประธาน ถ้าเราจะไปกู้เงินทำธุรกิจ ท่านไปกู้เงินธนาคารมาท่านก็อัตรานี้ครับ ๗ เปอร์เซ็นต์ ๗.๕ เปอร์เซ็นต์ แต่คนทำธุรกิจเขาสามารถไปทำผลกำไรได้มากกว่านั้น แต่อันนี้เด็กเขากู้เงินมาเรียน มิหนำซ้ำอัตราดอกเบี้ยทบต้นแล้วมาคิดเป็นดอกเบี้ยต่อ อย่างนี้ต้องเลิก แล้วมีข้อมูลหนึ่งที่น่าสนใจที่ผมคิดว่าข้อสรุปที่กรรมาธิการได้ข้อมูลมามันจริงหรือไม่ ก็คือว่ายอดของผู้ที่ถูกศาลมีคำสั่งให้ชำระหนี้ แต่เขาต้องไปผิดนัดชำระหนี้อีก ๘๕ เปอร์เซ็นต์ หลังจากศาลสั่ง อันนี้มันแสดงให้เห็นว่าตกลงเขาขาดวินัยหรือเขาจนจริง ๆ ตัวนี้ท่านต้องไปพิจารณาใหม่ครับ ตัวนี้ฝากท่านกรรมาธิการเป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ท้ายที่สุดครับ ผมขอฝากประเด็นที่คิดว่าจะสามารถพัฒนาคุณภาพของกองทุนนี้ได้ ท่านต้องมีลูกเล่นทางการเงินให้มากขึ้น ท่านต้องเปิดโอกาสให้ลูกหนี้เข้ามาพูดคุย เจรจา วางแผนการจ่ายเงินกับท่านได้มากขึ้น เพราะคนจบมาในแต่ละสาขาอาชีพจบมาไม่เหมือนกันครับ เงินได้ไม่เหมือนกันครับ ความสามารถในการจ่ายไม่เหมือนกันครับ วันนี้เราต้องเปิดโอกาสให้เขาสามารถออกแบบได้ว่าเขาจะมีความสามารถในการจ่ายหนี้อย่างไร วันนี้เราต้องเปิดโอกาสให้เขาสามารถรีไฟแนนซ์ (Refinance) ได้ ลูกหนี้ดี อาจจะสามารถกู้ยืมต่อ ปรับลดโครงสร้าง ปรับลดดอกเบี้ยได้ หรือแม้กระทั่งการทำงานเหมือนเอกชนครับ ถ้าท่านมีลูกหนี้ดี ท่านเกรงว่าลูกหนี้ไม่ดีจะทำให้รุ่นต่อ ๆ ไปเข้าสู่เงินทุนยาก ท่านรวมหนี้ดีครับ หนี้ดีได้เท่าไรท่านเอาไปขาย แล้วเอาเงินที่ได้มาต่อยอดก็ยังได้ สิ่งเหล่านี้คือลูกเล่นทางการเงินทั้งนั้น ก็ต้องฝากท่านกรรมาธิการ แล้วก็ฝากท่านผู้บริหาร กยศ. ด้วยนะครับ ขอบคุณมากครับท่านประธาน

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ท่านต่อไปท่านกรวีร์ เชิญครับ

นายกรวีร์ ปริศนานันทกุล (แบบบัญชีรายชื่อ) : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม กรวีร์ ปริศนานันทกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคภูมิใจไทย จากจังหวัดอ่างทองนะครับ ผมอภิปรายต่อจากท่านเพื่อนสมาชิกนะครับ ท่านภราดร แล้วก็ท่านสิริพงศ์ ในประเด็นที่ต่อเนื่องกัน ผมมีประเด็นที่เพิ่มเติม นั่นก็คือหลังจากที่ได้ดูรายงานจากคณะกรรมาธิการวิสามัญที่ได้ไปศึกษามาแล้วก็ทำเล่มนี้ออกมา ผมก็ชื่นชมแล้วก็เห็นด้วยในหลายประเด็น แล้วสอดคล้องกับนโยบายหลักของพรรคภูมิใจไทยที่อยากจะเสนอให้มีการแก้ไข พ.ร.บ. เรื่องของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในหลายประเด็น ซึ่งผมเห็นด้วยแล้วก็ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่

ประเด็นที่อยากจะอภิปรายเพิ่มเติมก็คือเรื่องของการใช้ข้อมูล เรื่องของบิ๊กดาต้า (Big Data) ที่ท่านระบุไว้ในข้อมูลในการศึกษาครับ แต่อาจจะไม่ได้ระบุลงไปในเชิงลึกมากสักเท่าไร และผมเห็นโอกาสเช่นเดียวกันกับที่ท่านกรรมาธิการได้เห็นโอกาสของการใช้ข้อมูล

ในปีที่ผ่านมานั้นรัฐบาลประกาศที่จะก้าวเข้าสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital) การเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital) นั้นหมายความว่าการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานของกระทรวงต่าง ๆ นั้น มันสามารถที่จะลิงก์ (Link) มันสามารถที่จะเชื่อมโยงถึงกันได้ ผมอยากเห็นการใช้ข้อมูลของนักเรียน นักศึกษาเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนแรกก่อนที่จะเข้าไปสู่กองทุนกู้ยืมครับ ----------

นั่นคือการคัดเลือก ผมอ่านในรายงานของท่านพบว่าท่านมีหลักเกณฑ์ก็คือเรื่องของการกำหนดรายได้ไม่เกินครัวเรือนละ ๓๖๐,๐๐๐ บาทต่อปี แล้ววิธีการก็คือให้หน่วยงานของรัฐ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้รับรองครับว่าครอบครัวนั้นมีรายได้ถึง ๓๖๐,๐๐๐ บาทจริงหรือไม่ แต่วิธีการอื่นที่จะไปตรวจสอบละครับ วันนี้เราจึงเห็นครับ เด็กหลายคนสมควรที่จะได้รับโอกาสแต่ไม่ได้รับโอกาส เด็กบางคนมีโอกาสที่ดีอยู่แล้วแต่ไปกินที่ แล้วก็ไปเปลืองโอกาสของเพื่อน ปัญหาเหล่านี้สมควรที่จะหมดไปถ้าหากว่าเรามีการเก็บข้อมูลเชื่อมโยงแล้วสามารถที่จะดูได้ว่าในครัวเรือนเขาพ่อแม่มีรายได้เท่าไร มีพี่น้องกี่คน กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นไหน มีค่าใช้จ่ายทางด้านการศึกษาต่อครัวเรือนเท่าไร นั่นคืออันดับแรกการคัดเลือกคนครับ

อันที่ ๒ ก็คือการติดตามหลังจากที่เขาได้ทุนไปเรียนหนังสือแล้ว ผมเชื่อนะครับว่าการติดตามข้อมูลของนักเรียน นักศึกษาที่เรียนอยู่ระหว่างการศึกษาตามมหาวิทยาลัยหรือตามสถาบันการศึกษานั้นนี่เราสามารถที่จะติดตามได้ เรารู้ได้ครับว่าเขาเรียนอยู่ในสาขาใด เรารู้ว่าผลการเรียนเขาเป็นอย่างไร เรารู้ว่าเขาจะถึงเวลาที่จะต้องไปเพิ่มศักยภาพทางด้านใดเพื่อที่จะเตรียมความพร้อมให้เขาออกมาและสามารถที่จะไปสร้างรายได้ สร้างอาชีพให้เขาได้เรียนจบได้ ความสามารถแล้วก็โอกาสในการชำระหนี้ของคนที่เป็นลูกหนี้นั้น มันไม่ได้ดูเฉพาะตอนจบนะครับ จริง ๆ แล้วเราสามารถที่จะคาดการณ์และดูได้ตั้งแต่ตอนเขาเรียนหนังสือแล้วว่าใครมีความรับผิดชอบที่จะเรียนหนังสือ และใครมีโอกาสที่จะจบไปแล้วได้งานทำเพื่อที่จะเอาเงินมาคืนในกองทุนได้

และในขั้นสุดท้ายครับหลังจากที่เขาจบการศึกษาออกไปแล้ว ในช่วงระยะเวลาที่เขาหางานทำนี่ รัฐบาลเองสมควรครับที่จะเอาลิสต์ (List) รายชื่อของนักเรียนนักศึกษาเหล่านี้ที่อยู่ในกองทุนที่เป็นลูกหนี้นั้น ไปติดตามดูว่าเขามีโอกาสในการไปหางานได้อย่างไร รวมไปถึงมีนโยบายต่าง ๆ ที่อาจจะให้การสนับสนุนคนกลุ่มเหล่านี้ที่จะเข้าไปสู่แรงงานต่าง ๆ ของภาครัฐที่มากขึ้น เพื่อให้เขามีโอกาสในการสร้างรายได้ และเมื่อเขาสร้างรายได้แล้วเขาก็จะเอารายได้เหล่านั้นแหละครับกลับมาใช้หนี้ได้ ไม่ใช่ปล่อยไปตามยถากรรมครับ ไม่ใช่หน้าที่ของกองทุนจบต่อเมื่อเขาได้รับเงินไปแล้ว เขาไปเรียนแล้วเขาจะเรียนอย่างไรก็แล้วแต่เขา เขาจบมาเขาจะไปทำงานอย่างไร ก็ปล่อยไปตามความสามารถ ไปตามยถากรรมของเขา เราควรครับที่จะสร้างโอกาสให้กับเขา และสร้าง

หลักประกันว่าหลังจากที่เขาเรียนจบแล้วควรที่จะให้คนกลุ่มเหล่านี้มีงานทำ เพื่อให้เขามีโอกาส และมีการสร้างรายได้เพื่อที่จะเอามาคืนเงินในกองทุน ผมย้ำอีกครั้งหนึ่งนะครับ สำหรับนโยบายของพรรคภูมิใจไทยใน ๖ ด้านสั้น ๆ ครับ ๑. ก็คือปลดภาระผู้ค้ำประกัน ๒. ไม่มีดอกเบี้ย ๓. ไม่มีเบี้ยปรับต่าง ๆ ๔. พักชำระหนี้ ๕. ระยะเวลาผ่อนคืนเงินต้น ซึ่งผมเห็นด้วยกับคณะกรรมาธิการครับที่จะขยายเวลาไปเป็น ๑๕ ปี และข้อสุดท้ายก็คือ ใช้ภาษีมาลดหย่อนหนี้ที่เขามีอยู่ในระบบของ กยศ.

ท้ายที่สุดนะครับ ผมย้ำอีกครั้งหนึ่งและบอกจุดยืนชัด ๆ ของพรรคภูมิใจไทยว่า เราพร้อมที่จะให้การสนับสนุน และเรารู้ครับว่ากองทุน พ.ร.บ. กองทุนเงินให้กู้ยืมทางการศึกษานั้น เป็นเครื่องมือที่สำคัญ ที่จำเป็นที่จะให้โอกาสกับลูกหลานของพวกเรา และถ้าจำเป็นที่ต้องไปแก้ไขกฎหมายใดก็แล้วแต่ ไปแก้ไข พ.ร.บ. กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ถ้ากฎหมายมันคือข้อจำกัด พวกเราพรรคภูมิใจไทยก็พร้อมที่จะทะลายทุกข้อจำกัดเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายในการสร้างโอกาส สร้างอาชีพ สร้างอนาคตที่ดีให้กับลูกหลานของพวกเราครับขอบพระคุณครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ครับ ต่อไปอีก ๓ ท่านนะครับ ท่านกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ ท่านจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ ท่านพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน เชิญท่านกมลศักดิ์ครับ

นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ (นราธิวาส) : เรียนท่านประธานสภาที่เคารพ ผม กมลศักดิ์ ลีวาเมาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๔ นราธิวาส พรรคประชาชาติ ก่อนอื่นต้องเรียนท่านประธานนะครับว่าผมเป็นหนึ่งในเจ้าของญัตติที่ได้ยื่นอภิปรายเกี่ยวกับการให้สภาตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ เกี่ยวกับการแก้ปัญหาหนี้ กยศ. แล้วก็เป็นหนึ่งในคณะกรรมาธิการวิสามัญที่ได้ร่วมพิจารณากับท่านประธานกรรมาธิการ ซึ่งตามรายงานนี้มีการประชุมหารือประมาณ ๒๐ ครั้ง แล้วก็เห็นถึงความตั้งใจของคณะกรรมาธิการวิสามัญชุดนี้นะครับ ในฐานะที่ผมเป็นหนึ่งในคณะกรรมาธิการด้วย แล้วก็เห็นด้วยในข้อสังเกต แล้วก็ข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการทั้ง ๔ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ ----------

แล้วก็ในประเด็นเรื่องของการปรับโครงสร้างของกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา แต่สิ่งที่ผมจะอภิปรายเสนอความเห็นแล้วก็เป็นข้อห่วงกังวลของผมก็คือว่า จะทำอย่างไรให้ข้อเสนอแนะของกรรมาธิการวิสามัญที่ได้มีการประชุมหารือ ๒๐ ครั้ง รับฟังความเห็นของทุกภาคส่วน แล้วก็ถือว่าเป็นนิมิตหมายอันดี เพราะปัญหาหนี้ กยศ. เป็นปัญหาความเดือดร้อนของพี่น้องนักศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ และที่จบการศึกษาแล้ว ที่ทำงานแล้ว แล้วก็ที่ตกงาน ตลอดระยะเวลา ๕ ปีกว่าที่ผ่านมา สภาแห่งนี้ไม่เคยได้รับการร้องเรียนปัญหาความเดือดร้อนของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาภายหลังที่มีการปฏิวัติรัฐประหาร ประเด็นความเดือดร้อนเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ได้เข้าถึงสภาเพื่อให้ฝ่ายบริหารรัฐบาล ได้รับทราบเพื่อนำไปสู่การแก้ไขความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชน ฉะนั้นสภาชุดนี้ตั้งแต่มีการตั้งญัตติกรรมาธิการวิสามัญเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ กยศ. พี่น้องประชาชนโดยเฉพาะในเขตพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อเขารู้ว่าผมเป็นหนึ่งในคณะกรรมาธิการวิสามัญเขาตั้งความหวังครับ เขาตั้งความหวังว่าเมื่อมีการตั้งกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาหนี้แล้ว ปัญหาหนี้สินของเขาที่มีอยู่ ปัญหาความเดือดร้อนของเขาที่กำลังถูกฟ้องร้องดำเนินคดีแล้วก็ถูกบังคับคดีหรืออาจจะถูกยึดทรัพย์ไปก็ดี จะมีทางออกอย่างไรแล้วก็ตั้งความหวังกับข้อเสนอของกรรมาธิการ ผมกลับไปลงพื้นที่นี่ถามบ่อยมาก แล้วก็มีพี่น้องมาหาผมเอาหมายศาลหรือเอาปัญหาหนี้ กยศ. มาหารือเพื่อหาทางออกร่วมกันบ่อยครั้ง สิ่งสำคัญที่สุดผมดูข้อสังเกต ข้อเสนอแนะแล้วอย่างที่ผมเกริ่นตั้งแต่ต้นว่าผมเป็นห่วง เป็นห่วงว่าผู้มีอำนาจรัฐบาล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ได้นำข้อเสนอแนะของกรรมาธิการที่ใช้เวลาในการศึกษาให้เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติจริง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องเร่งด่วน ผมอยากเห็นผู้มีอำนาจในรัฐบาลโดยเฉพาะกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ข้อสังเกตในเรื่องของวาระเร่งด่วนสามารถดำเนินการได้เลยในรัฐบาลชุดนี้ ผมอยากให้รัฐบาลหันมามองความเดือดร้อนในเรื่องของหนี้ กยศ. ควบคู่ไปกับการแก้ปัญหาการชุมนุมที่รัฐบาลกำลังเป็นห่วงอยู่ขณะนี้ อย่ามองแต่เรื่องของปัญหาการชุมนุมอย่างเดียว โดยลืมปัญหาความเดือดร้อนของพี่น้องที่สะสมมาเป็นเวลานาน เรื่องเร่งด่วนหลายข้อตามข้อสังเกตของกรรมาธิการในหน้า ๑๒๐ ที่สามารถดำเนินการได้เลย ผมอยากเห็น กยศ. ทำหนังสือหารือตามข้อเสนอแนะของกรรมาธิการถึงคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีที่จะมีการปรับโครงสร้างหนี้ การแปลงหนี้ใหม่ หรือรีไฟแนนซ์ (Refinance) ให้กับลูกหนี้ทำได้หรือไม่

อย่างไร อยากเห็นความคืบหน้าของ กยศ. หลังจากนี้แล้วก็ผู้มีอำนาจ รวมถึงหลายข้อหลายประเด็นในเรื่องของความเดือดร้อนของผู้ค้ำประกันนะครับว่าจะสามารถปรับโครงสร้างหนี้ได้หรือไม่ อย่างไร อันนี้ตรงนี้ก็คือว่าสามารถดำเนินการได้เลยในวาระเร่งด่วน

ประเด็นต่อมาก็คือว่า เรื่องของการปรับโครงสร้าง กยศ. ในระยะยาวก็คือการแก้กฎหมาย ผมเห็นด้วยอย่างยิ่งแล้วก็อยากจะเห็นนะครับว่ารัฐบาลชุดนี้ในสมัยนี้มีการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของกรรมาธิการในเรื่องของการแก้ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไขการชำระหนี้ดังที่กรรมาธิการวิสามัญได้เสนอในหน้า ๑๓๒ ข้อ ๘ แก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุน ตรงนี้ผมคิดว่าสามารถดำเนินการได้เลยในข้อ ๑๔ และข้อ ๑๖ ในเรื่องระยะเวลาการชำระหนี้ที่บอกว่า จบการศึกษา ๒ ปีค่อยมาชำระหรือระยะเวลาหลังจากผิดนัดแล้ว ๑๕ ปี ตรงนี้ก็สามารถแก้ไขได้เลยในเรื่องของระเบียบ----------

ส่วนที่ต้องอาศัยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ก็คือว่าการแก้ไขกฎหมายของ กยศ. ผมในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคประชาชาติ ก็ได้ยื่นแก้ไขกฎหมายเหมือนเช่นที่ทางฝ่ายพรรคภูมิใจไทยได้อภิปรายเมื่อสักครู่ พรรคประชาชาติเราก็ได้ยื่นกฎหมายฉบับนี้เช่นกัน แล้วก็หวังว่าในสมัยนี้เราจะเห็นสภาแห่งนี้ได้มีการพิจารณาแก้ไขโครงสร้างของกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาหลาย ๆ ข้อ หลาย ๆ ประเด็น และอยากให้รัฐบาลหันมาให้ความสำคัญกับปัญหาความเดือดร้อนโดยการเสนอกฎหมายแก้ไขกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา เพราะว่าหากรัฐบาลให้ความสำคัญกับการศึกษาแล้วก็เห็นความเดือดร้อนจริง ๆ ของพี่น้องประชาชนจริง ๆ แล้วตัวเลขคุณภาพของพี่น้องที่จบการศึกษาจำนวนมาก นั่นคือดอกผลที่รัฐบาลได้รับหรือประเทศชาติได้รับมากกว่าดอกเบี้ยหรือเบี้ยปรับที่ กยศ. ได้รับ ขอบคุณครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ต่อไปท่านจุลพันธ์ครับ

นายจุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ (เชียงใหม่) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม จุลพันธ์ อมรวิวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากจังหวัดเชียงใหม่ พรรคเพื่อไทย ท่านประธานครับ วันนี้มาอภิปรายรายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญเกี่ยวกับเรื่องของการบริหารจัดการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือ กยศ. ต้องขอบพระคุณครับ รูปเล่มสวยงาม แล้วก็เนื้อหาสาระแน่นทั้งเล่มเลย ก็เป็นข้อมูลที่เกิดประโยชน์ครับ ซึ่งพอท่านไปศึกษามาแล้ว พอเรามาดูในส่วนของบทสรุปอะไรต่าง ๆ นี้นะครับ

ประเด็นแรกเลย ตัวเลขมันน่าตื่นตระหนกมาก จากผู้กู้ยืม ๕ ล้านกว่าคน เกือบ ๖ ล้านคน กระบวนการที่เข้าสู่การที่ผิดชำระหนี้ถึง ๒ ล้านคน น่าตื่นตระหนกกว่าใน ๒ ล้านคนนี้ กระบวนการฟ้องเพื่อเข้าสู่คดีความของผู้ที่กู้ไปแล้วผิดชำระหนี้ ๑ ล้านคน ๑ ล้านคนหมายความว่าภารกิจของ กยศ. วันนี้แทบไม่ต้องทำอย่างอื่น จะจ้างคนภายนอกหรือจะทำเองก็ตาม ดำเนินการเองก็ตาม ผมว่าเงินไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ หมื่นล้านบาทที่ต้องใช้ไปกับกระบวนการในการติดตามทวง ซึ่งตรงนี้มันเป็นเงินที่สูญเปล่า แทนที่เราจะเอาไปใช้ในการผลิตบุคลากร ผลิตนักศึกษา นักเรียน ที่มีประโยชน์มากขึ้น เรากลับเอาไปใช้ในการติดตามทวงหนี้ ซึ่งผิดภารกิจ ผิดวัตถุประสงค์ของกระบวนการในการตั้งกองทุน กยศ. ขึ้นมาแน่นอน ตรงนี้เป็นประเด็นที่ต้องหาวิธีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน สาเหตุที่ท่านสรุปมามี ๖-๗ ข้อ แต่ผมขอสรุปง่าย ๆ เลย ผมว่า ๖-๗ ข้อนี้ถูกต้องนะครับ แต่ข้อเดียวที่มี

ความสำคัญคือเขาไม่มีเงินครับ วันนี้เศรษฐกิจตกต่ำมาต่อเนื่องหลายปี กระบวนการในการที่จะเข้าสู่การทำงานของพี่น้องประชาชนเพื่อที่จะมีรายได้มาชำระมันเข้าไม่ถึงครับ ไม่ใช่ว่าเขามีเงินใช้จ่ายเหลือเฟือ หรือว่าเขามีเงินใช้พอเลี้ยงชีพแล้วเขามาเบี้ยวนัด เบี้ยวหนี้ของ กยศ. ไม่ใช่นะครับ อันนี้เราจะต้องตั้งประเด็นให้ชัดเจน วันนี้พี่น้องประชาชนเดือดร้อนไม่สามารถที่จะมีกำลังพอที่จะหารายได้มาเพื่อชำระหนี้ในส่วนของ กยศ. ตรงนี้ได้ ในขณะที่ดอกเบี้ย แน่นอนครับ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาก็มีความคิดในการที่จะปรับลดดอกเบี้ย วันนี้จากรายงานของท่าน ตกอยู่ที่ ๗.๕ เปอร์เซ็นต์ ก็มีการปรับลดลงมา เป็นข้อดีนะครับ เมื่อก่อนมันอยู่ ๑๐ กว่าเปอร์เซ็นต์ สมัยก่อน ๆ โน้น แต่ต้องเรียนอย่างนี้ครับ ๗.๕ เปอร์เซ็นต์ ท่านลองคิดดูง่าย ๆ เลยครับ บริษัทยักษ์ใหญ่ขายไก่ ขายเบียร์ เขากู้ธนาคารเขาไม่ถึง ๗.๕ นะครับ แต่เราเอาไปให้นักศึกษาแล้วมามีปัญหากันอย่างนี้ เราคิดดอกเขา ๗.๕ มันมหาศาลนะครับ มันใหญ่มากสำหรับพี่น้องประชาชนตัวเล็ก ๆ คนหนึ่ง ในขณะที่วัตถุประสงค์ของการตั้งกองทุนขึ้นมาไม่ใช่เพื่อหากำไรจากเรื่องของตัวเงิน จากเรื่องของการทำไฟแนนซิง (Financing) จากการเอาเงินไปหมุนหรืออะไรต่าง ๆ เราไม่มีเหตุใด ๆ ที่จะไปนั่งคิดดอกเบี้ยในลักษณะนี้เลย ก็ควรจะต้องไปปรับลด แน่นอนครับ นึกสภาพว่าเราเป็นนักธุรกิจ เศรษฐกิจมีปัญหา เราประสบปัญหาทางธุรกิจ พอเวลาเราไปทำกิจกรรมที่เรียกว่าแฮร์คัต (Hair cut) กับธนาคาร หลาย ๆ ครั้งเขาก็ตัดดอกเบี้ยให้นะครับ วันนี้การตัดดอกเบี้ยออกแล้วก็เอาให้คงเหลือเฉพาะเงินต้นผมว่ามันเป็นแนวคิดหนึ่งที่น่านำเสนอต่อรัฐบาลเพื่อที่จะหาทางให้พี่น้องประชาชนมีกำลังเพียงพอในการที่จะมาแก้ไขปัญหาของตัวเองในเรื่องของการแก้ไขปัญหาหนี้ กยศ. เหล่านี้ คราวนี้ท่านประธานครับ แนวทางในอนาคตอันนี้น่าสนใจมาก ----------

ผมชอบหมวดนี้ของท่านมากนะครับ แนวทางในอนาคตที่ท่านเขียนมา มันมีอยู่ทั้งหมด ๘-๙ ข้อก็ตามนะครับ คงไม่เสียเวลาสภาแห่งนี้ แต่มีข้อหนึ่งที่ค่อนข้างจะติดใจแล้วก็อาจจะต้องลองปรึกษาหารือผ่านท่านประธานไปยังทางกรรมาธิการ

ข้อแรกของท่านครับ ในเรื่องของการจัดกลุ่มผู้กู้ยืมเงินให้มีความชัดเจนเพื่อเพิ่มขอบเขตการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจากระบบปกติ โดยเน้นหลักสูตรเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะมีงานทำ อันนี้เป็นประเด็นที่ผมค่อนข้างติดใจเล็กน้อยนะครับ หมายความว่าอะไร ถ้าฟังอย่างนี้หมายความว่าแนวคิดที่ท่านนำเสนอต่อรัฐบาลผ่านสภาแห่งนี้ คือในกรณีที่พี่น้องประชาชน นักเรียน นักศึกษาจะเข้าสู่กระบวนการศึกษาในสาขาที่อาจจะไม่เป็นที่นิยมนักในตลาดแรงงาน เราอาจจะไม่ให้เขากู้หรือเปล่า หรือว่าโอกาสที่เขาจะได้กู้จะน้อยกว่าอย่างนั้นหรือ ซึ่งตรงนี้มันจะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ แน่นอนครับแม้แต่เราเองที่อยู่ในสภาแห่งนี้บางครั้งเราก็ไม่สามารถกำหนดทิศทาง หรือว่ามองเทรนด์ (Trend) ของตลาดแรงงานได้ถูก เมื่อ ๕ ปีที่แล้วใครจะคิดว่าวันนี้ตลาดแรงงานสภาพนี้มันจะเกิดขึ้นเราก็นึกไม่ออกนะครับ แต่วันนี้มันเป็นไปแล้ว เพราะฉะนั้นการที่จะไปกำหนดตรงนี้ผมมองว่าอาจจะผิดทิศผิดทาง โดยเฉพาะสิ่งสำคัญที่สุดคือวัตถุประสงค์ของตัวกองทุน กยศ. เอง วัตถุประสงค์ไม่ใช่เป็นตัวที่จะเอาไว้สำหรับการบริหารจัดการกำหนดทิศทางของตลาดแรงงาน ตรงนั้นกลไกอื่นของกระทรวงศึกษาธิการ กลไกอื่นของภาครัฐสามารถรองรับได้ครับ แต่ไม่ใช่ กยศ. กยศ. มีหน้าที่ในการอำนวยให้โอกาสกับพี่น้องประชาชนเพื่อเข้าสู่ระบบการศึกษา อันนี้อาจจะมีความแตกต่างกับรายงานของกรรมาธิการบ้างเล็กน้อยก็เป็นการแลกเปลี่ยนนะครับ

ประเด็นสุดท้ายครับ สิ่งที่หายไปอย่างหนึ่งซึ่งผมเองมองว่าในอดีตเราเคยมียุคสมัยหนึ่งมีนายกรัฐมนตรีท่านหนึ่งทำโครงการออกมาแล้วเป็นกองทุนที่ชื่อว่า กยอ. กยอ. นี่เป็นการกู้ยืมเพื่อผูกกับรายได้ในอนาคตซึ่งก็มีการใช้มาสักระยะหนึ่ง จริง ๆ แนวคิดนี้ทางกรรมาธิการน่าจะได้มีการศึกษาแล้วก็นำเสนอต่อสภา อันนี้ที่ตั้งหวังไว้นะครับแต่ว่าไม่ได้เห็น แต่ไม่เป็นไรครับก็เป็นแนวคิดหนึ่ง หมายความว่าอะไร หมายความว่าเป็นการผูกรายได้ในอนาคตกับการกู้ยืมเงิน คือปรับรูปแบบของ กยศ. เอง ให้ใกล้เคียงกับ กยอ. มากขึ้น นั่นก็คือเมื่อเข้าสู่กระบวนการทำงานแล้วจึงจะชำระเงินโดยผูกเป็นสัญญาไว้ ถ้าไม่มีงานทำก็เว้นวรรคให้เขาไว้ก่อน กระบวนการเหล่านี้ผมเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์ ก็เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดกันในสภา แล้วก็ขอสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมาธิการท่านนะครับ ส่งไปให้

รัฐบาลแล้ว ผมก็จะรอฟังคำตอบจากรัฐบาลว่าได้ปฏิบัติตามสิ่งที่ทางคณะกรรมาธิการและสภาได้ให้ความเห็นชอบไปในวันนี้หรือไม่ อย่างไร ขอบพระคุณครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ท่านพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน ครับ เชิญครับ

นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน (เชียงราย) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงราย พรรคเพื่อไทย ต้องขอขอบคุณท่านกรรมาธิการที่ได้นำเรื่องนี้เข้าสู่สภา แล้วก็พิจารณาอย่างรอบคอบ จนเป็นเล่มออกมาสวยงาม ผมเห็นเล่มนี้ท่าน ส.ส. ถือไว้คนละเล่ม ๆ เอากลับบ้านครับ เพราะว่าเกี่ยวข้องกับคนในพื้นที่เยอะ เยาวชน ท่านประธานชินวรณ์ทำได้ดีมากนะครับ ขอชมเชย กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษานี่ความจริงต้องเป็นพี่เลี้ยงนะครับ พี่เลี้ยงเยาวชน ไม่ใช่ศัตรูนะครับ หนีสุดชีวิตครับ เกิดมาไม่เคยไปจี้ปล้นใคร วันหนึ่งตกเป็นจำเลย ขึ้นศาล เพียงเพราะว่าอยากจะมีชีวิตที่ดีขึ้น วันนี้ลูกถามว่า คุณพ่อ คุณพ่อจะติดคุกไหม คำถามนี้มันทำให้คนที่เป็นหนี้ กยศ. นะครับ เพื่อความก้าวหน้าในชีวิตนะครับถูกลูกถามท่านคิดว่ามันเป็นคำถามที่เจ็บปวดมาก ท่านประธานครับ วันนี้เยาวชนที่เกี่ยวข้องอนาคตของชาตินะครับ ๕.๗ ล้านคน ๖๐๐,๐๐๐ กว่าล้านบาทเองครับ ๖๒๐,๐๐๐ ล้านบาทเองเงินเท่านี้นะครับ ทำให้คนเดือดร้อนตั้ง ๕ ล้านคน ท่านประธานครับ เราต้องไม่ปรับครับ ต้องไม่มีเบี้ยปรับ ----------

ยกเลิกทันทีนะครับ ถูกดำเนินคดี ๑,๐๘๐,๐๐๐ คน ตกใจมากครับ เสียสุขภาพจิตนะครับ มันติดอยู่ในใจ เงินก็ไม่มีจ่าย เงินแค่ ๕๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท ที่ถูกฟ้องร้องคดี ไม่มีใครอยากขึ้นศาลครับท่านประธาน แล้วก็ไม่มีใครอยากมีคดีติดตัว เป็นเด็ก ยากจน ตกงาน เครียด เป็นผู้ใหญ่หนีสุดชีวิต ถูกดำเนินคดี ถูกยึดบ้าน ยึดรถ เจ้าหน้าที่นะครับ ผมไม่ว่าท่านนะครับ เจ้าหน้าที่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา แต่ผมโทษกฎหมายการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาต้องแก้กฎหมายหฤโหดอันนี้โดยด่วน มีการติดตามทวงหนี้ครับ โทรหาครับ สะดุ้งเลยครับ กำลังทำอะไรอยู่สะดุ้งสุดตัวเลย ยังไม่พอ แถมยังเอสเอ็มเอส (SMS) เข้าไปในโทรศัพท์อีก ตกใจอีกนะครับ มีข้อความเสียงเข้ามาอีก ๓ ทางเลยครับ ๔. ทำหนังสือไปอีกครับ ถึงผู้ให้กู้ เจ็บปวดที่สุดก็คือคนค้ำประกัน วันนี้ครูบาอาจารย์ล้มละลายไปหลายท่านเลยนะครับ ล้มละลายเพราะไปประกันเด็กเป็น ๔๐-๕๐ คน สงสารลูกศิษย์ แล้วใครช่วยได้บ้างครับ ผมคิดว่าการกู้จากนี้ไปให้ค้ำประกันตนเอง ให้ตัวเองค้ำตัวเอง เขาเรียกว่าอะไร ใช้สิทธิความเป็นมนุษย์ค้ำตัวเอง ท่านประธานครับ การกู้ไม่จำเป็นต้องให้ใครรับรอง ไม่จำเป็นต้องให้โรงเรียนมาดำเนินการกรอกเอกสารหรือรวบรวมเอกสารแทนเด็ก วันนี้เด็กเขาใช้โทรศัพท์ อีแบงกิ้ง (e-Banking) สมัครไปสิครับ ตรงต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเลย เด็กคนไหนขาดเงิน ไม่มีสตางค์ ติดต่อกองทุนเพื่อการศึกษาทางโทรศัพท์ ทางอินเทอร์เน็ตได้เลย กรอกข้อความครบ เงินมา ไม่ต้องไปเกี่ยวข้องกับใครเลยครับ ไม่ต้องเสียเอกสารสักแผ่นเลยครับ ท่านประธานครับ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจบแล้วไล่ล่า ทำไมท่านไม่แนะนำอาชีพเขาครับ ท่านติดต่อเขาได้ ท่านโทรได้เอสเอ็มเอส (SMS) ได้ ท่านบอกอาชีพเขาไปสิครับ แล้วตามไปไหมครับว่าจบไปแล้วไปทำงานอะไร ตกงานอยู่ตรงไหน อยากจะทำงานอะไร เป็นพี่เลี้ยงให้เขา แนะนำแหล่งสมัครงานทางเอสเอ็มเอส (SMS) ให้เขาสิครับ มีงานให้ทำตรงโน้นตรงนี้ รับสมัครงาน แนะนำอาชีพใหม่ หรือเขาอยากจะฝึกอบรมอาชีพเพิ่ม ตอนนี้ตกงานอยู่ มีอะไรให้ผมอบรมไหม เสร็จแล้วเข้าสู่โรงงาน เข้าสู่อาชีพใหม่ แนะนำเขาไหมครับ เงินหมื่นกว่าล้านที่เอาไปฟ้องร้องนั่นละครับเอามาพัฒนาเขาเพิ่มเติมให้เขามีความเป็นมนุษย์เพิ่มขึ้น มีศักยภาพเพิ่มขึ้นจะได้หาเงินมาใช้คืนได้ วันนี้ไล่ล่าอย่างเดียวนะครับ หลายคนฆ่าตัวตายเพราะว่าไปค้ำประกัน ถูกยึดบ้านไม่รู้ตัว เวลาทวงก็ทวงคนกู้ คนค้ำไม่รู้ตัวเลยครับ พอถึงเวลาเขายึด อันนี้ละครับเขาเรียกว่าความไม่ครอบคลุมจะต้องแก้กฎหมาย หลายพรรคที่เสนอแก้กฎหมาย ผมว่าดีครับ ท่านประธานครับ

ฝากคณะกรรมาธิการได้เพิ่มเติมข้อเสนอแนะของสมาชิกที่พูดไป บอกไปยังกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา อันนี้ดี แต่ว่ายังไม่ดีพอ เงินแค่ ๖๐๐,๐๐๐ ล้านบาท มันน้อยมาก เราต้องกระจายเงินกองทุนอันนี้เพิ่มกองทุนอันนี้ให้มากขึ้น แล้วก็ให้เขาได้มีความสุขกายสบายใจตลอดชีวิต ถ้าไม่ร่ำรวย ยังยากจนตลอดชีวิตจนอายุ ๖๐-๗๐ ยกหนี้ให้เขาไปเลย เพราะมันไม่ประสบผลสำเร็จในชีวิตจริง ๆ คนที่ประสบผลสำเร็จในชีวิตก็รับผิดชอบไป คนที่พึ่งตัวเองไม่ได้หรือมีอันเป็นไป ยกหนี้ให้เขา นี่คือการสร้างคนของประเทศไทย กราบขอบพระคุณครับท่านประธานครับ

- ๑๐๘/๑

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : มีท่านสมาชิกอีก ๔ ท่านนะครับ ท่านสฤษดิ์ บุตรเนียร ท่านภาสกร เงินเจริญกุล ท่านอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม ท่านนิคม บุญวิเศษ หลังจาก ๔ ท่านแล้วจะให้ท่านกรรมาธิการชี้แจงนะครับ เชิญท่านสฤษดิ์ บุตรเนียร ครับ ถ้ายังไม่พร้อม ท่านภาสกรครับ เชิญครับ

นายภาสกร เงินเจริญกุล (แบบบัญชีรายชื่อ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม ภาสกร เงินเจริญกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคเศรษฐกิจใหม่ หัวข้อนี้ผมเชื่อว่า ส.ส. ทั้งสภาเห็นด้วยกับการต้องแก้ไข เนื่องจากว่ากองทุนนี้จริง ๆ เป็นคอนเซปต์ (Concept) ที่ดีมาก เป็นแนวทางที่ดีมาก น่าจะส่งเสริม แต่มีบางเรื่องเหมือนกันที่กองทุนคิดแบบกองทุน ชื่อมันก็บอกครับว่าเป็นกองทุนเพื่อการศึกษา การศึกษาบ้านเรามันเป็นเรื่องของการลงทุน ไม่ใช่เป็นเรื่องของการแสวงหากำไรหรือต้องเอาเงินคืนกันมา ดังนั้นบางเรื่องอาจจะต้องปรับปรุง แต่คอนเซปต์ (Concept) ที่ดีก็คงต้องทำกันไป ทีนี้ต้องมาดูกันอีกนิดหนึ่งว่าจริง ๆ ถ้าเราจะแก้ปัญหาเรื่องหนี้ กยศ. ที่เป็นหนี้กันมากมาย ผมก็ดูจากในรายงานที่มีเพื่อนสมาชิกได้บอกกันไปเหมือนกัน ผมเห็นแล้วในบทสรุปผู้บริหารหน้า ๒ มีอยู่ด้วยกันราว ๆ ๖ ข้อ ข้อ ๑ ความยากจน อันนี้แน่นอนครับ ถ้ามีเงินก็คงไม่มากู้เพื่อไปเรียน อันที่ ๒ ขาดวินัยทางการเงิน อันนี้เห็นด้วย อันที่ ๓ สำเร็จการศึกษาแล้วไม่มีงานทำและไม่มีรายได้ ก็คงชำระหนี้ไม่ได้ อันนี้เป็นเรื่องปกตินะครับ แต่มาดูเรื่องต่อ ๆ ไปครับ เรื่องพวกนี้มันมีนัยที่เราต้องมาดูกัน ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาตกงาน วันนี้เราเจอกันเยอะ ขาดความรู้ความเข้าใจในการชำระเงินคืนกองทุน แต่อันสุดท้ายนี้น่ากลัว คือข้อ ๖ ถูกฟ้องร้อง เพราะว่าอะไรครับ คดีมันใกล้จะหมดอายุแล้ว แสดงว่าคนที่ถูกฟ้องร้องคืออาจจะไม่รู้เรื่องเลย คดีใกล้หมดอายุก็เลยมีการฟ้องกันไป พอฟ้องปุ๊บ เงินต้นบวกดอกเบี้ย บวกเบี้ยปรับเข้าไป เกินเงินต้นครับ ศาลพิพากษาแล้วก็ยังไม่สามารถชำระคืนได้ เพราะอะไรครับ ท่านว่าคนจบการศึกษา เพิ่งจบรายได้เขาเยอะไหมครับ ไม่มีทาง รายได้เขาไม่เยอะอยู่แล้วครับ ณ วันนี้เราเริ่มต้นชีวิตการทำงานหรือหารายได้ด้วยเงิน ๐ บาท หรือไม่มีอะไรเลย ๐ เริ่มต้นจาก ๐ นี่ก็เหนื่อยแล้ว เรากำลังจะไปสร้างภาระให้เขาด้วยการติดลบ ถามว่าอนาคตของประเทศเราจะเป็นอย่างไร ผมดูจากรายงาน คนที่ติดหนี้แล้วถูกตามล่าหาเงินคืนไม่ใช่จำนวนน้อย ๆ เลย ผมเลยสรุปออกมาเป็นอย่างนี้ครับว่าทำไมถึงเกิดการไม่ได้ชำระหนี้กันเกิดขึ้น ผมแบ่งออกเป็น ๓ ปัจจัย

หลัก ๆ ก็คือ ๑. การบริหารจัดการของกองทุนนี่ละครับ อันที่ ๒ การสร้างความเข้าใจของกองทุนให้กับคนกู้ยืมว่ามันคืออะไร อันที่ ๔ ระยะเวลาที่จะเริ่มจ่ายสตางค์ พวกนี้มันเป็นปัญหาทั้งนั้นว่าทำให้ผู้ที่ได้รับเงินกู้ไปลงทะเบียน สมมุตินะครับ ไปทำเอกสารกู้ ทุกเดือนเขาได้แต่สตางค์นะครับ แต่จ่ายเมื่อไรไม่รู้ เขาไม่มีความรู้สึกว่าเขาเป็นหนี้ แล้วบางอันหรือข้อมูลบางอย่างที่ได้รับกัน ผมเคยได้ยินอย่างนี้นะครับท่านประธาน กู้เถอะอันนี้ไม่ต้องจ่ายคืน อันนี้หมายความว่ามีการรับรู้ที่ผิดไปแล้ว ไม่เข้ากับคอนเซปต์ (Concept) เลย ซึ่งผมเห็นเพื่อน ๆ สมาชิกหลายพรรคด้วยกันจะเสนอร่างแก้ไขกฎหมาย อันนี้เห็นด้วยเลยครับ ถ้าเกิดมีกฎหมายตัวนี้เข้ามาเดี๋ยวเราคงได้พูดในเชิงลึกกัน อันนั้นต้องใช้เวลาในการที่จะแก้ปัญหา เห็นด้วยครับ ในการที่จะต้องมีร่างกฎหมายแล้วไปแก้ เดี๋ยวถ้าเข้ามาก็คงไปพูดในหลักเกณฑ์ ระเบียบ กฎเกณฑ์ แล้วไปแก้กัน แต่วันนี้ผมขอเสนอวิธีการที่คิดว่าเอาไปแก้เอาไปใช้ได้เลย หลายท่านพูดเรื่องเกี่ยวกับเอาไอที (IT) เข้ามาจัดการ เข้ามาบริหาร ผมเห็นด้วยครับ ผมดีไซน์ (Design) ให้ง่าย ๆ แล้วก็เอาเข้าใจเอาไปใช้ได้เลย

อันที่ ๑ ท่านต้องมีแอปพลิเคชัน (Application) หรือเซิร์ฟเวอร์ (Server) สักตัวหนึ่ง มีดาต้าเบส (Data based) สักก้อนหนึ่ง คนที่มากู้เราต้องทำขนานกัน ของข้อมูลเก่ากรอกเข้าไปในระบบเลยจะได้อยู่ในที่เดียวกัน

อันที่ ๒ คนกู้ใหม่ตอนที่มากู้ลงทะเบียนในระบบเลยครับ มีแอปพลิเคชัน (Application) สักตัวหนึ่งให้กับผู้กู้ได้อยู่ในภาวะให้เขารู้ว่าตอนนี้เขาได้กู้ กยศ. ไปนะ มีหน้าที่ในการชำระได้ เขาได้เงินแล้วล็อกอิน (Lock in) เข้าไปเงินเข้าวันไหนตัวนี้มีการบอกท่านเอาไปใช้อะไร อย่างไร ก็ตามนี้ไป เขาจะได้มีภาวะว่าเขามีเงินกู้อยู่ มีความรับผิดชอบที่ต้องทำอยู่สร้างระเบียบวินัยให้เขาด้วย อันที่ ๑

อันที่ ๒ คือพอเขาจบการศึกษา ในแอปพลิเคชัน (Application) ตัวนี้ก็ต้องให้เขาบอกเหมือนกันว่าเขาจบแล้ว มีงานให้เขาหาได้ในนี้เลยครับให้หางานได้เลย ถ้าหาได้แล้วก็ใส่ลงไปว่าทำงานที่ไหน แต่สำหรับคนที่เขาจบไปแล้วก็ใส่ครับทำงานที่ไหน การจ่ายสตางค์ก็จ่ายผ่านตัวนี้ละครับ มันเข้ากับยุคสมัยของคนยุคนี้มาก ๆ ผ่านแอปพลิเคชัน (Application) จ่ายเงิน ก็ได้รับรู้กันไปว่าเขาเริ่มชำระกันแล้วก็เป็นการสื่อสารระหว่าง กยศ. กับผู้กู้ ณ วันนี้สื่อสารกันยากมากด้วยเอกสารอะไรผมก็ไม่แน่ใจเหมือนกัน สมมุติผมเป็นผู้กู้ผมอยากจะจ่ายสตางค์ผมก็ยังไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรเลย ถ้าไม่มีเอกสารตั้งต้นส่งมาจาก กยศ. ผมก็ไม่รู้จะจ่ายอย่างไร หรือผมติดต่อไปโทรศัพท์ไปคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) หรือเปล่าผมก็ยังไม่รู้ เพราะฉะนั้นเราต้องหาช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่าง กยศ. กับผู้กู้ แล้วก็จะจ่ายเท่าไรผมว่าก็น่าจะเป็นดุลยพินิจของผู้จบการศึกษา เพราะวันนี้เงินเดือน ๑๕,๐๐๐ บาท ท่านว่าอยู่ได้ไหมครับ ปริญญาตรีเอาแค่ตัวรอดก็เหนื่อยแล้ว ถ้าท่านสร้างภาระให้เขาสัก ๓,๐๐๐ บาท ๕,๐๐๐ บาท เขาต้องจ่ายค่าเช่าบ้านถ้าเกิดคนไม่อยู่กรุงเทพฯ เหนื่อยมากเลยนะครับ

อีกอันหนึ่งประการสุดท้ายคือเราเป็นหนี้ กยศ. คนค้ำประกันทั้งหลายแล้วไปไล่ทวงเขาผมไม่เห็นด้วยควรจะเอาออก ฉะนั้นผมรอเพื่อน ๆ สมาชิกที่ร่างกฎหมายเข้าไปผมจะรอแล้วก็ช่วยผลักดันให้ครับ ขอบพระคุณครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ท่านอุบลศักดิ์ครับ เชิญครับ

นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม (ลพบุรี) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลพบุรี พรรคเพื่อไทย ผมต้องกราบขอบพระคุณท่านกรรมาธิการและท่านสมาชิกสภาผู้ราษฎรแทนหลาย ๆ ท่านที่ห่วงใยกับพี่น้องลูกหลานของเราที่เอาเงินจากการกู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษานั้น ท่านประธานทราบไหมครับว่าคนที่มากู้นั้นเดือดร้อนไม่มีจะกิน จากการบริหารจัดการของรัฐบาลที่ผ่านมาไม่สามารถจะหางานทำได้ ปัจจุบันนี้ตกงาน ๙ ล้านคนอยู่แล้ว และจบมาจะหางานที่ไหน ผมเชื่อได้ว่านักศึกษาทุกคนที่ได้รับทุนนั้น ทราบดีว่าจะชำระเมื่อไรแต่ไม่รู้จะเอาเงินที่ไหนมาชำระ ผมกำกับดูแลการอาชีวศึกษา ๔๘๐ วิทยาลัย ผมไปนั่งดูการกรอกขอกู้ยืมเงินผมเห็นสภาพแต่ละคน บางคนแม่ไม่มีรองเท้าใส่แต่อยากให้ลูกเรียน เมื่อมนุษย์เกิดมาทุกคนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ศักดิ์ศรีเท่ากัน แต่รัฐบาลทุกรัฐบาลจะต้องดูแลอย่างเสมอภาค แน่นอนครับ ในภาคบังคับนั้นอาชีวศึกษาของผมเรียนฟรีครับ แต่ค่าใช้จ่ายมันสูง ในขณะเดียวกันนั้นเมื่อจบมาแล้วหางานทำไม่ได้ ถ้าสายเกษตรท่านประธานทราบไหมครับว่ากว่าจะไปปลูก กว่าจะหาที่ กว่าจะปลูกพืชผลทางการเกษตร กว่าจะใช้ได้ กี่ปีถึงจะหาเงินได้และจะเอาเงินไหนมาใช้ นั่นในสายเกษตร สายช่างก็เช่นเดียวกันครับสายปฏิบัติการ ท่านประธานทราบไหมครับว่ากว่าจะหางานที่ไหน กว่าจะเริ่มต้น แน่นอนครับ ต้องยอมรับความจริงว่าปัญหาแค่วงเงินเพียงเท่านี้รัฐบาลเอางบประมาณไปสร้างถนนให้คนขับรถคนรวยใช้ถนนอย่างมีความสุข ----------

แต่ถ้าหากวันนี้ประเทศเราจะสร้างมนุษย์ สร้างทรัพยากรของชาติ ถ้าจะเรียนฟรีทั้งหมดเลยไม่ได้หรือครับ นี่เพียงแค่ไม่กี่หมื่นล้าน ถ้าผมเป็นรัฐบาลผมยกเลิกให้หมดเลยครับท่านประธาน ผมว่ามัวมาเขียนเบื้องต้นเขาเรียกว่ากองทุนนึกว่าสวรรค์มาโปรด สุดท้ายคือปีศาจครับ มาหลอกหลอนคนที่กู้ยืมที่ไม่มีเงินใช้ ตั้งต้นดีครับ สุดท้ายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ท่านประธานทราบไหมครับว่าเวลาเจ้าหนี้มาทวงมันเครียดขนาดไหน ท่าน ส.ส. พิเชษฐ์ จังหวัดเชียงราย ท่านเข้าใจรู้ว่าถึงกับผูกคอตาย ท่านประธานทราบไหมครับว่านักศึกษาบางคนนี่ไม่มีเงินจะใช้เมื่อจบแล้ว ต้องไปขายตัวนะครับ เพื่อจะหาเงินมาใช้หนี้มันจะมากินก็ยังไม่มีเลยท่านประธาน ผมว่ากรรมาธิการก็รู้นะ ไม่รู้ว่ากรรมการเคยใช้บริการหรือเปล่านะ เพราะฉะนั้นตรงนี้นี่ผมกราบเรียนว่าด้วยความเจ็บปวดของนักศึกษาที่ใช้ทุนเมื่อจบแล้วไม่มีงานทำครับท่านประธาน หางานไม่ได้ ถูกไล่บี้ ถ้าไปทำงานถามเงินเดือนเท่าไรถึงจะพอใช้ มันต้องเปิดโอกาสครับ ผมกราบเรียนในฐานะที่ผมอยู่ใกล้ชิดนักศึกษา โดยเฉพาะสายปฏิบัติการคือสายอาชีวะนั้นเราเห็นเลยครับว่าแต่ละคนนี่มาเรียนหนังสือ ข้าวก็ไม่มีจะกินบางทีขอเพื่อนกิน บางทีไม่กินเลยท่านประธานคงจะติดตามข่าวทั้งวันไม่ได้กินข้าว แล้วถามว่าร่างกายเขาจะเอาสติปัญญาสมองมาจากไหน ผมอยากจะกล่าวสรุปครับว่าวันนี้ทำบุญบ้างเถอะครับ ยกเลิกหนี้ให้หมดเลย ล้างบางกันเสียทีหนึ่งเพื่อทรัพยากรของชาติ ทุกคนคือทรัพยากรของชาติ แต่ถ้าสมองไม่ดีประเทศชาติจะไปอย่างไร จะมีนักบริหารมาบริหารประเทศได้อย่างไรครับ ถ้าตราบใดปีศาจยังหลอกหลอนตามใช้หนี้ ถูกฟ้องร้องอย่างท่าน ส.ส. พิเชษฐ์ก็บอกแล้วว่าถูกฟ้องร้อง ถามผู้ปกครอง ถามพ่อแม่ว่าแล้วจะติดคุกไหมนี่นั่นหรือการบริหารการจัดการของประเทศ คนคนเดียวนี่ครับ ถ้าจะตายเพราะผูกคอตาย ผมถือว่าไม่เห็นด้วย แต่แน่นอนครับท่านกรรมการทั้งหลายผมเชื่อว่าลูกหลานของท่านนี่ครับ ผมเชื่อว่ามีเงินเรียน ส่งไปเรียนเมืองนอกก็ได้ แต่ลูกชาวนาชาวไร่ที่ผมอยู่ใกล้ชิดนั้นเขาเจ็บปวดครับ ชีวิตเขาก็ไม่มีจะกินอยู่แล้ว ขณะนี้ท่านทราบไหมครับว่าเกษตรกรทั้งประเทศเป็นหนี้สินล้นพ้นตัวตกอยู่ในสภาพล้มละลายเกือบทุกหลังคาเรือนครับท่านประธานครับ ดังนั้นผมขออนุญาตสรุปท่านประธานว่าประเทศไทยทำบุญเถอะครับทำบุญให้กับนักศึกษาที่ได้ใช้ทุนจบไปแล้วไม่มีงานทำกี่ปี ๆ ก็หางานไม่ได้ ตกงาน จะให้ไปผูกคอตาย ไปโดดน้ำเจ้าพระยาตายหรือครับ ผมไม่เห็นด้วยนะครับ เราต้องอุ้มชูมนุษย์ซึ่งกันและกัน ก็กราบเรียนด้วยความเคารพครับ ขออนุญาต ถ้าผมเป็นรัฐบาลผมจะยกเลิกหนี้

นักศึกษาที่จบมาแล้วไม่มีงานทำเกิน ๓ ปี ยกเลิกหนี้ให้หมดเลยครับ ขอบพระคุณมากท่านประธานครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ท่านนิคมครับ เชิญท่านนิคมครับ

นายนิคม บุญวิเศษ (แบบบัญชีรายชื่อ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายนิคม บุญวิเศษ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ หัวหน้าพรรคพลังปวงชนไทย ท่านประธานที่เคารพครับ ก่อนอื่นต้องขอชื่นชมคณะกรรมาธิการวิสามัญชุดนี้นะครับ ได้ตั้งใจทำงานแล้วก็สรุปปัญหาต่าง ๆ ได้ถูกต้องชัดเจนครับท่านประธานครับ ท่านประธานครับ ประเทศไทยเราเราต้องยอมรับว่าเป็นประเทศที่การศึกษาเรายังอ่อนด้อยกว่าประเทศอื่น ๆ บวกกับความยากจนครับคนส่วนใหญ่ของประเทศมีความยากจนโดยเฉพาะพี่น้องเกษตรกรนะครับ ทำนาทำไร่ หาเงินเก็บเงิน เพื่ออะไรครับ หวังว่าจะมีเงินส่งลูกให้เรียนหนังสือสูง ๆ มีงานทำดี ๆ ไม่ต้องลำบากเหมือนพ่อแม่ อันนี้คือพ่อแม่ทุกคนนะครับ ต้องเก็บออมรอมริบเพื่อส่งลูกเรียนหนังสือครับ เพื่อหวังว่าลูกจะไม่ลำบากเหมือนพ่อแม่ นี่คือหลักทั่ว ๆ ไป ----------

เมื่อมีรัฐบาลหนึ่งคิดโครงการกองทุนเงินให้กู้เพื่อการศึกษา เป็นสิ่งที่ดีที่สุดครับ เป็นโครงการที่ดีมาก แล้วทำให้คนที่ยากจนที่มีมันสมองดี ๆ ที่เรียนหนังสือเก่ง ๆ ที่เขาต้องการที่จะมีชีวิตที่ดีก็เข้าไปกู้ยืมครับ แล้วหลายคนก็จบออกมามีงานทำมากมายครับ เท่าที่เราดูนะครับ ๕,๗๗๐,๐๐๐ ราย มีปัญหาจริง ๆ อยู่ที่แค่ ๒ ล้านรายเองครับท่านประธาน ไม่ถึงครึ่งหนึ่ง ท่านลองดูดี ๆ นะครับ เราลงทุนไปกับคน ๕ ล้านคน เกือบ ๖ ล้านคน ด้วยเงินกู้แค่ ๖๐๐,๐๐๐ กว่าล้านบาทเอง ในระยะเวลาที่ผ่านมาเกือบ ๒๐ กว่าปีนี้ ถามว่า ๕ ล้านคน ๖ ล้านคน เราผลิตคนที่มีคุณภาพ ถูกไหมครับ คนเหล่านี้ไม่ต้องไปติดยาเสพติด ไม่เป็นปัญหาสังคม แต่สิ่งที่เกิดขึ้นที่เขาไม่สามารถเอาเงินมาคืนได้ ไม่ใช่ว่าเขาไม่อยากเอาเงินคืนนะครับท่านประธาน เกิดจาก ๑. ความยากจน อันนี้แน่นอน ปัญหาอันหนึ่งที่กรรมาธิการศึกษามาคือไม่มีงานทำ เราต้องมาดูว่าทำไมจบแล้วไม่มีงานทำ เราต้องโทษใครครับ เรียนหนังสือมาจบมาเพื่อจะมีงานทำ มีรายได้ มีเงินเดือนเลี้ยงครอบครัว ส่งพ่อแม่ แต่จบมาแล้วไม่มีงานทำ เราต้องโทษใคร ต้องโทษรัฐบาลสิครับ ต้องโทษเศรษฐกิจใช่ไหมครับ ต้องมาดูว่าคนตกงานมากที่สุดในรัฐบาลใด เราไม่ต้องปฏิเสธรัฐบาลนี้ก็เช่นกันครับ คนตกงานเยอะแยะมากมายบวกกับมีปัญหาเรื่องโรคระบาดอีก แล้วปัญหาการทวงหนี้ มีการทวงหนี้กัน มีการฟ้องร้อง เกิดขึ้นกับรัฐบาลใดครับ ก็รัฐบาลนี้อีกครับ ถ้าเกิดว่ารัฐบาลบริหารทุกอย่างดีขึ้น เศรษฐกิจมันดี ผมเชื่อว่ารัฐบาลไม่ไปบีบบังคับเอาเงินกองทุนนี้กลับคืนมาหรอกครับ นี่คือสาเหตุหนึ่งที่รัฐบาลต้องไปบี้เอาเงินคืนมา ถ้ารัฐบาลร่ำรวยจะต้องเอาเงินให้กองทุนเพิ่มขึ้น ๆ เพื่อขยายให้มีการกู้ยืมมากขึ้น ๆ นี่คือสาเหตุหนึ่ง เราต้องยอมรับว่าการลงทุนกับการศึกษามันคุ้มค่าถ้าเกิดรัฐบาลไปตั้งโรงเรียนเองแล้วให้ประชาชนเรียนหนังสือฟรีมันมากกว่า ๖๐๐,๐๐๐ ล้านบาท แต่นี่เราไม่มีเงินในการที่จะให้ทุกคนเรียนหนังสือฟรีจนถึงจบปริญญาตรี เราจึงต้องมีกองทุนให้กู้ยืมอย่างไรครับ แต่อย่าลืมว่ากองทุนกู้ยืมไม่ใช่ว่าจะสูญเสีย ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ๕ ล้านกว่ารายสูญเสียแค่ ๒ ล้านราย ๒ ล้านรายที่เราติดตามทวงหนี้ ไม่ใช่เขาจะไม่ให้นะครับ เขาขอโอกาสขอโอกาสเมื่อไรเขามีงานทำเขาจะคืนให้ เมื่อไรเศรษฐกิจดีมีการจ้างงานเขาคืนให้ แต่นี่เขายังไม่มีโอกาสเลยครับ ท่านไปทวงถามท่านไปทำให้เขามีคดีแล้ว แล้วต่อไปเขาจะมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนไหมครับ เขามีความรู้ความสามารถอยากจะลงทุนอะไรสักอย่างหนึ่ง ไปกู้ยืมเงินธนาคาร ถามว่าธนาคารไหนจะให้ล่ะครับ ในเมื่อประวัติเขาเสียแล้ว โอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนก็ไม่มี โอกาสในการ

ยืมเงินก็ไม่มี โอกาสต่าง ๆ ไม่มี แล้วชีวิตเขาจะเป็นอย่างไรครับท่านประธาน ฉะนั้นเราต้องหันมาดูว่าเศรษฐกิจของประเทศจะเป็นอย่างไร รัฐบาลต้องเข้าไปแก้ไขทางด้านเศรษฐกิจ แล้วดึงคนกลุ่มนี้ที่ไม่มีงานทำมาทำงานเสียครับ มาเป็นข้าราชการ มาเป็นผู้ช่วยราชการ แล้วท่านสามารถเก็บเงินกับเงินเดือนเขาได้ เช่นเขามีเงินเดือน ๑๕,๐๐๐ บาท ท่านจ้างไปเลยครับ เก็บเงินล่วงหน้าเลย ไม่ต้องมีดอกเบี้ย ไม่ต้องมีค่าปรับ ไม่ต้องมีค่าทวงถาม ถ้ารัฐบาลมีความจริงใจในการแก้ไขปัญหา ผมเชื่อว่าเงินแค่นี้แก้ได้ ๖๐๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท เราไปทำอย่างอื่นได้มากมาย เราเอาไปละลายน้ำเยอะแยะมากมาย แต่เราทำเพื่อพี่น้อง ทำเพื่อเด็ก เยาวชน ทำเพื่อคนรุ่นใหม่เรา ๕ ล้านกว่าคน เราทำไม่ได้หรือครับ ผมชื่นชมนะครับคณะกรรมาธิการชุดนี้ทำออกมาอย่างละเอียด อ่านแล้วต้องเก็บไปอ่านที่บ้านอีก ผมอยากให้ที่ประชุมแห่งนี้ช่วยกันผลักดันเรื่องนี้ ก็คือ ๑. ยืดหนี้ไปก่อน ลดดอกเบี้ยทุกอย่าง ระงับไปก่อนครับ ----------

แล้วหางานให้กลุ่มคนเหล่านี้ทำ แล้วค่อยไปเก็บเงินคืนครับท่านประธาน ไม่เช่นนั้นเขาไม่มีโอกาสทำแล้วชีวิตครอบครัว ชีวิตอื่น ๆ จะตามมา เรื่องปัญหาต่าง ๆ จะตามมามากมาย ฉะนั้นเราลงทุนเพื่อการศึกษา ๖๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ถือว่าน้อยนะครับ ขอให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาพิจารณาแล้วก็รัฐบาลเติมเงินเข้าไปอีกครับ แล้วก็พยายามขยายให้มากขึ้น ๆ ผมเชื่อว่าประเทศไทยไปได้ครับ ขอบคุณมากครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : เชิญกรรมาธิการชี้แจงครับ

นายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร ครับ กระผม นายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์ ผู้จัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในฐานะที่ปรึกษากรรมาธิการครับ ผมขออนุญาตกล่าวถึง กยศ. ก่อนนะครับว่า กยศ. เรามีกำเนิดเกิดขึ้นมาจากหลักการที่ว่าความยากจนจะไม่ใช่อุปสรรคของการเข้าถึงการศึกษา วันนี้ขอยืนยันนะครับว่าเด็กทุกคนในประเทศนี้ที่ขาดแคลนสามารถกู้ยืมเงินได้ทุกคนครับ วันนี้นะครับเราเป็นกองทุนหมุนเวียน ในกองทุนหมุนเวียนทั้งหมดมีอยู่ ๑๑๕ กองทุน เราเป็น ๑ ใน ๑๓ กองทุนที่มีความพร้อมในการบริหารจัดการ ในปีที่ผ่านมาเราให้กู้เงินไปมากกว่า ๓๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท ปีนี้เราเตรียมงบประมาณในการให้กู้ยืมเงินอีกประมาณ ๓๓,๐๐๐ ล้านบาท อันแรก ผมขอเรียนชี้แจงถึงการให้กู้ยืมเงิน เรื่องผู้ค้ำประกัน เรามีผู้ค้ำประกันที่เป็นคุณพ่อคุณแม่วันนี้รวมกันแล้วประมาณ ๘๕ เปอร์เซ็นต์ เรามีญาติอยู่ประมาณ ๑๔ เปอร์เซ็นต์ วันนี้ผู้ค้ำประกันที่เป็นคุณครูมีเพียง ๑ เปอร์เซ็นต์นะครับ บุคคลภายนอก ถ้าดูตามสไลด์ (Slide) นะครับ

(เจ้าหน้าที่ดำเนินการเปิดพรีเซนเทชัน)

นายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์ (กรรมาธิการ) : ผมขออนุญาตให้ดูปีงบประมาณของเราที่ผ่านมา เราได้รับเงินงบประมาณครั้งแรกในปี ๒๕๓๘ ปี ๒๕๓๙ เป็นเงินประมาณ ๓,๐๐๐ ล้านบาท เราได้รับเงินงบประมาณทุกปีเพื่อนำมาให้กับน้อง ๆ กู้ยืมเงินเพื่อสร้างทุนมนุษย์ จนปี ๒๕๖๑ เราไม่ได้ใช้เงินงบประมาณอีกต่อไป เราเป็นกองทุนหมุนเวียนที่ใช้เงินหมุนเวียนที่ได้จากการให้กู้ยืมเงินมาให้น้อง ๆ รุ่นใหม่กู้ครับ ผลการชำระหนี้ของเราเดิมเมื่อประมาณ ๑๐ ปีที่แล้วเรามีผลการรับชำระหนี้อยู่ที่ประมาณ ๕,๐๐๐ กว่าล้านบาท จนปีที่ผ่านมาเรามีการรับชำระหนี้อยู่ที่ประมาณ ๒๘,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งเพียงพอที่จะให้กู้ยืม

เงินได้โดยไม่ต้องใช้เงินงบประมาณอีกต่อไปครับ วันนี้นะครับเราไม่ได้จำกัดว่าใครจะเป็นผู้ค้ำประกันขอเพียงเป็นคุณพ่อคุณแม่ หรือเป็นคนรู้จัก หรือใครก็ได้ครับ สาเหตุที่มีการค้ำประกันเพราะว่าในอดีตที่ผ่านมาเราคิดว่าการมีผู้ค้ำประกันจะทำให้เรามีหนี้เสียน้อยลงเพราะมีคนค้ำประกันมากอีก ๑ คน ปัจจุบันเรามีหนี้เสียมากกว่า ๗๘,๐๐๐ ล้านบาท วันนี้อัตราดอกเบี้ยของเราอยู่ที่ ๑ เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่อัตราเบี้ยปรับเราคิดอยู่ที่ ๗.๕ เปอร์เซ็นต์ของอัตราที่ผิดนัดชำระหนี้ ขอยืนยันนะครับว่าไม่มีการทบต้นทบดอก เราคิดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้เฉพาะเงินต้นที่ผิดนัดชำระหนี้เท่านั้นนะครับ ๗.๕ เปอร์เซ็นต์ครับ และในช่วงโควิด (COVID) สถานการณ์นี้เราลดอัตราดอกเบี้ยเหลือเพียง ๐.๕ เปอร์เซ็นต์ จนถึงสิ้นปี วันนี้เรามีหลักสูตรที่จะให้กู้ยืมเงิน ที่น้อง ๆ สามารถจะไปกู้ยืมเงินผ่านสถาบันการศึกษาทั่วประเทศซึ่งมีอยู่ประมาณ ๔,๐๐๐ แห่ง เรามีหลักสูตรอยู่ที่ประมาณ ๗,๐๐๐ หลักสูตร เราพยายามจะบอกน้อง ๆ ว่าให้ไปเรียนในวิชาที่เรียนจบแล้วมีงานทำแต่หลักสูตรของเรามีประมาณ ๗,๐๐๐ หลักสูตรนะครับ เราปฏิเสธไม่ได้ว่าน้อง ๆ หลายคนอาจจะเรียนหนังสือไม่เก่งนัก เขาก็เลือกเรียนในสาขาวิชาที่เขาคิดว่าจะเรียนได้ ใคร ๆ ก็อยากจะเรียนวิศวะ ใคร ๆ ก็อยากจะเรียนหมอ เรียนแพทย์นะครับ แต่ในทางปฏิบัติแล้วเป็นไปไม่ได้ครับ วันนี้เรามีโครงการส่งเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์เกิดขึ้น เราพยายามจะผลักดันน้อง ๆ ให้ไปเรียนในสาขาอาชีวะ ให้ไปเรียนในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลักของประเทศ วันนี้เราพยายามจะผลักดันน้อง ๆ ให้ไปเรียนในกลุ่มวิชาที่เป็นความต้องการของประเทศเราจริง ๆ เช่น ระบบราง ระบบพานิชย์นาวี โลจิสติกส์ (Logistics) การแพทย์ครบวงจร วันนี้เรามีโครงการพัฒนาทุนมนุษย์ขึ้นครับ ----------

ถ้าน้อง ๆ ที่เรียนในสาขานี้ในระดับปริญญาตรีเราจะลดเงินต้นให้ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ กู้เงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เรียนจบแล้วใช้คืนเพียง ๗๐,๐๐๐ บาท อัตราดอกเบี้ยจาก ๑ เปอร์เซ็นต์ เราลดให้เหลือ ๐.๕ เปอร์เซ็นต์ ในขณะเดียวกันถ้าน้อง ๆ เรียนในระดับอาชีวะนะครับ เราให้กู้ยืมเงินอัตราดอกเบี้ยคิดแค่ ๐.๕ เปอร์เซ็นต์ และใช้คืนเพียงครึ่งเดียว เราพยายามจะผลักดันทุกวิถีทางให้น้อง ๆ ไปเรียนในสาขาวิชาที่เรียนแล้วจะไม่มีการตกงาน วันนี้โครงการนี้เราเริ่มต้นมา ๒ ปีแล้วนะครับ ก็มีน้อง ๆ ที่ให้ความสนใจไปเรียนมากขึ้นนะครับ วันนี้กองทุนของเราเป็นกองทุนที่ให้โอกาส ปีหน้าเราเตรียมเงินกู้ไว้ให้แล้ว ๓๗,๐๐๐ ล้านบาท วันนี้มีผู้ยื่นกู้มาแล้วนะครับ ๕๙๓,๐๐๐ คน ขอยืนยันว่าทุกคนจะได้รับเงินกู้ เราให้กู้อยู่ ๔ ลักษณะครับ

อย่างแรก คือคนที่ยากจนมีรายได้ครอบครัวไม่เกิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท เราให้กู้ได้ทุกคน เรียนได้ทุกวิชานะครับ แต่ถ้าครอบครัวไหนมีรายได้เกิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท แล้วไปเรียนในวิชาที่เป็นความต้องการหลักของประเทศ อันนี้เช่นเรียนแพทย์ วิศวะ บัญชี อันนี้ถึงจะมีเงินก็เรียนได้เลยนะครับ ในปีหน้าเราจะให้กู้ยืมเงินในสาขาวิชาที่กองทุนต้องการดูแลเป็นพิเศษ เช่น โบราณคดี ดนตรีไทย นาฏศิลป์ วิชาเหล่านี้จะไม่มีน้อง ๆ สนใจเรียนนะครับ เพราะว่าเป็นวิชาที่ไม่ได้สร้างรายได้มากนักในอนาคต แต่ประเทศของเราเป็นประเทศอารยะนะครับ เรามีวัฒนธรรม เรามีศิลปะ เราจำเป็นต้องดูแลรักษาไว้ และปีหน้าเราจำเป็นที่จะต้องให้เงินกู้ในอีกแบบหนึ่งคือระดับปริญญาโทครับ วันนี้เราไม่ได้ของบประมาณแผ่นดินอีกแล้ว เมื่อให้กู้ไปแล้วเรามีความจำเป็นต้องนำกลับมาครับ ท่านประธานครับ วันนี้หนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้อยู่ประมาณ ๗๘,๐๐๐ ล้านบาท กองทุนเราตามหนี้อย่างอะลุ้มอล่วยอย่างที่สุด เราบอกน้อง ๆ เสมอว่าถ้ามีมากก็คืนมาก มีน้อยก็ใช้น้อย ถ้าไม่มีเราเข้าใจนะครับ ไม่ต้องคืนเลย แต่คดีที่เราดำเนินคดีเราจำเป็นต้องดำเนินคดีเนื่องจากมันมีอายุความ ถ้ากองทุนปล่อยกู้ไปแล้วไม่มีการติดตาม ไม่มีการดำเนินคดี คดีจะขาดอายุความ และเราจะไม่มีเงินให้คนรุ่นต่อไปมาขอกู้ได้นะครับ ขออนุญาตดูตามภาพนะครับ

(เจ้าหน้าที่ดำเนินการเปิดพรีเซนเทชัน)

นายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์ (กรรมาธิการ) : เส้นทางเดินของหนี้น้อง ๆ กู้เงินได้ตั้งแต่ชั้น ม. ๔ ม. ๕ ม. ๖ ปี ๑ ปี ๒ ปี ๓ ปี ๔ ๗ ปีเต็มนะครับไม่ต้องเสียดอกเบี้ยเลย แม้แต่บาทเดียว หลังจากนั้นเรียนจบแล้วจะมีช่วงปลอดหนี้อีก ๒ ปีครับ ช่วงปลอดหนี้

ก็ไม่ต้องชำระเงินคืน ไม่ต้องเสียดอกเบี้ยเลย หลังจากนั้นเราจะให้น้อง ๆ ผ่อนทั้งสิ้น ๑๕ ปีเต็ม ๑๕ ปีนะครับท่าน ถ้าน้อง ๆ ได้ผ่อนถึงจุด ๆ หนึ่งก่อนที่อายุความจะขาดเราจำเป็นต้องดำเนินคดีครับ แต่ถ้าน้อง ๆ ดำเนินคดีแล้วไม่ต้องตกใจ ท่านประธานครับ ขอเพียงน้อง ๆ มาที่ศาลนะครับ มาทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน เราให้เวลาผ่อนชำระอีก ๙-๑๕ ปีเต็มครับ หลังจากที่น้อง ๆ ผ่อนแล้ว ผ่อนอีก ๙ หรือ ๑๕ ปีเต็ม ถ้าน้อง ๆ ไม่ชำระอีกก่อนที่จะหมดอายุความบังคับคดี ๑๐ ปี เราจะบังคับคดีครับ แต่เราไม่ได้ไปตามไล่ยึดเพื่อหากำไรนะครับ เราทำเพื่อไม่ให้ขาดอายุความ ถ้าน้อง ๆ ท่านใดไม่มีทรัพย์ให้ยึดก็ไม่ต้องตกใจ เราก็ต้องตัดหนี้สูญต่อไป แต่ถ้าน้อง ๆ มีทรัพย์ให้ยึดนะครับ เราให้เวลาผ่อนใหม่ ผ่อนอีก ๖ ปี วันนี้น้อง ๆ ที่ผ่อนชำระหนี้ กยศ. รุ่นแรก ๆ อายุอยู่ที่ประมาณ ๔๗ ปีครับ แต่ถ้าไม่มีการจ่ายเลยไม่มีอะไรเลย ท้ายที่สุด กยศ. จำเป็นต้องดำเนินการตามกฎหมายครับ เราจำเป็นต้องขายทอดตลาดที่ดินนะครับ มีคำถามที่ว่าเราจะลดค่าใช้จ่ายในการฟ้องคดีได้อย่างไร วันนี้เราฟ้องคดีไปแล้วประมาณ ๑ ล้านกว่าคดีนะครับ แต่ในอนาคตเราจะลดค่าใช้จ่ายได้โดยการให้น้อง ๆ มาปรับโครงสร้างหนี้ของเราให้โอกาสผ่อนมากขึ้น เราจะฟ้องคดีน้อยลงครับ วันนี้การเชื่อมโยงข้อมูล กยศ. เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีอำนาจตามกฎหมายในการขอข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ครับ วันนี้เราสามารถที่จะขอข้อมูลจากกรมการปกครอง ไม่ว่าน้อง ๆ จะอยู่ที่ไหนนะครับ วันนี้เราทราบที่อยู่หมด เราเชื่อมโยงข้อมูลกับหลายหน่วยงานนะครับ ----------

๒๖๕

สผ ๒/๒๕๖๓ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) จันทร์ยุคล ๑๑๔/๑

วันนี้เราสามารถจะขอข้อมูลจากกรมสรรพากร เราสามารถที่จะรู้ว่าน้อง ๆ เสียภาษีเท่าไร ทำงานที่ไหนบ้าง เราสามารถที่จะเชื่อมโยงข้อมูลกับกรมที่ดินครับ เราสามารถพบว่าน้อง ๆ มีที่ดินที่ไหนที่เราอยากจะติดตามบังคับคดีได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มาเพื่อประโยชน์ ในการหักเงินเดือน น้อง ๆ หลายคนเรียนจบแล้วไม่ชำระหนี้เราครับ กฎหมายใหม่ ตาม พ.ร.บ. ปี ๒๕๖๐ ให้อำนาจ กยศ. ในการหักเงินเดือน การหักเงินเดือน เราหักจำนวนไม่มาก เราหักตามข้อตกลงที่น้อง ๆ เขาตกลงไว้กับเราครับ วันนี้ขั้นต่ำสุดที่เราหักอยู่ที่ ๑๐๐ บาทต่อเดือน แต่ในช่วงโควิด (COVID) ที่ผ่านมาเราหักเพียงเดือนละ ๑๐ บาทครับ คำถามว่า แล้วการชำระหนี้ กยศ. ชำระยากไหม ต้องเรียนว่าโดยเฉลี่ยเราให้กู้ไปแล้วประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ ล้านบาท มีคนได้กู้ไปแล้วประมาณ ๖ ล้านคน ถ้าดูตามตารางนะครับ ท่านจะเห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้วยอดเงินกู้จะอยู่ที่ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เราให้เวลาผ่อน ๑๕ ปี เราให้ผ่อนแบบเป็นขั้นบันได ปีแรกของการกู้ยืมเงิน กู้เงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ปลอดดอกเบี้ยมาตั้งแต่เรียน ๗ ปี กับอีก ๒ ปี เป็นช่วงปลอดหนี้ ๙ ปีไม่ต้องเสียดอกเบี้ย พอเริ่มคิดอัตราดอกเบี้ยและมีการผ่อนชำระ กู้เงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ปีแรกจ่ายเพียง ๑,๕๐๐ บาท ถ้าคิดเป็นเดือนแล้วจ่ายเพียงเดือนละ ๑๒๕ บาท ถ้าคิดเป็นวันก็ตกวันละ ๕ บาท ปีที่ ๒ อยู่ที่ประมาณ ๓,๔๐๐ กว่าบาท ปีที่ ๓ อยู่ที่ประมาณ ๓,๙๐๐ บาท ทำอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ จนครบ ๑๕ ปี จริง ๆ แล้วถ้าน้อง ๆ สามารถที่จะมีงานทำ มีวินัยทางการเงิน มีความรับผิดชอบ กองทุนก็เชื่อว่าการชำระเงินของกองทุนไม่ใช่เรื่องยาก แต่เราก็เข้าใจว่าหลายคนก็ไม่สามารถก้าวพ้นอุปสรรคของความยากจนไปได้ เราไม่เคยขัดข้องเลยครับ ถ้าคนจนก็ไม่ต้องชำระหนี้ให้เรา เราไม่เคยที่จะไปทำอะไร เราไม่เคยไปฟ้องล้มละลายน้อง ๆ นะครับ วันนี้การติดต่อ กยศ. ในเรื่องบิ๊กดาต้า (Big Data) ทั้งหมด หรือการติดต่อต่าง ๆ วันนี้เรามีแอป (App) ของ กยศ. ครับ ขอแค่น้อง ๆ ที่กู้ยืมเงินเรา โหลดแอป (Load App) ของ กยศ. โหลด (Load) แล้วนะครับ ชื่อ กยศ. คอนเนกต์ (Connect) ก็จะสามารถเช็ก (Check) ยอดหนี้ได้ทั้งหมดเลยนะครับ วันนี้เรามีระบบไลน์ (Line) เป็นบัญชีทางการ มีน้อง ๆ อีกประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ คน ที่อยู่ในห้องระบบไลน์ (Line) ของเรา ไม่จำเป็นต้องโทรศัพท์เข้ามานะครับ สามารถที่จะเช็ก (Check) ข้อมูลกับยอดหนี้ทางโทรศัพท์มือมือได้ ติดต่อทาง กยศ. กับทางโทรศัพท์มือถือได้นะครับ วันนี้เรามั่นใจว่า กยศ. จะเป็นหลักประกันหนึ่งของทุกคนในประเทศนี้ คุณพ่อคุณแม่ที่ตกงานไม่ต้องกังวลใจ บอกได้เลยนะครับว่ามีเงินเพียงพอให้ทุกคนได้กู้ยืมเงิน

ในขณะเดียวกันน้อง ๆ ที่ถูกฟ้องดำเนินคดีไปแล้วก็ไม่ต้องกังวลใจ สามารถจะผ่อนชำระได้ทุกเรื่องเราสามารถดำเนินการได้ภายใต้กรอบของกฎหมายที่ กยศ. ดำเนินการอยู่ ผมขออนุญาตเรียนชี้แจงตามประเด็นที่ได้มีหลายท่านซักถามมานะครับ ขอบพระคุณครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : เชิญกรรมาธิการเกรียงศักดิ์ครับ เชิญครับ

นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม นายเกรียงศักดิ์ ฝ้ายสีงาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๗ พรรคเพื่อไทย จังหวัดอุดรธานี ในฐานะกรรมาธิการ ท่านประธานที่เคารพครับ ผมต้องขอขอบคุณท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายท่านที่ขึ้นมากล่าวชี้แนะข้อเสนอที่เป็นประโยชน์ต่อกองทุน กยศ. กองทุน กยศ. คณะกรรมาธิการเราได้ประชุมปรึกษาหารือ ๒๐ ครั้งนะครับ การบริหาร การจัดการการชำระหนี้ คือประเด็นที่เราจะต้องคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเราเห็นว่าหนี้ที่ กยศ. คือลูกหลานของเราได้กู้ยืมเรียนไปมันมีปัญหาเกิดขึ้น ฉะนั้นจะต้องมีการปรับโครงสร้างหนี้ จะต้องมีการแปลงหนี้ หรือรีไฟแนนซ์ (Refinance) หนี้ เหล่านี้เป็นต้นนะครับ ----------

เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บุตรธิดา ลูกหลานของเรา นักเรียน นักศึกษา นอกจากนั้นนะครับ สิ่งสำคัญตรงที่เรามองเห็นก็คือผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกันกองทุนนี่ไม่ว่าจะเป็นครูอาจารย์ หรือว่าพ่อแม่ ผู้ปกครอง แม้แต่ญาติมิตร เพื่อนฝูง ก็ได้รับผลกระทบในการเป็นผู้ค้ำประกัน เราจะได้เห็นข่าวทางสื่อมวลชนนะครับ มีปัญหาเกิดขึ้น ฉะนั้นกรรมาธิการก็มีความประสงค์ที่จะแก้ไขปัญหาตรงนี้ให้เป็นรูปธรรม แล้วก็ในช่วงที่โควิด-๑๙ (COVID-19) โควิด-๑๙ (COVID-19) นี่เราจะทำอย่างไร เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจก็ย่ำแย่ ผู้เรียนเอง บางครั้ง ผู้กู้เองแม้แต่ครอบครัวก็ตกงานไม่มีงานทำ เราก็มองเห็นว่าเราควรจะมีการอย่างผู้กู้ทั่วไปควรจะมีการ เช่น ลดดอกเบี้ย งดดอกเบี้ย ให้ปลอดดอกเบี้ย แม้แต่การระงับการขายทอดตลาดสินทรัพย์ที่เอามาประกันเราก็คำนึงตรงนี้นะครับ ฉะนั้นกองทุนพยายามที่จะแก้ปัญหาให้ลูกหลานตลอด แต่ว่าสิ่งที่ผู้กู้ กยศ. ที่จะต้องได้รับผลกระทบ เราก็มองเห็นนะครับว่าถ้าในกรณีที่ผู้กู้บอกว่าจะใช้หนี้ให้หมดภายใน ๓ ปี เราก็บอกว่าไม่ต้องมีเบี้ยปรับ ไม่ต้องมีดอกเบี้ย ไม่ต้องค้างชำระหนี้ อย่างนี้เป็นต้นนะครับ นี่ก็คือแนวทางที่ทาง กยศ. ทางคณะกรรมาธิการมองเห็น ก็มีความห่วงใยเหมือนท่านสมาชิกหลาย ๆ ท่านที่มาให้ความห่วงใยในการใช้กองทุนของลูกหลาน สำหรับการตั้งวงเงินกู้ในปีหน้าเราก็หวังว่า ๓๗,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งดอกเบี้ย ๑ เปอร์เซ็นต์ คงจะสามารถช่วยแก้ปัญหาให้ลูกหลานเข้าถึงการศึกษาได้ ผมขออนุญาตบอกว่ากองทุน กยศ. เพื่อต่อยอดให้คนรุ่นต่อรุ่น ลูกหลานของเราได้ใช้กันต่อไปเรื่อย ๆ ฉะนั้นก็จะมีการหมุนเวียน ก็ขออนุญาตสรุปว่าก็อยากให้บุตรหลาน นักเรียน นักศึกษามีโอกาสในการเข้าถึงทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ใช้ประโยชน์จากกองทุน กยศ. ด้วยความสุข สร้างความเข้าใจที่สำคัญสามารถก้าวพ้นเส้นแบ่งแห่งความจน เพื่อไปถึงฝั่งฝันของชีวิต ขอบพระคุณครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : เชิญกรรมาธิการณัฐชาครับ

นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรที่เคารพนะครับ ผม ณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร จากชาวบางขุนเทียน พรรคก้าวไกลครับ วันนี้ในฐานะกรรมาธิการในการพิจารณาศึกษาเรื่องของแนวทางการแก้ปัญหาหนี้ กยศ. นะครับ ก็ถือว่าได้รับเกียรติอย่างยิ่งจากสภาแห่งนี้ เนื่องจากตัวผมเองก็เป็นศิษย์เก่าสถาบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ

การศึกษา นั่นก็คือเป็นลูกหนี้โดยตรง และคณะกรรมาธิการชุดนี้ก็ได้แก้ไขปัญหาอย่างตรงจุด เนื่องจากว่าหนึ่งในสมาชิกก็มีเจ้าหนี้โดยตรง นั่นก็คือตัวแทนจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เราพิจารณาเรื่องนี้กันตลอดระยะเวลา ได้รับเรื่องราวร้องเรียนดังเช่นที่เพื่อนสมาชิกหลาย ๆ ท่านได้อภิปรายนะครับ นั่นก็คือเรื่องใหญ่ ๆ หลักใหญ่ใจความที่ได้รับมากที่สุด นั่นก็คือปัญหาเรื่องของคนค้ำ ขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านจาตุรงค์ได้พูดถึงเรื่องของปัญหาคนค้ำ ว่าปัจจุบันมีความเดือดร้อนอย่างไร แล้วก็ท่านพิเชษฐ์นะครับในเรื่องของคนค้ำปัจจุบันคนค้ำประกันนั้นอนุญาตให้เป็นญาติ พ่อแม่ หรือคนใกล้ชิด ----------

ส่วนปัญหาหลักใหญ่ใจความที่นำมาร้องเรียนและเป็นกังวลอย่างมากและเข้าใจผิดคลาดเคลื่อนเยอะที่สุด นั่นคือกรณีของผู้รับรองรายได้ รับรองความจน มีอาจารย์หลาย ๆ ท่านเป็นกังวลว่าได้เซ็นค้ำประกันไปแล้วแต่ความจริงหลังจากพิสูจน์นั่นคือการรับรองรายได้ความจนของผู้กู้เท่านั้นครับ

ท่านต่อมามีข้อซักถามจากทางท่านภราดร ท่านศิริพงศ์ ท่านกรวีร์ ในเรื่องของเบี้ยปรับ เราได้เล็งเห็นถึงเรื่องนี้เช่นกันครับ เรามีการเสนอเรื่องของเบี้ยปรับที่จะต้องเสนอไปยังรัฐบาลเพื่อจะเป็นแนวทางในการจัดตั้งคณะกรรมการที่จะมาพิจารณาเรื่องนี้ต่อไป เรื่องนี้เคยเกิดขึ้นกับผมเช่นกัน เรามีกรอบระยะเวลาหลังจากจบการศึกษาปลอดดอกเบี้ย ๒ ปี นี่คือจุดเริ่มต้นครับ หลังจากนั้น ๒ ปี เริ่มมีการชำระหนี้ เริ่มมีการคิดดอกเบี้ยและถ้าเกิดผิดนัดชำระเริ่มมีการคิดเบี้ยปรับ นี่คือจุดเริ่มต้นว่า ๒ ปีที่มีการปลอดการชำระหนี้และปลอดการคิดดอกเบี้ยมันเกิดเหตุการณ์อะไรกับผู้กู้หรือไม่ ยกตัวอย่างใกล้ตัวที่สุดนั่นคือตัวผมเองหลังจากจบการศึกษาชั้น ปวส. จบการศึกษาแล้วช่วงระยะเวลาการปลอดหนี้ก็ได้เข้ารับราชการทหารเนื่องจากจับใบแดงได้ หลังจากออกจากการเกณฑ์ทหารในปี ๒๕๕๔ ก็ต้องมาเผชิญวิกฤตการณ์ ณ สถานการณ์ตอนนั้นคือน้ำท่วมใหญ่กรุงเทพมหานครไม่มีงานทำ มันก็จะเริ่มอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ เพราะฉะนั้นหมายความว่าอย่างไร หมายความว่าคณะกรรมาธิการชุดนี้เราได้เล็งเห็นถึงจุดเริ่มต้นที่จะนำมาให้เกิดเบี้ยปรับหรือดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นทบต้นทบดอกเพิ่มขึ้น ในขณะนั้นเราก็ได้เสนอในร่างการพิจารณาของรายงานฉบับนี้ ในหน้า ๗๔ ก็มีการพูดถึงว่าการสำเร็จการศึกษาแล้ว ๒ ปี จะนำมาคิดเรื่องของการปลอดระยะเวลาการชำระหนี้ตรงนี้เราก็ได้เสนอ เนื่องจากว่าเราลงพื้นที่ไปรับฟังนักเรียน นักศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีกรณีเทียบเคียงกันแต่ว่าไม่ได้เป็นปัญหาทางเศรษฐกิจ ไม่ได้เป็นปัญหาทางด้านบ้านเมืองนั่นก็คือว่านักเรียนกู้ยืมชั้น ปวช. หลังจากจบ ปวช. แล้วในชั้น ปวส. ที่ศึกษาต่อนักเรียนไม่ได้กู้ครับ เพราะฉะนั้น ปวส. ๑ ปวส. ๒ ไม่ได้กู้ครบ ๒ ปีพอดีแต่จดหมายทวงถามมาในวันที่จบการเรียนการศึกษาในชั้น ปวส. นั่นหมายความว่าอย่างไรครับ น้อง ๆ นักเรียนก็ยังไม่ได้มีอาชีพเพิ่มเติมไม่ได้มีการทำมาหากิน ไม่ได้มีรายได้เข้ามา นี่ก็เป็นข้อเสนอหนึ่งและเป็นข้อเสนอที่อยู่ในรายงานฉบับนี้ที่เราได้ตั้งใจพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากว่าปัญหาเหล่านี้คือจุดเริ่มต้นและปัญหาหลาย ๆ อย่างที่เราได้สรุปกันเข้ามานะครับ หลักใหญ่ใจความเลยก็คือว่า

ขาดการพูดคุยกันระหว่างผู้กู้และกองทุน เนื่องจากว่าทางกองทุนเองมีมาตรการมากมายในการลดดอกเบี้ย ในการช่วยสถานการณ์ไม่ให้เลวร้ายจนไปถึงขั้นดำเนินคดี ไม่ให้เลวร้ายไปถึงขั้นการยึดทรัพย์ ไม่ให้เลวร้ายไปถึงขั้นการติดตามผู้กู้ ผู้ค้ำ ไม่มีทางที่กองทุนจะเดินทางไปถึงจุดนั้นได้เลยหากมีการพูดคุยกัน แต่เรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้รับร้องเรียนมาคือขาดการพูดคุยกันระหว่าง ๒ ภาคส่วน นั่นก็คือเจ้าหนี้และลูกหนี้ หรือกองทุนและนักเรียนนักศึกษาเท่านั้นเอง วันนี้เราได้รับการตอบรับจากทางผู้จัดการกองทุนว่าปัจจุบันมีไลน์แอปพลิเคชัน (Line Application) ที่นักเรียนนักศึกษาที่กู้ยืมจะต้องกดเข้าแอปพลิเคชัน (Application) นี้และสามารถเช็ก (Check) สถานะว่ากู้ไปแล้วเท่าไร ดอกเบี้ยเท่าไร ต้องชำระเท่าไร อันนี้ง่ายขึ้นครับ ที่ผ่านมาที่ยังไม่มีอุปกรณ์การติดต่อสื่อสาร นักเรียนนักศึกษาได้รับแต่จดหมายแล้วก็รอวันขึ้นศาล บางครั้งวันขึ้นศาลไม่ได้ไปเหตุการณ์ก็ล่วงเลยไป ล่วงเลยไป ไม่ได้พบพูดคุยกับทางเจ้าหนี้นี่คือเป็นต้นตอของปัญหา และเรื่องราวทั้งหมดที่ผมได้กล่าวมานี้อยู่ในรายงานฉบับนี้ อยากให้เพื่อนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง ๕๐๐ ท่าน นำหนังสือเล่มนี้กลับไปที่พื้นที่ของท่านและช่วยกระจายข่าว ช่วยบอกต่อ ช่วยส่งต่อเรื่องราวดี ๆ ในคณะกรรมาธิการชุดนี้ให้มากที่สุดนะครับ ขอขอบคุณท่านประธานและเพื่อนสมาชิกทุกท่านครับ ขอบคุณครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : เชิญกรรมาธิการ ดอกเตอร์โกวิทย์ครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ดอกเตอร์โกวิทย์ครับ เชิญครับ

ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม ศาสตราจารย์โกวิทย์ พวงงาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคพลังท้องถิ่นไท ในฐานะที่ปรึกษากรรมาธิการ ก่อนอื่นผมขอขอบคุณท่านประธานกรรมาธิการที่อนุญาตให้ผมได้ตอบประเด็นของเพื่อนสมาชิกทั้งหลายที่มีทั้งให้ข้อเสนอแนะและมีทั้งคำชม ก็ขอขอบคุณไว้ด้วย ผมมี ๔ ประเด็นที่จะตอบเพื่อคลายความข้องใจของสมาชิก

ประเด็นที่ ๑ ก็คือเกี่ยวกับการสร้างความรู้ความเข้าใจของกองทุน กยศ. ซึ่งมีคุณภาสกร เงินเจริญกุล ได้ถาม และเพื่อนสมาชิกบางท่านได้พูดถึงว่าการสร้างความรู้ความเข้าใจของกองทุน กยศ. ให้กับสถานศึกษาก็ดี นักเรียน นักศึกษาที่เป็นผู้กู้ก็ดี เพื่อจะทำให้การเข้าถึงกองทุนนั้นมีประโยชน์กับนักศึกษามากขึ้น และผู้กู้มากขึ้น ซึ่งปรากฏอยู่ในหน้า ๑๒๓ ข้อ ๔ อันนี้ก็ชัดเจนนะครับ แต่เชื่อมโยงไปในข้อ ๖.๔ (๓) เพราะว่าการที่เราจะทำอย่างไรให้กองทุนได้มีการประชาสัมพันธ์หรือเข้าถึงในข้อ ๖.๔ (๓) เราเสนอให้มีการทบทวนองค์ประกอบของกองทุนอยู่เพื่ออนาคต ก็คือให้กระทรวงที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่าง เช่น สถานศึกษาก็ดี กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มาร่วมกันเป็นองค์ประกอบในกรรมการ และเพื่อสร้างความเข้าใจให้มากยิ่งขึ้น ผมคิดว่าจะคลายข้อสงสัยของเพื่อนสมาชิกได้ในประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ ก็คือเรื่องของการใช้ข้อมูล ซึ่งคุณกรวีร์ ปริศนานันทกุล ได้ถาม ผมคิดว่าอันนี้ก็เป็นเรื่องที่ดีแล้วน้อมรับ แต่ว่าในหน้า ๑๒๖ ได้เสนอเรื่องข้อมูลว่าการปรับข้อมูลใหม่ ผมเองอยู่ในมหาวิทยาลัยผมเข้าใจประเด็นนี้ดีว่าถ้าเราใช้ข้อมูลของทะเบียนนักศึกษามันจะมีปัญหา แต่ว่าการสร้างข้อมูลใหม่ซึ่งได้เสนอไว้ในระบบข้อมูลรายได้ ข้อมูลครอบครัว และข้อมูลอื่น ๆ ก็ดี ซึ่งปรากฏอยู่หน้า ๑๒๖ นั้น ทำให้เกิดการมีข้อมูลอย่างเป็นระบบ แล้วอาจจะเชื่อมโยงไปในอนาคตเรื่องฐานข้อมูลในบัตรของนักศึกษาหรือบัตรประจำตัวประชาชนก็ดี เป็นการพัฒนาฐานข้อมูลที่ได้เสนอไว้เป็นอย่างดีแล้ว และเรื่องแอปพลิเคชัน (Application) ที่ท่านสมาชิกหลายท่านได้สอบถามหรือเสนอแนะไว้

ก็คิดว่าจะเป็นการพัฒนาไปสู่จุดนั้นในอนาคต ส่วนเรื่องการติดตามประเมินผลการกู้ก็ดี ผมคิดว่าสถานศึกษาซึ่งได้เสนอไว้ในหน้า ๑๒๖ ข้อ ๒.๒.๓ ผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ดีที่กรรมาธิการพยายามจะพูดถึงการติดตาม โดยเฉพาะให้สถานศึกษาได้ติดตามอย่างใกล้ชิด ก็ต้องขอบคุณเพื่อนสมาชิกที่ได้พูดถึงจุดนี้นะครับ

ส่วนของคุณพิมพ์รพีผมคิดว่ามีความสำคัญมากในช่วงโควิด (COVID) ที่ท่านยกตัวอย่างเรื่องของเด็กพิการที่มีการต้องการที่จะศึกษาแต่ว่าเข้าถึง กยศ. แต่ผมคิดว่าเรื่องนี้เราได้เสนอไว้ในหน้า ๑๒๔ (๘) คือนักศึกษาเฉพาะราย เฉพาะพื้นที่ หรือนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางร่างกาย การให้เข้าถึงเราก็เสนอไว้ว่าในยุคโควิด (COVID) ต้องเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านี้ได้เข้าถึง อันนั้นก็มีความชัดเจนอยู่ในหน้าดังกล่าว

ประเด็นสุดท้ายของท่านจุลพันธ์ ผมขอขอบคุณมาก ท่านถามว่าทำไมเราไปให้สาขาที่มีงานทำไว้ด้วย แต่จริง ๆ แล้วถ้าอ่านให้ดี ๆ จะมีอยู่ในหน้า ๑๒๓ ข้อ ๒.๑.๑ และหน้า ๑๒๕ เราขยายเรื่องของการให้กู้ แล้วก็ขยายกองทุนเพิ่มไปยังกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ผมยกตัวอย่างเช่นกลุ่มเป้าหมายที่มีหลักสูตรพิเศษ เราไม่จำเป็นต้องการเรียนในระบบอย่างเดียว ----------

แต่นอกระบบ เช่นหลักสูตรระยะสั้นต่าง ๆ หลักสูตรออนไลน์ (Online) หลักสูตรอื่น ๆ ที่อาจจะไม่เป็นความต้องการของตลาดแต่เป็นการจัดการขึ้นมาของมหาวิทยาลัยหรือโรงเรียนที่เป็นเรื่องของการให้การศึกษาตลอดชีวิตเป็นต้น กับบุคคลทั้งหลาย ผมคิดว่ามีความหลากหลายกลุ่มอยู่แล้ว จึงเรียนท่านสมาชิกให้สบายใจว่าทั้งหมดใน ๔ ประเด็นที่ผมตอบส่วนหนึ่งก็อยู่ในรายงานตามหน้าที่ผมอ้างถึง และอีกส่วนหนึ่งอาจจะมีข้อที่เป็นเสนอแนะเพิ่มเติมก็น้อมรับไว้ด้วยความเคารพเพื่อนสมาชิก ก็ขอขอบคุณท่านประธานที่ให้โอกาส และคิดว่าในหน้าต่าง ๆ ที่ผมกล่าวถึงนั้นได้มีรายละเอียดอย่างครบถ้วนแล้วรายงานก็จะทำให้ท่านได้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ขอบคุณครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านประธานคณะกรรมาธิการสรุปเป็นสุดท้ายเลยนะครับ

นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน (เชียงราย) : ขออนุญาตท่านประธานครับ ขออนุญาตเรียนถามนิดหนึ่งครับ เพราะว่าที่ท่านตอบมายังมีข้อสงสัยนิดหนึ่งครับท่านประธาน

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : สั้น ๆ เลยครับ

นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน (เชียงราย) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ กระผม นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงราย พรรคเพื่อไทย ท่านประธานครับ ที่ท่านที่ปรึกษาได้ชี้แจงว่ามีคนไปเรียนวิศวะ หรือเรียนแพทย์ หรือเรียนที่ชั้นสูงนี่น้อย ส่วนมากจะไปเรียนที่ง่าย ๆ ผมคิดว่าอันนั้นไม่ใช่การตอบโจทย์นะครับ คือเด็กหลายคนสอบแพทย์ติดนะครับ แพทย์จุฬา แพทย์ธรรมศาสตร์ แพทย์ มช. แต่ปรากฏว่าเขาดูแล้วมันไม่มีเงินเรียน มันไม่สามารถจะเรียนได้ ผมอยากจะเรียนถามท่านว่าการที่เด็กจะกู้ที่จะเรียนแพทย์ เรียนวิศวะ กับกู้เรียนทางสังคมนี่ ท่านสามารถให้เงินกู้มากตามค่าใช้จ่ายได้ไหม เวลาเขาเรียนแพทย์เขาใช้เงินเยอะมาก ท่านสามารถจะให้เงินกู้สำหรับวิชาเหล่านี้ไหมที่ว่ามันใช้เงินมาก เขาไม่พอใช้หรอกครับ เงินกู้ถ้าเหมาเข่งเท่ากันหมดนี่มันเรียนไม่ได้ อยากจะเรียนถามท่านว่าสามารถที่จะเรียนแพทย์ให้เงินกู้มากกว่าได้ไหม

ข้อที่ ๒ แอป (App) ของท่านนะครับ ถ้าจะมีการแนะนำอาชีพ และรับสมัครงานอยู่ในแอป (App) ของท่าน ขอให้ท่านได้เชื่อมโยงกับราชการและเอกชนให้มันมี

แหล่งงานในแอป (App) ของท่าน เด็กก็จะเข้ามาร่วมมือท่านเยอะขึ้น ๒ ข้อ ขอบคุณครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านกรรมาธิการ ท่านผู้จัดการกองทุนตอบครับ

นายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์ (กรรมาธิการ) : เรียนท่านประธานที่เคารพ ผม ชัยณรงค์ กัจฉปานันท์ ที่ปรึกษากรรมาธิการครับ ผมขออนุญาตตอบคำถามนะครับ เรื่องการเรียน น้อง ๆ วันนี้เรามีสถิติเราพบว่ามีคนเรียนสายสังคมมากกว่าสายวิทยาศาสตร์ครับ ทีนี้ค่าเล่าเรียนการเรียนแพทย์จะมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่า เรียนสังคมจะมีค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่าครับ วันนี้นะครับ กยศ. เราให้เงินกู้ตามระดับของค่าใช้จ่ายครับ ใครที่เรียนแพทย์ให้กู้ได้ปีละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ๖ ปีเป็นเงิน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนสายสังคมจะเริ่มต้นที่ ๒๕,๐๐๐ บาท ต่อเทอม เพราะฉะนั้นคนที่เรียนแพทย์ก็สามารถที่จะกู้เงินได้มากกว่าครับ ขอบพระคุณครับ

นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม (ลพบุรี) : ท่านประธานครับ นิดเดียวครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ทีละท่านครับ เอาท่านอุบลศักดิ์ก่อนครับ เชิญท่านอุบลศักดิ์ เดี๋ยวท่านนิยมต่อไป ท่านอุบลศักดิ์ครับ

นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม (ลพบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี พรรคเพื่อไทย ผมอยากจะเรียนถามท่านกรรมาธิการว่าที่ท่านได้ชี้แจงไปว่าลักษณะพิเศษเช่นไปเรียนดนตรี หรือเรียนแบบทางนาฏศิลป์นั้นไปเรียนรำ เมื่อไปเรียนแล้วถามว่าท่านจะหางานให้ทำได้หรือไม่ เพราะว่าถ้าเรียนแล้วไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้แล้วจะเอาเงินไหนมาใช้หนี้ อันนี้กราบเรียนถามครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ท่านนิยม มีคำถามครับ เชิญครับ

นายนิยม เวชกามา (สกลนคร) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ ผม นิยม เวชกามา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร บังเอิญผมฟังท่านที่ปรึกษาชัยณรงค์ชี้แจง ผมดีใจนะแต่ว่าผมค่อนข้างจะยังไม่เข้าใจ ท่านบอกว่าต่อไปนี้ ๑. เรียนอาชีวศึกษาลดดอกเบี้ยให้ ๐.๕ แล้วท่านบอกหลายอันบอกว่าจากดอกเบี้ยเดิม ๗.๕ ต่อไปนี้จะปรับลด ๐.๕ ผมก็พยายามจดตามท่านแต่ก็ยังไม่เข้าใจอยู่ว่าที่ท่านพูดมาจะดำเนินการได้ช่วงไหนหรือเวลาใด หรือว่าตอนนี้ดำเนินการแล้ว เพราะฟังแล้วมันก็ดีใจ แต่พี่น้องบ้านผมนี่เดือนที่แล้วผูกคอตายเพราะได้รับหมายศาล เรื่องจริงนะ อยู่บ้านห้วยยาง ตำบลเหล่าโพนค้อ ผมไปเผาศพตกใจ เผอิญบ้านนอกมันก็เงินไม่มากหรอกผมถามเท่าไรเงิน ๕๐,๐๐๐-๖๐,๐๐๐ บาท แต่คนบ้านนอกไปทำงานนะ พอจบ ม. ๖ ไม่ได้ทำงานก็ผูกคอตาย อีกรายหนึ่งเมื่อเดือนที่แล้วยึดทรัพย์ไปครับ อันนี้ต้องฝากท่านว่าถ้าเรื่องแบบนี้ ยึดทรัพย์ไปที่บ้านหนองบัวนี่ลูกกู้ยืมเงินแล้วก็หายไปพ่อไม่รู้เรื่องสุดท้ายมาบังคับคดีขายไปแล้วที่นา ๗ ไร่เอง อันนี้ผมเลยอยากพูดว่าทาง กยศ. ผมฟังแล้วเป็นแนวโน้มที่ดีมากเลยครับ ทางกรรมาธิการเราเพราะเป็นนักการศึกษาทั้งหมด ผมจึงเรียนถามว่าที่ท่านว่ามาท่านที่ปรึกษาจะลุกพูดมาจะดำเนินการได้เมื่อไร หรือดำเนินการไปแล้วนี่ ผมอยากฟังเพื่อจะเป็นคำตอบชาวบ้านได้ครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านดอกเตอร์ชัยณรงค์ช่วยตอบหน่อยครับ

นายชัยณรงค์ กัจฉปานันท์ (กรรมาธิการ) : เรียนท่านประธานครับ ผม ชัยณรงค์นะครับ ต้องขออนุญาตตอบคำถามเรื่องนาฏศิลป์ก่อนนะครับ ทุกวันนี้เราให้กู้เงินอยู่ ๒ ลักษณะ คือคนที่ขาดแคลนกับคนที่เรียนในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลักของประเทศ คนที่ขาดแคลนถ้าจนแล้วกู้เรียนได้ทุกสาขาวิชาครับ ในขณะเดียวกันถ้าใครที่มีเงิน ไม่ใช่คนที่ขาดแคลนนะครับ แต่เรียนในวิชาที่เป็นความต้องการหลักของประเทศ เช่น วิศวะ แพทย์ เภสัช บัญชี ถึงพ่อแม่จะมีเงินก็กู้ได้ครับ ส่วนลักษณะที่ ๓ ปีหน้าเราจะให้เงินกู้ในสาขาวิชาที่กองทุนต้องการจะดูแลเป็นพิเศษ ทุกวันนี้น้อง ๆ ไม่อยากที่จะเรียนในสาขาวิชาที่ทำเงินไม่ได้ เราปฏิเสธไม่ได้หรอกครับว่าใครที่เรียนดนตรีไทย ใครที่เรียนนาฏศิลป์ ใครที่เรียนช่างสิบหมู่ ไม่สามารถที่จะสร้างรายได้เท่ากับสาขาวิชาอื่น แต่ประเทศของเราเป็นประเทศอารยะ สิ่งเหล่านี้กองทุนต้องสงวนไว้ครับ วันนี้ถ้าน้อง ๆ ปีหน้าใครเรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่เป็นลักษณะที่กล่าวถึงเราจะดูแลเป็นพิเศษ

จากเดิมดอกเบี้ยที่ ๑ เปอร์เซ็นต์ เราจะคิดเพียง ๐.๗๕ เปอร์เซ็นต์ น้อง ๆ ที่เรียนแล้ว เราก็พยายามนะครับ เราพยายามร่วมมือกับทางกรมการจัดหางานหรือทางที่ต่าง ๆ ที่จะช่วยดูแลน้อง ๆ เหล่านี้ ถ้าน้อง ๆ เรียนจบแล้วหลายคนก็อาจจะไม่ได้ทำตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมา

ส่วนคำถามที่ ๒ ที่กล่าวถึงบอกว่าในสาขาวิชาที่เป็นโครงการส่งเสริมพัฒนาทุนมนุษย์ ปกติแล้วอัตราดอกเบี้ยไม่ว่าเรียนสาขาไหนเราคิดดอกเบี้ยเพียง ๑ เปอร์เซ็นต์ ส่วน ๗.๕ เปอร์เซ็นต์นี่คืออัตราผิดนัดชำระหนี้ ถ้าผิดนัดชำระหนี้เราคิดเบี้ยปรับอยู่ที่ ๗.๕ เปอร์เซ็นต์ ทีนี้ถ้าน้อง ๆ ไปเรียนในสาขาวิชาที่เป็น ๑๐ เอส-เคิร์ฟ (S-Curve) ของประเทศเรา เช่น การแพทย์ครบวงจร หุ่นยนต์ ยานยนต์สมัยใหม่ หรือไปเรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่เป็นระบบรางพื้นฐาน เช่น โลจิสติกส์ (Logistic) ระบบรางพาณิชย์นาวี ถ้าเรียนสิ่งเหล่านี้ กองทุนจะคิดดอกเบี้ยเพียง ๐.๕ เปอร์เซ็นต์ และได้เริ่มโครงการนี้แล้วตั้งแต่ปีที่แล้วมาเป็นระยะเวลา ๕ ปี วันนี้ขอให้น้อง ๆ ไปเรียน ปวส. ปวช. ในกลุ่มสาขาวิชาเหล่านี้ เรียนแล้วเราลดหนี้ให้ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ หมายถึงว่าถ้ากู้เงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึงเวลาคืนคืนเงินเราเพียง ๕๐,๐๐๐ บาท แต่ต้องไม่ผิดนัดนะครับ ถ้าผิดนัดเราก็จะไม่ลดเงินในส่วนนี้ให้ วันนี้ดอกเบี้ยเราคิดจาก ๑ เปอร์เซ็นต์ เหลือ ๐.๕ เปอร์เซ็นต์ครับ ขอบคุณครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : เชิญ

นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม (ลพบุรี) : ขอนิดเดียวครับ คือผมเข้าใจแล้ว เพราะผมจะได้มีโอกาสไปพูดกับนักศึกษาสายปฏิบัติการคือสายอาชีวศึกษา ท่านประธานครับจริง ๆ แล้วผมถามว่าวันนี้เรียนนาฏศิลป์ เรียนเป่าปี่ เสร็จแล้วไปเป่าปี่ให้ใครฟัง ----------

ไม่มีงานทำไปเป่าปี่ตรงไหน งานศพ ไปเป่าปี่เวลามวยต่อยตามเวที เพราะฉะนั้นตรงนี้ผมอยากชี้ให้เห็นว่าถ้าเขาเรียนสาขานี้แล้วเรามีหลักการันตี (Guarantee) ว่าเขาได้ทำงานแน่นอน อันนี้ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานฝากไปถึงกรรมาธิการว่าถ้าหากนักศึกษารายใดเมื่อเข้าโครงการกู้ยืมเงินแล้วนั้น เมื่อจบแล้วท่านควรจะหางานทำให้เขาด้วย วางแผนด้วยจะได้ไม่มีปัญหาในการต้องไปติดตามหนี้สิน ทำให้ผู้ที่ไม่มีเงินชำระหนี้ถึงกับผูกคอตายหนีโลกเพราะกลัวเครียด ท่านทราบไหมเวลามันเครียดทุกอย่างมันเสื่อมหมดเลย หลักวิชาแพทย์ถ้าหากว่าเครียดมาก ๆ มีครอบครัวก็มีปัญหาครอบครัวเพราะไม่สามารถทำการบ้านได้ อันนี้หลักวิชาแพทย์ครับ ก็กราบเรียนด้วยความเคารพ อยากเห็นว่าโครงการนี้เป็นสวรรค์ของคนขาดโอกาส แล้วในขณะเดียวกันนั้นก็อยากเห็นว่าเมื่อจบแล้วก็สามารถขึ้นสวรรค์ได้ไม่ได้เหมือนผมกราบเรียนเบื้องต้นว่าเหมือนปีศาจมาหลอกหลอน กราบขอบพระคุณท่านประธานครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านประธานชินวรณ์ครับ เชิญครับ

นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ (ประธานคณะกรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม ชินวรณ์ บุณยเกียรติ พรรคประชาธิปัตย์ จากจังหวัดนครศรีธรรมราช ในฐานะประธานคณะกรรมาธิการ ก่อนที่จะใช้เวลาในการสรุปและขอบคุณขออนุญาตท่านประธานที่จะได้ตอบเพื่อนสมาชิกผู้อาวุโสที่มีความห่วงใยเป็นอย่างยิ่งคือท่านอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม ซึ่งผมนั่งในสภาแห่งนี้ก็ยังไม่เคยได้ยินว่าท่านชมรายงานของคณะกรรมาธิการชุดไหนมาก่อน วันนี้ท่านให้เกียรติว่ารายงานของคณะกรรมาธิการชุดนี้สมบูรณ์ แต่ท่านก็เป็นห่วงใยในลูกหลานของเรา ผมคิดว่าเป็นประเด็นที่คณะกรรมาธิการจะต้องรับฟัง แล้วส่วนหนึ่งก็อยู่ในข้อสังเกต ความคิดของท่านอยู่ในข้อสังเกตที่จะส่งไปยังรัฐบาลต่อไป เพราะการที่เราจะส่งเสริมในเรื่องของนักเรียนให้มีความเป็นเลิศในสาขาวิชาต่าง ๆ เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่จะเข้าไปในการขับเคลื่อนในเรื่องนี้ แล้วเราก็หวังว่าไม่ใช่เพียงแต่กลุ่มที่จะไปเรียนนาฏศิลป์ หรือวิชาดนตรีหรือวิชาในทางสุนทรียศาสตร์ต่าง ๆ เท่านั้น แต่เป็นเรื่องที่กระทรวงศึกษาธิการต้องรับไปแสวงหาความร่วมมือในการที่จะพัฒนาวิชาชีพเหล่านี้ เพื่อส่งเสริมให้ประเทศของเรานั้นเป็นประเทศที่มีอารยธรรม เป็นพลเมืองที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตอนนี้เรามี

โรงเรียน หรือวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั่วประเทศ แล้วเรามีหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานทางการศึกษาที่จะต้องรับครูนาฏศิลป์เข้าไปบรรจุอย่างมากมายแต่เราขาดแคลนครูเหล่านี้ เพราะฉะนั้นเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงเข้าไปช่วยในการสนับสนุน ผมอยากจะให้ท่านสบายใจได้ครับ แต่หมายถึงว่าสิ่งที่กรรมาธิการได้ตั้งข้อสังเกตไว้และจะขับเคลื่อนต่อไปก็คือว่าเราต้องการที่จะสร้างจิตสำนึกของสังคมไทยร่วมกันว่าเราจะทำอย่างไรที่ให้ทั้งผู้ปกครอง นักเรียน สถานศึกษา ผู้ประกอบการ มีความเห็นร่วมกันว่าเมื่อเรามีเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามากพอที่จะหมุนเวียนด้วยตนเองได้แล้ว เราจะทำอย่างไรที่จะให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการที่จะต้องรับเด็กนักเรียน นักศึกษาที่จบแล้วได้เงินกองทุนกู้ยืมนี้ให้ได้มีงานทำ เพราะเมื่อไรมีงานทำก็เท่ากับว่าไปส่งเสริมให้เขามีโอกาสในการส่งมอบโอกาสให้น้อง ๆ คือได้คืนเงินให้กับกองทุนกู้ยืม เมื่อเขาได้คืนเงินให้กับกองทุนกู้ยืมก็เท่ากับว่าเขาได้ไปช่วยสร้างโอกาสให้กับรุ่นน้องต่อไป ----------

และหน่วยงานที่รับนักเรียน นักศึกษาเหล่านี้เข้าไปก็ถือว่าท่านก็ถือว่ามีซีเอสอาร์ (CSR) ท่านก็ตอบสนองต่อสังคม ผมคิดว่าถ้าเราสร้างจิตสำนึกร่วมกันอย่างนี้ได้เงินกองทุนกู้ยืมของเราก็จะพัฒนาและก้าวหน้ามาตามลำดับ ผมยอมรับว่ามีบางท่านเป็นห่วงในเรื่องของการถูกฟ้องร้อง ท่านประธานครับ ถูกยึดทรัพย์ แต่ผมคิดว่านั่นจากการศึกษาของคณะกรรมาธิการเราพบว่าเป็นเพียงช่วงเปลี่ยนผ่าน เปลี่ยนผ่าน ๓ ประการ

ประการแรก คือเปลี่ยนผ่านทางด้านภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจแล้วก็โรคระบาดโควิด (COVID) ที่เข้ามา

ประการที่ ๒ คือเปลี่ยนผ่านที่เราได้มีพระราชบัญญัติเงินกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาปี ๒๕๖๐ แล้วก็มีกระบวนการในการที่จะทำให้ผู้ที่เรียนจบแล้วมีงานทำจะต้องส่งมอบเงินให้กับ กยศ. โดยมีกระบวนการทางข้อมูลที่ให้อำนาจ กยศ. สามารถที่จะเข้าไปสู่การเช็ก (Check) จำนวนตัวบุคคล เงินรายได้ ได้มากขึ้น

และประการที่ ๓ มันเข้าช่วงเวลาที่จะครบอายุความในทางคดีที่จะต้องดำเนินการ ข้อดีก็เหมือนกับคือว่าจะทำให้ทุกคนได้มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบร่วมกันว่าเมื่อเรากู้เงินยืมไปเรียนหนังสือแล้วเราต้องรับผิดชอบที่จะคืนโอกาสนี้ให้กับน้อง ๆ ต่อไป เพราะฉะนั้นผมยินดีแล้วก็ภูมิใจมากที่กรรมาธิการทุกคนมีความคิดตกผลึกหลังจากที่เราไปทำงานร่วมกัน ๒๑๐ วัน ประชุมร่วมกันกว่า ๒๐ ครั้ง ดูงานในจังหวัดพื้นที่จริง ๆ แล้วทุกคนก็ตกผลึกร่วมกันว่าเราจะต้องยืนหยัดให้เงินกองทุนกู้ยืมนี้เป็นเงินกองทุนกู้ยืมที่หมุนเวียนให้กับลูกหลานของเราต่อไป และเป็นเงินกองทุนกู้ยืมที่แสดงเจตนารมณ์ว่าเป็นเงินกองทุนที่เราต้องการที่จะให้ลูกหลานของเราได้ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ภายใต้คำขวัญหรือว่าสิ่งที่เราคิดกันว่าบนพื้นฐานความจริงว่า ความยากจนไม่ใช่อุปสรรคในการที่จะก้าวถึงการศึกษา ผมคิดว่านี่คือบทบาทสำคัญที่กรรมาธิการได้ร่วมกันทำและสร้างจิตสำนึกในเรื่องนี้ให้กับทุกภาคส่วนที่เราเชิญเข้ามาแล้วชี้แจง และวันนี้ผมก็ดีใจว่าในสภาแห่งนี้ทุกพรรคการเมืองที่ลุกขึ้นอภิปรายท่านก็ตอกย้ำชัดเจนว่าท่านเห็นด้วยกับเงินกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ส่วนเราจะทำเงินที่จะให้ฟรีเดี๋ยวนี้รัฐบาลนี้ก็ทำเงินกองทุนเสมอภาคเพื่อการศึกษาก็จะต้องไปดำเนินการต่อไป แล้วก็แน่นอนที่สุดผมคิดว่านี่คือเรื่องที่เราจะต้องทบทวนความเป็นมาและเจตนารมณ์กันให้ชัดเจนว่าสมัยที่ ฯพณฯ ชวน หลีกภัย ได้ตั้งกองทุนนี้ก็มุ่งหวังเพื่อที่จะให้กองทุนนี้มาช่วยในการสร้างโอกาสให้กับนักเรียน นักศึกษา

ถ้าเราจำได้ในสมัยนั้นผมคิดว่าคนที่จะมีโอกาสเรียนต่อระดับมัธยมศึกษามีเพียงร้อยละ ๔๐ ท่านประธานครับ มีโอกาสเรียนต่อระดับปริญญาตรีร้อยละ ๒๐ เท่านั้น มันไม่เหมือนยุคปัจจุบันนี้ที่การศึกษาของเราพัฒนาขึ้นมาตามลำดับภายใต้นโยบายตั้งแต่เริ่มต้นการกระจายโอกาสทางการศึกษาในยุคนั้น และมาวันนี้เราก็ต่อยอดการศึกษาประเทศไทยของเราจนเป็นฮับ (Hub) แห่งการศึกษาในอาเซียน (ASEAN) ในช่วงที่ผมเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ผมคิดว่ากระทรวงศึกษาธิการได้รับการยอมรับว่าเราปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ ๒ และเราต่อยอดโอกาสให้กับนักเรียนเก่งได้มีโอกาสเรียนฟรีในโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคทั่วประเทศ ๑๒ โรงเรียน ในขณะนี้ยังมีผลอยู่ครับ เด็กเหล่านี้ได้รับการศึกษาฟรีจากภายใต้นโยบายว่าเราจะต้องสร้างเด็กเพื่อสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ คือเด็กที่มีความเป็นเลิศทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และในขณะเดียวกันผมอยากจะกราบเรียนว่าเมื่อเราพัฒนาต่อยอดไปเช่นนั้นแล้ว เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ก็เลยต้องมาปรับกระบวนว่าเราจะไปส่งเสริมถึงแม้ว่าจะน้อยนิดแต่ว่าไปต่อยอดความเป็นเลิศ เช่นคนที่เก่งทางด้านแพทย์พ่อแม่ยากจนก็จะได้มีความรู้สึกว่าเราสามารถเข้าเรียนได้เพราะเรามีเงินกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ประเทศชาติต้องการแมนพาวเวอร์ (Manpower) กำลังคนที่จะไปทำเรื่องโลจิสติกส์ (Logistics) เขาก็มีความมั่นใจได้ว่าเขาก็จะมีโอกาสหนึ่งที่จะเข้าไปสู่การศึกษาด้านนี้โดยผ่านเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาครับท่านประธาน

ประการที่ ๓ ก็คือว่าเราทำอย่างไรที่มาร่วมกันประชุม ๒๑๐ วัน ให้ กยศ. นั้นปรับปรุงประสิทธิภาพที่จะส่งต่อการบริการต่อผู้กู้ยืม วันนี้เราต้องยอมรับความเป็นจริงครับว่าหลังจากเราแลกเปลี่ยนกับผู้จัดการ กยศ. และกรรมการ กยศ. บางท่าน เราพบว่าวันนี้กรรมการก็รับความคิดเหล่านี้ของเพื่อนผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทยไปครับท่านประธาน ไปปรับปรุงในหลายเรื่องครับ จนผมพูดได้เต็มปากเลยครับว่าในอนาคตนั้นการฟ้องร้องจะลดลงและจนถึงไม่มี เพราะอะไรครับ เพราะกระบวนการข้อเสนอแนะที่ได้เสนอแนะไปนั้นจะนำไปสู่จุดนี้ในอนาคต และผมยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่าถ้าเราทำไปถึงจุดนั้นและเราสร้างจิตสำนึกร่วมกันถึงความรับผิดชอบร่วมกันได้ ในระหว่างผู้กู้ สถานศึกษา และคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ต่อไปแม้แต่ผู้ประกันก็ไม่จำเป็นต้องมี เพราะถ้าเราเชื่อว่าเราสามารถทำให้เด็กนักเรียนที่ได้รับเงินกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษามีงานทำได้ ก็ให้เขาค้ำประกันตนเองได้ นี่คือสิ่งที่เราต้องการที่จะต้องให้เกิดขึ้นว่าให้เงินกองทุนกู้ยืมนี้ที่มี ๖๐๐,๐๐๐ กว่าล้าน ไม่ใช่มาหมดไปเพื่อการหาเสียงว่าไม่ต้องจ่ายเงินกู้ยืม ไม่ต้องเสียดอกเบี้ย ผมคิดว่าการเสียดอกเบี้ยไม่ใช่เป็นเป้าหมายหลักแต่เป็นเพียงกระบวนการให้คนมีความรับผิดชอบว่าดอกเบี้ยเพียงร้อยละ ๑ เท่านั้น แต่เพื่อต้องการที่จะสร้างจิตสำนึกว่าเด็กที่ได้รับเงินกองทุนกู้ยืมนั้นเป็นบุคคลที่ผู้ประกอบการและสังคมควรที่สนับสนุนและต่อยอดให้เขาได้มีงานทำ และเขาก็จะมีจิตสำนึกว่าที่เขาได้จบและมีงานทำ เหมือนวันนี้ผมภูมิใจมากครับที่มีตัวแทนของผู้ได้รับเงินนี้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของผม และผมก็เขียนจดหมายไปถึงท่านประธานว่าผมต้องขออนุญาตให้ท่าน ส.ส. ณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์ ได้ลุกขึ้นพูด นี่เป็นเรื่องของสภาของเราต้องภาคภูมิใจครับว่าเราได้ตัวแทนของคนที่เข้าใจปัญหา รู้ปัญหา และมานั่งทำปัญหาแก้ปัญหาร่วมกันกับพวกผมในที่นี้ แล้วก็ถือว่าหลายความคิดของท่านก็เกิดประโยชน์และท่านประธานก็ได้ให้ความกรุณาใช้เวลาในการชี้แจง ผมต้องขอกราบขอบพระคุณครับ

ประการสุดท้ายครับท่านประธานครับ ผมต้องขอกราบขอบพระคุณเพื่อนสมาชิกทั้งหมดที่ผมจดรายชื่อไว้นะครับ ที่นั่งอยู่ที่นี่ มีท่านนิยม เวชกามา ก็ดีนะครับท่านอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม ก็ดี ท่านพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน ก็ดี และรวมเพื่อนสมาชิกทั้งหมดในซีกของพรรคประชาธิปัตย์ ท่านพิมพ์รพีก็ดีนะครับ รวมทั้งหมด ๑๓ คน ได้ประเด็นสำคัญที่เห็นว่าเราจะได้ช่วยกันในการเอาข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของท่านไปส่งให้รัฐบาล

เพราะฉะนั้นผมจึงขอขอบคุณทุกท่าน และที่สำคัญผมขอขอบคุณเพื่อนคณะกรรมาธิการที่เหน็ดเหนื่อยกันมาด้วยกัน ทำเรื่องนี้ให้เกิดผลประโยชน์อย่างจริงจัง และนำไปสู่การปรับปรุงการผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งเป็นเรื่องเร่งด่วนให้สามารถแก้ไขปัญหาและสร้างความเข้าใจที่ดีได้ไปในระดับหนึ่ง ผมขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่สามารถที่จะขับเคลื่อนร่วมกับคณะกรรมาธิการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ แล้วก็ทำรายงานฉบับนี้ท่านประธานครับ เพื่อเป็นผลงานของสภาผมคิดว่าท่านประธานก็คงไม่ได้ยินนะครับ เป็นครั้งแรกผมก็ได้ยินในสภานี้ที่เพื่อนสมาชิกบอกว่ารายงานฉบับนี้เพื่อนสมาชิกทั้งหลายช่วยพากลับไปบ้านไปอ่านแล้วก็เกิดประโยชน์ ผมในฐานะกรรมาธิการก็ขอขอบคุณไว้เป็นอย่างสูงนะครับ สุดท้ายผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสมาชิกจะมีมติเห็นชอบต่อรายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ เพื่อส่งรายงานพร้อมข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการฉบับนี้ให้แก่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป กราบขอบพระคุณท่านประธานครับ

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ในการอภิปรายรายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ในวาระที่ ๔.๖ สมาชิกทั้งหมดก็แสดงความคิดเห็นที่เห็นด้วยนะครับ ไม่มีสมาชิกท่านใดที่คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย แต่เพื่อความแน่ใจผมจะถามอีกครั้งหนึ่งนะครับว่า มีท่านสมาชิกท่านใดที่ไม่เห็นด้วยกับรายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีไหมครับ ที่ท่านไม่เห็นด้วย

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับรายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญนะครับ แต่เนื่องจากคณะกรรมาธิการวิสามัญมีข้อสังเกตในรายงานนะครับที่ต้องขอมติ มีท่านสมาชิกท่านใดไม่เห็นด้วยกับข้อสังเกต มีไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

นายสุชาติ ตันเจริญ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญที่จะส่งไปให้คณะรัฐบาล

หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไปตามข้อสังเกตนะครับ เพราะฉะนั้นถือว่าที่ประชุมเห็นด้วยกับรายงาน และเห็นด้วยกับข้อสังเกตตามข้อบังคับ ข้อ ๘๘ เป็นการจบการพิจารณาวาระที่ ๔.๖ วาระที่เหลือขอนำไปพิจารณาต่อในสัปดาห์หน้านะครับ กราบขอบพระคุณทุกท่านครับ ขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๙.๔๒ นาฬิกา

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒
ครั้งที่ ๒
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๓
คณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

๑)	นายอนันต์ ผลอำนวย	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒)	นายศักดา คงเพชร	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓)	นายชินวรณ์ บุณยเกียรติ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔)	นายฐิตินันท์ แสงนาค	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕)	นายไชยวัฒนา ติณรัตน์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖)	นางทัศนียา รัตนเศรษฐ	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๗)	นายภิญโญ นิโรจน์	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๘)	นายชาดา ไทยเศรษฐ์	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๙)	นายชลน่าน ศรีแก้ว	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๐)	นายเอี่ยม ทองใจสด	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๑)	นายอภิชัย เตชะอุบล	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๒)	นายมานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๓)	นางสาวนภาพร เพ็ชร์จินดา	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๔)	นายภราดร ปริศนานันทกุล	เลขานุการคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการตรวจแล้ว เมื่อวัน ๒๕ ที่ ๓๑ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายอนันต์ ผลอำนวย)
ประธานคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก
รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒
ครั้งที่ ๒
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๓
โดยคณะอนุกรรมาธิการตรวจรายงานการประชุมและติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภาผู้แทนราษฎร
ในคณะกรรมาธิการกิจการสภาผู้แทนราษฎร

อักษรย่อ/คำย่อ	ความหมาย	แหล่งที่มา/อ้างอิง
ก.จ.	คณะกรรมการกลางข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด	
ก.ท.	คณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล	
ก.บ.ศ.	คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม	
ก.บ.ศป.	คณะกรรมการบริหารศาลปกครอง	
ก.พ.	สำนักงานข้าราชการพลเรือน	
ก.พ.ร.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	
ก.ล.ต.	สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	
ก.อบต.	คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล	
กกต.	คณะกรรมการการเลือกตั้ง	
กกพ.	คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน	
กบข.	กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	
กพช.	คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ	
กฟผ.	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	
กม.	กิโลเมตร	
กยศ.	กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	
กสทช.	คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ	
กสศ.	กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา	
ครม.	คณะรัฐมนตรี	
คสช.	คณะรักษาความสงบแห่งชาติ	
น.๑	ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล	
ป.ป.ช.	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	

อักษรย่อ/คำย่อ	ความหมาย	แหล่งที่มา/อ้างอิง
ป.ป.ส.	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	
ปตท.	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) หรือ ปตท. จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ โดยการแปลงสภาพ จากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย โดยรับโอนกิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิด สินทรัพย์ และพนักงานทั้งหมด ภายใต้พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒	
ปวช.	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	
ปวส.	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	
ผอ.	ผู้อำนวยการ	
พ.ร.ฎ.	พระราชกฤษฎีกา	
พ.ร.บ.	พระราชบัญญัติ	
พม.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	
มช.	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	
รพ.สต.	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	
ส.ว.	สมาชิกวุฒิสภา	
ส.ส.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	
สจ.	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด	
สตง.	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	
สนช.	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	
สนพ.	สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน	
สปสช.	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	
สพฐ.	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
สสส.	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	
อ.ก.พ.	คณะอนุกรรมการสามัญ	
อบจ.	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	
อบต.	องค์การบริหารส่วนตำบล	
อปท.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
อว.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	
อสม.	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	

อักษรย่อ/คำย่อ	ความหมาย	แหล่งที่มา/อ้างอิง
AI	ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) คือ เครื่องจักร (machine) ที่มีฟังก์ชันที่มีความสามารถในการทำความเข้าใจ เรียนรู้องค์ความรู้ต่าง ๆ เช่น การรับรู้ การเรียนรู้ การให้เหตุผล และการแก้ปัญหาต่าง ๆ	https://www.thaiprogrammer.org
Application	โปรแกรมที่อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ที่ออกแบบมาสำหรับโมบาย (Mobile) แท็บเล็ต (Tablet) หรืออุปกรณ์เคลื่อนที่	https://www.mangoconsultant.com
ASEAN	อาเซียน (ASEAN) เป็นการรวมตัวกันของ ๑๐ ประเทศ ในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้แก่ กัมพูชา ไทย บรูไน พม่า ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ลาว เวียดนาม สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย	https://www.etda.or.th
Autistic	ออทิสติก คือ ภาวะระบบประสาททำงานซับซ้อน ผู้ที่เป็นออทิสติกจะมีความสามารถเกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในสังคม พัฒนาการทางภาษา และทักษะการสื่อสารด้อยกว่าคนปกติ	https://www.pobpad.com
B10	ไบโอดีเซล ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ผสมกับ ดีเซลจากปิโตรเลียม ๙๐ เปอร์เซ็นต์	https://energy.go.th
B20	ไบโอดีเซล ๒๐ เปอร์เซ็นต์ ผสมกับ ดีเซลจากปิโตรเลียม ๘๐ เปอร์เซ็นต์	http://www.cpiagrotech.com/
Big Data	การนำข้อมูลที่มีปริมาณมาก ๆ มาผ่านการประมวลผล การวิเคราะห์และแสดงผลด้วยวิธีที่เหมาะสม รวมไปถึงข้อมูลที่ได้มีการจัดเก็บในระบบฐานข้อมูลซึ่งจะมีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จนมากมายมหาศาล ทำให้ไม่สามารถใช้วิธีการจัดการทั่วไปได้อย่างมีคุณภาพ จึงต้องใช้แนวคิด Big Data ในการจัดการแทน	http://www.dla.go.th
Biogas	ไบโอแก๊ส หรือ ก๊าซชีวภาพ คือ ก๊าซที่เกิดจากหมักย่อยสลายสารอินทรีย์ที่มีอยู่ในน้ำเสียและของเสีย โดยอาศัยกลุ่มของจุลินทรีย์ชนิดไม่ใช้อากาศทำหน้าที่หมักย่อยสลายสารอินทรีย์ให้เปลี่ยนรูปเป็นก๊าซชีวภาพ	http://www.erdi.cmu.ac.th
Biomass	ชีวมวล หรือ มวลชีวภาพ คือ สารอินทรีย์ทั่ว ๆ ไปจากธรรมชาติ ที่จะสะสมพลังงานเก็บเอาไว้ในตัวเอง และสามารถนำพลังงานที่เก็บสะสมไว้มาใช้ประโยชน์ได้ เช่น เศษหญ้า เศษไม้ เศษวัสดุเหลือทิ้งจากการเกษตรหรืออุตสาหกรรม เช่น ขี้เลื่อย ฟาง แกลบ ชานอ้อย	https://www.thaibiotech.info
Corona / Coronavirus / Virus Corona / COVID-19 / nCoV-2019 / Virus Corona 2019 / COVID	ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ เป็นตระกูลของไวรัสที่ก่อให้อาการป่วยตั้งแต่โรคไข้หวัดธรรมดาไปจนถึงโรคที่มีความรุนแรงมาก เช่น โรคระบบทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS-CoV) และโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS-CoV) เป็นต้น ซึ่งเป็นสายพันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อนในมนุษย์ก่อให้เกิดอาการป่วยระบบทางเดินหายใจในคน และสามารถแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ โดยเชื้อไวรัสนี้พบครั้งแรกในการระบาดในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย สาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วงปลายปี ๒๐๑๙	https://ddc.moph.go.th
CPTPP	ข้อตกลงความครอบคลุมและความก้าวหน้าเพื่อหุ้นส่วนทางการค้าภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement of Trans-Pacific Partnership : CPTPP)	https://library2.parliament.go.th

อักษรย่อ/คำย่อ	ความหมาย	แหล่งที่มา/อ้างอิง
CSR	ความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ (Corporate Social Responsibility : CSR)	https://www.set.or.th
Cyber	เป็นคำที่ใช้นำหน้าคำอื่น สื่อความหมายว่ามีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์หรือ อิเล็กทรอนิกส์	
Digital	เชิงเลขในทฤษฎีข้อมูลหรือระบบข้อมูล เป็นวิธีแทนความหมายของข้อมูลหรือชิ้นงานต่าง ๆ ในรูปแบบของตัวเลข โดยเฉพาะเลขฐานสอง ที่ไม่ต่อเนื่องกัน ซึ่งต่างจากระบบอะนาล็อกที่ใช้ค่าต่อเนื่องหรือสัญญาณอะนาล็อกซึ่งเป็นค่าต่อเนื่อง หรือแทนความหมายของข้อมูลโดยการใช้ฟังก์ชันที่ต่อเนื่อง	https://sites.google.com
Drone	โดรน (Drone) คือ อากาศยานไร้คนขับ	http://infofile.pcd.go.th
DSI	กรมสอบสวนคดีพิเศษ (Department of Special Investigation : DSI)	
e-Banking	e-Banking คือ การทำธุรกรรมต่าง ๆ กับธนาคาร โดยผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต เช่น การฝากเงิน ถอนเงิน โอนเงิน หรือสอบถามยอดเงิน เป็นต้น e-Banking อาจเรียกด้วยชื่ออื่น เช่น Internet Banking (ธนาคารอินเตอร์เน็ต), Online Banking (ธนาคารออนไลน์), Electronic Banking (ธนาคารอิเล็กทรอนิกส์), Cyber Banking (ธนาคารไซเบอร์) เป็นต้น	https://standard.etda.or.th
e-Bidding	การเสนอราคาด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์	http://www.bnc.co.th
e-Commerce	การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce) คือ การทำธุรกิจโดยซื้อขายสินค้าหรือโฆษณาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	https://seo-web.aun-thai.co.th
EEC	โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC)	https://www.eeco.or.th
e-Service	ระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์	https://www.egov.go.th
EV	รถยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle : EV)	https://www.modify.in.th
Facebook	เว็บไซต์ที่ให้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ ผ่าน Internet ถูกก่อตั้งโดย มาร์ก ซักเคอร์เบิร์ก เฟซบุ๊กอนุญาตให้ใครก็ได้เข้าสมัครลงทะเบียนกับเฟซบุ๊ก และผู้เป็นสมาชิกของเฟซบุ๊กสามารถสร้างพื้นที่ส่วนตัว สำหรับแนะนำตัวเอง ติดต่อสื่อกับเพื่อน ทั้งแบบข้อความ ภาพ เสียง และ วิดีโอ โดยผู้ใช้สามารถเลือกที่จะเป็นหรือไม่เป็นเพื่อนกับใครก็ได้ในเฟซบุ๊ก	https://www.mindphp.com
FT	(Feul adjustment Charge) ค่าการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ	https://www.tm.mahidol.ac.th
Gasohol	แก๊สโซฮอล์ คือ การเอาน้ำมันเบนซินพื้นฐาน มาผสมกับแอลกอฮอล์ ซึ่งจะกลายเป็นน้ำมันสูตรใหม่ที่เรียกว่า “น้ำมันแก๊สโซฮอล์”	http://www.eppo.go.th
GDP	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) เป็นมูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายของประเทศนั้น ๆ	http://econ.tu.ac.th

อักษรย่อ/คำย่อ	ความหมาย	แหล่งที่มา/อ้างอิง
GSP	(Generalized System of Preferences : GSP) หมายถึง ระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไปที่ประเทศที่พัฒนาแล้วให้แก่สินค้าที่มีแหล่งกำเนิดในประเทศที่กำลังพัฒนา โดยลดหย่อนหรือยกเว้นอากรขาเข้าแก่สินค้าที่มีอยู่ในข่ายได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าทั้งนี้ประเทศผู้ให้สิทธิพิเศษ จะเป็นผู้ให้แต่เพียงฝ่ายเดียวไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น	กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
iLaw	โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน (iLaw)	https://ilaw.or.th
IT	เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT)	https://www.thaibiotech.info
Line	Line (ไลน์) เป็นแอปพลิเคชันตัวหนึ่งที่ใช้ในการติดต่อพูดคุยสื่อสารกับอีกบุคคลหนึ่งโดยใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งไลน์สามารถใช้แชทหรือโทรหาผู้อื่นได้ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และสามารถโทรได้ตลอดไม่จำกัดระยะเวลา ซึ่งในปัจจุบันสามารถพูดคุยโดยเห็นหน้าซึ่งกันและกันได้	https://www.mindphp.com
LNG	(Liquefied Natural Gas : LNG) หรือ ก๊าซธรรมชาติเหลว คือ ก๊าซธรรมชาติที่ถูกแปรสภาพจากสถานะก๊าซให้กลายเป็นของเหลว โดยลดอุณหภูมิลงจนเหลือประมาณ -160 องศาเซลเซียส เพื่อสะดวกในการขนส่งไปยังที่ต่างๆ ที่มีระยะทางไกลๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการขนส่งทางเรือ และก่อนจะนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิง LNG จะถูกทำให้ระเหยกลับมาสู่สถานะก๊าซอีกครั้งก่อนนำไปใช้งาน	https://gnews.apps.go.th
Logistics	ระบบโลจิสติกส์ (Logistics) เป็นกระบวนการทำงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน ดำเนินการ ควบคุมการทำงานขององค์กร รวมถึงการบริหารจัดการข้อมูลและธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดการเคลื่อนย้าย จัดเก็บ รวบรวม กระจายสินค้า วัตถุดิบ ชิ้นส่วนประกอบ และการบริการ ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด โดยคำนึงถึงความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสำคัญ	https://www.etda.or.th
MOU	เอกสารหรือหนังสือที่เก็บบันทึกข้อตกลงความเข้าใจที่ตรงกันหรือข้อตกลงที่จะร่วมมือระหว่างสองฝ่าย (Memorandum of Understanding : MOU)	http://www.yavf.or.th
NGV	ก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์ (Natural Gas Vehicles : NGV)	http://www.eppo.go.th
NPL	หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPL)	https://www.scbam.com
OECD	องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development : OECD)	
Online	การเชื่อมต่อผ่านระบบเครือข่ายทางคอมพิวเตอร์	

อักษรย่อ/คำย่อ	ความหมาย	แหล่งที่มา/อ้างอิง
OT	ย่อมาจาก Overtime คือ ค่าล่วงเวลา เป็นเงินที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเป็นการตอบแทนการทำงานล่วงเวลาในวันทำงาน	https://intrend.co และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑
PDP	แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย (Power Development Plan : PDP)	http://www.eppo.go.th
PM 2.5	เป็นฝุ่นที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกิดจากการเผาไหม้ทั้งจากยานพาหนะ การเผาวัสดุการเกษตร ไฟป่า และกระบวนการอุตสาหกรรม สามารถเข้าไปถึงถุงลมในปอดได้ เป็นผลทำให้เกิดโรคในระบบทางเดินหายใจ และโรคปอดต่างๆ หากได้รับในปริมาณมากหรือเป็นเวลานานจะสะสมในเนื้อเยื่อปอด ทำให้การทำงานของปอดเสื่อมประสิทธิภาพลง ทำให้หลอดลมอักเสบ มีอาการหอบหืด	http://air4thai.pcd.go.th
PPE	อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment : PPE) เป็นเครื่องแต่งกายพิเศษและวัสดุอุปกรณ์ที่บุคคลใช้สวมใส่ปกปิดร่างกาย เพื่อป้องกันการสัมผัสกับเชื้อโรค ช่วยป้องกันและลดโอกาสติดเชื้อ	http://nih.dmsc.moph.go.th
Quick win	แผนปฏิบัติการเร่งรัด เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปประเทศ	https://www.ocsc.go.th
SDGs	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)	http://www.pcd.go.th
Server	เครื่องคอมพิวเตอร์หรือระบบปฏิบัติการหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่ให้บริการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง แก่เครื่องคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เป็นลูกข่าย ในระบบเครือข่าย	https://sites.google.com
Smart Vote	หรือแอปพลิเคชันฉลาดเลือก เป็นแอปพลิเคชันเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร พรรคการเมือง ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้ง	http://www.oic.go.th
SMEs	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs)	http://www.sme.go.th
SMS	(Short Message Service : SMS) เป็นการบริการส่งข้อความสั้น ๆ ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ	https://www.smsmkt.com
Social / Social media	สังคมออนไลน์ที่มีผู้ใช้เป็นผู้สื่อสาร หรือเขียนเล่า เนื้อหา เรื่องราว ประสบการณ์ บทความ รูปภาพ และวิดีโอ ที่ผู้ใช้เขียนขึ้นเอง ทำขึ้นเอง หรือพบเจอจากสื่ออื่น ๆ แล้วนำมาแบ่งปันให้กับผู้อื่นที่อยู่ในเครือข่ายของตน ผ่านทางเว็บไซต์ Social Network ที่ให้บริการบนโลกออนไลน์ ปัจจุบันการสื่อสารแบบนี้ จะทำผ่านทาง Internet และโทรศัพท์มือถือเท่านั้น	https://www.marketingoops.com
Soft Loan	เงินกู้แบบผ่อนปรน (Soft Loan)	http://www.thaibma.or.th

อักษรย่อ/คำย่อ	ความหมาย	แหล่งที่มา/อ้างอิง
Solar cell	โซลาร์เซลล์ คือ อุปกรณ์สำหรับเปลี่ยนพลังงานแสงอาทิตย์ให้เป็นพลังงานไฟฟ้า	http://www.solarxell.com
TDRI	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (Thailand Development Research Institute : TDRI)	http://tdri.or.th
USO	การจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (Universal Service Obligation : USO) โดยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จะจัดเก็บรายได้จากค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้ของบริษัทโทรคมนาคม วิทยุ และโทรทัศน์ต่าง ๆ และนำเข้าสู่กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ และนำไปจัดทำบริการโทรคมนาคม วิทยุ และโทรทัศน์ในพื้นที่ขาดแคลน หรือนำไปพัฒนาวงการในด้านต่าง ๆ	https://www.nbtc.go.th
Web / Website	คือ สื่อนำเสนอข้อมูลบนเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นการรวบรวมหน้าเว็บเพจหลายหน้า ซึ่งเชื่อมโยงกันผ่านทางไฮเปอร์ลิงก์ ซึ่งต้องเปิดด้วยโปรแกรมเฉพาะทางที่เรียกว่า Web Browser โดยถูกจัดเก็บไว้ในเวิลด์ไวด์เว็บ และเว็บไซต์นั้นถูกสร้างขึ้นด้วยภาษาทางคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า HTML (Hyper Text Markup Language) และได้มีการพัฒนาและนำภาษาอื่น ๆ เข้ามาร่วมด้วย เพื่อให้มีความสามารถมากขึ้น เช่น PHP , SQL , Java ฯลฯ	https://www.webmaster.or.th
WHO	องค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO)	http://www.mfa.go.th

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ด้วยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ ได้มีมติรับรองรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)

ครั้งที่ ๓๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๖ ถึงวันศุกร์ที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๓

ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)

ครั้งที่ ๑ วันพุธที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ครั้งที่ ๒ วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

จึงขอลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๓๕ วรรคหนึ่ง

(นายชวน หลีกภัย)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข

กลุ่มงานรายงานการประชุม

การประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

รายนามคณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา	ว่าที่ร้อยตำรวจตรี อาพัทธ์ สุขะนันท์	รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
	นางสาวสิริธร ลิมปพยอม	ผู้อำนวยการสำนักรายงานการประชุมและชวเลข

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

นางจีรภา เตี่ยวสกุล	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานชวเลข ๔
นางเพทาย เรือนเรือง	เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส
นางสาวกมณฑ์มาศ ทังสุภูติ ศิริสัมพันธ์	เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส
นางสาวกุลนิษฐ์ พัฒนประเสริฐ	เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส

ผู้จดและจัดทำรายงานการประชุม

นางวันทนา วงศ์ชมภู	นางสาวกรณ์กาญจน์ น้อยเชี่ยวชาญ
นางสาวนฤมล สง่าศรีวรกุล	นายณัฐวัฒน์ ศิระชัยพงศ์
นางจีรนุช มานะกอบการ	นางสาวรัชนีพร มณีนิล
นางสาวนิษา สิริจารุชัย	นางสาวสายชล ไทยรวมมิตร
นางสาววัชรี อนุเธียร	นางสาวดวงใจ แก้วโกฏิธนทรัพย์
นางสาวจันทร์ยุคล มั่นใจ	นางสาววิชชุดา ธรรมรักษ์

ผู้ควบคุมสัญญาณภาพและเสียงระบบสนับสนุนการจัดทำรายงานการประชุม

นางสาวกมลทิพย์ เอี่ยมจำรัส

นางสาวภูริตา แก้วนิล

กลุ่มงานชวเลข ๔

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข

บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒
ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

---

๑. การพิจารณารายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง การแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษทางอากาศ ซึ่งคณะกรรมาธิการการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาเสร็จแล้ว

ผลการลงมติ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับรายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการฯ เพื่อส่งไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หมายเหตุ เนื่องจากประธานสภาผู้แทนราษฎร ถามที่ประชุมว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น จึงถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบกับญัตติดังกล่าว ตามข้อบังคับฯ ข้อ ๘๘

๒. การพิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

ข้อ ๓ เพิ่มข้อ ๙๒/๑

การตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

ผลการนับองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุม จำนวน ๓๔๓ คน

หมายเหตุ ปัจจุบันมีสมาชิกฯ ทั้งหมด จำนวน ๔๘๗ คน กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกฯ ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ = ๒๔๔ คน

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบกับกรรมาธิการด้วยคะแนนเสียง	๓๓๖	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๑๕	เสียง
(เห็นด้วยกับนายธีรัจชัย พันธุมาศ ผู้สงวนความเห็น)		
งดออกเสียง	๖	เสียง

ข้อ ๔ เพิ่มความเป็นวรรคสี่ของข้อ ๙๖

การตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

ผลการนับองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุม จำนวน ๓๔๓ คน

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบกับกรรมาธิการด้วยคะแนนเสียง	๓๓๙	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๓	เสียง
งดออกเสียง	๒	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	๒	เสียง

<u>วาระที่ ๓</u>

การตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

ผลการนับองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุม จำนวน ๓๓๘ คน

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๓๔๕	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๖	เสียง
งดออกเสียง	๒	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	๑	เสียง

<u>ข้อสังเกต</u>

การตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

ผลการนับองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุม จำนวน ๓๓๗ คน

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๓๓๗	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๒	เสียง
งดออกเสียง	๓	เสียง

๓. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

<u>มาตรา ๕</u>

การตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

ผลการนับองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุม จำนวน ๓๒๕ คน

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๓๒๕	เสียง
ไม่เห็นชอบ	ไม่มี	
งดออกเสียง	๒	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	๕	เสียง

<u>วาระที่ ๓</u>

การตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

ผลการนับองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุม จำนวน ๓๓๓ คน

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๓๓๘	เสียง
ไม่เห็นชอบ	ไม่มี	
งดออกเสียง	๒	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	๒	เสียง

<u>ข้อสังเกต</u>

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๓๒๙	เสียง
ไม่เห็นชอบ	ไม่มี	
งดออกเสียง	๑	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	๑๐	เสียง

๔. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

<u>มาตรา ๒</u>

การตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

ผลการนับองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุม จำนวน ๓๓๒ คน

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบกับกรรมาธิการด้วยคะแนนเสียง	๓๐๓	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๓๔	เสียง
งดออกเสียง	๒	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	๑	เสียง

<u>มาตรา ๓ เพิ่ม (๖/๑) ของมาตรา ๔๑/๘</u>

การตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

ผลการนับองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุม จำนวน ๓๓๒ คน

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบกับกรรมาธิการด้วยคะแนนเสียง	๒๙๖	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๔๙	เสียง
งดออกเสียง	๑	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	๓	เสียง

<u>วาระที่ ๓</u>

การตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

ผลการนับองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุม จำนวน ๓๓๓ คน

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๓๐๒	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๓๘	เสียง
งดออกเสียง	๑	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	๑	เสียง

<u>ข้อสังเกต</u>

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๓๑๙	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๔	เสียง
งดออกเสียง	๒	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	๕	เสียง

๕. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

<u>มาตรา ๒</u>

การตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

ผลการนับองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุม จำนวน ๒๘๕ คน

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบกับกรรมาธิการด้วยคะแนนเสียง	๒๙๙	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๒	เสียง
งดออกเสียง	๓	เสียง
ไม่ลงคะแนนเสียง	๒	เสียง

<u>มาตรา ๓ แก้ไขมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง</u>

การตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

ผลการนับองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุม จำนวน ๓๐๑ คน

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบกับกรรมาธิการด้วยคะแนนเสียง	๒๙๔	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๑๑	เสียง
งดออกเสียง	๒	เสียง

<u>มาตรา ๕ เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๘</u>

การตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

ผลการนับองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุม จำนวน ๒๙๘ คน

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบกับกรรมาธิการด้วยคะแนนเสียง	๑๑	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๒๕๙	เสียง
(คงไว้ตามร่างเดิม)		
งดออกเสียง	๓๘	เสียง

<u>มาตรา ๗</u>

การตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

ผลการนับองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุม จำนวน ๒๘๐ คน

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบกับกรรมาธิการด้วยคะแนนเสียง	๑๙	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๒๗๖	เสียง
(คงไว้ตามร่างเดิม)		
งดออกเสียง	๔	เสียง

<u>วาระที่ ๓</u>

การตรวจสอบองค์ประชุม (โดยวิธีใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนน)

ผลการนับองค์ประชุม มีสมาชิกอยู่ในที่ประชุม จำนวน ๒๙๑ คน

ผลการลงมติ ที่ประชุมลงมติ

เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๒๘๕	เสียง
ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง	๑๔	เสียง
งดออกเสียง	๔	เสียง

๖. การพิจารณารายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการการชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

ผลการลงมติ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับรายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการฯ เพื่อส่งไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

<u>หมายเหตุ</u> เนื่องจากรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง ถามที่ประชุมว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น จึงถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบกับญัตติดังกล่าว ตามข้อบังคับฯ ข้อ ๘๘

(นางพรพิศ เพชรเจริญ)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข
กลุ่มงานรายงานการประชุม
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๗๓
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๗๒
www.parliament.go.th